

PROLETÁŘI
VŠECH ZEMÍ,
SPOJTE SE!

LENIN
SEBRANÉ
SPISY

50

VYDÁVÁ SE NA ZÁKLADĚ
USNESENÍ ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU
KOMUNISTICKÉ STRANY
ČESKOSLOVENSKA

VLADIMÍR
ILJIČ
LENIN
SEBRANÉ
SPISY

SVAZEK

50

DOPISY

říjen 1917 — červen 1919

NAKLADATELSTVÍ SVOBODA
PRAHA 1989

Podle 5. ruského vydání
V. I. Lenin, Polnoje sobranije sočiněnij,
tom 50, Politizdat, Moskva 1982,
připraveného
Institutem marxismu-leninismu při ÚV KSSS,
přeložil kolektiv překladatelů

© Politizdat, Moskva 1982
Translation © Nakladatelství Svoboda, Praha 1989

PŘEDMLUVA

Padesátý svazek Sebraných spisů V. I. Lenina obsahuje jeho korespondenci z období po Říjnové revoluci. Jsou to dopisy, telegramy a různé dokumenty z října 1917 až června 1919. Obsahově souvisí tato korespondence s Leninovými pracemi otištěnými ve 35.—38. svazku tohoto vydání.

Po nastolení sovětské moci začalo v Leninově životě a politické činnosti nové období. Lenin stanul v čele zápasu pracujících sovětské země za uskutečnění historických úkolů diktatury proletariátu, za vybudování socialistické společnosti. Jeho pozornost se soustředila na budo-
vatelské úkoly socialistické revoluce. Leninova korespondence z této doby je výrazným svědectvím jeho všestranné organizačnické činnosti jako vůdce vládnoucí komunistické strany a vedoucího představitele sovětské vlády. Dokumenty obsažené v tomto svazku dokazují, jakým způsobem Lenin řídil budování nového, sovětského státního aparátu, jak usměrňoval jeho činnost, jak řídil první kroky hospodářské a kulturní výstavby země. Zároveň se v nich obráží jeho činnost při organizování obrany země, obrany revolučních vymožeností před vnějšími i vnitřními nepřáteli. Četné dokumenty se týkají zahraniční politiky sovětského státu a otázek mezinárodního dělnického a komunistického hnutí.

Sovětská moc vznikala v ostrém boji s reakčními silami staré společnosti. Proto Lenin v příkazu komisaři Frolovovi z 29. října (11. listopadu) 1917, nařízení štábu Rudé gardy z 30. října (12. listopadu) 1917, v písemném vza-

zu N. I. Podvojskému nebo V. A. Antonovovi-Ovsejenkovi z 26. listopadu (9. prosince) 1917, petrohradskému výboru SDDSR(b) z 8. (21.) prosince 1917, v telegramu V. A. Antonovovi-Ovsejenkovi z 29. prosince 1917 (11. ledna 1918) dává pokyny k potlačení kontrarevoluční vzpoury Kerenského a Krasnova, Dutova a Kaledina a k zajištění revolučního pořádku v Petrohradu.

Mezinárodní postavení mladě Sovětské republiky, která se ocitla v kapitalistickém obklíčení, bylo velmi obtížné. Dokumenty obsažené v tomto svazku přinášejí bohatý materiál o tom, jak obezřetně Lenin řídil zahraniční politiku sovětského státu, jak byl nesmírně prozíravý a jak přesně chápal rozložení sil ve světě.

Jen díky Leninovu obrovskému úsilí v úporném boji strany proti Trockému a opoziční skupině »levých komunistů« byla 3. března 1918 podepsána v Brestu Litevském mírová smlouva s Německem. Její uzavření bylo jedinečným příkladem Leninovy moudrosti a pružnosti jeho taktiky, umění stanovit v nesmírně složité situaci jediné správnou taktiku. K otázkám spojeným s podepsáním brestlitevské mírové smlouvy a s bojem proti »levým komunistům« se váže jeho dopis K. B. Radkovi ze 14. (27.) ledna 1918, radiotelegram mírové delegaci z 25. února 1918, telegram V. V. Vorovskému z 26. února, telegram do Irkutsku z 27. února a telegram Všem sovětům zástupců. Všem, všem z 1. března 1918.

Sovětská vláda s Leninem v čele důsledně uskutečňovala politiku míru a mírového soužití států s rozdílným společenským zřízením. Už na jaře 1918 vypracovala Nejvyšší národohospodářská rada z Leninova podnětu plán rozvíjení hospodářských a obchodních styků se Spojenými státy americkými. Za stejně nezbytné považoval Lenin navázání obchodních styků s Německem, Polskem a dalšími zeměmi.

Když dohodoví imperialisté zahájili proti Sovětskému Rusku intervenci, sovětský stát několikrát navrhl ameri-

ké, britské a francouzské vládě uzavření míru. V dopisu G. V. Čičerinovi a L. M. Karachanovi z 10. října 1918 o tom Lenin napsal: »Pokud jde o nótu Wilsonovi, myslím, že by se měla poslat. Sestavte ji tak, aby byla velmi důkladná, zdvořilá, ale přitom jízlivá. My rozhodně považujeme za svou povinnost nabídnout mír — dokonce i vládám kapitalistů a miliardářů —, a pokusit se tak zastavit krveprolévání a *otevřít národům oči*« (viz tento svazek, s. 219—220). Na ochotu sovětské vlády vést mírová jednání s vedoucími představiteli států Dohody upozornil Lenin také v obsáhlém dopisu G. V. Čičerinovi a M. M. Litvinovovi z 6. května 1919, v němž jim posílá své připomínky k odpovědi F. Nansenovi.

Lenin učil vedoucí kádry strany a státu umění diplomacie, vštěpoval jim, že sovětská zahraniční politika musí být i v boji za mír pružná. V dopisu S. G. Šahumjanovi ze 14. května 1918, v němž schvaloval pevnou a rozhodnou politiku bakuské rady lidových komisařů, napsal: »Když s ní dokážete spojit velmi obezřetnou diplomacii, jakou bezpodmínečně vyžaduje dnešní velmi obtížná situace, zvítězíme« (s. 95).

Uzavření brestlitevské smlouvy přineslo sovětskému státu mírový oddech, umožnilo mu upevnit moc sovětů, zajistit další rozvíjení socialistické revoluce a vybudovat Rudou armádu.

Značný počet dokumentů v tomto svazku charakterizuje Leninovu činnost v nejrůznějších oblastech budování socialistické ekonomiky, jako bylo např. potírání sabotáží podnikatelů, dobrá organizace práce ve znárodněných podnicích, nová organizace finančnictví, využití družstev pro zásobování obyvatelstva. Zároveň prokazuje, jak se Lenin staral o rozvoj zemědělství, o výrobu a distribuci zemědělského nářadí, o zakládání komun a družstev:

Strana a vláda vynakládaly obrovské úsilí, aby vyrvaly zemi z kleští hospodářského rozvratu a hladu. V létě 1918 se výrazně zhoršila situace v zásobování. Lenin na-

bádal: »Zásobovací činnost je teď ze všeho nejdůležitější« (s. 200). V dopisu A. G. Šljapnikovovi napsal: »Ústřední výbor se usnesl *převést maximum* stranických kádrů do zásobování. Je totiž *jasné*, že nezdoláme-li v nejbližších měsících hlad, je s námi a s *celou* revolucí konec« (s. 104). Lenin zdůrazňoval, jak velký význam má dělnická třída pro rozvíjení socialistické revoluce na vesnici a pro ochranu země před hladem, vyzýval k rozhodnému boji proti kulakům, kteří zatajovali obilí, k upevňování svazku s pracujícími rolníky. Desítky dopisů, telegramů a písemných sdělení dokládají, jak Lenin pronikal do všech detailů organizace zásobování, zabýval se otázkami vytváření a činnosti zásobovacích oddílů, osobně sledoval průběh přepravy obilí do Moskvy, Petrohradu a dalších průmyslových středisek. Zvláště dbal o výživu dětí. Podporoval návrhy na zajištění potravin pro děti a A. D. Cjurupovi o tom napsal: »Mohlo by se ještě něco pro děti sehnat a udělat? *Bylo by to potřeba*« (s. 283).

Cizí vojenská intervence a občanská válka, kterou rozpoutali imperialisté a svržené vykořisťovatelské třídy, donutily sovětský lid, aby ustal ve své mírové, tvořivé práci, chopil se zbraní a postavil se na odpor nepřátelům. Četné dokumenty zařazené do tohoto svazku obsahují Leninovy pokyny k řešení vojenských otázek, dokazují, jak operativně a konkrétně řídil Lenin boj proti interventům a bělogvardějcům. Lenin byl denně ve spojení s Revoluční vojenskou radou republiky a vrchním velením armády, usměrňoval a kontroloval jejich činnost.

Z dopisu ústřednímu výboru KSR(b) ze 17. června 1919 stejně jako z mnoha dalších dokumentů jasně vyplývá, že v ústředním výboru viděl Lenin kolektivní orgán řízení obrany země. Námitky Trockého proti usnesení ÚV o upevnění hlavního stanu vyvrátil zdůvodněním, že v usnesení ÚV je »něco, co Trockij přešel bez povšimnutí: většina ÚV dospěla k přesvědčení, že v hlavním stanu . . . to . . . *neklape*, a *aby se to opravdu zlepšilo*, aby se

našly prostředky k *radikální změně*, udělala určitý *krok*« (s. 407—408).

Lenin pečlivě sledoval, zda jsou plněny vojenské směrnice a strategické zásady ústředního výboru strany a sovětské vlády, zabýval se problémem přípravy a provedení nejdůležitějších vojenských operací. Upíral pozornost ke všem frontám, ať už to byla východní nebo jižní, ať to byla obrana Astrachaně, Caricynu nebo Petrohradu.

Řada dokumentů dokazuje, jak hluboce pronikl do problematiky zásobování armády výzbrojí a výstrojí, jak se staral o stabilizaci velitelských kádru a komisařů ve vojenských útvech. Obrovskou pozornost věnoval upevňování týlu — práci vojenských podniků, železniční a vodní dopravě, spojům apod.

Velmi závažné jsou dopisy a telegramy související s národnostní politikou komunistické strany. Odráží se v nich vojenská, finanční a jiná pomoc Sovětského Ruska pracujícím masám v národnostních oblastech, které sváděly boj za vítězství socialistické revoluce, za nastolení a upevnění moci sovětů. Lenin v těchto dokumentech upozorňoval na nutnost vytvořit v boji proti interventům a bělogvardějcům pevnou vojenskou jednotu sovětských republik.

V dokumentech obsažených v padesátém svazku zaujímají významné místo také otázky organizace řízení a práce státního aparátu.

Lenin bezprostředně řídil utváření lidových komisariátů a dalších ústředních úřadů, určoval program jejich činnosti, vybíral vedoucí kádry. Za jeden z nejdůležitějších úkolů v tomto období považoval upevňování sovětské moci v jednotlivých místech. Pozorně sledoval činnost výborů vesnické chudiny a místních sovětů, kladl důraz na jejich spojení s masami, upozorňoval, že pracující mají právo odvolávat své poslance.

Korespondence dokládá vznik a rozvíjení leninských principů vedení strany a státu, charakterizuje Leninův styl práce.

Obrovský význam připisoval Lenin kolektivnímu vedení. Dokumenty tohoto svazku dokládají, že se Lenin o všech důležitých otázkách radil se svými spolupracovníky a s dalšími vedoucími pracovníky, předkládal tyto otázky k projednání a k rozhodnutí ústřednímu výboru a radě lidových komisařů. »Nemohu postupovat proti vůli a rozhodnutí svých kolegů z rady,« zdůrazňuje v dopisu M. F. Andrejevové (s. 68). Zároveň považoval za nezbytné správně spojovat kolektivnost vedení s osobní odpovědností každého pracovníka za svěřený úkol. »Velmi se obávám,« psal Lenin 26. srpna 1918 A. P. Smirnovovi, »že si v Saratově hrajete na kolektivní orgány, zatímco situace vyžaduje, aby odpovědní vedoucí pracovníci rozhodovali energicky a rychle . . .« (s. 199). Ostře napadal rovněž všechny projevy lokálního patriotismu, anarchismu, nedisciplinovanosti a neplnění směrnic nadřízených orgánů.

Pracovníky státních a stranických orgánů vedl k věcnému a operativnímu řešení problémů, učil je soustřeďovat se na nejdůležitější úkol, dovádět věci do konce, až ke konkrétnímu výsledku. Hluboce ho pobuřovaly průtahy, byrokratismus, lajdácká práce aparátu nebo lhostejnost k požadavkům pracujících. Požadoval, aby pracovníci aparátu pozorně zkoumali stížnosti pracujících na nesprávný postup těch či oněch institucí nebo úředních osob. Sám byl příkladem toho, jak je třeba rychle reagovat na stížnosti. 18. ledna 1919 nařídil vedoucímu úřadovny rady lidových komisařů, aby ho okamžitě informoval o všech stížnostech, které dostává rada lidových komisařů, a aby zavedl řádnou kontrolu plnění příslušných rozhodnutí o těchto stížnostech. Pokládal za nutné přísně trestat všechny pracovníky, kteří pronásledovali stěžovatele nebo osoby, které si stěžovaly přímo Leninovi.

Řada dokumentů dokazuje Leninovo úsilí o upevnění revoluční, socialistické zákonnosti. V přípisu komisariátu spravedlnosti z 15. dubna 1918 zdůraznil Lenin nezbyt-

nost kodifikace, vydání Sbírký zákonů a nařizení sovětské vlády, právní osvěty mezi obyvatelstvem, získání pracujících do funkce lidových soudců. Upozorňoval na nutnost rozhodně čelit defraudacím, spekulaci, výtržnictví, navrhoval stanovit přísné tresty za úplatkářství. Požadoval, aby všechny státní orgány, všechny kádry přísně dodržovaly platné zákony republiky. Podle jeho názoru je třeba předat soudu každého pracovníka už za pouhý návrh obejít dekret. Neprodleně reagoval na signály o porušování socialistické zákonnosti, v nutných případech dával pokyny k mnohem hlubšímu zkoumání dané záležitosti, se vši rozhodností se stavěl proti tomu, aby jednotliví odpovědní pracovníci zneužívali moci.

Z Leninova podnětu byly ustaveny orgány státní kontroly. Lenin přitom doporučoval, aby byli do kontroly více zapojováni členové strany a zástupci dělníků.

V mnoha dokumentech se odráží Leninova činnost v oblasti kultury. Lenin dbal o to, aby se doplňovaly knižní fondy veřejných knihoven, zakládaly vesnické kluby, vydávaly knihy potřebné pro vzdělání lidu a rozvíjela vědeckovýzkumná činnost. Velký význam přikládal propagandě a agitaci. Když dostal dopis od skupiny studentů, kteří se zajímali o komunismus, popřál jim, aby »co nejrychleji dosáhli úspěchu při studiu komunismu, při jeho osvojování a přechodu k praktické činnosti v řadách Komunistické strany Ruska« (s. 210). Hodně pozornosti věnoval realizaci svého plánu monumentální propagandy, tj. aby moskevské a petrohradské ulice byly vyzdobeny revolučními nápisy na budovách, aby byly odhalovány pomníky významných činitelů revolučního hnutí a osobností kulturního života.

Kolosální činnost ve vedení strany a sovětského státu spojoval s rozsáhlou teoretickou činností. Padesátý svazek přináší dopisy související s Leninovou prací Proletářská revoluce a renegát Kautsky. V dopisu J. A. Berzinovi, V. V. Vorovskému a A. A. Ioffemu žádá Lenin o zaslání

brožury a článků, které napsal Kautsky proti bolševikům a diktatuře proletariátu, a zároveň prosí o další materiály, jež nutně potřeboval k napsání knihy. Lenin zdůrazňoval, že je třeba rozvinout rozhodný boj proti tomu, »jak Kautsky *teoreticky* vulgarizuje marxismus«. »Kautsky *absolutně* nepochopil a ryze oportunisticky překroutil« Marxovo učení o státu, diktatuře proletariátu, buržoazní demokracii, parlamentarismu i o dalších otázkách (viz s. 213, 214). Ještě před dokončením své knihy napsal Lenin článek Proletářská revoluce a renegát Kautsky a doporučoval vydat ho okamžitě v zahraničí, protože »je nutné zaujmout *co nejdříve* stanovisko a vyslovit svůj názor« (s. 219). Rovněž považoval za velmi důležité vydat v zahraničí knihu Stát a revoluce.

Dokumenty zařazené do padesátého svazku svědčí o Leninově vytrvalém boji za semknutí všech skutečně revolučních sil v dělnickém hnutí, za vybudování nové, III. internacionály. Jeho korespondence je prodchnuta idejemi proletářského internacionalismu, nezbytné jednoty komunistických sil všech zemí.

V tomto svazku je poprvé otištěn Leninův dopis G. V. Čičerinovi z 27. nebo 28. prosince 1918, věnovaný přípravě prvního kongresu Komunistické internacionály. Lenin v něm zdůrazňuje, že je třeba vypracovat základní platformu III. internacionály, uvádí, které strany, skupiny a organizace by se podle jeho názoru mohly nebo měly zúčastnit mezinárodní konference k založení III. internacionály.

V dopisu C. Zetkinové z 26. července 1918 projevuje velkou radost nad tím, že spartakovci jsou »celou svou bytostí s námi«, a píše: »Dává nám to jistotu, že nejlepší příslušníci západoevropské dělnické třídy nám přece jen — přes všechny potíže — přijdou na pomoc« (s. 153). Sovětští komunisté samozřejmě považovali za svou internacionální povinnost podporovat revoluční proletariát jiných zemí. Když Lenin obdržel první zprávy o politické

krizi v Německu, navrhl v dopisu J. M. Sverdlovovi a L. D. Trockému z 1. října 1918 udělat konkrétní opatření pro případ, že by němečtí dělníci, kteří zahájili revoluci, potřebovali pomoci. Lenin rovněž vřele uvítal vyhlášení Maďarské republiky rad, pozorně sledoval vývoj událostí v Maďarsku, poskytoval rady vedoucímu představiteli maďarských komunistů Bělovi Kunovi, snažil se povzbudit maďarské soudruhy při překonávání velkých obtíží. V době intervence imperialistů proti Maďarské republice rad dal vrchnímu veliteli armády a Revoluční vojenské radě republiky pokyn, aby udržovali s Maďarskou republikou rad trvalé spojení.

V dopisu R. Robinsovi z 30. dubna 1918 a v řadě dalších dokumentů vyjadřuje Lenin pevné přesvědčení o nevyhnutelném vítězství světové revoluce, o vítězství nové, socialistické demokracie ve všech zemích.

Korespondence výrazně přibližuje Lenina jako člověka, dokládá jeho péči o kádry, o soudruhy a jejich zdravotní stav, bytové podmínky, vhodné pracovní zařazení atd.

Ze 727 dokumentů v padesátém svazku jich 617 nebylo dosud uveřejněno v žádném z předchozích ruských souborných vydání Leninových spisů, z toho 68 dokumentů je publikováno vůbec poprvé (v obsahu jsou označeny hvězdičkou).

V 50. svazku stejně jako i v následujících svazcích, které obsahují Leninovu korespondenci ze sovětského období, je otištěno mnoho dokumentů, které se zachovaly buď jako strojopisný text, nebo jako text napsaný rukou jiné osoby, o nichž je však možné podle jejich obsahu a stylu, pojetí problému a charakteru závěrů soudit, že jejich autorem je V. I. Lenin.

V Přílohách jsou uvedeny jednak dokumenty, které podepsal Lenin, ale jejichž návrhy připravily příslušné instituce, jednak dokumenty, u nichž nelze s jistotou proká-

zat, že je napsal nebo nadiktoval Lenin. Z obrovského množství takovýchto dokumentů jsou do padesátého svazku zařazeny jen nejdůležitější nebo takové, které se dotýkají problémů, jimiž se Lenin speciálně zabýval.

INSTITUT MARXISMU-LENINISMU

PŘI ÚV KSSS

1

KOMISAŘI SOUDRUHU FROLOVOVI¹

[29. 10. (11. 11.) 1917]*

Připravte se k zahájení palby 29. 10. ve 22 hodiny.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

2

NAŘÍZENÍ ŠTÁBU RUDÉ GARDY²

[30. 10. (12. 11.) 1917]

Žádám, abyste podnikli všechny kroky k *neprodlenému* splnění rozkazu.

V. Uljanov (Lenin)

3

MANDÁT S. V. KOSIOROVI

Držitel tohoto mandátu soudruh Kosior je zástupcem vojenského revolučního výboru a má právo zabavit všechny předměty potřebné jak pro armádu, tak pro revoluční výbor.

Předseda vojenského revolučního výboru
Vladimír Uljanov (N. Lenin)

Petrohrad 30. října 1917

* Data v hranatých závorkách doplnil Institut marxismu-leninismu při ÚV KSSS v Moskvě na základě vědeckého výzkumu. *Čes. red.*

PETROHRADSKÉMU VÝBORU SDDSR(b)

[2. (15.) 11. 1917]

Petrohradskému výboru

Důrazně žádám petrohradský výbor, aby **ihned** schválil usnesení proti kompromisnictví a předložil ho ústřednímu výboru.³

Lenin

A. G. ŠLICHTEROVI

[Nejdříve 7. (20.) a nejpozději
10. (23.) 11. 1917]

Soudruhu Šlichterovi

Milý soudruhu! Hrozně se na Vás zlobím a vůbec všichni se na Vás zlobí. V takové chvíli není možné otálet a váhat. Nemůžete dezertovat. Potřebujeme Vás do funkce ministra zemědělství, **ihned** musíte přijet. Za zdržení se na Vás hrozně zlobíme.⁴

Na brzkou shledanou.

Váš Lenin

К. П. К.

Очень прошу П. К.
Торгас внести
решение против со-
циал-демократов и
круп. в Ц. К.

Ленин

J. M. SVERDLOVOVI

[Nejdříve 8. (21.) 11. 1917]

Soudruhu *Sverdlovovi*

Doručitel má pověření místního sovětu.

Chce pracovat v *Pitěru*.

Dělá velmi dobrý dojem.

Touží po »bojové« činnosti mezi masami (jako agitátor apod.).

Vřele Vám doporučuji, abyste mu umožnil ihned se projevit v *Pitěru* při práci mezi masami.⁵*Lenin*VOJENSKÉMU REVOLUČNÍMU
VÝBORU

[Nejdříve 9. (22.) 11.

a nejpozději 5. (18.) 12. 1917]

Existuje písemný příkaz *vojenského revolučního výboru*, aby se líh a víno *nevylévaly*, ale *ihned* prodaly do Skandinávie?Okamžitě ho napište.⁶*Lenin*

MEZINÁRODNÍ ASOCIACI
PRO INFORMOVÁNÍ AMERICKÉHO,
FRANCOUZSKÉHO A ANGLICKÉHO
DĚLNICKÉHO TISKU⁷

[Před 10. (23.) 11. 1917]

Jsem ochoten odpovědět na vaše otázky, jestliže mi dáte řádnou oficiální a přesnou záruku za prvé, že budete informovat *veškerý* dělnický tisk, tj. rovněž tiskové orgány *internacionalistického směru* (Haywooda, SDS* v Americe, Toma Manna a Britskou socialistickou stranu v Anglii, Loriota a jeho přátele ve Francii atd.), za druhé, že má odpověď bude reprodukována *bez jakýchkoli změn*, tzn. že máte právo mou odpověď nezveřejňovat, ale jestliže ji zveřejníte, nemáte právo v mém textu nic měnit.

Kdo je tady, v Londýně, v New Yorku a v Paříži odpovědným zástupcem vaší »mezinárodní asociace«?

Lenin

M. A. SAVELJEVOVI

[Nejdříve 11. (24.) 11. 1917]

Soudruhu Maxi! Z Pravdy nemůžete za žádnou cenu odejít, protože bez Vás to může krachnout. Raději dočasně obětujte Ekonomickou radu nebo jí věnujte méně času, ale z Pravdy, prosím Vás, za žádnou cenu neodcházejte.⁸

Váš *Lenin*

* — Socialistická dělnická strana USA. *Red.*

GENERÁLMAJORŮVI
S. I. ODINGOVOVI

[15. (28.) 11. 1917]

Navrhl jste mi, že zorganizujete skupinu štábních důstojníků a generálů s vysokoškolským vojenským vzděláním, ochotných zpracovat vojenské a technické otázky příměří, které by Rusku umožnilo dosáhnout zastavení vojenských akcí a přitom by nepoškozovalo jeho zájmy.

Protože tato záležitost nesmírně spěchá, snažně Vás prosím, abyste hned zítra ráno Vaši skupinu svolal a zítra večer mi poslal alespoň stručný konspekt hlavních otázek, bodů a podkladů dohody o příměří (vymezení linie fronty, podmínka, že vojsko nebude přesunuto na jiné fronty, kontrolní opatření a tak dále apod.) a abyste mi rovněž doporučil osobu nebo osoby, které by se mohly se skutečnou znalostí věci přímo zúčastnit jednání.

Velmi Vás prosím, abyste mi odpověď poslal po kurýrovi.

TELEGRAM
VOJENSKÉMU REVOLUČNÍMU
VÝBORU

[16. (29.) 11. 1917]

Moskva

Rada lidových komisařů potvrzuje výnos o rozpuštění moskevské městské dumy^[77], vydaný moskevským městem dělnických a vojenských zástupců.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM PODOLSKÉMU SOVĚTU

[18. 11. (1. 12.) 1917]

Sovět zástupců
Podolsk

Právo na rozpuštění městských dum a na uspořádání nových voleb mají místní sověty.

Lenin

PŘÍKAZ TAJEMNÍKOVI

[19. 11. (2. 12.) 1917]

Oznamte radiotelegraficky *Krylenkovi*, aby podnikl příslušné kroky (a rovněž prověřil, do jaké míry lze důvěřovat *Volodčenkovi*), a z téhož důvodu informujte ministerstvo vojenství.⁹

TELEGRAM PŘEDSEDNICTVU
MOSKEVSKÉHO SOVĚTU
DĚLNICKÝCH A VOJENSKÝCH
ZÁSTUPCŮ¹⁰

[19. 11. (2. 12.) 1917]

Všechnu moc mají sověty, schvalovat to není třeba. Vaše rozhodnutí odvolat jednoho a jmenovat druhého má platnost zákona.

TELEGRAM DO KIŠINĚVA

[19. 11. (2. 12.) 1917]

Tři adresy: 175. pluk, 1. moldavský,
sovět zástupců, Kišiněv

Okamžitě propustit z vězení všechny bolševiky a levé esery zatčené z politických důvodů.¹¹

Předseda rady lidových komisařů
Lenin

KOMISI PRO VOLBY
DO ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ
USTAVENÉ V BALTSKÉM LOŽSTVU

Snažně prosím komisi, aby mi potvrzení o mém zvolení zaslala buď poštou, nebo po některém zástupci loďstva na adresu: Petrohrad, Smolný ústav. Předseda rady lidových komisařů Vladimír Iljič Uljanov (Lenin). Soudruh právník, s nímž jsem se radil, mi řekl, že zákon^[63] nezakazuje zaslání dokumentu tímto způsobem.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

Petrohrad 23. 11. 1917

PETROHRADSKÉMU VÝBORU SDDSR(b)

[25. 11. (8. 12.) 1917]

Petrohradskému výboru

Nemohl by mi někdo ze soudruhů napsat pár slov, zda byla včera v petrohradském sovětu schválena rezoluce o soudech a co *konkrétního* se udělalo?¹²

*Lenin*N. I. PODVOJSKÉMU NEBO
V. A. ANTONOVOVI—OVSEJENKOVI

26. 11. 1917

Štábu

(Podvojskému nebo Antonovovi)

Doručitelé jsou soudruzí železničáři z Orenburgu. Žádají *mimořádnou* vojenskou pomoc proti Dutovovi. Projednejte to prosím a pokud možno co nejrychleji *konkrétně* vyřešte. Mně pak napište, jak jste to rozhodli.¹³

Lenin

TELEGRAM OPERUJÍCÍ ARMÁDĚ

[26. 11. (9. 12.) 1917]

Operující armáda
Semennikovi, předsedovi výboru jednotek
nezařazených do divizí
21. armádního sboru

Půda a živý i mrtvý inventář se předávají pozemkovým výborům. Jako národní majetek musí být pod přísnou ochranou.

Lenin

NAŘÍZENÍ

27. 11. 1917

Nařizuji propustit zatčené členy Celoruské komise pro volby do Ústavodárného shromáždění.¹⁴

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

M. S. URICKÉMU

[27. 11. (10. 12.) 1917]

Soudruhu Urickij!

Napište mi stručně, co je nového s Ústavodárným shromážděním.

Víte, že jsme *propustili* zatčené?

Byla učiněna opatření, aby je *nepouštěli* do *budovy*?

Připravil byste zprávu o jejich zatčení (příčiny, význam a prospěšnost)?

Lenin

P. I. STUČKOVI,
P. A. KRASIKOVOVI,
M. KOZLOWSKÉMU

[27. nebo 28. 11.
(10. nebo 11. 12.) 1917]

Soudruhu Stučkovi, Krasikovovi a Kozlowskému

Informujte se proboha, co stojí v zákonu o volbách do Ústavodárného shromáždění, zda *neexistuje lhůta*, během níž by bylo možné zvolené kandidáty *odvolat* (a nahradit je v kandidátce jinými osobami).¹⁵

Lenin

Народный Комиссаръ
по
Министерству Финансовъ.

Петроградъ.
26/11 1917 г.
№.....

В Умат
(Подвожскому или
Антоннову)

Потеряны — Умат Председатель
наши из Оренбурга. Мысль
мысль в Омске и
мысль Омске. Мысль
и мысль подвожскому и
Амат Омске, как
Ленин

CELORUSKÉ KOMISI PRO VOLBY DO ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ

Prosím, abyste mě registrovali jako poslance za finskou armádu a loďstvo; poslaneckého mandátu za ostatní obvody, v nichž jsem byl zvolen, se vzdávám.

V. Uljanov (*Lenin*)

Petrohrad 28. listopadu 1917

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU SDDSR (b)

[Nejpozději 29. 11. (12. 12.) 1917]

Případ Haneckého

V případě Haneckého se užší výbor ústředního výboru usnesl *nejmenovat* jej zástupcem ve Stockholmu.

To tedy znamená, že předchozí usnesení ÚV *se zrušilo*.

Já navrhuji zrušit nynější usnesení z těchto důvodů: Jaké jsou argumenty proti Haneckému?

Známe ho od roku 1903, je členem ústředního výboru Poláků, dlouhá léta pracoval v ÚV SDDSR, poznali jsme jeho práci v Krakově, známe ho z jeho cest do Ruska apod., vídali jsme ho na všech sjezdech atd. apod.

Argumenty proti němu nejsou nic jiného než šíření buržoazních pomluv, povyk Zaslavského.

Pro dělnickou stranu by bylo přímo nedůstojné, aby tolik dala na intelektuálské pomluvy. Ať napřed *někdo* dokáže Haneckému něco špatného, dříve ho zbavit funkce nesmíme.

»Ale Hanecki obchodoval s Parvusem,« tvrdí »všichni«.

Hanecki si vydělával na živobytí jako *zaměstnanec* obchodní firmy, jejímž akcionářem byl Parvus. Tohle mi řekl Hanecki: Vyvráceno to nebylo.

Je snad zakázáno pracovat v obchodních podnicích kapitalistů? Kde? Podle kterého usnesení strany?

Cožpak mezi námi nejsou lidé zaměstnaní u obchodních firem *ruských*, *anglických* nebo jiných kapitalistů?

Nebo snad pracovat jako technici, vedoucí či úředníci u *ruských* kapitalistů můžeme, ale u *německých* nesmí nikdo, ani když žije v neutrální zemi?? I o tomto rozhoduje »internacionalistická« strana??

Ať to rozhodne přímo, ať schválí všeobecně platné usnesení, ať zdůvodní postup proti Haneckému.

Když chtěl Bucharin jet pracovat do Parvusova podniku jako *publicista*, rozmluvili jsme mu to, protože to přece jen není obchodní firma. Avšak tím, že jsme mu to *rozmluvili*, jsme neštvali proti *menševikům* zaměstnaným u Parvuse. Byl to Zurabov a mnoho jiných, a my jsme proti nim neštvali, neobviňovali jsme je.

Kdo a kde je obvinil?

Proč jsme *dosud* nevyslechli názor *menševiků* žijících v Kodani a jiných lidí, kteří obchodní činnost Haneckého znali a *neodsuzovali* ho? To jsme udělat mohli a měli.

Proti Haneckému nebyla zjištěna jediná skutečnost, pracovat u obchodních firem kapitalistů všech zemí zakázáno není, pověsti a pomlvy šířené *notorickými* pomlouvači, jako je Zaslavskij, ověřeny nebyly — a my ho máme »zbavit funkce«?? To není nic jiného než »strach« z klepů neodpovědných pomlouvačů.

Není důstojné dělnické třídy, aby tolik dala na pomlvy. Jestliže soudruzi, kteří dávají na pomlvy, jsou tolik »rozčileni« a »znepokojeni«, proč si s touto věcí nedávají trochu *námahy*? Cožpak není lepší s trochou námahy zjistit pravdu než opakovat pomlvy? *Svědky* z Kodaně je možné najít (jestliže se chce znepokojený soudruh trochu

obtěžovat a nerozhodovat, aniž by se trochu namáhal) přímo v Petrohradu a stejně tak v Moskvě. Proč to soudruzi z naší strany, kteří Haneckého anonymně obviňují, neudělají??

Takový postoj k nepřítomnému soudruhovi, který pracuje víc než deset let, je vrchol **nespravedlnosti**.

25

TELEGRAM KOMISI PRO VOLBY
DO ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ

[30. 11. (13. 12.) 1917]

Pskov

Zůstávám poslancem za Baltské loďstvo, dejte prosím místo mě dalšího kandidáta z kandidátky bolševiků.*

Uljanov (Lenin)

26

A. G. ŠLJAPNIKOVVI
A F. E. DZERŽINSKÉMU

[Koncem listopadu
(začátkem prosince) 1917]

Soudruhu Šljapnikovovi a soudruhu Dzeržinskému

Doručitel tohoto vzkazu soudruh Vorobjov, delegát za Ural, má to nejlepší doporučení od místní organizace. Si-

* Obdobné telegramy byly odeslány do Petrohradu a Moskvy.
Red.

tuace na Uralu je kritická: je třeba okamžitě *pozatýkat členy zdejších* (nacházejících se v Petrohradu) správ uralských závodů, pohrozit jim soudem (revolučním) za to, že způsobili na Uralu krizi, a *zkonfiskovat* všechny uralské závody. Návrh usnesení připravte co nejdříve.¹⁶

Lenin

27

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
OSTROGOŽSKÉHO SOVĚTU¹⁷

[6. (19.) 12. 1917]

Pořídte přesný soupis cenných věcí a uschovejte je na spolehlivém místě, odpovídáte za to, že se nic neztratí. Velkostatky jsou majetkem lidu. Za krádeže posílejte před soud. Rozhodnutí soudu nám oznamujte.

Lenin

28

PETROHRADSKÉMU VÝBORU
S D D S R (b)

8. 12. 1917

Petrohradskému výboru

Žádám, abyste poslali nejméně sto mužů, *naprosto* spolehlivých členů strany, do místnosti č. 75 ve 2. poschodí, kde je výbor pro boj proti drancování. (Budou působit jako *komisaři*.)¹⁸

Je to nesmírně důležité. Strana za to zodpovídá.
Obráťte se na obvody a závody.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

29

V. A. ANTONOVHOVI-OVSEJENKOVI

[8. (21.) 12. 1917]

Soudruhu Antonovovi, který odjíždí do Moskvy a odtud na jih, kde bude řídit vojenské akce proti Kaledinovi,* se ukládá, aby *denně* informoval přímou linkou (osobně nebo prostřednictvím pobočníka) radu lidových komisařů, *komu* svěřuje on nebo jiné vojenské orgány. *odpovědnost* za jednotlivé operace, zejména za přesun vojsk a jejich soustřeďování, a za velení.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

30

G. I. BLAGONRAVOVOVI
A V. D. BONČHOVI-BRUJEVIČHOVI

8. 12. 1917

Soudruhu Blagonravovovi a Bončovi-Brujevičovi

Zatýkání, které se musí provést podle pokynů soudruha Peterse, je *mimořádně* závažné a vyžaduje velmi ener-

* V. A. Antonov-Ovsejenko odjel v prosinci 1917 na Ukrajinu jako velitel sovětských vojsk bojujících proti kaledinovcům. *Red.*

35

gický postup.* Musí se udělat *zvláštní* opatření a předejít ničení listin, útěkům, zatajování dokumentů apod.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

3 1

J. M. SVERDLOVOVI**

9. 12. 1917

Soudruhu Sverdlovovi

Doručitelkou je Popovová, rozená Kasparovová (sestra dlouholetého stranického pracovníka Kasparova, kterého jsem dobře znal a který nedávno zemřel ve Švýcarsku). Popovová a její muž bydlí v Pitěru a chtěli by se zapojit do práce. Promluvte s ní nebo požádejte tajemníka ústředního výboru, aby ji vyslechl a zařídil potřebné.

Lenin

3 2

V. V. OBOLENSKÉMU

18. 12. 1917

Soudruhu Obolenskij!

Doporučuji Vám doručitele soudruha Solovjova (telefon 265 24) jako odborníka pro ropný průmysl a autora návrhu na znárodnění. Je třeba využít jeho znalostí!

V. Uljanov

* Šlo o zatýkání kontrarevolucionářů. *Red.*

** Nahoře na rukopisu Lenin poznamenal: »1. poschodí, místnost 39.« *Red.*

Jeho pojednání (o ropném průmyslu) jsem dal Šljapnikovovi. Jeden exemplář *je tam* (u Šljapnikova) *také pro Vás.*¹⁹

33

P. A. KOZMINOVI

20. 12. 1917

Soudruhu Kozmine!

Včera jsem Vás očekával, abychom si pohovořili o žádosti delegátů 2. slévárny oceli u kozácké osady Kamenskaja. Požadují zastavit financování závodu a odvolat komisi, kterou pokládají za reakční a příživnickou. Pokud se dnes večer nevidíme, zatelefonujte mi prosím.²⁰

Lenin

34

CHARLESI DUMASOVI²¹

21. 12. 1917

Milý občane Charlesi Dumasi!

Velmi rádi se ženou vzpomínáme na dobu, kdy jsme se s Vámi seznámili v Paříži v Rue Beaunier. Jsme Vám velmi vděčni za to, že jsme si s Vámi mohli vyměnit názory, a za velmi přesnou informaci o socialistickém hnutí ve Francii.

Velmi lituji, že se nemůžeme nadále osobně stýkat po tom, kdy nás rozdělily tak hluboké neshody v politických názorech. Po celou válku jsem bojoval proti tendencím

»národní obrany« a vždycky jsem byl pro rozkol, protože jsem byl přesvědčen, že tato tendence socialismus zcela rozvrací.

Tento dopis samozřejmě píšu nikoli jako člen vlády, ale jako soukromá osoba.

Přijměte, milý pane, ode mne a od mé ženy pozdrav a přání všeho nejlepšího.

Lenin

35

N. I. PODVOJSKÉMU²²

[29. 12. 1917 (11. 1. 1918)]

Podvojskému od Lenina:

Podle mého názoru je třeba odpovědět: »Vyčkejte našich dispozič, bez našich zvláštních pokynů nic nepodnikejte.«

36

TELEGRAM

V. A. ANTONOVU - OVSEJENKOVU

[29. 12. 1917 (11. 1. 1918)]

Charkov, Antonovův štáb, Antonovovi

Z celého srdce vítám váš energický postup a nemilosrdný boj proti kaledinovcům. Plně schvaluji nesmlouvavý postoj vůči místním kompromisníkům, kteří zjevně zmátli část bolševiků. Zvláště schvaluji a vítám uvěznění miliónářských sabotérů ve voze 1. a 2. třídy. Radím vám, abyste je poslal na půl roku na nucené práce do dolů.²³

Ještě jednou vám blahopřeji k vaší rozhodnosti a odsuzují kolísavce.

Lenin

37

POZNÁMKA
NA PŘÍKAZU P. PURVINOVI²⁴

[30. 12. 1917 (12. 1. 1918)]

Pokládám tuto věc za velmi důležitou a důrazně žádám, abyste učinil energická opatření k vyřízení soudruhovy žádosti.

Lenin

38

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[30. 12. 1917 (12. 1. 1918)]

Do Brestu Litevského

Plukovník Raymond Robins mi právě předal projev prezidenta Wilsona přednesený v Kongresu 26. prosince.²⁵ Posílám vám ho. Doufám, že ho patřičně využijete.

Lenin

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[30. 12. 1917 (12. 1. 1918)]

Rada lidových komisařů je přesvědčena, že soudruh Antonov bude i nadále, jako doposud, postupovat v úzkém kontaktu s tou ústřední ukrajinskou sovětskou vládou, kterou rada lidových komisařů uvítala, a s mimořádným komisařem jmenovaným radou lidových komisařů.²⁶

J. M. SVERDLOVOVI

31. 12. 1917

Soudruhu Sverdlove! Promluvte prosím s Haneckým ohledně vyslání delegace ústředního výkonného výboru do zahraničí.²⁷

Lenin

(Mohl byste také zjistit, co mezinárodní oddělení ÚVV podniklo ve věci *Basok* — Meleněvský?)

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ

[31. 12. 1917 (13. 1. 1918)]

Nařizuje se okamžitě zatknout všechny pracovníky rumunského vyslanectví a rumunské mise, jakož i všechny úředníky všech institucí patřících k vyslanectví a konzulátu i dalších oficiálních rumunských institucí.²⁸

1918

42

AMERICKÉMU VELVYSLANCI
DAVIDOVI R. FRANCISOVI

1. 1. 1918

Petrohrad

Sire, protože Vám nebudu moci zatelefonovat ve 2 hodiny, jak bylo dohodnuto, chci Vám tímto sdělit, že bych se rád s Vámi setkal dnes ve 4 hod. odpoledne ve své pracovně — Smolný ústav, místnost č. 81.²⁹

S úctou *Lenin*

43

KOMISAŘI
PETROPAVLOVSKÉ PEVNOSTI

1. 1. 1918

Příkaz

Propustit zatčeného rumunského vyslance a všechny pracovníky rumunského vyslanectví s tím, že musí učinit všechno pro osvobození obklíčených ruských vojsk na frontě a zatčených vojáků.

Při propouštění zatčených Rumunů si nechat od nich potvrdit, že byli s tímto požadavkem seznámeni.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

TELEGRAM
L. M. KARACHANOVI*

[3. (16.) 1. 1918]

Brest Litevský
Ruské mírové delegaci
Karachanovi
Kopie vrchnímu veliteli Krylenkovi

Dostal jsem Váš telegram o zprávě členů revolučního výboru 8. armády Kuzmina a Rejzona.³⁰ Předávám tento telegram vrchnímu veliteli a radím mu: nedat se vyprovokovat kyjevskou Radou, nevěřit jí, podnikat ozbrojené akce, postupovat organizovaně a co nejenergičtěji proti rumunskému kontrarevolučnímu velení, proti kaledinovicům a jejich přísluhovačům v kyjevské Radě.

Lenin

ŠTÁBU RUDÉ GARDY

[3. (16.) 1. 1918]

Rada lidových komisařů nařizuje štábu Rudé gardy poskytnout pro zvláštní vnitřní ochranu Tavridského paláce třicet (30) revolverů.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

* Odesláno přímou linkou. *Red.*

NAŘÍZENÍ

[V noci z 5. na 6.
(z 18. na 19.) 1. 1918]

Soudruhům vojákům a námořníkům, kteří konají strážní službu v Tavridském paláci, se nařizuje, aby se nepouštěli žádného násilí vůči kontrarevoluční části Ústavodárného shromáždění, umožnili každému z Tavridského paláce volně odejít, ale dovnitř nikoho nepouštěli bez zvláštních příkazů.³¹

Předseda rady lidových komisařů
*V. Uljanov (Lenin)**

TELEFONOGRAM
LIDOVÉMU KOMISARIÁTU
SPRAVEDLNOSTI

[7. (20.) 1. 1918]

Právě jsem dostal zprávu, že dnes v noci vnikli do Mariinské nemocnice námořníci a zavraždili Šingarjova a Kokoškina. Nařizuji, za prvé aby bylo ihned zahájeno co nejpřísnější vyšetřování, za druhé aby námořníci, kteří vraždu spáchali, byli zatčeni.³²

Lenin

* Tento dokument podepsal také M. S. Urickij, komisař Celoruské komise pro volby do Ústavodárného shromáždění a člen mimořádné komise pro obranu Petrohradu. *Red.*

K. A. MECHONOŠINOV I

7. 1. 1918

Soudruhu Mechonošinovi

Doručitel soudruh Rahja je dlouholetý stranický pracovník, můj osobní známý a zcela důvěryhodný člověk. Je *nesmírně* důležité vypomoci mu zbraněmi (pro finský proletariát): asi 10 000 pušek s náboji a asi 10 kanónů ráže 76,2 mm s náboji.

Velmi prosím, abyste mu vyhověli a dali mu uvedený počet zbraní.

Váš *Lenin*

POKYN

PRO V. D. BONČE-BRUJEVIČE

[Nejdříve 8. (21.) 1. 1918]

Pokyn

Dát námořníkům gardové jednotky na vědomí (a nechat si od nich potvrdit podpisem, že jim to bylo oznámeno), že odpovídají za životy zatčených důstojníků a že se jim, námořníkům, nebudou vydávat potraviny, že budou zatčeni a postaveni před soud.

Učinit mimořádná opatření: 1. k vyslání dobře ozbrojené stráže k budově; 2. k zaznamenání co možná největšího počtu *jmen* námořníků gardové jednotky.³³

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ
A ZÁSOBOVACÍMU ODBORU
NEJVYŠŠÍ
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY³⁴

13. 1. 1918

Doručitelé soudruzi Suvorov a Antropov jsou zmocněnci oblastního výboru uralských sovětů. Je nezbytné jim uložit, aby učinili co nejradikálnější opatření k přepravě vagonů s obilím ze Sibíře do Pitěru.

Lenin

PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE

[13. (26.) 1. 1918]

Předejte to Šlichterovi a Něvskému s prosbou, aby co *nejenergičtěji* pomohli těmto lidem, kteří působí velmi dobrým dojmem, neboť jenom takové oddíly (40—60 místních lidí) mohou zachránit zemi před hladem.

Lenin

K. A. MECHONOŠINOVÍ

13. 1. 1918

Soudruhu Mechonošinovi nebo jeho zástupci

Žádám, abyste soudruhu doručiteli vydali pro Antonova co nejvíc nábojů do naganů a browningů všech tří ráží

i dalších nábojů. Doručitel je Nikolaj Kuzmič Kuzmin, velitel Rudé gardy charkovského okruhu.

Lenin

53

TELEGRAM
DO CHARKOVA A MOSKVVY

[13. (26.) 1. 1918]

Charkov. Lidový sekretariát, Antonovův štáb,
Ordžonikidzemu
Moskva. Vrchnímu veliteli Muralovovi,
předsednictvu sovětu zástupců

Dostali jsme zprávu, že mezi Orlem a Kurskem vznikla zácpa, která zdržuje vlaky s uhlím a obilím. Každé takové zdržení znamená nebezpečí hladu a zastavení průmyslové výroby. Máme podezření, že jde o sabotáž tamějších železničářů, protože tam už nejednou k sabotážím docházelo. Žádáme důrazně, abyste nemilosrdně a co nejenergičtěji zakročili. Žádáme, abyste tam vyslali oddíl naprosto spolehlivých lidí. Udělejte všechno, aby se vagóny s obilím pro Petrohrad daly do pohybu, jinak hrozí hlad. Obsad'te lokomotivy několika námořníky nebo rudoarmějci. Nezapomínejte, že na vás záleží, zda bude Pitěr zachráněn před hladem.

Lenin

M. A. SPIRIDONOVOVÉ

[Nejdříve 13. (26.)
a nejpozději 18. (31.) 1. 1918]

Soudružce Spiridonovové

Za žádnou cenu nemohu odejít ze zasedání komise pro redakční úpravu **pozemkového zákona** (společně se socialisty-revolucionáři). Omluvte mě a přečtěte přiložený dokument na sjezdu.³⁵

Lenin

K. B. RADKOVI

14. 1. 1918

Drahý Radku! Trockij nebo Kameněv Vám sdělí můj názor. Naprosto a zásadně s Vámi nesouhlasím: lezete do pasti, kterou imperialisté obou seskupení líčí na Sovětskou republiku.³⁶

S upřímným pozdravem
Váš *Lenin*

V. A. ANTONOVHOVI-OVSEJENKOVI
A G. K. ORDŽONIKIDZEMU

15. 1. 1918

Charkov
Antonovovi a Sergovi

Udělejte proboha *co* neenergičtější a *nejrevolučnější* opatření a pošlete *obilí, obilí, zdůrazňuji obilí!!!* Jinak bude s Pitěrem konec. Vypravte zvláštní vlaky a oddíly. Svázejte a nakládejte. Zabezpečte doprovod vlaků. Deně podávejte zprávy.

Dělejte něco proboha!

Lenin

NÁMOŘNÍMU REVOLUČNÍMU VÝBORU

15. 1. 1918

Učiňte prosím mimořádná opatření, aby soudruh Ter-Aruťuňanc dostal okamžitě 2000 námořníků pro vojenské akce proti buržoazní Radě.³⁷

Lenin

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU FINANČÍ

15. 1. 1918

Vydejte soudruhu Terovi-Aruťuňancovi 1 000 000 (jeden milión) rublů a hned dnes to předložte k projednání radě lidových komisařů.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

N. I. PODVOJSKÉMU
A N. V. KRYLENKOVI*

15. 1. 1918

Soudruhu Podvojskému a soudruhu Krylenkovi

Příložený dopis jsem dnes dostal od soudruha *Luteraana*, Holanďana, člena levicové strany »tribunistů«³⁸. Seznámil jsem se s ním v roce 1915 v Bernu.

Luteraan prosí, abychom mu dali peníze na cestu a přijali ho do ruské Rudé gardy.

Chtěl bych, abychom jeho prosbě ze zásadních důvodů vyhověli. Snad by bylo možné zařadit ho prozatím, než se naučí rusky, mezi Lotyšše nebo Estonce, kteří mluví německy.³⁹

Lenin

* Na tomto dokumentu Lenin poznamenal: »B. Luteraan, Oostenburgermiddenstraat, 59^{III}, Amsterdam, Holland.« *Red.*

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ

17. 1. 1918

Žádám, aby komisaři Finské dráhy bylo vydáno 25 000 pušek a 30 kulometů, neboť je nutně potřebuje pro ruské vojáky ve Finsku na obranu před řáděním bělogvardějských buržoazních oddílů.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[17. (30.) 1. 1918]

Charkov, lidovému komisaři Antonovovi

Váš telegram jsem dostal. Vítám připojení kozáků, jejichž delegáti už jsou tady a účastní se sjezdu sovětů.⁴⁰ Pokud jde o Mogilev, oznámil jsem to teď Podvojskému a oznámím to ještě Krylenkovi; pokud jde o otázku půdy na Donu, rádím Vám, abyste vycházel z obsahu rezoluce o federaci sovětských republik, kterou především schválil sjezd sovětů. Tato rezoluce musí kozáky plně uspokojit.⁴¹ Oznamte prosím sekretariátu, že Zatonskij odjel do Charkova a že při odjezdu žádal, aby byl jeho zástupcem jmenován soudruh Arťom. Odpovězte ihned.

Lenin

TELEGRAM

V. A. ANTONOVovi-ovsejenkovi

[17. (30.) 1. 1918]

Charkov, Antonovovi

Blahopřeji k vítězství.⁴² Oznamím pilně do Moskvy Váš požadavek. Vynaložte veškeré úsilí na dovoz obilí, zdůrazňuji obilí do Pitěru.

*Lenin*PŘÍKAZ K PŘESTĚHOVÁNÍ
PŘÍRUČNÍ KNIHOVNY DO SMOLNÉHO

18. 1. 1918

Přestěhovat z vládních místností do Smolného příruční knihovnu, především 2—3 skříně s Encyklopedickým slovníkem a příručkami (nejnovějšími) zejména z oboru finančnictví a ekonomiky, aby byla k dispozici radě lidových komisařů.

TELEGRAM

V. A. ANTONOVovi-ovsejenkovi

[Před 21. 1. (3. 2.) 1918]

Charkov, lidovému komisaři Antonovovi

Vzhledem k tomu, že si lidový komisariát stěžuje na spory, které vznikly mezi Vámi a Ústředním výkonným vý-

borem Ukrajiny, žádám Vás, abyste mi sdělil, o co vlastně jde; naše zasahování do vnitřních záležitostí Ukrajiny, pokud to není z vojenských důvodů nezbytné, je pochopitelně nežádoucí. Vhodnější je prosazovat ta či ona opatření prostřednictvím místních mocenských orgánů a vůbec nejlepší by bylo urovnat všechna nedorozumění přímo na místě.⁴³

Lenin

65

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

21. 1. 1918

Soudruhu Antonove! Dostal jsem na Vás od ústředního výkonného výboru (charkovského) stížnost. Moc mě mrzí, že jste nedostal moji prosbu, abyste mi všechno vysvětlil. Spojte se prosím se mnou co nejdřív (přímoú linou — jednou nebo oběma, přes Charkov), abychom si mohli rozumně pohovořit a všechno si pořádně vysvětlit. Vynasnažte se proboha udělat *všechno*, aby se *všechny* spory s ÚVV (charkovským) *urovnaly*. Je to *nesmírně důležité* ze *státního* hlediska. Proboha, smiřte se s nimi a uznejte *jakoukoli* jejich suverenitu. Důrazně Vás žádám, abyste Vámi jmenované komisaře odvolal.

Pevně doufám, že tuto mou žádost splníte a že se Vám podaří *úplně* se smířit s charkovským ÚVV. Tady je nutný *mimořádný takt* vůči *národnosti*.

Blahopřeji Vám k Vaším vítězstvím nad Kaledinem a spol., srdečně zdravím a přeji další úspěchy! Třikrát hurá! Pevně Vám tisknu ruku.

Váš *Lenin*

TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU

[22. 1. (4. 2.) 1918]

Charkov
Lidový sekretariát,
komisaři Ordžonikidzemu

Dostal jsem Váš telegram z 20. 1. 1918. Srdečně děkuji za energická opatření s potravinami. Pokračujte probouha ze všech sil v získávání potravin, rychle zorganizujte výkup a nakládání obilí, abychom stačili zlepšit zásobování dřív, než budou cesty rozbahněné. Jste naší jedinou nadějí, jinak se k jaru hladu nevyhneme.

O zaslání peněz jsem mluvil a budu mluvit s Pjatakovem. Sto miliónů bylo odesláno, padesát bude posláno do Charkova. Zařídte trojnásobnou ochranu trati Pitěr—Charkov. Věřím, že Váš vztah k ústřednímu výkonnému výboru v Charkově bude stejně jako dřív zcela přátelský. Zdravím a přeji všechno nejlepší.

Lenin

TELEGRAM
K. MANNEROVI A K. WIIKOVI

[24. 1. (6. 2.) 1918]

Pilně. Vládní

Helsingfors
Mannerovi, předsedovi vlády,
a Karlu Wiikovi

Je nutné co nejčastěji posílat do Švédska co nejpodrobnější rádiové depeše a telegramy ve švédštině jménem

svazu švédských dělníků ve Finsku a vyvracet tak naprosto lživé zprávy švédského buržoazního tisku o událostech ve Finsku.⁴⁴ Prosím o sdělení, zda k tomu děláte všechna opatření.

Lenin

68

G. V. ČIČERINOVĚ

24. 1. 1918

Tschitscherine

Soudruhu Čičerine!

Doručitel je pacifista a rád by si pohovořil o míru.⁴⁵ Jestliže najdete volnou chvíli, snad byste mohl jeho prosbě vyhovět.

Lenin

69

TELEGRAM

ARTHURU HENDERSONOVĚ⁴⁶

[24. 1. (6. 2.) 1918]

Ruská socialistická vláda vyslovuje politování, že se nemůže zúčastnit konference socialistů dohodových zemí, neboť tato konference odporuje zásadám internacionalismu. Jsme proti rozdělování dělnické třídy podle imperialistických seskupení. Jestliže angličtí labouristé souhlasí s ruskými mírovými snahami, které už schválily socialistické strany ústředních mocností, pak je takové rozdělování tím spíš nepřipustné.

PŘÍKAZ
KOMISAŘI VOJENSTVÍ
N. I. PODVOJSKÉMU

28. ledna 1918

Vzhledem k obtížím v zásobování a k nebezpečí kontra-revolučních akcí přikazuji, aby byla *neprodleně* učiněna co nejenergičtější mimořádná opatření k odsunu všech válečných zajatců, zejména důstojníků, z Petrohradu.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

Opis tohoto příkazu se zasílá štábu okruhu a komisaři pro záležitosti válečných zajatců Kedrovovi.

V. Uljanov (Lenin)

N. I. PODVOJSKÉMU

29. 1. 1918

Soudruhu Podvojskij!

Doručitel *Balonov* má podle mého názoru plné právo žádat, aby byla otcí jeho ženy, který byl 13. 7. 1917 zavražděn pro bolševické smýšlení*, prokázána vojenská pocta.

Sdělte mi prosím telefonicky nebo přímo osobně, jaký je Váš názor.

Lenin

* Jde o N. P. Popova. *Red.*

A. L. KOLEGAJEVOVI

30. 1. 1918

Soudruhu Kolegajeve! Poradte prosím doručitelům (První ruská společnost zemědělců-komunistů) a poučte je, jak a *kde* mohou získat půdu. Je to velmi pěkný příklad iniciativy, všemožně ji podpořte.⁴⁷

Lenin

G. J. ZINOVJEVOVI

30. 1. 1918

Soudruhu Zinovjeve!

Pošlete prosím jménem petrohradského sovětu v *neděli* ve dvě hodiny na schůzi obuchovských dělníků, kteří založili První ruskou společnost zemědělců-komunistů, vhodného člověka, aby je poučil, poradil jim a pomohl. Bylo by dobré vybrat *zkušeného* organizátora s praxí.

Lenin

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[30. 1. (12. 2.) 1918]

Nikitovka

Vrchnímu veliteli Antonovovi

Hrozí nebezpečí, že se pro nedostatek benzínu zastaví práce v dolech, protože nebude možné odčerpávat vodu. Náléhavě žádám, abyste všechen benzín, pokud to vojenská situace jen trochu dovoluje, poslali do dolů, k dispozici charkovské oblastní národohospodářské radě, Sumská 27.

Lenin

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[30. 1. (12. 2.) 1918]

Nikitovka

Vrchnímu veliteli Antonovovi*

Nemáme námitky proti jmenování Koževnikova. Navažte spojení s Obolenským a s Celoukrajinským ústředním výkonným výborem. Bez dohody s Obolenským a ústředním výkonným výborem nic nepodnikejte; jestliže nebu-

* Adresa a text telegramu: »Nemáme námitky proti« a »Bez dohody s Obolenským a ústředním výkonným výborem nic nepodnikejte« jsou napsány Leninovou rukou. *Red.*

dou nic namítat, souhlasíme, aby byl mimořádným komisařem pro Doněckou pánev jmenován Koževnikov.

Lenin

76

N. P. GORBUNOVVI

[31. 1. (13. 2.) 1918]

Gorbunovovi

1. Dekret o vydání obligací na Půjčku svobody místo peněz je třeba *dnes*, 31. 1., dát bezpodmínečně do tisku (*aby byl zítra v novinách*).⁴⁸

2. Potom se musí tento dekret poslat Spundemu.

3. Státní tiskárna cenin musí 2. 2. 1918, o Hromnicích*, *pracovat*.

Udělejte potřebná opatření.

77

TELEGRAM M. A. MURAVJOVVI

14. 2. 1918

Kyjev

Vrchnímu veliteli Muravjovovi

Nebudete-li mít jinou dispozici od Antonova, zahajte na rumunské frontě po dohodě s Rakovským a jeho komisí co nejenergičtější akce.**

Lenin

* Církevní svátek. *Red.*

** Viz rovněž tento svazek, Přílohy, dokument č. 9. *Red.*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[14. 2. 1918]

Dejte tento telegram Čičerinovi a požádejte ho, aby pilně odeslal dotaz a protest švédskému vyslanci.⁴⁹

Lenin

TELEGRAM K. MANNEROVI

[14. 2. 1918]

PilněVládní. *Tajné*

Helsingfors, Mannerovi
Finské lidové vládě

Žádám Vás, abyste se ihned informoval v ústředním výboru Baltského loďstva o příplutí švédských křižníků k Ålandu a o vylodění švédského vojska. Sdělte mi prosím co nejdříve telegraficky, jaké informace má o této akci finská dělnická vláda a jaké je její stanovisko k celé této záležitosti a ke vměšování švédských ozbrojených sil.⁵⁰

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

RADIOTELEGRAM
 ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU
 BALTSKÉHO LOŽSTVA

[V noci ze 14. na 15. 2. 1918]

Skutečně je pravdivá zpráva, že k ostrovu Åland připluly švédské válečné lodě, vylodily jeden oddíl a donutily naše k ústupu? Jaká vojenská opatření na obranu a potlačení nepřítele ústřední výbor Baltského loďstva podnikl? Jaké válečné lodě vyslal k Ålandu a kdy konkrétně?

Odpovězte ihned. Jsme nanejvýš znepokojeni. Nemůžeme věřit, že by ústřední výbor Baltského loďstva a naše revoluční loďstvo nezasáhly. Čekám odpověď.

Lenin

TELEGRAM LIDOVÉMU TAJEMNÍKOVI
 UKRAJINSKÉ SOVĚTSKÉ REPUBLIKY
 E. V. LUGANOVSKÉMU

[15. 2. 1918]

Charkov

Lidovému tajemníkovi Luganovskému

Lidový komisař vojenství Podvojskij zaslal dnes Kudinskému tento telegram:

»Podle plných mocí, které jste dostal, postupujte takto: na území Ukrajinské sovětské republiky musí být Vaše akce přesně zkoordinovány s akcemi ukrajinské sovětské moci a jejích orgánů, a proto Vaše mimořádné plné moci, pokud jde o podřízenost těch či oněch mocenských orgánů, se vztahují výhradně na Brjanskou, Smolenskou, Vitebskou, Orelskou, Voroněžskou a Tulskou gubernii.«

Doufám, že Vám to bude vyhovovat a že se Kudinskij podřídí.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

82

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
VOJENSKÉHO REVOLUČNÍHO VÝBORU
DONSKÉ OBLASTI

[16. 2. 1918]

Vládní. Tajné

Voroněž

Předsedovi oblastního vojenského revolučního výboru
Donské oblasti

Dostal jsem Váš telegram z 31. 1.* o dobytí Šachtné a Kamenolomní. Blahopřeji sovětským vojskům k úspěchu. Zvlášť děkuji za zprávu o vypravení 60 vagónů uhlí přes Caricyn. Naléhavě prosím, oznamujte telegraficky čísla vlaků s uhlím a obilím i přesnou hodinu a den, kdy byly vypraveny. Je to nesmírně důležité. Posílejte víc obilí. Dopis od Alexejevova vyzvědače ještě nedošel. Ofotografujte ho a příležitostně pošlete po někom co nejspolehlivějším.⁵¹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* 13. února 1918 podle nového kalendáře. *Red.*

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[17. 2. 1918]

Vládní

Nikitovka

Vrchnímu veliteli Antonovovi

Dostal jsem telegram, že jste jmenoval Falkovského. Důrazně žádám, abyste nikdy nepostupoval jinak než v plné shodě s Luganovským jakožto lidovým tajemníkem svrchované Ukrajinské republiky a řídil se jeho pokyny. Pokud mezi vámi vzniknou neshody, urovnejte je prostřednictvím Skrypnika, Zatonského a Bošové nebo popřípadě pošlete telegram mně, ale Luganovskému nikdy neodporujte. Bohaté sklady rumunské vlády je třeba střežit obzvlášť přísně, aby mohly být po svržení rumunské kontrarevoluce předány v neporušeném stavu rumunskému lidu.

Lenin

A. I. RYKOV OVI

[Po 18. 2. 1918]

Rykovovi

Za první, existují-li inventární soupisy,

1. kde jsou (*adresy*),

2. u *koho konkrétně* (jména a adresy) jsou všechny ty zásoby?

Za druhé, kde byla nařízena jejich ochrana (kým a kdy)?

Kdo za jejich ochranu odpovídá?

Za třetí, *kdo* odpovídá za to, že budou správně rozděleny (podle přidělů, *norem*, lístků)?

Za čtvrté, *jak* bylo zajištěno (*kým?*), aby část těchto zásob a všechny zkonfiskované potraviny byly *zdar-
ma rozděleny chudině?*⁵²

85

TELEGRAM PŘEDSEDOVI SOVĚTU
MĚSTA DRISSY⁵³

[19. 2. 1918]

Předsedovi sovětu zástupců v Drisse
Urbanovi

Stavte se na odpor, kde je to možné. Odvezte všechny cenné věci a potraviny. Všechno ostatní zničte. Nepříteli nic nenechávejte. Rozebírejte kolejnice — z každých deseti verst* vždy dvě versty. Vyhazujte mosty.

Lenin

86

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU SDDSR(b)

[22. 2. 1918]

Připojte prosím můj hlas k těm, kdo jsou *pro* to, abychom si vzali brambory a zbraně od anglických a francouzských imperialistických lupičů.⁵⁴

Lenin

* Versta — 1,067 km. *Čes. red.*

TELEGRAM DO IRKUTSKA

[27. 2. 1918]

Mír ještě podepsán není, ale do Brestu Litevského odjela delegace, aby tam podepsala mírové podmínky schválené ústředním výkonným výborem a radou lidových komisařů. Vaši rezoluci jsme dostali. Němečtí bělogvardějci a kombinované jednotky jejich pravidelné armády se spojili s našimi bělogvardějci a troufale útočí na Petrohrad. Máme zprávy, že za předními oddíly postupují velké německé síly. Naše vojska většinou prchají.* Socialistická vlast je v nebezpečí. Je obsazen Dvinsk, Revel, Venden, Volmar, Minsk a Pskov. Nálada je optimistická. Celé masy dělníků jdou bránit Sovětskou republiku. Ústřední výbor bolševiků je pro podepsání míru, ústřední výbor levých eserů je pro svatou válku.

Pokud jde o zlato, doporučujeme, aby se za vyrýžované zlato platilo podle vlastních nákladů na těžbu. Zvláštní dekret rady lidových komisařů o zlatě neexistuje.

*Lenin*VŠEM SOVĚTŮM ZÁSTUPCŮ
VŠEM, VŠEM

Petrohrad 1. března (16. února)

1. března (16. února) v 8 hodin večer došel tento telegram z Brestu Litevského:

* Text telegramu od slov »Máme zprávy« až po slova »Socialistická vlast« je napsán Leninovou rukou. *Red.*

»Petrohrad, Smolný, radě lidových komisařů. Pošlete nám vlak s dostatečnou ochranou k Torošinu (u Pskova). Ve věci ochrany se spojte s Krylenkem. Podepsán Karachan.«

Tento telegram se vši pravděpodobností znamená, že Němci mírová jednání zhatili. Musíme být připraveni na okamžitý útok Němců na Pitěr a vůbec na všech frontách. Je bezpodmínečně nutné ihned zmobilizovat všechny síly a zesílit ochranu i obranu.⁵⁷

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

93

F. E. DZERŽINSKÉMU

4. 3. (19. 2.) 1918

Soudruhu Dzeržinskij! Doručitel Sidorenko byl několik dní mým osobním tajemníkem. Byl jsem s ním zcela spokojen. Byl propuštěn jen proto, že v opilosti vykřikoval — jak jsem byl informován —, že je »Leninův tajemník«.

Sidorenko mi řekl, že toho hluboce lituje. Já osobně bych tomu docela věřil; je to mladý chlapec a myslím, že je velmi dobrý. K mládí musíme být shovívaví.

Zvažte všechny tyto skutečnosti a dejte mu místo podle toho.

Váš *Lenin*

M. F. ANDREJEVOVÉ

[Po 12. 3. 1918 až před zářím 1919]

Marie Fjodorovno!

Moji kolegové (z rady) bohužel nepovažují za možné, abych povoloval návštěvy (bez vědomí vyšetřovací komise), tím spíše, že se poskytuje (v případě nemoci) lékařské ošetření.

Nemohu postupovat proti vůli a rozhodnutí svých kolegů z rady.

Teď s Vámi rozhodně nemohu hovořit, protože se *nemohu* uvolnit. Napíšu Vám v záležitosti »provokátéra a vyděrače« (byl to *jasně* vyděrač: Kartašov je už dávno *ve vězení*, to mám zjištěno).

Moc Vás prosím, nehněvejte se.

Tisknu Vám ruku. *Lenin*

G. K. ORDŽONIKIDZEMU

Soudruhu Sergo!

Velmi Vás prosím, abyste věnoval patřičnou pozornost Krymu a Doněcké pánvi ve smyslu vytvoření jednotné bojové fronty proti útoku ze západu. Přesvědčte soudruhy na Krymu, že vývoj událostí je nutí k obraně a že se musí bránit bez ohledu na ratifikaci mírové smlouvy. Vysvětlete jim, že situace na severu se podstatně liší od situace na jihu a že se zřetelem k válce, skutečné válce Němců s Ukrajinou, je pomoc Krymu, který Němci mohou bezevšeho zhltnout, nejen sousedskou povinností, ale že

ji vyžaduje i sebeobrana a zachování vlastní existence. Je možné, že Sluckij nepochopil celou složitost dané situace a prosazuje nějakou jinou, zjednodušenou koncepci — pak s ním musíte pořádně zatočit a odvolat se přitom na mě.

Ted' je naším úkolem neprodleně odvézt obilí a kovy na východ, organizovat záškodnické skupiny, vytvořit jednotnou obrannou frontu od Krymu až k Velké Rusi a zapojit do ní rolníky, energicky a bezpodmínečně pokrajiništit naše jednotky na Ukrajině. Antonovovi je třeba zakázat, aby si říkal Antonov-Ovsejenko, musí se jmenovat jen Ovsejenko. Totéž platí i o Muravjovovi (jestliže zůstane ve funkci) a o dalších.

Pokud jde o Doněckou republiku, vyříd'te soudruhům Vasilčenkovi, Žakovovi a dalším, že ať se budou sebevíc snažit vyjmout svou oblast z Ukrajiny, bude přesto, soudě podle Vynnyčenkova Zeměpisu, připojena k Ukrajině a Němci ji budou dobývat. Je tedy zcela nesmyslné, když Doněcká republika odmítá jednotnou obrannou frontu s ostatní Ukrajinou. Mežlauk byl v Pitěru a souhlasil s uznáním Doněcké pánve za autonomní součást Ukrajiny; Arťom s tím také souhlasí. Umíněnost některých soudruhů z Doněcké pánve proto vypadá jako nepochopitelný a škodlivý rozmar, který je v naší straně naprosto nepřípustný.

Vyložte to všechno, soudruhu Sergo, soudruhům z Krymu a Doněcka a vynesnažte se vytvořit jednotnou obrannou frontu.

Lenin

14. (1.) 3. 1918

Pokud jde o peníze, naříd'te, aby bylo vydáno tolik, kolik je nezbytné na obranu, buďte ale velmi opatrný a dejte peníze do rukou jen těm nejspolehlivějším a pod velmi

důkladnou kontrolou, protože takových, co by rádi něco »urvali« nebo zbytečně rozházeli, je dnes hodně.*

96

NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ

[16. 3. 1918]

M. D. Bončovi-Brujevičovi
a soudruhu Šutkovi

Doručitel tohoto přípisu soudruh Kirill Roščupkin přišel ke mně dnes, 16. (3.) března 1918, s pověřením od 8. armády a vyprávěl mi o situaci na frontě. Podle mého názoru by bylo třeba zvážit, zda by se nemělo tomuto soudruhovi dát potvrzení, že je pověřen sledovat odsun velkoruských vojsk z Ukrajiny. Zvažte to, a budete-li se mnou souhlasit, že je to potřebné, dejte Roščupkinovi takové potvrzení.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

97

TELEFONOGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI

[Před 18. 3. 1918]

Soudruhu Kolegajevovi

Materiály týkající se zemědělského soupisu a soupisu ve městech za rok 1917 jsou podle sdělení Nejvyšší národ-

* Podpis, datum a text dokumentu od slov »Pokud jde o peníze« až do konce věty jsou napsány Leninovou rukou. *Red.*

hospodářské rady uloženy v odboru soupisů komisariátu zemědělství. Je nezbytné podat o těchto materiálech zprávu radě lidových komisařů.

Mohl byste přijít do rady lidových komisařů *dnes*? Snažně Vás prosím, přijďte a odpovězte mi přesně, jestli přijdete.

Lenin

98

ÚSTŘEDNÍ REKVIZIČNÍ KOMISI

25. 3. 1918

Doporučuji zvlášť energicky urychlit vyklizení místnosti na Varvarce (v domě pojišťovací společnosti Jakor). Pojišťovací společnost Jakor se musí do své nové místnosti na Varvarce přestěhovat neprodleně, aby zájmy podílníků této společnosti, zejména cizinců, nemohly být nikterak poškozeny. Žádám, abych byl o splnění tohoto pokynu bezpodmínečně informován.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

99

KOLEGIU POŠT A TELEGRAFŮ

26. 3. 1918

Prosím o sdělení:

1. Zdali je ve správě telegrafů rozvržena pracovní doba tak, že se slouží 24 hodin a pak jsou tři dny volna?

2. Jestliže ano, odkdy a kdo to nařídil nebo rozhodl? Pošlete přesný text a jména odpovědných osob.

3. Kdo, kdy a co udělal pro zrušení takového zjevně nesprávného a nepřipustného rozvržení pracovní doby?

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

100

TELEGRAM

RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ
PETROHRADSKÉ PRACOVNÍ KOMUNY⁵⁸

Vládní

Pilně

Potvrďte příjem

28. 3. 1918

Petrohrad, Smolný

Radě lidových komisařů petrohradské pracovní komuny

Kopie Šljapnikovovi, předsedovi evakuační komise,
a Gorbunovovi, tajemníkovi rady lidových komisařů

Dostal jsem přípis od Gorbunova. Důrazně protestuji proti zastavení evakuace průmyslu⁵⁹. Larin a Miljutin nemají právo měnit usnesení. Jestliže někomu nevyhovuje můj příkaz, ať si stěžuje v radě lidových komisařů nebo v ústředním výkonném výboru, ale až do odvolání je tento příkaz závazný. Zejména mě pobouřilo, že se nic nedělá s miliardovými zásobami na Gutujevském ostrově. To je ostuda. Musí se okamžitě a co nejrychleji začít s evakuací těchto zásob. Posílejte dvakrát týdně radě lidových komisařů přesné zprávy, co se pro evakuaci skutečně udělalo a kolik vagónů bylo evakuováno.⁶⁰

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TAJEMNÍKOVI
RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

[V březnu až dubnu 1918]

Zřejmě zde sedí lidé pozvaní v *jiné* záležitosti.

Pryč je neposílejte.

Ale Vám a ostatním tajemníkům vyslovuji důtku. Bylo Vám stokrát řečeno, že se lidé mohou zvat *jedine* k pojednávání příslušné záležitosti.

L. A. FOTIJEVOVÉ

[Nejdříve v březnu 1918

a nejpozději v září 1919]

Nikdo Vám »neubližuje«, naopak, jsme na Vás příliš mírní.

1. Ať Vám všechny sekretářky podepíší, že *během zasedání* rady lidových komisařů se mohou posílat *jen* lístky, ale mluvení je *zakázáno*.

2. Totéž vyvěste také v sekretariátu.

TELEGRAM
 RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ
 PETROHRADSKÉ PRACOVNÍ KOMUNY

[1. 4. 1918]

Předsedovi RLK
 petrohradské pracovní komuny

Po Vašem telefonickém prohlášení očekáváme, že ihned a oficiálně odvoláte oddíly rudogvardějců, které vnikly, i když v nepatrném počtu a proti vůli sovětských orgánů, do Finska. Trváme na tom, aby rada lidových komisařů petrohradské komuny přijala v této věci oficiální usnesení. Žádáme důrazně, aby nám přesný text tohoto usnesení okamžitě oznámila.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU
 S V. V. KUJBYŠEVEM

[Nejdříve 2. a nejpozději 4. 4. 1918]

Samara, u telefonu předseda sovětu Kujbyšev

Soudruhu Lenine, v Orenburgu se znovu začínají bouřit dutovovci; máme zprávy, že dvacet verst od Orenburgu útočí kozácké oddíly. Ileck je obklíčen kozáky, kozáci mobilizují všechny své osady, páchají strašná zvěrstva, byli zavražděni tři členové výkonného výboru a předseda kozácké sekce sovětu Zacharov. Na všem se aktivně podílí orenburská buržoazie. Orenburg žádá radu lidových komisařů, aby mu pomohla do všech důsledků likvidovat Dutovovu dobrodružnou akci, jinak znovu vznikne zácpa, která způsobí, že dvanáct miliónů

obyvatel Turkestánského kraje zemře hladem. Jeden oddíl vyslaný z Orenburgu směrem na Ileck byl obklíčen a do posledního muže po-
bit; existuje domněnka, že zahynul vládní komisař Cvilling. Samara
vynaloží všechny síly na podporu Orenburgu, ale na definitivní likvi-
daci Dutovovy vzpoury místní síly nestačí, je nezbytná pomoc z ústře-
dí. Končím a čekám na odpověď.

Ihned zařídím všechno, aby byla informována vojen-
ská správa a abyste dostali pomoc.

Lenin

105

L. J. KARPOVOVI A G. I. PETROVSKÉMU

Soudruhu Karpovovi
a soudruhu Petrovskému
(nebo Lacisovi)

5. 4. 1918

Soudruzí z kožedělného průmyslu žádají, aby se projed-
nalo rozpuštění územních výborů a vypracoval návrh te-
legramu místním sovětům o tom, že do záležitostí výborů
nelze zasahovat a že rozpuštěné výbory mají být znovu
ustaveny.

Snažně prosím, abyste jim pomohli.⁶¹

Lenin

TELEGRAM
 ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU
 SOVĚTŮ SIBIŘE

[5. 4. 1918]

Plně schvaluji rezoluci Ústředního výkonného výboru sovětů Sibiře.⁶² Doporučuji připravit sklady potravin a jiných výrobků, třeba i rekvizic, aby obrana měla solidní základy. S vyslanci musíme zahájit jednání ještě dnes.⁶³ Pochopitelně teď nemůžeme věřit žádnému ujišťování, že jedinou spolehlivou zárukou je naše důkladná vojenská příprava.

Lenin

ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU
 SOVĚTŮ SIBIŘE

[6. 4. 1918]

Dostal jsem zprávu od Jakovleva.⁶⁴ Schvaluji plány přípravy a mobilizace. Kdyby postupovali, postavte se na odpor. Oznámil jsem to komisariátu vojenství. Vynasnažíme se poslat vám peníze, ačkoli máme nesmírné potíže. Prosím o častější informace.

Lenin

TELEGRAM I. E. GUKOVSKÉMU

[7. 4. 1918]

Vládní. Pilně

Petrohrad

Státní banka, Gukovskému
nebo Spundemu pro Gukovského

Jsem velmi pobouřen odkladem Vašeho příjezdu. Ve finančních záležitostech a v bankovní politice je neuvěřitelný nepořádek. Zodpovědný za to budete Vy.

Trvám na tom, abyste přijel co nejdřív a okamžitě dal finance i banky do pořádku.

Lenin

J. M. SVERDLOVOVI A S. P. SEREDOVI

8. 4. 1918

Soudruhu Sverdlovovi
a soudruhu Seredovi

Doručitel soudruh Charlov pracoval 11 měsíců v rolnických sovětech v Pskovské gubernii. Povoláním je agronom a má pětiletou praxi. Členem bolševické strany je od roku 1905 (od března 1917 je registrován v Petrohradu na Vasiljevském ostrově). Prosím vás, promluvte s ním o práci v komisariátu zemědělství, do které by se mohl zapojit.

Lenin

D. P. BOGOLEPOVOVI
A A. D. CJURUPOVI

10. 4. 1918

Soudruhu Bogolepovovi
(náměstkovi komisaře financí)
Soudruhu Cjurupovi
(nebo soudruhu Brjuchanovovi)

Doručitelům tohoto přípisu, zástupcům *pskovského* guberniálního sovětu, se dodnes nepodařilo získat naprosto nezbytnou pomoc v *potravinách* a v penězích. Situace ve Pskovské gubernii (zvláště po německém vpádu, kdy byla obsazena *téměř devítina gubernie*) je zoufalá. Žádám vás obzvlášť naléhavě, abyste uvážili možnost mimořádné pomocné akce a zavolali mi, abychom to probrali.

Lenin

KOMISARIÁTU SPRAVEDLNOSTI

[15. 4. 1918]

Žádám členy kolegia spravedlnosti, aby mě (pokud možno *všichni*) navštívili (na dnu a hodině se domluvíme), abychom si pohovořili o tom,

1. co se vlastně udělalo pro vydání Sbírký zákonů a nařízení^[79],

2. pro kodifikaci,

3. pro to, aby soud rychleji a nelítostněji postihoval buržoazii a defraudanty aj.,

4. pro právní osvětu mezi obyvatelstvem, mezi dělníky a chudými rolníky
 - (a) tiskem,
 - (b) přednáškami (nebo formou školení apod.),
5. pro získání chudiny k výkonu soudního řízení (jako porotce) a vyšetřování,
6. pro využití Šrejdera a dalších.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

112

SOVĚTSKÝM
A DĚLNICKÝM ORGANIZACÍM
V RYBINSKU⁶⁵

[Nejdříve 15. 4. 1918]

Informace soudruha Dyrenkova o opatřeních, která učinil v Rybinsku pro utužení pracovní kázně, a o tom, jak je dělníci podporují, mi ukázala, že rybinští soudruzi řeší nejdůležitější a nejnaléhavější úkoly dneška správně, a proto přeji představitelům sovětské moci a dělnických organizací Rybinska, aby pracovali ještě energičtěji a dosáhli v této oblasti co největších úspěchů.

Předseda RLK *Vladimír Uljanov (Lenin)*

S. P. SEREDOVI

[16. 4. 1918]

1. Byl jste v Rjazani?
2. Jak to vypadá s Kolegajevem a spol.?⁶⁶
3. Jak je to s osivy?⁶⁷

D. P. BOGOLEPOVOVI

A I. E. GUKOVSKÉMU

16. 4. 1918

Soudruhu Bogolepovovi a Gukovskému

Posílám vám návrh zákona o akciích. *Určitě a neprodleně*

1. jej projednejte,
2. uveďte *své* pozměňovací návrhy,
3. k projednání návrhu sežeňte *ihned* odborníky, které znáte (vyžádejte si od nich posudek — nejlépe písemný); profesorům je možné *uložit*, aby posudek napsali,
4. všechno to musí být hotovo *do zítřka*, protože zítra, 17. 4., musíme v radě lidových komisařů *schválit* dekret.⁶⁸

V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
 NIŽNĚNOVGORODSKÉHO SOVĚTU

[17. 4. 1918]

Nižnij Novgorod
 Předsedovi sovětu

Podle prohlášení komisaře financí naráží celková revize Státní banky, nařízená jím a kontrolou, na překážky. Navrhují, abyste umožnili celkovou všestrannou revizi Státní banky a poskytlí pomoc příslušným revizorům. Sdělte mi telegraficky, zda bylo revizi plně umožněno splnit uložené úkoly.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
 ŠIMBIRSKÉHO SOVĚTU**

[20. 4. 1918]

Simbirsk
 Předsedovi sovětu

Oznamte mi telegraficky, za jakých okolností a podmínek byli zvoleni vedoucí pracovníci čuvašského dívčího a chlapeckého učitelského ústavu. Zajímá mě osud inspektora Ivana Jakovleviče Jakovleva, který se 50 let vě-

* Text od slova »Sdělte« je napsán Leninovou rukou. *Red.*

** Nahoru na tento dokument Lenin připsal: »Účet za tento telegram pošlete mně *osobně.*« *Red.*

noval národnímu povznesení Čuvašů a musel za carismu snášet četná příkoří. Mám za to, že Jakovlev by neměl být připraven o možnost pokračovat ve svém celoživotním díle.⁶⁹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

1 1 7

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ⁷⁰

21. 4. 1918

Malé radě

Ve věci reorganizace Červeného kříže, o které jsem se dověděl od V. M. Bončové-Brujevičové, důrazně doporučuji

1. vyžádat si *písemné* vysvětlení
 - a) od všech členů výboru
(čl. 3, oddíl I)
 - b) od všech orgánů, které *měly* poslat své zástupce — vysvětlení, kdy se výbor scházel, kde jsou zápisy atd.

Řadu lidí (musíte je najít) je třeba nejen vypeskovat, *ale postavit před soud*, protože se neřídili dekretem.

Lenin

TELEGRAM P. F. VINOGRADOVOVI

[Nejdříve 21. 4. 1918]

Archangelsk
Guberniální výkonný výbor, Vinogradovovi

Lidový komisař Cjurupa mi ukázal Váš telegram z 21. 4., č. 1192, v němž označujete příkaz ústřední sovětské moci za nesmyslný.

Vyslovuji Vám za to oficiálně důtku a prohlašuji, že když tato naprosto nepřípustná slova neodvoláte, navrhnu, abyste byl postaven před soud, protože učíme-li svědomitě disciplíně dělníky a rolníky, musíme začít sami u sebe.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

G. V. ČIČERINOVÍ

22. 4. 1918

Soudruh Čičerin

Doručitel tohoto dopisu francouzský důstojník de Lubersac Vám leccos řekne o stavu části naší armády z vojenského a morálního hlediska. Všechno viděl a jako odborník to může dobře posoudit. Je naprosto nezbytné, abyste s ním promluvil.*

Váš *Lenin*

* Viz též Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 82. *Red.*

TAŠKENTSKÉMU SJEZDU SOVĚTŮ
 TURKESTÁNSKÉHO KRAJE,
 RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ
 TURKESTÁNSKÉHO KRAJE,
 IBRAHIMOVI A KLEVLEJEVOVI⁷¹

Můžete si být, soudruzi, jisti, že rada lidových komisařů bude podporovat autonomii vašeho kraje podle zásad sovětské moci; vítáme vaši iniciativu a jsme hluboce přesvědčeni, že vybudujete v celém kraji síť sovětů a že budete postupovat v úzkém kontaktu s již existujícími sověty.

Žádáme vás, abyste komisi pro svolání ustavujícího sjezdu sovětů, kterou chcete vytvořit, poslali k nám do Moskvy, abychom společně s ní stanovili, jaký bude vztah zplnomocněného orgánu vašeho kraje k radě lidových komisařů.

Zdravíme váš sjezd a doufáme, že důstojně splníte úkoly, které mu přisoudily dějiny.

Moskva 22. dubna 1918

Lenin a Stalin

G. V. ČIČERINOVÍ

[Před 23. 4. 1918]

Soudruhu Čičerinovi

Nešlo by, než přijede Mirbach, »připravit« výklad naší ústavy v tom smyslu, že *vyslanci* odevzdávají své pověřovací listiny předsedovi ústředního výkonného výboru?

Lenin

TELEGRAM

ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTŮ SIBIŘE

23. 4. 1918

Irkutsk
ÚVV sovětů Sibiře

Odpovídám na vaši žádost o peníze a zvláště Prokopjevo-
vi. Dnes jsem si v této věci vyžádal informace. Pitěr dá
Sibiři každý týden 150 miliónů a poslední týden 180 mi-
liónů; z toho Čeljabinsk dostane 15 miliónů, Tomsk 15,
Omsk 40, Irkutsk 55 a Barnaul 15.

Kromě uvedené částky dostal Irkutsk 200 miliónů
a Tomsk 220 miliónů.

Zvažte, kolik peněz bude ještě třeba mimo tyto částky,
ověřte to a odpovězte přesně.⁷²

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

A. I. RYKOVŮVI

[23. 4. 1918]

Urychlete energicky v Nejvyšší národohospodářské radě
projednávání výměny starých bankovek za nové. Gukov-
skij si staví hlavu, ale já mám za to, že je třeba tuto věc
uspíšit.⁷³

Jaký je Váš názor?

V. M. ALTFATEROVI

25. 4. 1918

Soudruhu Altfaterovi

Doručitele soudruha Šotmana, dlouholetého člena strany, osobně velmi dobře znám a je třeba mu plně důvěřovat.

Lenin

Tento dopis nahrazuje *propustku* pro soudruha Šotmana.

*Lenin*TISKOVÉMU BYRU
RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

27. 4. 1918.

Tiskovému byru

Soudruhu Axelrode!

Snažně Vás prosím, abyste pomohl doručiteli soudruhovi Gombergovi shromáždit všechny (tištěné) materiály o naší revoluci. Má to velký *společenský* význam, neboť na tom závisí informovanost Ameriky a celého světa.

S pozdravem

Lenin

ODPOVĚĎ PŘÍMOU LINKOU
MÍROVÉ DELEGACI DO KURSKA

[29. 4. 1918]

Dám ihned příkaz poslat rádiovou depeši a požádám Karachana, aby zjistil, kdy odjel ukrajinský kurýr.

Kromě toho Vám doporučuji, abyste vyslali parlamentáře nebo raději víc parlamentářů do několika stanovišť Ukrajinského frontu u Kurska se zprávou o příjezdu delegace a s návrhem na zastavení vojenských operací.⁷⁴

TELEGRAM

V. A. ANTONOVU - OVSEJENKOVU⁷⁵

[29. 4. 1918]

Rostov na Donu
Mimořádnému komisaři *Ordžonikidzemu*
pro Antonova

Důrazně Vás žádám, abyste neztěžoval vyslání parlamentářů a všemožně přispěl k co nejrychlejšímu zastavení vojenských operací. Naše mírová delegace ve složení Stalin, Rakovskij a Manuilskij je už v Kursku.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVI⁷⁶

[29. 4. 1918]

Baku
Sovětu
Šahumjanovi

Váš dopis ze 13. 4., poslaný prostřednictvím Bojцова, jsem dostal dnes. Odpovězte telefonicky přes Astrachaň nebo přes Kušku a Taškent, zda jste tento můj telegram dostal, zda přijel Kobozev a jaká je teď u vás situace.

*Lenin*RAYMONDU ROBINSOVI⁷⁷

30. 4. 1918

Milý pane Robinsi,

velmi děkuji za Váš dopis. Jsem přesvědčen, že nová demokracie, tj. proletářská demokracie, bude nastolena ve všech zemích a odstraní všechny překážky a imperialistický kapitalistický systém v Novém i ve Starém světě.

Se srdečným pozdravem a s vděčností
Vám oddaný *Lenin*

A. D. CJURUPOVI

[Nejdříve v dubnu 1918]

Soudruhu *Cjurupovi*

Sapronov z moskevského *guberniálního* sovětu líčí katastrofální situaci v zásobování potravinami v Moskevské gubernii a trvá na tom, že je nezbytné zvýšit dávky. Stanovit alespoň minimální normu přidělů. Zvýšit přiděly rolníkům, jinak *všechno osivo snědí a nebudou orat.*

Co by se dalo udělat? Co jste udělali?

*Lenin*P. P. MALINOVSKÉMU⁷⁸

[Mezi 1. a 13. 5. 1918]

Proč se přes usnesení rady lidových komisařů a třebaže je nezaměstnanost (a vzhledem k 1. 5.)

nezačalo v Moskvě pracovat na

1. *vkusném* zahalení carských pomníků?
2. odstranění carských orlů?
3. zhotovení *stovek* nápisů (revolučních a socialistic-
kých) na *všech* veřejných budovách?
4. instalování *bust* (třeba prozatímních) různých vý-
znamných revolucionářů?

TELEGRAM
 V. N. ANDRONNIKOVVI
 Z OBLASTNÍ SPRÁVY
 ZNÁRODNĚNÝCH URALSKÝCH
 PODNIKŮ

[2. 5. 1918]

Jekatěrinburg
 Oblastní správa
 Andronnikovvi

Pověsti o navrácení znárodněného bogoslovského důlního revíru původním majitelům jsou pustý tlach.⁷⁹

Lenin

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR(b)⁸⁰

[3. 5. 1918]

1. Soudružka Spiridonovová a soudruh Karelin vlastně navrhnou, aby bolševici ve skutečnosti úplně předali komisariát zemědělství levým eserům a ponechali si pouze politické zastoupení.

2. Tento návrh vychází z toho, že se komisariát zemědělství podle názoru soudružky Spiridonovové a soudruha Karelina rozpadá, leví esěři nemohou pracovat, všichni budou muset odejít, protože je prý »vyhazují« atd.

3. Porada (Lenina s bolševiky z kolegia zemědělství) postupuje otázku, kterou nastolili esěři, k rozhodnutí ústřednímu výboru strany. Porada sama považuje argu-

mentaci eserů za nepodloženou a jejich návrh za nepřijatelný.*

134

D. I. KURSKÉMU

[4. 5. 1918]

Je třeba *ihned* a s příkladnou rychlostí předložit návrh zákona, že tresty za úplatky (lichvaření, podplácení, nabádání k úplatkům atd. *apod.*)

nesmějí být

nižší

než deset let vězení a k tomu ještě deset let nucených prací.⁸¹

135

NÁVRH RADIOTELEGRAMU MÍROVÉ DELEGACI V KURSKU

[6. 5. 1918]

Státní převrat na Ukrajině.⁸²

V plném rozsahu obnovena buržoazně statkářská moc. Rostov na Donu obsazen Němci.⁸³

Angličané vyhrožují, že nás spolu s Japonci napadnou.

Němci požadují, aby Finové obsadili Ino a Murmanskou dráhu, v zájmu boje proti Angličanům.⁸⁴

O všech těchto skutečnostech se koná mimořádná porada ÚV strany.⁸⁵

Vaší politikou musí být: všemožně uspíšit uzavření příměří a míru, ovšem za cenu dalších anexí.

* Text 3. bodu je napsán rukou V. N. Meščerjakova. Dokument podepsali V. N. Meščerjakov, S. P. Sereda a N. M. Petrovskij. *Red.*

A. D. CJURUPOVI⁸⁶

[7. nebo 8. 5. 1918]

O tom, že revizorům bylo znemožněno vykonat svou práci, se *měl* sepsat protokol a měl mi být předložen návrh, abych ty, kdo to znemožnili, *předal soudu*.

G. V. ČIČERINOVÍ

[8. 5. 1918]

Čičerinovi:

Neměli bychom přece jen *ihned* vyslat do Kyjeva delegaci?

Podle mého *měli*. Není moudré čekat na oficiální záruky od Němců, protože jejich prohlášení je v podstatě zárukou a ztráta času *uškodí nám*, kdežto Němcům prospěje.⁸⁷

TELEGRAM

ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTŮ SIBIŘE

[8. 5. 1918]

Irkutsk

ÚVV sovětů Sibiře
Kopie Prokopjevovi

Prokopjev a ostatní zahrnují Lenina telegramy s žádostmi o peníze.

Prohlašuji, že jsem na svůj telegram^[52] s přesnými čísly z 23. 4. nedostal odpověď.* Prohlašuji, že takový postoj k věci, tj. neodpovědět, k jakým účelům byly použity stovky miliónů a proč a kolik je zapotřebí nad normu, takový postoj k věci je nepřípustný.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

A. D. CJURUPOVI⁸⁸

[10. 5. 1918]

Soudruhu *Cjurupovi*,
lidovému komisaři zásobování

Doručitel Andrej Vasiljevič *Ivanov* je dělník z Putilovova závodu (zná ho Šljapnikov a Ivanov má staré *stranické* doklady z dob carismu).

Pověděl jsem mu o včerejším dekretu a o usnesení, aby

* Viz tento svazek, dokument č. 122. *Red.*

komisariát práce okamžitě mobilizoval dělníky. Řekl jsem mu svůj názor:

jestliže *nejlepší* pitěřští dělníci nevytvoří spolehlivou *výběrovou* dvacetitísícovou dělnickou armádu, která by měla podniknout ukázněné a nelítostné *vojenské* tažení proti vesnické buržoazii a proti korupčním žvlům, pak je hlad a pád revoluce nevyhnutelný.

Prosím, abyste to doručiteli potvrdil a dal mu stručné prohlášení, že dáte těmto oddílům co nejrozsáhlejší pravomoc za přesně takovýchto podmínek.

Velmi Vás prosím, dejte mu takové prohlášení, aby si ho mohli *v Petrohradu přečíst*, a tento dopis vraťte doručiteli.

Předseda rady lidových komisařů

140

TELEGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU

13. května 1918

Petrohrad

Smolný

Lidovému komisaři školství a osvěty

Lunačarskému

Jsem překvapen a pobouřen Vaší a Malinovského pasivitou, pokud jde o výběr vhodných citátů a nápisů na veřejné budovy v Pitěru a v Moskvě.*

Nikolaj Rozenfeld žádá, abychom mu zadali objednávky na výzdobu jakýchkoli veřejných budov. Sdělte mi svůj názor.

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 131. *Red.*

S. G. ŠAHUMJANOVI

[14. 5. 1918]

Drahý soudruhu Šahumjane!

Velmi děkuji za dopis. Jsme nadšeni vaší pevnou a rozhodnou politikou. Když s ní dokážete spojit velmi obezřetnou diplomacii, jakou bezpodmínečně vyžaduje dnešní velmi obtížná situace, zvítězíme.

Obtíže jsou nesmírné. *Prozatím* nás zachraňují *jedině* rozpory, konflikty a boj mezi imperialisty. Využívejte obratně tyto konflikty: *zatím* se musíme diplomacii učit.⁸⁹

Srdečné pozdravy a přání všeho nejlepšího všem přátelům.

Váš Lenin

M. G. BRONSKÉMU

[14. 5. 1918]

Soudruhu Bronski!

Dohodli jsme se tedy *přesně* na tom, že

1. na zítřejší poradě s Němci se *Vy* jako **první** přihlásíte o slovo (před Vámi *žádný* Rus),⁹⁰

2. nejprve přednesete teze (potom projev nebo referát či komentář),

3. teze mi *zítra* před schůzí (tj. *do 2 hodin* odpoledne, pak odjíždím) ukážete.

Je to nesmírně důležité. Je to směrnice ústředního výboru a rady lidových komisařů. Je to nutné!

Lenin

RAYMONDU ROBINSOVI

14. května 1918

Plukovníku Robinsovi

Milý pane Robinsi,

přikládám předběžný plán našich hospodářských styků s Amerikou. Byl podrobně vypracován v komisi pro zahraniční obchod v naší Nejvyšší národohospodářské radě.⁹¹

Doufám, že tento předběžný plán může být pro Vás užitečný při rozpravě s americkým ministerstvem zahraničních věcí a s americkými odborníky pro vývoz.

Přijměte můj vřelý dík.

Upřímně Váš *Lenin*

NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ

16. května 1918

Předsedovi Nejvyšší vojenské rady

Nejvyšší vojenské radě se ukládá vyslat parlamentáře — prostřednictvím příslušných vojenských orgánů na frontě —, aby uzavřeli příměří a stanovili demarkační čáru na jihovýchodní (donské) frontě. Abyste mohl vojenským orgánům dát příslušné pokyny, oznamujeme Vám, že v Charkově jsou teď naši parlamentáři v čele s vojenským představitelem brjanských oddílů generálního štábu Sytinem, který dostal instrukce usilovat o vše-

obecné příměří na voroněžské a jihovýchodní frontě. Musíme nutně dosáhnout příměří zejména na jihovýchodní (donské) frontě co možná nejdříve a v nejhorším případě přistoupit i na to, aby se vycházelo z nynějšího rozmístění vojenských sil.

Sytin dostal pokyn, aby se v zájmu koordinované činnosti domáhal prostřednictvím německého velení přímého styku s naším velením na jihovýchodní frontě.

Za tímž účelem musí Nejvyšší vojenská rada všemi dostupnými prostředky udržovat stálé spojení jak se Sytinem, tak s naším velením na jihovýchodní frontě.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

145

G. V. ČIČERINOVÍ⁹²

[16. 5. 1918]

Čičerinovi:

podle mého nám brestlitevská smlouva nemůže zakázat vést boj proti odbojným pirátům (ozbrojené obchodní lodě) a my musíme *najít způsob*, jak jim svými námořními silami klást ozbrojený odpor.

Lenin

A. I. RYKOVŮVI

[17. 5. 1918]

Rykovovi

Kam jste zmizel a jak?

1. Mluvil jste s *úvěrovými* družstvy?

Výsledek?

2. Mluvil jste s dalšími osobami o výměně peněz?

3. Mám Grigorjevův návrh (na vytvoření kanceláře odborníků pro vodní dopravu).

Podle mě je to třeba ihned schválit.

4. Grigorjev žádá, úpěnlivě prosí: *komisaře!* (do Hlavní správy vodní dopravy⁹³).

Nemáme tam jmenovat Šljapnikova?

KORRESPONDENCE S A. D. CJURUPOU

[20. 5. 1918]

A. D. CJURUPOVI

1. Byly o Vašem návrhu (na zřízení komisariátů zásobování) informovány *všechny* správy?

2. Vezměte si dnes slovo k pořadu jednání a navrhněte, aby se o tom jednalo zítra.

3. Nepřevládá snad ve Vašem návrhu byrokratický formalismus? Nemělo by se do dekretu vsunout, že v *každém* komisariátu zásobování v *obilnářských* guberniích má být 20—50 *dělníků* (co nejodpovědněji doporučených)?⁹⁴

ODPOVĚĎ A. D. CJURUPY

1. Návrh byl projednán s oblastními pracovníky, schválen Rykovem a Nejvyšší národohospodářskou radou, a to v bodě, který se týká zřízení komisariátu zásobování (ústředního).

2. Slovo k pořadu jednání si vezmu.

3. Podle návrhu mají být komisariáty zásobování zřizovány sověty; tyto komisariáty nesmějí být těžkopádné. Vsunout do návrhu bod o 20—50 dělnících v každém komisariátu zásobování v obilnářských guberniích je možné, pracovali by ovšem v technickém aparátu jako kádry, které budou vysílány do volostí.

Začlenění takového počtu pracovníků do aparátu komisariátů vyvolá protest místních orgánů.

A. D. CJURUPOVI

Ovšemže ne *do aparátu* komisariátů, ale jako kádry, jako

1. agitátoři
2. kontroloři
3. výkonní pracovníci.

148

A. D. CJURUPOVI

[20. 5. 1918]

Je třeba sestavit oběžník komisariátu zásobování — nebo snad raději dekret rady lidových komisařů —, který by velmi podrobně vysvětlil, že

- delegované komise mohou pracovat jedině *společně* s guberniálními zásobovacími výbory a *pod jejich vedením*;
- není přípustné, aby delegované komise existovaly samostatně a prováděly izolované akce;
- takový stav neustále umožňuje pronikání spekulantů;

- delegované komise by měly pomáhat zejména v agitaci proti kulakům a spekulantům, podílet se na ní pod vedením agitačních oddílů při guberniálních zásobovacích výborech atd.

Tohle všechno je třeba co nejzevrubněji a *co nejpulárněji* vyložit a otisknout.

149

V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI

23. května 1918

Vedoucímu úřadovny rady lidových komisařů
Vladimíru Dmitrijeviči Bončovi-Brujevičovi

Protože jste nesplnil mou naléhavou žádost, abyste mi sdělil důvody, proč mi byl od 1. března 1918 zvýšen plat z 500 na 800 rublů měsíčně, a protože jste toto zvýšení provedl evidentně nezákonně, o své vůli a po dohodě s tajemníkem rady Nikolajem Petrovičem Gorbunovem, čímž jste přímo porušil dekret rady lidových komisařů z 23. listopadu 1917⁹⁵, uděluji Vám přísnou důtku.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

150

PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE

[24. 5. 1918]

Zatelefonujte Cjurupovi (nebo jeho náměstkovi), přečtete mu přiložené písemnosti a řekněte mu, že *trvám* na ode-

slání několika vagónů hladovějícím dělníkům těchto závodů.⁹⁶

Lenin

151

A. A. IOFFEMU A V. R. MENŽINSKÉMU

Soudruhu Ioffemu a Menžinskému

24. 5. 1918

Milí soudruzí! Dostal jsem Vaše pesimistické a nazlobené dopisy (dopis z 20. 5. jsem dostal dnes, 24. 5.). Část Vašich obvinění namířených proti Čičerinovi padá na mou hlavu. Já jsem například trval na tom, aby se teze o koncesích poslaly *prostřednictvím* Němců, abychom jim ukázali, jak opravdově si přejeme navázat plodné hospodářské styky. (Teze byly vypracovány a jednomyslně schváleny za účasti Radka a dalších »levičáckých omezenců«.) Podmínky našich koncesí jsou takové, že když na ně Němci přistoupí, můžeme jediné získat.

Vaši politiku, vyloženou zvlášť podrobně v dopisech soudruha Ioffeho, plně schvaluji.

Svou nespokojenost s Čičerinem myslím přeháníte. Chci Vám však *v každém případě* pomoci a prosím Vás, abyste se zaměřili na *praktické* způsoby, jak situaci zlepšit. Proto bych navrhoval, aby se *konkrétní* návrhy *přesně* formulovaly (kopie telegramů a dopisů pošlete mně, jen *čistě* praktické a stručné *výňatky*, protože nemám absolutně čas všechno číst). Slibuji, že se pak budu snažit, aby se všechno splnilo, a kontrolovat, zda se to splnilo.

Jak přenést těžiště *víc* do Berlína (jsem ochoten k tomu přispět), to si musíte promyslet a navrhnout *nanej-*

výš taktická (NB) a *konkrétní praktická* opatření. Uvítám všechna *reálná* opatření a budu se je snažit prosadit.

Pokud je možné přispět k dosažení míru s Finskem, Ukrajinou a Tureckem (v tom je podstata věci), je třeba pro to vždycky udělat všechno (bez *nějakých* dalších anexí a kontribucí to ovšem nepůjde). Za *uspíšení* takového míru bych dal *mnoho*.

Neztrácejte nervy ani Vy. Napravovat (a vytvářet novou) diplomacii je těžká věc. *Festina lente*.*

Srdečně Vás zdravím.

Váš *Lenin*

P. S.

28. 5. Zmeškal jsem kurýra.

Čičerin mi odevzdal text nóty, kterou Ioffe poslal *svým jménem* německé vládě a v které souhlasí s odevzdáním lodí Černomořského loďstva (tj. s jejich přesunem z Novorossijska do Sevastopolu)⁹⁷ *jen* za podmínky uzavření míru s Ukrajinou. Přitom naše vláda v jasně formulované nótě (sdělené radiotelegraficky také Ioffemu) uznala za možné souhlasit s přesunem lodí do Sevastopolu *za jiných* podmínek, a to: 1. *mír na všech třech frontách*, tj. jak s Ukrajinou, tak s Finskem a **Tureckem**; 2. žádná anexe Sevastopolu.

Jak mohl Ioffe udělat takovou chybu? Jak mohl tolik »slevit«? Jak vůbec mohl poslat *svým jménem* nótu v tak závažné věci a s nikým se neporadit, to nechápu . . .

N. B. Posílejte mi Arbeiterpolitik, stuttgartský Sozialdemokrat⁹⁸ a **podobné** publikace, všechno *kompletně*, po pěti až deseti výtiscích.

Začali jste vydávat něco *legálního* v němčině? Co konkrétně? Jak vypadá ediční plán a kdy se s tím začalo?

S pozdravem *Lenin*

* Pospíchej pomalu. *Red.*

ROZHODNUTÍ
NA PÍSEMNÉM HLÁŠENÍ NÁČELNÍKA
GENERÁLNÍHO ŠTÁBU NÁMOŘNICTVA

[24. 5. 1918]

Vzhledem k bezvýchodné situaci, doložené nejvyššími vojenskými autoritami, zničte okamžitě loďstvo.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

S. G. ŠAHUMJANOVI

Moskva 24. května 1918

Milý soudruhu Šahumjane!

Využívám této příležitosti, abych Vám opět napsal (nedávno jsem Vám poslal dopis, dostal jste ho⁹⁹).

Postavení Baku je z mezinárodního hlediska špatné. Proto bych radil, abyste se pokusili o blok s Žordanijou. Jestli to nepůjde, musíte lavírovat a *oddalovat* rozhodnutí, dokud nebudete vojensky silnější. Pamatujte si: střízlivě uvažovat a diplomaticky oddalovat.

Dejte si opravit radiotelegraf a pošlete mi dopisy přes Astrachaň.

Se srdečným pozdravem Váš *Lenin*

A. G. ŠLJAPNIKOVVI

[28. 5. 1918]

Šljapnikovovi

Ústřední výbor se usnesl *převést maximum* stranických kádrů do zásobování.

Je totiž *jasné*, že nezdoláme-li v nejbližších měsících hlad, je s námi a s *celou* revolucí konec.

Musíme Vás *dočasně* přeložit do zásobování (s tím, že zůstanete ve funkci lidového komisaře práce). Věřím, že se směrnicí ÚV podřídíte.

Myslím, že byste měl jet na Kubáň a pomoci odtamtud vydolovat obilí.

Musíte se rozhodnout ještě dnes a domluvit se ihned s Cjurupou.

KORRESPONDENCE S A. D. CJURUPOU

[28. 5. 1918]

V. I.! Jak bylo rozhodnuto v otázce využití armády k opatřování obilí? A je-li rozhodnutí kladné, jak se to zařídí — × dohodou s komisariátem vojenství, nebo se k tomu vydá dekret?*

Potřebujeme to velmi nutně vědět, protože dnes byl zatčen Kudinskij (zřejmě komisi soudruha Dzeržinského); je nebezpečí, že naše akce nadobro uvázne.

A. Cjurupa

× Právě touto dohodou. Ještě *dnes* zavolejte (ode mne) Trockému, aby to *všechno* zítra rozjel.

* Podtrhl Lenin. *Red.*

Právě jsem napsal Šljapnikovovi, aby odjel na Kubáň. Má se *dnes* s Vámi domluvit. Doporučuji, aby ho *ještě dnes* rada lidových komisařů jmenovala.

Stalin souhlasí, že pojede na Severní Kavkaz. Vyšlete ho. Zná tamější poměry. Také Šljapnikovovi s ním bude dobře.

A. C.

Plně souhlasím. Hned *dnes* je oba vypravte.

156

N. P. GORBUNOVVI

[29. 5. 1918]

Gorbunovovi

Řekněte Minkinovi, že Syzraň obsadili Češi.¹⁰⁰ Není ale třeba propadat panice. Naše síly se připravují klást odpor. Je třeba, aby se i v Penze důkladně a energicky připravovali. Úspěch si zajistíme, když nebudeme otálet.

157

REDAKCI LISTU IZVĚSTIJA VCIK

30. 5. 1918

Redakci listu *Izvěstija CIK*

Doručitelé jsou z jeleckého sovětu. Velmi Vás prosím, uveřejněte v novinách interview s nimi. Je to vzorný újezd, pokud jde o pořádek, evidenci *vzorných statků* a hospodaření v nich a o *potlačování buržoazie*.

Se soudružským pozdravem
V. Uljanov (Lenin)

A. I. RYKOV OVI

[Mezi 30. 5. a 2. 6. 1918]

Rykovovi

Telefonoval mi Vejnberg, že na sjezdu národohospodářských rad napovídali »leví« spoustu hloupostí o správě podniků, takže hrozí nebezpečí nesmyslného omezení práv vedoucích pracovníků správ.

Co se dělo a co je třeba udělat?¹⁰¹

V. V. KURAJEVOVI¹⁰²

[31. 5. 1918]

1

Odjet dřív, než přijede Mjasnikov a než bude předána veškerá agenda, je nemožné a nepřipustné.

V kolik hodin jste dostal poslední zprávy z Penzy a od koho? Kolik tisíc Čechů tam je a kdy začali odjíždět do Samary? Až přijede Mjasnikov, přiveďte ho k aparátu, abych s ním mohl pohovořit. Kde je záruka, že zprávy o tiskárně jsou přesné?

Lenin

Od Minkina jsem teď dostal telegram se žádostí vypravit pro něho vlak, aby mohl přijet a podat zprávu.

Trvám na tom, aby Minkin odjel do Penzy, pokud ji už Češi vyklidili, a převzal a zkontroloval tiskárnu.

Lenin

160

G. J. ZINOVJEVOVI

31. 5. 1918

Soudruhu Zinovjeve!

Doručitel soudruh Bach* má pověření od ústřední správy dopravy na Sibiři. Žádá, aby bylo urychleně vydáno a odesláno na Sibiř 137 automobilů. Autosekce (pitěřská) (petrohradská komuna) žádala ústřední automobilovou správu, aby je odvezla z Pitěru jakožto nepotřebné. Podle našeho usnesení mají být *všechny* nákladní automobily předány zásobovací správě.¹⁰³

S pozdravem Váš *Lenin*

* V rukopisu je chyba. Správně má být Bak. *Red.*

TELEGRAM VYKSKÝM DĚLNÍKŮM¹⁰⁴

[31. 5. 1918]

Kazaňsko-moskevská dráha, Kulebaki

Vyksa

Veděrnikovovi

Pevně doufám, že vykší soudruzi dělníci skuteční svůj skvělý plán masového hnutí — opatřovat obilí s kulometry — jako praví revolucionáři, tj. že vytvoří oddíl z vybraných, spolehlivých lidí, kteří nebudou drancovat, budou postupovat podle příkazů v plné shodě s Cjurupou, aby společně zachránili před hladem všechny hladovějící, a ne jenom sebe.

Lenin
 AMERICKÝM
 SOCIALISTŮM -
 -INTERNACIONALISTŮM¹⁰⁵

[V květnu 1918]

Prostřednictvím amerického soudruha Alberta R. Williamse posílám pozdrav americkým socialistům-internacionalistům. Pevně věřím, že sociální revoluce nakonec zvítězí ve všech civilizovaných zemích. Až vypukne v Americe, daleko překoná ruskou revoluci.

TELEFONOGRAM
PETROHRADSKÉMU SOVĚTU

[2. 6. 1918]

Informovat telefonicky
Smolný v Pitěru:*

Protože Čechoslováci přerušili Sibiřskou dráhu a protože je nesmírně ohrožena doprava, vzniká tím velké nebezpečí pro zásobování.

Soudruh Vladimirov naléhá a já ho podporuji, aby Pitěř okamžitě poslal do Moskvy nejlepší pracovníky v zásobování. Tito pracovníci mohou společně se silnými oddíly vybraných dělníků situaci zachránit.

Neotálejte. Nečekejte, že odněkud přijde pomoc. Vynaložte všechny síly na mimořádná opatření prováděná pitěřskými dělníky.

Lenin

A. A. IOFFEMU

2. 6. 1918

Soudruhu Ioffe! Jede k Vám Sokolnikov a Bucharin a snad také Larin.¹⁰⁶ Využívám toho, abych Vás předběžně trochu informoval. Sedím na schůzi »cestovatelů« (bez Larina). Slyším, jak se tu vedou řeči proti tomu, že »Ioffe stěhuje komisariát zahraničních věcí do Berlína«.

* Nahoře na dokumentu Lenin poznamenal: »Když se nepodaří informovat hned Pitěř telefonicky, použijte přímou linku.« *Red.*

Neshody mezi Vámi a Čičerinem se někdy zneužívají — spíš bezděčně než vědomě — a tím se vyhrocují.

Věřím, že na to budete dávat pozor a nedovolíte, aby se tyto neshody vyhrocovaly. Pečlivě jsem sledoval Vaše dopisy a jsem si naprosto jist, že nejde o nic vážného (zmatek a nedbalost jsou všude, ve všech komisariátech, a tyhle nešvary se napravují jen pomalu). Chce to trpělivost a houževnatost a neshody se urovňají. Čičerin je skvělý pracovník, Vy se orientujete zcela loajálně na uskutečňování brestlitevské smlouvy, úspěchy už máte, jak já to vidím, a tak neshody snadno urovnáme.

Jestliže němečtí obchodníci přistoupí na hospodářské výhody, protože pochopí, že válkou u nás *ničeho* nedosáhnou, neboť *všechno* spálíme, bude Vaše politika i nadále úspěšná. Suroviny Němcům poskytnout můžeme. V závažných případech pošlete kopie svých přesných požadavků mně. Zaveďte si *co nejdříve* přímou linku.

Bucharin je loajální, ale vězí až po krk v »levičácké omezenosti«. Sokolnikov zase vyvádí. Larin je intelektuál, který lítá ode zdi ke zdi a kdeco zkazí. Proto musíte dávat na všechny tyhle přeroztomilé a výtečné delegáty dobrý pozor. Sokolnikov je velmi cenný pracovník, ale někdy (jako právě teď) ho něco »popadne« a pak do všeho »bije« kvůli neuvěřitelným věcem. Nebudete-li opatrný, nadělá Vám tam pěknou paseku. A Bucharin trojnásobnou. Prenez garde!*

Doufám, že Krasin a Hanecki jako praktičtí lidé Vám pomohou a že se všechno urovná.

Za »přílohu« k dopisu Vám děkuji. Čekám další. Mějte se dobře.

Váš *Lenin*

* Dejte si pozor! *Red.*

P. S.

NB: Mezi ruskými bolševiky, které Němci zajali (Zivilgefangene*), byl *Popov* z Bruselu, zajatý v Belgii. Nebylo by možné najít ho a zaměstnat?¹⁰⁷

P. P. S. Zařídte, aby příloha byla odeslána do Švýcarska po kurýrovi, a ne poštou.¹⁰⁸

165

J. A. BERZINOVĚ NEBO
G. L. ŠKLOVSKÉMU

2. 6. 1918

Soudruhu Berzinovi
nebo Šklovskému

Drazí přátelé! Je mi divné, že jste se dosud neozvali.

Přílohu předejte Guilbeauxovi.¹⁰⁹

Pozdravujte Platteny a Gortery. Rád bych od nich měl pár řádek.

Čekám na zprávy.

Váš *Lenin*

* — civilní zajatci. *Red.*

TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOVÍ

[3. 6. 1918]

Tula
Guberniální sovět
Doručit Paňuškinovi

Podivuji se, že nedostávám zprávy. Oznamte neprodleně, kolik obilí bylo odevzdáno, kolik vagónů vypraveno a kolik spekulantů a kulaků zatčeno.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

NÁVRH TELEGRAMU
A. A. IOFFEMU DO BERLÍNA

[Po 4. 6. 1918]

Doporučuji odpovědět:

Vyslanci Ioffemu už byla, a to nejednou, udělena plná moc včetně práva poslat Larina zpět. Potvrzuji tuto plnou moc.¹¹⁰

Lenin

ROZHODNUTÍ NA DOPISU N. I. SOLOVJOVA¹¹¹

[5. 6. 1918]

Rezervovat to nejde, protože se tam *válčí*.

Pověřit rozdělení částky Šahumjana a nařídít mu, aby na první místo zařadil ropu.

KORRESPONDENCE S A. D. CJURUPOU¹¹²

[7. 6. 1918]

Cjurupovi:

Vzhledem k zuřivé propagandě šířené nepřáteli a »kolísavými živly« a k jejímu vlivu na *dělníky* v Petrohradu, v Moskvě i jinde

měl byste uveřejnit (a *v závodech* rozdat jako letáky) něco jako dopis dělníkům:

to vás jenom zastrašují —

kolísavé živly šíří paniku —

vykládají o »samostatném výkupu potravin« —

kritizují »ústředí«, svalují vinu na druhé —

atd.

Ale vy, dělníci, těm skuhralům, panikářům a rádobykritikům nevěřte

a dejte se do toho: ať nám každý závod pošle na pomoc své zmocněnce, za které ručí a odpovídá, my jim ukážeme, kde to vážne, v čem jsou nesnáze, a oni nám pomohou.

Můžete pro tyto lidi zajistit ubytování?

ODPOVĚĎ A. D. CJURUPY

Dobře, zajistíme. Váš návrh přijímáme a provedeme. Menší skupina dělníků už u nás vyslechla řadu informací (na přednáškách) o zásobování a v těchto dnech odjíždí s naším zástupcem do Tambovské a Voroněžské gubernie. Vyzvali jsme všechny sověty,* ^xvýbory bolševíků a odbory, aby nám posílaly spolehlivé lidi.

Cjurupovi:

x Počítají se do toho *závodní* výbory alespoň **velkých** závodů a továren? To je důležité.

170

A. D. CJURUPOVI

7. 6. 1918

Soudruhu Cjurupovi nebo jeho náměstkovi

Soudruhu Cjurupo! Posílám Vám zástupce vyšněvolockého sovětu.

Je tam nesnesitelný hlad. Musí se jim neprodleně a všemožně pomoci a alespoň něco jim dát hned.

Už jsem s těmito soudruhy mluvil o vytváření oddílů a o úkolech zásobovací činnosti, ale je třeba, abyste jim to vysvětlil také Vy.

Lenin

* Podtrhl Lenin. *Red.*

A. P. SMIRNOVOVI

7. 6. 1918

Soudruhu Smirnové!

Doručitelé se zajímají o volby do sovětů. Řekl jsem jim, že vždy mají právo své zástupce odvolat.

Vysvětlete jim, jaké máte zkušenosti, a dejte jim instrukce.

Lenin

TELEGRAM DO PŘÍSTAVU
V NIŽNÍM NOVGORODU

[8. 6. 1918].

Pilně. Nižnij — přístav.
Kopie Saratov, Caricyn

Nařizuji vám, abyste ihned a bezvýhradně plnili všechny příkazy a instrukce mimořádného zmocněnce rady lidových komisařů lidového komisaře Stalina.

Vyřid'te Stalinovi, že kopie všech jeho příkazů a instrukcí musí být okamžitě zasílány do přístavu v Nižním, Volžské oblastní správě.

Obsah tohoto telegramu sdělte urychleně všem územním správám.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ¹¹³

8. 6. 1918

Caricyn
Lidovému komisaři Stalinovi

Oba Vaše telegramy jsem dostal. Na Vaše přání jsem poslal telegram Hlavní správě vodní dopravy.

Rakovskij mi včera oznámil, že Němci postoupili o 14 verst na jih od Batajsku. Šljapnikov slíbil, že dnes odjede.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
J. V. STALINOVÍ A A. G. ŠLJAPNIKOVÍ

[10. 6. 1918]

Caricyn
Lidovému komisaři Stalinovi
a Šljapnikovovi

Dostal jsem třetí Stalinovu depeši a písemný vzkaz. Děláme příslušná opatření. Cjurupa tvrdí, že peníze budou určitě odeslány zítra a zboží je nařizeno nakládat už dnes. Pošlete ucelené vlaky s trojnásobnou ochranou. Sabotéry a výtržníky zatýkejte a posílejte sem.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEFONOGRAM J. M. SVERDLOVOVI

[10. 6. 1918]

Cjurupovi bylo *slíbeno*, že to v úterý bude v tisku.¹¹⁴ Rozhodněte to s Cjurupou sami. Já teď levým eserům vůbec nevěřím.

Lenin

A. D. CJURUPOVI

10. 6. 1918

Soudruhu Cjurupovi nebo jeho náměstkovi

Doručitelé jsou soudruzi z Malcevových závodů (téměř 20 000 dělníků, v jejich okruhu téměř 100 000). Situace v zásobování je katastrofální.

Žádám, abyste je vyslechl a

1. okamžitě zařídil, aby ihned dostali pomoc, alespoň minimální, ale neprodleně;

2. prosadil zástupce malcevského okruhu do užší zásobovací rady;

3. vynaložil všechny síly na vytváření oddílů z malcevských dělníků.

Předseda RLK V. Uljanov (*Lenin*)

ODPOVĚĎ A. A. IOFFEMU
PŘÍMOU LINKOU

[Mezi 10. a 15. 6. 1918]

U telefonu Lenin.

U nás energicky děláme všechna opatření, abychom jednak přesunuli lodě do Sevastopolu, jednak zastavili vojenské operace i jim podobné naše akce. Opakuji: děláme všechno, co se dá. Prosazujte dále energicky, trpělivě a vytrvale svou politiku.¹¹⁵

Lenin

A. D. CJURUPOVI

11. 6. 1918

Soudruhu Cjurupovi nebo jeho náměstkovi

Soudruhu Cjurupo!

Doručitelé jsou zástupci brjanského závodu. Když jste se včera (Vy nebo soudruh Sviděřskij) tak dobře dohodl s malcevovskými soudruhy, věřím, že se dohodnete i s brjanskými. Velmi, velmi Vás prosím, abyste je ihned přijal a udělal pro ně maximum.

Buďte zdrav! Váš *Lenin*

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

[11. 6. 1918]

Petrohrad
Smolný
Zinovjevovi

Nevzpomínám si, že bych dal svolení ke styku s Omskem.

Zjistím to u Podbělského.

Radím Vám, abyste s omskými kontrarevolucionáři nejednali ani přímo, ani nepřímo.¹¹⁶

Lenin

DODATEK K TELEGRAMU
A. S. JAKUBOVOVI,
J. V. STALINOVÍ
A A. G. ŠLJAPNIKOVVI

[11. 6. 1918]

Přednostně
K zásobování

Caricyn. Mimořádný oblastní zásobovací výbor

1. Jakubovovi
2. Stalinovi
3. Šljapnikovovi

Vzhledem k událostem v Samaře a Omsku, k přerušení železniční dopravy na trati Perm—Vjatka a vzhledem k tomu, že vůbec nevíme, jak vypadá doprava na trati Perm—Jekatěrinburg—Tumeň, čímž byla zcela odříznuta Sibiř, nečekám na Váš souhlas a posílám říční dopravou z Vjatecké do Ufské gubernie technické pracovníky, o nichž jsem Vás informoval v telegramu č. 363. Prosím, abyste je přijali a hned

jim přidělili práci, vyslali je do míst, kde se vykupuje obilí, nebo podle potřeby do míst, odkud se obilí expeduje a přepravuje. Jsou mezi nimi vynikající odborníci, kteří se dokonale hodí k technické práci v ústředí, v mimořádném oblastním zásobovacím výboru, a vynikající organizátoři výkupu obilí v kraji. Tyto lidi, za jejichž poctivost se rád zaručím, musíme bezpodmínečně a nutně zapojit, protože zdatnější a lepší technické síly nenajdeme. Nabídněte jim, aby si sami navrhli výši odměny za svou práci, a ačkoli jsem si jist jejich velkou skromností, doporučuji, abyste na jejich odměnách nešetřili. Telegrafujte.

Lidový komisař zásobování *Cjurupa*

Důrazně doporučuji, abyste přijali a zaměstnali lidi, které posílá *Cjurupa*, když se za ně zaručuje. Je nesmírně důležité využívat zkušené a poctivé lidi z praxe.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

181

G. J. ZINOVJEVOVI

11. 6. 1918

Petrohrad

Smolný

Zinovjevovi

Důrazně doporučuji využít této chvíle k velmi intenzivní a co nejrychlejší přepravě co největšího počtu oddílů na Ural přes Vjatkú. *Cjurupa* souhlasí. Zbraně jsou ve Vologdě.

Lenin

Pošlete to *ihned* do Pitěru a informujte mě, *kdy* to do Pitěru došlo.

V. P. MILJUTINOVĚ, I. E. GUKOVSKÉMU
A A. D. CJURUPOVI¹¹⁷

[12. 6. 1918]

1

Gukovskému a Miljutinovi

Neměli bychom provést revizi v odboru zemědělského strojírenství a žádat v co nejkratší době o odpovědi na řadu konkrétních otázek?

Lenin

2

Cjurupovi

A Váš názor?

Kozmin požaduje 400 miliónů. Co víte *přesně* o výrobě a rozdělování zemědělských strojů?

3

POZNÁMKY NA ODPOVĚDI A. D. CJURUPY
A PÍSEMNÝ VZKAZ PRO NĚHO

Ted' nemohu sdělit nic přesného. V nejkratší době (do 48 hodin) podám podrobnou zprávu. Už ted' mohu říct, že přehmaty jsou, ale musím dodat, že právě dnes jsem dal souhlas × k takovému

× ×

organizačnímu složení (trojice ze zástupců Nejvyšší národohospodářské rady, komisariátu zemědělství a komisariátu zásobování), které vyvolou opakování dřívějších přehmatů. Doporučoval bych, aby se otázka revize neřešila ted', nýbrž až po obdržení mé zprávy.

Cjurupovi

× komu?
× × Byla už jmenována?
Kdo? Kdy? Kým?
Proč tuto trojici nejmenovat hned a tady?

183

TELEGRAM KURSKÉMU SOVĚTU

[Nejpozději 14. 6. 1918]

Kursk
Výkonný výbor sovětu

Důrazně žádám, abyste učinili mimořádná opatření proti pohraničnímu oddílu na stanici Želobovka ve Igovském újezdu, trať Kursk—Koreněvo, kde tento oddíl odebírá peníze a cenné věci dokonce i chudým Ukrajincům a Rusům a podřizuje se provokatérům, kteří chtějí zmařit mírové jednání s Ukrajinou.

Udělejte přítrž tomuto hanobení sovětské moci. Oznamte mi telegraficky splnění tohoto příkazu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

184

G. J. ZINOVJEVOVI

14. 6. 1918

Soudruhu Zinovjeve!

Je třeba vynaložit *všechny* síly na to, aby byly z Pitěru ihned vyslány do vesnic *stovky* agitátorů. Před sjezdem

sovětů je to nanejvýš důležité¹¹⁸ a ještě naléhavěji to vyžaduje *celá* situace na frontách i v zásobování. Peníze se najdou, nelitujte jich. Se Sviděským (a s Cjurupou) jsme to podrobně probrali. Je to třeba popohnat.

S pozdravem *Lenin*

185

G. J. ZINOVJEVOVI

[14. 6. 1918]

Petrohrad

Smolný

Zinovjevovi

Doufám, že jste dostal mou žádost, aby se na Ural posílalo víc oddílů. Dodávám ještě, že je nesmírně důležité poslat tam víc dělníků, aby agitovali a vedli zaostalé. Odpovězte okamžitě.

Lenin

186

TELEGRAM

G. J. ZINOVJEVOVI A A. N. BOBROVOVI

[14. 6. 1918]

Petrohrad, Smolný

Zinovjevovi, Bobrovovi

Odjezd schvaluji. Důrazně žádám, aby se usilovně pokračovalo ve vysílání oddílů i agitátorů.

*Lenin**

* Telegram podepsal také A. D. Cjurupa. *Red.*

POTVRZENÍ PRO N. A. JEMELJANOVA

[14. 6. 1918]

Potvrzení

Doručitele tohoto potvrzení, soudruha Nikolaje Alexandroviče Jemeljanova, posílá sestorecký sovět zástupců se zvláštním posláním na Ural a do Povolží.

Žádám všechny místní sověty a všechny státní úřady, aby soudruhu Jemeljanovovi plně důvěřovaly a všemožně mu pomáhaly.

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

A. D. CJURUPOVI

[Nejpozději 15. 6. 1918]

Cjurupovi

Biršertův zásobovací oddíl má asi 600 mužů.

Biršert žádá, aby byl vyslán co nejdřív.

Trockij nařídil provést v oddílu revizi. Trockému sdělili, že výsledky revize byly příznivé.

V této věci nelze otálet!

Podle mého je třeba, abyste dal ihned pokyn ke sloučení Biršertova oddílu se *dvěma osvědčenými* petrohradskými oddíly pod společným vedením *spolehlivého* člověka,

nebo k začlenění do Biršertova oddílu dvou až tří spolehlivých komisařů a instruktorů, od nichž se budou jednou až dvakrát měsíčně požadovat zprávy.

KOMISARIÁTU ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY
A KOMISARIÁTU PRO
MAJETKOVÉ FONDY REPUBLIKY

[15. 6. 1918]

Ukládá se vám, abyste neprodleně podali zprávu, co bylo vykonáno pro realizaci dekretu z 13. 4. 1918, především pokud jde 1. o odstranění starých pomníků, 2. o jejich nahrazení novými, alespoň prozatímními a 3. o označení veřejných budov novými nápisy místo starých (čl. 5 dekretu).¹¹⁹

Dvoutměsíční průtahy s realizací dekretu, který je stejně závažný jak z hlediska propagandy, tak z hlediska práce pro nezaměstnané, jsou trestuhodné.

Předseda RLK*

A. D. CJURUPOVI

[17. 6. 1918]

1

Cjurupovi

Velmi se obávám, že podceňujeme »penzské« nebezpečí jak pro zásobování, tak pro celkovou politickou situaci a že ve skutečnosti nebudeme s to »agitátory« poslat.

Snad bychom to měli urychleně zařídit tak, že bychom

* Existuje strojepisný text tohoto dokumentu na formuláři rady lidových komisařů podepsaný V. I. Leninem a adresovaný lidovému komisariátu školství a osvěty. *Red.*

vzali dobrý (petrohradský apod.) zásobovací oddíl a *ihned* jej tam poslali a uložili mu: v prvních týdnech budete agitovat.

2

Cjurupovi

Myslím, že je nutné, abyste se co nejdřív domluvil

1. s Pitěrem

2. se Sverdlovem

o vyslání asi 50 petrohradských a moskevských dělníků (agitátorů) do Penzy a Penzské gubernie.

191

A. A. IOFFEMU

18. 6. [1918]

Soudruhu Ioffe!

Jsem velmi udiven a pobouřen, že nemáme žádné zprávy ze Švýcarska. Kurýři prý tam jezdí každý týden. A ani slovo!

Co dělají Berzin a Šklovskij?

Pošlete jim, prosím, tento dopis a zaříd'te, abych dostal odpověď.

Je třeba přivést sem ze Švýcarska *urychleně*

Juniovu brožuru

brožuru Karla Liebknechta

soubor výstřižků z Berner Tagwachtu aj. (všechny *dokumenty* o hnutí *levice* v Německu a v Rakousku).¹²⁰

Musí se to ihned znovu vydat knižně (v sešitech) ve Švýcarsku.

Uložit někomu v Německu (v Berlíně), aby udělal *to-těž* podle údajů Partei-Archivu nebo některé knihovny,

kde mají kompletní ročníky novin z období války (Rüh-
lův článek o rozkolu z 12. 1. 1915 nebo 1916¹²¹ ve *Vor-
wärtsu* aj.).

Ihned shromáždit Referenten-Material z Niederbarni-
mu (citováno v Legienově brožuře *Warum müssen die
Gewerkschaftsführer u. s. w.*)¹²² a *všechny věci tohoto
druhu*.

Je až pobuřující, že se v tomhle směru *nic* nedělá.

Na tuto práci je možné (a nutné) *zjednat* dva Němce
(Borchardt by se hodil) a dva Švýcary, a hned to vydat
německy, francouzsky a anglicky.

Lenin

Pokud jde o lodě v Novorossijsku, není ještě všechno zce-
la jasné. Udělali jsme ale *všechna* opatření a doufám, že
rozkaz bude splněn.¹²³

192

TELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVÍ

[18. 6. 1918]

Baku, Šahumjanovi
Přes Astrachaň a Kušku,
dál poslat radiotelegraficky

Dekret o znárodnění ropného průmyslu dosud nevyšel.¹²⁴
Znárodnění ropného průmyslu hodláme vyhlásit koncem
plavební sezóny. Zatím zavádíme státní monopol na ob-
chod s ropnými produkty. Udělejte všechno pro urychle-
ní přepravy ropných produktů k Volze. Informujte denně
Hlavní výbor pro ropný průmysl o situaci v ropném prů-
myslu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

193

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
MENZELINSKÉHO SOVĚTU

[18. 6. 1918]

Menzelinsk
Předsedovi sovětu

Okamžitě nechte volně proplout jak vory, které jste vytáhli k vysušení, tak i všechny ostatní, které jsou určeny pro státní a jiné pily na dolním toku Volhy. Daně nebo poplatky v žádném případě nevymáhejte.* Průtahy v této věci značně poškozují Sovětskou republiku a vy se za to budete zodpovídat před revolučním soudem. O splnění tohoto úkolu ihned telegraficky informujte radu lidových komisařů.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

194

I. E. GUKOVSKÉMU

[22. 6. 1918]

Rozhodli jsme se vyrabovat všechny komisariáty, abychom co nejrychleji alespoň na dva tři měsíce posílili *komisariát zásobování*, jinak bychom mohli zajít.

Vám chceme vzít *Zakse*.

* Tato věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

SEKRETARIÁTU RLK

[26. 6. 1918]

1

1. Vyhledejte už dávno schválené (v Pitěru) usnesení o tom, jak zařazovat body na pořad jednání.

2. Ten, kdo sestavuje jednací pořad, tajemník (tajemník je přece Gorbunov, ne? Máme to ale galimatyáš!) se musí dole podepsat: sestavil tajemník ten a ten (a upozorňuji, že tajemníky, kteří nechtějí dodržovat předpisy, *propustím*).

2

Upozornění.

všem tajemníkům, že na pořad jednání nemají zařazovat jednotlivé body, pokud si nevyžádali od referenta (nebo od toho, kdo daný bod navrhuje) *písemné prohlášení*,

1. že se dotázal finančního resortu (komisariát financí + kontrola), jestliže jde o výdaje a dotace;

2. že se dotázal resortů, kterých se daný bod *týká*.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

Všichni tajemníci
se tu musí podepsat,
že to četli.

G. J. ZINOVJEVOVI

26. 6. 1918

Rovněž Laševičovi a ostatním členům ÚV*

Soudruhu Zinovjeve! Teprve dneska jsme se v ÚV dozvěděli, že v Pitěru chtěli *dělníci* odpovědět na zavraždění Volodarského¹²⁵ masovým terorem a že vy (ne Vy osobně, ale pitěřští členové ústředního výboru nebo petrohradského výboru) jste je zadrželi.

Rozhodně protestuju!

Kompromitujeme se: vyhrožujeme masovým terorem dokonce i v rezolucích sovětu, a když má dojít k činu, *brzdíme naprosto* správnou revoluční iniciativu mas.

To ne-ní mož-né!

Teroristé nás budou považovat za bačkory. Doba je víc než válečná. Je třeba podněcovat sílu a masovost teroru proti kontrarevolucionářům, a to zejména v Pitěru, neboť jeho příklad je *rozhodující*.

S pozdravem *Lenin*

P. S. Oddíly a zase oddíly: využijte vítězství v doplňovacích volbách. Když Pitěrci pošlou takových deset dvacet tisíc lidí do *Tambovské* gubernie a na Ural apod., zachrání sebe i celou revoluci, *zcela a jistě*. Úroda je obrovská, jen ještě několik týdnů vydržet.

* Tuto větu napsal Lenin nad text dopisu. *Red.*

TELEGRAM A. M. JURJEVOVI

[26. 6. 1918]

Jestliže jste dosud neráčil pochopit sovětskou politiku, která je stejně nepřátelská jak vůči Angličanům, tak vůči Němcům, naříkejte sám na sebe. Nacarenus odjel.

S Angličany budeme bojovat, jestli budou ve své loupežné politice pokračovat.¹²⁶

Lenin

KORRESPONDENCE S A. D. CJURUPOU

[26. 6. 1918]

Cjurupovi

1. Kdy a koho posíláte do jednotlivých míst (Šlichtera, Brjuchanova, koho ještě a kam?).

2. Mluvil jste s Pravdinem? (Přijel dnes, byl v Tule, Jelci a v Orлу.)

Obilí je,
pořádek vzorný,
moc v rukou chudiny.

3. Koho a s jakými oddíly posíláte do Tambova? Neměl by se tam poslat Brjuchanov? Tam je zapotřebí ten *nejenergičtější* člověk.

(Dnes u mě byli z Tambova; úroda je nevídaná; mají ještě i *loňské* obilí; je možné zlomit kulaky, ale nedostává se *organizátorů* a *oddílů*.)

4. Přece se nesmíříme s tím, že v Moskvě nemáme diktaturu (v zásobování)? Skandál! Ostuda!

Šlichter odjíždí do jeftremovského újezdu v Tulské gubernii. Poslal jsem kolegu do Petrohradu k Zinovjevovi, aby získal dělníky do svého oddílu. Právě se urychleně nakládá zboží. Odjede asi za pět dní.*

A. C.

Cjurupovi

Pět dní na to, abyste si se Zinovjevem navzájem zatelefonovali (už dávno se ptal, kam má poslat oddíly), a na naložení zboží (1 den??).

To jsou *strašlivé* průtahy. Určete 10 úředníků — těch mizerů z komisariátu zásobování — a ať to všechno udělají *za den* nebo *za dva*, jinak budou propuštěni a postaveni před soud.

199

A. P. SMIRNOVOVI, G. I. PETROVSKÉMU
A I. E. GUKOVSKÉMU

28. 6. 1918

Soudruhu Smirnovovi
nebo Petrovskému, lidovému komisaři vnitra,
a soudruhu Gukovskému, lidovému komisaři financí

Vřele doporučuji doručitele soudruha Semjona Ivanoviče Lebeděva, předsedu těmnikovského sovětu v Tambovské gubernii.

Žádá o *půjčku půldruhého miliónu* rublů. Z jeho řeči vyplývá, že v újezdu je všechno ve vzorném pořádku. Je to nanejvýš poučný příklad vzorného újezdu, kde vytlačí-

* Podtrhl Lenin. *Red.*

li kulaky opravdu ze *všech* sovětů. Mám za to, že takovému újezdu je nutné pomoci především.

Lenin

200

S. G. ŠAHUMJANOVI

29. 6. 1918

Milý soudruhu Šahumjane!

Posílám pěkné pozdravy a přání.

Stalin je v Caricynu. Dopisy posílejte raději přes Stalina.

S pozdravem Váš *Lenin*

201

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[30. 6. 1918]

Tajné

Lidovému komisaři Stalinovi

Caricyn

Dnes, 30. června, přišla zpráva od Ioffeho z Berlína, že Kühlmann s ním předběžně jednal. Z tohoto jednání vyplývá, že Němci jsou ochotni přinutit Turky zastavit vojenské operace za brestlitevskou hranicí, ale určí nám přesnou demarkační čáru. Slibují, že nepustí Turky do Baku, chtějí ovšem ropu. Ioffe odpověděl, že se budeme přesně držet Brestu, plně však souhlasíme se zásadou dávat, abychom dostávali. Věnujte této zprávě zvýšenou pozornost a oznamte to Šahumjanovi co nejdřív, protože

ted' máme nejlepší vyhlídky na udržení Baku. Část ropy jim samozřejmě dáme.

Lenin

202

TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOVÍ

[Koncem června nebo
nejpozději 2. července 1918]

Novosil

Mimořádnému vojenskému komisaři Paňuškinovi

Postoupím Vaši žádost Mimořádné komisi a Vás žádám, abyste jednal rozhodně, ale napřed přesně propočtel a zvážil síly, protože jakmile něco začneme, musíme to dokončit.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

203

TELEGRAM

VELITELŮM REKVIZIČNÍCH ODDÍLŮ
NA VŠECH ŽELEZNIČNÍCH TRATÍCH¹²⁷

[1. 7. 1918]

Rada lidových komisařů byla informována o naprosto nepřipustném a pro sovětskou moc škodlivém chování některých rekvizičních oddílů. Oddíly byly vyslány, aby konaly odpovědnou službu na železnicích v boji proti skutečné spekulaci. Velitelům oddílů se ukládá, aby v oddílech udržovali co nejprísnejší kázeň; za nedodržení kázně a rovněž za všechny přestupky oddílu se budou velitelé přísně zodpovídat před neúprosným soudem Revolučního tribunálu. Oddílům se musí oznámit, že rada lidových komisařů je přesvědčena, že uvědomělí dělníci nepřipustí

porušování co nejpřísnější proletářské kázně a plně odsoudí ty, kdo svými činy hanobí sovětskou moc. Jestliže se do oddílů vetřeli zjevní darebáci, kteří se nepodřizují nařízením ústřední moci a svých velitelů nebo kteří ostouzejí Sovětskou republiku tím, že berou úplatky od spekulantů, musí být svými veliteli a místními sověty* okamžitě zatčeni a eskortováni do Moskvy, kde budou předáni přísnému soudu Revolučního tribunálu.

Předseda rady lidových komisařů
Uljanov (Lenin)

204

A. A. IOFFEMU

1. 7. 1918

Milý soudruhu Ioffe!

Po pravdě řečeno se na Vás nesmírně zlobím. Lidí máme málo, všichni jsou přepracovaní, že to dál nejde, a Vy provedete tohle: píšete mi v *soukromém* dopisu (v tom posledním, psaném tužkou) hromadu *úředních věcí* a mezi nimi spoustu *osobních* útoků, výpadů a narážek apod. proti Čičerinovi («povedený» m-r** atd.). A Čičerinovi přitom napíšete: «perspektivy jsou v dopisu Leninovi».

Tohle se přece nedělá!

Čičerin po mně samozřejmě ten dopis chce, a já, jestliže nechci vyvolat hádku, mu ho nemůžu ukázat. Škodí to celé věci a zhoršují se osobní vztahy.

Čičerin je skvělý pracovník, nesmírně svědomitý, inte-

* Slova »svými veliteli a místními sověty« a slovo »některých« v první větě a rovněž slovo »hanobí« jsou v télegramu napsána Leninovou rukou. *Red.*

** — patrně ministr. *Red.*

ligentní a ve své práci se vyzná. Takových lidí si musíme vážit. Ta jeho slabá stránka, že neumí »poroučet«, to není žádné neštěstí. Není snad na světě dost lidí s opačnou slabou stránkou?

S Čičerinem se pracovat dá, pracuje se s ním dobře, ovšem i s ním je možné práci pokazit.

Jste proti němu zaujatý, ale komisariát zahraničních věcí si může právem stěžovat i na Vás, protože ho opomíjíte, ačkoli *bez* vědomí a svolení lidového komisaře zahraničních věcí nemají přece vyslanci právo podnikat rozhodné kroky.

Doufám, že uděláte všechno, abyste ty Mißstände* odstranil.

Že jste »pohnul« s Krasinem, to je moc dobře. Prohánějte pořádně Šklovského; je to lenoch, chtějte od něho zprávu za zprávou a pohrozte mu.

Tisknu Vám ruku. *Lenin*

205

TELEGRAM L. B. KRASINOVÍ

[3. 7. 1918]

Tajné

Berlín, ruské vyslanectví
Lenin Krasinovi, soukromé

Plně si vážím Ioffeho práce a bezvýhradně ji schvaluji, důrazně však žádám, aby se Ioffe choval, jak se sluší na vyslance, který je podřízen lidovému komisaři zahraničních věcí, aby dodržoval pravidla slušnosti, nehádal se s ostatními a nepřehlížel je, aby se na všechny důležité věci dotazoval komisaře zahraničních věcí. Jedině pak

* — nešvary. *Red.*

mohu a budu vyslance Ioffeho podporovat. Spoléhám, že to vyslanci Ioffemu sdělíte s taktem Vám vlastním, a čekám na odpověď.

Lenin

206

TELEGRAM D. J. IVAŠČENKOVI

[4. 7. 1918]

Orša

Komisaři stanice Orša Ivaščenkovi

Děkuji Vám, že jste umožnil průjezd 36 vagónů do Německa: je to pro naše strádající válečné zajatce. Prosím, abyste vyvracel všechny hanebné pomluvy a měl na paměti, že našim válečným zajatcům musíme usilovně pomáhat.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

207

VŠEM ÚZEMNÍM VÝBORŮM KSR,
VŠEM ÚZEMNÍM SOVĚTŮM,
VŠEM ŠTÁBŮM RUDÉ ARMÁDY

[6. 7. 1918]

Asi ve tři hodiny odpoledne byly do budovy německého vyslanectví vrženy dvě pumy, které těžce zranily Mirbacha. Je to nepochybně práce monarchistů nebo těch provokatérů, kteří chtějí zatáhnout Rusko do války pro zájmy anglických a francouzských kapitalistů a podplatili i Čechoslováky. Zmobilizujte všechny síly, okamžitě

všechno zalarmujte, aby zločinci byli dopadeni. Zadržujte *všechny* automobily, dokud neprojdou trojnásobnou kontrolou.¹²⁸

Předseda rady lidových komisařů *V. Uljanov (Lenin)*

208

RADIOTELEGRAM A. A. IOFFEMU

[6. 7. 1918]

Berlín, Ioffemu

Dnes ve dvě hodiny odpoledne pronikli dva neznámí lidé s padělaným průkazem Mimořádné komise do budovy německého vyslanectví a vhodili pumu do pracovny hraběte Mirbacha. Těžce zraněný hrabě Mirbach zemřel. Vláda, jejíž zástupci neprodleně navštívili německé vyslanectví a vyjádřili zde své rozhořčení nad tímto aktem politické provokace, podniká všechny kroky k dopadení vrahů a jejich předání mimořádnému revolučnímu tribunálu. Zesílili jsme ochranu německého vyslanectví a německých občanů. Vláda Vám ukládá, abyste okamžitě navštívil německého ministra zahraničních věcí a tlumočil německé vládě rozhořčení ruské vlády nad tímto aktem a vyjádřil svou soustrast rodině zavražděného hraběte Mirbacha.

Lenin

TELEGRAM J. V. STALINOV I

[7. 7. 1918 v 1 hodinu po půlnoci]

Caricyn
Lidovému komisaři Stalinovi

Dnes kolem třetí hodiny odpoledne zabil levý eser pumou Mirbacha. Na této vraždě měli určitě zájem monarchisté nebo angličtí a francouzští kapitalisté. Leví eseři, kteří nehodlají vraha vydat, zatkli Dzeržinského a Lacise a zahájili proti nám povstání. Ještě dnes v noci je nemilosrdně zlikvidujeme a řekneme lidu plnou pravdu: jsme na pokraji války. Máme stovky levých eserů jako rukojmí. Tyto ufnukané a hysterické dobrodruhy, kteří se stali nástrojem v rukou kontrarevolucionářů, je nezbytné všude nemilosrdně potlačit. Všichni, kdo jsou proti válce, budou pro nás.

Pokud jde o Baku, nejdůležitější je, abyste byl stále ve spojení se Šahumjanem a aby Šahumjan znal návrh Němců odevzdaný vyslanci Ioffemu v Berlíně, v němž projeví ochotu zastavit ofenzívu Turků na Baku, kdybychom Němcům zaručili část ropy. My samozřejmě souhlasíme. Buďte tedy nemilosrdný vůči levým eserům a častěji podávejte zprávy.

Lenin

TELEFONOGRAM
VŠEM MOSKEVSKÝM OBVODNÍM
SOVĚTŮM

[7. 7. 1918]

Všem obvodním sovětům zástupců a dělnickým organizacím se nařizuje okamžitě vyslat co možná nejvíc ozbrojených oddílů, alespoň částečně dělnických, aby pochytily prchající vzbouřence.

Zaměřit se zejména na okolí Kurského nádraží a pak na všechna ostatní nádraží.

Důrazně požadujeme vytvářet co nejvíc oddílů, aby ani jeden z prchajících neunikl.

Zatčené propouštět až po trojím prověření a důkladném ověření neúčasti na vzpouře.

Lenin

TELEFONOGRAM
MOSKEVSKÉMU SOVĚTU

[7. 7. 1918]

Oznámit všem volostním, vesnickým a újezdním sovětům Moskevské gubernie.

Rozprášené bandy levých eserů, kteří povstali proti sovětské moci, se rozbíhají po okolí. Vůdcové celého tohoto dobrodružství prchají. Udělejte všechna opatření k dostižení a zadržení těch, kdo se opovážili povstat proti sovětské moci. Zadržujte všechny automobily. Všude na silnicích spusťte závory. Kolem nich soustředte ozbrojené oddíly místních dělníků a rolníků. Máme zprávy, že jedno

obrněné auto povstalců uniklo z města. Podnikněte všechny kroky k jeho zadržení.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

2 1 2

ODPOVĚĎ K. A. MECHONOŠINOVÍ
PŘÍMOU LINKOU¹²⁹

[7. 7. 1918]

Lenin odpovídá:

Kolegajev řekl mně osobně, potom Zinovjevovi a mnoha dalším, že on, Kolegajev, je odpůrcem dnešní politiky strany levých eserů. Nepochybuji o tom, že po šíleném, hysterickém a provokačním dobrodružství, jakým bylo zavraždění Mirbacha a vzpoura ústředního výboru levých eserů proti sovětské moci, se od nich odvrátí nejen většina jejich dělníků a rolníků, ale i mnozí intelektuálové. Celá vzpoura byla úplně potlačena za jediný den. Bylo zatčeno mnoho set lidí.

Zaprotokolujte Muravjovovo prohlášení, že vystupuje ze strany levých eserů, a nadále ho přísně kontrolujte. Jsem přesvědčen, že se nám při dodržení těchto podmínek zcela podaří využít jeho skvělé vojenské schopnosti. Na boj s Čechoslováky a kozáky je třeba vynaložit trojnásobnou energii.

Lenin

TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI

[7. 7. 1918]

Petrozavodsk,
mimořádnému komisaři Nacarenusovi

Ukládá se Vám:

1. Udělat všechna nezbytná opatření, aby byl radikálně zničen co největší úsek železniční trati.

2. Cizince, kteří přímo či nepřímo napomáhají loupežnému tažení anglických a francouzských imperialistů, zatkout, a budou-li klást odpor, zastřelit.

3. Občany Sovětské republiky, kteří přímo či nepřímo napomáhají imperialistické loupeži, zastřelit.

Dáváme Vám k dispozici dva milióny rublů. O vojenské pomoci, kterou Vám posíláme, dostanete zvláštní zprávu.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ

[Po 7. 7. 1918]

Je tu (přijel z Astrachaně — Baku — Caricynu) kavkazský komisař *Ivanov*; zdá se, že je to skvělý voják, schopný *doopravdy* potlačit kulacká povstání.

Dere se na československou frontu.

Žádá o přidělení 500 lidí.

Nedala by se jeho žádost **rychle** vyřídit?

A do jaké míry?

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAM KOMISAŘI IVANOVVI

[11. 7. 1918]

Voroněž, komisaři Ivanovvi

Vzpoura levých eserů a Muravjovova zrada byly úplně zlikvidovány. Na československé frontě potřebují naši zvýšenou pomoc. Na kubáňské frontě zaměřte všechno úsilí na úplnou a spolehlivou ochranu trati z Tichorecké do Caricynu a z Caricynu na sever, a ne na postup vpřed.¹³⁰ Na československé frontě velí prozatím Mechoňšin, Kobozev a Blagonravov.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*I. E. GUKOVSKÉMU¹³¹

[11. 7. 1918]

1

Gukovskému

Je na Vás hodně stížností, že jste (Váš komisariát) stále ještě nikomu *neuložil* vypracovat:

{	1. celý text
}	2. nápisy ve všech jazycích apod.

Ohledně kresby na nových bankovkách.

Už jsem to přikázal Zaksovi. *Vždyť je to maličkost.*

Zařídte to nebo to dejte zařídit *zítra ráno.*

Vy *sabotujete*, na mou věru. Copak je na tom tak důležitého? Vždyť to *není* definitivní. Je k smíchu považovat to za důležité.

I. E. GUKOVSKÉMU

[V první polovině července 1918]

1

Jsou na Vás stížnosti, že jste stále ještě neodevzdal text nových bankovek, čímž ztěžujete přípravu jejich návrhů a ověření. Odevzdejte text okamžitě, ale ponechte při starém směnu za zlato (směna se pozdrží zvláštními dekrety).

2

Udělejte *sovětský* nápis.

3

1. Dejte hotové návrhy nejlepším odborníkům.
2. Objednejte jejich kopie.
3. U lidového komisariátu školství a osvěty objednejte kresby (všech nominálních hodnot).
4. Uložte Popovickému, aby sestavil rozpočet:
 - a) kolik bude možné vyrobit takových bankovek měsíčně při obvyklém, tj. normálním rozdělení nominálních hodnot
 - a₁) na Orlovových strojích
 - a₂) na obyčejných plochých tiskových strojích
 - a₃) vysoké nominální hodnoty (tj. bankovky s vy-

sokou nominální hodnotou) na Orlovových strojích, nízké nominální hodnoty na obyčejných plochých tiskových strojích;

b) jaká je hodnota nových bankovek ve srovnání se starými;

c) kdy vůbec bude možné vyrobít štočky (tj. za kolik dní po schválení kresby) a v jakém termínu bude možné začít s výrobou nových bankovek;

d) nevyžádá si nový způsob v porovnání se starým nové materiály a různé další látky apod.?

Kolik bude stát papír (pro všechny státní úřední listiny)?

2 1 8

TELEGRAM

VORONĚŽSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU
VOJENSKÉMU KOMISAŘI

[12. 7. 1918]

Voroněž

Guberniálnímu vojenskému komisaři

Přečetl jsem Vaši zprávu Trockému. Jsme s ním zcela zajedno, že telegramu ze Saratova se dá věřit a je třeba ho rozšiřovat, protože pochází od lidí, kteří opravdově odsuzují dobrodružství ústředního výboru levých eserů.¹³²

Lenin

A. V. LUNAČARSKÉMU

[12. 7. 1918]

Dnes jsem mluvil s *Vinogradovem*¹³³. Dělá dobrý dojem.
 Slíbil, že se s Vámi domluví.
 Mluvil s Vámi?
 Dohodli jste se?
 Pokud ne, tak v čem?

PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE

[12. 7. 1918]

Zatelefonujte mým jménem *Vinogradovovi*:
proč se nedomluvil s Lunačarským? Lunačarskij je
 tady.

LIDOVÉMU
KOMISARIÁTU NÁMOŘNICTVA

[13. 7. 1918]

Velmi prosím, udělejte všechna opatření k urychlení přesu-
 sunu vojenských námořních plavidel všech vhodných ty-
 pů do Kaspického moře.¹³⁴

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

N. I. PODVOJSKÉMU

[16. 7. 1918]

Podvojskému

Proč jste neposlal z Kurska 4 pluky + Asarchův pluk (?) + Sluvisovu divizi?

Zpoždění nás vede do záhuby na československé frontě — a Vy jste se zpozdil!¹³⁵

TELEGRAM PERMSKÉMU SOVĚTU

17. 7. 1918

Perm

Sovětu

Kopie členovi ÚV Smilgovi

Dostal jsem stížnost od Stanislava Paliňského, starého polského revolucionáře, doporučeného Stěklovem. Paliňski byl zatčen v závodě na výrobu sody v Berezničkách, pošta Verchstija v Permské gubernii, byl obviněn z kontrarevolučnosti a ze sympatií k Čechoslovákům.

Paliňski píše, že právní komise usolského újezdního sovětu neshledala v jeho činnosti nic trestného.

Důrazně žádám, aby tato záležitost byla přísně prošetřena a nestranně posouzena a Paliňskému dovoleno odjet do Polska.

O splnění telegrafujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

224

TELEGRAM
POVOLŽSKÉMU KOMISARIÁTU
PRO NĚMECKÉ ZÁLEŽITOSTI

[17. 7. 1918]

Saratov
Členovi povolžského komisariátu
pro německé záležitosti
Petinovi

Pošlete nám okamžitě jednu rotu německých kolonistů, pokud můžete, vyberte naprosto spolehlivé, skutečné sovětské internacionalisty, kteří umějí mluvit rusky.¹³⁶

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

225

TELEGRAM F. I. KOLESOVOVI

17. 7. 1918

Taškent
Předsedovi rady lidových komisařů
Turkestánské republiky*
Kolesovovi

Děláme všechno, co se dá, abychom vám pomohli. Posíláme pluk.

Proti Čechoslovákům energicky zasahujeme a nepochybujeme, že je rozdrtíme. Nepropadejte zoufalství,

* Turkestánská autonomní sovětská socialistická republika existovala v rámci RSFSR od 30. 4. 1918 do 27. 10. 1924. *Čes. red.*

snažte se ze všech sil navázat stálé a spolehlivé spojení s Krasnovodskem a Baku.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

226

N. I. PODVOJSKÉMU

[19. 7. 1918]

Podvojskému

Na druhý telegram jsem neodpověděl, neboť takové jmenování nezávisí na mně a vůbec je sotva možné, protože by znamenalo porušení *celého* všeobecného postupu.¹³⁷

Nebezpečí ze strany Čechoslováků (a kulaků) je tak vážné, že byste podle mého názoru (a Trockij s tím bude pravděpodobně souhlasit) měl sám objet západní a jižní frontu (německou) apod., **aby se urychlil** přesun vojsk od tud na československou frontu.

227

S. P. SEREDOVI

19. 7. 1918

Soudruhu Seredo!*

Doručitelé jsou členové zemědělského odboru moskevského guberniálního sovětu. Prosím, abyste je přijal, jde o vážnou věc. Podle mého názoru je třeba »sovětská hos-

* Nahoru na tento dokument Lenin připsal: »(a pro soudruha Brjuchanova)«. *Red.*

podářství« a komuny sloučit. Musíme uvážit, jak jim konkrétně pomoci a jak je kontrolovat. Je třeba jim vypomoci traktory.

Váš *Lenin*

P. S. Uvažte, zda je pro Moskevskou gubernii potřebný dekret rady lidových komisařů. Moc prosím, abyste si pospíšil.

2 2 8

G. J. ZINOVJEVOVI,
M. M. LAŠEVIČOVI
A J. D. STASOVOVÉ

20. 7. 1918

Soudruhům Zinovjevovi
a Laševičovi
a Stasovové

Je nezbytné poslat z Pitěru *maximum* dělníků:

1. několik desítek »vůdců« (à la Kajurov)
2. tisíce »řadových«.

Jinak *jsme ztraceni*, neboť situace s Čechoslováky je prašpatná.

Za takovéto situace je hloupost »vidět jen zájmy« Pitěru a »litovat« dát někoho odtud: jen ať většina bolševiků v pitěřském sovětu poklesne třeba z 98 % (máte 98 %?) na 51 %! Co se stane?

Nezahyneme, i když *dokonce* (dokonce!) v Pitěru nebude v sovětu 49 % našich (kdy to vůbec bude). Ale určitě nás *zahubí* Čechoslováci, jestliže nevynaložíme *krajní* úsilí na doplnění set a tisíc dělníků jako *vedoucích*, aby z rosolu udělali něco pevného. To není nadsázka, ale

přesná úvaha. Jestliže budete skrblit a šetřit »pro Pitěr«, budete za záhubu odpovědni vy.

S pozdravem Váš *Lenin*

P. S. Odpovězte!

229

RADIOTELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVI

22. 7. 1918

Baku
Sověť, Šahumjanovi

Mohu jen plně podpořit Stalinův telegram proti národnické frakci v bakuském sovětu a ohledně rozhodnutí V. sjezdu sovětů.¹³⁸

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

230

TELEGRAM
MIMOŘÁDNÉMU VOJENSKÉMU
KOMISAŘI A. TRUŠOVI

22. 7. 1918

Jefremov v Tulské gubernii
Mimořádnému komisaři Trušovi

Oněch naložených deset vagónů s potravinami okamžitě pošlete do Moskvy komisariátu zásobování.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU
S J. V. STALINEM 24. ČERVENCE 1918

Caricyn, Stalinovi

Tady Lenin.

Nemohl byste sdělit do Baku obsah telegramu, který právě přišel z Taškentu?¹³⁹

Dále Vám musím říct k potravinám, že se dneska nevydávaly ani v Pitěru, ani v Moskvě. Situace je velmi špatná. Oznamte, jestli můžete udělat nějaká mimořádná opatření, protože kromě od Vás je nemáme od koho získat. V Jaroslavlí bylo bělogvardějské povstání potlačeno.¹⁴⁰ Simbirsk obsadili bělogvardějci nebo Češi. Čekám odpověď.

Stalinova odpověď

Předevčírem v noci jsme do Turkestánu poslali všechno, co se dalo. Radiotelegram jsme doručili do Baku. Na Severním Kavkazu je obilí dost, ale přerušovaná trať znemožňuje přepravit ho na sever.

Dokud nebude trať opravena, je přísun obilí nemyslitelný. Poslali jsme expedici do Samarské a Saratovské gubernie, ale poslat vám obilí se nám v nejbližších dnech nepodaří. Doufáme, že asi tak za deset dní trať opravíme. Nějak to vydržte, vydávejte maso a ryby, toho vám můžeme poslat dostatek. Za týden to bude lepší.

Stalin

Caricyn, Stalinovi

Pošlete ryby, maso, zeleninu, prostě všechny potraviny, jaké vůbec máte, a co možná nejvíc.

Lenin

TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI

[24. 7. 1918]

Petrozavodsk

Mimořádnému vojenskému komisaři Nacarenusovi

Váš telegram postupuji komisariátu zásobování. Se zásobováním jsme na tom teď velmi špatně. Sotva vám budeme schopni pomoci. Je třeba všude vybrat ty nejlepší a nejspolehlivější lidi, abychom mohli poslat oddíly na československou frontu. Jestliže Čechoslováky neporazíme, nebudeme mít obilí.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

C. ZETKINOVÉ

26. 7. 1918

Velevážená soudružko Zetkinová!

Srdečný, vřelý dík za Váš dopis z 27. 6., který mi přinesla soudružka Hertha Gordonová. Udělám všechno, abych soudružce Gordonové pomohl.

Všichni máme velkou radost, že Vy, soudruh Mehring a ostatní »soudruzi spartakovci«¹⁴¹ v Německu jste »celou svou bytostí s námi«. Dává nám to jistotu, že nejlepší příslušníci západoevropské dělnické třídy nám přece jen — přes všechny potíže — přijdou na pomoc.

My tady teď prožíváme snad nejtěžší týdny za celou dobu revoluce. Třídní boj a občanská válka pronikly hluboko do všech vrstev obyvatelstva: vesnice se všude roz-

štěpila — chudina jde s námi, kulaci zuřivě proti nám. Dohoda si koupila Čechoslováky, zuří kontrarevoluční povstání, veškerá buržoazie dělá všechno, aby nás svrhla. Přesto ale pevně věříme, že se tomuto »obvyklému« osudu revoluce (jako tomu bylo v roce 1794 i 1849) vyhneme a buržoazii porazíme.

S velkou vděčností, co nejsrdečnějšími pozdravy
a upřímnou úctou
Váš *Lenin*

P. S. Moje žena prosí, abych Vás od ní zvlášť pozdravoval. Co nejsrdečnější pozdrav soudruhu Hoschkovi (jeho projev stejně jako Váš článek jsme přeložili) a všem, všem přátelům!

P. S. Právě mi přinesli novou státní pečeť. Tohle je otisk. Je na ní napsáno: Ruská socialistická federativní sovětská republika. Proletáři všech zemí, spojte se!¹⁴²

234

G. J. ZINOVJEVOVI

[27. 7. 1918]

Přímoú linkou

Petrohrad

Smolný, Zinovjevovi

Právě jsme dostali zprávy, že Alexejev na Kubáni, který má asi 60 000 lidí, táhne na nás podle plánu spojeného náporu Čechoslováků, Angličanů a Alexejevových kozáků. Vzhledem k tomu a vzhledem k prohlášení pitěrských dělníků, Kajurova, Čugurina a jiných, kteří sem přijeli, o tom, že Pitěř by mohl dát desetkrát víc lidí, kdyby nebylo opozice pitěrské části ÚV, vzhledem k tomu katego-

ricky a ultimativně trvám na tom, aby se s jakoukoli opozicí přestalo a z Pitěru byl vyslán desetinásobně větší počet dělníků. Právě takový je požadavek ÚV strany.

Důrazně upozorňuji, že republika je v nebezpečné situaci a že Pitěřští, kteří zadržují odeslání dělníků z Pitěru na českou frontu, budou odpovědni za případné zmaření celé věci.

Lenin

NB: Tento list mi vraťte s poznámkou, v kolik hodin to bylo sděleno do Pitěru do Smolného. *Lenin*

235

TELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOV I¹⁴³

29. 7. [1918]

Astrachaň

Pro Šahumjana v Baku

Jakékoli akce dašnaků proti usnesení V. sjezdu sovětů^[76] a ústřední sovětské moci budou považovány za povstání a zradu. Pokud jde o vyslání vojsk, učiníme opatření, ale najisto to slíbit nemůžeme.

Lenin

236

ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU
S ČLEMEM ASTRACHAŇSKÉ VOJENSKÉ
RADY 29. ČERVENCE 1918

U telefonu Eliovič. Baku žádá odpověď na včerejší telegram, který jsem Vám dnes předal. Spojím se osobně radiotelegraficky se Šahumjanem.

Lenin. Považuji za svou odpověď telegram, který jsem dnes odeslal do Astrachaně pro Šahumjana.* Máte snad otázky, na které jsem neodpověděl?

Eliovič. Dnes ve 12 hodin pitěského času se osobně telegraficky spojím se Šahumjanem. Máte pro něho nějaké zprávy kromě telegramu?

Lenin. Ne. Nic víc nemám. Jen mi prosím dejte vědět, zda je pravda, že rada lidových komisařů v Baku podala demisi. A ještě dotaz: jestli to není pravda, jak dlouho se moc bolševiků v Baku mívá udržet?

Eliovič. Kdy má Astrachaně čekat pomoc pro Baku a v jakém rozsahu, aby se připravily škunery a potraviny?

Lenin. Nemůžeme to slíbit najisto, protože i tady máme nedostatek vojska.

237

TELEGRAM

V. G. IVANOVVI-KAVKAZSKÉMU

[Nejpozději 30. 7. 1918]

Birjulevo, Rjazaňsko-uralská dráha
Veliteli oddílu Ivanovovi-Kavkazskému

Přišla na Vás stížnost, že jste náčelníkovi stanice zrekvíroval psací potřeby i se stolem. Věci ihned vraťte. Pošlete nám telegraficky své vysvětlení. Okamžitě jed'te dál. Žádám, abyste byli k železničářům loajální.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 235. *Red.*

TELEGRAM V. I. LEDOVSKÉMU

[30. 7. 1918]

Moskva

Komisaři moskevského dopravního okruhu

Pošlete návrh telegramu a já ho podepíšu. Kromě toho žádám, abyste bezpodmínečně uvedl konkrétní případy porušování předpisů, o nichž se zmiňujete, data a jména.¹⁴⁴

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

POTVRZENÍ NA JMÉNO E. RAHJA

31. 7. 1918

Potvrzení

Potvrzuji tímto, že doručitele tohoto dokumentu soudruha Eina Rahju osobně dlouhou dobu znám a že si tento soudruh jako dlouholetý nanejvýš spolehlivý straník zaslужuje *naprostou* důvěru.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

J. LARINOVI

[Koncem července
až začátkem srpna 1918]

Soudruhu Larine!

Je nezbytné napsat menší brožuru (30—40 stránek malého formátu) o *složení a činnosti* Nejvyšší národohospodářské rady.

Je to nesmírně důležité jak pro Evropu, tak pro *rolníky*.

Je třeba jasně, srozumitelně a na faktech vyložit:

(α) účast *dělnických* organizací,

(β) že nejde o syndikalistický, ale komunistický (marxistický) charakter výstavby (tj. nové společenské formace, zřízení),

(γ) podřízení (tj. zlomení odporu) kapitalistů,

(δ) úspěchy v praxi (máme v evidenci *veškerou* textilní výrobu: čísla), 5—10 *nejlepších* příkladů atd.

(ε) Co ještě zbývá udělat?

(η) *Nová* úloha odborů:

(αα) jejich růst,

(ββ) jejich početní stav *dnes*,

(γγ) jejich úloha: **řídí** výrobu.

(δδ) Počet znárodněných podniků apod.¹⁴⁵

Lenin

A. D. CJURUPOVI

[V červenci 1918]

Soudruhu Cjurupo! Vypadáte špatně. Musíte bez prodlení odjet na dvouměsíční odpočinek. Jestliže mi to závazně neslíbíte, budu si stěžovat ústřednímu výboru.

Lenin

P. A. KOBOZEVOVI,
K. CH. DANIŠEVSKÉMU,
K. A. MECHONOŠINOVÍ
A F. F. RASKOLNIKOVVI*

1. 8. 1918

Soudruhu Kobozevovi, Daniševskému, Mechonošinovi
a Raskolnikovovi

Soudruzí!

Využívám této příležitosti, abych vám napsal pár slov.

Pracuje generalita a Vacetis dost energicky? Kontrolují je komisaři dobře?

Jaké jsou názory na Blochina? Je pravda, že je výborový? Jestliže ano, má dost možností, aby se uplatnil?

Já to samozřejmě posuzuji z dálky a mohu se snadno mýlit. Jenom se bojím, jestli »štáby« nechromují činoro-

* Na obálku Lenin napsal: »Soudruhu Kobozevovi, Daniševskému, Mechonošinovi a Raskolnikovovi. Štáb vrchního velitele v Kazani (od Lenina).« *Red.*

dou práci dole, práci mas. Máte ve své činnosti jako vojáci dostatečné spojení s 'chudinou?

Dělá se všechno pro to, abychom *ji* vyburcovali a získali?

Ted' celý osud revoluce závisí na *jednom*: na rychlém vítězství nad Čechoslováky na frontě Kazaň—Ural—Samara.

Na tom závisí všechno.

Je velení dost energické? Je útok dost rázný?

Odpovězte mi prosím alespoň několika slovy buď telegraficky, nebo při vhodné příležitosti.

S pozdravem *Lenin*

243

N. P. GORBUNOVVI

3. 8. 1918

Gorbunovovi

1. Zhotovit kopie nové pečeti a předat je proti podpisu *každému* lidovému komisaři.*

2. Objednat tuto pečeť (v menším provedení) pro *všechny* sovětské úřady nebo to předložit v malé radě, aby koordinovala celý postup (možná dát vyhotovit stejný typ pečeti menšího rozměru s názvem *příslušného* komisariátu).

Lenin

* Jde o státní pečeť RSFSR. *Red.*

A. A. IOFFEMU

3. 8. [1918]

Soudruhu Ioffemu

Všechno, co píšete ve svých posledních dopisech, je nesmyslné až k nevíře.

Uplatňovat »dřívější« politiku, vyžadující nerozcházet se s Dohodou, je po Oněze směšné.* Není přece možné udělat z ženy, která má děťátko, znovu pannu.

Je rovněž směšné nazývat intervencí nebo pomocí to, že pokračujeme právě v lavírování a ponecháváme Němcům, aby si vzali, co si *už vzala* Dohoda, a ztěžujeme a oddalujeme tak zardoušení Ruska Anglií, Amerikou a Japonskem.

Protože jste neznal fakta a nezamyslel se nad nimi, udělal jste s memorandem atd. chybu. Jestli na ní chcete trvat, podejte si žádost na ÚV. Ale než ji podáte, než ÚV schválí Vaše uvolnění, než Vám pošle zástupce a než zástupce přijede, budete ovšem jako člen strany (jak také sám píšete) konat svou povinnost.

Gruss!** *Lenin*

* Dne 31. července 1918 vylodili dohodoví interventi výsadek v Oněze a obsadili město. *Red.*

** S pozdravem. *Red.*

J. A. BERZINOVÍ

3. 8. 1918

Soudruhu Berzine!

Doručitelé jsou italští váleční zajatci, kteří nám předložili doporučení předsedy ufského sovětu. Mluvil jsem s nimi dvakrát a udělali na mě velmi dobrý dojem. Je třeba zachovat co největší ostražitost a všemožně jim pomoci zorganizovat práci a vydávání publikací pro Italy, v italštině.

Za dopisy Vám děkuji.

Vedete si, jak je vidět, energicky. Blahopřeji!

Proboha Vás prosím, **nelitujte** peněz na publikace (německé, francouzské, italské a anglické) a vydávejte je co nejrychleji.

Tady je kritická situace: bojujeme s Angličany, s Čechoslováky a s kulaky. Rozhoduje se o osudu revoluce.

Váš *Lenin*

PŘÍKAZ TAJEMNÍKOVI

[4. 8. 1918]

Zatelefonujte Muralovovi, přečtěte mu tento telegram a nařídte mu, aby úplatkáře zatkl.¹⁴⁶

Lenin

TELEGRAM I. A. SAMMEROVI
A Š. Z. ELIAVOVI

[4. 8. 1918]

Vologda, guberniální výkonný výbor
Sammerovi a Eliavovi

Žádám, abyste přísně dohlíželi na spojení se stanicemi na trati do Archangelska a denně hlásili, s kterou stanicí jako poslední je spojení. Udržujte pravidelné spojení s námi a podrobněji mě informujte.¹⁴⁷

Lenin

A. D. CJURUPOVI
A V. L. PAŇUŠKINOVÍ

[Před 5. 8. 1918]

Soudruhu Cjurupovi a Paňuškinovi

Z Paňuškinovy zprávy je vidět, že pracuje výborně, ale strašně se rozptyluje, neboť se pouští do 100 věcí najednou.

To nejde.

Paňuškinovi se musí dát jasně vymezený, přesný *úkol*, písemně:

1. *pobrat* a sebrat *všechny* přebytky obilí kulakům a boháčům v celé Tulské gubernii,
2. *dovézt* všechno to obilí *ihned* do Moskvy,
3. *nepouštět se do žádné jiné práce, dokud nebude tento úkol přesně splněn.*

Ať si na to vezme co nejvíc nákladních aut.

A. D. CJURUPOVI

[5. 8. 1918]

Vzhledem ke kritické situaci v zásobování potravinami je třeba nerozptylovat síly, ale soustředit jich co nejvíc do jednoho místa, kde *můžeme získat hodně obilí*.

Navrhují soustředit síly do jeleckého újezdu, kde je podle názoru mnoha lidí a podle svědectví lidového komisaře vnitra Pravdina, který v tomto újezdu prováděl revizi, vzorná situace, co se týká potlačení kulaků a organizování chudiny.

Do jeleckého újezdu je třeba poslat ihned a co nejrychleji *všechny* zásobovací oddíly pro sklizeň a rekvizici obilí s maximálním počtem mlátiček a zařízení (je-li to možné) pro rychlé sušení obilí apod.

Uložit jim, aby *dokonale vyčistily* újezd od všech *přebytků* obilí.

Získáme tím pravděpodobně několik miliónů pudů obilí (podle mě přes 6 miliónů pudů).

Zpočátku vyslat maximum sil do těch 12 (z 21) volostí újezdu, kde je podle tamějších lidí chudina organizovaná nejlépe, zejména na bývalé velkostatky, které jsou pod kontrolou.

Za rychlou sklizeň a odevzdání obilí *nelitovat* prémie, ihned na to uvolnit částku *až 30 miliónů* rublů (prémie vydávat volostem a vesnicím ve formě strojů, peněžních částek na školy a nemocnice a vůbec především na podobné účely). Nejvyšší prémie dávat za odevzdání *všech* přebytků obilí, průměrné za odevzdání dostatečně velkého množství obilí atd.

Mezi dělníky hladovějících gubernií (i mezi hladovějícími rolníky tamtéž) rozvinout masovou agitaci pod heslem: Všichni na žně do jeleckého újezdu!

TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOV I

[5. 8. 1918]

Jelec
Mimořádnému vojenskému komisaři
a veliteli oddílu Paňuškinovi

Překvapuje mě otálení s odjezdem vašeho oddílu. Telegrafujte, proč jste se opozdili a kdy odjedete. Odjezd je třeba všemožně urychlit.¹⁴⁸

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM VOJENSKÝM KOMISAŘŮM
V JELCI A TULE

[5. 8. 1918]

Jelec, kopie Tula
Újezdnímu vojenskému komisaři v Jelci
a guberniálnímu vojenskému komisaři v Tule

Údělejte všechno pro co nejrychlejší odjezd Paňuškinova oddílu a pro jeho vybavení vším potřebným. Informujte mě telegraficky o provedených opatřeních.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI

6. 8. 1918

Petrozavodsk

Mimořádnému vojenskému komisaři Nacarenusovi
Kopie Petrohrad, Zinovjevovi

Spolu s Trockým považujeme Nacarenusův odjezd z tak nebezpečně ohroženého a důležitého místa, jako je Petrozavodsk, za protizákonný a nepřípustný.

Vrátit ho do Petrozavodska a požadovat vysvětlení.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

A. D. CJURUPOVI

[8. 8. 1918]

Cjurupovi

Ted' se musíte ze všech sil pustit do toho, aby oba dekrety (o oddílech pro sklizeň obilí a o kolektivních vlcích) *fakticky*

v praxi splynuly a aby tak vznikly *naše* oddíly.¹⁴⁹

Co se pro to dělá?

1. Instrukce: v kolektivních vlcích musí být *tolik a tolik* (např. 1 ku 5) zástupců odborů,

2. rozvinout a zdůraznit čl. 7 dekretu o kolektivních vlcích,

3. jejich kontakt (aby se to ve skutečnosti = *pomoc*) s oddíly pro rekvizici obilí . . .

* Viz tento svazek, dokument č. 264. *Red.*

4. **Všechny** je vyslat maximálně do 2 újezdů (z těch *nejlepších*) a ty dokonale *vyčistit* od všech přebytků.

254

N. P. BRJUCHANOVVI
A DALŠÍM ČLENŮM KOLEGIA
KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ

[Po 8. 8. 1918]

*Brjuchanovovi a dalším členům
kolegia komisariátu zásobování*

Z Vašeho sdělení soudím, že komisariát zásobování ne-
správně chápe a uplatňuje dekrety.

»Nezdá se, že by si dělníci zvlášť přáli . . .« (jít do od-
dílů pro sklizeň obilí).

Kde jsou důkazy? Kde je výzva komisariátu zásobová-
ní? Kdy byla vydaná?

Do kterých závodů jste ji poslali? Kdy a kolik exemplá-
řů?

Obávám se, že komisariát zásobování nic podobného
neudělal (soudě podle mlčení soudruha Brjuchanova), ale
věnoval se bůhvíjakému byrokratickému ouřadování. Ne-
boť bez pomoci dělníků je komisariát pouhá nula.

Z citovaného úryvku (z telegramu Něvského z 8. 8.)
nevyplývá nic špatného, protože v něm *není* zmínka ani
o % členů odborů, ani o řídicí organizaci, ani o účasti
a o sklizni (čl. 7 dekretu o kolektivních vlcích), tj. neuvá-
dají se žádné *konkrétní* problémy.

Co je tedy špatného v telegramu Něvského kromě dob-
rých zpráv? Něvskij vyzývá dělníky, aby šli a pomohli (o
podmínkách nemluví, ale *my jsme tyto podmínky* stanovi-
li, a to dobré), kdežto komisariát zásobování ho chytá za
slovo (zcela nevhodně) . . . a nedělá nic!

Bud' vyburcujeme dělnické masy k opravdovému hnutí za obilí (a za potlačení kulaků) — a to komisariát zásobování nedělá, — anebo žádný komisariát zásobování nepotřebujeme.

255

NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ¹⁵⁰

[9. 8. 1918]

Okamžitě vydejte požadované věci;

hned dnes je odešlete z Moskvy;

ihned mi dejte *jména* (i adresy) 6 generálů (bývalých) a 12 důstojníků generálního štábu (bývalých), kteří odpovídají za přesné a pečlivé splnění tohoto příkazu, a předem je upozorněte, že budou zastřeleni za sabotáž, když příkaz nesplní.

M. D. Bonč-Brujevič mi musí ihned poslat po jízdní spojnici písemnou odpověď.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

256

TELEGRAM N. A. ANISIMOVVI

[9. 8. 1918]

Astrachaň

Anisimovovi

Situace v Baku mi stále ještě není jasná.

Kdo je u moci?

Kde je Šahumjan?

Zeptejte se Stalina a jednejte se zřetelem ke všem okol-

nostem; víte, že Šahumjanovi plně důvěřuji. Tady odtud se nelze vyznat v situaci a není možné rychle pomoci.¹⁵¹

Lenin

257

G. F. FJODOROVVI*

9. 8. 1918

Soudruhu Fjodorove!

V Nižním Novgorodu se zjevně připravuje bělogvardějské povstání. Je třeba napnout všechny síly, utvořit trojici diktátorů (Vy, Markin a ještě jeden), *ihned* zavést masový teror, *postřílet a vystěhovat stovky* prostitutek, které opíjejí vojáky, bývalé důstojníky apod.

Neotálejte ani minutu.

Nechápu, jak může Romanov v takové době odjet!

Doručitele neznám. Jmenuje se Alexej Nikolajevič Bobrov a říká, že pracoval v Pitěru na Vyborské Straně (od roku 1916) . . . Předtím prý pracoval v roce 1905 v Nižním.

Podle pověření, která má, zasluhuje důvěru. Prověřte ho a zapřáhněte do práce.

Peters, předseda Mimořádné komise, říká, že oni také mají v Nižním *spolehlivé* lidi.

Musíte na to jít zostrá. Dělat hromadné prohlídky. Strílet za přechovávání zbraní. Hromadně vystěhovávat menševiky a nespolehlivé lidi. Vyměnit stráže u skladů a postavit tam *spolehlivé* lidi.

* Na obálku Lenin napsal: »Soudruhovi Grigoriji *Fjodorovovi*, předsedovi nižněnovgorodského guberniálního sovětu, členovi kolegia komisariátu práce.« *Red.*

Prý k Vám jedou z Kazaně Raskolnikov a Daniševskij.
Přečtěte tento dopis přátelům a odpovězte mi telegraficky nebo telefonicky.*

Váš *Lenin*

258

TELEGRAM A. D. METĚLEVOVI¹⁵²

9. 8. [1918]

Vologda

Guberniální výkonný výbor, Metělevovi

Kopie Sammerovi a Eliavovi

Do Moskvy se zprávou nejezděte. Musíte nutně zůstat ve Vologdě a ze všech sil se ihned a nemilosrdně vypořádat s bělogvardějci, kteří zjevně chystají ve Vologdě zradu, a připravit obranu.

Lež o Archangelsku vyvracejte písemně.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 281. *Red.*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU.
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V PENZE

[9. 8. 1918]

Penza

Guberniální výkonný výbor
Kopie Jevgeniji Bogdanovně Bošové

Váš telegram jsem dostal.¹⁵³ Musíte nutně zorganizovat zesílenou ochranu z vybraných spolehlivých lidí, rozpoutat nemilosrdný masový teror proti kulakům, popům a bělogvardějcům a podezřelé zavřít do internačního tábora za městem. Tiskárnu uveďte do provozu.¹⁵⁴ Telegrafujte o splnění úkolu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM V. V. KURAJEVOVI

10. 8. 1918

Penza

Guberniální výkonný výbor, Kurajevovi

Váš telegram jsem dostal, předal ho Sverdlovovi a domluvil se s ním.¹⁵⁵ Udělají se všechna opatření.

Povstání kulaků musíte potlačit nanejvýš energicky, rychle a nemilosrdně; použijte k tomu část vojska z Penzy, zkonfiskujte všechnen majetek povstalých kulaků a všechno jejich obilí. Telegrafujte častěji, jak se věci mají.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

A. D. CJURUPOVI

10. 8. 1918

1

Cjurupovi:

1. Je to hrozný, neslýchaný skandál — v Saratově je obilí a my ho nemůžeme odvézt!! Neměli bychom do každého železničního uzlu vyslat 1—2 pracovníky v zásobování? Co ještě bychom měli udělat?

2. Návrh dekretu — v každé obilnářské volosti vzít 25—30 *boháčů* jako *rukojmí* a ti by svými *životy* odpovídali za výkup a odevzdání *všech* přebytků.

3. Popovovi **urychleně** nařídit: udělat rozpisy podle volostí. Tj. kolik *přebytků* obilí *má být* v každé volosti. Kolik by každá měla dát?

2

Cjurupovi

1. Ohledně »rukojmích« jste mi neodpověděl.

2. Kdy *skončí* Popov svou práci? (Musí se mu dát *krátká* lhůta.)

3

Navrhuji, aby »rukojmí« nebyli *odvedeni*, ale jmenovitě *určeni* podle *volostí*.

Účel tohoto určení: právě boháči, protože odpovídají za kontribuci, *odpovídají* svým *životem* za neprodlený výkup a odevzdání přebytků obilí.

Příslušnou směrnicí (určit »rukojmí«) dostanou

(●) výbory vesnické chudiny

(β) všechny zásobovací oddíly.
Síly? Právě teď v *přifrontovém* pásmu síly budou.¹⁵⁶

262

TELEGRAM A. P. SMIRNOVOVI

[10. 8. 1918]

Saratov

Mimořádnému komisaři Smirnovovi

Vyřídím všechno zástupci Trockého, neboť Trockij odjel do Kazaně. Sdělím to rovněž Něvskému a dalším. Pusťte se do organizování vesnické chudiny, potlačování kulaků a ozbrojování spolehlivých dělníků.

Lenin

263

NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ

10. 8. 1918

Přísně tajné

M. D. Bončovi-Brujevičovi do vlastních rukou

Považuji za nezbytné všemožně posílit východní frontu. Ukládám Nejvyšší vojenské radě, aby vypracovala plán na odvolání *co největšího* počtu jednotek ze západní fronty. Tento plán se musí realizovat v co nejkratší době. Musí jít všechny bojeschopné jednotky. Železnice dostanou příkaz nechat ihned projet všechny jednotky, které už na frontu jedou, a budou se všestranně připravovat na převzetí a přepravu dalších.

Ukládám Nejvyšší vojenské radě, aby kontrolovala,

zda železnice plní příkazy správně a rychle. O průtazích bude předseda Nejvyšší vojenské rady podávat hlášení mně.

Nejvyšší vojenská rada bude zodpovědná za co nejrychlejší splnění plánu.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

264

TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI

11. 8. 1918

Petrozavodsk

Mimořádnému vojenskému komisaři Nacarenusovi

Jsem velmi rád, že tak energicky vyvracíte moje a Trockého obavy vyvolané hromadným odjížděním z fronty.* Pošlete při vhodné příležitosti podrobné informace o počtu, rozmístění a náladě vojsk.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Viz tento svazek, dokument č. 252. *Red.*

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
VE VOLOGDĚ

11. 8. 1918

Vologda, guberniální výkonný výbor
Kopie Kedrovovi

Je nezbytné okamžitě mobilizovat buržoazii na kopání zákopů a vůbec s maximální energií urychlit opevňovací práce. Telegrafujte o plnění. Pošlete po někom naprosto spolehlivém podrobné údaje a výkazy o průběhu těchto neodkladných prací.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM M. S. KEDROVOVI

[12. 8. 1918]

Tajné

Vologda
Guberniální výkonný výbor, Kedrovovi

Jakou škodu jste způsobil svým odjezdem, dokazuje skutečnost, že když Angličané začali postupovat podél Dviny, neměli jsme tam velitele.

Teď musíte usilovně dohánět, co jste zameškal, spojit se s Kotlasem, poslat tam okamžitě letce a za každou cenu zorganizovat obranu Kotlasu.¹⁵⁷

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM J. B. BOŠOVÉ

12. 8. 1918

Penza

Guberniální výkonný výbor, Bošové

Váš telegram jsem dostal.¹⁵⁸ Velmi mě udivuje, že v něm nejsou zprávy o průběhu a výsledcích potlačování kulackého povstání v pěti volostech. Nechci ani pomyslit, že byste se při potlačování povstání a exemplární konfiskaci všeho majetku a zvláště obilí u kulackých vzbouřenců dopustila průtahů nebo že byste projevila slabost.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ

[12. 8. 1918]

Penza

Guberniální výkonný výbor, Minkinovi

Dostal jsem Váš telegram o potlačení vzpoury kulaků. Železo se musí kout, dokud je žhavé; využijte tedy potlačení kulaků k všeobecnému nelítostnému potlačení spekulantů s obilím, ke konfiskaci obilí u velkých boháčů a k hromadnému mobilizování chudiny, které je obilí přidělováno. Telegrafujte o splnění. Je třeba definitivně upevnit moc chudiny v přífrontovém pásmu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM V. V. KURAJEVOVI

[12. 8. 1918]

Penza

Guberniální výkonný výbor, Kurajevovi

Je nesmírně důležité shromáždit a uveřejnit fakta o účasti levých eserů v kulackém povstání. Sdělte podrobněji, jaká opatření proti levým eserům chystáte. Ostatní jsem telegrafoval Minkinovi a Bošové.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ

14. 8. 1918

Penza

Guberniální výkonný výbor, Minkinovi

Dostal jsem na Vás dvě stížnosti.** První, že jste příliš měkký při potlačování kulaků. Je-li to pravda, pak se dopouštíte velkého zločinu proti revoluci. Druhá je stížnost, že omezujete agitaci, snižujete náklad letáků a stěžujete si na nedostatek peněz. Na agitaci nebudeme litovat ani statisíců. Žádejte peníze ihned od ÚVV, nedostatek peněz mít nebudete. Takové výmluvy neuznáváme.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin** Viz dokumenty č. 267 a 268. *Red.*** Lenin má na mysli telegram J. B. Bošové a telegram penzského guberniálního komisaře pro tisk A. V. Kutuzova z 13. srpna 1918. *Red.*

J. A. BERZINOVÍ

14. 8. 1918

Milý soudruhu Berzine! Využívám příležitosti, abych Vás několika slovy pozdravil. Z celého srdce děkuji za publikace.

Váš *Lenin*

P. S. Posílejte mi po jednom výtisku zajímavé noviny (se zprávami o bolševicích) a nové brožury, nejrůznější: anglické, francouzské, německé a italské. Nelitujte peněz.

Pozdravujte Gortera a Guilbeauxe. Bylo by dobré, kdyby nám lidé sčetli ve světové socialistické literatuře posílali *pěkné citáty*, vhodné pro *nápisy na ulicích* (na vědomí *Gorterovi a dalším apod.*)

Pomohl jste P.? A N. N.? **Nelitujte peněz!!**

P. P. S. Přílohu dejte Plattenovi.¹⁵⁹

TELEGRAM D. T. PETRUČUKOVÍ¹⁶⁰

[15. 8. 1918]

Orša

V nutných případech máte dovoleno používat přímou linku. Radím Vám dělat postupně opatření k odzbrojování a vysídlování morálně rozvrácených jednotek a výtržnických živlů. Na pomoc si vezměte členy místního výkonného výboru a oblastního výboru, protože je to prvořadá, státně důležitá záležitost. Seznamte s tímto telegramem místní výkonné výbory a stranické výbory.

A. D. CJURUPOVI

[V první polovině srpna 1918]

Nešlo by to zařídit tak, aby oddíly jedoucí pro obilí (*vykoupit* ho a dovézt uceleným vlakem) dostávaly dvojí příkaz:

bud' k jednorázové akci (do jedné volosti apod., k výmlatu do újezdu apod.) — a pak bude prémie menší, nebo se zavážou pracovat dlouhodobě (*ne* jednorázově, ale po 3—4 měsíce apod., nebo *opakovaně* — na výzvu komisariátu zásobování apod.) — a pak bude prémie větší.

(V obou případech platí podmínka, že musí obilí *i* vykoupit, *i* vymlátit a *samy ho odvézt* do sýpek, *i* postavit sýpky nebo přístřešky atd.)

E. M. SKLJANSKÉMU

16. 8. 1918

Přísně tajné

Soudruhu Skljanskému

Posílám Vám tímto dopis soudruha Vorovského s dokumenty, které k němu byly přiloženy (jsou zaregistrovány v úřadovně rady lidových komisařů 16. 8. 1918 pod č. 2509), a prosím Vás, abyste věnoval zvláštní pozornost zneužívání moci a přestupkům odhalovaným v těchto dokumentech.¹⁶¹

Je třeba jmenovat co nejspolehlivější a nejzkušenější soudruhy ve velmi omezeném počtu (podle možnosti nejvýš 2—3), přibrat k nim jednoho z Mimořádné komise a prostřednictvím této tajné vyšetřovací komise pro-

vést *co nejpřísnější šetření*, zpočátku bezpodmínečně tajné, s cílem 1. zjistit, jaký je obvyklý úřední postup v příslušné instituci, 2. *vypátrat styky* kontrarevolučních zločinců a 3. zatknout je všechny tak, aby žádný z nich neutekl.

O plnění příkazu mi podávejte pravidelné zprávy.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

275

TELEGRAM S. P. SERED OVI

16. 8. 1918

Jelec

Lidovému komisaři Seredovi

Je nesmírně důležité zařídit to tak, aby se v jedné volosti po druhé odevzdávaly a vyvážely odtud úplně všechny přebytky obilí. Pro vzorné volosti nelitujte aut ani premií. Oznamte, kolik je celkem přebytků a která volost bude moci nejdřív shromáždit úplně všechny přebytky.

Lenin

276

TELEGRAM M. F. BOLDYREVOVI

17. 8. 1918

Zadonsk

Výkonný výbor, Boldyrevovi

Postupujte co nejrozhodněji proti kulakům a bandě levých eserů, která se s nimi sčuchla. obraťte se s výzvami

na chudinu. Organizujte ji. Vyžádejte si pomoc z Jelce. Krvelační kulaci musí být nemilosrdně potlačeni. Telegrafujte.¹⁶²

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

277

TELEGRAM S. V. MALYŠEVHOVI¹⁶³

17. 8. 1918

Jekatěrinograd (Jekatěrinenštadt) v Samarské gubernii
Sergeji Malyševovi

Blahopřeji k úspěchu. Telegrafujte spěšně a pravidelně, kolik obilí bylo odevzdáno a dopraveno do Saratova a kdy. Zvlášť důležité je netříštit práci a vykoupit úplně všechny přebytky obilí nejprve v jedné volosti a dát jí velkou prémii. Telegrafujte o splnění příkazu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

278

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTU V KOTĚLNIČI

17. 8. 1918

Kotělnič, výkonnému výboru
Kopie Vjatka, výkonnému výboru

Dostal jsem stížnost od Lubninové, že předseda Mimořádné komise Nikitin zbil jejího muže Lubnina a bezdů-

vodně ho drží ve vězení. Nařizuji Vám, abyste si ihned vyžádali od Nikitina vysvětlení a telegraficky mi to oznámili a zároveň na guberniálním výkonném výboru ve Vjatce zjistili, zda by nebylo možné Lubnina z vězení propustit, není-li kontrarevolucionář.¹⁶⁴

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

279

TELEFONOGRAM N. I. MURALOVOVI

[Nejdříve 17.
a nejpozději 19. 8. 1918]

Sereda požaduje urychleně dodat 200 pudů* benzínu, aby mohl opatřit obilí v jeleckém újezdu. Nezapomínejte, že obilí je to hlavní a nejdůležitější. Pro to se musí udělat všechno. Odpovězte ihned, kdy 200 pudů benzínu Seredovi (lidovému komisaři zemědělství Seredovi, Jelec) pošlete.

Lenin

* Pud — 16,38 kg. *Čes. red.*

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTU VE ZDOROVCI
V ORELSKÉ GUBERNII

[19. 8. 1918]

Zdorovec, Orelská gubernie
Burovovi, Perejaslavcevovi
Kopie orelskému guberniálnímu sovětu

Je nezbytně nutné spojit nemilosrdné potlačování kulackého povstání levých eserů s konfiskací veškerého obilí kulaků, s důsledným odebráním všech přebytků obilí a s rozděláním části obilí chudině zdarma. Telegrafujte o splnění příkazu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM F. F. RASKOLNIKOVVI

[19. 8. 1918]

Nižnij Novgorod
Guberniálnímu výkonnému výboru pro Raskolnikova

Dohlížejte s trojnásobnou pozorností na zásobování ka-zaňské fronty, na to, aby tam byly urychleně poslány zálohy, aby byl bez meškání zahájen a tvrdě veden boj proti bělogvardějcům v Nižním Novgorodu. Zvláště dozírejte na ochranu dělostřeleckého materiálu a telegrafujte o splnění příkazu.

Lenin

TELEGRAM S. P. SERED OVI

19. 8. 1918

Jelec

Lidovému komisaři zemědělství Seredovi

Dnes vám odesíláme cisternu s 500 pudy benzínu, ale proč obcházíte to nejdůležitější: kolik obilí se vykoupilo a kolik odevzdalo; dále je nezbytně nutné odvézt všechny přebytky obilí nejdřív z jedné volosti a dát této volosti velkou prémii. Nebudeme litovat peněz na pomoc chudí-
ně a středním rolníkům, jestliže pomáhají hladovějícím.

*Lenin*TELEGRAM A. J. MINKIN OVI¹⁶⁵

[19. 8. 1918]

Minkinovi

Je hloupé ptát se, zda může lidový komisař financí, a k tomu z pouhé oblasti, zrušit mé nařízení. Pokud nebude toto nařízení splněno, postavím viníky před soud. Rotu Lotyšů nechte zatím až do potlačení Čembarských v Penze. Vyřídte všem členům výkonného výboru a všem komunistům, že je jejich povinností nemilosrdně potlačovat kulaky a konfiskovat povstalcům všechno obilí. Jsem rozhořčen Vaší nečinností a slabostí. Žádám podrobné zprávy o plnění všech mých nařízení a zejména o tom, jak jste zajistili potlačení povstání a konfiskaci.*

*Lenin** Oznámeno přímou linkou. *Red.*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V PENZE

19. 8. 1918

Penza, guberniálnímu výkonnému výboru
Kopie guberniálnímu výboru komunistů

Jsem krajně rozhořčen, že od vás nepřišlo vůbec nic určitého o tom, jaká účinná opatření jste konečně udělali, abyste nemilosrdně potlačili kulaky v pěti volostech a zkonfiskovali jim obilí. Vaše liknavost je trestuhodná. Musíte soustředit všechny síly na jednu volost a zrekvírovat v ní všechny přebytky obilí. Telegrafujte o splnění úkolu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[19. 8. 1918]

Tajné

Svijažsk, Trockému
Kopie Vacetisovi

Pokud jde o Vaše návrhy vojenského charakteru utvořit oddíly z instruktorů, o tom ať rozhodnou sami vojáci, netroufám si to posoudit. Víím jen, že nutně potřebujeme pro dělnickou armádu zejména naše vlastní instruktory, neboť důstojníci jsou naprosto nespolehliví. A pokud jde o peněžitou odměnu, budu obhajovat a prosazovat Vaše rozhodnutí.¹⁶⁶ Zveřejňovat to není třeba.

Lenin

G. V. ČIČERINOVĚ

19. 8. 1918

Soudruhu Čičerine!

Doručitel je soudruh Latukka, finský sociální demokrat, který nám velmi pomáhal, když jsme se skrývali ve Finsku.¹⁶⁷ Teď musíme *všemožně* pomoci my jemu. Chtěl by jet do Švýcarska.

Bud'te tak laskav a promluvte s ním, vyjděte mu vstříc a najděte mu místo na vyslanectví. Je novinář.

Váš *Lenin*

G. V. ČIČERINOVĚ

19. 8. 1918

Soudruhu Čičerine!

Soudruzí *Minor* a *Price* by jako novináři z Ameriky a Anglie chtěli odjet na československou frontu. Důkladně to zvažte a pak si o tom promluvíme s konečnou platností, abychom se domohli souhlasu vojáků.

Váš *Lenin*

G. V. ČIČERINOVÍ

19. 8. 1918

Soudruhu Čičerine!

Doručitelka je la camarade* Jeanne Labourbe, o níž jsem s Vámi mluvil.

Přijměte ji prosím a důkladně si s ní promluvte.

Váš *Lenin*

J. M. SVERDLOVOVI

19. 8. 1918

Soudruhu Sverdlove!

Zařídte prosím doručiteli soudruhu Petersonovi vyplacení dostatečné částky pro jeho starou matku, aby byla zabezpečena; z určitých důvodů je to nutné, neboť částka, kterou jí syn posílá ze svého platu, to nezaručuje.

Váš *Lenin** — soudružka. *Red.*

E. M. SKLJANSKÉMU

19. 8. 1918

Soudruhu Skljanskij!

Doručitel je soudruh Leonid Borisovič Krasin, dlouholec-
tý člen strany, o němž jste už patrně také slyšel. Přijměte
ho prosím *ihned* a projevte mu *plnou* důvěru. Ve věci
lodstva je *třeba* dát mu *všechny* plné moci od Nejvyšší
vojenské rady.

Váš Lenin

N. P. GORBUNOVOVI

[Před 20. 8. 1918]

Gorbunovovi

Je zbytečné a nesmyslné psát na listiny, když je pročtete:
»k pročení V. I.« (!??) ((to je i tak jasné)), nebo »myslel
bych tak či onak«.

Máte napsat v třech řádcích, o co jde. Jinak nemá
cenu, abyste to četl.

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTU V LIVNÁCH

20. 8. 1918

Livny

Výkonnému výboru

Kopie vojenskému komisaři Semaškovi
a organizaci komunistů

Vítám energické potlačení kulaků a bělogvardějců v újezdu. Železo se musí kout, dokud je žhavé, neztrácejte proto ani minutu a organizujte chudinu v újezdu, konfiskujte všechno obilí a veškerý majetek vzbouřených kulaků, pověste iniciátory z řad kulaků, mobilizujte a ozbrojujte chudinu za pomoci spolehlivých vůdců z našeho oddílu, zatkněte jako rukojmí několik boháčů a držte je, dokud nebudou v jejich volosti odevzdány a naloženy všechny přebytky obilí. Telegrafujte o splnění příkazu. Část vzorného Železného pluku pošlete ihned do Penzy.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
TAMBOVSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU
ZÁSOBOVACÍMU VÝBORU

20. 8. 1918

Tambov
Guberniálnímu zásobovacímu výboru

V usmaňském újezdu je vykoupeno statkářské obilí ze 7000 děsjatin* v safonovské, barjatinské a novonikolské volosti a uskladněno. Telegrafujte obratem: kolik pudů obilí je v tomto skladišti, zda je spolehlivě stráženo, proč otálíte s odesláním obilí do Moskvy, kdo to nehorázné otálení zavinil, zda jsou v usmaňském újezdu výbory vesnické chudiny a zda jsou spolehlivé.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ

[20. 8. 1918]

Minkinovi

Ted' jsem si přečetl vaše hlášení. Opakuji příkaz, aby Lotyšši, kteří tiskárnu doprovázeli, zůstali zatím, až do obdržení další instrukce, v Penze.

Vyberte si nejspolehlivější z našich osmi set vojáků a nemilosrdně zakročte nejprve proti jedné volosti a doved'te věc do konce. Posílejte přesné zprávy o událostech

* Děsjatina — 1,0925 ha. *Čes. red.*

v Čembaru. Dosud jste měli zřejmě nejen málo sil, ale i málo energie, vždyť jste přece mohli potlačit povstání pěti volostí, to znamená, že jste to mohli dovést do konce alespoň v jedné volosti. Když bude potřeba, pošleme vám další síly, telegrafujte podrobněji a přesněji, kolik jste toho kde obsadili, kde, kam a jakou pomoc potřebujete.

Lenin

295

J. A. BERZINOVÍ

20. 8. 1918

Soudruhu Berzine!

Posílám ty nejsrdečnější pozdravy. Vydávejte víc a vždy mi jeden výtisk pošlete.

*Nemám ani nové sešity Demainu!*¹⁶⁸

Pošlete mi *Le Feu** par Henri Barbusse a podobnou literaturu.

Váš *Lenin*

Pošlete**

Junius.

(Liebknecht) Krieg und Internationale***, zkrátka *všechno*, co ve Švýcarsku vydal *Gorter* etc. etc.

* — Oheň. *Red.*

** Text od slova »Pošlete« až po slovo »etc.« napsal Lenin na zadní stranu obálky. Na obálku napsal rovněž adresu: »Soudruhu Berzinovi (do *Bernu*), vyslanci ve Švýcarsku.« *Red.*

*** — Válka a internacionála. *Red.*

TELEGRAM B. I. MONASTYRSKÉMU

[Nejdříve 20. 8. 1918]

Monastyrskému

Přišel.¹⁶⁹ Instrukce — postupovat energičtěji a rozhodněji proti bělogvardějcům a kulakům. Informujte častěji a podrobněji o výsledcích.

Lenin
 TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
 GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
 V ASTRACHANI

21. 8. 1918

Astrachaň, guberniálnímu výkonnému výboru
 Kopie guberniální organizaci komunistů

Je to skutečně pravda, že v Astrachani se už mluví o evakuaci?

Je-li to pravda, je třeba nelítostně zakročit proti zbabělcům a okamžitě vybrat co nejspolehlivější a pevné lidi, aby zorganizovali obranu Astrachaně a v případě útoku Angličanů prosazovali tu nejtvrďší politiku boje na život a na smrt.

Telegrafujte podrobnou odpověď.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

Lenin po svém uzdravení na procházce v Kremlu
Říjen 1918

TELEGRAM V. N. CHARLOVOVI

21. 8. 1918

Saratov

Soudruhu lidovému komisaři Charlovovi

Uvádíte zřejmě menší množství přebytků, než je ve skutečnosti. Opatřte si přesnější údaje. Je třeba vybrat vzorné vesnice a volosti, tj. s nejlépe organizovanou chudinou, aby bylo možné za prvé stanovit množství přebytků obilí bez jakéhokoli zatajování a za druhé odměnit velkou prémie volosti, které odevzdaly a shromáždily na-prosto všechny přebytky obilí. Oznamte to všem členům zásobovacích oddílů a telegraficky odpovězte. Pospěšte si s nakládáním obilí.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*POLITICKÉMU KOMISAŘI 1. ARMÁDY
MEDVĚDĚVOVI*

21. 8. 1918

Soudruhu Medvědëve! Soudružka Bošová mi vyprávěla o svém setkání s Vámi na frontě, o situaci na frontě a o Vašich pochybnostech. Prý jste byl přesvědčen, že je možné a nutné obsadit Syzraň, *ale nechtěl jste sem psát.*

Jestli je to tak, nemáte pravdu. Komisař je právě proto komisařem, aby si stěžoval. Rozhodně mi pište (a telegrafujte) *o všem a častěji.*

* Na dopisní obálku Lenin napsal: »Soudruhu *Medvěděvovi* (politickému komisaři) (Od Lenina).« *Red.*

Nenapsal jste dosud ani řádku.

To není od Vás hezké. Není to stranické a není to plnění Vašich státnických povinností! Opravdu to není hezké.

S pozdravem Váš *Lenin*

300

NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ

21. 8. 1918

Doručitelé jsou zástupci turkestánského ústředního výkonného výboru. Žádají o oddíl asi 100—200 mužů k tažení proti Krasnovodsku (z Astrachaně). Zvažte prosím jejich žádost, všemožně jim pomozte a závěr Nejvyšší vojenské rady mi sdělte telefonicky.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

301

A. D. CJURUPOVI

[Před 22. 8. 1918]

Cjurupovi

Neustále mi docházejí zprávy, že kolem brambor (nejsou stanoveny pevné ceny) se dějí (v oblastním zásobovacím výboru a jinde) hrozné věci.

Obchodníci se nabízejí, že prý po 20 rublech za pud jimi zavalí Moskvu. Prodávají prý se z ruky do ruky po 28 rublech za pud (drobný obchod) atd.

Co byste řekl tomu jmenovat revizní komisi a zapojit do ní Bonče-Brujeviče?¹⁷⁰

TELEGRAMY A. K. PAJKESOV I*

[22. 8. 1918]

1

Saratov, Pajkesovi

Ted' budu telefonicky mluvit s vojáky o všech vašich požadavcích.¹⁷¹ Prozatím vám doporučuji, abyste jmenovali velitele a bez ptaní a hloupých byrokratických průtahů stříleli spiklence a nespolehlivé osoby. A na mou odpověď buď čkejte u telegrafu, nebo zaveďte službu na směny, nebo stanovte časový interval za hodinu nebo za dvě. Odpovězte.

Lenin

2

Saratov, Pajkesovi

Právě jsem mluvil s Aralovem. Podle jeho slov se už dělá všechno, aby vám bylo střelivo odesláno. Nakládat se začne dnes, takže to za 2—3 dny musí být hotovo. Postupujte energičtěji proti kulakům.

*Lenin** Odesláno přímou linkou. *Red.*

TELEGRAM PENZSKÉMU
GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU KSR(b)

22. 8. 1918

Penza
Guberniální výbor, Turlovi
Kopie Minkinovi

Nechápu, jak mohl Minkin odmítnout plnit usnesení většiny guberniálního výboru.¹⁷² Doufám, že jde jen o nedorozumění. Žádám důrazně, aby v kritické válečné době všichni svorně a co nejenergičtěji spolupracovali, podřizovali se většině, konflikty předkládali ústřednímu výboru a nepřestávali přitom pracovat.

Lenin

TELEGRAM N. D. TOKMAKOVVI

23. 8. 1918

Dmitrov
Civilnímu komisaři Tokmakovovi
Kopie újezdnímu výkonnému výboru
Kopie újezdní organizaci komunistů

Sdělte podrobnosti o potlačení kulackého povstání v Rogáčovu a jména zatčených. Musíte konfiskovat majetek kulackých vzbouřenců, ustavit výbor vesnické chudiny a postupovat energičtěji.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM KOMISAŘI
A NADŘÍZENÉMU VELITELI
ODDÍLU MINONOSEK

[23. 8. 1918]

Rybinsk
Komisaři oddílu minonosek
Nadřízenému veliteli
Kopie výkonnému výboru sovětu

Nařizuji, abyste co nejrychleji ukončili nakládání děl, nábojů a uhlí a okamžitě vypluli do Nižního Novgorodu. Tuto práci musíte vykonat v co nejkratší době. Místní sověť zástupců a sovětské organizace vám musí plně pomáhat. Za každou minutu prodlení se budete těžce zodpovídat a proti viníkům budou podniknuty příslušné kroky. Telegrafujte o splnění příkazu.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin***

TELEGRAM F. I. KOLESOVVI

[23. 8. 1918]

Taškent
Kolesovovi

O Kavkazu a Baku toho víme málo. Zprávy nejsou ověřeny. Na Severním Kavkazu je sovětská moc. Její vojska

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

** Telegram podepsal rovněž E. M. Skljanskij v zastoupení lidového komisaře námořnictva. *Red.*

jsou odříznuta od Caricynu, obléhaného z jihu kozáky. V Baku se vylodili Angličané a situace je tam nejistá. Němci jsou ochotni se zaručit, že nezaútočí na Baku, když odtud vyženeme Angličany.

Nikdo neví, jaká tam vznikne situace. O vojenské pomoci vůbec nevíme, kde je. Domníváme se, že ji asi zadrželi u Caricynu.*

Pokud jde o vyslance a konzuly, radíme vám vyčkat, ustanovit nad nimi trojitý dozor a zatknout každou podezřelou osobu, která se s nimi stýká.

Promýšlíme a chystáme pro vás určitou pomoc, ale nic jistého slíbit nemůžeme, neboť všechno závisí na tom, jestli se nám podaří vyhnat Angličany z Baku, nebo se Angličanům podaří obsadit část kaspického pobřeží.

3 0 7

TELEGRAM A. G. ŠLICHTEROVI

[23. 8. 1918]

Vjatka
Šlichterovi

Mluvil jsem telefonicky s komisariátem zásobování a tam se mnou souhlasili, že by teď bylo nesmírně důležité, abyste zůstal ve Vjatce; za prvé proto, abyste jim tam pomohl a dohlédl na to, aby obrana Kotlasu byla co nejúčinnější a aby byly pro každý případ připraveny trhavinny k úplnému zničení Kotlasko-vjatecké dráhy. Za druhé, a to především, kvůli rozhodným zásobovacím akcím v souvislosti s úspěšně probíhajícím potlačováním kulackých povstání jižně od Vjatky. Cílem akcí musí být nemilosrdné potření kulaků, konfiskace jejich veškerého obilí,

* Viz tento svazek, dokument č. 225. *Red.*

jeho přisun přes Vologdu a přes Nižnij Novgorod a rovněž upevnění organizace vesnické chudiny.

Lenin

308

TELEGRAM S. P. SEREDOVI

[26. 8. 1918]

Jelec

Lidovému komisaři zemědělství Seredovi

Využijte co nejvíc pěkné počasí. Vyžádejte si zásobovací nebo sklizňový oddíl pro každou volost. Nezapomínejte, že obilí budeme brzy potřebovat a že musíme alespoň z jedné vzorné volosti odvézt všechny jeho přebytky.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

309

TELEGRAM A. P. SMIRNOVOVI

26. 8. 1918

Saratov

Lidovému komisaři vnitra Smirnovovi
(a pokud odjel, za ním do Urbachu)

Trvám na tom, abyste se rozhodně dohodli s Pajkesem, který pracuje skvěle a správně vyžaduje samostatnost dvou újezdů. Velmi se obávám, že si v Saratově hrajete na kolektivní orgány, zatímco situace vyžaduje, aby odpovědní vedoucí pracovníci rozhodovali energicky a rychle přímo na vesnicích, a ne ve městech.

Po jednání s Pajkesem mi telegrafujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM A. K. PAJKESOV I

26. 8. 1918

Urbach

Vojenská polní kontrola

Lidovému komisaři státní kontroly Pajkesovi

Telegrafoval jsem Smirnovovi^[49] o Vaší žádosti. Prosím Vás, udělejte všechno, abyste se se Smirnovem dohodli, neboť zásobovací činnost je teď ze všeho nejdůležitější. Odpovězte mi po rozhovoru se Smirnovem a neodjíždějte, dokud nepřijde moje odpověď.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM S. P. SERED OVI

27. 8. 1918

Jelec

Lidovému komisaři zemědělství Seredovi

Jestliže se hromadný výmlat zdržuje setím a sklizní ovsa, jak telegrafujete, je třeba pomoci vysláním většího množství výmlatových oddílů. Bylo by nesmírně žádoucí urychlit zásobování zapojením moskevských dělníků; neprodleně to zorganizujte. Musíme rozhodně dokázat moskevským dělníkům názorně a na základě jejich co nejbohatších zkušeností, že jedině jejich účast zrychlí zásobování potravinami. Dejte se ihned do toho.

Lenin

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V PENZE

28. 8. 1918

Penza
Guberniální výkonný výbor
Kopie guberniální organizaci komunistů

Je nanejvýš smutné, že mezi komunisty dochází k vnitřním konfliktům. Jestliže se neurovnají, bude to ostuda. Zvolte ihned komisi, aby se to do dvou dnů urovnalo, například tak, že rozdělíte újezdy mezi skutečně vynikající pracovníky, abyste od sebe oddělili ty, co se hádají. O rozhodnutí komise telegrafujte.

Lenin

V. M. ALTFATEROVI

1

[28. 8. 1918]

Soudruhu *Altfaterovi*

Jak to vypadá s odesláním ponorek na Volhu a do Kaspického moře?

Je pravda, že je možné odeslat *jen* staré ponorky?

Kolik jich je?

Kdy byl vydán příkaz k odeslání? *Co se vůbec udělalo?*

Lenin

[29. 8. 1918]

Soudruhu Altfaterovi

Nemůžete se omezit na takové neurčité slovo jako »hledáme« (*vlastní majetek??* Musíte mi *do zítřka* předložit *jména* těch, kdo »hledají«, *datum*, odkdy hledají, atd.).

»Zjišťuje se možnost odeslání« — to je také nadmíru *neurčité*.

Kdy a kdo nařídil »zjistit«? Žádám, abyste mi to *do zítřka* (30. 8.) oznámil přesně a oficiálně.

Neboť odeslání ponorek nestrpí ani nejmenší odklad.

Lenin

3 1 4

M. S. KEDROVOVI

29. 8. 1918

Soudruhu Kedrove! Sdělujete málo faktů. Posílejte zprávy *při každé příležitosti*.

Kolik se toho udělalo na opevňovacích pracích?

Na které trati?

Pro která místa na trati jsou *zajištěni* ženisté, abychom v případě postupu velkých anglo-francouzských sil mohli vyhodit do vzduchu a *vážně* poškodit **tolik a tolik** (je třeba oznámit, kolik přesně a kde přesně) mostů, verst železničních tratí, průchodů mezi bažinami atd. atd.

Zajistili jste dostatečně Vologdu před bělogvardějským nebezpečím? Bude neodpustitelné, jestliže v této věci projevíte slabost nebo nedbalost.

S pozdravem

Lenin

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНО-
СОВЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.
ПРЕДСЕДАТЕЛЬ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Москва, Кремль.

29 VIII 1918
№ 8

Петровск Саратовской
Губернии Карлову

Еще въ своемъ послѣднемъ вѣдомомъ
указѣ по делу это надо ускорить
свое обязательное изрѣченіе, чтобы
надо ускорить сборъ хлеба во много
разъ темпѣе, чѣмъ раньше, чтобы
было подъ какой-нибудь изъ
волостей, первая очередь, чтобы
субсидии хлеба, чтобы
стали быстрое изрѣченіе
указомъ за предвѣдѣніемъ, чтобы
указомъ, чтобы изрѣченіемъ

Председатель Совѣта Министровъ

Leninův telegram V. N. Charlovovi
z 29. srpna 1918

N. I. MURALOVVI

29. 8. 1918

Soudruhu Muralove!

Pomozte prosím doručiteli soudruhu Malyševovi, který zabezpečuje trhaviny pro skupinu odjíždějící do Kotlasu. *Hrozně to spěchá.*

Je třeba *bez otálení* dovézt trhaviny z Vjazmy (ještě *dnes* pojede Malyšev s příkazem od Vás do Vjazmy).

A ještě je třeba poslat telegram do Kurska a povolat odtud soudruha *Soboleva*, instruktora pro ženijní destrukční práce.

Skupina ženistů potřebuje jeden vagón (rychlíkový) do Kotlasu.

Předseda RLK *Lenin*

TELEGRAM V. N. CHARLOVOVI

29. 8. 1918

Petrovsk, Saratovská gubernie
Lidovému komisaři zemědělství Charlovovi

Jestliže jsou ve vašem újezdu všechny síly zmobilizovány, je jasné, že si musíte odtud vyžádat výmlatové oddíly dělníků, protože výkup obilí je třeba několikanásobně urychlit.

Telegrafujte denně, kolik vagónů, pod jakou značkou a odkud vyjíždí. Vyhlaste, že volost, která první odevzdá úplně všechny přebytky obilí, dostane velkou prémie. Se-

stavte podle volostí seznamy nejbohatších rolníků, kteří ručí svým životem za řádný průběh zásobování hladovějících sídelních měst obilím.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

317

A. D. CJURUPOVI¹⁷³

[29. 8. 1918]

Cjurupovi

Neradím Vám, aby se to *ted'* řešilo takto (protože tady jde o jakousi střední cestu: něco mezi ultimátem, aby všichni odešli, a mezi kolísáním *všech*, přičemž *jeden* je rozhodný) — lepší bude *přitlačit ze všech* sil na Jelec + Petrovsk + ostatní nejlepší újezdy.

Je třeba poslat například asi 2 tisíce dělníků na výmlat.

A za několik dní, až dostanete *alespoň* zprávu, že je na cestě tolik a tolik set vagónů, pak to řešte přísněji.

318

L. A. FOTIJEVÉ

[V létě 1918]

Lýdie Alexandrovno!

Přikládám dopis Cjurupovi.

Musíme ho nutně poslat na venkov, aby si odpočinul. Zařídte (prostřednictvím Sverdlova a Cjurupova bratra), aby sem Cjurupa přijel, je tady jeden velký, nádherný, vytápěný pokoj; až odjedeme, je nutno opatřit Cjurupovi

kuchařku a pak tu můžeme zřídit sanatorium pro lidové komisaře. Určitě to zařídte.¹⁷⁴

S pozdravem *Lenin*

3 1 9

A. D. CJURUPOVI

[V létě 1918]

Milý A. D.! Začínáte naprosto nemožně zacházet se státním majetkem.

Máte příkaz: tři týdny se léčit! A poslouchat Lýdii Alexandrovnu, která Vás pošle do sanatoria.

Je to namouvěru neodpustitelné tak zbytečně hazardovat se slabým zdravím. Musíte znovu nabrat sil!

S pozdravem Váš *Lenin*

3 2 0

S. P. SEREDOVI

[6. 9. 1918]

Soudruhu Seredo! Moc lituji, že jste ke mně nezašel. Zbytečně jste uposlechl »přehnaně pečlivé« doktory.¹⁷⁵

Proč *se nedaří* práce v jeleckém újezdu? Dělá mi to velkou starost, ale ještě víc mě znepokojuje skutečnost, jak od tohoto problému »uhýbáte«. Vždyť se práce zjevně *nedaří*. Z 19 volostí, kde jsou výbory vesnické chudiny, neexistuje **ani jedno** jasné a přesné hlášení!

Ani jeden Σ^* , kolik vagónů, v jakých termínech?!!

* — souhrn. *Red.*

Ani do jedné volosti (a chtělo by to do 19) jste nepřivezli 3—5 schopných dělníků z Pitěru (s 15—50 pomocníky z Moskvy). *Nikde* ani náznak, že by se pracovalo *na plné obrátky!*

Čím to je? Velmi prosím, odpovězte. Určete pro mě v *každé* volosti dopisovatele a dejte jim tento můj dopis, ať mi *všichni* odpovědí.

S pozdravem Váš *Lenin*

3 2 1

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU¹⁷⁶

[7. 9. 1918]

Svijažsk, Trockému
Kopie Kajurovovi a Čugurinovi
do štábu 5. armády

Děkuji. Uzdravování pokračuje výborně. Jsem přesvědčen, že potlačování kazaňských Čechů a bělogvardějců stejně jako krvežíznivých kulaků, kteří je podporují, bude ukázkově nelítostné.

Srdečně zdraví *Lenin*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[10. 9. 1918]

Tajné
Šifrovaně
(originál mi vraťte)
(pošlete mi kopii šifry)

Svijažsk, Trockému

Udivuje mě a znepokojuje zpomalení operace proti Kazani, zvláště pokud je pravda, co mi bylo sděleno, že totiž máte plnou možnost zničit nepřítele dělostřelecky. Podle mého názoru není možné město šetřit a akci dále odkládat, neboť je-li pravda, že Kazaň je v železném sevření, musí být bez lítosti zničena.¹⁷⁷

Lenin

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[12. 9. 1918]

Přísně tajné

Kazaň nebo Svijažsk
Trockému

Blahopřeji k dobytí Simbirsku.¹⁷⁸ Myslím, že je třeba vynaložit maximální úsilí na urychlení výkupu všech přebytků na Sibiři. Nelitujte peněz na prémie. Telegrafujte, jestli byly zachráněny cenné předměty v Kazani a kolik. Od zítřka už začínám pracovat.

Lenin

V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI

[14. 9. 1918]

Vladimíre Dmitrijeviči!

Posílám Vám schéma místností, do nichž chce Malkov přestěhovat radu lidových komisařů.¹⁷⁹

Prosím Vás a Lýdii Alexandrovnu, abyste si to prohlédli a zvážili, jestli to má smysl.

1. Topení bude sakramentsky drahé.
2. Bude to tam šikovné s přijímací místností?
3. Nemůžeme zůstat tady? Tedy když tu nebude až moc chladno. Pozvěte kamnáře a vyřešte to.

S pozdravem *Lenin*

GRIGORIJI NAUMOVIČOVI
PRO SKUPINU STUDENTŮ,
KTEŘÍ SE ZAJÍMAJÍ
O KOMUNISMUS

16. 9. 1918

Milí soudruzí! Váš dopis mě velmi potěšil. Přeju vám z celého srdce, abyste co nejrychleji dosáhli úspěchu při studiu komunismu, při jeho osvojování a přechodu k praktické činnosti v řadách Komunistické strany Ruska.

S komunistickým pozdravem
V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM A. P. SMIRNOVOVI¹⁸⁰

16. 9. 1918

Atkarsk

Lidovému komisaři vnitra Smirnovovi

O vagónech jsem informoval lidového komisaře dopravy. Spojte se ještě s Něvským v Saratově.

Velmi mě udivuje, jak je váš telegram nejasný. Píšete, že obilí je hodně, ale neuvádíte, v kterých volostech jsou vykoupeny všechny přebytky obilí a v jakém množství, v kterých silech a výkupních střediscích je obilí uskladněno a kolik přesně. Nezapomínejte, že bez takových přesných údajů jsou všechny zprávy pouhou frází, a odpovzte přesně.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM

VÝBORŮM VESNICKÉ CHUDINY
V JELECKÉM ÚJEZDU

17. 9. 1918

Jelec,

všem volostním výborům vesnické chudiny
v jeleckém újezdu
Oběžník

Dostal jsem vaše telegramy.¹⁸¹

Nemůžete se omezovat na všeobecné a neurčité výrazy, které příliš často zakrývají naprostý neúspěch. Každý týden musíte uvádět přesná čísla: za prvé, o které volosti

jde, jakou část přebytků obilí jste vykoupili a kolik se ho odevzdalo, za druhé, kolik pudů obilí se uskladnilo a v kterých silech a sýpkách.

Bez těchto údajů jsou to všechno plané řeči. Odpovídejte přesněji.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

3 2 8

REDAKCI PRAVDY

18. 9. 1918

Doručitel soudruh Michail Nikolajevič *Sanajev**, předseda sergačského újezdního výboru strany (a člen výkonného výboru), vypráví velmi zajímavé věci o třídním boji na vesnici a o výborech vesnické chudiny.

Je nesmírně důležité, aby se právě takový *faktografický* materiál z vesnic objevil v listu (je tam totiž až moc »všeobecných« úvah). Moc prosím, abyste soudruhovo vyprávění zaznamenali a uveřejnili.

Se soudružským pozdravem *Lenin*

* V rukopisu došlo k přešáání. Jde o Michaila Ivanoviče Sanajeva.
Red.

TELEGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU

18. 9. 1918

Petrohrad, lidovému komisaři Lunačarskému
Kopie Pokrovskému, Moskva, Ostoženka 53

Dneska jsem s hlubokým rozhořčením vyslechl referát Vinogradova o bustách a pomnících; po celé měsíce se nic nedělá; doposud nestojí jediná busta, zmizení Radiščevovy busty je hotová komedie. Nemáme Marxovu bustu, kterou bychom mohli umístit na veřejném prostranství, nic se neudělalo s přejmenováním ulic v zájmu propagandy. Uděluji Vám důtku za trestuhodný, nedbalý vztah k této věci a žádám o sdělení jmen všech odpovědných osob, abych je předal soudu. Hanba sabotérům a lajdákům!

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

J. A. B·ERZINOVI, V. V. VOROVSKÉMU
A A. A. IOFFEMU

20. 9. 1918

Milí soudruzi!

Dnešní Pravda přinesla výňatky z Kautského stati proti bolševismu (ze Sozialistische Auslandspolitik).¹⁸²

Odporné nesmysly, dětinské plácání a vyloženě triviální oportunistus Kautského vyvolávají otázku, proč nijak nebojujeme proti tomu, jak Kautsky *teoreticky* vulgarizuje marxismus.

Je možné trpět, že se dokonce i takoví lidé, jako je Mehring a Zetkinová, distancují od Kautského spíš »morálně« (dá-li se to tak vyjádřit) než *teoreticky*?. . . Kautsky prý nepřišel na nic lepšího, než začít psát proti bolševikům.

Cožpak to je argument? Cožpak je možné takto oslabovat svou pozici? Vždyť to přece znamená dávat Kautskému do rukou zbraň!!

A to místo toho, aby se napsalo:

Kautsky *absolutně* nepochopil a ryze oportunisticky překroutil

i Marxovo učení o státu

i » » o *diktatuře* proletariátu

 » » o buržoazní demokracii

 » » o parlamentarismu

 » » o úloze a významu Komuny atd.

Mělo by se podniknout toto:

1. důkladně si pohovořit s levicí (spartakovci a dalšími) a přimět je, aby vystoupili v tisku se *zásadním, teoretickým* prohlášením, že Kautsky v otázce diktatury nehlásá marxismus, nýbrž vulgární bernsteinismus;

2. vydat co nejdříve v němčině můj Stát a revoluci;*

3. opatřit ho alespoň předmluvou *vydavatele* asi v tomto znění:

»Vydavatel považuje vydání této brožury za zvlášť aktuální zejména v této době, kdy právě v těchto otázkách byl marxismus úplně překroucen v posledních dílech Kautského, který nahrazuje hledisko diktatury proletariátu vulgárním sociálliberalismem v duchu Bernsteina a jiných oportunistů«;¹⁸³

4. jestliže není možné brožuru rychle vydat, měla by se v *novinách* (levicových) uveřejnit noticka jako »předmluva vydavatele«.

Moc vás prosím, abyste mi poslali (speciálně pro mě)

* Viz Sebrané spisy 33, Praha 1987, s. 29—153. *Red.*

Kautského brožuru (o bolševicích, diktatuře apod.), hned jak vyjde,¹⁸⁴

— dále abyste pro mě sbírali *všechny* Kautského články o bolševicích (Demokracie a diktatura [⁹¹], konec roku 1917 nebo začátek roku 1918; potom stať^[90] ze Sozialistische Auslandspolitik, srpen 1918) a *další články, které vyšly*.

S upřímným pozdravem*

3 3 1

I. J. BAGAJEVOVI

Soudruhu Bagajeve!

Z celého srdce Vám děkuji za pozdrav a přání všeho dobrého. Omlouvám se, že pro špatný zdravotní stav si s Vámi nemohu domluvit schůzku. Obráťte se prosím na soudruha Sverdlova.

Vyřid'te prosím soudruhům astrachaňským kozákům moje nejupřímnější přání a pozdravy.

Moskva 25. 9. 1918

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

* Existuje strojopisný text tohoto dokumentu podepsaný Leninem.
Red.

L. B. KAMENĚVOVI

[Koncem září
nebo v říjnu 1918]

Kameněvovi

Milý L. B.! Brzo se uzdravte.

K oné »slavné teorii lavírování«.

Všechny teorie jsou dobré, *pokud* odpovídají objektivní skutečnosti.

Jenže naše skutečnost se změnila, protože když je Německo poraženo, nedá se už lavírovat, neboť tu nejsou dvě válčící strany, *mezi nimiž jsme lavírovali!!*

Attention.* Anglie nás zhltně, nebýt . . . Rudé armády.

Začínat s jednáním o revizi Brestu podle mého názoru nemůžeme, protože by to teď bylo předčasné . . . Musíme *počkat*.

Uzdravte se!

S pozdravem Váš *Lenin*

J. M. SVERDLOVOVI A L. D. TROCKÉMU

1. 10. 1918

Soudruhu Sverdlovovi a Trockému

V Německu dostaly události tak »rychlý spád«, že ani my nesmíme zůstat pozadu. A dnes už jsme pozadu zůstali.

Je třeba svolat na *zítra* společnou schůzi
ústředního výkonného výboru

* Pozor. *Red.*

moskevského sovětu
obvodních sovětů
odborových organizací a dalších a dal-
ších.

Přednést řadu referátů o *začínající revoluci v Ně-
mecku*.

(Vítězství *naší* taktiky boje proti ně-
meckému imperialismu. Atd.)

Schválit rezoluci.

Mezinárodní revoluce se *za jeden týden* natolik při-
blížila, že s ní musíme počítat jako s událostí *nejbližších*
dní.

Nesmíme být v žádném spojení ani s vládou Vilé-
movou, ani s vládou Viléma II. + Ebert a ostatní ničemo-
vé.

Ale pro německé dělnické masy, pro milióny němec-
kých pracujících, když už se začaly v mysli bouřit (zatím
jen v mysli),

začínáme připravovat

bratrské spojení, **chléb** a vojenskou pomoc.

Všichni zemřeme za to, abychom pomohli německým
dělníkům rozvinout začínající revoluci v Německu.

Závěr: 1. desateronásobně zvýšit úsilí při opatrování
obilí (*všechny zásoby zrekvírovat pro nás a pro*
německé dělníky),

2. desateronásobně zvýšit *nábor* do armády. Do
jara musíme mít třímiliónovou armádu, aby-
chom mohli pomoci mezinárodní dělnické revolu-
ci.

Tato rezoluce musí jít ve středu v noci telegraficky do
celého světa.

Svolejte schůzi na středu ve 2 hodiny. Začneme ve 4,
mně dejte úvodní slovo na čtvrt hodiny, přijedu a zase
odjedu. Zítra ráno pro mě pošlete vůz (a do telefonu řek-
něte jenom: *souhlasíme*).¹⁸⁵

S pozdravem *Lenin*

V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI¹⁸⁶

1. 10. 1918

Milý Vladimíre Dmitrijeviči! Teprve dnes ráno mi oznámili tu hroznou zprávu. Nemohu jet do Moskvy, ale chtěl bych Vám alespoň takto pevně stisknout ruku a vyjádřit tak, jak jsme já a my všichni měli Věru Michajlovnu rádi, a trochu zmírnit Váš hluboký zármutek, pokud je to vůbec v lidských silách. Musíte se teď dobře starat o zdraví své dcerky. Ještě jednou Vám pevně tisknu ruku.

Váš *V. Lenin*L. A. FOTIJEVOVÉ
A L. B. KRASINOVÍ

[9. 10. 1918]

Lýd. Al. (a Krasinovi)

S radostí podepisuji telegram o ropě, lodích atd.

Ten o Muchinovi nepodepíšu.¹⁸⁷

1. Krasin píše, že Muchin *zatajil peníze před Stalinem*. Na to *neměl právo* ani »na pokyn **svého** (!!??) nadřízeného«, protože Stalin je jeho nadřízený, a když ne přímo »jeho«, tak vyšší.

2. Podle předpisů je nesprávné a vůbec nepřipustné rozhodovat o tom a *nezeptat se Stalina* (a Stalin je v Moskvě!!).

S pozdravem *Lenin*

SDĚLENÍ G. V. ČIČERINOVÍ
NEBO L. M. KARACHANOVÍ
A DOPIS A. A. IOFFEMU,
J. A. BERZINOVÍ
A V. V. VOROVSKÉMU

Soudruhu Čičerinovi nebo Karachanovi

Moc vás prosím, abyste zítra, v pátek, poslali do Berlína pro Ioffeho, Berzina a Vorovského 12 výtisků mého článku proti Kautskému¹⁸⁸ z Pravdy a tento můj stručný dopis:

Milí soudruzí! Velmi dobře si uvědomuji nedostatky svého příliš krátkého článku proti Kautskému. Ale přece jen je nutné zaujmout *co nejdříve* stanovisko a vyslovit svůj názor. Moc vás prosím, dejte to přeložit a vydat jako leták.

10. 10. 1918

Lenin

G. V. ČIČERINOVÍ
A L. M. KARACHANOVÍ

[10. 10. 1918]

Soudruhu Čičerinovi a Karachanovi

Pokud jde o nótu Wilsonovi, myslím, že by se měla poslat.

Sestavte ji tak, aby byla velmi důkladná, zdvořilá, ale přitom jízlivá.

My rozhodně považujeme za svou povinnost nabíd-

nout mír — dokonce i vládám kapitalistů a miliardářů —, a pokusit se tak zastavit krveprolévání a *otevřít národům oči*.

Pád Kazaně, Simbirska, Syzraně a Samary zjevně demaskoval všechny ty lháře . . .

Nechtější snad kapitalisté část lesů na Severu, část Sibíře? % ze 17 miliard?¹⁸⁹ Jestli ano, tak to stejně neutají. My vám navrhuje: řekněte přímo, **how much***? Pokud jde o brestlitevský mír, Německo souhlasí s tím, že stáhne vojska. O co tedy jde? Nechcete poslat *svá vojska* místo německých?

A tak dále.

Doporučuji takovýto návrh nóty ihned sestavit, abychom jej mohli společně projednat.¹⁹⁰

NB: { V pátek ráno chtěla Pravda uveřejnit můj článek proti Kautskému. Dostali jste od Sverdlova můj vzkaz s prosbou poslat 12 výtisků Ioffemu *pro Berzina a Vorovského*, aby to vydali jako leták? a poslat to hned v pátek večer?

Jaké máte zprávy od Litvinova?¹⁹¹

Co se udělalo pro vydání *japonských* letáků?

S pozdravem Váš *Lenin*

P. S. *Můžeme* si o tom promluvit telefonicky.

* — kolik. *Red.*

Мол. в. 7
Уважатель
"Карагану".

Карагану узор Карагану узор
Карагану, 7. Карагану Карагану.

Карагану Карагану Карагану, Карагану,
Карагану Карагану

Карагану Карагану Карагану - Карагану Карагану
Карагану Карагану Карагану - Карагану
Карагану Карагану Карагану, Карагану Карагану
Карагану Карагану Карагану и Карагану Карагану
Карагану Карагану.

Карагану Карагану, Карагану, Карагану... Карагану Карагану Карагану
Карагану Карагану...

Карагану Карагану Карагану Карагану Карагану Карагану
Карагану Карагану? Карагану Карагану? Карагану Карагану, Карагану
Карагану Карагану Карагану Карагану Карагану Карагану.

PŘEDSEDNICTVU
MOSKEVSKÉHO SOVĚTU
DĚLNICKÝCH A RUDOARMĚJSKÝCH
ZÁSTUPCŮ¹⁹²

Milí soudruzi! Dostal jsem Váš přípis č. 24 962 s výta-
hem z usnesení předsednictva ze 7. 10.

Musím Vám upřímně říct, že toto usnesení je *politicky*
tak negramotné a tak hloupé, že je z něho člověku špatně.
»Předsednictvo je nuceno odmítnout nést odpověd-
nost . . .« Takhle se chovají náladové slečinky, a ne do-
spělí politikové. Odpovědnosti se nezbavíte, ale budete ji
mít trojnásobně větší.

Jestliže Vám komisariát školství a osvěty neodpovídá
a neplní svou povinnost vůči Vám, jste povinni *si stěžovat*
a stížnost doložit. Nejste přece děti, abyste to nepochop-
pili.

Kdy jste si stěžovali? Kde je kopie? Kde jsou doklady
a důkazy?

Podle mého názoru by bylo třeba posadit celé předsed-
nictvo i Vinogradova na týden do vězení za to, že nic ne-
dělají.

Jestliže Vám komisariát školství a osvěty »nevydává
busty« (Kdy jste o ně žádali? Koho? Máte kopii a doklad?
Kdy jste si stěžovali?), měli byste *za svá práva bojovat*.
Ale »odmítnout nést odpovědnost«, to je manýra náladov-
ých slečinek a naivních ruských intelektuálů.

Promiňte mi, že jsem Vám tak otevřeně řekl svůj ná-
zor, a přijměte komunistický pozdrav od člověka, který
doufá, že budete potrestáni vězením za neplnění svých
povinností, a kterého jste pořádně rozčilili.

12. 10. 1918

Lenin

J. A. BERZINOVÍ

15. 10. 1918

Soudruhu Berzinovi

Milý soudruhu! Dostal jsem od Vás jako vždycky různá čísla zahraničních novin (nešlo by někomu uložit, aby dělal *výstřižky*: a) *všechno* o Rusku, b) *všechno* o socialistických stranách ve všech zemích?).

Zjišťuji v nich mimo jiné, že Graber a Grimm hloupě a podle zaútočili na Guilbeaux. Jak jste mohl vidět něco špatného v tom, že vzal peníze? *Nechápu to*.

Nelze přece odsuzovat cenného soudruha, a přitom *řádně* nevyšetřit celou záležitost? Kdo z *členů strany* (Vámi určených) se tou věcí zabýval? Nikdo! A z toho, co uvádí Guilbeaux, a z rozhodnutí ženevské komise je naprosto jasné, že Guilbeaux *má pravdu*.

N B: Pošlete mi: *Longuet, La politique internationale du marxisme. Karl Marx et la France*^[97]. * *Vandervelde, L'Etat et le socialisme*** a *všechny* podobné brožury ve francouzštině, němčině, angličtině a italštině, *všechny* a ještě jednou *všechny* a zase *všechny*! Dále: *La Russie socialiste (socialistes-révolutionnaires de gauche)**** viz *La Feuille (Genève)*,¹⁹³ 3. 10. 1918.**** *Pierre Loti, Quelques*

* Mezinárodní politika marxismu. Karel Marx a Francie. *Red.*

** Jde zřejmě o brožuru *Le Socialisme contre l'Etat*^[109] [Socialismus proti státu], Paříž 1918. *Red.*

*** Socialistické Rusko (levicovní socialisté-revolucionáři). *Čes. red.*

**** Myslím, že leví eseri toho nalhali až hrůza. Je třeba ihned někomu uložit (například Lejtejzenovi), aby vybral z listu *Pravda* a *Izvestija* materiál proti lžím levých eserů (a také z listu *Znamja trudovoj komuny* a *Volja truda*¹⁹⁴).

aspects du vertige mondial^[98], Paris (Flammarion).

Léon Frapie, Les contes de la guerre^[89] (ibid).*

Právě jsem dostal od Sverdlova celý soubor Vašich publikací (neškodilo by, kdybyste soubor poslal také mně).

Je toho málo! Skutečně málo!! Příliš málo!!!

Opatřte si skupinu překladatelů a vydávejte toho 10krát víc. **Peluso** může (a musí) psát 3 brožurky týdně (na všechna témata, dělat výběr z našeho tisku — Vy mu dávejte **témata** a seznam článků pro *výběr*). Jeho článek v *Droit du Peuple*¹⁹⁵ (Kontrarevolucionáři^[101]) je *dobrý*. Plaťte mu dobře a *vydávejte* toho **10krát víc**. (Musíte si opatřit překladatele, abyste mohli publikovat *ve čtyřech jazycích: ve francouzštině, němčině, angličtině a italštině*. V angličtině a italštině *nic* nemáte. To je hrozné! Neslýchané!!)

Peněz máte *hodně*. (Pošlete rozhodně *vyúčtování* Vašich výdajů.) Dáme Vám *zase a znovu, bez počítání*. Napište, kolik.

Je třeba publikovat 100krát víc, ve čtyřech jazycích, letáky o 4—8—16—32 stranách. *Zjednejte* si na to lidi.

Zkompletujte Spartak (četl jsem číslo z 11. 9. 1918)¹⁹⁶ a celý soubor znovu vydejte *ve čtyřech jazycích*. Také *B: Junia* a Liebknechta. Nechte si napsat *dějiny* boje proti sociálšovinismu v Anglii, Francii, Německu a Itálii. Vytvořte na to skupiny (Gorter, Balabanovová + ? + ?? atd.)

Váš *Lenin*

* *P. Loti*, Některé aspekty světové závratí; *L. Frapie*, Povídky o válce (tamtéž). *Red.*

P. S. Z čeho vyplývá Váš optimismus, pokud jde o revoluci v zemích de l'Entente*? Fakta? Důvody? Podle potřeby pište i šifrovaně, ale co nejpřesněji.

Jestli jste nemocný, lečte se *pořádně a neopouštějte* N B: sanatorium. Kontakty udržujte po telefonu a na návštěvy posílejte svého zástupce.

340

J. A. BERZINOVÍ

[Mezi 15. a 25. 10. 1918]

Soudruhu Berzinovi

Milý soudruhu Berzine! Abych nezapomněl: dejte nějakou podporu Iljinově ženě (Iljin je tady). Musíme přece pomáhat rodinám těch, kteří odjíždějí pracovat do Ruska.

Kdy vlastně vyjde můj Stát a revoluce^[36]?? Hned mi ho pošlete.

Pro překlad do francouzštiny bych něco dodal (aniž bych zdržoval) o Vanderveldem. Napište mi nebo telegrafujte.

Ať Gorter pořídí seznam takových brožur a článků ve všech jazycích, které by mě mohly po *teoretické* stránce zajímat.

Pozdravujte ode mě všechny.

Zvláště vyřid'te můj pozdrav Guilbeauxovi a *Herzogovi*.

P. S. Tak tedy, buďte zdráv a **přísně** dodržujte *režim*.

Váš *Lenin*

* — Dohody. *Red.*

A. A. IOFFEMU

18. 10. 1918

Soudruhu Ioffe!

Pošlete mi prosím to číslo Sozialistische Auslandspolitik, kde byl uveřejněn Martovův článek o diktatuře^[106].

Takové věci byste mi měli posílat ihned.

Rovněž *výstřižky* z novin (místo nepřehledných souhrnných zpráv), *všechno*, co se týká rozkolu se sociálšovinisty a kautskisty (z holandštiny a ze skandinávských jazyků s překladem do němčiny).

Měli bychom sehrát roli byra pro ideologickou práci internacionálního charakteru, ale my neděláme nic!!

Je třeba 100krát víc publikovat. Peníze máme. Opatřte překladatele. Vždyť nic neděláme! To je skandál . . .

Tento dopis pošlete prosím také Vorovskému a přílohu dejte, komu patří.¹⁹⁷

Váš *Lenin*

A. A. IOFFEMU

18. 10. 1918

Vážený soudruhu Ioffe! Váš dopis z 13. 10. jsem dostal *až po tom*, co jsem poslal dopis Vám.

Nejsem proti tomu, aby se pokračovalo v »diplomati-zování«. Ale nemá už takový význam. Všechno záleží na tom, jestli Dohoda stačí vylodit v Černém moři velký počet svých sil. O tomto nebezpečí mluvím už dávno s každým a všude a řekl jsem to jasně také v dopisu ÚVV¹⁹⁸

Základní rozdíl oproti únoru 1918 je v tom, že tehdy jsme *měli* možnost získat čas, kdybychom vydali území. Ted' takovou možnost *nemáme*.

Mit besten Grüßen Ihr *Lenin**

3 4 3

ČLENŮM SKUPINY SPARTAKUS

18. 10. 1918

Vážení soudruzi! Dnes přišla zpráva, že skupina Spartakus spolu s brémskou levicovou radikální skupinou¹⁹⁹ podniká velmi energické kroky k tomu, aby pomohla vytvořit dělnické a vojenské rady po celém Německu. Využívám této příležitosti, abych německým revolučním sociálním demokratům-internacionalistům tlumočil naše přání všeho nejlepšího. Činnost německé skupiny Spartakus, která prováděla soustavnou revoluční propagandu za velmi těžkých podmínek, skutečně zachránila čest německého socialismu a německého proletariátu. Ted' nastává rozhodující chvíle: rychle dozrávající německá revoluce vyzývá skupinu Spartakus ke splnění nesmírně důležitého úkolu a my všichni pevně doufáme, že německá socialistická proletářská republika brzy zasadí rozhodující ránu světovému imperialismu.

Doufám, že také kniha renegáta Kautského proti diktatuře proletariátu^[92] bude do jisté míry přínosem. Potvrdí se správnost toho, co skupina Spartakus vždycky hlásala proti kautskistům, a masy se rychleji vymaní z demoralizujícího vlivu pana Kautského a spol.

* Se srdečnými pozdravy Váš Lenin. *Red.*

Se srdečnými pozdravy a pevnou nadějí, že v nejbližší době budeme moci uvítat vítězství proletářské revoluce v Německu.

Váš *N. Lenin*

3 4 4

A. M. KOLLONTAJOVÉ

18. 10. [1918]

Milá Al. Mich.!

Moc se omlouvám, že jsem neodpověděl na Vaše předešlé dopisy; dostal jsem je, když jsem byl na léčení mimo Moskvu.

Soudruh Sverdlov mi řekl, že už se s Vámi domluvil, a tak jsem považoval celou věc za hotovou.²⁰⁰

Promluvím se Sverdlovem, hned jak přijede, také v záležitosti soudruha Dybenka. Souhlasím s Vámi, že je třeba celou záležitost přešetřit a zrušit vyloučení.

Vynasnažím se zavolat Vám, jak jen mi vybude volný čas.

Moc děkuju za vyřízené pozdravy a vítám Váš návrat k aktivnější stranické práci.

Lenin

TELEGRAM I. I. VACETISOVI

20. 10. 1918

Arzamas
Vacetisovi

Jsme nanejvýš překvapeni a znepokojeni zdoluhavým ob-
sazováním iževského a votkinského závodu. Žádám, abys-
te podnikli co nejráznější kroky k urychlení akce. Tele-
grafujte, co konkrétního jste podnikli.²⁰¹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

N. P. GORBUNOVU

21. 10. 1918

Soudruhu Gorbunove!

Velmi Vás prosím *urychlete*, nakolik je to jen možné,
vyjádření o radiotechnické laboratoři pro vědeckotech-
nický odbor. *Nesmírně to spěchá*. Napište, kdy bude
vyjádření hotové.²⁰²

S pozdravem *Lenin*

* Telegram podepsal rovněž předseda Celoruského ústředního vý-
konného výboru sovětů J. M. Sverdlov. *Red.*

ŽÁDOST VÝBORU ODBOROVÉHO
 SVAZU SOVĚTSKÝCH NOVINÁŘŮ

[Nejpozději 22. 10. 1918]

Žádám o přijetí za člena Odborového svazu sovětských novinářů.

Vl. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

22. 10. 1918

Petrohrad
 Smolný, Zinovjevovi

Obávám se, že jste zašel příliš daleko, když jste Romanovovi povolil odjet do Finska.²⁰³ Nejsou zprávy o jeho nemoci přehnané? Radím počkat, nepouštět ho hned do Finska.

Lenin

TELEFONOGRAM A. A. IOFFEMU²⁰⁴

[23. 10. 1918]

Berlín
 Ruskému vyslanci Ioffemu

Vyřid'te okamžitě Karlu Liebknichtovi náš nejvřelejší pozdrav. Osvobození představitelů německých revoluč-

ních dělníků z vězení je znamením nové epochy, epochy vítězného socialismu, která se teď otevírá jak před Německem, tak před celým světem.

Jménem ústředního výboru
Komunistické strany Ruska (bolševiků)

*Lenin**

350

TELEGRAM P. P. SYTINOVĚ

[24. 10. 1918]

3 adresy: Kozlov, Sytinovi
Caricyn, Trockému; Caricyn, Vorošilovovi

Dostáváme zoufalé telegramy od Vorošilova, že ani po četných žádostech a urgencích nedostal granáty a náboje.

Ukládáme Vám okamžitě to ověřit, energicky se postarat o nápravu a oznámit nám výsledek. Uveďte osoby odpovědné za splnění tohoto příkazu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin***

* Dále následují podpisy J. M. Sverdlova a J. V. Stalina napsané Leninovou rukou. *Red.*

** Telegram podepsal také předseda CÚVV J. M. Sverdlov. Jeho rukou je napsána věta: »Uveďte osoby odpovědné za splnění tohoto příkazu.« *Red.*

J. A. BERZINOVÍ

25. 10. 1918

Soudruhu Berzinovi

Milý soudruhu B.!

Co je to za historii s vyloučením Herzoga?*

Myslím, že bychom se ho měli *zastat*. Vždyť přece ti, co ho vyloučili, to je samá pakáž a oportunisti.

Napište mi o tom.

Doufám, že Guilbeauxův »případ« jste zlikvidovali v tom smyslu, že jste ho plně rehabilitovali. Pozdravujte ho ode mě. Kde je?

Kdy vyjde francouzské vydání Státu a revoluce?²⁰⁵ Stačím napsat předmluvu proti Vanderveldemu?Pošlete mi: *Vandervelde, Le socialisme contre l'Etat*[¹⁰⁹]; *La Belgique envahie et le Socialisme international*[¹⁰⁸]; *Trois aspects de la révolution russe*[¹¹⁰].** Všechny tři práce vyšly u Bergera-Levraulta, Paris, 5—7, rue des Beaux-Arts.

Shromážděte prosím všechny takové brožury (anglické, francouzské, italské a německé).

Posílejte mi častěji zprávy o Francii. Co se tam děje? Jak to tam vypadá?

S pozdravem Váš *Lenin** Jde o vyloučení Jakoba Herzoga ze Švýcarské sociálně demokratické strany. *Red.*** Socialismus proti státu; Okupovaná Belgie a mezinárodní socialismus; Tři aspekty ruské revoluce. *Red.*

M. F. VLADIMIRSKÉMU

27. 10. 1918

Soudruhovi Vladimírskému
(nebo jinému členovi předsednictva moskevského sovětu)

Doručitelé jsou soudruzi z Vyborgu.²⁰⁶ Moc Vás prosím, abyste je *okamžitě* přijal. Mimochodem, pozastavují se nad *přílišnými formalitami* při vstupu do sovětu, nad neuvěřitelným puntičkářstvím kontroly a vypisováním úplně zbytečných zvláštních propustek. Nešlo by to nějak zjednodušit?

S pozdravem *Lenin*

SPRÁVĚ MAJETKU
MOSKEVSKÝCH ZNÁRODNĚNÝCH
PALÁCŮ²⁰⁷

Velmi prosím Správu majetku moskevských znárodněných paláců, aby vyhověla žádosti odboru dětských domovů lidového komisariátu sociální péče.

1. 11. 1918

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

J. A. BERZINOVÍ

1. 11. [1918]

Milý Berzine!

Dostal jsem od Vás hodně knih. Moc děkuju.

Doslechl jsem se, že se tam u Vás všichni pohádali. Šklovského a Zalkinda vezmeme.

Kdyby se něco stalo, napište; budu podepisovat Vaše *příkazy* (Vaším podřízeným), aby se neopovažovali hádat a přesně plnili Vaše příkazy.

Ležte a *rádně* se lečte; *neměl* byste bydlet v Bernu, ale v horách na slunci, tam, kde je i telefon i železnice, a do Bernu posílat tajemníka a všichni ať jezdí za Vámi.

Do německého překladu Státu a revoluce^[96] se vloudila nemilá chyba: u doslovu^[95] *chybí* datum. A *právě* o to šlo — ukázat, že *doslov* byl napsán *po* Říjnové revoluci. Přesně: 30. 11. 1917. Nedal by se tam vlepit opravný lístek?

Jedou k Vám spolehliví soudruzi. Na propagandu ve Francii, zejména jejich prostřednictvím, *nelitujte peníze*.

Tisknu Vám pevně ruku. Váš *Lenin*

Připravte **všechno** pro případ, že by Dohoda donutila B: Švýcarsko, aby Vás vypovědělo. *Bereit sein!!**²⁰⁸

P. S. Jestli je francouzský překlad Státu a revoluce hotov, *hněd* ho vydejte, ale v předmluvě vydavatele vyspílejte *jak* Kautskému, tak *Vanderveldemu* (Le Socialisme contre l'Etat^{[109]**}), neboť Vandervelde *všechno hlavní* o státu *zaretušoval*, zatajil a překroutil.

* Buďte připraven!! *Red.*

** Socialismus proti státu. *Čes. red.*

Posílám asi polovinu brožury proti Kautskému. Moc Vás prosím, dejte ji *co nejdříve* přeložit a zpravte mě telegremem: Antikautsky se překládá do němčiny, francouzštiny nebo italštiny. Jinak bych to dal přeložit tady.

Doufám, že jste Staat und Revolution^[96] poslali do Berlína. **Jen houšť!**

3 5 5

TELEGRAM VELITELI 2. ARMÁDY

[7. 11. 1918]

Blahopřeji chrabrým rudoarmějským vojskům k dobytí Iževska. Blahopřeji k výročí revoluce. Ať žije socialistická Rudá armáda!²⁰⁹

Lenin

3 5 6

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU A GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU STRANY V ORLU A KURSKU

9. 11. 1918

Tajné
Pilně. Přednostně

2 adresy:

Orel, guberniálnímu výkonnému výboru
a guberniálnímu výboru komunistů

Kursk, guberniálnímu výkonnému výboru
a guberniálnímu výboru komunistů

Právě přišel radiotelegram z Kielu, který se obrací k mezinárodnímu proletariátu a oznamuje, že moc v Německu převzali dělníci a vojáci. Tento radiotelegram podepsala rada námořnických zástupců v Kielu.

Kromě toho němečtí vojáci na frontě zatkli Vilémovu mírovou delegaci a začali sami jednat o míru přímo s francouzskými vojáky.

Vilém se vzdal trůnu.

Musíte se vynasnažit ze všech sil, aby se to co nejdřív dozvěděli němečtí vojáci na Ukrajině, a poradit jim, aby udeřili na Krasnovovu armádu, neboť pak společně vybojujeme desetimilióny pudů obilí pro německé dělníky a odrazíme invazi Angličanů, jejichž eskadra se teď blíží k Novorossijsku.

Potvrďte telegraficky příjem a splnění příkazu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

357

R. I. BERZINOV I

[Mezi 9. a 23. 11. 1918]

Soudruhu Berzinovi. Využívám příležitosti a prosím, abyste vyřídil vojákům 3. armády můj pozdrav a přání co největších úspěchů.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

358

TELEFONOGRAM

CELORUSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISI

[11. 11. 1918]

Dnes ráno jsem požádal o informaci, proč nebyl propuštěn z vazby Kirill Semjonovič Ginzburg, přestože se za

něj zaručili dva členové Komunistické strany Ruska (bolševiků) — Dauge a Žuchovickij, a dále, kdo z členů Celoruské mimořádné komise prohlásil a kdy, že prý Ginzburga nemohou najít, ačkoli je ve vězení v Butyrkách.

O tyto informace jsem požádal v podvečer 11. listopadu. Doposud, tj. do půl jedenácté večer, nemám odpověď. Opakuji znovu svou žádost.

Předseda RLK *Lenin*

359

B. S. VEJSBRODOVI

Soudruhu Vejsbrode!

Octl jste se ve Vídni . . .* Doufám, že uděláte všechno, abyste našel *levicové* síly. Strasser (Josef) Vám je snad pomůže najít, i když sám asi *ne* . . .* jim pomoci.

Pište *častěji*, pokaždé, když jede kurýr.

Jestli můžete (jestli máte dobré styky apod.), pokuste se zachránit moji knihovnu z *Poronina* (Galizien**), nechal jsem ji tam i se svými věcmi roku 1914 na chatě, musel jsem [tehdy] doplatit 50 korun; teď bych dal 100 000 000, kdybych ji mohl zachránit. Ale to je . . .* soukromá věc.²¹⁰

Nejdůležitější je najít ve Vídni *levicové* síly a všemožně jim *pomoci*. Mám velké obavy, že se Vám to nepodaří, protože nemáte styky, ale snažte se udělat, co se dá.

11. 11. 1918

S pozdravem Váš *Lenin*

* Hvězdička označuje, že rukopis je na těchto místech poškozen.
Red.

** Halič. Na tomto místě je v rukopisu vsuvka. V úryvku, který se podařilo přečíst, Lenin napsal: »V *Poroninu* jsem žil pod svým jménem . . .« *Red.*

TELEGRAM A. G. ŠLJAPNIKOVVI

12. listopadu 1918

Přednostně

Astrachaň
Lidovému komisaři Šljapnikovvi

Děláme, co se dá. Důrazně vyžadujte, aby se svorně pracovalo, trvejte na ozdravení sovětu a odborů v Astrachani. Společně se Saksem se vložte do vojenských záležitostí, usilujte o obsazení Kaspické oblasti a zároveň pomáhejte Severokavkazské armádě. Na odjezd bez našeho svolení ani nepomyslete.

Lenin

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
UNĚČSKÉ ORGANIZACE KSR(b)
IVANOVVI²¹¹

13. 11. 1918

Uněča
Předsedovi uněčské KSR Ivanovovi

Děkuji všem za pozdravy. Zvlášť mě dojal pozdrav německých revolučních vojáků. Teď je nanejvýš důležité, aby se němečtí revoluční vojáci ihned aktivně zúčastnili osvobozování Ukrajiny. Proto je nezbytné za prvé zatknout bělogvardějce a ukrajinské představitele moci, za druhé vyslat delegáty německých revolučních vojsk ke všem německým vojenským jednotkám na Ukrajině, aby rychle a společně zahájily operace za osvobození Ukraji-

ny. Čas nečeká. Nesmíme ztratit ani hodinu. Telegrafujte obratem, zda němečtí revoluční vojáci tento návrh přijímají.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

Pilně.

Přednostně.

Sdělit mi, v kolik hodin to Uněča přijala.

N B

3 6 2

TELEGRAM

ORELSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU.
VÝBORU KSR(b)

.13. 11. 1918

Orel

Guberniální výbor Komunistické strany Ruska
(bolševiků),
pro Ukrajince

Právě jsem dostal z Uněče pozdrav od německých revolučních vojáků^[70]. Považuji za nesmírně důležité, abyste o tom telegraficky informovali všechny pohraniční oddíly na hranicích s Ukrajinou, poděkovali mým jménem německým revolučním vojákům za jejich pozdrav a požádali je o rychlou a rozhodnou pomoc při osvobozování Ukrajiny. Ať němečtí revoluční vojáci dokončí svou slavnou revoluci, kterou začali v Německu, zatčením bělogvardějců na Ukrajině a osvobozením Ukrajiny.

Ať žijí němečtí revoluční vojáci na Ukrajině!

Ať žije bratrský svazek německé republiky rad s Ukrajinskou sovětskou republikou.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

N. P. BRJUCHANOVVI

13. 11. 1918

Soudruhu Brjuchanove! Snažně Vás prosím, abyste pomohl doručitelům tohoto vzkazu soudruhu Sadkovovi a Renqvistovi, představitelům finského komunistického klubu a finských železničářů. Nemohlo by se jim dát potřebných 9000 pudů z moskevských skladů, nebo pokud je to absolutně nemožné, z tambovských obilních skladů? *Musíme jim pomoci.*²¹²

S pozdravem Váš *Lenin*

TELEGRAM I. I. VACETISOVI

15. 11. 1918

*Pilně
Přednostně*

Serpuchov
Vrchnímu veliteli Vacetisovi
Kopie Trockému

Vyřídte kladně návrh Ústředního byra okupovaných zemí* na vytvoření polského a litevského úderného praporu, zejména pokud jde o západní brigádu na jižní frontě. Trockému připomínám naše usnesení.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Jde o Ústřední byro komunistických organizací v okupovaných oblastech. *Red.*

L. B. KAMENĚVOVI

[16. 11. 1918]

Nerozptylujete se nedůležitými věcmi? Hlavní jsou *potraviny!!* **Vykládka:** zmobilizujte *všechny* a ručně vyložte vagóny.²¹³

VEDOUCÍMU LIDOVÉ BANKY²¹⁴

Myslím, že už je dost oslavování. Je to *směšné!*

»Oslavíme« 14. 12. pěkným, správným, šikovným a rychlým *sloučením* Družstevní banky se Státní bankou.

Lenin

19. 11. 1918

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE²¹⁵

[20. 11. 1918]

Zatelefonujte *Skljanskému* a přečtěte mu text zároveň s mou prosbou: zavést tajný dohled nad těmito lékaři a sledovat jejich chování, aby je bylo možné po získání svědků a důkazů usvědčit a pak předat soudu.

Lenin

TELEGRAM TECHNICKÉMU VÝBORU
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY
SEVERNÍ OBLASTI

21. 11. 1918

Petrohrad

Severní národohospodářská rada, technický výbor

Uděluji vám přísnou důtku za průtahy a nesplnění příkazu vědeckotechnického odboru Nejvyšší národohospodářské rady, abyste dodali materiál Ústřední vědeckotechnické laboratoři vojenské správy. Nařizuji, abyste materiál ihned vydali a všemožně pomohli uspíšit pokusy.

Podějte mi zprávu o splnění úkolu.²¹⁶

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

21. 11. 1918

Petrohrad

Smolný, Zinovjevovi

Dnes jsem udělil přísnou důtku technickému výboru severní národohospodářské rady za průtahy. Vysvětlete národohospodářské radě Severní oblasti, že je její povinností urychlovat pokusy a napomáhat rychlému plnění úkolů vědeckotechnického odboru Nejvyšší národohospodářské rady. Jestli ovšem dokument technického výboru z 13. listopadu, číslo 646, neznamená jen průtahy a ome-

zenost, ale i úmyslnou sabotáž, pak žádám o vyšetření věci a zatčení viníků.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

370

TELEGRAM A. G. ŠLJAPNIKOVU

21. listopadu 1918

Přednostně

Astrachaň

Lidovému komisaři *Šljapnikovovi*

Dostal jsem Váš telegram z 20. V šifrovaném telegramu jsem Vás žádal, abyste bez zvláštního spojení s Trockým a se mnou z Astrachaně neodjížděl. Oznamte také stav našich operací na Kaspickém moři. Blahopřeji kavkazským vojskům k úspěchu. Šifra Skljanského.

Lenin

371

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE²¹⁷

[Nejdříve 21. 11. 1918]

|| Oznamte obsah stížnosti telefonicky bytovému odboru moskevského sovětu a zeptejte se jich, jak budou na stížnost reagovat. ||

TELEGRAM V. M. GITTISOVI

23. 11. 1918

Vologda
Veliteli armády Gittisovi

Plně akceptuji Váš plán propouštět zajatce, ale rozhodně jen postupně a výhradně ty, kteří byli skutečně dobře zagitováni. Telegrafujte mi ihned, pokud je to třeba, šifrovaně, kolik máte zajatců, jaké národnosti a kolik z nich bylo zagitováno.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

G. V. ČIČERINOV I²¹⁸

[23. 11. 1918]

Odpověď musí být *velmi* podrobná a *jízlivá*. Zda uznáváme německou vládu? *Uznávají ji všechny* rady v Německu? Jestli ano, uznáváme ji i my.

»Nepůsobit?« Slovem, tiskem? *Z hlediska demokracie, nebo diktatury?* Žádáme o vysvětlení, ale prohlašujeme, že když nás *ultimativně* požádají, abychom *neagitovali, nepřerušíme* kvůli tomu s nimi styky.

PŘEDSEDOVI
SAMARSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISE

25. 11. 1918

Samara

Předsedovi mimořádné komise

Kopie předsedovi guberniálního výkonného výboru

Sdělte mi důvody zatčení Pavla Alexandroviče Preobraženského. Odložte řešení případu až do příjezdu Sviděnského, jehož prosím seznamte s celou záležitostí; a mně také oznamte, není-li možné Preobraženského propustit na záruku Svazu učitelů.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

[25. nebo 26. 11. 1918]

Malé radě

Měl jsem možnost sedět v neděli v divadle ve »státní« lóži, kde byli *železničáři*. Myslím, že by bylo třeba usnesení malé rady o zavedení stálé lóže *jen* pro členy rady lidových komisařů, které jsme zrušili, přepracovat v tom smyslu, aby stálá lóže byla *i* pro RLK, *i* pro moskevský sovět, *i* pro Celoruskou ústřední radu odborů, *i* pro ÚVV. Přidělovat by se mohla »proporcionálně«. ²¹⁹

Lenin

VEDOUCÍMU ÚŘADOVNY RLK

Jsem *pro*, aby z tohoto paláce bylo zřízeno muzeum. Vyžádejte si *písemný* souhlas od Sverdlova.²²⁰

26. 11. [1918]

Lenin

ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU
S B. M. VOLINEM
29. LISTOPADU 1918

U telefonu předseda guberniálního výkonného výboru sovětů a guberniálního výboru strany v Orlu soudruh Volin.

Právě přišel ze Suražan telegram tohoto znění: »29. listopadu se koná v Gomelu sjezd německých sovětů [rad] na Ukrajině. Musíme tam poslat naše zástupce. Vysíláme náčelníka zpravodajské služby a další. Jednáme s velkým německým sovětem na Ukrajině. Získáváme dobrovolníky z německé armády do Rudé armády. Pošlete našim zástupcům na Ukrajině směrnice k jednání. Bezpečnost našich zástupců je zaručena, jsou pod ochranou Němců. Nálada v německé armádě je vyloženě bolševická.« Rozhodl jsem se dnes poslat do Gomelu komunistu, předsedu sovětu, a Němce, komunistu Meiera z mezinárodního oddílu. Má předseda orelského sovětu přednést pouze pozdravný projev, nebo tam může jít s politickým posláním? Žádám Vás o směrnice. Jestli o tomto sjezdu víte a poslali jste tam své zástupce, pak je snad naše delegace zbytečná.

Lenin: O tomto sjezdu nic nevím. Radím, abyste se ihned spojil přes Kursk s ukrajinskými komunisty a jejich ÚV. Musíte si důkladně ověřit zprávy, že většina německých sovětů jde s bolševiky. Pokud tomu tak není, je třeba na sjezdu vystoupit se zevrubným a dobře zdůvodněným zásadním projevem o bolševismu a jeho úkolech. Jestliže jsou němečtí vojáci už bolševiky nebo spartakov-

ci, musí se jim okamžitě nabídnout naše spojenectví, aby bylo možné co nejrychleji obnovit sovětskou moc na Ukrajině a zatknout nejen bělogvardějce, ale i stoupence Rady*. V každém případě musíte na sjezd poslat lidi schopné podat naprosto přesnou zprávu o celé diskusi a o všech usneseních.

Jestli už je pozdě vyslat na sjezd nové zástupce, snažte se telegraficky vyřídit můj vzkaz těm, které jste poslal. Čekám odpověď.

Volin: Vladimíre Iljiči, řekl jsem Vám, že jsem se rozhodl poslat do Gomelu předsedu sovětu. Odjede tam dnes v noci. Proto jsem Vás žádal o směrnice. Pokusím se zároveň spojit s Kurskem.

Lenin: Jsem velmi rád, že posíláte na sjezd předsedu. Doufám, že Vám moje rady postačí. Zařídte, abych byl o sjezdu každý den informován.²²¹

378

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

30. 11. 1918

Petrohrad
Smolný, Zinovjevovi
Kopie Strijevskému

Zástupce Petrohradského svazu spotřebních družstev Volkov a delegát konference dělnických družstev Severní oblasti Misjurskij prohlašují, že když vyplatili úředníkům a dělníkům mzdu o měsíc dřív, nebyla v tom a nemohla v tom být ani špetka pomoci kontrarevolucionářům, slibují, že vzniklé nedorozumění vysvětlí, a tvrdí, že chtějí pracovat naprosto loajálně v duchu nového dekretu²²². Chinčuk potvrzuje pravdivost jejich ujišťování.

* Ukrajinská Centrální rada — viz poznámku 30. *Čes. red.*

Prosím Vás, pečlivě to prověřte a umožněte družstevníkům pracovat.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

379

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

3. 12. 1918

*Kopie předsedovi
petrohradského oddělení CMK**

Soudruhu Zinovjeve!

Soudruh Karl Moor, Švýcar, mi poslal dlouhý dopis s prosbou, aby byl propuštěn *Palčinskij*, neboť prý je to vynikající technik a organizátor, autor mnoha prací apod. Slyšel jsem a četl o Palčinském jako o spekulantovi apod. *v době Kerenského*.

Nevím ale, zda teď máme proti Palčinskému nějaká fakta. Jaká? Jsou závažná? Proč se v jeho případě nevyužil zákon o amnestii?²²³

Jestli je to vědec a publicista, nemohly by se mu — máme-li proti němu závažné usvědčující důkazy — poskytnout zvlášť výhodné podmínky (například domácí vězení, práce v laboratoři apod.).

Odpovězte mi prosím Vás *písemně a okamžitě*.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

* Celoruská mimořádná komise pro boj s kontrarevolucí a sabotáží. *Čes. red.*

GIACINTO SERRATIMU

4. 12. 1918

Milý soudruhu Serrati!

Přeji Vám a soudruhovi Lazzarimu všechno nejlepší. Všichni doufáme, že v Itálii i v ostatních zemích Dohody brzy začne proletářská revoluce.

Upřímně Vám tisknu ruku.

Zdravím italské soudruhy.

Vždy Váš *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V SAMARĚ

6. 12. 1918

Samara

Guberniálnímu výkonnému výboru
Kopie samarské mimořádné komisi

Nařizuji, abyste okamžitě propustili z vězení Rizenkampfa a pracovníky kontroly a v případě nezbytnosti jim uložili domácí vězení nebo postavili k hotelu vojenskou stráž. Ve vězení můžete ponechat jen ty, proti nimž máte usvědčující důkazy. Jejich jména mi okamžitě telegrafujte. Za úplné zachování plánů, dokumentů a všeho majetku odpovídáte vy. Telegrafujte o splnění úkolu.²²⁴

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V TAMBOVĚ

7. 12. 1918

Tambov, guberniálnímu výkonnému výboru
Kopie Borisoglebsk, újezdnímu výkonnému výboru

Dostal jsem stížnost Ivana Bogdanova, že jeho sedmnáctiletý syn Vladimír, nemocný bronchitidou, byl zatčen za sabotáž. Prošetřete to, ověřte, zda je zatčený opravdu nemocný, vezměte v úvahu jeho nezkušenost a věk, ale hlavně zjistěte, zda těmi pravými sabotéry nebylo 30 zaměstnanců komisariátu zemědělství, kteří se vyhnuli práci a naložili ji na Bogdanova. O výsledku šetření mě informujte telegraficky.²²⁵

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

N. P. BRJUCHANOVVI

7. 12. 1918

1

Soudruhu Brjuchanovovi nebo jeho zástupci

Prosím, abyste přednostně přijali doručitele soudruha Šelomoviče, bývalého člena kolegia [komisariátu] dopravy, který má důležité zprávy o nešvarech v zásobování na Uralu.

(Večer mi prosím oznamte do RLK výsledky.)

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

Soudruhu Brjuchanove! Byl u Vás Šelomovič (dal jsem mu pro Vás lístek)? Říká, že se na Uralu dějí s obilím **hrozná** věci. Jaká *mimořádná* opatření by se měla udělat?²²⁶

Lenin

384

L. B. KAMENĚVOVI²²⁷

[10. 12. 1918]

Když do toho proniknete, zjistíte, že právě tohle lavírování je **ústupek cizímu**, totiž »svobodnému obchodníkovi«.

385

V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI

11. 12. 1918

Milý V. D.!

Posílám Vám brožurku o dodržování zákonů. Vymyslete pro ni co nejsrozumitelnější, nejvýraznější a nejpůsobivější *titul*.

A co nejdřív ji vydejte.²²⁸

Váš *Lenin*

I. I. RADČENKOVI

12. 12. 1918

Soudruhu Radčenkovi

Přiložený plán jsem dostal jako návrh jednoho zřejmě poctivého obchodníka, který se vyzná v dřevařství a tvrdí, že tímto způsobem se může a musí odhalit *spousta* krádeží a zlořádů.²²⁹

Prosím, abyste to *urychleně* projednali (nejprve Vy s Volkovským, a jestli chcete, zároveň ve výboru pro lesní hospodářství) a *ihned* mi sdělte Váš závěr.

Předseda RLK *Lenin*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

12. 12. 1918

Voroněž
a do místa pobytu
Trockému

Z Astrachaně telegrafují, že flotila* musí být nutně aktivnější, protože v Gruzii povstali bolševici a hrozí vážné nebezpečí, že Angličani začnou postupovat. Nepovažoval byste za užitečné poslat do Astrachaně Raskolnikova, který bůhvíproč trčí v Moskvě?

Lenin

* Je míněna Astrachaňsko-kaspická flotila. *Red.*

A. G. ŠLJAPNIKOVVI

12. 12. 1918

Milý soudruhu Šljapnikove!

Využívám příležitosti a posílám Vám pozdrav a materiál k vyšetřování.²³⁰ Dobře si to předem promyslete, a potom to projednejte se dvěma či třemi zcela spolehlivými členy Mimořádné komise a určitě ty zde uvedené ničemy pochypte. Snažte se ze všech sil, abyste astrachaňské spekulanty a úplatkáře pochytali a zastřelili. S tou pakází je třeba zatočit tak, aby na to *dlouho* nikdo nezapomněl.

Materiál, jak mi bylo řečeno, pochází od *poctivého* obchodníka, který zůstal tady.

Pokud jde o Vaše žádosti a přání, telefonoval jsem, prosil a urgoval.* Doufám, že část — a to ta nejpodstatnější — bude splněna. Všechno ovšem splnit nejde.

Telegrafujte, co je obzvlášť naléhavé z toho, co se nesplnilo.

Pusťte se ze všech sil do oprav a zvyšujte přepravní kapacitu Astrachaňské dráhy.

Co se podařilo na moři? Co je s naším loďstvem? A se základnou u Kizljaru?²³¹

Pište!

S pozdravem Váš *Lenin*

* Jde o urychlený přísun výbroje a výstroje do Astrachaně. *Red.*

ZÁSOBOVACÍMU ODBORU
MOSKEVSKÉHO SOVĚTU

12. 12. 1918

Moskevský sovět, zásobovací odbor

Žádám, abyste Aksiňji Jemeljanovové-*Kuzněcovové*, bytem v Moskvě, Cvetnoj bulvar, dům č. 25 (Morozovův), byt č. 12, vydali potvrzení, že zásobovací odbor moskevského sovětu nemá nic proti tomu, aby jí bylo povoleno přivést si do Moskvy od svých bratrů Dvoreckých, kteří žijí ve vesnici Ozerki ve veněvském újezdu Tulské gubernie, vlastní (ne koupené) obilí v *množství od 2 do 4 pudů*.

Prosím, abyste mě informovali o vyřízení žádosti.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

TELEGRAMY L. D. TROCKÉMU

1

[12. 12. 1918]

Trockému do místa pobytu

Perm je v nebezpečné situaci.²³² Považuji za nezbytné poslat posily. Pitěr může dát pluky sovětské chudiny, mají tam dva, nebo jiné, podle pokynu revoluční vojenské rady.

Ukládáme Vám vydat příslušné pokyny co možná nejdřív. Ukládáme Vám, abyste upozornil revoluční vo-

jenskou radu* na nesmírnou důležitost kizelského obvodu Permu, který zásobuje uhlím závody a celou železnici. Ztrátou Kizelu by se zastavil provoz.

*Lenin***

2

13. 12. 1918

Celé šifrovaně

Voroněž
nebo do místa pobytu
Trockému

Zprávy z prostoru Permu jsou velmi zneklidňující. Městu hrozí nebezpečí. Obávám se, že jsme zapomněli na Ural. Rozhodně naléhejte na Vacetise a kontrolujte, jestli dost rázně posílá do Permu a na Ural posily. Laševič řekl Zinovjevovi, že se mají posílat jen zkušené jednotky.

Lenin

3 9 1

E. M. SKLJANSKÉMU

[15. 12. 1918]

Skljanskému

NB: zas a znovu: na západ nic, na východ trochu, na jih *všechno.*²³³

Lenin

* Jde o revoluční vojenskou radu Východního frontu. *Red.*

** Telegram podepsal také J. M. Sverdlov. *Red.*

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ
СОВЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

УПРАВЛЕНИЕ ДѢЛАМИ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Москва, Кремль.

ДЛХ 191 з.
№

Мов. Горбуров!

Очень прошу Вас успо-
коить, смирно въздохнуть,
жалованье Кауфман-Медунин.
ошудку по вопросу о радиобла-
гоустройств. Сибирско-Уральск. Бурмань,
когда здесь ухаживают.

пункт! Аренду.

Leninovo sdělení
N. P. Gorbunovovi
z 21. října 1918

G. I. PETROVSKÉMU²³⁴**Petrovskému**

Žádám, abyste *okamžitě* zavedli *co nejprísnější* vyšetřování a podali mi o něm a o jeho *výsledku* zprávu.

16. 12. [1918]

Lenin

J. M. SVERDLOVOVI

[16. 12. 1918]

Sverdlovovi na vědomí!

Včera, 15. 12, mi Bucharin řekl, že podle svědectví Jem. Jaroslavského provádí Spiridonovová *stranickou* propagandu.²³⁵

N. N. KRESTINSKÉMU²³⁶**Krestinskému**

Je nutné *najít* toho, kdo *průtahy* zavinil, a *předat* ho *soudu*.

Oznamte mi pak, zda se našel,
kdo,
kdy byly vydány peníze,
kdy byly poprvé poukázány,
” ” poprvé požadovány?

21. 12. [1918]

Lenin

F. E. DZERŽINSKÉMU

21. 12. 1918

Celoruské mimořádné komisi
Soudruhu Dzeržinskij!

Přikládám stížnost.

Žádám, aby se bezpodmínečně zjistilo, kdo zavinil průtahy (od 3. 12. do 20. 12. *žádná* odpověď!! A dekret je z 21. 11.!!!), a aby byl viník postaven před soud.²³⁷ Takové nešvary přece nelze ponechat bez trestu. V kanceláři mají zřejmě sabotéry.

Dále je třeba, abyste jmenoval někoho, kdo by *odpovídal* za rychlé a okamžité předání skladů.

Oznamte mi, co jste zařídil.

S pozdravem Váš *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
ÚJEZDNÍHO SOVĚTU
V SUZDALU²³⁸

23. 12. 1918

Suzdal, Vladimírská gubernie
Újezdnímu výkonnému výboru
Kopie Gavrilov Posad, Cvetkovovi

Vraťte obilí, které oddíl pro potírání černého obchodu s potravinami odebral hladovějícím dělníkům. Sdělte mi podrobně okolnosti tohoto případu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM M. K. VLADIMIROVOVI
A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE²³⁹

[23. 12. 1918]

Odpověď
Vladimirovovi

Už dnes ráno jsem se domluvil s Něvským, že udělá velmi energická opatření, a podepsal jsem jménem Rady obrany rozkaz. Vaše informace sdělím Něvskému telefonicky.

Lenin

=====

Oznamte Něvskému telefonicky jak informace od Vladimirova, tak mou odpověď.

D. A. BULATOVU

25. 12. 1918

Tver
Předsedovi guberniálního výkonného výboru
Bulatovovi

Ukládám Vám, abyste vyšetřil případ uvedený v příložené stížnosti a co nejdřív mi sdělil výsledek.

Podstatné věci mi oznamte telegraficky («k případu učitelky Ivanovové»).

Zvlášť důležité: prošetřete udání, že ve výboru vesnické chudiny jsou bývalí i současní *černosotňovci*: Těťerin, Skvorcov, Kozlov a Baskakov.

Prošetřovat začněte opatrně, aby se o tom předčasně nemluvilo a mohl jste je tak přistihnout a úplně usvědčit.

Jestliže se ukáže, že je to pravda, musíte ty černosotňovce veřejně vyhodit a *informovat* o nich letákem celou volost a újezd, protože je *bezpodmínečně* nutné, aby se obyvatelstvo poučilo, že konkrétní stížnosti mají značný význam a závažné důsledky.

Telegrafujte mi: »Dopis jsem dostal, příkaz splním« a potom o *průběhu* vyšetřování.

Výsledky mi oznamte dopisem, přesné závěry z prošetřování a *přijatá opatření*.

Myslím, že jako předseda guberniálního výkonného výboru ode mě nepotřebujete zvláštní pověření pro takový jednoduchý případ. Jestli ano, tak ho pošlu.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

NB: v příloze je stížnost V. S. Ivanovové.²⁴⁰

3 9 9

TELEGRAM S. A. BANKOVI²⁴¹

[25. 12. 1918]

Vyšnij Voločok

Předsedovi újezdní národohospodářské rady Bankovi

Vojenskými sklady disponují vojenské úřady. Vojenský majetek předejte do evidence vojenské správy; všechny sklady odpečeťte; majetek rozdělte příslušným správám; evidenci proveďte bez přerušení běžné práce.

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM RADĚ KOMUN
SEVERNÍ OBLASTI

[25. 12. 1918]

Petrohrad, Smolný, Zinovjevovi
Zásobovací výbor Severní oblasti, národohospodářská rada, petrohradský komisariát zásobování
Guberniální komisariát zásobování, Velkoobchodní svaz

Kopie Svazu pracujících, guberniálním zásobovacím výborům

Oloněcké, čerepovecké, novgorodské a pskovské národohospodářské radě

Podle přicházejících zpráv jsou v rozporu s dekretem z 21. listopadu družstva v jednotlivých místech znárodnována, rušena, jejich zboží je rekvírováno a není jim poskytována pomoc, aby mohla obnovit svou oprávněnou činnost.²⁴² To všechno narušuje zásobování a dezorganizuje zázemí Sovětské republiky. Tímto se nařizuje okamžitě zanechat pokusů o porušování a obcházení dekretu z 21. listopadu, obnovit zrušená a znárodněná družstva, vrátit jim zboží a rozhodně je zapojit do distribuční sítě se stejnými právy, jaká mají státní obchody. Je třeba všemožně využívat družstevní aparát při výkupu a distribuci a zapojovat zástupce družstev do družstevních komisí zásobovacích orgánů. Porušování a obcházení dekretu se bude trestat. O tomto telegramu informujte všechny výkonné výbory a zásobovací orgány Severní oblasti, aby se podle něho řídily. Uveřejněte ho v místním tisku.

Předseda Rady obrany *Uljanov (Lenin)*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTU V RODNIKÁCH²⁴³

26. 12. 1918

Rodniki v Ivanovsko-vozněsenské gubernii
Rolnickému výkonnému výboru
Kopie Celoruské mimořádné komisi

Okamžitě dejte odpečetit komoru a pokoj Pjotra Iljiče Surkova ve vesnici Kutilovo. Oznamte jména těch, kdo místnost zapečetili, a vysvětlete jejich opatření, proč rekvirují knihy. Telegrafujte o splnění příkazu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
VE VLADIMIRU

27. 12. 1918

Vladimir
Guberniálnímu výkonnému výboru

Hladovějící dělníci z města Seredy si stěžují, že vladimírský oddíl pro potírání černého obchodu s potravinami jim ve stanici Gavrilov Posad zrekvíroval oves. Prosím, abyste případ prošetřili a vyzvali oddíl k dodržování pořádku a zákonů.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ
 RADĚ REPUBLIKY

27. 12. 1918

Serpuchov
 Revoluční vojenská rada

Plně souhlasím s telegramem Trockého o sbratřování.²⁴⁴
 Vypracujte urychleně instrukci o sbratřování a podporujte ho hlavně na severní frontě.

Předseda rady lidových komisařů

Lenin

G. V. ČIČERINOVĚ²⁴⁵

[27. nebo 28. 12. 1918]

Soudruhu Čičerine! Musíme *urychleně* připravit (a ještě před odjezdem »spartakovce«²⁴⁶ schválit v ÚV) mezinárodní socialistickou konferenci k založení III. internacionály.

(V Berlíně /veřejně/ nebo v Holandsku /tajně/, řekněme na 1. 2. 1919)

[vůbec *velmi* brzy]

K tomu je třeba

- a) zformulovat *základy* platformy (myslím, že můžeme
 (α) vzít teorii a praxi *bolševismu* a uložit *Bucharinovi*, aby to stručně, nakolik je to možné, vyložil v te-

zích. Promluvte s Bucharinem, snad by se dala *vzít část z mého návrhu programu**

- (β) dále vzít *Was will der Spartakusbund?* [113]**);
- b) vymezení *základny* (organizační) *III. internacionály* (nic společného se sociálpatrioty);
- c) pořídít seznam stran rozdělených asi tak do tří skupin
- αα) strany a skupiny, které můžeme plným právem považovat za organizace stojící už na základně III. internacionály a dostatečně sympatizující s *oficiálním* založením III. internacionály;
- ββ) strany, které k tomu mají *blízko* a od nichž můžeme *očekávat*, že se s ní sblíží a splynou;
- γγ) *skupiny* a směry *uvnitř* sociálpatriotických stran, více nebo méně tíhnoucí k *bolševismu*.

Přibližný seznam předkládám (s. 4)***; je třeba ho pečlivě doplnit.

Koho na naši konferenci *pozveme*? Jen αα + ββ + γγ a jen ty, kdo jsou 1. rozhodně pro rozkol se sociálpatrioty (tj. s těmi, kteří přímo nebo nepřímo podporovali buržoazní vlády za imperialistické války 1914—1918); 2. *pro* socialistickou revoluci *nyní* a *pro* diktaturu proletariátu; 3. *v zásadě* pro »sovětskou moc« a proti *zúžení* naší práce buržoazním parlamentarismem, proti *podřizování* se mu, *pro* to, že *typ* sovětské moci je *vyšší* a *blížeší* *socialismu*.

Snad by se mělo dodat: nenavrhujeme, aby se *celá* III. internacionála ihned nazvala »komunistickou«, ale *dáváme na pořad (k projednání) otázku*, že by strany rozhodně měly ustoupit od názvu »sociálně demokratická« nebo »socialistická« strana a nazývat se *komunistickými*.

* Lenin má na mysli materiály k návrhu nového programu strany (viz Sebrané spisy 32, Praha 1987, s. 153—179 a Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 95—101). *Red.*

** Co chce Spartakův svaz? *Čes. red.*

*** Viz konec tohoto dopisu. *Red.*

Důvody jsou: *teoretické* Engels a Marx
historické krach II. internacionály
 ostuda sociálpatriotismu
praktické schválilo už

Rusko
 Finsko
 Rakousko
 Holandsko
 Maďarsko

Prosím, abyste se do toho *urychleně* pustil a společně s Bucharinem sestavil podle všech těchto bodů *návrh*.
Odpovězte mi ihned, alespoň stručně.

S pozdravem *Lenin*

V žádném případě nelze brát za měřítko »zimmerwaldovce«.

(αα) Spartakusbund (Německo)

Komunistická strana Finska

	„	„	Rakouska
	„	„	Maďarska
αα Sociální))	„	Holandska
demokracie		„	Ruska
Polska a		„	Ukrajiny
Litvy	„	„	Estonska
	„	„	Lotyšska
	ββ }		Těšňaci v Bulharsku
			Rumunská strana?

γγ (levice a mladí ve

Švýcarské sociálně demokratické straně

ββ Socialistická strana Skotska

αα levicoví sociální demokraté Švédska

ββ Norská sociálně demokratická strana

ββ dánská skupina sociálních demokratů
 (Marie Nielsenová) a syndikalisté blízcí bolševismu

γγ Lorientova skupina ve Francii
 ββ Liga ve Spojených státech
 (nebo stoupenčí Debse?)
 Počítáme se sblížením a splynutím {
 { Britská socialistická
 strana . . . ββ
 { Italská socialistická
 strana . . . ²⁴⁷ ββ

4 0 5

TELEGRAM VEDENÍ JUŽSKÉ TOVÁRNY

28. 12. 1918

Vjazniki
 Vedení južské znárodněné továrny

Lidový komisariát zásobování vydal už předevčírem naléhavý příkaz k naložení obilí z Nižního Novgorodu pro vjaznické distribuční středisko. Radím vám jet do Nižního Novgorodu. Zmocňuji vás, abyste to zkontrolovali a urychlili. Setkáte-li se s průtahy, pošlete mi stížnost.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Výsledkem těchto opatření bylo, že vjazničtí dělníci dostali šest vagónů mouky, z toho dva pro južskou továrnu. *Red.*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTU V RODNIKÁCH

28. 12. 1918

Rodniki v Ivanovsko-vozněsenské gubernii
Výkonnému výboru

Pošlete poštou všechna vaše usnesení o knihovnách. Surkov je ochoten věnovat svou knihovnu místní dělnické čítárně, což považuji za správné.²⁴⁸

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

KNIHOVNICKÉMU ODBORU
LIDOVÉHO KOMISARIÁTU
ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY²⁴⁹

30. 12. 1918

Přijměte prosím doručitele dopisu soudruha Prokofjeva. Jeho žádost o zabavení Surkovovy knihovny pro okres se 40 000 obyvateli je podle mě správná; snad by se ale určité právo na užívání knihovny mělo Surkovovi ponechat? Pošlete mi prosím kopii vašeho usnesení o této věci a zároveň vás žádám, abyste soudruhům z Rodníků pomohli jejich knihovnu rozšířit. Nemohla by se jim poslat některá zabavená statkářská knihovna? Také o tom mě prosím informujte.²⁵⁰

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

TELEGRAM M. K. VLADIMIROVOVI

31. 12. 1918

Kozlov

Mimořádnému vojenskému komisaři Vladimirovovi

Dostal jsem stížnost, že jste zabral devět vozů první třídy včetně jednoho jídelního vozu, kuchyně a dvou salónních vozů. Myslím, že je to zbytečné, přehnané, že to popuzuje dělníky a ztěžuje práci železnic. Kolik máte mít vozů podle usnesení CÚVV?²⁵¹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

A. M. ŽARKOVI

[V prosinci 1918]

Soudruhu Žarko!

1. Odkud pocházíte?
2. Znáte ukrajinsky?
3. Kolik let jste žil a pracoval na Ukrajině?
4. Jsou chudí rolníci na Ukrajině *pro* připojení k Rusku, nebo *proti* tomu?²⁵²

[Koncem roku 1918]

1. Kdy vyjde brožura Sešit VI. Materiály o pozemkové reformě?

2. Je třeba uspíšit vydání ostatních sešitů.²⁵³

(Tato publikace je *nesmírně* důležitá.)

3. Myslím, že by se měla doplnit alespoň *půlstránkový srozumitelným* výkladem *politiky* lidového komisařiátu zemědělství (jinak hrozí nebezpečí, že až se brožura »dostane mezi lidi«, způsobí zmatek).

VYJÁDŘENÍ K VYDÁVÁNÍ LETÁKŮ

[Koncem roku 1918]

Souhlasím.

Je třeba *ihned* poslat mnohem víc takových letáků (s *francouzským, italským* a ukrajinským překladem) *také na jih*, na Ukrajinu, vstříc Angličanům.²⁵⁴

Lenin

412

V. I. NĚVSKÉMU²⁵⁵

[1. 1. 1919]

A co se udělalo pro *urychlení* dopravy?

Kdy byl vydán příkaz, aby se potraviny dopravovaly rychlostí *osobního* vlaku? Dejte mi vyhotovit zprávu o *rychlosti dopravy*.

413

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

1. 1. 1919

Petrohrad
Smolný, Zinovjevovi

Dal jsem příkaz, aby se vagóny z Moskvy a z Nižního dopravovaly do Pitěru osobními vlaky. Dohlédněte na to. Jestli jste to zdržení před měsícem zaspal a nepodal stížnost včas, uvědomte si svou vinu — a také na tom, že jste po našem pátečním* telefonickém rozhovoru nezajistil kontrolu, jakou rychlostí se odeslané vagóny přepravují.

Lenin

* — 27. prosince 1918. *Red.*

TELEFONOGRAM
KOMISARIÁTU VNITRA

1. ledna 1919

Posílám pozdrav frakci komunistů a přeji hezký nový rok. Z celého srdce si přeji, abychom dělali všichni v novém roce méně hloupostí než v tom starém a abychom úspěšně dokončili budování sovětské moci, na což soudruzi z komisariátu vnitra vynakládají mimořádné úsilí.

Lenin

415

POTVRZENÍ
PRO S. V. AZANČEVSKOU

1. 1. 1919

Potvrzení

Doručitelka soudružka Sofja Vasiljevna Azančevská jede do Tambovské gubernie. Žádám státní úřady, aby jí pomohly zajistit její nemocnou sestru a sedmasedmdesátiletou matku. Nevystěhovávat je a zásobit potravinami.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

A. N. PROKOFJEVOVI

3. 1. 1919

Soudruhu Prokofjeve!

Posílám Vám Brjusovův dopis.* Prosím, abyste mi ho vrátil se zprávou, jak jste to nakonec vyřešili se Surkovovou knihovnou.

Doufám, že přece jen uděláte, co bude ve Vašich silách, abyste Surkovovi alespoň *trochu* vyhověli: například že mu poskytnete právo používat knihovnu *a podobně*.

Jak je vidět, měl jste se obrátit na *knihovnické oddělení odboru pro mimoškolní vzdělávání*. Vzkážu jim, aby se o Vás postarali.²⁵⁶

S komunistickým pozdravem *V. Uljanov (N. Lenin)*

417

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
ÚJEZDNÍHO SOVĚTU
V JURJEVCI²⁵⁷

3. 1. 1919

Jurjevec v Kostromské gubernii
Újezdnímu výkonnému výboru
Kopie újezdnímu zásobovacímu výboru

Semjonovská organizace z makatovské volosti si stěžuje, že komisař jurjeveckého zásobovacího výboru zadržel na

* Viz tento svazek, poznámku 250. *Red.*

stanici Vičuga pět set osmdesát dva pudů obilí. Ve volosti je hlad. Prošetřete to, učiňte nezbytná opatření a telegrafujte, co jste udělali.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

418

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

3. 1. 1919

Šifrovaně

Voroněž a do místa pobytu
Trockému

Mám velké obavy, jestli nejste příliš zaujat Ukrajinou na úkor celkového strategického úkolu, na kterém trvá Vacetis a který spočívá v rychlém, rozhodném a všeobecném útoku na Krasnova. Mám velký strach z toho, že se s tím zpoždíme a že nejnovější úspěchy krasnovců u Caricynu zase způsobí odklad našeho útoku a ztrátu vhodného okamžiku. Ztrácíme iniciativu při závažných operacích jak u Astrachaně, tak na Kaspickém moři, u Caricynu i na východě. Vacetis je pro rychlý všeobecný útok na Krasnova, není však zřejmě v jeho silách překonat byrokratismus a separatismus Ukrajinců a ostatních separatistů. Neměl byste se do toho vložit a postarat se, aby se všeobecný útok na Krasnova urychlil a dovedl do konce?

Lenin

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
 GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU,
 VÝKONNÉMU VÝBORU
 MĚSTSKÉHO SOVĚTU
 A GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU STRANY
 V ASTRACHANI

[3. 1. 1919]

Astrachaň
 Guberniálnímu výkonnému výboru,
 městskému výkonnému výboru
 Výboru strany

K Vaší zprávě o vytvoření rady obrany v Astrachani Rada obrany republiky prohlašuje, že není nutné zřizovat místní rady obrany.²⁵⁸

Předseda Rady obrany *Lenin*

VÝKONNÉMU VÝBORU
 ÚJEZDNÍHO SOVĚTU
 VE VESJEGONSKU
 A VÝKONNÉMU VÝBORU
 GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
 V TVERU

3. 1. 1919

Prosím, abyste projednali, jak pomoci dřevem, peněžní půjčkou a knihovnou vasjutinskému výboru KSR při obnově Lidového domu zničeného požárem. Bude-li nutná

pomoc z ústředí, oznamte mi to a zároveň pošlete žádost příslušným lidovým komisariátům.²⁵⁹

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

4 2 1

TELEGRAM RJABININOVĚ²⁶⁰

5. 1. 1919

Gorkino, Severní dráha
Rjabininovi, předsedovi veřejné schůze
řemeslníků a dělníků

Zvolení zástupci mohou přijet kdykoli. Budu se snažit přijmout je osobně, a když nebudu moci, tak prostřednictvím tajemníka.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

4 2 2

TELEGRAM
KURSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISI

6. 1. 1919

Kursk, mimořádné komisi
Kopie guberniálnímu výkonnému výboru

Okamžitě zatkněte Kogana, člena kurského ústředního výkupního střediska, za to, že nepomohl 120 moskevským hladovějícím dělníkům a nechal je odejít s prázdnýma rukama. Uveřejněte o tom zprávu v novinách i letáčích, aby všichni pracovníci ústředních výkupních stredi-

sek a zásobovacích orgánů věděli, že za formální a byrokratický přístup k práci, za neochotu pomoci hladovějícím dělníkům budou přísně potrestáni, nevyjímaje ani trest smrti zastřelením.²⁶¹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

4 2 3

TELEGRAM
SIMBIRSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU
KOMISAŘI ZÁSOBOVÁNÍ

[6. 1. 1919]

Výbor 42 organizací hladovějících petrohradských a moskevských dělníků si stěžuje na Vaši organizační neschopnost. Žádám, abyste projevili maximální energii a neformální přístup k práci a všestranně pomáhal hladovějícím dělníkům. Když to nepůjde, budu nucen nechat pozatýkat všechny pracovníky Vašich institucí a postavit je před soud. Dal jsem okamžitě příkaz zvýšit počet lokomotiv a vagónů. Musíte ihned naložit dvě vlakové soupravy po 30 vagónech, které tam máte. Telegrafujte o splnění úkolu.

Obilí od rolníků jste povinen přejímat ve dne v noci. Když se potvrdí, že jste po čtvrté hodině nechtěl obilí přejímat a nechal rolníky čekat do rána, budete zastřelen.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM S. I. GUSEVOVI
PRO UFSKÝ REVOLUČNÍ VÝBOR

[6. 1. 1919]

Arzamas
Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi

Oznamte revolučnímu výboru v Ufě jako směrnicí, aby ihned začal jednat s esery, kteří jednání navrhnou, a předeem udělal všechna opatření k zamezení pokusů o provokace a k ochraně frontu, ale přitom zaručil eserským parlamentářům absolutní osobní nedotknutelnost. Hned na začátku jednání je třeba jasně prohlásit, že o změně sovětské ústavy^[35] nemůže být ani řeči, protože sovětská moc jako moc vykořisťovaných tříd k potlačení vykořisťovatelů nezvratně dokázala, že je pro vítězství nad buržoazií nezbytně nutná, a hnutí za sověty dnes zachvacuje všechny země světa.

O celém průběhu jednání a o účastnících obou stran nás soustavně a přímo informujte.²⁶²

*Lenin, Sverdlov**

* Poslední věta a podpisy jsou napsány rukou J. M. Sverdlova.
Red.

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
 KASPICKO-KAVKAZSKÉHO FRONTU
 PRO J. B. BOŠOVOU²⁶³

[7. nebo 8. 1. 1919]

Pro revoluční vojenskou radu
 Kopie předsedkyni
 astrachaňského guberniálního výboru strany
 soudružce Kolesnikovové

Mnohokrát jsme Vás žádali, abyste sem ihned přijela. Sverdlov Vám osobně poslal několik telegramů. Jestli hned nepřijedete, budete vyloučena ze strany.

Astrachaňským soudruhům vzkazují, že musí skoncovat se všemi spory a spojit se k řešení vojenských záležitostí.

Ti, kdo tohoto příkazu neuposlechnou, budou souzeni podle válečných zákonů.

Lenin

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
 KASPICKO-KAVKAZSKÉHO FRONTU²⁶⁴

[7. nebo 8. 1. 1919]

Nelze připustit, aby došlo k ozbrojeným střetnutím. Buďte pevní a odpůrci a provokatéři ztratí odvalu. Ponechá ní Grasise ve funkci je ve vaší moci. Přijede komise strany a potrestá ty, kdo svým jednáním zatahují do astrachaňských záležitostí vojenskou posádku.

PŘÍKAZ VRCHNÍMU VELITELI²⁶⁵

Připojujeme k tomuto požadavku dvou členů ÚV ještě podpisy tří členů ÚV a postupujeme jej vojenským orgánům jako požadavek ÚV.

Moskva 8. 1. 1919

Členové ÚV KSR *Lenin* *

428

TELEGRAM

G. K. ORDŽONIKIDZEMU

9. 1. 1919

Astrachaň

Štáb frontu

Poslat radiotelegraficky do Vladikavkazu
Ordžonikidzemu

Dostal jsem od Vás poprvé telegram. Děkuji a posílám pozdrav. Informujte mě prosím častěji.

Předseda rady lidových komisařů

Lenin

* Následuje podpis J. M. Sverdlova a I. T. Smilgy. *Red.*

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

10. 1. 1919

Petrohrad
Smolný
Zinovjevovi

Rozhovor s Ravičovou a Kalininem stejně jako telegram od Šadurské mě přivádějí k závěru, že devět desetin pracovníků nejvyššího mocenského aparátu v Pitěru nic nedělá. Radím Vám, abyste se nad tím zamyslel a urychleně provedl reorganizaci: přeřadil desítky, ne-li stovky, těch nejlepších na skutečnou kontrolu dopravy a sám se ujal vedení skutečné kontroly zásobovacích vlaků. To je jediná záchrana.

Lenin

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V RJAZANI

12. 1. 1919

Rjazaň
Guberniálnímu výkonnému výboru

Co jste podnikli v souvislosti s velkými spekulacemi, které státní kontrola odhalila v jídelnách společného stravování?²⁶⁶

Předseda rady lidových komisařů

Lenin

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
 ÚJEZDNÍHO SOVĚTU
 V SUZDALU²⁶⁷

12. 1. 1919

Suzdal ve Vladimírské gubernii
 Újezdnímu výkonnému výboru
 Kopie *Vladimir, guberniálnímu výkonnému výboru*

Prošetřte co nejpřísněji postup oddílů pro potírání černého obchodu s potravinami a mimořádné komisi ve stanici Gavrilov Posad. Zda vydávají potvrzení na konfiskované obilí, zda mají v pořádku výkazy a co dělají se zkonfiskovaným obilím. Telegrafujte o splnění úkolu.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE²⁶⁸

[13. 1. 1919]

První rozumné hlášení. Zjistěte, kdo je to *Paškov*, napište lidovému komisariátu vnitra, že toto *první rozumné hlášení* vítám. Paškovovi děkuji a od ostatních žádám *totéž*.

TELEGRAM A. P. KUDRJAVCEVOVI

[13. 1. 1919]

Petrohrad

Knihovnický odbor lidového komisariátu
školství a osvěty
Vedoucímu odboru Kudrjavcevovi

Zachraňte knihovnu Struveho v Polytechnickém institutu před rozkradením. Zvlášť hodnotné svazky předejte Veřejné knihovně, ostatní Polytechnickému institutu. Portrét A. J. Gerda od Jarošenka ať ředitel Polytechnického institutu předá Nině Alexandrovně Struveové.

O splnění úkolu telegrafujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ
A F. E. DZERŽINSKÉMU²⁶⁹

14. 1. 1919

Glazov a do místa pobytu
Stalinovi a Dzeržinskému

Dostal jsem a četl první šifrovanou depeši. Oba vás velmi prosím, abyste osobně řídili realizaci navrhovaných opatření přímo na místě, neboť jinak není zaručen úspěch.

Lenin

A. D. CJURUPOVI²⁷⁰

[Nejdříve 14. 1. 1919]

Cjurupovi:

Musíme v *každém případě připravit*, vyhlásit a uspořádat týden hladovějících dětí.

Snad by se dal spojit s *odváděním všech přebytků a mimořádnou mobilizací* výborů vesnické chudiny.

Mohlo by se ještě něco pro děti sehnat a udělat?

Bylo by to potřeba.

Přikládám přílohu o *maæ*: prosím, abyste mi ji co nejdřív vrátil se *stručným* vyjádřením komisariátu zásobování.²⁷¹

436

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V KURSKU

16. 1. 1919

Kursk

Guberniálnímu výkonnému výboru

Kopie*

Propusťte Kogana, za něhož se teď zaručují spolehliví členové strany, a je vyloučeno, že by se vyhnul vyšetřování.** Ve vyšetřování pokračujte, jeho výsledky mi oznamte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Další adresu Lenin zřejmě nedopsal. *Red.*

** Jde pravděpodobně o žádost komunistické frakce Ústředního výkupního byra při lidovém komisariátu zásobování RSFSR. *Red.*

VEDOUCÍMU ÚŘADOVNÝ
RADY LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

18. 1. 1919

Nařizuji Vám, abyste mě okamžitě informoval o všech stížnostech na všechny vládní instituce a osoby, které dostává úřadovna rady lidových komisařů, přičemž mě o písemných stížnostech informujte do čtyřiaadvaceti hodin a o ústních do osmačtyřiceti hodin.

V úřadovně se musí zřídit zvláštní registratura na tyto stížnosti, přičemž vedoucí kanceláře úřadovny bude mít za úkol pečlivě kontrolovat plnění mých rozhodnutí o těchto stížnostech.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

438

L. D. TROCKÉMU²⁷²

Soudruhu Trockij!

Napište mi, co si o tom myslíte, a pak mi to laskavě vraťte.

Považuji za vrchol nehoráznosti, že Vacetis poslal 3 pluky k Narvě. *Odvolejte to!!*

21. 1. [1919]

Lenin

M. K. VLADIMIROVOVI

22. 1. 1919

Soudruhu Vladimirove!

Dostal jsem Váš dopis.²⁷³ Mockrát děkuji. Návrh se budu snažit prosadit hned — dokonce před zasedáním Rady obrany —, a to dotazníkem.

Bylo by dobré, kdybyste dával (alespoň občas) do tisku výzvy k dělníkům.

S pozdravem *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V KURSKU²⁷⁴

22. 1. 1919

Kursk

Guberniálnímu výkonnému výboru

Kogana jsem nechal zatknout za organizační neschopnost, za to, že nevyslal dělníky do nejpříhodnějších újezdů, a za liknavou pomoc dělníkům.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

K. I. LANDEROVI

23. 1. 1919

Soudruhu Landere!

Upozorňuji Vás na usnesení schválené dnes v RLK: ukládá se Vám zkontrolovat *do soboty* (pro sobotní zasedání RLK), jak *odbor pro zásobování dělníků** (nebo ostatní orgány lidového komisariátu zásobování) plní usnesení RLK z 18. 1. 1919;

— vysvětlit příčiny průtahů;

— najít viníky.²⁷⁵

Jmenujte *schopného* revizora *komunistu*, rozhodně mu dejte na pomoc *dělníka* a *pospěšte si*, aby už *v pátek ráno* začali pracovat (jestli nemáte dělníka, *začněte bez něj*, ať přijde dodatečně).

Považuji tuto věc za důležitou: musíte *denně* podávat zprávu. Je třeba zkontrolovat agendu uvedeného odboru, způsob práce s telegramy (zda jsou evidovány, zda se dají snadno najít, zda se kontroluje termín odpovědí na ně apod.).

Velmi Vás prosím, udělejte to co nejrychleji a opravdu důkladně.

Lenin

* Je míněn odbor lidového komisariátu zásobování, zabývající se zásobováním dělníků v továrnách, závodech a v palivových organizacích potravinami. *Red.*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE²⁷⁶

Zatelefonujte Něvskému a řekněte mu, že je třeba udělat *mimořádná* opatření a že ho prosím, aby obratem odpověděl.

23. 1. [1919]

Lenin

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[24. 1. 1919]

Tajné

Kozlov a do místa pobytu
předsedovi Revoluční vojenské rady Trockému

Wilson navrhuje příměří a zve na poradu všechny vlády v Rusku. Obávám se, že si chce zajistit Sibiř a část jihu, protože nedoufá, že se mu jinak podaří vůbec něco udržet. Tato okolnost spolu s obsazením Orenburgu, Luganska a Čertkova nás podle mě nutí, abychom napnuli všechny síly a do měsíce obsadili jak Rostov, tak Čeljabinsk i Omsk. Je to v souladu s naším rozhovorem. Ověřte si hlavně, jakou strategii zvolil Vacetis po obsazení Orenburgu, a sdělte mi svůj názor. K Wilsonovi budete asi muset jet Vy.²⁷⁷

Lenin

4 4 4
TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V SAMARĚ²⁷⁸

27. 1. 1919

Samara
Guberniálnímu výkonnému výboru

Pošlete ihned do Moskvy všechny materiály proti pravému eserovi Alexandru Michajloviči Smirnovovi, sdělte důvody zatčení, ověřte jeho prohlášení, že chce spolupracovat se sovětskou mocí proti Kolčakovi, a zajistěte mu zatím ve vězení co nejvýhodnější podmínky.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

4 4 5
K. I. LANDEROVI

Landerovi: prosím, abyste *ihned* zavedl přísné vyšetřování a bezpodmínečně dal spolehlivému revizorovi na pomoc dělníka komunistu.²⁷⁹

28. 1. [1919]

Lenin

E. M. SKLJANSKÉMU

30. 1. 1919

Skljanskému

Skupina 8 letců v operující armádě na caricynské frontě, Rudé lelectvo (23. letecký oddíl) Od Z. P. Kržižanovské, — v čele s pilotem *Baranovem* prostřednictvím jedné (dřív byl v 8. jednotce zvláštní delegátky na sjezdu letecké divize) — žádá o revizi o mimoškolním vzdělávání. a sděluje, že letecké oddíly existují *jen na papíře* a že celá situace spěje *ke katastrofě*.²⁸⁰

Předseda RLK

V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

31. 1. 1919

Charkov, Rakovskému

Proslýchá se, že v Charkově mají krymské a oděské noviny, mezi nimi i jedny oděské ve francouzštině. Moc Vás prosím, zařídte ihned, aby se opatrovaly celé komplety a pravidelně se posílaly sem k nám.

Lenin

TELEGRAM N. I. IVANOV OVI²⁸¹

[31. 1. 1919]

Komisaři práce Ivanovovi, Petrohrad
Kopie Zinovjevovi, **Petrohrad**

Vojenská situace kategoricky vyžaduje maximální zvýšení výroby iževské zbrojovky. Největší překážkou je nedostatek dělníků. Rada obrany už před dvěma týdny uložila odborovému svazu kovodělníků, aby urychleně přestěhoval do Iževska prozatím 5000 dělníků, přičemž se měl zaměřit především na petrohradské dělníky, kteří by našli v Iževsku práci, bydlení a plně dostačující stravování.

Doposud jsme nedostali žádné informace o tom, kolik petrohradských dělníků se do Iževska stěhuje. Takovou lhostejnost k naskýtající se možnosti nejen zaměstnat, ale i uživit tisíce dělníků s jejich rodinami považuje Rada obrany za nepřipustnou.

Ukládám Vám, abyste obratem telegrafoval, kdy přesně a kolik dělníků bude z Petrohradu do Iževska převedeno.

Předem upozorňuji, že jakékoli průtahy a jakékoli výmluvy jsou nepřipustné.*

Předseda Rady obrany *Lenin*

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

L. B. KAMENĚVOVI²⁸²

[V druhé polovině ledna 1919]

Kameněvovi

Dzeržinského prosbě radím vyhovět. Formálně má pravdu, a Krylenko si dělá zbytečné starosti — to je můj dojem.

L. B. KRASINOV I

[V lednu až únoru 1919]

Ihned to vyřídíte Čičerinovi a *dohlédněte* (nebo někomu přikažte dohlédnout), aby *energicky* a *vytrvale* prosazovali tuto politiku.²⁸³

V. P. MILJUTINOV I,
N. N. KRESTINSKÉMU
A D. I. KURSKÉMU

[2. 2. 1919]

Miljutinovi, Krestinskému a Kurskému

Izvěstija z 2. února přinášejí zprávu, že Moskevská lidová banka (tj. vedoucí činitelé našeho občanského družstevnictví) byla usvědčena (kyjevskými listy) z toho, že podvodným jednáním »pěstitelů obilí«, ukrajinských kulaků a statkářů v čele se Skoropadským *podloudně* získala 50 vagónů cukru^[28]!

Je nezbytně nutné: 1. zahájit v souvislosti s tímto případem intenzívní agitaci v tisku: *kampaň* proti *vedoucím* družstevním *činitelům* a důsledně je demaskovat (odlišovat od využívání aparátu); 2. jmenovat *vyšetřovací komisi*.*

4 5 2

TELEGRAM B. N. NIMVICKÉMU²⁸⁴

[5. nebo 6. 2. 1919]

Ufa,

předsedovi guberniálního revolučního výboru
Nimvickému

Navrhujeme neodmítat Chalikova a souhlasit s amnestií za podmínky, že bude s baškirskými pluky vytvořena jednotná fronta proti Kolčakovi. Sovětská moc zaručuje Baškirům úplnou národnostní svobodu. Zároveň je ovšem nezbytné co nejpřísněji postihnout kontrarevoluční živly mezi baškirským obyvatelstvem a získat skutečnou kontrolu nad tím, zda jsou baškirská vojska proletářsky spolehlivá.**

Lenin, Stalin

* Na konci tohoto dokumentu Lenin připsal: »Do *archívu*, pro *bližší informace*.« Existují strojopisy tohoto dokumentu podepsané Leninem a odeslané Miljutinovi a Krestinskému. *Red.*

** Text telegramu od slova »Zároveň« je napsán Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

6. 2. 1919

Petrohrad
Smolný, Zinovjevovi

Je to pravda, že jste dal jako rukojmí zatknout mogilevského arcibiskupa Roppa? Žádám o sdělení, za jakých podmínek by ho bylo možné propustit a za co se přimlouvá papež.²⁸⁵

Lenin

JACQUESOVI SADOULOVI

8. 2. 1919

Milý soudruhu Sadoule!

Jsem Vám velmi vděčen za Vaši brožuru.²⁸⁶ Kompletní lednová čísla francouzských novin nemám. Neviděl jsem je. Snad jsou u Čičerina.

Komunistický pozdrav a upřímné přání, abyste se brzo uzdravil.

Vždy Váš *Lenin*

E. M. SKLJANSKÉMU
A V. N. PODBĚLSKÉMU

1

[10. 2. 1919]

Skljanskému

Zakažte to hraní si na telegramy.²⁸⁷

2

[11. 2. 1919]

Skljanskému a Podbělskému

Nešlo by ty hloupé telegramy, rozeslané na 100 adres, zastavit oběžníkem?²⁸⁸

456

TELEGRAM A. G. ŠLJAPNIKOVU

12. 2. 1919

Astrachaň
Šljapnikovovi

Dostal jsem Váš telegram o situaci v Baku.²⁸⁹ Doufám, že chápete nesmírnou důležitost celé věci a podniknete energické kroky, abyste nálady Bakuských využili k rychlým a rozhodným akcím. Zaručte bezpečnost těm, co přejdou k nám. Telegrafujte podrobněji.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

13. 2. 1919

Petrohrad
Smolný
Zinovjevovi

Jak to vypadá s propuštěním Morise Lejtejzena Finy?²⁹⁰
Je třeba stůj co stůj usilovat o jeho osvobození. Jednání
Finů je pobuřující. Telegrafujte.

Lenin

458

G. I. PETROVSKÉMU²⁹¹

Soudruhu Petrovskij! Dovídám se, že autor je čestný člověk, člen strany. Prosím vás, svěřte vyšetřování co *nejserióznějším* lidem. Oznamte mi, *koho* jste jmenoval.

13. 2. [1919]

Lenin

459

TELEGRAM
REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
VÝCHODNÍHO FRONTU

Velmi mě znepokojuje ústup 2. armády. Mluvil jsem s Vacetisem, který brzy pojede do Vjatky. Dejte mi prosím zprávu, jaká děláte opatření a jak to vypadá s příchoďem sta rot. Za druhé. Doufám, že pro zásobování uděláte maximum z možného; co se vůbec udělat dá, a že Ústřední komisi pro zásobování Rudé armády přidělíte osvědčené vojenské síly. Nejdůležitější je vyvarovat se

sporů s nimi. Oznamte, zda svorně spolupracujete. Za třetí. Jak to vypadá s tou konspirativní záležitostí, o které mi Gusev poslal dopis po zvláštním poslovi?

14. února [1919]

Lenin

460

G. J. ZINOVJEVOVI

14. 2. 1919

Soudruhu Zinovjeve!

Jedna příbuzná člena ÚV konstitučních demokratů (bývalého právního zástupce) Viktora Ivanoviče Dobrovolského (její muž je ve státních službách) se na mě obrátila s prosbou o jeho propuštění z vězení. Uvádí: »Není rukojmí. V roce 1907 odešel z politického života. Je starý, nemocný, krátce před zatčením prodělal těžký zápal plic, z čilého padesátiletého člověka se stal ubohý, neduživý stařec. Jeho rodina začíná mít bídu, neboť žila jen z výdělků hlavy rodiny.«

Prosím Vás, prověřte to a zvažte, jestli by nebylo možné propustit ho na záruku. Dejte mi prosím také vyjádření Mimořádné komise.²⁹²

S pozdravem *Lenin*

461

N. P. BRJUCHANOVHOVI²⁹³

[17. 2. 1919]

Brjuchanovovi: Tak tohle je přímo obludné: před měsícem to vyčistili. Obilí je hodně. Lidi nejsou a tady je hlad.

Musíte udělat co nejtvrdší opatření, zalarmovat *vojenské zásobovací* byro + dělnickou inspekci.

Co jste udělal? Co míníte ještě udělat?

462

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

18. 2. 1919

Petrohrad
Smolný, Zinovjevovi

Právě jsem se doslechl, že prý obvodní sovět vystěhoval Věru Ivanovnu Zasuličovou a další významné revolucio-náře z domu spisovatelů. Vždyť to je přece ostuda! Opravdu se to stalo?²⁹⁴

Lenin

463

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
ÚJEZDNÍHO SOVĚTU
V MAMADYŠI²⁹⁵

18. 2. 1919

Mamadyš
Újezdni výkonný výbor

Je pravda, že sormovský komunista Rukavišnikov sedí celý měsíc ve vězení a jeho případ se neřeší? Jestli ano, musíte toho, kdo to zavinil, předat soudu za zbytečné průtahy. Odpovězte telegraficky.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
ÚJEZDNÍHO SOVĚTU
V JELAŤMĚ²⁹⁶

18. 2. 1919

Jelaťma
Újezdní výkonný výbor

Michail Mitrofanovič Fedosejev z Azejeva si stěžuje, že jste znárodnili jeho tiskárnu a 6. února přípisem č. 455 odmítli za ni zaplatit a odškodnit za ztrátu zaměstnání jeho dvě učnice a knihařku. Sdělte obratem, zda jsou tato tvrzení pravdivá, zda je pravda, že tiskárna stojí v Sasově v kůlně a zahálí. Uvažte, zda by nešlo dát Fedosejevovi práci v tiskárně anebo ho nechat utvořit dělnické družstvo a svěřit mu vedení — kontrolované — jeho bývalé tiskárny, která by byla plně podřízená sovětu.²⁹⁷

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU²⁹⁸

[18. 2. 1919]

Charkov
Rakovskému

Charkovští statistikové se obrátili na ředitele Ústředního statistického úřadu soudruha Popova s návrhem, aby se navázaly styky s ukrajinskou sovětskou vládou v otázce organizace statistiky na Ukrajině podle vzoru státní statistiky Ruské sovětské republiky. V případě Vašeho sou-

hlasu může být soudruh Popov vyslán za tímto účelem na Ukrajinu. Odpovězte prosím telegraficky.*

Lenin

466

TELEGRAM P. I. STUČKOVÍ
A J. A. BERZINOVÍ

19. 2. 1919

Riga
Sovětská vláda Lotyšska
Stučkovi, Berzinovi

Vítám rozhodnutí německých dělníků v Rize vydat v sešitech Sebrané spisy K. Liebknechta a R. Luxemburgové. Doufám, že jim všestranně pomůžete a vydání tak urychlíte a že mi jeden výtisk pošlete.

Lenin

467

TELEGRAM S. I. GUSEVOVI

19. 2. 1919

Arzamas
Štáb frontu, Gusevovi

Odpověď na šifrovanou zprávu jsem dostal, není tam však ani slovo o zásobování a o tom, co jste udělal pro odstranění neshod a pro zvýšení dovozu. Odpovězte.

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

Pokud jde o Baškiry, máte pravdu, když žádáte buď odzbrojení, nebo okamžité akce proti Kolčakovi.²⁹⁹

Lenin

468

NAŘÍZENÍ A. D. CJURUPOVI

19. 2. 1919

Nařízení

Lidovému komisaři A. D. Cjurupovi se vzhledem k jeho nástupu do práce a vzhledem k nutnosti chránit státní majetek* nařizuje *přísně dodržovat tato ochranná opatření:*

nepracovat nepřetržitě víc než dvě hodiny,

nepracovat po půl jedenácté večer,

nepřijímat návštěvy veřejnosti.

Bezvýhradně plnit omezovací příkazy Lýdie Alexandrovny Fotijejové.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

* Lenin má na mysli Cjurupův zdravotní stav. *Red.*

L. B. KAMENĚVOVI

21. 2. 1919

Soudruhu Kameněve!

Doručitel je předseda samarského guberniálního výkonného výboru.* Má velmi zajímavé diagramy a údaje o zásobování.

Doporučuji, abyste ho nechal *referovat* před velkým shromážděním moskevských dělníků. Obilí máme hodně. Skutečně. *Musíme lidi povzbudit.*

Váš *Lenin*

470

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V JAROSLAVLI

22. 2. 1919

Jaroslavl
Guberniálnímu výkonnému výboru
Kopie mimořádné komisi

Státní zaměstnanec Danilov si stěžuje, že mu mimořádná komise zabavila tři pudy mouky a další potraviny, které za půldruhého roku získal pro svou čtyřčlennou rodinu vlastní prací. Důkladně to prošetřete. Výsledek mi oznamte telegraficky.**

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Jde o A. P. Galaktionova. *Red.*

** Na telegram se stížností Lenin napsal: »Do archívu pro bližší informace.« *Red.*

UČITELŮM Z TVERSKÉ GUBERNIE³⁰⁰

Zástupci Tverské gubernie
soudruhu Ramenskému

Vyřídíte učitelům z Tverské gubernie, že jejich chleba mají kulaci a že úkolem sovětské moci je dát tento chleba pracujícím.

22. 2. 1919

*V. Uljanov (Lenin)*POTVRZENÍ PRO DELEGACI
DANILOVSKÉ TEXTILKY

24. 2. 1919

Potvrzuji, že delegace soudruhů z Danilovské textilky mě navštívila ohledně přidělu textilií. Protože o této věci rozhodlo předsednictvo ÚVV, které je podle Ústavy^[35] *nadřízeno* radě lidových komisařů, nemáme ani já jako předseda RLK, ani rada lidových komisařů právo toto rozhodnutí měnit.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
REPUBLIKY

[Nejpozději 25. 2. 1919]

Takové informace nejsou zajímavé, protože nejsou věcné.

Nebylo by možné podávat asi takovéo:

1. číslo divize (1, 2, 7 . . .)
2. místo, kde se nachází
3. počet bodáků
4. „ šavlí
5. „ děl
6. „ nábojů
7. „ granátů
8. „ koní
9. % dodaného vybavení
10. kdy bude úplně vybavena
11. počet komunistických buněk
12. kolik tiskovin bylo rozšířeno za určitou dobu.

4 7 4

TELEGRAMY M. K. VLADIMIROVOVI

[26. 2. 1919]

1

Vladimirovovi

Rada obrany rozhodla, že když Revoluční vojenská rada republiky do dvou dnů nepředloží zdůvodněný posudek ve prospěch trati Povorino—Caricyn, dáme přednost trati Liski—Lichaja. Komisariát dopravy říká přímo, že na rekonstrukci mostů na obou tratích nám nebude stačit materiál. Plně souhlasím s tímto rozhodnutím Rady obrany, a jestli dokážete ten div, že opravíte trať Liski—Lichaja, a kromě toho se Vám podaří opravit ještě i Povorino—Caricyn, pak umíte dělat zázraky.

Lenin

Osobně souhlasím s tím ponechat na Vás, chcete-li rekonstruovat obě trati, jak píšete. Ještě dnes se pokusím spojit s Cjurupou a Sverdlovem, a kdybychom se rozhodli jinak, budu Vám okamžitě telegrafovat. Něvskij zřejmě nevěděl, jaký materiál můžete dostat z jihu. Předám mu oba Vaše dopisy.

Lenin

475

TELEGRAM

S. J. CECHANOVSKÉMU³⁰¹

26. 2. 1919

Rudňa

Předsedovi výkonného výboru Cechanovskému
Kopie Mogilev, guberniálnímu výkonnému výboru

Mohu Vás přijmout, když ne osobně, tak prostřednictvím tajemníka. Podle mě není plán komunistů z mikulinské volosti špatný, ale bylo by dobré mít z Orši a Mogileva alespoň stručné písemné vyjádření, proč zaujali odmítavé stanovisko.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

476

POTVRZENÍ PRO I. L. LORENCE

26. 2. 1919

Potvrzení

Doručitel soudruh *Lorenc* je *ústředním výborem* KSR zplnomocněn zařizovat, aby zahraniční soudruzi byli po

příjezdu ubytování v Kremlu v pěkných místnostech se stravováním třikrát denně.³⁰²

Soudruhovi Malkovovi se ukládá, aby poskytl soudruhu Lorencovi všestrannou pomoc.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

477

A. I. SVIDĚŘSKÉMU
PRO A. D. CJURUPU

[27. 2. 1919]

Sviděřskému pro Cjurupu

Vzhledem k tomu, že mezi Frumkinem a Šmidtem existují neshody (dílčí) v názoru na družstevní otázku (Frumkin je *víc pro* dělnická družstva), mám za to, že **zatím** (dokud nemáme pevné pozice v Ústředním svazu spotřebních družstev) musíme celou věc vyřešit *ve prospěch* dělnických družstev.³⁰³

478

M. M. KOSTĚLOVSKÉ³⁰⁴

[27. 2. 1919]

Souhlasím, ale jestliže *vojenské zásobovací byro* zaviní *třeba jen hodinové* zdržení mobilizace dělníků do zodpovědných funkcí a do *zásobovací armády*, pak musí všichni členové vojenského zásobovacího byra **dostat vyhazov**.

PŘÍKAZY SEKRETÁŘCE
A PÍSEMNÝ VZKAZ
N. P. BRJUCHANOVVI

1

[V únoru 1919]

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Připomeňte mi to dnes večer v *Radě obrany*.

Brjuchanovovi: vesnice *Juža* ve vjaznickém újezdu Vladimírské gubernie. **Výbor bolševiků** (delegát Borzov).³⁰⁵

2

[V únoru 1919]

N. P. BRJUCHANOVVI

- Brjuchanovovi: 1. můžete pomoci Juže?
2. jestli to nevíte, kdy byste mohl zítra ráno odpovědět?
3. byl u mě jeden jejich skvělý dělník, slíbil nám pracovníky. Jaké a kolik jich máme požadovat?

3

[V únoru 1919]

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

Zítra sem přijde ten Borzov (z Juži); zatelefonujte (nebo se hned teď domluvte s Brjuchanovem), *kdy* budou závěry z této porady.³⁰⁶

A. I. SVIDĚRSKÉMU

[V únoru až začátkem března 1919]

Myslím, že jste všichni zbytečně »teoretizovali«. Chce to popohnat Šlichtera přímo *na místo a tam* se pak uvidí, co a jak.³⁰⁷

L. A. FOTIJEVOVĚ³⁰⁸

[4. 3. 1919]

1

Dekrety nelze *obcházet*: už pouhý návrh na to se soudně stíhá.

Ale je možné, aby ÚVV povolil výjimku, a já to doporučuji.

2

Je třeba znát zákon: nepamatuji se, *kdo* povoluje *výjimky*.

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR (b)

[Mezi 4. a 24. březnem 1919]

Podle článku 3 zaslat polské vládě nótu s ujištěním, že plně souhlasíme a chceme zejména, aby rozhodlo hlasování pracujících, chceme dohodu na tomto základě, souhlasíme s dílčími ústupky atd. Toto dát jako směrnici ÚV.³⁰⁹

Lenin

TELEGRAM P. P. MYŠKINOVÍ

8. 3. 1919

Caricyn

Předsedovi guberniální mimořádné komise Myškinovi

Za poničení portrétu nemůžeme nikoho zatýkat. Ihned propusťte Valentinu Peršikovovou, a pokud je kontrarevolucionářka, sledujte ji.³¹⁰

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*F. I. KALININOVÍ³¹¹

[8. 3. 1919]

Kalininovi

Proč jste se nepřihlásil o slovo, abyste pověděl, jak jste vyhazoval zbytečné pracovníky? A jak jste ty zbytečné zjišťoval apod.?

L. A. FOTIJEVOVÉ³¹²

[8. 3. 1919]

Jestliže Chrjaščevová bydlí daleko a chodí pěšky, je mi jí líto.

Příležitostně jí taktně vysvětlete, že ve dnech, kdy nemáme na programu statistiku, může odejít dřív anebo nemusí do práce vůbec chodit.

TELEGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI

10. 3. 1919

Kozlov a do místa pobytu
náčelníku zásobování Jižního frontu Kolegajevovi

Kolik ucelených vlaků s potravinami jste vypravil do Moskvy a kolik jich můžete vypravit příští měsíc? Udělali jste všechno pro splnění směrnice ústředního výboru k výkupu potravin v Donské oblasti? Kolik toho bylo přesně odvedeno a jak odvádění probíhá? Máte na tuto práci dost dělníků z hlavního města? Odpovězte prosím telegraficky.³¹³

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

L. B. KAMENĚVOVI³¹⁴

12. 3. 1919

Soudruhu Kameněve!

Doručitelé jsou soudruzi ze sarapulského újezdu Vjatecké gubernie.

Přivezli nám a Pitěru po 40 000 pucech obilí. Je to tak pozoruhodný čin, že zasluhuje zcela mimořádného uznání. Soudruzi by se zároveň rádi seznámili s prací odborů. Zařídte prosím, aby mohli co nejdřív podat zprávu v sovětu. Také by se měla dát noticka do novin. Zavolejte mi prosím, až dostanete tento dopis, a potom pošlete doručitele ke Šmidtovi a Tomskému.

S pozdravem *Lenin*

L. B. KRASINOVÍ

12. 3. 1919

Soudruhu Krasine!

Marie Fjodorovna* mi předala přiložené písemnosti. To, co napsal Gržebín, není jasné. Co je to ten Pravbum?*** Nemůžeme získat kopii o jeho zřízení nebo o jeho zrušení? Komu je Pravbum podřízen? Budu si muset od něho vyžádat vyjádření a zároveň požádat, aby bylo přesněji řečeno, na jaké knihy a brožury chce papír Světová literatura.³¹⁵

Váš *Lenin*L. A. FOTIJEVOVÉ³¹⁶

[Po 17. 3. 1919]

Lýd. Al.!

Odpovězte mu, že jsem předal adresu, kam dekrety poslat, byru ÚV (a pošlete ji tam) a že mi může psát přímo do Moskvy, do Kremlu.

* M. F. Andrejevová. *Red.*** Petrohradské oddělení Hlavní správy papírenského průmyslu Nejvyšší národohospodářské rady. *Red.*

A. G. ŠLICHTEROVI³¹⁷

[19. 3. 1919]

Soudruhu Šlichtere!

1. Dostal jste na *Ukrajně* směrnici ÚV (o 50 miliónech k 1. 6.)?
2. Jestliže ne, viděl jste ji tady?
3. Co myslíte? *Kolik* toho *dodáte*?
4. Nebudou v této věci zapotřebí mimořádná opatření (a jaká)?
5. Když nám nic nedovezete k 1. 5. nebo k 1. 6., zajdeme všichni hladý.

Lenin

V. A. AVANĚSOVOVI

Soudruhu Avaněsove!

Doručitel soudruh Jemeljanov, petrohradský dělník, je můj starý dobrý známý a stranický pracovník. Moc Vás prosím, abyste mu umožnil dojet co možná nejdřív z Moskvy do Pitěru.³¹⁸

Lenin

21. 3. 1919

G. I. PETROVSKÉMU

[Nejpozději 22. 3. 1919]

Soudruhu Petrovskij!

Pošlete prosím tento nebo podobný telegram, nebo zařídte, aby se tam prostřednictvím guberniálního výkonného výboru udělala revize.³¹⁹

*Lenin*TELEGRAM V. N. KAJUROVOVI³²⁰

27. 3. 1919

Tajné

Pátá armáda, Kajurovovi

Dostal jsem Váš nepochopitelně optimistický telegram; mám velké obavy, že takový optimismus, který už napáchal dost škod na východě, nám uškodí i teď. Sdělte, jestli jste tlumočil můj názor Trockému a jaké kroky jste podnikl ke zlepšení politické práce, pro zvýšení elánu a uvědomělosti posil.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM F. N. VIŠŇEVSKÉMU³²¹

28. 3. 1919

Jaroslavl

Újezdnímu komisaři zásobování Višněvskému
Kopie guberniálnímu zásobovacímu výboru

Vedení jaroslavského svazu spotřebních družstev obviňuje Višněvského, že vydal nařízení o reorganizaci, které ruší rostovské družstevnictví jako technický aparát. Pošlete mi kopii tohoto nařízení a vyjádření dělnických družstev, jakož i guberniálního zásobovacího výboru.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V ČEREPOVCI

29. 3. 1919

Čerepovec

Guberniálnímu výkonnému výboru

Prošetřete stížnost Jefrosiňji Andrejevové-Jefimovové, ženy vojáka z vesnice Novoselo v pokrovské volosti v bělozerském újezdu, na to, že jí vzali obilí do společné sýpky, ačkoli její muž je už pátý rok v zajetí a tříčlenná rodina nemá živitele. Výsledek šetření a vašich opatření mi sdělte.³²²

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

LIDOVÉMU KOMISAŘI VNITRA

2. 4. 1919

Soudruhu *lidovému komisaři vnitra*

Zástupci putivlského újezdu Kurské gubernie si stěžují na volby. Je třeba provést *nové volby do sovětů* podle zákona. Prosím o odpověď, co jste zařídil: revizi, kontrolu, vydal příkaz a jaký, atd.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*V. BACHVALOVOVI³²³

Dokončit stavbu chrámu se vám samozřejmě povoluje; prosím, abyste si zašel pro instrukce za lidovým komisařem spravedlnosti soudruhem Kurským, s nímž jsem se právě domluvil.

2. 4. 1919

V. Uljanov (Lenin)

E. M. SKLJANSKÉMU

[3. 4. 1919]

Skljanskému

Dvanáct francouzských zajatců trpí zimou. Obléknout je + stravu.*

499

TELEGRAM G. N. KAMINSKÉMU**

[4. 4. 1919]

Tula, Kaminskému

Hned to oznámím Krasinovi a to o penězích Krestinskému.³²⁴ Udělejte celkově co nejpřísnější opatření; a pokud jde o rudoarmějský příděl, to teď rozhodnout nemohu, dostávali prý funt*** a čtvrt. Je třeba zjistit příčiny poklesu produktivity. Informujte nás častěji, Vy i Orlov.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Na rubu tohoto vzkazu sekretářka poznamenala: »Předáno Skljanskému 3. 4. 1919.« *Red.*

** Odesláno přímou linkou. *Red.*

*** Funt — 409,5 g. *Čes. red.*

TELEGRAM VELITELI 10. ARMÁDY

4. 4. 1919

Caricyn, veliteli 10. armády
Kopie Velikokňážeskaja
Veliteli divize Dumenkovi

Vyřídte můj pozdrav hrdinovi 10. armády soudruhu Dumenkovi a jeho neohrožené jízdě, která se vyznamenala při osvobození stanice Velikokňážeskaja z pout kontrarevoluce. Jsem přesvědčen, že krasnovovští a děnikinovští kontrarevolucionáři budou nadobro potlačeni.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

D. I. KURSKÉMU

[Nejpozději 5. 4. 1919]

Je načase schválit *rámcový* jednací řád RLK.

1. Referentům 10 minut.
2. Řečníkům poprvé 5, podruhé 3 minuty.
3. Mluvit nejvýš 2krát.
4. K programu 1 pro a 1 proti po 1 minutě.
5. Výjimky podle *zvláštních* usnesení RLK.³²⁵

SARATOVSKÝM
 SOVĚTSKÝM ORGÁNŮM
 (GUBERNIÁLNÍMU ZÁSOBOVACÍMU
 VÝBORU,
 VÝKONNÉMU VÝBORU
 GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU,
 VÝKONNÉMU VÝBORU
 MĚSTSKÉHO SOVĚTU A DALŠÍM)

5. 4. 1919

Plně se připojuji k žádosti lidového komisariátu zásobování všemožně podporovat saratovskou *Radu pro záchranu hladovějících dětí v rudých sídelních městech*. Osobně se velmi přimlouvám za to, aby se této Radě pro záchranu dětí ze všech sil pomohlo.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

ODPOVĚĎ ROLNÍKŮM
 ZE SKOPINSKÉHO ÚJEZDU³²⁶

Ukládat mimořádnou daň rolníkům nižší než průměrné majtkové kategorie je *protizákonné*. K daňovým úlevám pro *střední* rolníky jsme udělali opatření. V nejbližších dnech vyjde dekret³²⁷. Na ostatní otázky se okamžitě dotáží lidových komisařů a pak dostanete odpověď.

5. 4. 1919

V. Uljanov (Lenin)

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE

[5. 4. 1919]

Připomenout mi v RLK v přítomnosti Seredy a Sviděského.

Musí se sestavit, po dohodě s lidovým komisariátem *zemědělství* a lidovým komisariátem *zásobování*.³²⁸

A. I. SVIDĚRSKÉMU

5. 4. 1919

Soudruhu Sviděskij!

Prosím, abyste přijal delegáty (nebo to uložil Frumkinovi) a snažil se vyhovět jejich žádosti, jak jsme spolu už dohodli.³²⁹

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

S. P. SEREDOVI A A. D. CJURUPOVI³³⁰

Seredovi a Cjurupovi

Rolník Filipp Iljič Bodrov (bytem v Moskvě, Sokolniki, Dětská zotavovna), bývalý petrohradský dělník, člen strany přes 20 let, majitel hospodářství ve veněvském újezdu Tulské gubernie [asi 20 členů rodiny ve společné domácnosti s nerozděleným (nepodělili se) majetkem, »*střední rolník*«] mě ujišťuje, že by se dalo do Moskvy ze vzdálenosti až 200 verst (jeho vesnice je 180 verst od Moskvy)

dovézt obilí *koňským potahem*. Obilí prý mají, dokonce i přebytky.

Říká, že zimní období se už promeškalo, ale i *po seti* (s tím se končí kolem Nikolaje*) zbude *asi měsíc* volného času (než se začne rozvážet hnůj, týden před svátkem Petra a Pavla**). Toho prý by se mělo využít.

Musíme *ihned, rychle* sehnat patřičné údaje a informace, a jestliže bude *alespoň nějaká naděje*, musíme to udělat, protože z východu nám nic nedovezou.

7. 4. 1919

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

5 0 7

TELEFONOGRAM
V. L. PAŇUŠKINOV I³³¹

[7. 4. 1919]

Soudruhu Paňuškinovi

Nařizuji Vám, abyste ihned, bez meškání začal nakládat brigádu a urychleně ji poslal na místo určení. Ukládám Vám, abyste odjel na frontu společně s brigádou. Splnění příkazu hlaste.

Lenin

* 9. května. *Čes. red.*

** 29. června. *Čes. red.*

RADIOTELEGRAMY
BÉLOVI KUNOVI³³²

1

7. dubna [1919], 1.45 hod. odpoledne

Lenin Vás prosí, abyste pozdravil Bavorskou republiku rad. Prosí, abyste ho ihned a co nejpodrobněji informoval. Zejména o všem, co se týká socializace půdy v Bavorsku.

Lenin

2

8. dubna [1919], 2.15 hod. ráno

Prosíme, abyste nám sdělil podrobnosti o revoluci v Bavorsku. Nevíme nic, kromě stručného radiotelegramu vlády Bavorské republiky rad. Oznamte nám prosím, jak se tam vyvíjejí události a zda má nové zřízení veškerou moc. Prosím o odpověď na svůj včerejší dotaz týkající se vašeho programu národnostní otázky. Jak je to v Bavorsku s agrárním programem vlády rad?

Lenin

TELEGRAM N. N. KUZMINOVI³³³

8. 4. 1919

Vologda nebo Pleseckaja
Do místa pobytu
vojenskému komisaři 6. armády Kuzminovi

Z Vašich telegramů mám dojem, že nás Angličané podvádějí. Proto také, i když nijak nechci ovlivňovat rozkazy Vašeho vojenského velení, za svou osobu prosím, abyste všemožně zesílil stráž a zvýšil bdělost a postaral se rovněž o zesílení našeho útoku.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V KAZANI

9. 4. 1919

Kazaň, guberniální výkonný výbor
Kopie revoluční vojenský výbor

Z Jadrina si stěžují občané Černyšov, Sorokin, Semjonov a German, že jsou pět měsíců ve vězení, aniž byli vyšetřováni. Okamžitě tuto stížnost prošetřete a ihned mi podejte vysvětlení.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM S. K. MININOVÍ³³⁴

[11. 4. 1919]

Děkuji za zprávy. Promyslete prosím celý systém opatření, aby se situace v Tule natrvalo zlepšila.

Lenin

TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOVÍ

12. 4. 1919

Petrohrad

Pozernovi, pro Paňuškina

Vaše průtahy s nakládkou a odjezdem jsou nepochopitelné. Uvědomte si, že sebemenší prodloužení je zločin. Nedostatečné zásobení to neomlouvá. Okamžitě, stůj co stůj vyjedte a odvezte vaši vojenskou jednotku.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*PŘÍKAZ TAJEMNÍKOVÍ³³⁵

[12. 4. 1919]

Je třeba to *prozkoumat* a *prověřit*, aby se tento film mohl co nejdříve promítat v celé Moskvě.

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V ORLU³³⁶

12. 4. 1919

Orel, guberniální výkonný výbor
Kopie Maloarchangelsk, újezdní výkonný výbor

Byl zatčen spisovatel Ivan Volnyj. Gorkij jako jeho přítel velmi prosí, aby se při vyšetřování postupovalo s maximální ohleduplností a nezaujatostí. Nemohli byste ho propustit a dát pod spolehlivý dohled? Telegrafujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

I. I. IONOVVI

13. 4. 1919

Soudruhu Ionove! Dostal jsem 20 000. Přikládám stvrzenku.

Prosím, abyste přiložených 15 000 odevzdal jménem *P. Petrova* do pokladny vydavatelství petrohradského sovětu.³³⁷

S komunistickým pozdravem *N. Lenin*

TELEGRAM A. M. GORKÉMU

14. 4. 1919

Petrohrad
Smolný, Gorkému

Předseda orelské vyšetřovací komise Čužinov mi telegrafoval, že Ivan Volnyj byl dočasně propuštěn, než se jeho případ vyšetří.

Lenin

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
SOVĚTU V TULE³³⁸

[16. 4. 1919]

Tula
Tulskému újezdnímu výkonnému výboru

Prosím o co nejrychlejší odpověď na tyto otázky:

1. konal se v Tule tulský újezdní sjezd k organizování osevu, 2. v polovině března nebo kdy přesně, 3. padl tam návrh (čí) poslat pozdrav Leninovi, 4. byli delegáti pro odeslání telegramu, ale proti tomu, aby se posílal jménem komunistů, 5. byl sjezd kvůli tomu rozpuštěn, 6. nebo to bylo kvůli něčemu jinému, 7. jestliže ano, tak za jakých to bylo okolností, 8. jestliže ne, tak zda tam nebyly nějaké jiné neshody a v čem spočívaly, 9. kolik bylo na sjezdu delegátů, 10. máte jejich jména a adresy, 11. kdo byl na sjezdu za újezdní výkonný výbor nebo za újezdní zemědělský odbor?

Pro mě je důležité dostat odpověď *obratem*. Pokud nemůžete odpovědět ihned na všechny otázky, odpovězte *okamžitě* na ty, na které *můžete* odpovědět hned, a stanovte termín, kdy odpovíte na ostatní.

Bezpodmínečně trvám na co nejrychlejší odpovědi a odpovědným za případné průtahy činím újezdní výkonný výbor.

Pošlete mi prosím výstřižky *všech* příspěvků týkajících se tohoto sjezdu ze *všech* místních novin.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

5 1 8

I. T. SMILGOVI*

Soudruhu Smilgo, posílám k Vám soudruha Puryševa. Je to dělník z vyborského obvodu, kde jsem se s ním seznámila. Podle mého názoru je dobrý organizátor. Teď pracuje v našem komisariátu, ale touží po aktivnější práci. Je však bohužel přespříliš skromný. Promluvte s ním a dejte mu odpovídající práci. Neradi ho ztrácíme, ale doba už je taková, že ho nemůžeme držet.

N. K. Uljanovová

Připojuji se za svou osobu k prosbě, abyste soudruhu Puryševovi, který dělá dojem nejen vospělého, ale i mimořádně schopného dělníka, věnovali zvláštní pozornost.

17. 4. 1919

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

* Smilga tehdy pracoval v Revoluční vojenské radě republiky.
Red.

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

18. 4. 1919

Petrohrad
Smolný, Zinovjevovi

Dostal jsem Váš telegram o vřelém ohlasu petrohradských dělníků na mobilizaci.³³⁹ Dnes jsem dostal podrobnou zprávu vrchního velitele a vidím jasně, že je nutně zapotřebí nepolevovat ve vypětí sil a jednat mimořádně rychle. Využijte Kalininova pobytu k posílení a urychlení transportů z Pitěru. Podle možnosti vypravte větší transport také s Kalininem.

Lenin

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

[18. 4. 1919]

Šifrovaně

Kyjev, Rakovskému

Pokud jde o esery, rozhodně bych radil nanejvýš tři, a na ty by si měli dávat bolševici dobrý pozor; kdyby nesouhlasili, tím hůř pro ně, my tím jen získáme.³⁴⁰ Z vojenských úkolů připomínám znovu dva nejdůležitější: proražit přes Bukovinu a dobýt Rostov. Na tyto dva úkoly vynaložte všechny síly — potvrďte to Podvojskému a Antonovovi. V případě Dybenkovových plánů varuji před neuváženým dobrodružstvím, bojím se, že by to mohlo skončit krachem a on by zůstal odříznut.³⁴¹ Nebylo by rozumnější vystřídat jeho silami Machna a zaútočit na Taganrog a Rostov? Důkladně to všechno uvažte a rozhodněte samozřejmě sám.

Lenin

F. E. DZERŽINSKÉMU³⁴²

Soudruhu Dzeržinskij!

Moc Vás prosím, abyste zavedl *co nejpřísnější* vyšetřování.

18. 4. [1919]

Lenin

TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVU

[20. 4. 1919]

Šifrovaně

Sokolnikovovi

Jsem krajně znepokojen zpoždováním operací proti Doněcké pánvi a Rostovu. Musí se nutně urychlit, ovšem jen s patřičnými silami. Vypracujte k tomu konkrétní směrnice a my je prosadíme přes ÚV pro Ukrajince a rovněž pro naše. Je to vrcholné darebáctví, že se potlačení kozáckého povstání tak protáhlo.³⁴³ Odpovězte podrobněji.

Lenin

5 2 3
VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V TAMBOVĚ

20. 4. 1919

Tambov
Guberniálnímu výkonnému výboru

Přikládám telegram z Tambova.³⁴⁴ Prosím svolat ještě jednou těch 252 (není jasné, zda jsou to *všichni* členové družstva, nebo jenom část a z jakého celkového počtu) a vysvětlit jim toto:

»Rada lidových komisařů schválila dekret o zakládání spotřebních komun, aby se mohly výrobky správně rozdělovat. Bylo by nespravedlivé, kdyby se výrobky, které potřebuje *všechno* obyvatelstvo bez výjimky, rozdělovaly jen mezi *část* obyvatelstva, jak tomu bylo za kapitalismu. Za kapitalismu podchycují družstva ve všech zemích převážně horní vrstvy dělníků a rolníků. Teď se však musí na rozdělování výrobků podílet nejen horní vrstvy, ale *všichni*, všichni pracující bez výjimky.

Sotva bychom našli třeba jen jednoho z velkých zakladatelů světového družstevního hnutí, který by nepoukazyval na přeměnu tohoto hnutí v socialismus. Taková doba právě teď nastala a všichni nejlepší družstevní pracovníci mají pochopení pro takové *rozvíjení* družstevnictví, jakým je dekret o přeměně družstev ve spotřební komuny, *kteře sdružují všechny pracující bez výjimky*.

Právo zcela samostatné kontroly stejně jako právo samostatně řídit *zůstává* členům spotřebních komun. Proto také žádám účastníky schůze, aby zrevidovali své rozhodnutí, uznali závaznost dekretu rady lidových komisa-

řů a nedoháněli dělnicko-rolnickou moc k použití nežádoucích donucovacích opatření.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*«

Text v uvozovkách přečtěte na schůzi a uveřejněte v místních novinách. Objasněte podrobněji (a *taktně, ne ostře*), co jsem uvedl. Telegrafujte o splnění úkolu.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

5 2 4

TELEGRAM ŽLOBINSKÉ
ŽELEZNIČNÍ MIMOŘÁDNÉ KOMISI

21. 4. 1919

Žlobin

Železniční mimořádná komise

Kopie újezdnímu výkonnému výboru

Kopie Mogilev, guberniálnímu výkonnému výboru

Rabkin, vedoucí lékárny, si stěžuje, že mu železniční mimořádná komise zkonfiskovala kolo.* Okamžitě to přísně prošetřete a ověřte. Telegrafujte; pokud nebyly pro konfiskaci kola nějaké zvláštní nebo vojenské důvody, budete za ni potrestáni.³⁴⁵

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* G. M. Rabkin v telegramu Leninovi oznamoval, že kolo nutně potřebuje pro spojení s lékařem, který bydlí daleko od lékárny. *Red.*

TELEGRAM
I. I. VACETISOVI
A S. I. ARALOVOVI³⁴⁶

[21. nebo 22. 4. 1919]

Šifrovaně

Serpuchov
Vrchnímu veliteli Vacetisovi
a členu Revoluční vojenské rady republiky Aralovovi

Postup na část území Haliče a Bukoviny je nezbytný pro spojení s Maďarskou republikou rad. Tento úkol se musí vyřešit co nejrychleji a nejspolehlivěji, není ale třeba zabírat z území Haliče a Bukoviny víc, než sám úkol vyžaduje, protože ukrajinská armáda nesmí být absolutně v žádném případě odváděna od svých hlavních úkolů. Prvním, nejdůležitějším a nejnaléhavějším, je pomoc Donbasu. Tato pomoc musí být rychlá a vydatná. Druhým úkolem je navázat trvalé železniční spojení s Maďarskou republikou rad. Sdělte, jaké směrnice jste dal Antonovovi a jak jste zajistil kontrolu jejich plnění.

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM
V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

Šifrovaně

Kyjev, Antonovovi
Kopie Podvojskému a Rakovskému

Sokolnikov mi telegrafoval, že Děnikin skvěle využil v Doněcké pánvi přestávky v boji, upevnil své pozice

a shromáždil čerstvější síly než naši. Nebezpečí je obrovské. Ukrajina musí bezpodmínečně považovat donbaskou frontu za nejdůležitější ukrajinskou frontu a stůj co stůj okamžitě splnit úkol vrchního velitele, tj. poslat patřičné posily na úsek Donbas—Mariupol. Z hlášení Podvojského zjišťuji, že válečného materiálu, i když nepočítáme Oděsu, je na Ukrajině spousta, jen se nesmí hromadit, naopak je třeba ihned formovat doněcké dělníky i nové jednotky pro obsazení Taganrogu a Rostova. Mobilizovali jste všechny důstojníky na Ukrajině? Musíme za každou cenu rychle a podstatně zvětšit síly proti Děnikinovi. Telegrafujte co nejpodrobněji a donuťte vaše šifranty šifrovat pečlivěji, aby se dalo všechno rozluštit.

22. 4. 1919

Lenin

527

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
ÚJEZDNÍHO SOVĚTU V JELECI³⁴⁷

23. 4. 1919

Jelec
Újezdnímu výkonnému výboru

Okamžitě prošetřete případ zabavení žita Goričevovi a ostatním ve stanici Jelec. Zda byla vydána potvrzení a je-li zabavení oprávněné? Neměla by se část nebo všechno vrátit? Telegrafujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

[24. 4. 1919]

Soudruhu Skljanskij!

Týká se to zrovna toho, co bylo včera rozhodnuto.

Je třeba **spěšně, ihned**:

1. sestavit *text* směrnice ÚV všem příslušníkům národnostních menšin o vojenské *jednotě* (spojení)*;
2. dát ji *také* tisku pro celou řadu článků;
3. připravit *ihned*, ještě dnes, návrh dekretu o *všeobecné vojenské přípravě* (vzít 100 %, a ne 75 %³⁴⁹);
4. propočítat: 24 000 příslušníků velitelského sboru. Jestliže budeme počítat 1 ku 10, můžeme vytvořit armádu o počtu 240 000 mužů.

Prověřit to a vzít ihned jako normu pro *Ústřední správu zásobování* jak Ruska, tak Ukrajiny.

TELEGRAM K. A. MECHONOŠINOV I

24. 4. 1919

Vojenský
Přednostně
Šifrovaně

Astrachaň
Mechonošinovi

Je nanejvýš podivné, že posíláte jen vychloubačné telegramy o budoucích vítězstvích. Projednejte okamžitě:

za prvé, nedá-li se urychlit dobytí Petrovska, aby se mohla odvézt nafta z Grozného;

* Návrh směrnice ústředního výboru o vojenské jednotě viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 423–424. *Red.*

za druhé, nedá-li se obsadit ústí Uralu a Gurjev, aby se odtud mohla brát nafta, naftu zoufale potřebujeme.

Všechno úsilí zaměřte na co nejrychlejší získání nafty a telegrafujte podrobněji.*

Lenin

5 3 0

E. M. SKLJANSKÉMU

[24. 4. 1919]

Dnes je třeba poslat hlavnímu štábu a veliteli Západního frontu ostrý telegram s Vaším i mým podpisem, že se jim ukládá, aby vyvinuli maximální energii a rychlost k dobytí Vilna.³⁵⁰

5 3 1

TELEGRAM VRCHNÍMU VELITELI
A REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
ZÁPADNÍHO FRONTU

[24. 4. 1919]

Šifrovaně

Serpuchov, vrchnímu veliteli
Revoluční rada Západního frontu

Po ztrátě Vilna je Dohoda ještě troufalejší. Musíme nutně a s maximální rychlostí udělat všechno, abychom Vilno získali co nejdřív zpět a nedali tak bílým možnost stáhnout síly a upevnit své pozice. Urychlete přísun posil

* V horní části dokumentu Lenin připsal: »Soudruhu Meďanceve! Připravte šifru a požádejte Skljanského, aby mi zavolal, hned jak přijede. 24. 4. *Lenin.*« *Red.*

a jednejte energičtěji. Polní štáb ať s největší možnou obezřetností sleduje operaci na tomto úseku.

Předseda Rady obrany *Lenin**

532

TELEGRAM

G. J. SOKOLNIKOVVI

[24. 4. 1919]

Šifrovaně

Sokolnikovvi

Musíme za každou cenu rychle a definitivně zlikvidovat povstání. ÚV vysílá Bělorodova. Obávám se, že se svou mírností dopouštíte chyby, ale pokud jste absolutně přesvědčen, že na krutou a nemilosrdnou odplatu nemáte síly, pošlete okamžitě podrobný telegram. Nešlo by slíbit amnestii a tak je úplně odzbrojit? Odpovězte ihned. Posíláme ještě dva velitelské ročníky.

Lenin

* Telegram podepsal rovněž místopředseda Revoluční vojenské rady republiky E. M. Skljanskij. *Red.*

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU,
V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI,
N. I. PODVOJSKÉMU A
L. B. KAMENĚVOVI

[24. 4. 1919]

Kyjev
Rakovskému, Antonovovi
Podvojskému a Kameněvovi

Stůj co stůj, ze všech sil a co nejrychleji nám pomozte potlačit kozáky a obsadit Rostov, třeba i za cenu dočasného oslabení na západní Ukrajině, protože jinak nám hrozí záhuba.

Lenin

TELEGRAM
V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[25. 4. 1919]

Šifrovaně

Kyjev, Antonovovi
Kopie Rakovskému, Podvojskému a Kameněvovi

Dostal jsem šifrovanou zprávu a rovněž váš návrh na rozdělení Jižního a Ukrajinského frontu. Za první děkuju, za to druhé vám nadávám, protože je to hra na samostatnost.³⁵¹ Rozhodně přesuňte ukrajinská vojska ihned a za každou cenu k obsazení Taganrogu. Telegrafujte.

Lenin

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

[25. 4. 1919]

Šifrovaně

Kyjev, Rakovskému

Z rezoluce jekatěrinoslavských eserů je zřejmé, že jsou to darebáci, zastánci kulaků.³⁵² Za jejich obhajobu kulaků a za heslo proti centralizaci musíme proti nim rozvinout v novinách kampaň a požadovat, aby kulaky odhalovali a bojovali proti tomu, aby rolníci volně prodávali obilí. Ve vládě je třeba spoutat esery co nejpřísnějšími směrnice-
mi, dát je pod co nejpřísnější dohled a v případě, že by se v otázce zásobování, družstevnictví, financí a v otázce co nejužšího sblížení s Ruskem sebeméně odchýlili od vládní linie, připravit všechno tak, aby byli s hanbou vyhnáni. Informujte mě častěji.

Lenin

N. I. BUCHARINOVÍ

Soudruhu Bucharine! Otiskněte tohle s **důkladným** a rozvážným rozbohem a *podrobně* v něm dokažte, že *takovéto* přiklánění se socialistů-revolucionářů ke kulakům a k oddělení od Ruska, tj. *tříštění* sil tváří v tvář Kolčakovi a Děnikinovi, *objektivně napomáhá* buržoazii a Kolčakovi.³⁵³

25. 4. [1919]

Lenin

E. M. SKLJANSKÉMU³⁵⁴

[25. 4. 1919]

Musíte se ještě domluvit s Dzeržinským, aby Vám dal ty *nejenergičtější* lidi. Nemáme poslat ještě další vojenské síly?³⁵⁵

A taky je třeba, jestli je tam zle, uchýlit se ke *lsti*.

E. M. SKLJANSKÉMU

[26. 4. 1919]

Musíte: 1. poslat *dnes* revoluční vojenské radě *Východního frontu a armádě* telegramy o mimořádných opatřeních na pomoc Čistopolu;

2. *sám* se dnes domluvit přímou linkou s Východním frontem.

Lenin

TELEGRAM S. I. GUSEVOVI

26. 4. 1919

Gusevovi

Je třeba udělat mimořádná opatření na pomoc Čistopolu. Věnoval jste tomu dostatečnou pozornost? Vyčerpali jste všechny možnosti? Telegrafujte.

Lenin

TELEGRAM K. A. MECHONOŠINOV I

[26. 4. 1919]

*Šifrovaně*Astrachaň
Mechonošinovi

Z hlášení z 23. 4. vyplývá, že Ardahan a Kars se dostaly z Baku do Gurjeva beztretně. Astrachaňci tedy chvástávají slibují velká vítězství v budoucnu a zároveň pouštějí nepříteli do Gurjeva. To je pobuřující a dokonce to vzbuzuje podezření, že jde buď o zradu, nebo o hanebnou sabotáž. Vyžadujeme od Vás co nejpřísnější kontrolu, osobní prověřování, pečlivý dohled a bezpodmínečnou ostrážitost.

*Lenin*G. J. ZINOVJEVOVI³⁵⁶

Soudruhu Zinovjeve! Přečtěte si to a dejte to přečíst soudruhu Badajevovi. *Důrazně* mu připomeňte: ještě jednou nesplní příkazy ústředí — a *postavíme* ho *před soud*. S tím se nežertuje.

Ať Vám podepíše, že jste mu to oznámil.

26. 4. [1919]

Lenin

P. S. Příložené materiály a tento dopis *vraťte*.

TELEGRAM L. B. KAMENĚVOVI

[28. 4. 1919]

Jekatěrinoslav, Kameněvův vlak
Kameněvovi

Směrnici k Donbasu jsme už dávno zopakovali. Udělejte skutečnou kontrolu, co vlastně, kolik, kdy a kam přijelo, nebo kde je co na cestě. Ioffeho nepotřebujeme na Krymu, ale v ukrajinské vládě, ve funkci, kterou určí Rakovskij, aby se čelilo separatismu, a pro Krym najdeme někoho jiného, ne ovšem Dybenka.

Lenin

DOPORUČUJÍCÍ DOPIS
PRO V. S. MICKEVIČE

29. 4. 1919

Doporučuji tímto soudruha Valentina Sergejeviče Mickeviče jako komunistu a jako nesmírně svědomitého pracovníka. Musím dodat, že podle svědectví soudruhů, kteří znají jeho práci a jimž je možné naprosto důvěřovat, je soudruh Mickevič schopný organizátor.

Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*

G. J. ZINOVJEVOVI

30. 4. 1919

Soudruhu Zinovjeve!

Při rozhovoru se soudruhem Jemeljanovem mě zvláště překvapilo, že takoví skvělí a velice spolehliví pitěřští dělníci *zbytečně* mrhají svými silami při práci s technikou, jako je například doprava automobily a potahy.

To je neodpustitelné! K technice je přece možné někoho najmout, může to být i někdo mnohem méně schopný, i někdo neznámý, tj. o němž nevíme, nakolik je poctivý. Ale takové lidi, jako je Jemeljanov, musíme posílat *na vesnici*, do *správních* a řídicích orgánů, do újezdních výkonných výborů, kde je čestných lidí málo a kde je zoufale potřebujeme.

Nebylo by možné utvořit ze soudruha Jemeljanova a z 5—10 jeho přátel v Pitěru *iniciativní skupinu* dělníků, která by vybrala 300—600 pitěřských dělníků s výhradně dobrým doporučením strany a odborů, a ty pak po jednom nebo po dvou rozeslat do újezdních výborů po celém Rusku?

Takový plán bych plně podporoval. Všechny takové dělníky (jejichž ročníky nepodléhají vojenské službě) je třeba uvolnit z mechanických prací a z míst, kde se dají *nahradit*, a převést je do *správních orgánů* na vesnici. Dokud na vesnici nepošleme skupinu takových absolutně spolehlivých a zkušených pitěřských dělníků, nějakého podstatného zlepšení tam nedosáhneme.

S pozdravem *Lenin*

PETROHRADSKÝM ORGANIZACÍM

[Ve druhé polovině dubna 1919]

Četl jsem podrobné hlášení Vacetise a náčelníka štábu. *Závěr je skličující.* — Je nezbytné účinně zaktivizovat síly. Nesmíme *dopustit*, aby dnešní nadšení *ochablo*, naopak musíme ho minimálně dva měsíce udržet a *ještě vystupňovat*. Jinak válku neskončíme, a skončit ji musíme *stůj co stůj*, protože se stále množí příznaky únavy mas (100 000 dezertérů).

Projednal jsem s Trockým tato opatření:

1. Poslat na Don asi tři tisíce vojensky *neschopných* a neozbrojených pitěských dělníků. Účelem toho je dát to tam do pořádku, oslabit kozáky, *unitrně* je rozložit, *usadit se mezi nimi*, vytvořit ve vesnicích skupiny atd.

2. Všemi prostředky a silami ještě intenzívněji připravovat volžskou flotilu. Zejména *opravovat* plavidla.

3. Totéž pokud jde o dělostřelectvo (ale nestahovat ho z karelské fronty). *Znovu a zase* s vojáky prověřit, jestli by se nedalo východu pomoci dělostřelectvem.

4. Sbírat pušky, *zejména poškozené* (v Tule jich mohou opravit 800 denně; *nemají tam co dělat*).

5. Mobilizaci dělníků v Pitěru rozšířit i na Ukrajinu a Don.

Dnes jsem dostal telegram od Zinovjeva, že několik velkých pitěských závodů zastavilo pro nedostatek nafty práci. Krasina jsem telefonicky nezastihl. Až ho zastihnu, podám zprávu. Ale myslím, že nafta není a nebude.

Doporučuji poslat *všechny* ty dělníky na tři měsíce na Ukrajinu, na Don a na východ. Nemá smysl, aby hladověli a hynuli v Pitěru, když jinde mohou získat chleba a uhlí.

6. Rovněž pokračovat v mobilizaci stranických pracovníků, zejména do míst v blízkosti fronty.

Znovu a znovu musíme »vykrádat Pitěť«, tj. brát mu lidi, protože jinak nezachráníme ani Pitěť, ani Rusko.

Různé oblasti správy a kulturně osvětové činnosti v Pitěťu je možné a nutné *zredukovat* po dobu tří měsíců na *desetinu*.

Pak zachráníme Rusko i Pitěť.

Jiné dělníky, kteří by byli na úrovni pitěťských, nemáme.

S pozdravem *Lenin*

5 4 6

L. B. KAMENĚVOVI³⁵⁷

[V dubnu 1919]

Na bezzásadové ústupky nebude ani v červnu pozdě. Cjurupa tvrdí, že Ústřední výkupní byro vykoupilo několik *miliónů* (mimo normu), ale »volný výkup« to zabil a vynesl *mnohem míň*.

Zkontrolujme tato čísla — *celková*.

1. Kolik vykoupilo (a přivezlo) (fakticky) Ústřední výkupní byro za *dva* nebo *tři* měsíce?

2. Kolik *přivezl* »volný« dodavatel za *únor* + *březen*?

5 4 7

M. M. KOSTĚLOVSKÉ³⁵⁸

[V dubnu 1919]

Rozumějte tomu tak, jak je to napsáno: usnesení ÚV. *Je válka*. Všichni musí tam, *kde je situace nejtěžší*.

ŠTÁBU 2. UKRAJINSKÉ
SOVĚTSKÉ ARMÁDY

A VŠEM SOUDRUHŮM TÉTO ARMÁDY

2. 5. 1919

Vyslovuji svůj nejhlubší dík a uznání soudruhům 2. ukrajinské sovětské armády za tank, který mi poslali jako dar.³⁵⁹

Tento dar je drahý nám všem, je drahý ruským dělníkům a rolníkům jako důkaz hrdinství našich ukrajinských bratrů, je nám drahý i proto, že svědčí o úplném krachu Dohody, která se zdála tak silná.

Srdečný pozdrav a nejvřelejší přání úspěchů dělníkům a rolníkům Ukrajiny a ukrajinské Rudé armády.

Předseda Rady obrany
V. Uljanov (Lenin)

J. E. RUDZUTAKOVI³⁶⁰

Rudzutakovi: tohle jsem dostal 2. 5. !!!!! Pořádnějším vy-
nadejte: telegram z 27. 4. mi měli doručit *nejpozději*
28. 4. (Pošlete mi potvrzení podepsané viníky, že dostali
důtku s výstrahou.)

2. 5. [1919]

Lenin

E. M. SKLJANSKÉMU³⁶¹

Skljanskému: je to velmi důležité; je jim třeba *nechat* část 33. divize a *okamžitě* přimět Vacetise, aby o tom poslal *naprosto jasný* telegram do Astrachaně.

2. 5. [1919]

Lenin

551

TELEGRAM
MINSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU
VOJENSKÉMU KOMISAŘI

3. 5. 1919

Minsk

Guberniální vojenský komisař
Kopie guberniálnímu výboru bolševiků

Leteckého pozorovatele 38. leteckého oddílu Fjodora Alexandroviče Armanda osobně znám; zaslouží si důvěru, třebaže je to bývalý důstojník a není komunista. Prosím soudruhy rudoarmějce a komisaře, aby ho nepodezřivali. Telegrafujte, že jste tento můj telegram předali příslušné vojenské jednotce.

Předseda Rady obrany *Lenin*

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОВЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

Председатель Совета
РАБОЧЕЙ и КРЕСТЬЯНСКОЙ
ОБОРОНЫ.

— 0 —
Москва, Кремль.

Л. В. 191
№

Штабу 2-ой Украинской
Современной Армии
и всем товарищам этой
армии.

Принимая свои самые искренние
благодарности и выражая
своего товарища Штабу
Украинской Современной Армии
по поводу пригласения в подарок
танка.

Этот подарок будет как
всем, дорогим товарищам и
презультатом Кассин, как подарок.

První strana Leninova dopisu Štábu 2. ukrajinské
sovětské armády a všem soudruhům této armády z 2. května 1919

A. J. BADAJEVOVI³⁶²*Badaičovi*

Soudruhu Badajeve! Jen žádné vrtochy, nejste přece slečinka. Nikdo se Vás neptal na to, jestli považujete »všechny své činy« za »absolutně (!!) správné« (to je směšné!!), ale na to, jestli jste plnil *všechny* příkazy ústředí. A právě o tom se vůbec nezmiňujete! Pracujte dál, Vaši *demisi nepřijímáme*. Napříště plňte všechny příkazy ústředí a nemluvte hloupé nesmysly o »intrikách«.

4. 5. [1919]

S pozdravem *Lenin*

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI
A N. I. PODVOJSKÉMU

[5. 5. 1919]

Kyjev, Antonovovi, Podvojskému
Kopie Rakovskému

Ústřední výbor strany uděluje přísnou důtku Antonovovi a Podvojskému za to, že přes všechny sliby a četná naléhání neudělali vůbec nic podstatného pro osvobození Donbasu. ÚV žádá, abyste vyvinuli maximální úsilí, a upozorňuje vás, že jinak vás předá stranickému soudu.

Odesláno

5. 5. ve 2.37 hod.

Jménem ÚV *Lenin**

* Dále následují jména J. V. Stalina a N. N. Krestinského, napsaná Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAM
 CH. G. RAKOVSKÉMU,
 V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI
 A N. I. PODVOJSKÉMU

5. 5. 1919

Šifrovaně

Kyjev, Rakovskému,
 Antonovovi a Podvojskému

Dosud od vás nemáme ani jednu přesnou, konkrétní odpověď, jaké jednotky byly vyslány do Donbasu, kolik pušek, šavlí a děl, v které stanici je první sled. Obsazení Lugansku je důkazem, že pravdu mají ti, kdo vás obviňují ze sklonů k separatismu a z orientace na Rumunsko. Uvědomte si, že poskytnete-li skutečnou pomoc Donbasu pozdě, zaviníte katastrofu.

Lenin

Prosím vrátit s poznámkou: odesláno šifrovaně — hodin
 — minut.

Spěšně

5. 5.

Lenin

MOSKEVSKÉMU SOVĚTU
NEBO MOSKEVSKÉMU VÝBORU KSR(b)

5. 5. 1919

Moskevskému sovětu
Soudruhu **Iljovi**
nebo soudruhu Zagorskému
nebo sekretariátu moskevského výboru

Doporučuji doručitele soudruha Filippa Iljiče Bodrova, člena strany od roku 1894, z *té doby* ho zná z Pitěru Naděžda Konstantinovna. Je to zkušený člen strany a chtěl by pracovat *přímo* v Moskvě; z osobních důvodů se nemohl dosud přihlásit.

Moc prosím, abyste mu dali ihned práci. Místo ve stranických orgánech by teď byl snad potřebnější v *jednotném orgánu Moskevského železničního uzlu pro vykládku při moskevském sovětu*.

S pozdravem *Lenin*

Vydejte prosím doručiteli tohoto listu soudruhovi F. I. Bodrovovi pouputku do moskevského sovětu.

5. 5.

Lenin

G. V. ČIČERINOVĚ
A M. M. LITVINOVĚ³⁶³

[6. 5. 1919]

Milí soudruzi!

Posílám své připomínky. Pokud nevzniknou zásadní názorové neshody, rozhodněte sami. Moje rada je: využít toho *propagandisticky*, protože *jiný* význam to jasně mít *nemůže*. Nanejvýš mile vůči Nansenovi, *nanejvýš vyzývavě* vůči Wilsonovi, Lloydovi-Georgeovi a Clemenceauovi, tak je to na místě, na ně se musí *jedině* takhle — to je správný tón.

6. 5. *Lenin*

Podle mého názoru jsou obě odpovědi, v kterých se Nansenovi navrhuje schůzka a vyslovuje dík, zcela správné. Myslím ale, že by se měla *víc* rozvést *propagandistická* stránka věci a využít skutečnost, že Dohoda, která snadno zatajuje přede všemi jiné naše dokumenty*, výjimečně *právě tuto odpověď nebude moci zatajit*.

Proto bych doporučoval využít toho *propagandisticky* a *důkladněji* odlišit stránku (α) *humanitní* a (β) *politickou*.

(α) Odvoláváte se tedy na humanitní (dokonce snad *jen* na humanitní?) charakter návrhu? Za to patří veškeré díky a chvála *osobně* Nansenovi. Sledujete-li tedy humanitní cíle, pak do toho laskavě *neplette* politiku, ale *přivezte* to *rovnou* (tohle zdůraznit). Přivezte to rovnou! Jsme dokonce ochotni *zaplatit* i trojnásobek ceny a rádi *Vás* sem pustíme na kontrolu a poskytneme *Vám* všechny zá-

* Lenin má na mysli to, že Sovětské Rusko několikrát oficiálně nabídlo dohodovým mocnostem mír (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 39, Praha 1988, s. 378). *Red.*

ruky. Tohle všechno rozvést, rozmáznout, vysvětlit. *Určete místo a čas k jednání!*

Jde-li Vám však o *příměří*, tak to už je přece *politika!* Jste přece vzdělaný člověk, pane Nansene, chápete velmi dobře, že *každá* válka a *každé* příměří je *politika*. Takže Vy jste spojil »humanitní« s »politickým«, Vy jste to smíchal dohromady! Vysvětlete mu jako šestnáctileté dívence, proč je příměří *politika*.

(β) Je to správné směřovat »humanitní cíle« s »politikou«? Ne, je to špatné, protože je to pokrytectví, za něž Vy nemůžete a my *Vás* z něho *neobviňujeme*. Neboť o politice musíme mluvit *otevřeně*, bez pláštíku »humanity«.

A když už jste *sám* začal s politikou, pak nám odpusťte, *musíme* Vám odpovédět na podstatu věci.

(β¹) Jestliže jde o příměří *v zájmu míru*, pak velmi dobře víte, že jsme *pro*. Souhlasili jsme s Princovými (*dokonce!*) ostrovy, [potvrdili jsme to Bullitovi, který je bohužel, jak se ukázalo, jako i celá *americká politika ve vleku* Clemenceaua a Lloyda-George, protože to, co nám Bullitt sliboval, když nás ujišťoval, že Amerika donutí Clemenceaua a Lloyda-George podřídit se, to *se nestalo* (neškodilo by Wilsona trochu »popíchnout«!)]³⁶⁴.*

Princovy ostrovy jsme *nezmařili* my, ale *monarchisté* a *antisemitští pogromisté*, ti, kdo chtějí *vrátit půdu statkářům* — vysvětlit, rozvést, *dokázat* tyto tři body, že Děnikin a Kolčak jsou 1. monarchisté; 2. pogromisté; 3. obnovují statkářské vlastnictví půdy a zavádějí výkupní platby pro rolníky.

Souhlasili jsme s příměřím, *aby se mohlo jednat* o míru, ovšem *se skutečnými* původci války, a ne se šachovými fi-

* Když budete všichni proti, vypusťte to (jde pravděpodobně o text, který dal Lenin do hranatých závorek. *Red.*). Ale podle mého by bylo *prakticky* velmi účelné znepřátelit s nimi Wilsona tím, že bychom prohlásili, že je *šachovou figurkou* v rukou Clemenceaua a Lloyda-George, že se těm *dvěma*, této »většině« podřizuje!!

gurkami, tj. s Anglií, Francií a Amerikou. Vysvětlíte podrobně, že válku vedou *oni*, jejich lodě, jejich *děla*, jejich náboje, jejich důstojníci. **Důkladně** odhalte *nehoráznou lež*, že »se zřekli intervence«, zatímco *podporují* (a štvou) Estonce, Finy a Poláky.

(β²) Dále, *nejde-li* vám o příměří *v zájmu míru*, ale za účelem politické *spěkulace* — *pak ho nechceme*. S mírem se nežertuje. *Nikomu* se nepodaří nás napálit. Tohle také rozveďte.

Nakonec *resumé*: *jestliže* je to politika, pak jsme *příměří* v zájmu míru navrhovali, souhlasíme s tím, Princovy ostrovy jsme nezmařili a jsme vždy ochotni jednat se *skutečnými původci* války.

Jestliže to *není* politika, *ale* humanitní cíle, děkujeme, přijímáme a zveme Vás, přijďte a kontrolujte, my také přijedeme, kam budete chtít (čas, místo), *a zaplatíme* dokonce *trojnásobek* ceny dřevem, rudou, plavidly.

Ale rozhodně si nesmíme nechat ujít příležitost dát Nansenovi takovou odpověď, aby z toho byla *dobrá* propaganda.³⁶⁵

5 5 7

TELEGRAM

G. J. SOKOLNIKOVVI
A A. L. KOLEGAJEVOVI

6. 5. 1919

Šifrovaně

Kozlov

Revoluční vojenská rada Jižního frontu
Sokolnikovovi a Kolegajevovi

Průtahy s potlačením povstání jsou přímo pobuřující. Dnes jsem měl v rukou zprávu, že se nijak nepokročilo. Je nezbytné postupovat co nejenergičtěji a důsledně vy-

mýtít liknavost. Neměli bychom poslat ještě další pracovníky Mimořádné komise*? Telegrafujte podrobněji. Otálet s potlačéním povstání je nepřípustné.

Lenin

5 5 8

TELEGRAM A. G. BĚLOBORODOVOVI

6. 5. 1919

Kozlov

Revoluční vojenské radě Jižního frontu,
okamžitě předat štábu 9. armády
Běloborodovovi — zmocněnci Rady obrany
nebo do místa pobytu

Jsem nesmírně překvapen, že ani ve Vašem druhém telegramu není vůbec zmínka o plnění Vašeho úkolu.³⁶⁶ Urychlení je absolutně nezbytné. Spěchejte a popohánějte ostatní. Odpovídejte podrobněji.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Jde o Celoruskou mimořádnou komisi pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi. *Čes. red.*

TELEGRAM L. B. KAMENĚVOVI³⁶⁷

[7. 5. 1919]

Do Kyjeva, předsedovi rady lidových komisařů
Rakovskému
pro Kameněva

Je absolutně nezbytné, abyste Vy osobně — nebo je-li nutno s pomocí Ioffeho — nejen prověřil, jak to vypadá s posilami pro Lugansk a vůbec pro Donbas, a urychlil jejich přesun, ale i sám je tam dopravil, neboť jinak bezpochyby dojde k obrovské katastrofě, jejíž následky se sotva podaří napravit. Pokud to bude třeba, nechte si dát pověření od kyjevské Rady obrany. *Jestliže Donbas vbrzku úplně nevyčistíme*, stihne nás zaručeně pohroma. K Machnovým vojskům se zatím, dokud nemáme Rostov, chovejte diplomaticky; pošlete tam osobně Antonova a udělejte ho za Machnova vojska osobně odpovědným. Telegrafujte podrobnou odpověď.

Lenin

TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOVI

Charkov
Náměstkovi lidového komisaře vojenství Mežlaukovi
Kopie Arťomovi

Dostal jsem od Lutovinova další důkaz, že si hrajete na separatismus a místní republiky, protože odmítáte poslat ihned do Donbasu všechny vojenské síly a všechny mobilizované dělníky z Charkova a vymlouváte se přitom na idiotské zákazy Podvojského. Oznamuji Vám, že nezane-

cháte-li této hry a nepošlete-li okamžitě všechny vojenské síly a všechny mobilizované dělníky z Charkova na pomoc Donbasu, budete předán stranickému soudu a vyloučen ze strany. Ihned šifrovaně odpovězte, kolik jich posíláte a kdy. Za zdržení se budete zodpovídat.

7. května 1919

Lenin

561

SMĚRNICE PRO L. B. KAMENĚVA³⁶⁸

[9. 5. 1919]

Kameněv se musí plně soustředit na urychlené vyslání vojsk do Doněcké pánve a na současnou mobilizaci dělníků ve všech velkých městech k tomuto účelu, a potom musí vyčkat příjezdu Trockého.

Oznamte, kdy toto moje sdělení obdržel Kameněv.

Lenin

562

LIDOVÉMU KOMISARIÁTU SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

10. 5. 1919

Poskytněte prosím všemožnou podporu a pomoc doručitelům tohoto listu, finským soudruhům Torniainenovi, Haapalainenovi a Wilmiovi, aby mohli zabezpečit 500 invalidů z války proti bílým.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM I. N. SMIRNOVOVI

12. 5. 1919

Revoluční vojenská rada 5
Členovi revoluční vojenské rady
Ivanovi Nikitičovi Smirnovovi

Ručíte za to, že zprávy, údajně Vaše, o demoralizaci kolčakovců a jejich hromadném přechodu k nám nejsou přehnané? Pokud ano, pak jaká opatření jste udělali za prvé pro urychlení ofenzívy a upevnění vítězství, za druhé pro to, aby do všech jednotek Východního a Jižního frontu byli posláni přeběhlíci od Kolčaka, kteří na vlastní kůži zakusili jeho zvěrstva a jsou schopni pozvednout ducha naší armády?

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM M. V. FRUNZEMU

Veliteli jižní skupiny Východního frontu* Frunzemu

Víte o těžké situaci v Orenburgu?³⁶⁹ Dnes mi od železničářů, kteří volali přímou linkou, vyřídili zoufalou prosbu Orenburských, abychom jim poslali 2 pluky pěchoty a 2 pluky jezdeckva nebo alespoň pro začátek 1000 pěšáků a několik eskadron. Oznamte obratem, co jste podnikl a jaké máte plány. Tímto mým telegramem se pochopitelně neruší vojenské rozkazy.

12. května 1919

Lenin

* Slova »Východního frontu« jsou napsána Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAM BÉLOVI KUNOVI

[13. 5. 1919]

Budapešť, Bélovi Kunovi

Váš dopis z 22. dubna jsem dostal teprve 13. (května). Jsem přesvědčen, že maďarští proletáři i přes nesmírné těžkosti udrží svou moc a upevní ji. Zdravím sílíci Rudou armádu maďarských dělníků a rolníků. Krutý mír, nadiktovaný Dohodou, všude posílí sympatie k sovětské moci. Ukrajinská vojska, která porazila Rumuny, překročila včera Dněstr. Posílám co nejsrdečnější pozdravy Vám a všem maďarským soudruhům.

Lenin

TELEGRAM M. I. KALININOVÍ

[13. 5. 1919]

Simbirsk a *do místa pobytu*
předsedovi CÚVV Kalininovi

Pracovníci v zásobování ze stanice Aťaševo si stěžují, že se podle Vašich dispozic odvázejí brambory od překupníků, ceny neúměrně stouply a výkup se zastavil. Považujeme za absolutně nezbytné, abyste se vyvaroval takových konkrétních pokynů a příkazů technického rázu pro oblast zásobování, které ruší dekrety a poškozují celou zásobovací politiku. Zkrátka nenarušujte vztahy mezi státními a stranickými orgány a věnujte se rolníkům.

*Jménem politického byra ÚV Lenin**

* Slova »Simbirsk a *do místa pobytu*« v adrese a poslední věta telegramu jsou napsány Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAM I. V. LITORINOVÍ

13. 5. 1919

Novgorod

Guberniálnímu komisaři zásobování Litorinovi
 Kopie guberniálnímu výkonnému výboru
 a guberniální mimořádné komisi

Proč jste nesplnil Cjurupův příkaz z 26. 4. okamžitě objasnit, z jakého důvodu byla zabavena místnost a inventář Svazu družstev? Žádám od všech tří adresátů, aby věc ihned vysvětlili a telegraficky odpověděli.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVŮVI

[14. 5. 1919]

Bogučar
 Sokolnikovovi

Šifrovaně

Dostali jsme od Běloborodova tyto telegramy. První: »Fronta na Donci prolomena« atd. a druhý: »Je nutné vyhnat z Rudé armády« atd. Kromě toho máme hlášení o tom, že naše útvary jsou demoralizovány a místní velení nezasahuje energicky. Jak je vidět, likvidace povstání se stále víc a víc protahuje a zároveň vzrůstá nebezpečí, že se povstalci spojí s děnikovci. Sledujete operace dost pozorně? Neměly by se útvary doplnit ze záloh Jižního frontu? Kolik z těch 214 komunistů, které v dubnu a květnu poslal Smilga na jih, jste k tomuto účelu využili?

Jaká nová opatření jste udělali, aby se s povstáním skutečně skoncovalo, a kdy můžeme očekávat jeho likvidaci? Probíhá mobilizace rolníků směrem na jih od místa povstání?* Případ důstojníka generálního štábu . . .** se musí prošetřit. Čekáme odpověď.

*Lenin
Skljanskij*

569

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

15. 5. 1919

Trockému

Vřele vítám energické kroky k potlačení povstání a zvláště povolání 33. divize. Podle mého názoru je třeba nasadit všechny síly, aby se úderu proti Grigorjevovi využilo k co nejsilnějšímu a co nejrychlejšímu náporu na Donbas. Bez dobytí Rostova se z ostatních potíží hned tak nedostaneme.

Lenin

* Text od slov »a kdy« připsal neznámý pisatel. *Red.*

** Příjmení je nečitelné. *Red.*

TELEGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU

15. 5. 1919

Kostroma

Guberniální výkonný výbor, pro Lunačarského

Požádal jsem komisariát zásobování o pomoc.³⁷⁰ Obávám se, že povstání na Ukrajině tuto pomoc znemožní, protože zhoršuje situaci.³⁷¹ Energičtěji prosazujte hromadné přesídlování na Don.³⁷² Spojte se se Seredou.

Lenin

PŘEDSEDNICTVU CÚVV

15. 5. 1919

Soudruhu Serebrjakovovi, Stalinovi
a dalším členům předsednictva
Celoruského ústředního výkonného výboru

Cjurupa dostává 2000 rublů, má sedmičlennou rodinu, obědy jsou po 12 rublech (a večere), denně $84 \times 30 = 2520$ rublů.

Jedí nedostatečně! Berou si 4 obědy a to je málo. Děti dospívají a potřebují víc než dospělí.

Žádám, aby mu byl zvýšen plat na 4000 rublů a nadto vyplacena jednorázová podpora ve výši 5000 rublů pro rodinu, která přijela z Ufy a nemá co na sebe.

Prosím o odpověď.

Lenin

TELEGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI

17. 5. 1919

Kozlov

Revoluční vojenská rada Jižního frontu
Kolegajevovi, kopie Sokolnikovovi

Běloborodov je už dávno na místě a mnohokrát mi telegrafoval z Morozovské. Překvapuje mě pasivita a neinformovanost Jižního frontu. Nechápu, proč nepovoláváte víc dělníků a přesídlenců na Don. Hlase dvakrát týdně, jak pokračuje povolávání přesídlenců a potlačování povstání.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVVI

[19. 5. 1919]

Spěšně
Šifrovaně

Bogučar

Členu revoluční vojenské rady Jižního frontu
Sokolnikovovi

Útok na Petrohrad desateronásobně zvyšuje nebezpečí a naprostou nezbytnost potlačit povstání okamžitě, za každou cenu. Telegrafujte podrobněji a častěji, jak se situace vyvíjí — zda už konečně začala operovat vysazená divize, zda se dostavují voroněžští a tambovští komunisté, kteří k vám byli posláni, zda potřebujete další posily a jaké. Průtahy jsou mimořádně nebezpečné.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

DODATEK K MANDÁTU
N. P. BRJUCHANOVA³⁷³

[19. 5. 1919]

Zvlášť důležitým a neodkladným úkolem soudruha Brjuchanova musí být zajištění potravin pro dělníky v Doněcké uhelné pánvi, zejména v Lugansku a jeho okolí.

TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVVI

[20. 5. 1919]

Šifrovaně

Bogučar

Členu revoluční vojenské rady Jižního frontu
Sokolnikovovi

Kopie Běloborodovovi

Kopie veliteli expedičních vojsk Chvesinovi

Kopie Kozlov, revoluční vojenská rada Jižního frontu

Doufám, že jste se s Běloborodovem dohodl. Podle mě by tam měl zůstat, aby všemi prostředky pomohl urychlit likvidaci povstání. Překvapuje mě, že se nezmiňujete o divizi, která Vám přišla na pomoc. Všem Vaším prosbám vyhovíme. Informujte nás častěji.

Lenin

G. J. SOKOLNIKOVVI

20. 5. 1919

Soudruhu Sokolnikovovi

Využívám příležitosti, abych si s Vámi podrobněji pohovořil o povstání. Váš telegram ze 17. (č. 189) mě velmi trápí: mluvíte jen o »rozkladu« »expedičních vojsk« a *ani slovo* o divizi (tuším že 34.), která byla vysazena k potlačení povstání! Ani slovo!

Po útoku na Pitěr je pro nás naprosto nezbytné, aby bylo povstání zcela nemilosrdně, okamžitě, *coûte que coûte** potlačeno. Velmi Vás prosím, abyste na to nezapomínal a dvakrát týdně nám posílal šifrované zprávy — budu prosazovat, aby se Vám posílalo všechno potřebné, jako jsem dnes prosadil další telegram se žádostí, aby k Vám byli posláni (*už třikrát se to urgovalo*) komunisté z Voroněžské a Tambovské gubernie.

Za každou cenu s povstáním rychle skončujte!

Váš *Lenin*

Ze všech sil budeme rovněž podporovat přesídlování z nezemědělských oblastí na Don do chutorů** k vytvoření, respektive k posílení týlu apod.

Pošleme Vám také frekventanty vojenských škol: včera jsem se o tom dohodl se Skljanským.

* — stůj co stůj. *Red.*

** Chutor — rolnické hospodářství, obvykle dvorec ležící mimo vesnici. *Čes. red.*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

Trockému

20. 5. [1919]

Vzhledem k šifrovanému telegramu od tří velitelů Východního frontu doporučuji jmenovat velitelem frontu Kameněva, vyměnit Kostajeva a místo Aralova jmenovat Laševiče.³⁷⁴ Odpovězte, jak je to s plenárním zasedáním. Obávám se, že Stalin a Zinovjev se nebudou moci 25. dostavit, a Vás odtrhovat od práce by také nebylo dobré. Navrhuji proto plenární zasedání odložit a dohodnout se telegraficky.

*Lenin*TELEGRAM J. V. STALINOVÍ³⁷⁵

20. 5. 1919

Petrohrad
Smolný, Stalinovi

Oba vzkazy jsem dostal. Domluvil jsem se podrobně se Skljanským, že se plnění příkazu bude důkladně kontrolovat. Doufám, že všeobecná mobilizace Pitěrců vyústí v jejich ofenzívu, a ne ve vysedávání v kasárnách.

Lenin

TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOVI

20. 5. 1919

Charkov

Náměstkovi lidového komisaře vojenství Mežlaukovi

Posílejte pravidelně dvakrát týdně šifrované zprávy, co děláte pro osvobození Donbasu. Obávám se, že Vaše energie už ochabuje, zatímco v zájmu rychlého a rozhodného konce je absolutně nutné, aby Charkov napjal všechny síly.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

580

TELEGRAM PŘEDSEDOVI
VÝKONNÉHO VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V GOMELU

[20. 5. 1919]

Gomel

Předsedovi guberniálního výkonného výboru

Jestliže Rabkinovo kolo bylo zabaveno jen na dobu povstání, proč mu nebylo poté vráceno? Upozorňuji Vás, že za formální odpověď, nepodloženou konkrétním výsledkem a nápravou chyby, Vás budu volat k odpovědnosti.³⁷⁶

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

581
TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
V NOVGORODU

[20. 5. 1919]

Novgorod
Guberniální výkonný výbor
Kopie mimořádné komisi
Kopie guberniálnímu komisaři zásobování

Bulatov byl zřejmě zatčen za to, že si mně stěžoval. Upozornuji, že budu předsedy guberniálního výkonného výboru, mimořádné komise a členy výkonného výboru za tohle zavírat a domáhat se jejich zastřelení. Proč jste ihned neodpověděli na můj dotaz?³⁷⁷

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

582
V. A. AVANĚSOVOVI³⁷⁸

Avaněsovovi ze státní kontroly, aby dal *zatkout* úředníka, který takto odpověděl.

20. 5. [1919]

Lenin

TELEGRAM
A. L. KOLEGAJEVOVI

21. 5. 1919

Šifrovaně

Kozlov
Revoluční vojenská rada Jižního frontu,
Kolegajevovi

Kopie členu revoluční vojenské rady
Sokolnikovovi,
Bogučar

Kopie štábnímu veliteli expedičních vojsk
Chvesinovi a Běloborodovovi

Z Běloborodovova telegramu z dvacátého se dovidám hrozné věci, že prý k jednotkám docházejí rozkazy až za několik dní a že obrněná auta jsou bez pohonných hmot. Já se na to podívám tady, vy zakročte u vás. Tambovský vojenský komisař telegrafuje, že vám poslal 669 komunistů do Bogučaru a Ust'-Medvěděcké. Jsem překvapen, že teď, kdy máte je plus 2000 frekventantů vojenských škol, plus divizi, otálíte s rozhodnými akcemi k potlačení povstání, což je třeba udělat okamžitě. Telegrafujte co nejpodrobněji.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU*

[21. 5. 1919]

Tajné

Trockému do Kyjeva a do místa pobytu

Podle zpráv z Ukrajiny tam mnohé nešvary způsobuje činnost Podvojského. Ruzer, Lomov a další tvrdí, že devět desetin těchto nešvarů způsobují jeho příkazy, zasahování do nejrůznějších věcí, podporování záborů, protizákonných konfiskací, nedisciplinovanosti atd. Jestliže jsou tyto zprávy třeba jen trochu pravdivé, o čemž téměř nepochybuji, energicky prosadte s veškerou svou energií okamžité odvolání Podvojského a jeho spolupracovníků.

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAMY L. D. TROCKÉMU

1

[22. 5. 1919]

Trockému

Z Mechonošinových hlášení** nesporně vyplývá naprostá nezbytnost okamžitě skoncovat s povstáním, protože jinak nebudeme s to uhájit ani Astrachaň. Proto znovu dů-

* Posláno přímou linkou. Slova »*Tajné*« a »do Kyjeva a« v adrese a »o čemž téměř nepochybuji« v textu jsou napsána Leninovou rukou. *Red.*

** V hlášeních se upozorňovalo na znepokojivou situaci v prostoru Astrachaně. *Red.*

razně žádám, abyste určitě ještě jednou dojel do Bogučaru a dokončil to, protože Sokolnikov to zřejmě nezvládá.

Lenin

2

22. 5. 1919

Šifrovaně

Trockému

Právě jsem se dověděl o průlomů naší fronty u Rigy. Riga je zřejmě ztracena.³⁷⁹ S velkou pravděpodobností zradili lotyšští buržoazní důstojníci. Možná že se také připravuje generální ofenzíva na celé západní frontě. To všechno nás nutí podstatně zesílit útok na Donbas a za každou cenu okamžitě zlikvidovat povstání na Donu. Po dohodě se Skljanským tam odešleme kromě tisíce frekventantů vojenských škol poslaných včera* ještě další tisíc. Radím Vám, abyste se plně věnoval likvidaci povstání.

Lenin

586

TELEGRAM M. V. FRUNZEMU

[22. 5. 1919]

Frunzemu

Dosud jsem od Vás nedostal odpověď na svůj telegram o Orenburgu z 12. května.** Co znamená Vaše mlčení? Z Orenburgu zatím i nadále přicházejí stížnosti a žádosti

* Slova »kromě tisíce frekventantů vojenských škol poslaných včera« připsal E. M. Skljanskij. *Red.*

** Viz tento svazek, dokument č. 564. *Red.*

o pomoc. Žádám, abyste příště odpovídal na moje telegramy pravidelně. Čekám odpověď.³⁸⁰

Lenin

587

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

[22. 5. 1919]

Šifrovaně

Kyjev, Rakovskému

Ústřední výbor KSR upozorňuje ÚV KSU, aby nepředkládal ukrajinské radě lidových komisařů k projednání závažná usnesení o finančních otázkách, jako je emise nových bankovek nebo výměna stříbrných rublů, bez předběžného dotazu na ÚV KSR, protože taková opatření se mohou dělat jen v celoruském měřítku.

Odpovězte podrobně, zda považujete plnění této směrnice za možné.*

Lenin, Krestinskij, Kalinin

* Poslední věta je napsána Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAMY GUBERNIÁLNÍMU
VOJENSKÉMU KOMISAŘI
V TAMBOVĚ A VORONĚŽI

1

24. 5. 1919

Pilně. *Přednostně*

Tambov
Guberniální vojenský komisař
Kopie guberniálnímu výkonnému výboru

Oznámil jste mi, že jste poslal Sokolnikovovi 669 komunistů a že 22. posíláte 200. Zatím se jich dostavilo jen 300; prověřte to a obratem odpovězte. Musíte co nejenergičtěji urychlit jejich vyslání.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

2

24. 5. 1919

Pilně
Přednostně

Voroněž
Guberniální vojenský komisař
Kopie guberniálnímu výkonnému výboru

Oznamte, kolik komunistů jste poslali Sokolnikovovi. Odpovězte obratem. Musíte jejich vyslání co nejenergičtěji urychlit.³⁸¹

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU
V ODĚSE

24. 5. 1919

Oděsa, výkonný výbor
Kopie Rakovskému, rada lidových komisařů, Kyjev

Dovolovat cizincům svévolně odjíždět je trestuhodné. Pouštět Rusy vydávající se za cizince je kontrarevoluční čin rovnající se zradě. Cizinci se vůbec nesmějí pouštět bez kompenzace, o níž může rozhodovat jen ústřední vláda. Občany dohodových zemí je možné pouštět jedine výměnou, kterou provádí ústřední vláda. Nesmí se pustit ani jeden Francouz, dokud se nevrátí z Francie vojáci, mezi nimiž je mnoho Ukrajinců. Kdo přestoupí tento zákaz, bude se přísně zodpovídat. Nezapomínejte, že finská vláda, zřejmě poštvaná Dohodou, brzdí návrat ruských vojáků do Ruska, a proto nepouštějte z Oděsy a Ukrajiny ani jednoho buržou, ani jednoho člověka. Výjimku tvoří čínští dělníci a Peršané, o čemž rozhoduje ústředí.³⁸²

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

[24. 5. 1919]

Rakovskému

Blahopřeji Vám k dobytí Alexandrije a Znamenky.³⁸³ Naléhavě Vás žádám, abyste uvolněné síly poslal do Donbasu.

Lenin

TELEGRAM
CH. G. RAKOVSKÉMU
A V. I. MEŽLAUKOVI

26. 5. 1919

Šifrovaně

Kyjev

Rada lidových komisařů, Rakovskému
Charkov

Náměstkovi lidového komisaře vojenství
Mežlaukovi

Opakuji svou žádost dvakrát týdně mi telegrafovat, jak fakticky pomáháte Donbasu. Trvám na plnění této žádosti. Nepromeškejte okamžik vítězství nad Grigorjevem, nevolňujte ani jednoho vojáka z těch, kteří bojují proti Grigorjevovi. Naříd'te dekretem a realizujte úplné odzbrojení obyvatelstva, nemilosrdně střílejte na místě za každou schovanou pušku. V této chvíli je podstatné rychle zvítězit v Donbasu, shromáždit všechny pušky z vesnic a vytvořit pevnou armádu. Ke splnění tohoto úkolu soustřeďte všechny síly, neochabujte, mobilizujte všechny

dělníky. Přečtete tento telegram všem předním bolševíkům.

Lenin

592

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[27. 5. 1919]

Šifrovaně

Petrohrad, Smolný
Zinovjevovi pro Stalina*

Všechny okolnosti bělogvardějské ofenzívy na Petrohrad nás nutí předpokládat, že v našem týlu a možná i přímo na frontě existuje organizovaná zrada. Jedině tím lze vysvětlit útok poměrně nepatrných sil, rychlý postup vpřed a časté vyhazování mostů na magistrálách vedoucích do Petrohradu. Vypadá to, že si je nepřítel naprosto jistý, že nemáme ani sebemíň organizovanou vojenskou sílu, schopnou klást odpor, a že kromě toho počítá s pomocí z týlu (požár dělostřeleckého skladu v Novosokolnikách, vyhazování mostů do vzduchu, dnešní zpráva o vzpouře na Oreděži). Žádám, abyste věnoval těmto okolnostem zvýšenou pozornost a udělal mimořádná opatření k odhalení spiknutí.

Lenin

* Slova »Šifrovaně«, »Smolný, Zinovjevovi pro Stalina« jsou napsána Leninovou rukou. *Red.*

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

Kyjev

Rada lidových komisařů, Rakovskému

28. 5. 1919

Ve svém telegramu č. 1815 si opět stěžujete na nedostatek peněz. Krestinskij mě ujišťuje, že Vám jich poslal velmi mnoho. Byli s Litviněnkem úplně zajedno. Musí se jednou provždy skoncovat s nedorozuměními. Upřesněte ihned, kolik jste dostal a kolik ještě přijde. Odpovězte rychle, přesně, společně podepište Vy a Litviněnko, šifrovaně, kolik vlastně ještě potřebujete. My nebudeme skrblit a Vy se zaručte za jejich správné rozdělení.

Lenin

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

[28. 5. 1919]

*Šifrovaně**Kyjev, Rakovskému**

Směrnice ÚV

Soustředit všechny síly na Donbas, stáhnout ze západní fronty všechno, co se dá, omezit na minimum všechny operace na vaší západní frontě, poslat Pjatakova a Bubnova do Charkova a Jekatěriloslavi, kde budou osobně

* Slova »Šifrovaně« a »Kyjev, Rakovskému« jsou napsána Leninovou rukou. *Red.*

odpovědni za důslednou a rychlou mobilizaci všech dělníků pro jižní frontu.³⁸⁴

*Lenin**

595

TELEGRAM

V. A. ANTONOVVI-OVSEJENKOVI
A N. I. PODVOJSKÉMU

[29. 5. 1919]

Šifrovaně

Kyjev, Antonovovi, Podvojskému
Kopie Rakovskému

Vzhledem k tomu, že Donbas zůstal bez pomoci, jsou ohroženy Bachmut a Slavjansk. Znovu vám navrhuji, abyste nepromeškal ani minutu a zařídil všechno tak, aby od vás došlo na místo určení všechno, co jsme požadovali. V případě zpoždění žádné ospravedlňování neuznáváme.

Předseda Rady obrany *Lenin*

* Dokument podepsal rovněž N. N. Krestinskij a L. B. Kameněv.
Red.

TELEGRAM A. A. IOFFEMU*

29. 5. 1919

Šifrovaně

Kyjev

Rada lidových komisařů Ukrajiny
Rakovskému pro Ioffeho

Přečtěte tento telegram Rakovskému, Mežlaukovi, Vorošilovovi, Pjatakovi, Bubnovovi, Kviringovi a ostatním předním pracovníkům.

Pokládám za trestuhodné, že jste přemluvili Trockého, aby neodvolal Podvojského.

Ani jeden slib se neplní; posily pro Donbas nejsou; mobilizace dělníků pokračuje ostudně pomalu. Jste osobně odpovědni za nevyhnutelnou katastrofu. Je třeba uvolnit všechny přední pracovníky a převést je do Charkova a Jekatěrinoslavi, aby tam provedli všeobecnou mobilizaci dělníků; potom přidělit každého z nich k jednomu vojenskému útvaru, aby ho přesunul k Donbasu; potom všechno zaktivizovat a vyprázdnit sklady s výstrojí. Bez rychlého vítězství v Donbasu je záhuba celé revoluce absolutně nevyhnutelná, proto se musíme na Ukrajině zbavit rutiny, pracovat revolučními metodami, zburcovat všude všechno, co se dá, osobně dohlížet na každý vojenský útvar, sledovat práci na každém kroku, všecičko nechat stranou kromě Donbasu, jednu pušku dát třem vojákům. Od vás nepřišla jediná konkrétní zpráva.

*Lenin** Odesláno přímou linkou. *Red.*

TELEGRAM S. I. GUSEVOVI,
M. M. LAŠEVIČOVI
A K. K. JUREŇOVOVI

29. 5. 1919

Šifrovaně

Simbirsk

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi, Laševičovi a Jureněvovi

Na vaše naléhání je opět jmenován Kameněv.* Jestli do zimy nedobudeme Ural, pokládám záhubu revoluce za nevyhnutelnou. Napněte všechny síly. O každém Kameněvově nedorozumění se štábem mi včas podejte šifrovanou telegrafickou zprávu. Starejte se velmi pečlivě o posily; mobilizujte všechno obyvatelstvo v prostoru fronty; dbejte o politickou práci. Každý týden mi šifrovaně telegrafujte výsledky. Přečtěte tento telegram Muralovovi, Smirnovovi, Rozengolcovi a všem předním komunistům a pitěským dělníkům. Potvrďte příjem. Věnujte zvýšenou pozornost mobilizaci orenburských kozáků. Odpovídate za to, že nedojde k demoralizaci jednotek a ke zhoršení nálady. Nepřehánějte to s operační stránkou.

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 577. *Red.*

TELEGRAM D. I. JEFREMOVOVI

30. 5. 1919

Revoluční vojenská rada 10
Jefremovovi

Vytvořte okamžitě skupinu velmi zodpovědných a energických caricynských pracovníků, kteří se podíleli na realizaci Stalinových opatření při obraně Caricynu, a uložte jim, aby začali stejně energicky uskutečňovat všechna tato opatření. Telegrafujte jména zodpovědných pracovníků.*

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[30. 5. 1919]

Trockému

Velmi mě zaráží Vaše mlčení v takovou chvíli, kdy podle zpráv, i když ne zcela ověřených, se průlom na millerovském směru rozšířil a nabyl takových rozměrů, že katastrofa je téměř naprosto neodvratná.³⁸⁵ Jaká opatření byla učiněna, aby se nepříteli zabránilo spojit se s povstalci?

Lenin

* Viz tento svazek, dokument č. 621. *Red.*

600

TELEGRAM
V. I. MEŽLAUKOVI
A K. J. VOROŠILOVOVI

[30. 5. 1919]

Charkov, soudruhu Mežlaukovi a soudruhu Vorošilovovi

Odpověďt bude možné až po spojení s Trockým, kterému Skljanskij podává telegrafickou zprávu.

Potvrzuji, že vojska Jižního frontu je nezbytné doplňovat a nečekat při tom na výstroj a výzbroj, neboť o to se postará náš Jižní front. Mnohokrát jsem poukazoval na to, jak tato věc katastrofálně spěchá, ale přesná hlášení o počtu doplňků, které jste Jižnímu frontu fakticky poslali, jsem od Vás nedostal.

Lenin

601

ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV³⁸⁶

Jsem pro to, aby každý, kdo se zúčastňuje náboženských obřadů, byl vyloučen ze strany.

30. 5. [1919]

Lenin

CELORUSKÉMU HLAVNÍMU ŠTÁBU

31. 5. 1919

Soudruhu Rattele!

Doručitelka, soudružka Jevgenije Bogdanovna *Bošová*, je členkou Rady obrany Litevsko-Běloruské republiky.

Potřebuje pušky i jiné zbraně a dále vojenské instruktory pro organizování dělnických praporů v Minsku.

Průtahy apod. prý to brzdí.

Prosím Vás, abyste *co nejpřesněji a nejrychleji zjistil*, co je možné a nutné dát, a zatelefonoval Skljanskému i mně.

Předseda Rady obrany *V. Uljanov (Lenin)*

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[Koncem května 1919]

Petrohrad, Smolný
Zinovjevovi pro Stalina

O Pitěru se říká: 1. že přímo v něm je demoralizace armády větší než v jednotkách přicházejících z venkova a že venkovské jednotky jsou demoralizovány pod vlivem pitěřských; 2. že i přes víc než dostačující početní stav vojsk téměř vůbec neútočíme, protože máme nekvalitní vojska; 3. že vojenské úřady se rozhodly během pěti nebo deseti dnů Pitěř evakuovat, přitom svým panickým rozhodnutím prohlubují demoralizaci a zaměřují pozornost místo na ofenzívu na evakuaci; 4. že velitel 7. armády není ve svém štábu, ale u Zinovjeva, že se stal Zinovjevo-

vým pobočníkem a je odtržen od svého štábu, což škodí celé věci a zvětšuje chaos a paniku.

Prosím o sdělení, co je na tom pravdy a jaká je situace vůbec. Každý den mi posílejte šifrované telegramy. Doufám, že máte tajemníka pro šifrování.

Lenin

604

KORRESPONDENCE S E. M. SKLJANSKÝM

[V květnu nebo červnu 1919]

E. M. SKLJANSKÉMU

Proč jsme nestříleli po torpédoborcí?

ODPOVĚĎ E. M. SKLJANSKÉHO

Mimo náš dostřel.

E. M. SKLJANSKÉMU

Musíte to telefonicky sdělit Vacetisovi (bude dnes telefonovat se Zinovjevem) a nařídit mu, aby *pořádně přidal*.

TELEGRAM

V. I. MEŽLAUKOVI,
 K. J. VOROŠILOVOVI,
 G. N. MELNIČANSKÉMU,
 F. A. ARŤOMOVI
 A G. N. KAMIŇSKÉMU

[1. 6. 1919]

Šifrovaně

*Charkov, Mežlaukovi, Vorošilovovi,
 Melničanskému, Arťomovi a Kaminskému*

Je třeba stůj co stůj, okamžitě přestat se schůzováním, podřídit veškerou práci potřebám války a nutně jmenovat osoby odpovědné za přesně vymezený úsek práce. Všude musí být vojenská kázeň. Velitel 2. armády a její revoluční vojenská rada musí ke všemu vyžadovat instrukce od svého nadřízeného, tj. od Gittise, a musí se vzdát veškerých fantastických plánů na zvláštní skupiny a podobných pokusů tajně obnovit Ukrajinský front. Výstroje a výzbroje je dost jak na Ukrajině, tak u Gittise. Odstranili se chaos, schůzování a spory o prvenství, sežene se všechno. Podávejte přesná hlášení o splnění jednotlivých příkazů, tj. o příchodu vojenských jednotek do místa určení, o shromažďování zbraní atd.

Lenin

TELEGRAM
V. I. MEŽLAUKOVI
A K. J. VOROŠILOVOVI

[1. 6. 1919]

Charkov

Mežlaukovi a Vorošilovovi
Kopie Melničanskému, Arťomovi a Kaminskému

Politické byro ÚV se sešlo 1. června a v naprostém soula-
du s Trockým rozhodně odmítá plán Ukrajinců sloučit 2.,
8. a 13. armádu a vytvořit zvláštní doněcký svazek.³⁸⁷

Žádáme, aby Vorošilov a Mežlauk plnili svůj bezpro-
střední úkol — vytvořit silnou ukrajinskou armádu. Zítra
nebo pozítří vás Trockij pozve do Izjumu a dá vám po-
drobnější instrukce. Hlaste přesněji, častěji a nanejvýš
věcně, co jste udělali, a zejména kolik vojenského mate-
riálu ukořistil Vorošilov u Grigorjeva a jinde.

Z pověření politického byra ÚV *Lenin*

PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE³⁸⁸

[2. 6. 1919]

Zavolejte:

1. do ROSTA*, aby mi zítra zaslali písemné oznámení,
že to poslali do tolika a tolika novin,
„ „ měst.

* — Ruská tisková agentura v letech 1918—1935. *Čes. red.*

2. Čičerinovi, aby to dal odeslat radiotelegraficky v němčině, francouzštině a angličtině.

608

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[2. 6. 1919]

Petrohrad
Smolný
Zinovjevovi pro Stalina

Šifrovanou zprávu jsem dostal.

Jsem rád, že to, co mi bylo sděleno, se ukázalo nepravdivým. Informujte mě pokud možno častěji šifrovaně i po příležitostných poslech. Pošlete mi po spolehlivém člověku mapu fronty.

Všechna vyslanectví a cizince je třeba vystěhovat. Jestlipak se dobře projevil právě přisunutý pluk?*

Lenin

* Poslední dvě věty Lenin podtrhl a na okraji napsal: »Šifrovaně.«
Red.

[3. 6. 1919]

Petrohrad
Smolný
Zinovjevovi pro Stalina

Okulov poukazuje na to, že 7. armáda je odtržena od revoluční vojenské rady Západního frontu, což působí zmatek a zbavuje pracovníky frontu odpovědnosti a ubírá jim energii v práci. Petrohradský okruh, podřízený Západnímu frontu, dává 7. armádě všechny své zálohy a neposkytuje je frontu ani ostatním armádám. Pozorn sedí celou dobu v Pitěru, má slabé spojení s radou frontu a vytváří paralelní zásobovací orgány, místo aby využil už fungující zásobovací orgány frontu. Okulov navrhuje, aby byla 7. armáda plně podřízena velení frontu, nebo aby měla zvláštní postavení a byla podřízena přímo hlavnímu stanu.

Znám soustavné sklony Pitěru k samostatnosti, a proto myslím, že jste povinni pomoci revoluční vojenské radě frontu, aby sjednotila všechny armády. Je nutné postarat se také o ostatní západní armády, nejen o 7. Oznamte, co uděláte.

Konflikt s Okulovem se nesmí rozrůst. Pořádně to promyslete, protože ho nelze jen tak odvolat.

Dnes jsem dostal zprávu, že další pitěřský pluk přešel k nepříteli a dva pluky odmítají jít do útoku. Zesilte dohled a zařaďte do nich dělníky.

Pokud jde o cizince, radím s jejich vyhoštěním ne-

spěchat. Nebylo by lepší internovat je v táboře, abychom je pak mohli *vyměňovat*?*

Lenin

610

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[3. 6. 1919]

Petrohrad
Smolný, Stalinovi

Jestliže je situace na pitěrské frontě příznivá, je třeba napnout všechny síly k rychlému a rozhodnému úderu, neboť vojska velmi nutně potřebujeme na jiných místech.

Podle rozhodnutí ústředního výboru musí Peters zůstat v Pitěru a Nacarenus se vrátí.**

Lenin

* Text telegramu od slov »Konflikt s Okulovem« je napsán Leninovou rukou. *Red.*

** První větu Lenin podtrhl a na okraji napsal: »Šifrovaně.« Na začátku telegramu napsal pokyn pro J. V. Stalina: »Zaveďte si tajemníka pro rozšifrovávání.« *Red.*

TELEGRAM S. I. GUSEVOVI,
M. M. LAŠEVIČOVI A K. K. JUREŇOVOVI

3. 6. 1919

Šifrovaně

Simbirsk

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi, Laševičovi a Jureněvovi

Skljanskij pozitivně slíbil, že v první polovině června dá deset tisíc pušek. Věnujte zvýšenou pozornost orenburským kozákům a Baškirům, neboť při předešlém útoku jsme udělali hloupost: zapomněli jsme na tyto síly a nevyužili je. Rychle je zmobilizujte, pošlete tam rozumného, klidného, zasvěceného a zkušeného člověka, všechno bedlivě sledujte, dbejte, aby neochabovala všeobecná mobilizace celého přifrontového pásma, a dohlížejte na rekvizici pušek u obyvatelstva.

Lenin

TELEGRAM G. N. MELNIČANSKÉMU

[3. 6. 1919]

Charkov
Melničanskému

Myslel jsem, že se nejlépe dohodnete s Trockým, protože přímo na místě je všechno jasnější. Osobně bych byl pro to, abyste zůstal v Charkově a v Jekatěrinoslavi a dohlédl, zda skutečně probíhá všeobecná mobilizace. Oznamte, zda Trockij odjel. Také zda jste se domluvili o všem a zda podnikl Trockij kroky, aby se s Dybenkovou zvlí skon-

covalo a zvláště aby mu byl odebrán vojenský majetek, který si neoprávněně zabavil.

Lenin

6 1 3

G. V. ČIČERINOVÍ³⁹⁰

[Po 3. 6. 1919]

Soudruhu Čičerine!

1. Co jste udělal pro toho Inda?

— pro otištění jeho článku?

— v jiných věcech?

2. Musíme se *víc zaměřit na informace, letáky, mapy*

rozdělení světa	mezi
„ Turecka	{ Anglii } { a } { Francii }
„ kolonií	
„ Persie atd.	

atd.

3. Jak to vypadá s radiotelegramem ve věci »ultimáta«
britských dělníků? (Večerníje Izvěstija z 3. 6.)³⁹¹

S pozdravem *Lenin*

TELEGRAM

S. I. GUSEVOVI A M. M. LAŠEVIČOVI

4. 6. 1919

Šifrovaně

Simbirsk

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi a Laševičovi

Jsem krajně znepokojen ztrátou Agryzu a zejména Glazova. Udělali jste mimořádná opatření? Zjistili jste příčiny? Trockij byl nadšený 3. armádou; co se s ní stalo?

Lenin

M. I. LACISOVI

4. 6. 1919

Soudruhu Lacisovi

Milý soudruhu! Váš dopis i s přílohami jsem dostal. Kameněv tvrdí — a prohlašuje, že několik *významných pracovníků Mimořádné komise* to potvrzuje —, že na Ukrajině napáchaly mimořádné komise spoustu zla, protože byly vytvořeny *příliš brzo* a dostalo se do nich hodně vetřelců.

Je třeba co nejpřísněji prověřit složení těchto komisí, doufám, že Dzeržinskij Vám s tím odtud pomůže. Je nutné stůj co stůj upevnit kázeň jejich členů a vetřelce vyhnat.

O čistce v mimořádných komisích na Ukrajině a o vý-

sledcích práce mě při vhodné příležitosti podrobně informujte.

S pozdravem Váš *Lenin*

6 1 6

TELEGRAM J. V. STALINOV I

4. 6. 1919

Vzhledem ke konfliktu — který se přinejmenším prohlubuje — mezi všemi petrohradskými členy ústředního výboru a Okulovem a vzhledem k tomu, že je bezpodmínečně nutné, aby vojenská činnost v Petrohradě byla maximálně stmelená a aby se na této frontě dosáhlo rychle vítězství, usnází se politické byro a organizační byro ÚV dočasně Okulova odvolat a dát ho k dispozici soudruhu Trockému.

Za politické byro a organizační byro ÚV *Lenin**

6 1 7

TELEGRAM J. V. STALINOV I

4. 6. 1919

Šifrovaně

Petrohrad
Smolný, Stalinovi

Považoval bych za nezbytné uvolnit Nacarenuse pro Ukrajinu, kde je obrovský nedostatek pracovníků, zatímco vy jich máte nadbytek. Dále Vás prosím, abyste zajel

* Dále následují podpisy: L. B. Kameněva (napsaný Leninovou rukou), N. N. Krestinského, L. P. Serebrjakova a J. D. Stasovové, napsané rukou Krestinského. *Red.*

k Západnímu frontu, který má velký nedostatek komisařů. Je absolutně nezbytné podpořit front jako celek. Nemyslíte, že by bylo užitečné sejít se proto se Smilgou?

Materiály s Vaším dopisem jsem dostal a začal jsem je studovat.

Lenin

618

TELEGRAM

J. V. STALINOVĚ

A G. J. ZINOVJEVOVI

5. 6. 1919

Petrohrad

Smolný

Stalinovi a Zinovjevovi

Nacarenusovu záležitost předkládám ústřednímu výboru. Musíme uvážit, že na jihu došlo k obrovskému zhoršení, hrozí katastrofa. Je tam naprostý nedostatek lidí, kdežto vy jich máte nadbytek.³⁹² Čičerinovi jsem to vyřídil. Proti vašemu rozkazu opěťovat střelbu přirozeně nic nenamítám.³⁹³

Lenin

TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI

[5. 6. 1919]

Petrohrad
Smolný, Zinovjevovi

Komisař zásobování soudí, že Pitěr má zásoby na víc než šest dní, a tvrdí, že může Pitěru přidělovat zásoby jen na týden. 20 vagónů bylo vypraveno dnes ráno, 30 jich už bylo odesláno z Nižního. Dal také příkaz, aby pitěrské oddíly vyvezly z melitopolského újezdu 200 vagónů, z nichž polovina už je připravena.

Lenin

TELEGRAM A. S. BUBNOVOVI

5. 6. 1919

Šifrovaně

Charkov
Náměstkovi lidového komisaře vojenství Mežlaukovi
pro Bubnova

Děkuji za podrobné zprávy a za úsilí, ale věc se musí dovést do konce. Na nikoho nespolehejte a zůstaňte tam osobně, dokud kompletní jednotky nedorazí na místo určení nebo dokud nebudou zařazeny do frontových jednotek.*

Lenin

* Nahoru na telegram Lenin napsal: »*Skljanskému*. Bubnov 4. 6. telegrafoval, že odjíždí do Jekatěrinoslavi. Jestli znáte jeho adresu, změňte ji.« *Red.*

TELEGRAM ČLENOVI
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADY
 10. ARMÁDY D. I. JEFREMOVHO

[6. 6. 1919]

Šifrovaně

Caricyn
 Členovi revoluční vojenské rady 10
 Jefremovovi

Nešlo vůbec o ilegální organizace a naprosto ne o jeho vyklizení.* Divím se, že Vás mohlo něco tak divného napadnout. Šlo o všeobecnou mobilizaci všech caricynských dělníků a o všechna opatření k co nejrozhodnější revoluční válce se zvláště nelítostnou čistkou v týlu. Telegrafujte, jaké konkrétní mimořádné kroky podnikáte.

Lenin

TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVHO

[6. 6. 1919]

Kozlov
 Revoluční vojenská rada Jižního frontu
 a Sokolnikovovi do místa pobytu

Ze všech sil urychlujte likvidaci povstání, jinak hrozí vzhledem k průlomům na jihu obrovská katastrofa. Frek-

* Lenin se patrně odvolává na svůj telegram Jefremovovi z 30. května 1919 (viz tento svazek, dokument č. 598). *Red.*

ventanty a baterie jsme vám poslali. Podávejte zprávy častěji.

Lenin

6 2 3

L. D. TROCKÉMU

[6. 6. 1919]

Šifrovaně

Trockému

Byli u mě zástupci Baškirů; žádají, aby jejich vojska byla posílána na východ, a ne na jih. Na východě, ve svém kraji, mohou prý pomoci rychle dobýt Čeljabinsk, protože s nimi půjdou také Kirgizové; na jihu jsou prý bezmocní a bojí se, že tam nic nesvedou. Moc prosím, abyste tyto důvody zvážil, neboť jsou podle mého názoru závažné.

Popožeňte Sokolnikova, aby si s likvidací povstání pospíšil. Nacarenuse pošleme na jih. Podbělskij si v Tambovské gubernii vede dobře, zlepšil vojenské zásobování a má tam 20 000 párů obuvi.

Lenin

TELEGRAM
S. I. GUSEVOVI
A M. M. LAŠEVIČOVI

[6. 6. 1919]

Šifrovaně

Simbirsk

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi a Laševičovi

Situace na jihu je natolik tíživá, že vám sotva budeme moci dát posily. Budete se muset ze všech sil pustit do mobilizace, někdy i všeobecné, v přifrontovém pásmu, do zřizování místních vojenských skladů a do rekvírování pušek u obyvatelstva. Za ukrývání pušek střílejte. Za zvlášť velké nebezpečí považují eventuální postup Kolčaka na Vjatkou, aby pronikl směrem na Petrohrad. Obzvláštní pozornost věnujte frontě u Glazova a častěji o ní podávejte zprávy. Se Skljanským tam posíláme posily, ačkoliv Muralov jaksi podivně mlčí a sám o ně nežádá.

Lenin

E. M. SKLJANSKÉMU

8. 6. [1919], 02.30 hod.

Soudruhu Skljanskij! Teprve teď jsem dostal Stalinův a Zinovjevův telegram. Doufám, že už jste dal příkaz (Je to *nezbytné!* Nanejvýš nutné! 1/2 nebo 2/3, tj. 2 pluky z *archangelské* fronty a 1 z *východní*) a že už jste odpověděl Zinovjevovi. Pokud ne, zatelefonujte mu.

Dobytí Iževského dovoluje vzít víc z Východu (ovšem z *jižní* skupiny Východu).

Odpovězte mi.

Je třeba brát víc rukojmích z řad buržoazie a z rodin důstojníků, protože se rozmáhá zrazování. Domluvte se s Dzeržinským.

Melničanskému pošlete (s mým podpisem) telegram, že by bylo hanebné váhat a nezastřelit každého, kdo se nedostaví k odvodu.

Běloborodovovi (rovněž), že je třeba nepřítelů ne »srazit«, ale *zničit* a odpovědět přesně, kde a kolik toho bylo dobyto, které kozácké osady, co a jak bylo vyčištěno.³⁹⁴

Váš *Lenin*

6 2 6

TELEGRAM
REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
VÝCHODNÍHO FRONTU

[9. 6. 1919]

Stejnou směrnici dát
prostřednictvím ÚV

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Laševičovi, Jureněvovi, Gusevovi, Rozengolcovi,
Smirnovovi a Muralovovi

Značné zhoršení u Pitěru a průlom na jihu nás nutí znovu a zase stahovat vojska z vašeho frontu. Jinak to nejde. Musíte začít s revolučnější vojenskou činností a skoncovat se vžitou praxí. Mobilizujte v přifrontovém pásmu všechny od 18 do 45 let, dejte jim za úkol, aby obsadili nejbližší velké závody, jako je Motovilicha a Miňjar, a slibte jim, že je propustíte, jakmile je obsadí, přidělte jednu pušku na dva nebo tři muže a vyzývejte je, aby vyhnali Kolčaka z Uralu. Mobilizujte 75 % členů strany a odborů. Jiné východisko není, je třeba začít pracovat

revolučně. Projednejte společně s Kameněvem*, jak to provést, a odpovězte, co podnikáte.

Lenin

627

E. M. SKLJANSKÉMU

[10. 6. 1919]

Soudruhu Skljanskij!

1. Rozhodně ihned zahajte (a důsledně proveďte) vyšetřování, *kdo* Vás uvedl v omyl tím, že *bagatelizoval* nebezpečí pohromy**. Vždyť to je *zrada!*

2. Je třeba udělat *všechna* opatření a *zejména se postarat* o rychlý přesun 6 pluků z východní fronty.

Vždyť ve skutečnosti jste *vinen zdržením* Vy, soudruhu *Skljanskij!!*

Odpovězte mi, *co konkrétního* jste v obou bodech *podnikl.*

Lenin

* Je míněn S. S. Kameněv, velitel Východního frontu. *Red.*

** Jde o tíživou situaci Petrohradu. *Red.*

TELEGRAMY
S. I. GUSEVOVI
A M. M. LAŠEVIČOVI

1

[11. 6. 1919]

Gusevovi a Laševičovi

Divizi vám musíme vzít vzhledem ke zlé a téměř katastrofální situaci v Pitěru a na jihu. Nedá se nic dělat. Doufejme, že vzhledem k obsazení Ufy bude pátá armáda s to dát k dispozici divizi a neustoupit přitom od Bělé* a že když zesateronásobíme úsilí strany, zdoláme spolu s vámi úkol nepřipustit porážku na východní frontě.

Lenin

2

[11. 6. 1919]

Šifrovaně

Simbirsk
Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi a Laševičovi

Věnujte zvýšenou pozornost povstání³⁹⁵ v prostoru Irgizu.** Nic nezanedbejte, proveďte v celém okolí všeobecnou mobilizaci, posuďte, zda by nešlo porazit povstalce letecky. Povstání musí být zlikvidováno neprodleně a důsledně. Proč nejede Gusev, nelze přece otálet.

*Lenin** Jde o řeku Bělaja. *Čes. red.*** V odeslaném telegramu nahradil Skljanskij slova »v prostoru Irgizu« [= řeka] slovy »v orenburském a uralském prostoru«. *Red.*

[11. 6. 1919]

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Gusevovi a Laševičovi

Znovu Vás upozorňuji, že pluky posílané do Pitěru musí být absolutně spolehlivé — jak vojáci, tak velitelský sbor. Dohlédněte na to sami. Ponesete plnou odpovědnost za to, že tyto pluky nezradí.

Lenin

11. 6. 1919

Šifrovaně

Simbirsk
Revoluční vojenská rada Východního frontu
Laševičovi

I když velmi dobře chápeme vaši těžkou situaci, jsme bezpodmínečně nuceni brát vám znovu a zase. Proto musíte vynaložit všechny síly a urychlit formování nových útvarů u vás i v celém okolí. Telegrafujte splnění úkolu.

Lenin

6 2 9

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

[11. 6. 1919]

Kyjev
Rada lidových komisařů, Rakovskému

Dne 3. června jsem poslal Šlichterovi tento telegram:
»Důrazně žádám, aby přiděly pro bělorusko-litevskou ar-

mádu a vůbec pro lidový komisariát zásobování, Minsk, nebyly zadržovány a byly posílány na místo určení do Minska. Všechno to urychlete. Dále se musí zvýšit pomoc Petrohradu. Důrazně žádám, abyste mi dvakrát týdně telegrafovali, jak konkrétně plníte oba úkoly. Předseda rady lidových komisařů *Lenin*.«

Žádám: 1. vyšetřit, proč tento telegram nedošel, a viníky postavit před soud; 2. urychleně projednat mimořádná opatření, jak pomoci Petrohradu potravinami a jak slíbené obstarat; v každé volosti určete soudruha zodpovědného za splnění tohoto úkolu. Čekám na odpověď.

Lenin

630

TELEGRAM V. K. AVERINOV I³⁹⁶

[13. 6. 1919]

Šifrovaně

Jekatěrioslav

Averinovi, kopie Bubnovovi

Musíte se pustit ze všech sil do mobilizování dělníků v Jekatěrioslavi, nejste dost energičtí. Telegrafujte obratem, co jste podnikli, hlase jen skutečné výsledky.

Lenin

TELEGRAM J. V. STALIN OVI

[13. 6. 1919]

Petrohrad, Smolný
Stalinovi, kopie Zinovjevovi

Šifrovanou zprávu jsem obdržel. Oběma Vaším žádostem bylo vyhověno. Dva obrněné vlaky a pět set komunistů odjíždějí dnes. Trockij je tady. Telegrafujte za prvé, zda jste dostal tuto odpověď, za druhé, jak se hodnotí situace, zda jste získali ztracené pozice zpět a jaká opatření jste udělali, za třetí, zda považujete za možné přijet zítra nebo pozítří, nebo zda je to zcela nemožné, za čtvrté, co soudíte o tom, aby dokument, který jste poslal, se neuveřejňoval celý, ale jen část. Já trvám na zveřejnění. Sami vybereme, co lze zveřejnit. Čekám na odpověď.³⁹⁷

Lenin

TELEGRAM
O. I. SOMOVOVI
A D. I. JEFREMOVOVI

14. 6. 1919

Šifrovaně

Caricyn
Revoluční vojenská rada 10, Somovovi, Jefremovovi
Kopie Raskolnikovovi

Caricyn musíme nutně udržet, vydržel už nejedno obléhání. Napněte všechny síly, informujte podrobněji, častěji, děláme opatření. Urychlete odvoz všeho, co nepotře-

bujete, a všeho cenného. Mobilizujte všechny muže. Nepolevujte v politické práci. Dbejte o spojení s námi.

Lenin

6 3 3

TELEGRAM
REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
JIŽNÍHO FRONTU

14. 6. 1919

Šifrovaně

Kozlov

Revoluční vojenská rada Jižního frontu

Podnikáte všechny kroky na pomoc Caricynu? Žádají od-
tud 15 000 pěšáků a 4000 jízdních. Caricyn musíme udr-
žet. Sdělte, co se udělalo a co se dělá.

Lenin

6 3 4

TELEGRAM V. N. PODBĚLSKÉMU

14. 6. 1919

Tambov

Lidovému komisaři pošt a telegrafů
Podbělskému³⁹⁸

Schvaluji vaše rozhodnutí převést ihned svíčkárnu na vý-
robu obuvi; schvaluji rovněž, aby tambovský guberniál-
ní výbor pro kožedělný průmysl vydal tambovskému gu-
berniálnímu vojenskému komisaři materiál na výrobu
25 000 párů obuvi měsíčně. Telegrafujte o splnění úkolu.

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU,
A. G. ŠLICHTEROVI
A N. I. PODVOJSKÉMU

[14. 6. 1919]

Pilně. Přednostně

Kyjev, tři adresy:

Rada lidových komisařů, Rakovskému
Lidovému komisaři zásobování Šlichterovi
Lidovému komisaři vojenství Podvojskému
Kopie Kyjev, Kreščatik 1
Vedoucímu delegace Západního frontu Orlovovi

Vzhledem k tomu, že je absolutně nemožné zásobit Západní a Severní front z vyčerpaných zásob ústředí, doléhá pochopitelně celá tíha tohoto celostátního úkolu na bedra delegace Ústřední komise pro zásobování armády, v jejímž čele stojí Orlov a která pracuje podle příkazů Trockého pro celou ruskou armádu. Je nezbytné udělat co nejrychleji konkrétní opatření k odstranění všech překážek a poskytnout delegaci všestrannou reálnou pomoc, aby mohla neprodleně odeslat potraviny armádám na západě a na severu. Zvláště důrazně požaduji, aby delegaci poskytl co nejenergičtější pomoc lidový komisariát vojenství. Otázka doplnění delegace dalšími osobami a příslušné formální úpravy její další činnosti bude ihned dána na pořad jednání. Výsledky budou oznámeny. Požaduji závazně od každého adresáta, aby důkladně odpověděl, co se udělalo.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM

VÝKONNÝM VÝBORŮM SOVĚTŮ
V PŘIFRONTOVÉM PÁSMU

16. 6. 1919

Voroněž, guberniálnímu výkonnému výboru
 Novochopjorsk, Voroněžská gubernie, újezdnímu
 výkonnému výboru
 Borisoglebsk, Tambovská gubernie, újezdnímu
 výkonnému výboru
 Balašov, Saratovská gubernie, újezdnímu
 výkonnému výboru
 Atkarsk, Saratovská gubernie, újezdnímu
 výkonnému výboru
 Kamyšin, Saratovská gubernie, újezdnímu
 výkonnému výboru
 Tambov, guberniálnímu výkonnému výboru
 Saratov, guberniálnímu výkonnému výboru

Udělejte ihned všechna opatření pro povinný nástup a přidělení všeho prácechopného obyvatelstva a potahů na opevňovací práce, prováděné polními ženijními jednotkami. Na každý úsek jmenujte jednoho člena výkonného výboru, který bude osobně odpovídat za plnění příkazů. S vojenskou odpovědností obratem telegrafujte splnění příkazu. Uveďte jména všech odpovědných členů výkonných výborů. Guberniální výkonné výbory odpovídají za okamžité provedení příkazu.

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM

M. V. FRUNZEMU A Š. Z. ELIAVOVI

16. 6. 1919

Přednostně

Samara a do místa pobytu štábu jižní skupiny
Veliteli jižní skupiny Frunzemu-Michajlovovi
Členovi revoluční vojenské rady Eliavovi

Tlumočte prosím uralským soudruhům, že vřele pozdravuji hrdiny padesátidenní obrany obleženého Uralsku a prosím, aby neklesali na duchu a udrželi se ještě několik málo týdnů. Hrdinná obrana Uralsku bude korunována úspěchem.³⁹⁹

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[16. 6. 1919]

Petrohrad, Smolný, Stalinovi

Podle zpráv od námořníků, kteří obsadili pevnůstku Krasnaja Gorka, se očekává, že dnes, šestnáctého, připluje ke Kronštadt z Libavy anglická eskadra o dvaceti třech lodích. Doufám, že jste udělal všechna opatření. Pošlete mi mapu fronty.⁴⁰⁰

Lenin

ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b)
A REVOLUČNÍ VOJENSKÉ
RADĚ REPUBLIKY

Soudruhu Gusevovi
Organizačnímu byru ÚV
Soudruhu Skljanskému

Naléhavě žádám přezkoumat, pokud možná co nejrychleji, argumenty soudruha Iv. Iv. Uljanova, aby se *otázka* mohla řešit *bez* prodlení.

Ivan Ivanovič Uljanov, bývalý předseda uralského revolučního výboru, člen CÚVV (od října 1917), prosazuje, že je nutné zformovat z kozáckého proletariátu v prostoru Saratova a Pokrovska divizi, která by operovala v týlu nepřítele, v zauralských stepích.

Uljanov, Chaustov (předseda byra jaického revolučního výboru v Pokrovsku), dva bratři Iv. Iv. Uljanova a ještě několik dalších, které si Uljanov bere za úkol vyhledat, by se chtěli ujmout formování zvláštního oddílu.

- K tomu potřebují: 1. zvláštní plné moci;
2. výzbroj a potraviny;
3. peníze.

16. 6. 1919

Předseda Rady obrany *V. Uljanov (Lenin)*

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR

Soudruh Trockij se mýlí: nejsou to ani vrtochy, ani klukoviny, ani kaprice, ani bezradnost, ani ztřeštěnost, ani žádné »prvky« těchto milých vlastností (které soudruh Trockij tepe s tak úděsnou ironií).⁴⁰¹ Je tu však něco, co

Trockij přešel bez povšimnutí: většina ÚV dospěla k přesvědčení, že v hlavním stanu je »cirkus«, že to tam *neklape*, a *aby se to opravdu zlepšilo*, aby se našly prostředky k *radikální změně*, udělala určitý *krok*. A to je všechno.

Lenin

Moskva 17. 6. 1919

6 4 1

N. N. KRESTINSKÉMU

[Nejdříve 17.
a nejpozději 21. 6. 1919]

Krestinskému

Je třeba důkladně a *urychleně* vypracovat a projednat *návrh* směrnic, vyžádat si vyjádření *Doněckých* a revoluční vojenské rady *Jižního* frontu a pak směrnice schválit.⁴⁰²

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ
 RADĚ 10. ARMÁDY
 A VÝKONNÉMU VÝBORU
 GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
 V CARICYNU

18. 6. 1919

Caricyn
 Revoluční vojenská rada 10
 Předsedovi guberniálního výkonného výboru
 Kopie Kozlov
 Revoluční vojenská rada Jižního frontu

S radostí jsem sledoval hrdinství desáté armády a caricynského proletariátu při obraně Caricynu. Jsem přesvědčen, že rudý Caricyn, který vydržel mnohaměsíční zimní obležení, obstojí ve zkouškách i teď. Zdravím obránce rudého Caricynu! Slíbené posily jsou na cestě.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

643

BĚLOVI KUNOVI

Šifrovaně

Béla Kun, Budapešť

Vaši žádost o vyslání Vámi jmenovaného soudruha jsme speciálně projednávali na zasedání ÚV strany jako zvláštní bod denního pořadu. Rozhodli jsme, že tohoto soudruha poslat nemůžeme, a proto posíláme jiného; ten už

odjel a opoždí se jedině z technických důvodů; už brzy k Vám musí dojet.

Za svou osobu dodávám, že postupujete jistě správně, když začínáte jednat s Dohodou. Je třeba začít jednat a pokračovat v jednání, využít bezpodmínečně každou příležitost k uzavření míru nebo alespoň dočasného příměří, aby si lid oddechl. Ale ani na okamžik Dohodě nevěřte, neboť vás vodí za nos, aby získala čas a mohla silněji rdousit vás i nás.

Snažte se zorganizovat letecké poštovní spojení s námi. Srdečně Vás zdraví

Lenin

Soudruhu Čičerine! Prosím přeložit a odeslat B. Kunovi.

18. 6. [1919] *Lenin*

6 4 4

TELEGRAM M. M. LAŠEVIČOVI

[18. 6. 1919]

Simbirsk

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Laševičovi

Dověděl jsem se od Smilgy o povstání v Kustanaji a o postupu povstalců na Čeljabinsk.⁴⁰³ Jestliže to jsou Maďaři a jejich přátelé, pak nadešla nejkritičtější chvíle. Vynaložte všechny síly, abyste se s nimi spojili. Co podnikáte? Posíláte k nim letadlo? Pokud nemáte letecký benzín, snad se vám ho podaří sehnat pod zvláštním nátlakem. Telegrafujte mi podrobněji.*

* Nahoru na dokument Lenin připsal: »Zvláštní šifrou, „sovětskou“, kterou znají Skljanskij, Meďancev, Smilga a Laševič, ale kterou ostatní vojáci neznají.« *Red.*

TELEGRAM
M. M. LAŠEVIČOVI
A K. K. JUREŇVOVI

20. 6. 1919

Šifrovaně

Simbirsk

Revoluční vojenská rada Východního frontu
Laševičovi a Jureněvovi

Jsme upozorňováni za první, že se v armádách Východního frontu značně snížil počet politických pracovníků, kteří odcházejí pracovat do sovětů v oblastech osvobozovaných od nepřítele; za druhé, že v některých divizích se projevuje únava. Musíte tomu věnovat co největší pozornost. Musíte absolutně zakázat politickým pracovníkům a komukoli jinému, aby odešli z armády dřív, než dobudeme Ural a než budou vystřídáni dvojnásobným počtem uralských dělníků; dále musíte stůj co stůj *dosáhnout* všeobecné mobilizace v přifrontovém pásmu a vystřídát čerstvými silami unavené, aby si alespoň na čas odpočinuli, neboť *ofenzívu* na Uralu nesmíme oslabovat, musíme ji bezpodmínečně zesílit, urychlit a podpořit posilami. *Telegrafujte, co podnikáte. Věnujte pozornost* povstání u Samary a na Irgizu.⁴⁰⁴ Je podezřelé, že o tom mlčíte.

Předseda Rady obrany *Lenin*

TELEGRAM
REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
JIŽNÍHO FRONTU

[21. 6. 1919]

Šifrovaně

Revoluční vojenská rada
Jižního frontu

Právě jsem se dověděl od zaměstnanců traťové služby, že od 18. června nefunguje železniční spojení s Caricynem. Konečná stanice je podle jejich slov Log. Je to pravda? Jestli ano, proč jste to tajili a neoznámili mi to? Co jste podnikli pro obnovení tohoto spojení? Dali jste 10. armádě na doplnění dostatek lidí, nábojů a granátů? Jestliže ne, dáte je teď a jak? 10. armáda si stěžuje na nedostatek. Znovu a znovu vás upozorňuji na mimořádný význam Caricynu. Byla vydána směrnice nevydávat Caricyn nepříteli? Dodržíte ji jednoznačně, nebo na to máte jiné názory? Odpovězte přesně a obratem.

Lenin

TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU

21. 6. 1919

*Přednostně
Zkontrolovat,
kdy přesně došlo*

Kyjev

Rada lidových komisařů, Rakovskému
Kopie Šlichterovi a Podvojskému

Západní armáda bezpodmínečně potřebuje v nejbližších dnech tři vlaky chleba. Důrazně žádám, abyste udělali co nejenergičtější opatření k uspokojení této její potřeby. Je to poslední možnost. Telegrafujte.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

648

A. I. SVIDĚRSKÉMU
NEBO A. D. CJURUPOVI

[23. 6. 1919]

Sviděorskému (nebo Cjurupovi): musíte se toho chopit všemi deseti, poslat tam zásobovací armádu + zásobovací pracovníky.

Je třeba rozvinout agitaci mezi hladovějícími dělníky: na řeku Bělou pro pět miliónů pudů obilí. Odpovězte, co podnikáte.⁴⁰⁵

Lenin

A. I. RYKOVŮVI⁴⁰⁶

[24. 6. 1919]

Rykovovi

Co jste podnikli? Je třeba dosáhnout rozumného řešení a vydání peněz, vzít je na paškál, a dokonce i zatýkat.

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
 JIŽNÍHO FRONTU

[25. 6. 1919]

Kozlov

Revoluční vojenská rada Jižního frontu

Oddíl textiláků z Ivanova-Vozněnska, který měl provést evakuaci Doněcké pánve, zahálí na stanici Kastornaja. Doba uvolnění končí. Navrhují, aby ti, kdo si to budou přát, byli zařazeni do zásobovací armády, a ti, kdo si to nepřejí, posláni zpět do Ivanova-Vozněnska. Muže odvodního ročníku je třeba pokládat za zmobilizované, fyzicky méně schopné tohoto ročníku dát k dispozici zásobovací armádě. Projednejte prosím tuto záležitost a vypracujte přesné dispozice.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Text od slov »Projednejte prosím« je napsán Leninovou rukou.
Red.

TELEGRAM

M. M. LAŠEVIČOVI A K. K. JURENĚVOVI

27. 6. 1919

Šifrovaně

Laševičovi a Jureněvovi

Úspěchy kozáckých povstalců v prostoru Nikolajevska jsou krajně znepokojující. Věnujte tomu zvlášť velkou pozornost. Telegrafujte, co podnikáte. Potom uvažte, zda by se tam nedal poslat asi tucet raněných Sibiřanů, kteří k nám přeběhli od Kolčaka a nejsou vůbec schopni bojovat; mohli by tam pomoci agitovat pro válku proti Kolčakovi a Děnikinovi.

Lenin

TELEGRAM J. V. STALINOVÍ

[30. 6. 1919]

Petrohrad, Smolný
Stalinovi

Jekatěrinoslav padla. Situace s náboji je na jihu zoufalá. Protože jste dostali tři milióny nábojů a vidlické zásoby⁴⁰⁷, musíte jimi a také ostatním vojenským materiálem všemožně šetřit.

Lenin

E. M. SKLJANSKÉMU

[Koncem června
až začátkem července 1919]

Skljanskému:

Promluvte ihned s Vacetisem, aby věnoval zvlášť velkou pozornost Penze a saratovsko-balašovskému průlomů.⁴⁰⁸

*Lenin**

* Dokument podepsal rovněž L. D. Trockij. *Red.*

PŘÍLOHY

1
ZÁVODNÍMU VÝBORU
TULSKÉ ZBROJOVKY

[25. 11. (8. 12.) 1917]

Milí soudruzi,

rada lidových komisařů vás žádá, abyste neprodleně zásobili puškami, nagany, náboji a další výzbrojí Rudou gardu bokovského důlního revíru v Donské oblasti. Jsou zapotřebí zbraně pro pět set lidí.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

2
NAŘÍZENÍ ŽELEZNIČNÍM KOMISAŘŮM

[6. (19.) 12. 1917]

Železničním komisařům

Všem železničním komisařům se nařizuje, aby okamžitě umožnili volný průjezd vojenskému vlaku 1. kavkazského pluku 5. kavkazské kozácké divize, který jede bojovat proti Kaledinovi a Filimonovovi. Uvedenému vlaku se proto povoluje volný průjezd po železnici přes Moskvu, Charkov, Rostov až do kozácké osady Kavkazskaja, Kubáň, což rada lidových komisařů potvrzuje svými podpisy a razítkem a žádá o všestrannou pomoc při maximálním urychlení průjezdu tohoto vlaku.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

TELEGRAM V. V. VOROVSKÉMU

[Po 8. (21.) 12. 1917]

Stockholm, Vorovskému

Urychleně vyhledejte tři vysoce kvalifikované účetní pro práci na bankovní reformě a pošlete je sem. Znalost ruštiny není nutná. Plat určete sám podle místních podmínek.

Lenin

LIDOVÉMU KOMISAŘI VOJENSTVÍ

[20. 12. 1917 (2. 1. 1918)]

Uvolněte pět miliónů rublů na vydržování vojsk operujících proti Kaledinovi pro vrchního velitele těchto vojsk Antonova. Peníze musí být předány mimořádnému komisaři Ukrajiny Sergovi Ordžonikidzemu.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

LIDOVÉMU KOMISAŘI VOJENSTVÍ
N. I. PODVOJSKÉMU

22. ledna 1918

Jako oběžník

Rada lidových komisařů *Vám* doporučuje, abyste při každém odesílání peněz udělal všechno pro to, aby peníze skutečně vždy došly na místo svého určení. Vypravené

vlaky s penězi je třeba sledovat a telegraficky se informovat na všech uzlových stanicích.

Při účtárnách je třeba ustavovat kontrolní orgány, které by dohlížely, jak finanční úřady plní dotace a jak Státní banka a další instituce plní příkazy k odesílání platidel v zájmu co nejrychlejší přepravy platidel na příslušná místa.*

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

6

TELEGRAM
ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU
BALTSKÉHO LOŽSTVA

[27. 1. (9. 2.) 1918]

Helsingfors

Ústřednímu výboru Baltského ložstva a místním námořním výborům se nařizuje poskytnout na první požádání armádního výboru revelského opevněného prostoru dopravní prostředky pro přepravu zbraní a potravin do Helsingforsu.

Předseda rady lidových komisařů *Uljanov (Lenin)*

* Obsahově stejné dopisy s Leninovým podpisem byly odeslány lidovému komisaři obchodu a průmyslu A. G. Šljapnikovovi a lidovému komisaři vnitra G. I. Petrovskému. *Red.*

TELEGRAM DO HLAVNÍHO STANU
VRCHNÍHO VELITELE*

[29. 1. (11. 2.) 1918]

Dnešní telegram o míru a všeobecné demobilizaci armády na všech frontách zrušte. Použijte k tomu všech dostupných prostředků. Nařizuje Lenin.⁴⁰⁹

TELEGRAM DO HLAVNÍHO STANU
VRCHNÍHO VELITELE**

[30. 1. (12. 2.) 1918]

Vyřídte všem komisařům v armádě a Bončovi-Brujevičovi, aby zadrželi všechny telegramy s podpisem Trockého a Krylenka o rozpuštění armády. Mírové podmínky vám dát nemůžeme, protože mír nebyl ještě ve skutečnosti uzavřen. Žádám o zadržení všech telegramů s oznámením o míru, dokud nedostanete zvláštní rozhodnutí.

* Telegram odeslala přímou linkou Leninova sekretářka. *Red.*

** Telegram byl poslán přímou linkou. Jeho text se uvádí v telegramu generálního štábu námořnictva odeslaném ústřednímu výboru Baltského loďstva. *Red.*

VRCHNÍMU VELITELI
 M. A. MURAVJOVOVI,
 RUMUNSKÉMU HLAVNÍMU KOLEGIU,
 LIDOVÉMU SEKRETARIÁTU
 UKRAJINSKÉ REPUBLIKY,
 V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[17. 2. 1918]

Ústřední výkonný výbor sovětů Rumunského frontu, Černomořského loďstva a Oděské oblasti
 — Judovskému pro vrchního velitele Muravjova
 Oděsa, vrchnímu veliteli Muravjovovi
 Rumunskému hlavnímu kolegiu,
 lidovému sekretariátu Ukrajinské republiky,
 Antonovovi

Protože situace na rusko-rumunské frontě je vážná a protože revolučním oddílům v Besarábii se musí nutně poskytnout mimořádná pomoc, dává se vrchní velitel Muravjov a jeho severní armáda k dispozici Rumunskému hlavnímu kolegiu. Ani na okamžik nepochybujeme, že hrdinní osvoboditelé Kyjeva neopomenou splnit svou revoluční povinnost.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM

V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI

[28. 2. 1918]

Rostov na Donu, Antonovovi
Do místa pobytu

Posíláme vřelý pozdrav všem obětavým bojovníkům za socialismus, zdravíme revoluční kozáctvo. Na Váš telegram z Novočerkaska⁴¹⁰ sdělujeme: ať zplnomocněný sjezd městských a vesnických sovětů z celé Donské oblasti sám vypracuje svůj návrh agrárního zákona a předloží ho ke schválení radě lidových komisařů. Tak to bude lepší. Proti autonomii Donské oblasti nic nenamítám. Zeměpisné hranice této autonomie se musí určit po dohodě s obyvatelstvem přilehlého pásma a autonomní republiky Doněcké pánve. Delegáta k Vám poslat nemůžeme, všichni tu mají práce nad hlavu. Žádáme Vás, abyste zastupoval radu lidových komisařů nebo podle svého uvážení někoho jmenoval.

Lenin, Stalin

11
TELEGRAM JANSONOVI

[13. 4. 1918]

Irkutsk, Jansonovi
Kopie Ústřednímu výkonnému výboru sovětů Sibiře
Kopie Nikiforovovi ve Vladivostoku

Pilně
Přednostně
Vládní*

V odpovědi na vaši zprávu o zahraničním komisariátu Ústředního výkonného výboru sovětů Sibiře a o samostatnosti Sibiře považuji za nutné sdělit, že podle názoru rady lidových komisařů není zahraniční komisariát Ústředního výkonného výboru sovětů Sibiře nijak nutný; takzvaná samostatnost Sibiře pouze formálně usnadní Východu anexi; máte na to příklad nezávislé Ukrajiny a Finska. Doporučuji zůstat u autonomie Sibiře jako nedílné součásti Ruska a ustavit instituci komisařů při lidovém komisariátu zahraničních věcí, od něhož budete dostávat směrnice a jehož jménem budete vyvíjet činnost.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Slovo »Vládní« je napsáno Leninovou rukou. *Red.*

12
LIDOVÉMU KOMISARIÁTU
VOJENSTVÍ⁴¹¹

22. dubna 1918

Dne 22. dubna v 11 hodin v noci se rada lidových komisařů usnesla: navrhnout lidovému komisariátu vojenství, aby v rámci své kompetence neprodleně učinil všechna opatření k obraně východní hranice Charkovské gubernie, zejména však stanice Čertkovo, kterou se snaží obsadit Němci a hajdamáci* s cílem přerušit železniční spojení s Rostovem.

Podrobnosti proberte se Stalinem.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

13
TELEGRAM TAJEMNÍKOVI
RUSKÉ MÍROVÉ DELEGACE

Nikolajev,
tajemníkovi ruské mírové delegace Zajcevovi,
kopie náčelníkovi štábu hetmana,
kopie ministru zahraničních věcí

8. května 1918

Potvrzujeme plnou moc, kterou Vám dala ruská mírová delegace, a nařizujeme Vám, abyste jednal s ukrajinskou hetmanskou vládou o zastavení vojenských operací na

* — příslušníci buržoazně nacionalistických band na Ukrajině v letech 1917—1918. *Čes. red.*

hranicích Ukrajiny a o stanovení termínu a místa konání mírových jednání.⁴¹²

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

14

TELEGRAM

KINĚŠEMSKÉMU SOVĚTU⁴¹³

[24. 5. 1918]

Kiněšma

Sověť

Všem dělníkům v kiněšenské oblasti. Soudruzi dělníci, vesničtí boháči v obilnářských guberniích zatajují obrovské zásoby obilí a neodevzdávají ho pro hladovějící dělníky. Boháči raději prodávají obilí za šílené spekulantské ceny, které může zaplatit jedině městská buržoazie, ale ne chudobné hladovějící obyvatelstvo. Při keřasení s obilím se boháči snaží keřasit i se zbožím, které za ně výměnou dostávají. Městská buržoazie agituje za zrušení obilního monopolu, pevných cen a za zavedení volného obchodu s obilím. Od agitace přechází k provokacím, obratně a nenápadně podněcuje hladovějící dělníky k akcím, nepokojům a zmatkům, aby mohla strhnout moc na sebe. Rada lidových komisařů bojuje ze všech sil a snaží se obhájit obilní monopol, bez něhož by se dobře dařilo jedině buržoazii, kdežto chudé obyvatelstvo by nemělo vůbec žádné obilí. Soudruzi dělníci, nedejte se vyprovokovat nekalými živly, nenahrávejte buržoazii a kontrarevolucionářům, kteří chtějí týt z vaší práce a zmařit všechny vy-

* Dokument podepsal také vedoucí ruské mírové delegace J. V. Stalin. *Red.*

možnosti revoluce. Nepouštějte se do neuvážených akcí a nevyměňujte zboží za obilí na vlastní pěst, neztěžujte tak práci vynakládanou na opatření obilí pro vás. Rada lidových komisařů teď vyměňuje zboží za obilí v obrovském množství, její ozbrojené oddíly už rekvírují vesnické buržoazii spousty obilí. Jestliže chcete pomoci své dělnicko-rolnické moci, jestliže ji chcete podpořit, postupujte organizovaně: vyberte si mezi sebou lidi, kteří rozumějí zásobování nejlépe, a ti ať pracují ve státních zásobovacích orgánech, získávejte do bojových oddílů pozitivé, neúplatné a energické revolucionáře, kteří oddaně hájí zájmy dělníků a rolníků. Provokatéry a agenty kontrarevoluce ihned zadržte a pošlete do Moskvy. Dobře si pamatujte: buď se spořádaně a se ctí dostaneme ze všech těch neslýchaných obtíží, které nás postihly, nebo všechno propadne nevyhnutelné zkáze. Třetí možnost není. Rada lidových komisařů očekává brzké výsledky těchto opatření a vyzývá vás, soudruzi dělníci, k revoluční kázni a uvědomělosti pro záchranu revolučních vymožeností a vítězství diktatury proletariátu.

Předseda rady lidových komisařů
*V. Uljanov (Lenin)**

* Text telegramu podepsal také lidový komisař zásobování A. D. Cjurupa. *Red.*

TELEGRAM I. R. ROMANOVVI

[11. 6. 1918]

Telegram

Nižní Novgorod, předsedovi guberniálního sovětu
Romanovovi

Dne 10. května přidělila rada lidových komisařů obyvatelům vyhořelé vesnice Rizovatoje sto tisíc rublů, aby si opatřili osivo a zemědělské nářadí.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM M. S. KEDROVOVI⁴¹⁴

[26. 6. 1918]

Archangelsk, Kedrovovi

Evakuace a vykládka nesmějí být přerušeny. Oznamte, kdo tuto práci řídí. Kurýr nepříjel. Sdělte, kdy se osobně dostavíte se zprávou. Vynaložte všechny síly na rychlou evakuaci všech nákladů z Archangelska.

Lenin, Sverdlov

TELEFONOGRAM
MOSKEVSKÉMU SOVĚTU

[6. 7. 1918]

Oznamte všem velitelstvím ve městě a v jeho okolí v okruhu 50 verst: vedle automobilů lidových komisařů propouštějte také automobily bojových oddílů. Zadržujte všechny automobily Mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí, zatýkejte všechny levé esery, členy této komise, především Zakse a Alexandroviče. Podezřelé, pokud jde o stranickou příslušnost, přivázejte do Kremle k objasnění této skutečnosti.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY

[16. 7. 1918]

Usnesením rady lidových komisařů z jejího zasedání 20. června t. r.^[66] bylo Nejvyšší národohospodářské radě doporučeno, aby společně s komisariátem spravedlnosti provedla šetření ve věci zásobování zemědělskými stroji, o čemž byla Nejvyšší národohospodářská rada včas informována.

Vzhledem k tomu, že šetření není dosud ukončeno, navrhuji ho urychlit a do týdne ukončit.⁴¹⁵

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

RADIOTELEGRAM
 RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ
 TURKESTÁNSKÉ REPUBLIKY

[23. 7. 1918]

Taškent, rada lidových komisařů

Podejte zprávu o politické a hospodářské situaci v Taškentu a v Turkestánském kraji. Je nezbytné informovat pravidelně — Moskva, rada lidových komisařů.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

J. M. SVERDLOVOVI

[31. 7. 1918]

*Ústřednímu výkonnému výboru
 Soudruhu Sverdlovovi*

Tajné

Zasílám Vám tímto usnesení rady lidových komisařů z 30. července t. r. o převedení paratských dílen do správy lidového komisariátu námořnictva a zároveň Vám dávám na vědomí, že toto usnesení musí zůstat co nejpřísněji utajeno vzhledem k některým vojenským operacím spojeným s jeho realizací; způsob jeho realizace se ponechává na rozhodnutí lidového komisariátu námořnictva.⁴¹⁶

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

* Text radiotelegramu podepsali také V. N. Podbělskij a V. V. Kujbyšev. *Red.*

TELEGRAM A. A. IOFFEMU

[7. 10. 1918]

Soudruhu Ioffemu, Berlín

Nesouhlasíme s podepsáním tureckého protokolu, dokud nebude stanoveno, že se Baku předá našim úřadům, neboť bez uvedení takového bodu máme všechny důvody pojmout podezření, že dojde k tajným smlouvám s Dohodou o předání Baku do jejích rukou. Tak to také uveřejňujeme.⁴¹⁷

Sverdlov, Lenin

TELEGRAM K DOBYTÍ SAMARY

Samara byla dobyta. Volha je volná. Bylo by zločinem nevyužít těch několika dní před ukončením plavební sezóny. Je třeba vynaložit všechno úsilí, aby se dovezlo co nejvíc ropy a potravin na horní tok Volhy. Tento úkol se nedá splnit, jestliže nebudou všechna opatření co nejpřísněji centralizována a jestliže nebudou příkazy ústředí dle přesně plněny. Vycházejíc z těchto předpokladů, rada lidových komisařů stanoví a nařizuje důsledně provést:

1. Všechna plavidla a dopravní prostředky zabavené různými organizacemi musí být okamžitě vráceny k dispozici *Hlavní správě vodní dopravy* a *Hlavnímu výboru pro ropný průmysl* podle toho, komu patří. (Toto opatření se nevztahuje na lodě a plavidla, které už jsou zařazeny do Volžské flotily.)

2. Právo zabavovat lodě a plavidla na Volze, které dříve měly různé organizace, instituce a osoby, se ruší. Rekvizice plavidel pro vojenské účely se od nynějška provádí

jedině s povolením Revoluční vojenské rady republiky, vydávaným pro každý případ zvlášť.

3. Všem velitelům frontů, mimořádným komisím a sovětům se nařizuje, aby okamžitě udělali co nejpřísnější opatření k zajištění plynulé plavby lodí a k ochraně nákladů před jakýmkoli zabavováním a zdržováním po cestě.

4. Výhradní právo disponovat veškerým volžským cisternovým loďstvem a všemi náklady ropy na Volze má Hlavní výbor pro ropný průmysl. (Adresa pro telegramy: *Hlavní výbor pro ropný průmysl*, Moskva.) Všem orgánům, včetně vojáků a velitelů na frontách, se nařizuje bezpodmínečně plnit všechny dispozice *Hlavního výboru pro ropný průmysl*, týkající se přesunu nákladů ropy, a dispozice *Hlavní správy vodní dopravy*, týkající se lodí.

5. Přímým disponováním náklady ropy po celé Volze se pověřuje člen kolegia *Hlavního výboru pro ropný průmysl* soudruh *Tarvid*; veškeré pokyny ohledně ropy, které vydá on nebo jeho zástupci, jsou bezpodmínečně závazné pro všechny orgány.

6. Všechna nařízení o rekvizicích nebo zákazech vývozu ropy aj. vydaná do dnešního dne zůstávají v platnosti jen potud, pokud neodporují dispozicím *Hlavního výboru pro ropný průmysl*.

7. *Rada lidových komisařů* závazně potvrzuje výše uvedené body a stanoví, aby každý, kdo tohoto usnesení neuposlechne, byl bez ohledu na hodnost a stranickou příslušnost předán vojenskému revolučnímu soudu. Místním zástupcům *Hlavního výboru pro ropný průmysl*, *Hlavní správy vodní dopravy* a *komisariátu zásobování* se nařizuje, aby o všech akcích místních orgánů narušujících plánovitou práci ústředních orgánů okamžitě informovali Moskvu. Odtud budou neprodleně vysílány mimořádné komise, aby zařídily předání provinilců soudu a vykonání rozsudku.

8. Obsah tohoto usnesení *rady lidových komisařů* sdělit

všem výkonným orgánům a úředním osobám v jednotlivých místech.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

Moskva, Kreml

9. října 1918

23

TELEGRAM SOVĚTŮM
A ZÁSOBOVACÍM VÝBORŮM

[14. 10. 1918]

Všem sovětům a zásobovacím výborům

Znovu se objevují případy, kdy sověty o své vůli zabavují náklady potravin přepravované podle příkazů komisariátu zásobování. Takový postup narušuje v samém základu plánované zabezpečování hladovějícího Ruska potravinami a musí být v samém zárodku zlikvidován. Na základě dekretu z 13. května se dává všem na vědomí, že původci tohoto zabavování budou neprodleně povoláni do Moskvy a předáni Vojenskému revolučnímu tribunálu.⁴¹⁸

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

* Text telegramu podepsal za lidový komisariát zásobování také N. P. Brjuchanov. *Red.*

TELEGRAM
I. I. VACETISOVI
A K. CH. DANIŠEVSKÉMU

[15. 10. 1918]

Arzamas
Revoluční vojenská rada republiky
Vacetisovi a Daniševskému

Doporučujeme udělat okamžitá opatření k poskytnutí pomoci Caricynu. O splnění nás informujte.

Sverdlov, Lenin

TELEGRAM URALSKÉ
NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ

[28. 10. 1918]

Perm, uralská národohospodářská rada
Kopie Usolje, výkonnému výboru
Usolje, vedení bereznikovského závodu

Nařizuji bereznikovskému závodu, aby okamžitě začal s budováním závodu na získávání radia podle usnesení Nejvyšší národohospodářské rady.⁴¹⁹ Rada lidových komisařů uvolnila potřebné prostředky. Práce bude řídit a odpovídat za ně inženýr chemik Bogojavlenskij, jemuž poskytněte veškerou pomoc.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

* Text telegramu podepsali také L. J. Karpov a N. P. Gorbunov z Nejvyšší národohospodářské rady. *Red.*

TELEGRAM NIŽNĚNOVGORODSKÉMU
GUBERNIÁLNÍMU
ZÁSOBOVACÍMU ODBORU

[29. 11. 1918]

Nižnij Novgorod, guberniální zásobovací odbor
Kopie — vedoucímu radiotechnické laboratoře
Leščinskému

Vzhledem k důležité práci, kterou radiotechnická laboratoř vykonává, žádám neotálet s vydáváním potravin.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM NIŽNĚNOVGORODSKÉMU
GUBERNIÁLNÍMU
VOJENSKÉMU KOMISAŘI

[29. 11. 1918]

Nižnij Novgorod, guberniálnímu vojenskému komisaři
Kopie — vedoucímu radiotechnické laboratoře
Leščinskému

Povoluje se vydávat zaměstnancům radiotechnické laboratoře vojenské přiděly za peníze.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
 NIŽNĚNOVGORODSKÉ
 NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ

[29. 11. 1918]

Nižnij Novgorod, národohospodářská rada
 Kopie — vedoucímu radiotechnické laboratoře
 Leščinskému

Urychleně dodejte potřebný stavební materiál radiotechnické laboratoři. Jde o spěšnou a důležitou práci.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM UKRAJINCŮM SAMARSKA⁴²⁰

[17. 12. 1918]

Samara, guberniálnímu vojenskému komisaři
 pro Ukrajince ze Samarska
 Kopie Serpuchov, Vacetisovi

Jako odpověď na telegram Ukrajinců ze Samarska považujeme za nutné oznámit, že vzhledem k návalu ukrajinských dobrovolníků a k velkému množství mobilizovaných přímo na Ukrajině, kteří ještě nedostali výzbroj, nepovažuje dělnicko-rolnická vláda Ukrajiny za potřebné formovat útvary Ukrajinců v Rusku a odesílat je na Ukrajinu. Oznamujeme vám to a zároveň jménem rady lidových

* O nižněnovgorodské radiotechnické laboratoři viz rovněž tento svazek, dokument č. 346. *Red.*

komisařů navrhuje, aby bylo přerušeno odesílání ukrajinských vojenských jednotek na Ukrajinu.

*Lenin**

30

TELEFONOGRAM I. I. VACETISOVI

[23. 12. 1918]

Serpuchov

Vrchnímu veliteli Vacetisovi

Rada obrany se dotazuje:

1. zda je pravda, že v bojích v prostoru Balašova nechaly naše jednotky asi před dvěma týdny během dvou až tří dnů nepříteli 25—30 děl, a je-li to pravda, co jste udělal, aby viníci byli voláni k odpovědnosti a aby se podobným jevům zabránilo;

2. zda je pravda, že jste před dvěma týdny vydal rozkaz k dobytí Orenburgu, a je-li to pravda, proč se rozkaz dosud neplní;

3. co se udělalo pro to, aby se upevnilo postavení našich jednotek v prostoru Permu, které žádají od ústředí rychlou pomoc?

Rada obrany od Vás očekává odpověď na tyto otázky.

Předseda Rady obrany
V. Uljanov (Lenin)

* Text telegramu podepsal také J. V. Stalin. *Red.*

TELEGRAM L. D. TROCKÉMU

[2. nebo 3. 1. 1919]

Pilně

Kursk a do místa pobytu
předsedovi Revoluční vojenské rady republiky
Trockému

Z operačního hlášení náčelníka štábu Kavkazského frontu, č. 4873, se dovídáme, že krasnovovci obsadili Rajgorod na břehu Volhy jižně od Sarepty a ohrožují tak za prvé naše vojenské náklady jedoucí z Vladimirovky do Caricynu a za druhé celou trať Astrachaň—Saratov. Žádáme Vás, abyste udělal opatření. Z téhož operačního hlášení je vidět, že anglické loďstvo ostřelovalo ze čtyř lodí Starotěrečnou jižně od Astrachaně, zapálilo dvě naše vlečné nákladní lodě a nepoškozené odplulo na moře, přičemž zajalo naši lazaretní loď Alesker se zdravotnickým personálem. Kde je naše loďstvo a co dělá?

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
 KASPICKO-KAVKAZSKÉHO FRONTU,
 VÝKONNÉMU VÝBORU
 GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU
 A GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU KSR(b)
 V ASTRACHANI⁴²¹

[7. nebo 8. 1. 1919]

*Astrachaň**

Šljapnikovovi, guberniální výkonný výbor
 Guberniální výbor strany komunistů

Konflikt se stranickým výborem nelze připustit. Udělejte všechna opatření ke svorné a koordinované práci. Všichni členové strany bez ohledu na svou funkci musí být členy místní organizace. Do činnosti institucí bezprostředně podřízených ústředí se stranický výbor nesmí vměšovat. Má pouze právo předkládat své názory ústřednímu výboru. Veškerou činnost v místních orgánech usměrňuje stranické ústředí. Zasahovat je možné zevnitř nebo na základě zvláštního pověření ÚV v té či oné konkrétní otázce. Analogické vztahy se musí vytvořit také s guberniálním výkonným výborem. Jedině v případech, kdy půjde o nedodržování dekretů a o činnost zaměřenou proti usnesením ústřední moci, je možné zasáhnout přímo. Musí se postupovat s velkým taktem, pak nebudou konflikty možné. Všeobecné úvahy o nezbytnosti radikální čistky ve vojenských orgánech nemají žádnou cenu. Kon-

* Slovo Astrachaň je napsáno Leninovou rukou. *Red.*

krétní upozornění na ty či ony skutečnosti a osoby vezmeme v úvahu.

*Lenin**

33

RADIOTELEGRAM BÉLOVI KUNOVI

[5. 4. 1919]

Budapešť, Bélovi Kunovi

Posílám Vám kopii našeho dnešního radiotelegramu Pichonovi o výměně s Francií.⁴²²

Naše komise Červeného kříže v čele s Manuilem jela do Francie organizovat repatriaci našich lidí, ale byla zadržena. Slíbili jsme, že provedeme repatriaci francouzských vojáků, kteří u nás zůstali, jestliže bude zahájena a řádně se rozběhne repatriace našich lidí z Francie. Francouzská vláda zabránila komisi Manuilem v této akci. Z 35 000 ruských vojáků ve Francii, Africe a Soluni chce Francie teď repatriovat 900 osob a dává nepodložené sliby, že bude naše lidi repatriovat podle možnosti později, požaduje však za to, abychom ihned pustili domů všechny Francouze.

Francie chce poslat zpět misi Manuilem zároveň s 900 ruskými vojáky, ačkoli pro další provádění repatriace není nic zařízeno. Francie chce získat všechno, ale nedat téměř nic a nadto se zbavit Manuilem.

Přitom je nám známo, že naši vojáci, kteří zůstali ve Francii a odmítají vstoupit do armády, jsou vystaveni bezohlednému pronásledování a že Manuilemu bylo zakázáno navázat s nimi jakékoli spojení.

* Dále následuje jméno J. M. Sverdlova napsané Leninovou rukou. *Red.*

Za těchto podmínek odmítáme pustit Francouze do vlasti. Takový je obsah mého radiotelegramu, jehož kopii Vám posílám. Francouzi spustí povyk a napovídají Američanům spoustu nehorázných lží. Odevzdejte prosím kopii naší nóty americkému zástupci, aby ji předal své vládě.

Lenin

34

TELEGRAM ÚJEZDNÍMU
ZEMĚDĚLSKÉMU ODBORU
V KŇAGININĚ

[8. 4. 1919]

Kňagin, újezdní zemědělský odbor
Kopie Ičalki
Kňagininské druhé zapjanské sdružení

Jakákoli donucovací opatření k tomu, aby rolníci přešli k společnému obdělávání polí, jsou nepřípustná. Nedodržení tohoto zákazu se bude trestat s veškerou přísností revolučního zákona.⁴²³

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

* Text telegramu podepsal rovněž lidový komisař zemědělství S. P. Sereda. *Red.*

[15. 4. 1919]

Kyjev, předsedovi ukrajinské rady lidových komisařů
Kopie ukrajinskému lidovému komisaři vojenství

Protože lázeňství má v republice nové poslání a lázně mají sloužit k léčbě a odpočinku válečných a dělnických invalidů, vyčerpaných rudoarmějců a vysílených dělníků ze severu, je nezbytné udělat velmi rychle opatření k ochraně jižních lázní, které Rudá armáda dobyla zpět.

Vydejte neprodleně příkaz velitelům vojenských útvarů operujících v jižním Rusku a na Tauridském poloostrově, aby zajistili co nejprísnější ochranu před demolováním a rozkrádáním léčebných zařízení, budov, inventáře, osázených ploch, materiálu a zásob v lázních v jižním Rusku a na Krymském poloostrově, jako jsou Oděsa, Golaja Pristaň, Berďansk, Mojnak, Saki, Jevpatorije, Sevastopol, Balaklava, Jalta, Alupka, Gurzuf, Alušta, Feodosije, Kerč a další.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin**

* Text telegramu podepsal také lidový komisař zdravotnictví N. A. Semaško. *Red.*

TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU
GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V KALUZE

[19. 4. 1919]

Kaluga, guberniálnímu výkonnému výboru
Kopie Mosalsk, újezdnímu výkonnému výboru

Zahajte okamžitě vyšetřování, proč byl rodičům učitele národní školy Burykina ve Spas-Děmensku v mosalském újezdu zabaven majetek. Prošetřete, jak postupoval komisař Sinicyn ve vesnici Lazinki. O výsledcích informujte mě osobně.⁴²⁵

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

OCHRANNÝ LIST
PRO V. I. TANĚJEVA⁴²⁶

26. dubna 1919

Občanu Vladimiru Ivanoviči *Tanějevovi*
Ochranný list

Na základě usnesení rady lidových komisařů ze dne 25. 3. 1919 vydává se tento ochranný list občanu Vladimiru Ivanoviči *Tanějevovi*, věk 78 let, který dlouhá léta vědecky pracoval a podle svědectví Karla Marxe se projevil jako »oddaný stoupenec osvobození lidu«⁴²⁷.

Občanu Vladimiru Ivanoviči *Tanějevovi* se uděluje právo navštěvovat knihovnu rady lidových komisařů; všem ostatním státním knihovnám se doporučuje, aby mu byly všestranně nápomocny v jeho vědecké badatelské činnosti. Všem sovětským úřadům se ukládá, aby na-

pomáhaly zajištění osobní bezpečnosti občana Vladimira Ivanoviče Tanějeva i bezpečnosti jeho rodiny, bytu a majetku. Všem železničním orgánům a správám vodní dopravy se ukládá, aby občanu Vladimiru Ivanoviči Tanějevovi a jeho rodině všestranně pomáhaly při jeho cestách po Ruské socialistické sovětské republice, pokud jde o opatřování jízdenek a zajišťování míst ve vlaku.

Předseda rady lidových komisařů
V. Uljanov (Lenin)

38

TELEGRAM KOMISAŘI
RJAZAŇSKO-URALSKÉ DRÁHY

[5. 5. 1919]

Lidovému komisaři Rjazaňsko-uralské dráhy, Saratov

Vyřid'te všem soudruhům dělníkům a zaměstnancům, kteří svou obětavostí a úsilím dokázali v krátké době vy-zvednout, opravit a uvést do provozu železniční převozní loď v Uvěku potopenou nepřáteli dělníků a rolníků, upřímné poděkování za jejich práci přibližující konečné vítězství sovětské moci.

Předseda Rady dělnické a rolnické obrany
Lenin
Lidový komisař dopravy *Krasin*

TELEGRAM

VÝBORU PRO OBRANU PETROHRADU⁴²⁸

[13. 5. 1919]

Petrohrad, Výbor pro obranu, Zinovjevovi

Rada obrany ve snaze ujasnit si situaci v Petrohradu vás vyzývá, abyste podali vyčerpávající odpověď: z jakých důvodů bylo rozhodnuto evakuovat některé závody v Petrohradu a okolí, kým a proč byl dán příkaz k potopení lodí, jaký je celkový počet mobilizovaných dělníků a těch, kteří zůstali v závodech, jsou-li využiti pro potřeby obrany skutečně všichni mobilizovaní, proč byli do státních závodů jmenováni komisaři, zda byly provedeny všeobecné odvody občanů nebo se respektovalo ustanovení ústřední moci? Rada obrany ponechává zatím v Petrohradu stav obležení a upozorňuje, že opatření Výboru pro obranu Petrohradu musí být realizována s vědomím a v určitých případech se souhlasem ústřední moci.⁴²⁹

Předseda Rady obrany *Lenin*

40

TELEGRAM S. A. GECOVVI,
HLAVNÍ VÝBOR
PRO UHELNÝ PRŮMYSL
V CHARKOVĚ⁴³⁰

[16. 5. 1919]

Charkov, Hlavní výbor pro uhelný průmysl — Gecovvi, kopie Bažanovovi, kopie Charkov, předsedovi mimořádné komise pro zásobování Bogdaťjanovi nebo Serebrov-

skému, kopie Kyjev, předsedovi mimořádné komise pro zásobování Bogdaťjanovi, kopie lidovému komisaři vojenství Podvojskému, Kyjev, kopie Trockému, Kameněvovi do místa pobytu

Úplně odvolávat mobilizaci dělníků Doněcké pánve je za současné situace naprosto nepřijatelné. Rada obrany si je vědoma mimořádné důležitosti Doněcké pánve, a proto rozhodla, aby od mobilizace byli osvobozeni pouze rubači, a to i v těch dolech, v kterých se teď uhlí z nějakého důvodu zatím netěží. Ponecháním rubačů v dolech se rozhodně zachrání kamenouhelný průmysl před katastrofou, a až pominou mimořádné okolnosti, umožní nám to těžbu uhlí opět obnovit. Žádné jiné zvýhodňování při odvozech není možné.

Předseda Rady obrany *Lenin*

4 1

POSELSTVÍ AFGHÁNSKÉMU KRÁLI AMÁNULLÁHOVI - CHÁNOVI⁴³¹

[27. 5. 1919]

Obdrželi jsme první poselství od svobodného, samostatného afghánského národa s pozdravem ruskému lidu a se zprávou o nastoupení Vašeho Veličenstva na trůn a spěcháme jménem dělnicko-rolnické vlády a všeho ruského lidu opětovat pozdrav nezávislému afghánskému lidu, který hrdinně brání svou svobodu před cizími zotročovateli. Vašemu Veličenstvu blahopřejeme k nástupu na trůn 21. února 1919.

Dělnicko-rolnická vláda vskutku přinesla rovnost a svobodu všem národům Ruské republiky a upevnila, jak jste se sám vyjádřil, zásadu internacionalismu, když

vyhlásila sjednocení všech pracujících proti vykořisťovatelům.

Snaha afghánského lidu následovat ruský příklad bude nejlepší zárukou pevnosti a nezávislosti afghánského státu.

Vítáme předsevzetí Vašeho Veličenstva navázat těsné kontakty s ruským lidem a žádáme Vás, abyste jmenoval oficiálního zástupce do Moskvy; z naší strany navrhuje-
me poslat do Kábulu zástupce dělnicko-rolnické vlády a žádáme Vaše Veličenstvo, abyste dal všem úřadům dis-
pozice o jeho okamžitém přijetí. Navázáním stálých di-
plomatických styků mezi dvěma velkými národy se ote-
vrou široké možnosti pro poskytování vzájemné pomoci
proti jakýmkoli útokům zahraničních kořistníků na cizí
svobodu a cizí majetek.

S pocitem velkého štěstí posíláme tento první pozdrav
národům Afghánistánu a prosíme Vaše Veličenstvo, abys-
te náš přátelský pozdrav přijal jako pozdrav přátel Vaše-
ho lidu.

Předseda rady lidových komisařů
Ruské socialistické federativní sovětské republiky
Lenin

Předseda Celoruského ústředního výkonného výboru
sovětů dělnických, rolnických, kozáckých a rudo-
armějských zástupců

Kalinin

TELEGRAM
 REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ
 JIŽNÍHO FRONTU

[3. 6. 1919]

*Revoluční vojenská rada
 Jižního frontu*

Revoluční výbor kotělnikovského okresu Donské oblasti ruší výnosem č. 27 název »stanice« a zavádí název »volost«; v souladu s tím se kotělnikovský okres dělí na volosti.

V jednotlivých okresech oblasti zakazují místní orgány nosit lampasy a ruší slovo »kozák«.

Soudruh Rogačov v 9. armádě hromadně rekvíruje pracujícím kozákům koňské postroje a vozy.

V mnoha místech oblasti se zakazují místní výroční trhy, na nichž si rolníci nakupují běžné potřeby. V kozáckých osadách se dosazují jako komisaři rakouští váleční zajatci.

Upozorňujeme, že je třeba postupovat zvlášť opatrně, pokud jde o změnu drobných životních zvyklostí, které nemají naprosto žádný význam pro celkovou politiku a přitom dráždí obyvatelstvo. Zachovávejte pevnou linii v zásadních otázkách, a pokud jde o staré navyklé přežitky, buďte shovívaví a vycházejte obyvatelstvu vstříc.

Odpovězte telegraficky.*

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

* Slova »Odpovězte telegraficky« jsou napsána Leninovou rukou.
Red.

TELEGRAM S. D. VULFSONOVI*

[20. 6. 1919]

Simferopol
Lidovému komisaři
zásobování *Vulfsonovi*

Vzhledem k tíživé zásobovací situaci ve Velkorusku, obrovskému nedostatku potravin na výživu dětí, zejména nemocných, navrhuji, aby se všechno konzervované ovoce a rovněž sýr z Krymu odesílaly na adresu komisariátu zásobování s určením výhradně na výživu nemocných dětí v severním Velkorusku. Obratem sdělte, co podniknete.

Předseda Rady obrany *Lenin***

KRYMSKÉ RADĚ
LIDOVÝCH KOMISAŘŮ

[24. 6. 1919]

Rada lidových komisařů, *Simferopol*
Kopie alupskému výkonnému výboru, *Alupka*

V Alupce, Přímořská ulice 15, se má z vilky Medže, kde obývá jeden pokoj, vystěhovat vdova po vědci, geologovi Mušketovi, který má velké zásluhy o rozvoj geologie v Rusku. Žádám, pokud je to možné, zrušit příkaz k vy-

* Oznámeno přímou linkou. *Red.*** Telegram podepsal také lidový komisař zásobování A. D. Cjuprupa. *Red.*

stěhování nebo poskytnout jinou, plně vyhovující místnost.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

45

POZNÁMKY
NA TELEGRAMU J. V. STALINA

[16. 6. 1919]

Organizačnímu byru
ÚV a do archívu.

Hned po pevnůstce Krasnaja Gorka byla zlikvidována Seraja Lošaď. Děla jsou v nich v naprostém pořádku. Rychle se kontrolují všechny pevnůstky a pevnosti.

Námořníci a odborníci tvrdí, že dobytí pevnůstky Krasnaja Gorka z moře vyvrací vojenskou vědu. Mně nezbyvá než takzvanou vědu oplakávat. Rychlé dobytí Gorky lze vysvětlit tím, že jsem já — a vůbec civilisté — velmi radikálně zasáhl do operačních záležitostí, včetně zrušení rozkazů pro námořní a pozemní jednotky a prosazení svých vlastních.

Považuji za svou povinnost oznámit, že přes veškerou svou úctu k vědě budu takto postupovat i nadále.

Čistka v osádce.

??? Krasnaja

Gorka byla
dobyta
ze souše.

Stalin. 16. 6., 14 hodin

SEZNAM
LENINOVÝCH DOPISŮ A TELEGRAMŮ
ZAŘAZENÝCH DO PŘEDCHOZÍCH
SVAZKŮ SEBRANÝCH SPISŮ

SEZNAM
DOSUD NENALEZENÝCH
LENINOVÝCH DOPISŮ A TELEGRAMŮ

POZNÁMKY

ÚDAJE K JEDNOTLIVÝM
DOKUMENTŮM

REJSTŘÍKY

SEZNAM
LENINOVÝCH DOPISŮ A TELEGRAMŮ
ZAŘAZENÝCH DO PŘEDCHOZÍCH
SVAZKŮ SEBRANÝCH SPISŮ
(Říjen 1917—červen 1919)

RADIOTELEGRAM VŠEM. VŠEM PLUKOVNÍM, DIVIZNÍM, SBOROVÝM, ARMÁDNÍM A DALŠÍM VÝBORŮM, VŠEM VOJÁKŮM REVOLUČNÍ ARMÁDY A NÁMOŘNÍKŮM REVOLUČNÍHO LOĎSTVA. 9. (22.) listopadu 1917.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 109—110.

DOPIS FINSKÝM SOUDRUHŮM. 11. (24.) listopadu 1917.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 118.

SVAZEK DĚLNÍKŮ S PRACUJÍCÍMI A VYKOŘIŠŤOVANÝMI ROLNÍKY. *Dopis redakci Pravdy*. 18. listopadu (1. prosince) 1917.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 130—132.

PÍSEMNÝ VZKAZ F. E. DZERŽINSKÉMU S NÁVRHEM DEKRETU O BOJI PROTI KONTRAREVOLUCIONÁŘŮM A SABOTÉRŮM. 7. (20.) prosince 1917.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 183—185.

CELOARMÁDNÍMU SJEZDU K DEMOBILIZACI ARMÁDY. 3. (16.) ledna 1918.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 250.

NAŘÍZENÍ ŠTÁBU RUDÉ GARDY. 12. (25.) ledna 1918.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 315.

RÁDIEM VŠEM. MÍROVÉ DELEGACI V BRESTU LITEVSKÉM ZVLÁŠŤ. 21. ledna (3. února) 1918.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 345.

RADIOTELEGRAM VŠEM, VŠEM. 22. ledna (4. února) 1918.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 346.

BREST LITEVSKÝ. RUSKÁ MÍROVÁ DELEGACE, TROCKÉMU. 28. ledna (10. února) 1918.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 356.

NÁVRH RADIOTELEGRAMU VLÁDĚ NĚMECKÉ ŘÍŠE. *V noci z 18. (5.) na 19. (6.) února 1918.*

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 363.

TELEFONOGRAM VÝKONNÉ KOMISI PETROHRADSKÉHO VÝBORU A VŠEM OKRESNÍM VÝBORŮM BOLŠEVICKÉ STRANY. 8. (21.) února 1918.

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 379.

SMĚRNICE VLADIVOSTOCKÉMU SOVĚTU. 7. dubna 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 237.

PŘEDSEDNICTVU I. SJEZDU SOVĚTŮ DONSKÉ REPUBLIKY. 13. dubna 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 244.

ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR. 4. května 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 303.

DOPIS KONFERENCI ZÁSTUPCŮ ZNÁRODŇOVANÝCH PODNIKŮ. 17. května 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 371—372.

O HLADU. (*Dopis petrohradským dělníkům.*) 22. května 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 380—388.

O VYTVÁŘENÍ ZÁSOBOVACÍCH ODDÍLŮ. 27. června 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 454—455.

PITĚRSKÝM DĚLNÍKŮM. 12. července 1918.

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 545—546.

DOPIS JELECKÝM DĚLNÍKŮM. 6. srpna 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 62—64.

NÁVRH TELEGRAMU VŠEM SOVĚTŮM O SVAZKU DĚLNÍKŮ A ROLNÍKŮ. 16. srpna 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 72

DOPIS AMERICKÝM DĚLNÍKŮM, 20. srpna 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 75—91.

KE ZPRÁVÁM O ČINNOSTI LIDOVÝCH KOMISARIÁTŮ.
2. DOPIS LIDOVÝM KOMISAŘŮM. 29. srpna 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 106.

POZDRAV RUDÉ ARMÁDĚ PŘI DOBYTÍ KAZANĚ. 11. září 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 112.

DOPIS PŘEDSEDNICTVU KONFERENCE PROLETÁŘSKÝCH
KULTURNĚ OSVĚTOVÝCH ORGANIZACÍ. 17. září 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 113—114.

TELEGRAM ÚČASTNÍKŮM ŠKOLENÍ VELITELSKÉHO SBO-
RU V PETROHRADU. 18. září 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 115.

SOUDRUHŮM ŽELEZNIČÁŘŮM NA TRATI MOSKVA—KY-
JEV—VORONĚŽ. 20. září 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 119.

TELEGRAM GUBERNIÁLNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU
V PENZE A REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ 1. ARMÁDY. 22. září 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 122.

DOPIS RUDOARMĚJCŮM, KTEŘÍ DOBÝVALI KAZAŇ. 22. zá-
ří 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 123.

DOPIS SPOLEČNÉMU ZASEDÁNÍ CÚVV A MOSKEVSKÉHO
SOVĚTU SE ZÁSTUPCI ZÁVODNÍCH VÝBORŮ A ODBORO-
VÝCH SVAZŮ. 3. října 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 124—127.

TELEGRAM VŠEM SOVĚTŮM, VŠEM, VŠEM. 10. listopadu 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 210.

RADIOTELEGRAM Z MOSKVVY VŠEM, VŠEM, VŠEM! 10. listo-
padu 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 211.

TELEGRAM VRCHNÍMU VELITELI I. I. VACETISOVI. 29. listopadu 1918.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 261.

DOPIS EVROPSKÝM A AMERICKÝM DĚLNÍKŮM. 21. ledna 1919.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 480—488.

LIDOVÉMU KOMISAŘI ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY. Nejdříve 8. února 1919.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 500—504.

NÁVRH RADIOTELEGRAMU LIDOVÉHO KOMISAŘE ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. 19. února 1919.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 510.

K NÁVRHU DEKRETU O REORGANIZACI STÁTNÍ KONTROLY. 2. SDĚLENÍ PRO J. V. STALINA. 8. března 1919.

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 571—572.

VIII. SJEZD KSR(b). 6. POZDRAVNÝ RADIOTELEGRAM, ZASLANÝ JMÉNEM SJEZDU VLÁDĚ MAĎARSKÉ REPUBLIKY RAD. 22. března 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 208.

RADIOTELEGRAFICKÝ POZDRAV VLÁDĚ MAĎARSKÉ REPUBLIKY RAD. 22. března 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 237.

RADIOTELEGRAM BÉLOVI KUNOVI. 23. března 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 238.

TELEFONOGRAM CELORUSKÉ MIMORÁDNÉ KOMISI. 1. dubna 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 265.

DOPIS PETROHRADSKÝM DĚLNÍKŮM O POMOCI VÝCHODNÍ FRONTĚ. 10. dubna 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 290—291.

POZDRAV BAVORSKÉ REPUBLICY RAD. 27. dubna 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 344—345.

TELEGRAM RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ UKRAJINY.

8. května 1919

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 401.

POZDRAV MAĎARSKÝM DĚLNÍKŮM. 27. května 1919.

Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 407—411.

SEZNAM DOSUD NENALEZENÝCH
LENINOVÝCH DOPISŮ A TELEGRAMŮ*

(Říjen 1917—červen 1919)

1917

DOPIS MOSKEVSKÉMU VÝBORU SDDSR(b)
V první polovině listopadu 1917

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 462.

1918

PÍSEMNÝ VZKAZ LIDOVÝM KOMISAŘŮM
15. února 1918

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 463.

TELEGRAM V. A. ANTONOVŮVI-OVSEJENKŮVI
Nejdříve 28. února 1918

Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 464.

DOPIS ADRESOVANÝ BAKUSKÝM
SOUDRUHŮM
17. března 1918

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 585.

DOPIS A. A. IOFFEMU A V. M. ZAGORSKÉMU
31. května 1918

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 586.

* Sem jsou zařazeny dopisy a telegramy uvedené v Seznamu dosud nenalezených Leninových prací ve svazku 35—37 Sebraných spisů V. I. Lenina. *Red.*

DOTAZ PŘEDSEDOVI PETROHRADSKÉ
OBLASTNÍ KOMUNY
10. června 1918

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 586—587.

PŘÍKAZ LIDOVÉMU KOMISAŘI VNITRA
TÝKAJÍCÍ SE OSVOBOZENÍ
VEDOUCÍHO PENZSKÉ POBOČKY
STÁTNÍ TISKÁRNY CENIN
A DALŠÍCH OSOB
Nejdříve 9. července 1918

Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 587.

DOPIS J. B. BOŠOVÉ
Mezi 12. a 18. srpnem 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 575.

DOPIS M. S. KEDROVOVI
Po 12. srpnu 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 575.

SDĚLENÍ PRO J. M. LARINA
V druhé polovině srpna 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 575.

DOPIS A. I. BALABANOVÉ
27. nebo 28. srpna 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 576.

DOPIS J. M. LARINOVÍ

Před 18. zářím 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 576.

DOPIS H. GUILBEAUXOVÍ

V druhé polovině září—v říjnu 1918

Zmínky o tomto dopisu obsahuje dopis H. Guilbeauxe V. I. Leninovi z 1. listopadu 1918. »Váš hezký dopis,« píše Guilbeaux, »mě velmi potěšil, a já Vám za něj z celého srdce děkuji« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

DOPIS H. GORTEROVÍ

Před 24. říjnem 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 576.

DOPIS N. P. GORBUNOVÍ

29. listopadu 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 576.

TELEGRAM

NIŽNĚNOVGORODSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU
MIMORÁDNÉMU KOMISAŘI

Před 3. prosincem 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 576.

SDĚLENÍ PRO L. B. KAMENĚVA

10. prosince 1918

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 577.

1919

DOPIS G. M. KRŽIŽANOVSKÉMU

24. ledna 1919

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 577.

TELEGRAM A. A. IOFFEMU

Před 15. únorem 1919

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 577.

DOPIS A. RUDNYANSZKÉMU

Mezi 21. a 25. únorem 1919

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 577—578.

DOPIS ALFEROVVI

27. února 1919

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 578.

DOPIS GALKINOVVI

3. března 1919

Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 578.

POZNÁMKY

- ¹ Tento a další dokument napsal Lenin v prvních dnech sovětské moci, v době ozbrojeného boje proti kontrarevoluční vzpouře Kerenského a Krasnova. Ve dnech 27. a 28. října (9. a 10. listopadu) 1917 se vzbouřenci zmocnili měst Gatčina a Carskoje Selo [Puškin] a bezprostředně ohrozili Petrohrad.

Příkaz komisaři Frolovovi napsal Lenin na rub dispozic vojenského revolučního výboru při petrohradském sovětu. V dispozicích se doporučovalo Frolovovu oddílu, aby junckerům Michajlovského učiliště odebral děla a z intendantního skladu střelné zbraně a poté okamžitě v plné bojové pohotovosti vyrazil po silnici na Moskvu proti vojskům vzbouřenců. — 17

- ² Toto nařízení připsal Lenin na rozkaz vojenského revolučního výboru při petrohradském sovětu štábu Rudé armády. Rozkaz zněl: poslat na pozice u města Carskoje Selo [Puškin] pro štáb v Pulkovu benzín, čtyři dělostřelecké baterie, tři automobily, polní telefony, cyklisty nebo motocyklisty.

Štábu Izmajlovského pluku u silnice na Moskvu se měl poslat benzín, jeden automobil, dvě dělostřelecké baterie, ženisté na hloubení okopů, motocyklistická nebo cyklistická spojka a terénní mapy. Vojenský revoluční výbor rovněž doporučoval vytvořit »společný štáb pro celou operaci« a zorganizovat zásobování Rudé gardy potraviny. — 17

- ³ Jde o rezoluci petrohradského výboru SDDSR(b) proti kompromisnictví v otázce vytvoření takzvané jednotné socialistické vlády ze zástupců různých stran a organizací »od bolševiků až po lidové socialisty«. Takovou vládu chtěli vytvořit menševici a eseri, neboť počítali s tím, že v ní budou mít vedoucí úlohu. Jejich návrh podporovala část členů ústředního výboru SDDSR(b), která se stavěla proti zásadové a důsledné linii ústředního výboru. 2. (15.) listopadu 1917 zasedal ústřední výbor bolševické strany a rozhodně odsoudil pravicově oportunistické, kompromisnické stanovisko kapitulantů (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 72—74).

Leninovo sdělení, které napsal zřejmě během zasedání ústředního výboru, bylo přečteno na zasedání petrohradského výboru strany. Ve schválené rezoluci o současné situaci petrohradský výbor prohlásil, že v proletářské republice je možná jediné vlada sovětů dělnických, vojenských a rolnických zástupců, že úkolem sovětské moci je realizovat revoluční program bolševiků a že není přípustné se od něho odchylovat. Tato rezoluce byla odeslána ústřednímu výboru strany.

Kapitulanti však ve své protistranické činnosti pokračovali přes usnesení ústředního výboru. Proto dal ÚV 3. (16.) listopadu opoziční menšině ultimátum, v němž požadoval, aby se bezvýhradně podřídila jeho usnesením (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 75—77). Kompromisníci však odmítli podříditi se stranické kázní a vystoupili z ústředního výboru i z rady lidových komisařů. ÚV jejich jednání odsoudil (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 98—104). Do vlády byli jmenováni noví lidé, oddaní věci strany a dělnické třídy. — 18

- ⁴ Ústřední výbor strany považoval za nutné povolati do Petrohradu některé soudruhy z jiných měst, aby bylo možné kádrově zabezpečiti nové ústřední orgány sovětské moci. Toto opatření bylo zvláště aktuální po odchodu opoziční menšiny z ústředního výboru a rady lidových komisařů (viz poznámku 3).

A. G. Šlichter byl v listopadu 1917 jmenován lidovým komisařem zásobování místo I. A. Teodoroviče.

K Leninovu dopisu Šlichter později uvedl, že svůj opožděný odjezd do Petrohradu sám nezavinil. Ve zprávě, kterou dostal několik dní před Leninovým dopisem, chyběly konkrétní pokyny ohledně odjezdu. Do Petrohradu pak Šlichter odjel, jak sám píše, ihned po obdržení Leninova dopisu. — 18

- ⁵ V dopisu J. M. Sverdlovovi jde zřejmě o F. F. Obrazcova, kterého Lenin přijal jako zástupce rolníků čtyř volostí Tverské gubernie.

V horní části dopisu Lenin poznamenal: »I. poschodí, místnost 39.« V této místnosti ve Smolném pracoval J. M. Sverdlov od 8. (21.) listopadu 1917, kdy byl zvolen předsedou Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů. — 21

- ⁶ Jde o víno a líc zabavené při rekvizici vinných sklepů. Vojenský revoluční výbor na svém zasedání 9. (22.) listopadu 1917 rozhodl »vyvézt zabavené víno (30 000 věder [= 3689,7 hl]) do zahraničí«. — 21

⁷ Tímto dopisem odpovídá Lenin rumunskému žurnalistovi N. D. Kočovi, představiteli Mezinárodní asociace pro informování amerického, francouzského a britského dělnického tisku, který za svého pobytu v Petrohradu požádal jménem asociace Lenina, aby odpověděl na šest otázek o mezinárodní a vnitřní politice sovětské vlády: »1. Bude vláda lidových komisařů pokračovat stejně energicky ve své dosavadní vnitřní politice a ve svých mezinárodních akcích ve prospěch míru? 2. Jaké jsou ony velké reformy, které plánuje nynější vláda k nastolení socialistického zřízení v Rusku? 3. Bude vláda lidových komisařů po svolání Ústavodárného shromáždění odpovědná tomuto orgánu tak, jako je tomu v ústavních státech, nebo nebude? 4. Myslíte, že mír navržený Ruskem skončuje se světovým militarismem? 5. Kdy a jak miníte zahájit demobilizaci ruských vojáků? 6. Myslíte, že je možné za dnešní situace v Evropě plně uskutečnit socialismus?«

V písemné odpovědi Koča Lenina ujistil, že jeho podmínky budou v případě zveřejnění odpovědi důsledně dodrženy. Na tento Kočův dopis Lenin poznamenal: »Odpověď odeslána 10. 11. 1917.« Avšak Leninovy dopisy na uvedené otázky nebyly nalezeny.

Leninův dopis Mezinárodní asociaci byl nalezen v Rumunsku. V roce 1960 jej ústřední výbor Rumunské dělnické strany daroval ústřednímu výboru KSSS. — 22

⁸ M. A. Saveljev pracoval tehdy v redakci Pravdy. Zároveň měl za úkol podílet se na vytvoření Nejvyšší ekonomické rady. — 22

⁹ Jde o rozkaz velitele Jihozápadního frontu generála N. G. Volodčenko, v němž vojska tohoto frontu varoval, že sbratřování ruských a německých vojáků může německé velení zneužít k výzvědným a špionážním cílům. V rozkazu byla vojska varována před zákeřnými akcemi nepřítele. — 24

¹⁰ Tento telegram byl odpovědí předsednictvu moskevského sovětu dělnických a vojenských zástupců. Předsednictvo sovětu žádalo radu lidových komisařů, aby schválila odvolání starého a jmenování nového, znovu zvoleného guberniálního komisaře. — 24

¹¹ Jde o bolševiky a levé esery zatčené ještě v době, kdy byla u moci prozatímní vláda. O jejich okamžitém propuštění na svobodu se jednalo na zasedání vojenského revolučního výboru při petrohradském sovětu 17.(30.) listopadu 1917. Vojenský revoluční výbor poslal do Kišiněva své zástupce, aby zajistili splnění Leninových pokynů.— 25

¹² Dne 22. listopadu (5. prosince) 1917 schválila rada lidových komisařů dekret o soudu. Druhý den byl pak uveřejněn v Pravdě. 24. listopadu (7. prosince) se v souvislosti s dekretem projednávala otázka soudu na zasedání petrohradského sovětu dělnických a vojenských zástupců. Sovět ve své rezoluci^[75] dekret schválil a navrhl konkrétní opatření k jeho realizaci. Obvodním sovětům bylo doporučeno, aby okamžitě přikročily k volbám místních soudců. — 26

¹³ *Dutov A. I.* — ataman orenburského kozáckého vojska, který po Říjnové revoluci podnítil vzpouru kontrarevolučních kozáků a za podpory baškirských a kazašských buržoazních nacionalistů vyhlásil válku sovětské moci. 14. (27.) listopadu 1917 se zmocnil vlády v Orenburgu. Jeho bandy odřizly od Sovětského Ruska Střední Asii a začaly ohrožovat průmyslová centra na Uralu a v Povolží. Proti Dutovovi byly vyslány početné oddíly Rudé gardy; mimořádným komisařem pro Orenbursko-turgajskou oblast byl jmenován dlouholetý člen strany P. A. Kobozev. 18. (31.) ledna 1918 sovětská vojska Orenburg dobyla. Dutov se zbytky svých vojsk uprchl do stepi. — 26

¹⁴ Jde o kadety, menševiky a pravé esery, členy Celoruské komise pro volby do Ústavodárného shromáždění. Tato komise, ustavená ještě prozatímní vládou, zaujímala vůči sovětské vládě velmi nepřátelský postoj. Odmítala poskytnout radě lidových komisařů požadované informace o tom, jaká opatření byla učiněna pro zajištění voleb ve stanoveném termínu, tj. 12. (25.) listopadu 1917, a o průběhu voleb na frontě i v týlu. 23. listopadu (6. prosince) byla kontrarevoluční část této komise zatčena. Téhož dne jmenovala rada lidových komisařů M. S. Urického komisařem pro tuto komisi.

Po propuštění zatčených členů odmítla komise na svém prvním zasedání 28. listopadu (11. prosince) s Urickým spolupracovat. Rada lidových komisařů se proto 29. listopadu (12. prosince) rozhodla komisi rozpustit. — 27

¹⁵ Lenin byl zapsán do seznamu kandidátů pro volby do Ústavodárného shromáždění za ústřední výbor SDDSR(b) v pěti volebních obvodech: kandidoval za hlavní město Petrohrad, Petrohradskou gubernii, Ufu, Baltské loďstvo a Severní front. Kromě toho jej za kandidáta na poslance Ústavodárného shromáždění zvolila Moskva. Volby se konaly 12. (25.) listopadu 1917. Celoruská komise pro volby do Ústavodárného shromáždění se 27. listopadu

(10. prosince) obrátila na poslance zvolené v několika volebních obvodech s žádostí, aby podali písemné prohlášení, který obvod chtějí zastupovat. To se týkalo i Lenina.

M. Kozlowski jako odpověď na Leninův dotaz připsal na rub písemného vzkazu, že není možné vyškrtnout kandidáta z kandidátní listiny bez jeho souhlasu. Současně upozornil, že podle výnosu o volbách do Ústavodárného shromáždění^[63] je kandidát, který byl zvolen v několika volebních obvodech a do tří dnů neprohlásil, za který obvod chce být poslancem, veden jako poslanec za obvod, v němž získal nejvíc hlasů.

28. listopadu (11. prosince) napsal Lenin prohlášení Celoruské komisi pro volby do Ústavodárného shromáždění, že zůstává poslancem za Baltské loďstvo (viz dokumenty č. 23 a 25). — 28

- ¹⁶ Po Říjnové revoluci přestaly správy uralských důlních společností na protest proti zavedení dělnické kontroly v podnicích poukazovat příslušným závodům peníze na výplaty mezd. V uralských podnicích tak vznikla krajně tíživá situace. Dělníci hladověli, protože po několik měsíců nedostávali mzdu. Uralští oblastní sovět dělnických a vojenských zástupců vyslal svého člena V. Vorobjova do Petrohradu, aby informoval radu lidových komisařů o situaci na Uralu a vymohl pravidelné vyplácení mezd dělníkům. Vorobjov všechno podrobně vylíčil J. M. Sverdlovovi a ten jej vybídl, aby šli společně k Leninovi a referovali mu o situaci v uralských průmyslových podnicích a o náladách mezi dělníky. Po skončení rozhovoru předal Lenin Vorobjovovi uvedený vzkaz.

23. prosince 1917 (5. ledna 1918) se rada lidových komisařů usnesla neprodleně převést do uralské pobočky Státní banky pět miliónů rublů. V usnesení bylo stanoveno, že do 1. (14.) ledna 1918 musí být do této pobočky převedeno ještě 50 miliónů rublů.

V lednu 1918 rozpustil uralský oblastní sovět dělnických a vojenských zástupců správní orgán uralských důlních podnikatelů v Jekatěrinburgu [Sverdlovsk]. Koncem prosince 1917 a začátkem roku 1918 byly nejdůležitější uralské podniky znárodněny.

— 34

- ¹⁷ Telegram předsedovi ostrogožského sovětu ve Voroněžské gubernii P. V. Krjukovovi je odpovědí na jeho dotaz, jak naložit s cennými věcmi zabavovanými při konfiskaci velkostatků. — 34
- ¹⁸ V listopadu a prosinci 1917 kontrarevoluční živly v Petrohradu skupinově vykrádaly sklady, obchody a krámky s lihovinami.

Bolševická strana a sovětská vláda tomuto drancování usilovně čelily. V Petrohradu byl nastolován revoluční pořádek a město bylo zbavováno všech kontrarevolučních živlů. Při petrohradském sovětu dělnických a vojenských zástupců byl vytvořen výbor pro boj proti drancování. Mimořádným vojenským komisařem pro potírání opilství a drancování v Petrohradu byl jmenován G. I. Blagonravov. Ve městě bylo vyhlášeno stanné právo.

5.—6. (18.—19.) prosince byla odhalena kontrarevoluční organizace vedená kadety a černosotňovci, která si vytkla za cíl svrhnout sovětskou moc a znovu nastolit monarchii. Věnovala obrovské finanční částky na přípravu drancování a provokací jako jednoho z bojových prostředků, organizovala bandy a vydávala zvláštní letáky. — 34

¹⁹ Solovjovovo pojednání o ropném průmyslu nebylo nalezeno. — 37

²⁰ P. A. Kozmin byl tehdy místopředsedou mimořádné porady o obraně. Ve svých vzpomínkách nazvaných V. I. Lenin i specialisty [Lenin a odborníci] otiskl tento Leninův dopis a napsal, že po projednání záležitosti, o níž se v dopisu píše, »byla komise sabotérů odvolána«. — 37

²¹ Lenin napsal tento dopis francouzskému socialistovi Ch. Dumasovi poté, kdy Dumas přijel v prosinci 1917 do Petrohradu a požádal Lenina, aby ho jako starého známého přijal.

S Dumasem se Lenin a Krupská seznámili v Paříži, kde žili od prosince 1908 do 10. (23.) června 1912. Krupská o tom později napsala: »Přišel k nám jednou poslanec francouzské sněmovny socialista Dumas a vyprávěl, jak před volbami objížděl vesnice...« (N. K. Krupská, *Vzpomínky na Lenina*, Praha 1958, s. 152).

Za první světové války zastával Dumas sociálšovinistické stanovisko. Lenin ho za to kritizoval ve své práci *Krach II. internacionály* (viz *Sebrané spisy* 26, Praha 1986, s. 236). — 37

²² Vzkaz pro lidového komisaře vojenství N. I. Podvojského napsal Lenin na telegram, který radě lidových komisařů zaslalo velení jedné divize Západního frontu. Velení žádalo o pokyn, jak reagovat na návrh německého velení, aby ruská strana vyslala svého zástupce k projednání otázky obnovení provozu na železniční trati Baranoviči—Krošin. Tato otázka vyvstala v době, kdy se v Brestu Litevském [Brest] jednalo o příměří. — 38

- ²³ Jde o tuto událost: na protest proti zavedení osmihodinové pracovní doby přestali charkovští kapitalisté včas vyplácet dělníkům mzdu. Charkovští dělníci se obrátili o pomoc na V. A. Antonova-Ovsejenka. Ten jejich žádost postoupil místnímu revolučnímu výboru, avšak výbor pro vyřešení této věci nic neudělal. Antonov-Ovsejenko si proto pozval na nádraží do vlaku patnáct největších charkovských kapitalistů a vyzval je, aby opatřili 1 milión rublů v hotovosti na výplaty dělníků. Když odmítli tento požadavek splnit, byli uvězněni v jednom voze 2. třídy a upozorněni, že pokud peníze v daném termínu neopatří, budou posláni na práci do dolů. Hrozba zapůsobila: peníze byly opatřeny a kapitalisté propuštěni. — 38
- ²⁴ Podle příkazu V. A. Antonova-Ovsejenka měl Purvin zformovat pro boj proti Kaledinovi dva silné pluky lotyšských střelců a za pomoci ústředního výboru Baltského loďstva sestavit oddíl z 2000 námořníků.
Na Leninův pokyn se výkonný výbor lotyšských střelců rozhodl vyslat proti Kaledinovi 3. kurzemský střelecký pluk. Ústřední výbor Baltského loďstva zformoval oddíly námořníků a vyslal je potlačit kontrarevoluci na jihu Ruska. — 39
- ²⁵ Ve svém projevu v Kongresu vystupoval americký prezident W. Wilson jako stoupenec uzavření okamžitého a spravedlivého míru. Navrhoval v něm 14 bodů, které měly tvořit mírový program poválečného uspořádání světa, oslabit bdělost národů a zamaskovat agresivní komplot imperialistů proti sovětskému státu. Wilsonův projev byl uveřejněn 30. prosince 1917 (12. ledna 1918) v listu Izvěstija CIK i Petrogradskogo sověta rabočich i lsdatskich deputatov^[6]. — 39
- ²⁶ Dne 12. (25.) prosince 1917 se konal v Charkově I. celoukrajinský sjezd sovětů. Prohlásil Ukrajinu za sovětskou republiku a zvolil Celoukrajinský ústřední výkonný výbor sovětů. 13. (26.) prosince zaslal tento výbor telegram radě lidových komisařů a ujistil ji, že ukrajinský lid má stejné zájmy jako lid Sovětského Ruska. Rada lidových komisařů odpověděla 16. (29.) prosince telegramem^[71], v němž uvítala vytvoření »skutečně lidové sovětské moci na Ukrajině« a přislíbila »nové vládě bratrské republiky plnou, všestrannou podporu v boji za mír a rovněž při předávání veškeré půdy, továren, závodů a bank do rukou pracujícího lidu Ukrajiny.«
19. prosince 1917 (1. ledna 1918) jmenovala rada lidových ko-

misařů G. K. Ordžonikidzeho prozatímním mimořádným komisařem Ukrajiny pro koordinování činnosti ukrajinských sovětských organizací. — 40

²⁷ Jde o delegaci vyslanou do zahraničí mezinárodním oddělením Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů s cílem navázat styky s bratrskými socialistickými stranami. J. M. Sverdlov o tom referoval ve zprávě o činnosti CÚVV na III. celoruském sjezdu sovětů. — 40

²⁸ Důvodem, k zatčení pracovníků rumunského vyslanectví a členů rumunské vojenské mise byly nepřátelské akce rumunské vlády proti ruským revolučním vojskům na území Rumunska. Rumunské úřady odmítaly propustit tato vojska do Sovětského Ruska, odzbrojovaly některé vojenské jednotky a zatýkaly členy vojenských výborů. Rada lidových komisařů předložila 31. prosince 1917 (13. ledna 1918) rumunské vládě ultimátum, v němž požadovala, aby zatčení ruští vojáci byli propuštěni, aby osoby, které je zatkly, byly potrestány a zároveň aby byly poskytnuty záruky, že se podobné případy nebudou opakovat (viz rovněž dokumenty č. 42 a 43). — 40

²⁹ Tímto dopisem odpovídá Lenin americkému velvyslanci D. Francisovi, který požádal Lenina o přijetí společně s celým diplomatickým sborem. Lenin přijal diplomatické zástupce dohodových a neutrálních zemí, kteří byli v Petrohradu akreditováni, 1. (14.) ledna 1918 v 16 hodin a převzal od nich memorandum, v němž požadovali, aby byl propuštěn rumunský vyslanec Diamandi. Lenin prohlásil, že k jeho zatčení došlo vzhledem k mimořádným okolnostem a že nepokládá tento akt za nepřijatelný, když jde o diplomatického zástupce země, která bez vyhlášení války zahájila vojenské akce proti ruské divizi. Na námitku, že zatčení diplomatického zástupce může vyvolat válku, Lenin důrazně odpověděl, že přichází doba, kdy »národy, které si válku nepřejí, budou s to svými prostředky takové válce zabránit« (viz Dokumenty vnější politiky SSSR, sv. 1, 1957, s. 84).

Večer se konalo zasedání rady lidových komisařů. Lenin na něm referoval o událostech uplynulého dne, k nimž došlo v souvislosti se zatčením pracovníků rumunského vyslanectví a členů vojenské mise. Rada lidových komisařů rozhodla žádosti diplomatického sboru vyhovět a zatčené propustit. Rumunskému velvyslanci bylo oznámeno, že během tří dnů musí rumunská vláda podniknout kroky k propuštění ruských vojáků zatčených rumunskými orgány (viz rovněž dokument č. 43).

Rumunská vláda však tento požadavek rady lidových komisařů nesplnila a nadále pokračovala ve své protisovětské politice. Proto se sovětská vláda 13. (26.) ledna 1918 usnesla přerušit s Rumunskem diplomatické styky. Pracovníci rumunského vyslanectví a členové vojenské mise byli z Ruska vypovězeni. — 41

- ³⁰ Jde o telegram členů revolučního výboru 8. armády Kuzmina a Rejzona s informacemi o provokacích ukrajinské Centrální rady a kontrarevolučního velení Rumunského frontu. Cílem těchto akcí bylo rozložit a odzbrojit 8. armádu, která stála na straně sovětské vlády.

Ukrajinská Centrální rada — kontrarevoluční buržoazně nacionalistická organizace; na celoukrajinském národním kongresu v Kyjevě v dubnu 1917 ji ustavil blok ukrajinských buržoazních a maloburžoazních nacionalistických stran a skupin. Předsedou Rady se stal ideolog ukrajinské buržoazie M. S. Hruševskij, místopředsedou V. K. Vynnyčenko. Členy Rady byli Petljura, Jefremov, Antonovyč a další nacionalisté. Její sociální základnu tvořily městská a vesnická buržoazie a maloburžoazní nacionalistická inteligence. Centrální rada se pokoušela upevnit moc ukrajinské buržoazie a statkářů a vytvořit ukrajinský buržoazní stát. K tomuto účelu chtěla využít i národně osvobodeneckého hnutí na Ukrajině. Pod rouškou boje za národní nezávislost se snažila strhnout na svou stranu ukrajinské lidové masy, odtrhnout je od celoruského revolučního hnutí, podřídit je nadvládě ukrajinské buržoazie a nedopustit, aby na Ukrajině zvítězila socialistická revoluce. Rada podporovala prozatímní vládu, a to i přes vzájemné neshody týkající se poskytnutí autonomie Ukrajině. Po vítězství Říjnové revoluce se prohlásila za vrcholný orgán »Ukrajinské lidové republiky« a zahájila otevřený boj proti sovětské moci.

Na I. celoukrajinském sjezdu sovětů v prosinci 1917 v Charkově byla Ukrajina vyhlášena sovětskou republikou. Sjezd prohlásil, že zbavuje Centrální radu moci. Rada lidových komisařů RSFSR uznala ukrajinskou sovětskou vládu za jedinou zákonnou vládu na Ukrajině a usnesla se okamžitě jí poskytnout pomoc v boji proti kontrarevoluční Radě. V prosinci 1917 a v lednu 1918 propukala po celé Ukrajině ozbrojená povstání proti Centrální radě a za obnovení sovětské moci. V lednu 1918 přešla sovětská vojska na Ukrajině do ofenzívy, 26. ledna (8. února) obsadila Kyjev a svrhla moc buržoazní Rady.

Centrální rada byla rozeznána a přinucena opustit území sovětské Ukrajiny. Protože neměla podporu pracujících mas, spojila se s německými imperialisty. Jejich společným cílem bylo

svrhnout sovětskou moc a obnovit na Ukrajině buržoazní zřízení. V době mírových jednání Sovětského Ruska s Německem vyslala Rada do Brestu Litevského [Brest] svou delegaci, za zády sovětské delegace uzavřela s Německem separátní mír a výměnou za vojenskou pomoc v boji proti sovětské moci mu slíbila ukrajinské obilí, uhlí a suroviny. V březnu 1918 se Rada spolu s rakouskými a německými okupanty vrátila do Kyjeva a stala se loutkou v jejich rukou. Když se interventní přesvědčili, že Rada není schopna potlačit revoluční hnutí na Ukrajině a zajistit jim požadované potraviny, koncem dubna ji rozehnali. — 42

- ³¹ Dne 5. (18.) ledna 1918 se v Tavridském paláci v Petrohradu sešlo Ústavodárné shromáždění, které svolala sovětská vláda. Když kontrarevoluční většina Ústavodárného shromáždění odmítla uznat sovětskou moc a její dekrety, jakož i Deklaraci práv pracujícího a vykořisťovaného lidu, kterou předložil CÚVV, opustila bolševická frakce v čele s Leninem zasedání. Pozdě v noci odešli ze zasedání také leví esěři. V sále zůstali pouze kadeti, praví esěři a menševici, které má Lenin v daném dokumentu právě na mysli.

Dekretem CÚVV z 6. (19.) ledna bylo buržoazní Ústavodárné shromáždění rozpuštěno. — 43

- ³² Bývalí ministři prozatímní vlády A. I. Šingarjov a F. F. Kokoškin byli po Říjnové revoluci zatčeni a uvězněni v Petropavlovské pevnosti. Odtud byli pro svůj špatný zdravotní stav převezeni do Mariinské nemocnice. V noci ze 6. (19.) na 7. (20.) ledna 1918 vtrhli do nemocnice námořníci, mezi nimiž byly anarchistické a zločinecké živly, a oba ministry zavraždili.

Na Leninův pokyn byla okamžitě vytvořena vyšetřovací komise. Viníci byli zatčeni a postaveni před soud. — 43

- ³³ Jde o skupinu námořníků 2. gardové jednotky námořní pěchoty, kteří protizákonně uvěznili tři důstojníky. Tito námořníci, ovlivnění kontrarevoluční agitací, se nepodřizovali zákonům sovětské moci, opíjeli se, dělali protizákonné prohlídky a zatýkali. Byli mezi nimi anarchistické a zločinecké živly. Na Leninův pokyn byli provinilci odzbrojeni a zatčeni. Ostatní, uvědomělejší příslušníci této jednotky odjeli na jižní frontu, kde spolu s jednotkami Rudé armády bojovali proti interventům a bělogvardějcům. — 44

- ³⁴ Tento a další dokument napsal Lenin po obdržení zprávy od zábovacího a hospodářského výboru krajského sovětu v západní

Sibiři a na Uralu. Výbor oznamoval, že Omská dráha sabotuje přepravu potravin na západ, takže tu stojí přes tisíc naložených vagónů. Žádal, aby byla jmenována mimořádná vyšetřovací komise. Zprávu přivezla delegace uralských závodů, která přijela dálkovým vlakem přepravujícím obilí. — 45

- ³⁵ V tomto písemném vzkazu jde o *Základní zákon o socializaci půdy*^[61]. Návrh zákona upravovala komise III. sjezdu sovětů za Leninovy účasti.

Co bylo přiloženo k písemnému vzkazu M. A. Spiridonovové, se nepodařilo zjistit.

Dne 18. (31.) ledna 1918 III. celoruský sjezd sovětů Základní zákon o socializaci půdy (I. část — Všeobecná ustanovení) schválil. Podrobněji se zákon dopracovával na společných zasedáních sjezdu pozemkových výborů a rolnické sekce III. sjezdu sovětů. Konečné znění zákona bylo schváleno na zasedání CÚVV 27. ledna (9. února) a uveřejněno 15. a 16. února v listu Soldatskaja Pravda, č. 25 a 26. — 47

- ³⁶ V době, kdy komunistická strana usilovala o vystoupení Sovětského Ruska z imperialistické války, zastával K. Radek stanovisko »levých komunistů«. — 47

- ³⁷ M. K. Ter-Aruťunanc, v té době náčelník revolučního polního štábu pro boj proti kontrarevoluci, řídil formování vojenských jednotek, které měly vést boj proti ukrajinské Centrální radě. — 48

- ³⁸ *Tribunisté* — členové Sociálně demokratické strany Nizozemska, jejímž orgánem byl list De Tribune. Tribunisté tvořili levé křídlo v dělnickém hnutí Nizozemska. Za první světové války zaujímali internacionalistické stanovisko. V roce 1918 založili Komunistickou stranu Nizozemska. — 49

- ³⁹ Tentýž den, tj. 15. (28.) ledna 1918, byl na Leninův pokyn vydán příkaz k uvolnění prostředků pro Luteraana, aby mohl přijet do Ruska a vstoupit do Rudé gardy. — 49

- ⁴⁰ V telegramu V. A. Antonova-Ovsejenka, odeslaném přímou linkou 16. (29.) ledna 1918 stálo, že vojenský revoluční výbor donských kozáků navrhuje koordinovat akce proti Kaledinovým kontrarevolučním vojskům. Výbor rovněž žádal o šatstvo, zbraně a peníze a zároveň se obracel na sovětskou vládu s prosbou, aby oficiálně rozhodla, co bude s půdou donských kozáků (viz Direk-

tivy komandovanija frontov Krasnoj Armii (1917—1922). Sbornik dokumentov v 4-ch tomach, sv. 1, Moskva 1971, s. 38—40).

Kozáčtí delegáti se zúčastnili III. celoruského sjezdu sovětů dělnických, vojenských a rolnických zástupců, který se konal v Petrohradu 10.—18. (23.—31.) ledna 1918. — 50

⁴¹ Lenin má na mysli rezoluci O federálních orgánech Ruské republiky [⁵⁹]. V této rezoluci, schválené 15. (28.) ledna 1918 III. celoruským sjezdem sovětů dělnických, vojenských a rolnických zástupců, se prohlašovalo, že Ruská socialistická sovětská republika vzniká na základě dobrovolného svazku národů Ruska jako federace sovětských republik těchto národů. — 50

⁴² Dne 16. (29.) ledna 1918 obsadila sovětská vojska město Čerkassy a stanici Bachmač a zahájila úspěšný útok na Kyjev, kde soustředila ukrajinská Centrální rada své hlavní síly. — 51

⁴³ Tento telegram byl V. A. Antonovovi-Ovsejenkovi poslán proto, že si na Antonova-Ovsejenka stěžoval Leninovi ukrajinský ústřední výkonný výbor. Antonov-Ovsejenko bez vědomí místních orgánů jmenoval komisaři na železničních stanicích a v některých městech Doněcké pánve členy svého štábu, což vyvolalo nespokojenost ukrajinských mocenských orgánů.

Po obdržení tohoto telegramu a rovněž Leninova dopisu (viz dokument č. 65) Antonov-Ovsejenko jmenované komisaře odvolal. — 52

⁴⁴ Jde o zprávy, které přinesl švédský buržoazní tisk o propuknutí revoluce ve Finsku.

Dne 27. ledna 1918 byla svržena Svinhufvudova buržoazní vláda a moc přešla do rukou dělníků. 29. ledna byla ustavena finská revoluční vláda — rada lidových zmocněnců, jejímiž členy se stali E. Gylling, O. Kuusinen, Y. Sirola, A. Taimi aj. Proletářská revoluce však zvítězila pouze na jihu Finska. Svinhufvudova vláda si udržela moc na severu a požádala o pomoc německou císařskou vládu. Po zásahu německých ozbrojených sil 2. května 1918 byla po tříměsíční urputné občanské válce dělnická revoluce ve Finsku potlačena. V zemi zavládl bílý teror, tisíce revolučních dělníků a rolníků byly popraveny nebo zahynuly ve věznicích. — 54

⁴⁵ Nebylo zjištěno, o koho jde. — 54

- ⁴⁶ Tento dokument je odpovědí na telegram Arthura Hendersona, ve kterém Henderson jménem britské Labouristické strany navrhol Leninovi, aby se zástupci bolševické strany zúčastnili konference socialistů dohodových zemí v Londýně. Konference byla svolána na 20. února 1918 a měla vypracovat společnou dohodu o otázkách války. — 54
- ⁴⁷ *První ruská společnost zemědělců-komunistů* vznikla na začátku roku 1918 z iniciativy petrohradských dělníků Obuchovova závodu. Lenin založení této společnosti aktivně podporoval. Na jeho pokyn dostali členové společnosti 200 vojenských stanů, 6 polních kuchyní, polní pekárnu a další vybavení. V březnu 1918 odjeli členové společnosti s rodinami do Kazachstánu, kde se usadili a dostali půdu. Občanská válka však iniciativu petrohradských dělníků zmařila. Členové společnosti nestačili sklidit ani svou první úrodu. Kulaci a bílí kozáci z okolních osad je přepadli, rozehnali a všechn majetek si zabrali. Členové společnosti se rozptýlili po okolních vesnicích. V září 1919 kolčakovci 28 členů této společnosti zatkli a zavraždili. — 56
- ⁴⁸ Je míněn dekret o vydání obligací na Půjčku svobody jakožto platidel^[16].
Dne 20. ledna (2. února) 1918 byla otázka vydání nového druhu platidel projednána na zasedání rady lidových komisařů. Rada rozhodla, že je zásadně možné vydat nižší nominální hodnoty cenných papírů na Půjčku svobody jako pomocných platidel. 29. ledna (11. února) pak znovu projednala otázku vydání obligací na Půjčku svobody jakožto úvěrových známek s přesně stanoveným kursem. Dekret byl schválen 30. ledna (12. února). Stanovil, že obligace na Půjčku svobody v hodnotě do sto rublů vydává podle nominální hodnoty Státní banka a že v RSFSR jsou v oběhu zároveň s úvěrovými listy. Dekret byl uveřejněn v Pravdě 14. února 1918 (viz Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 1, 1957, s. 449—450). — 58
- ⁴⁹ Lenin napsal příkaz pod text telegramu od velitelství Baltského loďstva. V telegramu stálo: »K ostrovu Åland připluly švédský parník, křižník a minonoska pod švédskou válečnou vlajkou, vydolily 15 švédských námořníků a ti pod hrozbou použití zbraní přinutili naši spojovací hlídku ustoupit.«
Lenin zároveň odeslal telegram finské lidové vládě (viz dokument č. 79). — 59

⁵⁰ Finská revoluční lidová vláda protestovala u švédské vlády proti vylodění švédských vojsk na souostroví Åland. Brzy nato Švédsko svá vojska z ostrovů stáhlo. V polovině března 1918 se tam vylodila německá vojska; německá vláda je použila proti finské revoluci. — 59

⁵¹ Jde o dopis generála Alexejeva francouzské misi v Kyjevě^[1]. Byl zachycen v Novochojorsku a uveřejněn 19. února 1918 v 28. čísle listu Izvěstija CIK. Generál Alexejev v něm žádal francouzskou misi o pomoc v boji proti sovětské moci, protože jeho vojska stíhala jedna porážka za druhou, takže musela opustit území kolem Donu. Alexejev popisoval situaci v Donské a Kubáňské oblasti a byl nucen přiznat, že mu jeho plány s kozáky nevyšly, že »ideje bolševismu našly stoupence v širokých vrstvách kozáků«. — 61

⁵² Leninův dotaz se týká evidence skladovaných zásob, kterou prováděla Nejvyšší národohospodářská rada. Na Leninovy otázky Rykov odpověděl: 1. byla provedena evidence zásob v soukromých, intendantních, železničních a ostatních skladech; 2. za ochranu skladů odpovídají organizace, jimž sklady patří, zboží se ze skladů vydává na poukázky příslušných ústředí (Hlavního výboru pro textilní průmysl, Hlavního výboru pro výrobu mýdla apod.); 3. rozdělení podle norem a lístků provádí městský zásobovací výbor prostřednictvím družstevních obchodů a soukromých firem; 4. zkonfiskovaných potravin je velmi málo. — 63

⁵³ Tímto telegramem Lenin odpovídá na dotaz předsedy městského sovětu v Drisse [Verchnědvinsk] L. B. Urbana, jak postupovat, přiblíží-li se německá vojska k městu. — 63

⁵⁴ Tento dokument napsal Lenin poté, kdy ústřední výbor SDDSR(b) projednal na svém zasedání 22. února 1918 otázku získání zbraní a potravin, nezbytných k obraně proti německým imperialistům, od Británie a Francie. Proti tomu vystoupili »leví komunisté«, kteří zásadně nepřipouštěli jakékoli dohody s imperialisty. Lenin se nemohl zasedání zúčastnit, a proto poslal ústřednímu výboru své vyjádření.

Ústřední výbor strany schválil rezoluci, v níž prohlásil, že Rudou armádu je nezbytné vyzbrojit a zásobit všemi způsoby včetně nákupu zbraní od vlád kapitalistických zemí, aniž bude narušena nezávislost zahraniční politiky. Téhož dne byla možnost nákupu zbraní a potravin od Británie a Francie projednána

a schválena i na zasedání rady lidových komisařů (viz V. I. Lenin Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 386—389). — 63

⁵⁵ Leninův radiotelegram reagoval na situaci, kdy sovětská delegace jedoucí do Brestu Litevského [Brest] podepsat mírovou smlouvu uvízla 25. února ve stanici Novoselje, kde byl zničen most. Protože delegace neměla možnost spojit se přímo s německou vládou, telegrafovala radě lidových komisařů, aby oznámila německé vládě její příjezd. Leninova zmínka o tom, že delegace snad váhá, vyplývala zřejmě ze skutečnosti, že členové delegace G. J. Sokolnikov a A. A. Ioffe účast v delegaci odmítli a odjeli teprve na základě rozhodnutí ÚV KSR(b). — 65

⁵⁶ Jde o to, že Celoruský ústřední výkonný výbor a rada lidových komisařů schválily mírovou smlouvu s podmínkami, které stanovila německá vláda.

Dne 28. ledna (10. února) 1918 byla mírová jednání v Brestu Litevském [Brest] přerušena, neboť Trockij jako vedoucí sovětské mírové delegace porušil směrnice ústředního výboru SDDSR(b) a oznámil německým zástupcům, že Sovětská republika odmítá podepsat mír za podmínek stanovených německou vládou. Zároveň prohlásil, že Sovětské Rusko válku s Německem ukončí a demobilizuje svou armádu.

Německá vojska využila tohoto prohlášení, porušila příměří a 18. února (podle nového kalendáře) zahájila ofenzívu na celé línii fronty. Sovětské Rusko bylo smrtelně ohroženo. Na Leninovo naléhání byl po ostré výměně názorů s »levými komunisty« a Trockým odeslán 19. února německé vládě radiotelegram se sdělením, že sovětská vláda podepíše mír za podmínek navržených v Brestu Litevském německou stranou (viz Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 363). Německá vláda nespíchala s odpovědí, její vojska během týdne obsadila řadu měst a ohrožovala Petrohrad.

Dne 23. února přišla v ranních hodinách odpověď německé vlády. Imperialistické Německo předkládalo Sovětské republice ultimátum s mnohem těžšími mírovými podmínkami než při brestlitevských jednáních. Při projednávání ultimáta pokračovala v ústředním výboru strany ostrá výměna názorů: »leví komunisté«, Trockij a jeho stoupenci byli i nadále proti uzavření míru. Na zasedání ústředního výboru 23. února byl však většinou hlasů schválen Leninův návrh neprodleně podepsat mír za podmínek stanovených Německem. V noci z 23. na 24. února rozhodly CÚVV a RLK přistoupit na německé podmínky míru, o čemž by-

- la okamžitě zpravena německá vláda. 24. února vyslala sovětská vláda do Brestu Litevského delegaci k podepsání mírové smlouvy.

Mírová smlouva s Německem byla podepsána 3. března 1918. VII., mimořádný sjezd KSR(b) potvrdil správnost Leninovy linie v otázce míru. IV., mimořádný sjezd sovětů, který se konal 14. až 16. března 1918, brestlitevskou mírovou smlouvu ratifikoval.

Listopadová revoluce v Německu roku 1918 svrhla císaře Viléma II. a sovětská vláda mohla brestlitevskou smlouvu anulovat. — 65

- ⁵⁷ Leninova domněnka, že Němci brestlitevská mírová jednání zhatili, vznikla na základě telegramu tajemníka sovětské mírové delegace L. M. Karachana a souvisela s tím, že Němci zadrželi šifrovaný telegram delegace o průběhu mírového jednání, odeslaný z Brestu Litevského [Brest]. Zmíněný telegram došel do Petrohradu mnohem později než Karachanův telegram se žádostí o vlak pro delegaci, odeslaný v souvislosti s blížícím se závěrem jednání. — 67

- ⁵⁸ *Rada lidových komisařů petrohradské pracovní komuny* byla vytvořena na základě usnesení petrohradského sovětu dělnických a vojenských zástupců 11. března 1918 v souvislosti s přesídlením sovětské vlády z Petrohradu do Moskvy.

Koncem dubna 1918 byl na sjezdu sovětů Severní oblasti vytvořen z vojenských a hospodářských důvodů Svaz komun Severní oblasti, jehož součástí se stala i Petrohradská gubernie. 24. února 1919 byly z rozhodnutí III. sjezdu sovětů Severní oblasti Svaz komun Severní oblasti a jeho nejvyšší orgán — rada lidových komisařů — zrušeny. — 72

- ⁵⁹ Jde o evakuaci průmyslových podniků z Petrohradu v souvislosti s útokem německých vojsk na Petrohrad. Dekret o evakuaci Petrohradu schválila rada lidových komisařů 22. února 1918. Byla vytvořena evakuační komise s mimořádnou pravomocí; radu lidových komisařů v ní zastupoval N. P. Gorbunov. 4. března 1918 se rada lidových komisařů usnesla zřídit ústřední kolegium, které pak řídilo veškerou činnost spojenou s evakuací Petrohradu. Kolegium bylo povinno denně předkládat radě lidových komisařů zprávu o své činnosti. Rada lidových komisařů se otázkou zřízení ústředního kolegia znovu zabývala 29. března a schválila ho ve složení: předseda — A. G. Šljapnikov jako zástupce rady lidových komisařů, tři zástupci petrohradské pracovní komuny a rovněž zástupci odborů. — 72

⁶⁰ Na Gutujevském ostrově v Petrohradu byla městská celnice. Den po odeslání uvedeného telegramu, tj. 29. března, schválila rada lidových komisařů usnesení, kterým se radě lidových komisařů petrohradské pracovní komuny (viz poznámku 58) ukládalo odvézt ze všech skladů všechny zásoby a část zásob z celnice na Gutujevském ostrově prodat Petrohradčanům. Na základě tohoto usnesení bylo v dubnu až červnu 1918 z Gutujevské celnice odvezeno 1180 vagónů různého zboží. — 72

⁶¹ Podniky kožedělného průmyslu řídil Hlavní výbor pro kožedělný průmysl a příslušné územní výbory, v nichž byly ze dvou třetin zastoupeni dělníci a z jedné třetiny podnikatelé a buržoazní technická inteligence. Lenin přikládal této formě řízení průmyslu velký význam (viz Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 302 a Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 280).

Na Leninův pokyn byl Hlavnímu výboru předložen tento návrh telegramu [⁷³] všem sovětům: »Kožedělný monopol řídí Hlavní výbor pro kožedělný průmysl jakožto orgán podléhající Nejvyšší národohospodářské radě a podřízené orgány Hlavního výboru — územní výbory, reorganizované tak, že v nich dvě třetiny hlasů byly poskytnuty dělníkům. Směrnice Hlavního výboru a územních výborů pro kožedělný průmysl musí být bezvýhradně plněny. Zasahování jiných organizací do záležitostí kožedělného průmyslu je nepřípustné. Rozpuštěné územní výbory musí být neprodleně obnoveny. Nedemokratizované výbory musí být ihned demokratizovány podle instrukce Hlavního výboru pro kožedělný průmysl, kterou schválil I. celoruský sjezd dělníků kožedělné výroby. Předseda rady lidových komisařů *Lenin*. Vedoucí odboru chemického průmyslu *L. Karpov*. 6. dubna 1918.«

Lenin oddělil tento text čarou a pod ní připsal příkaz pro sekretářku: »Poslat tento telegram *všem sovětům* s podpisem *L. Karpova* a mým. *Lenin*.« (Viz *Leninskij sbornik XXI*, s. 125). — 75

⁶² Jde o rezoluci schválenou Ústředním výkonným výborem sovětů Sibíře v souvislosti s vyloděním japonských vojsk ráno 5. dubna 1918 ve Vladivostoku [⁷⁴]. V rezoluci se protestovalo proti nezákonným akcím japonské vlády; na Sibíři bylo vyhlášeno stanné právo a všechny místní sověty byly vyzvány, aby ihned začaly intenzívně budovat Rudou armádu.

Ústřední výkonný výbor sovětů Sibíře (Centrosibir) byl zvolen na prvním sjezdu sovětů Sibíře, který se konal 16. (29.)—24. 10. (6. 11.) 1917 v Irkutsku. Když byla na Sibíři v létě 1918 přechod-

ně svržena sovětská moc, přestal ÚVV sovětů Sibiře plnit svou funkci. — 76

⁶³ Lenin má na mysli jednání sovětské vlády se zástupci USA, Velké Británie a Francie v souvislosti s vyložením japonských vojsk ve Vladivostoku. Jednání probíhalo večer 5. dubna 1918.

Ve zprávě sovětské vlády o vyložení japonského výsadku ve Vladivostoku, napsané 5. dubna a uveřejněné 6. dubna 1918 v listech Pravda a Izvěstija VCIK, se konstatovalo, že odpor proti japonským interventům a nelítostný boj proti jejich agentům a pomahačům uvnitř země je pro Sovětskou republiku a pracující celého Ruska otázkou života nebo smrti. 7. dubna 1918 zaslal Lenin vladivostockému sovětu telegram se směrnicemi a upozorněním, že interventi určitě zaútočí, a požadoval od komunistů na Dálném východě, aby se bez sebemenšího otálení připravili k boji proti cizí intervenci (viz Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 237). — 76

⁶⁴ Předseda Ústředního výkonného výboru sovětů Sibiře N. N. Jakovlev informoval Lenina o opatřeních k odražení útoku japonských interventů, kteří se vylodili ve Vladivostoku. — 76

⁶⁵ Tento dokument napsal Lenin na instrukci, kterou dostal vedoucí kanceláře národohospodářské rady v Rybinsku [Andropov] inženýr N. I. Dyrenkov v Nejvyšší národohospodářské radě.

Dyrenkov přijel do Moskvy, aby v Nejvyšší národohospodářské radě referoval o práci rybinské národohospodářské rady. 15. dubna 1918 projednávalo jeho zprávu o hospodářské situaci v Rybinsku předsednictvo NNHR. Na Leninův návrh bylo rozhodnuto poskytnout Rybinsku termínovanou půjčku. Lenin hovořil s Dyrenkovem o ekonomické situaci Sovětské republiky, o stavu průmyslu v Rybinsku a opatřeních rybinské národohospodářské rady. — 79

⁶⁶ Po ratifikaci brestlitevské mírové smlouvy na IV., mimořádném celoruském sjezdu sovětů oznámili leví eseri, kteří se stavěli proti uzavření míru, že vystupují z rady lidových komisařů. 18. března 1918 projednala rada lidových komisařů prohlášení levého esera A. L. Kolegajeva, tehdejšího lidového komisaře zemědělství, a uvolnila ho z této funkce. 3. dubna byl jmenován náměstkem lidového komisaře zemědělství S. P. Sereda.

Ve své odpovědi Sereda sděloval, že Kolegajev si vzal čtrnáctidenní dovolenou. — 80

- ⁶⁷ Lenin má na mysli jednání lidového komisaře zemědělství o nákupu osiv v Dánsku. S. P. Sereda informoval Lenina, že k projednání této věci svolává ihned společnou poradu se zástupci dánského velvyslanectví. — 80
- ⁶⁸ Jde o návrh dekretu o registraci akcií, obligací a jiných cenných papírů. První dva návrhy připravila Nejvyšší národohospodářská rada. Lenin oba návrhy prostudoval, jeden škrtl, druhý^[72] zredigoval a poslal na lidový komisariát financí D. P. Bogolepovovi a I. E. Gukovskému. Zde návrh přepracovali a Lenin ho opět zredigoval. Poté byl návrh opatřen titulkem a 17. dubna 1918 postoupen k projednání radě lidových komisařů. K návrhu dekretu bylo schváleno toto usnesení: »Předat lidovému komisariátu zahraničních věcí a lidovému komisariátu spravedlnosti, aby návrh projednaly s odborníky a závěry předložily na příštím zasedání rady lidových komisařů 18. dubna.« 18. dubna rada lidových komisařů dekret^[21] schválila a 20. dubna byl uveřejněn v listu Izvěstija VCIK, č. 78 (viz Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 2, Moskva 1959, s. 130—138). — 80
- ⁶⁹ V Leninově rodišti Simbirsku [Uljanovsk] založil I. J. Jakovlev první čuvašskou školu. Sestavil a v roce 1874 zavedl první čuvašskou abecedu a čuvašský slabikář a vykonal velmi mnoho pro povznesení Čuvašů.
V telegrafické odpovědi ze dne 4. května 1918 byl Lenin informován, že I. J. Jakovlev zůstal ředitelem dívčí školy i učitelského ústavu. — 82
- ⁷⁰ Lenin napsal dopis pod vlivem těchto okolností: dne 4. (17.) ledna 1918 schválila rada lidových komisařů dekret^[19] o reorganizaci Červeného kříže, neboť Hlavní správa Červeného kříže, která existovala za carské vlády, se rušila a její majetek i kapitál připadl státu. Reorganizací byl pověřen (podle článku 3 prvního oddílu dekretu) výbor složený ze zástupců sovětů a vojenských i společenských organizací. Výbor měl prostřednictvím Rady lékařských kolegií předložit radě lidových komisařů plán reorganizace všech institucí Červeného kříže. Úkol však nesplnil a členka výboru Červeného kříže V. M. Bončová-Brujevičová o tom uvědomila Lenina. — 82
- ⁷¹ Tento telegram je odpovědí na telegram V. sjezdu sovětů Turkeštánského kraje. Sjezd se konal ve dnech 20. dubna—1. května

1918 v Taškentu; v pozdravu radě lidových komisařů schvaloval její správnou národnostní politiku. Ústředním bodem sjezdového jednání byla otázka autonomie Turkestánského kraje. Sjezd vyhlásil autonomii a ustavil komisi pro svolání příštího sjezdu sovětů, na němž měla být přijata ústava Turkestánské ASSR, stanovenej hranice Turkestánu a rozsah jeho autonomie. — 84

⁷² Pod text tohoto telegramu Lenin připsal: »Na tento telegram jsem dosud (8. 5.) *nedostal odpověď*.« 8. května pak napsal další telegram Ústřednímu výkonnému výboru sovětů Sibíře (viz tento svazek, dokument č. 138), ale tento druhý telegram nebyl odeslán, jak vyplývá z poznámky »neodesláno«, kterou tam připsala sekretářka. 15. května poslal Lenin Ústřednímu výkonnému výboru sovětů Sibíře telegram se zprávou, kterou obdržel z lidového komisariátu financí, kolik peněz bylo za poslední měsíc posláno na Sibiř celkem a kolik jednotlivě každému městu. »Oznamte mi,« žádal Lenin, »zda jste částku dostali a co podniknete« (Leninskij sbornik XXI, s. 174). — 85

⁷³ Jde o přípravu peněžní reformy, jejímž cílem bylo vytvořit stabilní sovětskou měnu a odstranit inflaci, kterou zavinila válka a špatné hospodaření carské i prozatímní vlády. Na nutnost peněžní reformy upozornil Lenin v prosinci 1917 v Návrhu dekretu o znárodnění bank a o příslušných nezbytných opatřeních (viz Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 204). Přípravu peněžní reformy řídil Lenin osobně. Naléhal, aby byla urychlena příprava a vydání nových, sovětských peněz, a detailně posuzoval vzory nových bankovek (viz tento svazek, dokumenty č. 216 a 217 a Leninskij sbornik XXI, s. 180).

Peněžní reforma však nebyla v tomto období provedena, neboť začala cizí intervence a občanská válka, takže bylo nutné přejít k politice válečného komunismu. První sovětská peněžní reforma byla provedena podle Leninových zásad v letech 1922—1924. — 85

⁷⁴ Lenin odpovídá na telegram delegace, která měla v Kursku uzavřít mírovou smlouvu s ukrajinskou Centrální radou. Delegace informovala Lenina přímou linkou 29. dubna o svém příjezdu do Kurska a zároveň se dotazovala, zda do Kurska odjel zástupce Centrální rady.

Na Leninův pokyn vyslala delegace 30. dubna k velení Krymského, Donského, Voroněžského, Kurského a Brjanského frontu parlamentáře, aby jednali s ukrajinským vojenským velením

o okamžitém zastavení vojenských operací a o vytyčení demar-
kační čáry. — 87

⁷⁵ Tento telegram odeslal Lenin po svém rozhovoru přímou linkou s mírovou delegací. Delegace po svém příjezdu do Kurska Leni-
na informovala, že postup V. A. Antonova-Ovsejenka jí znemož-
ňuje dobře organizovat akce k co nejrychlejšímu zastavení vojen-
ských operací na ukrajinské frontě. Zároveň požadovala, aby Len-
in dal Antonovovi-Ovsejenkovi příkaz »neztěžovat vyslání par-
lamentářů.« — 87

⁷⁶ Leninův telegram je odpovědí na dopis prozatímního mimořád-
ného komisaře pro záležitosti Kavkazu a předsedy bakuského so-
větu S. G. Šahumjana, který informoval radu lidových komisařů
o politické situaci v Baku, o úspěšném boji za upevnění sovětské
moci, potlačení kontrarevoluční vzpoury musavatistů, návrzích
bakuského sovětu na znárodnění bank, těžby ropy a námořní do-
pravy. Šahumjan zároveň radu lidových komisařů žádal o zaslání
peněz, radiostanice a literatury. Jeho dopis předal V. I. Bojcov,
tajemník ústředního výboru Kaspické flotily, který byl vyslán do
Moskvy se žádostí, aby byly Baku přiděleny k nutné ochraně
města čtyři minonosky, pěchota a výzbroj. — 88

⁷⁷ Tímto dopisem odpovídá Lenin vedoucímu americké mise Červe-
ného kříže Raymondu Robinsovi. Dopis je psán anglicky a naho-
ru Lenin připsal: »Odpověď 30. 4. 1918.«

Robins napsal Leninovi před svým odjezdem ze Sovětského
Ruska do USA. Upřímně mu děkoval za podporu jeho činnosti
v rámci americké mise Červeného kříže a vyjadřoval naději, že
Ruská sovětská republika »se rozvine v pevnou demokratickou
mocnost«. Mimo jiné napsal: »Vaše prorocká prozíravost
a geniální vedení umožnily, aby se sovětská moc upevnila v ce-
lém Rusku, a já věřím, že tento nový tvůrčí orgán demokratické-
ho života lidí bude podněcovat a rozvíjet nastolování svobody na
celém světě« (viz Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 1, Mos-
kva 1957, s. 276).

Za několik dní, 11. května 1918, napsal Lenin dopis adresova-
ný Všem sovětům a dalším sovětským organizacím s výzvou »vše-
stranně podpořit nerušenou a co nejrychlejší cestu plukovníka
Robinse a dalších členů americké mise Červeného kříže z Mos-
kvy do Vladivostoku (viz Inostrannaja literatura, 1959, č. 4,
s. 175). — 88

⁷⁸ Leninův dopis P. P. Malinovskému, náměstkovi lidového komisaře pro majetkové fondy republiky, se týkal realizace dekretu O pomnících republiky^[58]. Dekret byl schválen 12. dubna 1918 a uveřejněn 14. dubna v listech Pravda a Izvěstija VCIK. Stanovil, že je nezbytné odstranit pomníky všech carů a jejich přísluhovačů, pokud nemají uměleckou ani historickou cenu, a postavit pomníky na paměť revolučních událostí. Zvláštní komise, kterou tvořili lidový komisař školství a osvěty, lidový komisař pro majetkové fondy republiky a vedoucí odboru výtvarného umění v lidovém komisariátu školství a osvěty, měla určit, které pomníky v Moskvě a Petrohradu budou zrušeny, a zároveň získat výtvarníky pro vypracování návrhů nových pomníků. Rada lidových komisařů uložila komisi, aby do 1. května byly odstraněny nejohybnější pomníky a předloženy první návrhy nových, urychleně odstraněny staré nápisy, státní znaky a názvy ulic a nahrazeny novými, které by vyjadřovaly ideje a cítění revolučního Ruska.

Lenin považoval tento dekret za mimořádně důležitý. Realizaci dekretu projednávala rada lidových komisařů na svých zasedáních 8., 17. a 30. července 1918. Lenin několikrát kritizoval vedoucí pracovníky lidového komisariátu školství a osvěty, lidového komisariátu pro majetkové fondy republiky a moskevského sovětu za neuspokojivé výsledky (viz tento svazek, dokument č. 140, 189, 329 a 338 a poznámku 119). — 89

⁷⁹ Lenin odpovídá na telegram oblastní správy znárodněných podniků v Jekatěrinburgu [Sverdlovsk] z 30. dubna 1918, ve kterém stálo, že se rozšířily pověsti o navrácení znárodněného bogoslovského důlního revíru původním majitelům. Lenin pokládal za velmi důležité vyvrátit tyto pověsti, protože mohly dezorientovat pracující. Na telegram z Jekatěrinburgu připsal: »Došlo 2. 5. 1918 v 7 hod. večer. Vyšetřit, proč došlo ke zpoždění o 2 dny. Lenin.« — 90

⁸⁰ Text tohoto sdělení pro ÚV KSR(b) byl schválen na poradě V. I. Lenina s bolševiky, členy kolegia lidového komisariátu zemědělství. Porada se zabývala požadavkem vůdců levých eserů M. A. Spiridonovové a V. A. Karelina předat lidový komisariát zemědělství plně do kompetence levých eserů, jejichž pozice v tomto komisariátu byly značně oslabeny, když po odchodu A. L. Kolegajeva byli do komisariátu jmenováni další bolševici (S. P. Sereda, V. N. Meščerjakov, N. M. Petrovskij aj.).

Lenin napsal také návrh usnesení porady: »Předběžná porada (k otázkám předloženým soudružkou Spiridonovovou a soudru-

hem Karelinem) členů kolegia zemědělství soudruha Seredy a Meščerjakova se soudruhem Leninem dospěla k závěru, že předložené otázky mají velký politický význam, a proto musí být bezpodmínečně řešeny v ÚV KSR.

Porada pokládá za nezbytné neprodleně a urychleně je postoupit ÚV« (Leninskij sbornik XXXXVI, s. 42).

Situace v lidovém komisariátu zemědělství se projednávala na zasedání ÚV KSR(b) 3. května 1918. Ústřední výbor schválil usnesení porady a neopodstatněné požadavky levých eserů zamítl. — 90

- ⁸¹ Tento dopis je reakcí na nesprávné rozhodnutí moskevského revolučního tribunálu, který 2. května 1918 projednal žalobu podanou na čtyři členy moskevské vyšetřovací komise za úplatkářství a vyděračství a odsoudil viníky pouze k šesti měsícům vězení. Dne 4. května navrhl Lenin ÚV KSR(b), aby soudce, kteří vynesli tak mírný rozsudek, vyloučil ze strany (viz Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 303). Tentýž den vystoupil na zasedání rady lidových komisařů mimo program N. V. Krylenko a informoval o rozsudku revolučního tribunálu vneseném nad členy vyšetřovací komise pro úplatkářství. Rada lidových komisařů pak na základě Leninových pokynů obsažených v jeho dopisu Kurskému schválila usnesení, v kterém se lidovému komisariátu spravedlnosti ukládalo, aby »v brzké době« vypracoval návrh dekretu »o výměře nejnižších trestů za úplatkářství a jakoukoli spoluúčast na něm«. Dekret o úplatkářství se projednával na zasedání rady lidových komisařů 8. května, Lenin jej upřesnil a poté byl dekret schválen (viz Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 2, Moskva 1959, s. 236—237 a 240—242).

Na Leninovo naléhání prošetřil celou záležitost členů moskevské vyšetřovací komise Celoruský ústřední výkonný výbor sovětu a tři z obviněných byli odsouzeni k deseti letům vězení. — 91

- ⁸² Němečtí okupanti rozehnali na Ukrajině Centrální radu a nastolili tam otevřenou buržoazně statkářskou diktaturu. Na 29. dubna 1918 svolali do Kyjeva sjezd kulaků a statkářů, který prohlásil hetmanem Ukrajiny generála P. P. Skoropadského, ukrajinského velkostatkáře a bývalého carova křídelního pobočníka. — 91

- ⁸³ Dne 6. května 1918 obsadily německé a bělogvardějské vojenské jednotky Rostov na Donu. 7. května osvobodily město sovětské jednotky, ale 8. května se ho Němci a bělogvardějci opět zmocnili. — 91

- ⁸⁴ *Pevnůstka Ino* na sovětsko-finských hranicích bránila spolu s Kronštadtem přístup k Petrohradu. Podle dohody mezi RSFSR a Finskou socialistickou dělnickou republikou byla připojena k RSFSR jako objekt chránící společné zájmy obou socialistických republik. Po porážce finské revoluce požadovala finská buržoazní vláda, podporovaná německými imperialisty, aby byla pevnůstka navrácena Finsku. Před opuštěním Ina byly na rozkaz velitele kronštadtské pevnosti hlavní pevnostní objekty zničeny. Finská vojska obsadila Ino v květnu 1918. — 91
- ⁸⁵ Na mimořádném zasedání ústředního výboru strany 6. května 1918 se projednávalo mezinárodní postavení Sovětské republiky jednak v souvislosti se zostřením vztahů s Německem, které požadovalo předání pevnůstky Ino buržoaznímu Finsku, jednak v souvislosti s okupací Murmanska Angličany a s přípravou interventů na postup do vnitrozemí Ruska. Ústřední výbor schválil usnesení k mezinárodní situaci navržené Leninem (viz Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 338 a 365—366). — 91
- ⁸⁶ Lenin odpovídá A. D. Cjurupovi, který mu oznámil, že zásobovací organizace Nikolajevské dráhy znemožnila členovi kolegia lidového komisariátu zásobování A. I. Sviděřskému provést revizi, nařízenou podle dohody uzavřené mezi komisariátem zásobování, komisariátem dopravy a Nejvyšší národohospodářskou radou. Cjurupa žádal Lenina o radu, jak v tomto případě postupovat. — 92
- ⁸⁷ Do Kyjeva měla být vyslána delegace k mírovému jednání s ukrajinskou hetmanskou vládou, jak to sovětské vládě oficiálně navrhla německá vláda^[69]. Téhož dne, tj. 8. května, podepsal Lenin text telegramu tajemníkovi této mírové delegace P. A. Zajcevovi se směrnicí, jak vést jednání s hetmanskou vládou (viz tento svazek, Přílohy, dokument č. 13). — 92
- ⁸⁸ Tento dopis napsal Lenin po rozmluvě s A. V. Ivanovem, který byl v Putilovově závodě [dnes závod S. M. Kirova] předsedou celozávodní komise pro zajištění potravin pro dělníky. A. V. Ivanov podrobně informoval Lenina o velkém hladu v Petrohradu, o situaci v závodě a o náladách mezi dělníky. Lenin mu sdělil, že rada lidových komisařů schválila 9. května 1918 dekret o udělení mimořádné plné moci lidovému komisaři zásobování v boji proti vesnické buržoazii, která ukrývá obilí a spekuluje s ním^[25]. Dal mu kopii dekretu, aby s ním seznámil dělníky svého závodu.

O setkání Lenina s Ivanovem viz *Vzpomínky na Vladimíra Iljiče*, díl 2, Praha 1958, s. 332—334. — 93

- ⁸⁹ Potlačení protisovětské vzpoury musavatistů koncem března 1918 se v Baku upevnila sovětská moc. 25. dubna byla na zasedání bakuského sovětu ustavena bakuská rada lidových komisařů. Kromě bolševiků v ní bylo i několik levých eserů. Jejím předsedou a zároveň komisařem zahraničních věcí byl zvolen S. G. Šahumjan.

Bakuská rada lidových komisařů začala uskutečňovat některé socialistické přeměny. Během dubna a května 1918 byla nastolená sovětská moc ve značné části Ázerbájdžánu.

Ázerbájdžánští dělníci a rolníci vedli boj za vítězství socialistické revoluce ve velmi složitých podmínkách. Zakavkazsko obsazovali němečtí a turečtí interventi, do Ázerbájdžánu vtrhla turecká vojska. Navíc britské velení v Íránu navázalo kontakty s bakuskými dašnaky, esery a menševiky s cílem využít je pro svržení sovětské moci v Baku a obsadit ho. Za této situace uložil Lenin vedoucím představitelům bakuské rady lidových komisařů, aby co nejopatrněji využívali rozpory uvnitř imperialistického tábora i v nacionalistických stranách (viz rovněž tento svazek, dokument č. 153).

Tento dopis a Leninův dopis S. G. Šahumjanovi z 24. května 1918 byly poprvé uveřejněny 8. září 1918 v publikaci *Bjulleteni diktatury Centrokaspija i prezidiuma Vremennogo ispolnitel'nogo komiteta*, v oddílu *Iz archiva črezvyčajnoj sledstvennoj komisii [Z archívu mimořádné vyšetřovací komise]*.

Diktatura Středokaspicka — kontrarevoluční vláda, kterou ustavili eseré, menševici a dašnaci, když 31. července 1918 pod náporom cizí a vnitřní kontrarevoluce dočasně padla sovětská moc v Baku (viz poznámky 143 a 151). — 95

- ⁹⁰ Jde o poradu rusko-německé komise o podmínkách pro obnovení hospodářských styků mezi Ruskem a Německem. Porada se konala v Moskvě 15. května 1918. Referoval na ní náměstek lidového komisaře obchodu a průmyslu M. G. Bronski. Hlavní teze jeho referátu^[4] přehlédl a schválil Lenin. — 95

- ⁹¹ V plánu rozvoje obchodních a hospodářských styků se Spojenými státy americkými, který byl vypracován na Leninův podnět, vyjadřovala sovětská vláda ochotu splácet zboží nakoupené v USA zemědělskými výrobky a produkty těžebního průmyslu a poskytovat USA koncese stejně jako jiným zemím.

Poprvé byl tento plán s názvem Russko-amerikanskije torgovyje otnošenija [Rusko-americké obchodní vztahy] uveřejněn v červnu 1918 v 1. čísle časopisu Věstnik narodnogo komissariata torgovli i promyšlennosti. V USA byl spolu s Leninovým dopisem Robinsovi otištěn v publikaci Russian-American relations. March 1917—March 1920 [Rusko-americké vztahy. Březen 1917—březen 1920] (New York, 1920).

⁹² Toto sdělení Čičerinovi napsal Lenin po obdržení zprávy, že vojska zakavkazské buržoazní vlády podporovaná flotilou ozbrojených obchodních lodí se blíží k Suchumi a ohrožují celé černoomořské pobřeží. Leninovi byl předložen návrh telegramu veliteli Černoomořského loďstva Sablinovi, jemuž se nařizovalo, aby vyzbrojil několik sovětských obchodních lodí a vyslal je na obranu Suchumi.

20. května 1918 zaslala sovětská vláda německé vládě nótu, v níž protestovala proti tomu, že německé vojenské velení podporuje akce ozbrojeného obchodního loďstva takzvané zakavkazské vlády, kterou v Zakavkazsku absolutně nikdo neuznává. — 97

⁹³ Dekret o reorganizaci orgánů pro řízení vodní dopravy se projednával na zasedání rady lidových komisařů 18. května 1918. Přijetím dekretu se zrušilo kolegium odboru vodní dopravy Nejvyšší národohospodářské rady a z odboru byla vytvořena Hlavní správa vodní dopravy. Nadřízeným a řídicím orgánem Hlavní správy vodní dopravy bylo pětičlenné Nejvyšší kolegium podléhající přímo předsednictvu Nejvyšší národohospodářské rady. — 98

⁹⁴ Jde o návrh dekretu o reorganizaci komisariátu zásobování a místních zásobovacích orgánů. Na Leninův pokyn navrhl A. D. Cjurupa na zasedání rady lidových komisařů 20. května 1918 jeho projednání. Stalo se tak 22. a 23. května, kdy byl dekret schválen s připomínkami. Poté bylo rozhodnuto postoupit jej Celoruskému ústřednímu výkonnému výboru sovětů a ten jej 27. května potvrdil. 31. května 1918 byl uveřejněn v listu Izvěstija VCIK, č. 109.

Článek 3 tohoto dekretu stanovil, že z dělníků doporučených stranickými a odborovými organizacemi se při místních komisariátech zásobování vytvoří zvláštní oddíly, a to převážně ve sportovních oblastech. Tyto oddíly budou podřízeny místním zásobovacím orgánům, které je budou řídit a využívat pro agitační, organizátorskou a instruktorskou činnost. Podle dekretu bylo

»hlavním úkolem dělnických oddílů organizovat pracující rolníky proti kulakům« (Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 2, Moskva 1959, s. 310). — 98

- ⁹⁵ Lenin má na mysli usnesení rady lidových komisařů O výši platů lidových komisařů a vysokých úředníků, které stanovilo maximální platy lidových komisařů na 500 rublů měsíčně a příplatek 100 rublů na každého práce neschopného člena rodiny. Lenin vypracoval návrh tohoto usnesení (viz Sebrané spisy 35, Praha 1987, s. 133) na zasedání RLK 18. listopadu (1. prosince) 1917. Byl schválen s nepatrnými změnami a 23. listopadu (6. prosince) 1917 uveřejněn^[64].

Přísnou důtku udělil Lenin rovněž tajemníkovi rady lidových komisařů N. P. Gorbunovovi. Svědčí o tom dokument uložený v Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS, shodný s dokumentem č. 149. N. P. Gorbunov se o tom zmiňuje ve svých vzpomínkách (viz Vzpomínky na Vladimíra Iljiče Lenina, díl 2, Praha 1958, s. 68—69). — 100

- ⁹⁶ O jaké písemnosti šlo, se nepodařilo zjistit. — 101

- ⁹⁷ Na jaře 1918 okupovali němečtí imperialisté Ukrajinu, vtrhli na Krym a přiblížili se k Sevastopolu, kde bylo soustředěno Černomořské loďstvo. Sovětská vláda se snažila loďstvo zachránit a ve dnech 29.—30. dubna ho přesunula do Novorossijska. Německé velení za deset dní po této operaci ultimativně požádalo, aby se loďstvo přesunulo zpět do Sevastopolu, a vyhrožovalo, že jinak bude pokračovat v postupu podél černomořského pobřeží. Dne 11. května odeslala sovětská vláda Protest německé vládě proti okupaci Krymu, v němž objasnila okolnosti přesunu loďstva a podmínky jeho eventuálního návratu do Sevastopolu (viz Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 343—344).

Všechny pokusy dohodnout se v této věci s německou vládou byly bezvysledné. Protože nebyla možnost loďstvo zachránit před německými imperialisty, dal Lenin pokyn Nejvyšší vojenské radě ihned loďstvo potopit (viz dokument č. 152). V tajné směrnicí rady lidových komisařů se velení válečného loďstva nařizovalo zničit všechna plavidla Černomořského loďstva a obchodní lodě kotvící v Novorossijsku. Ve dnech 18. a 19. června 1918 bylo vládní nařízení splněno. Většina lodí byla potopena u Novorossijska. — 102

- ⁹⁸ *Arbeiterpolitik* — týdeník pro otázky vědeckého socialismu brém-

ské skupiny levicových sociálních demokratů, která v roce 1919 vstoupila do Komunistické strany Německa. Vycházel v Brémách v letech 1916—1919.

Der Sozialdemokrat — deník, orgán Nezávislé sociálně demokratické strany Württemberska. Vycházel ve Stuttgartu od roku 1915. V roce 1921 se stal orgánem sjednocené Komunistické strany Württemberska a začal vycházet pod názvem *Kommunist*. — 102

⁹⁹ Lenin má zřejmě na mysli dopis, který zaslal S. G. Šahumjanovi 14. května 1918 (viz tento svazek, dokument č. 141).

Dopis z 24. května doručil do Baku jeden z pracovníků baku-
ské komuny S. M. Ter-Gabrieljan. — 103

¹⁰⁰ Syzraň obsadily jednotky československého vojenského sboru, který se v Rusku zformoval již před Říjnovou revolucí. Tvořili jej Češi a Slováci, kteří se tam dostali do zajetí jako vojáci rakousko-uherské armády. Podle dohody z 26. března 1918 měla sovětská vláda umožnit sboru odjet z Ruska přes Vladivostok, odevzdá-li zbraně a budou-li z jeho velitelského sboru propuštěni ruští důstojníci. Kontrarevoluční velení sboru však dohodu o odevzdání zbraní porušilo a na pokyn amerických, britských a francouzských imperialistů zorganizovalo koncem května ozbrojenou vzpuru proti sovětské moci. V úzké součinnosti s bělogvardějci a kulaky obsadily československé legie značnou část Uralu, Povolží a Sibiře a všude znovu dosazovaly k moci buržoazii. V oblastech obsazených československými legiemi byly za účasti menševiků a eserů ustavovány bělogvardějské vlády.

Když se mnozí vojáci ze sboru přesvědčili, že byli kontrarevolučním velením sboru oklamáni, opouštěli jej a odmítali bojovat proti Sovětskému Rusku. Asi 12 000 Čechů a Slováků bojovalo v řadách Rudé armády.

Povolží bylo osvobozeno Rudou armádou na podzim 1918. Definitivně byl československý vojenský sbor poražen zároveň s kolčakovci. — 105

¹⁰¹ Na *I. celoruském sjezdu národohospodářských rad*, který se konal v Moskvě ve dnech 26. května—4. června 1918, mělo být schváleno usnesení o správě znárodněných podniků. Návrh usnesení se projednával 28. a 30. května v sekci pro organizování výroby. V sekci referoval o této otázce člen předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady G. D. Vejnberg, koreferáty přednesli »levý komunista« V. M. Smirnov a zástupce uralských průmyslových

podniků V. N. Andronnikov. Pod nátlakem »levých komunistů« schválila sekce návrh usnesení, který byl v rozporu s linií strany uplatnit ve výrobě zásadu jediného vedoucího a centralizovat řízení znárodněných podniků.

Rykov Leninovi odpověděl, že sekce ustavila komisi, která měla zredigovat jeden bod usnesení o správě znárodněných podniků. Komise však podlehla naléhání »levých komunistů« a přistoupila na nesprávné závěry.

Lenin návrh usnesení vypracovaný sekcí podrobil kritice a upozornil na jeho anarchosyndikalistickou podstatu (viz Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 415). Na Leninův podnět byl návrh usnesení postoupen koordinační komisi ve složení V. I. Lenin za radu lidových komisařů a A. I. Rykov a G. D. Vejnberg za Nejvyšší národohospodářskou radu. Usnesení vypracované pod Leninovým vedením bylo pak na I. sjezdu národohospodářských rad schváleno. — 106

¹⁰² Sdělení Kurajevovi napsal Lenin v souvislosti s těmito událostmi. Po těžkých bojích obsadily 29. května 1918 Penzu československé legie. Rada guberniálních komisařů s předsedou V. V. Kurajevem přesídlila na stanici Ruzajevku. Kurajev 31. května Leninovi telegrafoval, že Čechoslováci začínají z Penzy odcházet a že se Státní tiskárny cenin ani nedotkli. Zároveň Lenina žádal, aby byl z funkce v Penze uvolněn. Po osvobození Penzy se tam Kurajev vrátil a pracoval zde až do září 1918. — 106

¹⁰³ Jde o usnesení rady lidových komisařů z 8. května 1918 o evidenci všech automobilů a předání nadbytečných nákladních aut lidovému komisariátu zásobování. — 107

¹⁰⁴ Lenin odpovídá vykským dělníkům na jejich telegram, v němž mu sdělovali, že »k smrti vyhladovělí« jedou na lodích se svými oddíly a kulometry vydobýt si obilí mocí. — 108

¹⁰⁵ Tento dopis napsal Lenin anglicky v průběhu rozhovoru s americkým žurnalistou Albertem Rhysem Williamsem, který Lenina navštívil před svým odjezdem do USA. — 108

¹⁰⁶ G. J. Sokolnikov, N. I. Bucharin a J. Larin byli vysláni do Berlína jako členové sovětské delegace, která měla jednat o uzavření hospodářské dohody s Německem. — 109

¹⁰⁷ Jde o I. F. Popova — viz Jmenný rejstřík. — 111

- ¹⁰⁸ Jde zřejmě o Leninův dopis J. A. Berzinovi nebo G. I. Šklovskému z 2. června 1918 (viz tento svazek, dokument č. 165). — 111
- ¹⁰⁹ Nepodařilo se zjistit, co bylo k dopisu přiloženo pro Guillebeaux. — 111
- ¹¹⁰ Lenin zde odpovídá na telegram A. A. Ioffeho, který v něm žádal o udělení plné moci, aby mohl poslat zpět do Moskvy člena sovětské delegace v Berlíně J. Larina, protože »s ním nelze« spolupracovat (viz rovněž tento svazek, dokument 4. 164). — 112
- ¹¹¹ Vedoucí odboru paliv Nejvyšší národohospodářské rady N. I. Solovjov v dopisu adresovaném Leninovi žádal, aby bylo nařízeno vzhledem k usnesení rady lidových komisařů z 5. června 1918 o zaslání 50 miliónů rublů do Baku lidovému komisariátu financí rezervovat tuto částku pro bakuskou národohospodářskou radu »na dotace na těžbu ropy«. — 113
- ¹¹² Tato sdělení A. D. Cjurupovi s námětem na dopis dělníkům napsal Lenin v souvislosti s tím, že bylo nutné vysvětlit širokým masám usnesení rady lidových komisařů z 1. června 1918 o samostatném výkupu potravin. V usnesení se konstatovalo, že povolení samostatného výkupu potravin, jak to od rady lidových komisařů požadují zástupci některých organizací a dělnických odborových svazů, by mohlo narušit zásobování, uvolnit cestu kulakům a statkářům a přivést revoluci do záhuby. Usnesení proto stanovilo úkol vytvářet zásobovací oddíly, vybírat do nich nejlepší a nejuvědomělejší dělníky a úředníky a »vytvořit kolektivní bojovou dělnickou sílu, která nastolí pořádek, pomůže při kontrole, při shromažďování všech přebytků obilí a pomůže potříit spekulanty« (viz Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 2, s. 379—381).
K této problematice viz též V. I. Lenin, Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 409 a 410—411. — 113
- ¹¹³ Lenin odpovídá na dva Stalinovy telegramy^[80, 81] z Caricynu [Volgograd]. Stalin ho v nich informoval o tom, co udělal pro odvoz obilí do centra, a zároveň požadoval, aby byl do Nižního Novgorodu [Gorkij] zaslán příkaz vypravit ihned lodě do Caricynu. — 116
- ¹¹⁴ Je míněn Dekret o organizování a zásobování vesnické chudiny^[15]. Návrh dekretu se projednával na zasedání rady lidových komisařů v sobotu 8. června 1918. Referoval A. D. Cjurupa. Ra-

da lidových komisařů se usnesla předložit návrh dekretu v pondělí 10. června na zasedání CÚVV. Ještě před zasedáním informoval J. M. Sverdlov písemně Lenina, že leví eseri trvají na tom, aby se projednávání dekretu alespoň o jeden den odložilo, a že on sám i Cjurupa považují za možné s tím souhlasit, neboť porada bolševické frakce se protáhla a zasedání CÚVV ještě nezačalo. Leninův telefonogram Sverdlovovi je odpovědí na tuto informaci.

Z podnětu J. M. Sverdlova bylo zasedání CÚVV pro pokračování denní dobu odloženo na další den 11. června, kdy byl dekret na mimořádném zasedání CÚVV projednán. Leví eseri se stavěli proti dekretu odmítavě, dekret však byl většinou hlasů schválen a 12. června 1918 uveřejněn v listu *Izvěstija VCIK*. — 117

- ¹¹⁵ A. A. Ioffe informoval Lenina přímou linkou o tom, že zaslal německé vládě nótu o opatřeních sovětské vlády k přesunu plavidel Černomořského loďstva z Novorossijska do Sevastopolu. V nótě rovněž uvedl, že sovětská vláda dodržuje své závazky a požaduje, aby Němci dodržovali podmínky stanovené sovětskou vládou (viz poznámku 97). Ioffe dále Leninovi sděloval, co podniká pro to, aby se nezhoršily vztahy s německou vládou. — 118

- ¹¹⁶ Po obsazení Omska československými legiemi a bělogvardějci 7. června 1918 zde byla za pomoci interventů vytvořena sibiřská bělogvardějská loutková vláda, složená převážně z eserů, ale i menševiků a kadetů. Tato vláda zastírala svou kontrarevoluční politiku demokratickými frázemi a připravovala půdu pro přechod k otevřené vojenské diktatuře buržoazie a statkářů.

V Zinovjevově dotazu se mluví o výkupu obilí v Omsku pro Petrohrad. — 119

- ¹¹⁷ Tyto dotazy uvedeným pracovníkům napsal Lenin na zasedání rady lidových komisařů 12. června 1918 během diskuse k referátu P. A. Kozmina o fondu na financování zemědělského strojírenství. Schválení návrhu na přidělení 400 miliónů rublů na výrobu zemědělských strojů, náradí a dalšího inventáře však bylo odloženo, neboť vyšlo najevo, že v práci odboru zemědělského strojírenství při Nejvyšší národohospodářské radě jsou různé nedostatky. Byla ustavena komise, která měla »prozkoumat skutečný stav věcí a vyjasnit otázky vzniklé při diskusi«. — 121

- ¹¹⁸ Lenin má na mysli blížící se V. celoruský sjezd sovětů, který byl

svolán na 4. července 1918 do Moskvy. Zprávu o činnosti Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů na něm přednesl J. M. Sverdlov a se zprávou o činnosti rady lidových komisařů vystoupil V. I. Lenin. K oběma zprávám pak sjezd schválil většinou hlasů rezoluci předloženou komunistickou frakcí, v níž se »plně schvalovala zahraniční a vnitřní politika sovětské vlády«. Rezoluce levých eserů, obsahující návrh na vyjádření nedůvěry sovětské vládě, na zrušení brestlitevské mírové smlouvy a na změnu orientace zahraniční i vnitřní politiky sovětské vlády, byla zamítnuta. Sjezd musel své jednání přerušit vzhledem ke vzpouře levých eserů 6. července v Moskvě. Ve svém jednání pokračoval až 9. července. Sjezd vyslechl vládní prohlášení o událostech 6. a 7. července a plně schválil rozhodné akce vlády, které podnikly pro zlikvidování zločinného vystoupení levých eserů.

Sjezd rovněž projednal referát o zásobování a o formování Rudé armády. V závěru svého jednání schválil první Ústavu RSFSR, která uzákonila vymoženosti pracujících Sovětského Ruska. — 123

- ¹¹⁹ Je míněn dekret O pomnicích republiky^[58], schválený na zasedání rady lidových komisařů 12. dubna 1918 (viz též tento svazek, dokument č. 131 a poznámku 78).

Lidový komisariát pro majetkové fondy republiky — instituce zabývající se správou kulturních zařízení. Později splynul s lidovým komisariátem školství a osvěty. — 125

- ¹²⁰ Lenin má na mysli brožuru R. Luxemburgové (Junius) *Die Krise der Sozialdemokratie*^[99] [Krise sociální demokracie], brožuru *Klassenkampf gegen den Krieg! Material zum »Fall« Liebknecht*^[93] [Třídní boj proti válce! Materiál k »případu« Liebknecht] a výstřižky z listu *Berner Tagwacht*, orgánu Švýcarské sociálně demokratické strany. — 126

- ¹²¹ Článek německého levicového sociálního demokrata O. Rühleho *Zur Parteispaltung* [O rozkolu ve straně] byl uveřejněn 12. ledna 1916 v ústředním orgánu Sociálně demokratické strany Německa *Vorwärts*, č. 11. — 127

- ¹²² *Referenten-Material aus Niederbarnim* — materiál pro referenty z okresu Niederbarnim (předměstí Berlína) je citován v brožuře K. Legiena^[94] *Warum müssen die Gewerkschaftsfunktionäre sich mehr am inneren Parteileben beteiligen?* [Proč musí odboroví funkcionáři více pracovat ve straně?]. — 127

- ¹²³ Jde o požadavek německé vlády přesunout plavidla Černomořského loďstva z Novorossijska zpět do Sevastopolu. K této problematice viz také tento svazek, dokument č. 151 a poznámku 97). — 127
- ¹²⁴ *Dekret o znárodnění ropného průmyslu*^[17] schválila rada lidových komisařů 20. června 1918. — 127
- ¹²⁵ *Volodarskij V.* (viz Jmenný rejstřík) byl 20. června 1918 zavražděn esery, kteří jako bezprostřední přísluhovači bělogvardějců a cizích interventů zahájili teror proti bolševikům.
- Později, 30. srpna, byl esery v Petrohradu zavražděn předseda petrohradské mimořádné komise M. S. Urickij. Téhož dne došlo v Moskvě k atentátu na V. I. Lenina. Eserka Kaplanová ho těžce zranila dvěma otrávenými střelami.
- Sovětská vláda odpověděla na teror kontrarevoluce rovněž terorem. Dne 2. září 1918 se Celoruský ústřední výkonný výbor sovětů usnesl, že za každý atentát na představitele sovětské moci se budou zodpovídat všichni kontrarevolucionáři a jejich podněcovatelé. »Na bílý teror nepřátel dělnicko-rolnické moci,« pravilo se v usnesení CÚVV, »odpovědí dělníci a rolníci masovým rudým terorem proti buržoazii a jejím agentům« (Pravda, č. 187, 3. září 1918). — 130
- ¹²⁶ Tento telegram byl posledním Leninovým varováním předsedovi murmanského krajského sovětu A. M. Jurjevovi (Alexejevovi). V tomto sovětu měli většinu menševici a esefi. V rozporu se směrnicemi sovětské vlády začal Jurjev 2. března 1918 vyjednávat se zástupci Dohody a uzavřel s nimi takzvanou ústní dohodu, podle níž interventi de facto převzali do svých rukou velení ozbrojených sil a řízení hospodářství v kraji. Britští, francouzští a američtí imperialisté vylodili v Murmansku své výsadky. Jurjev i přes četná varování sovětské vlády pokračoval ve své zrádcovské politice a 26. června radiotelegramem informoval Lenina o nezbytnosti dalších ústupků interventům.
- A. M. Jurjev a menševicko-eserský výkonný výbor murmanského sovětu nedbali Leninových pokynů a 6. července uzavřeli s interventy oficiální dohodu, v níž potvrdili, že souhlasí s trvalou okupací kraje zahraničními imperialisty.
- Sovětská vláda prohlásila Jurjeva za vlastizradu nepřitelem lidu a postavila ho mimo zákon. — 131
- ¹²⁷ Tento telegram byl napsán v souvislosti s následujícími okolnost-

mi. Dne 1. července 1918 se na zasedání rady lidových komisařů projednávalo sdělení lidového komisaře dopravy o tom, že do komisariátu přicházejí od železničářů zprávy a protesty, týkající se protizákonného postupu některých rekvizičních oddílů. Návrh textu uveřejněného telegramu předložil Lenin. Zachoval se strojepisný text s Leninovými opravami a doplňky. — 134

- ¹²⁸ Německého vyslance Mirbacha zavraždili 6. července 1918 leví eseri Bljumkin a Andrejev, kteří pronikli do budovy německého vyslanectví s padělanými dokumenty pod záminkou, že mají jednat s Mirbachem, a hodili na něho bombu. Vedení levých eserů počítalo s tím, že se mu takto podaří vyprovokovat válku s Německem a za podpory všech nepřátel revoluce svrhnout sovětskou moc. Atentátem na Mirbacha začala kontrarevoluční vzpoura levých eserů v Moskvě ve dnech 6.—7. července 1918, která byla součástí celkového plánu spiknutí vnitřní kontrarevoluce a imperialistů Dohody proti Sovětskému Rusku. Vzbouřence tajně podporovaly zahraniční diplomatické mise.

Vzpouřa propukla v době jednání V. celoruského sjezdu sovětů. Celkem se jí zúčastnilo 1800 osob. Vzbouřenci ostřelovali děly Kreml, obsadili telefonní ústřednu a telegraf. Zde se udrželi dvě hodiny a jménem ústředního výboru levých eserů odeslali několik provokačních svolání, zpráv a telegramů o tom, že leví eseri převzali moc a že jejich postup schvaluje všechno obyvatelstvo.

V. sjezd sovětů rozhodl, aby vláda vzpouru okamžitě potlačila. Členové frakce levých eserů na sjezdu byli zatčeni. Díky energickému zákroku sovětské vlády, jednotným akcím moskevských dělníků a moskevské posádky byla vzpoura zlikvidována. — 138

- ¹²⁹ K. A. Mechonošin, člen revoluční vojenské rady Východního frontu, se dotazoval přímou linkou na situaci v Moskvě po vzpouře levých eserů 6. července 1918. Chtěl vědět, jaké stanovisko zaujímá levý eser A. L. Kologajev. Zároveň sdělil, že velitel Východního frontu M. A. Muravjov prohlásil, že zůstává věren sovětské moci a zřídá se členství ve straně levých eserů, jestliže tato strana jde proti sovětské moci.

Muravjov však tímto prohlášením zakrýval své zrádné počínání. Když dostal telegram od ústředního výboru levých eserů o uchopení moci v Moskvě, přešel na stranu vzbouřenců. Podle jejich plánu měl vzbouřit vojska Východního frontu proti sovětské moci, spojit se s československými legiemi a táhnout na Moskvu. Dne 10. července Muravjov po příjezdu do Simbirsku [Ul-

janovsk] prohlásil, že neuznává brestlitevský mír a vyhláší válku Německu.

Sovětská vláda učinila zvláštní opatření k likvidaci Muravjovova dobrodružství. Ve zprávě vlády z 11. července byl Muravjov prohlášen za zrádce a nepřítele sovětské moci. Téhož dne večer byl pozván na zasedání výkonného výboru simbirského sovětu, kde byly přečteny jeho zrádcovské telegramy o přerušení vojenských akcí proti interventům a bělogvardějcům. Komunisté z výboru požadovali, aby byl zatčen. Muravjov však kladl odpor, byl zabit a jeho spolupachatelé zatčeni. — 141

¹³⁰ Podle Leninovy směrnic se mělo čelit tažení bělogvardějců na Caricyn [Volograd]. V polovině července obsadili stanici Tichoreckou [Tichoreck] bělogvardějci. Jejich další postup však narazil na mohutný odpor Rudé armády, která rychle přeskupila své síly a spolehlivě zabezpečila podle Leninovy směrnic železnici do Caricynu. — 143

¹³¹ V obou těchto sděleních Gukovskému jde o připravované vydání nových, sovětských bankovek. Viz rovněž tento svazek, dokument č. 123 a poznámku 73. — 143

¹³² Jde zřejmě o to, že na poradě svolané saratovským výborem strany levých eserů v souvislosti se vzpourou levých eserů v Moskvě bylo schváleno usnesení odsuzující počínání ústředního výboru levých eserů a jeho snahu svrhnout sovětskou moc. Saratovská bojová družina levých eserů se na svém zasedání od zrady levých eserů v Moskvě distancovala a prohlásila, že zůstává věrna sovětské moci.

Když Lenin dostal ze Saratova zprávu o výsledku této porady, zaslal zprávu do Pravdy a uvedl ji slovy: »Komisař Ivanov ze Saratova, který jede na Kavkaz, hlásí:« S těmito úvodními slovy byla zpráva uveřejněna v Pravdě. — 145

¹³³ Jde o architekta N. D. Vinogradova, kterého předsednictvo moskevského sovětu pověřilo, aby dohlédl na realizaci dekretu rady lidových komisařů o zrušení pomníků carů a jejich přísluhovačů^[58] a vypracoval návrh na nové pomníky na počest socialistické revoluce v Rusku.

Vzkaz Lunačarskému napsal Lenin na zasedání rady lidových komisařů. Když mu Lunačarskij odpověděl, že s Vinogradovem ještě nemluvil, Lenin napsal: »Můžete Vinogradovovi zatelefonovat a domluvit s ním schůzku na zítra?« *»Máte jeho číslo?«* Potom

požádal sekretářku, aby Vinogradovovi zatelefonovala (viz dokument č. 220). — 146

- ¹³⁴ Lenin reaguje na dopis zásobovacího byra severokavkazského vojenského okruhu, adresovaný námořnímu kolegiu. Byro žádalo, aby bylo na Kaspické moře a řeku Kuru spěšně vypraveno 8—10 motorových lodí, které budou k dispozici bakuské radě lidových komisařů. V dopisu byly uvedeny typy lodí a požadovalo se, aby byly vyzbrojeny děly a kulomety a zásobeny náhradními díly k motorům. — 146
- ¹³⁵ Na Leninův dotaz N. I. Podvojskij, člen Nejvyšší vojenské rady, odpověděl, že jednotky, které mají být vyslány z Kurska na východní frontu, se teprve formují a že brigáda o třech plucích se třemi bateriemi bude vypravena 23. července. — 147
- ¹³⁶ Jde o vytvoření zvláštního oddílu k ochraně německého vyslanectví. Německá vláda žádala v souvislosti s provokačním zavražděním německého vyslance Mirbacha levými esery 6. července 1918 (viz poznámku 128) o povolení, aby mohla povolát do Moskvy prapor německých vojáků k ochraně německého vyslanectví. Sovětská vláda tento požadavek kategoricky odmítla a prohlásila, že ochranu vyslanectví zabezpečí sama. Nakonec však nebylo nutné zvláštní oddíl formovat, neboť německé vyslanectví přesídlilo do Pskova, tehdy okupovaného Němci. — 148
- ¹³⁷ Lenin má na mysli návrh N. I. Podvojského, že se ujme velení a potlačí vzpouru československých legií a kontrarevoluční akce v Povolží a na Uralu. — 149
- ¹³⁸ Jde o telegram, který poslal J. V. Stalin 20. července 1918 z Carjuncynu [Volgograd] S. G. Šahumjanovi. Stalin v něm odsoudil politiku menševiků, dašnaků a eserů v bakuském sovětu, kteří chtěli pod záminkou ochrany před útočícími tureckými vojsky povolát »na pomoc« britská vojska. Jménem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů a rady lidových komisařů požadoval, aby bakuská rada lidových komisařů bezvýhradně realizovala usnesení V. celoruského sjezdu sovětů o nezávislé zahraniční politice a energickém boji proti agentům cizího kapitálu.
K této problematice viz rovněž Leninův telegram Šahumjanovi z 29. července 1918 (viz tento svazek, dokument č. 235). — 151

- ¹³⁹ Lenin má na mysli radiotelegram z Taškentu od předsedy rady lidových komisařů Turkestánské republiky F. I. Kolesova z 24. července 1918, v němž Kolesov žádal o vojenskou pomoc. — 152
- ¹⁴⁰ Bělogvardějskou vzpouru v Jaroslavli zosnovali dohodoví imperialisté za aktivní účasti menševiků a eserů. Vzpoura byla součástí celkového plánu boje kontrarevoluce proti sovětské moci. Interventi ji naplánovali tak, aby se časově shodovala se vzpourou levých eserů v Moskvě. 6. července 1918 obsadili vzbouřenci střed města, zmocnili se zbrojnice, pošty, telegrafu a dalších úřadů. Závodní stranické organizace semkly masu kolem sebe a vyzvaly je k potlačení vzpoury. Sovětská vláda vyslala na pomoc jaroslavským dělníkům několik vojenských jednotek a ozbrojených proletářských oddílů z Moskvy, Petrohradu, Ivanova-Vozněnska, Kostromy, Vologdy a Rybinska [Andropov]. 21. července 1918 byla vzpoura potlačena. — 152
- ¹⁴¹ *Spartakovci* — členové skupiny Spartakus, revoluční organizace německých levicových sociálních demokratů. Založili ji začátkem první světové války K. Liebknecht, R. Luxemburgová, F. Mehring, C. Zetkinová, J. Marchlewski, L. Jogiches (Tyszka) a W. Pieck. Spartakovci vyvíjeli revoluční propagandu mezi masami, organizovali protiválečné akce, řídili stávkové akce, odhalovali imperialistický charakter světové války a zrádovské počínání oportunistických vůdců sociální demokracie. V dubnu 1917 vstoupili do centristické Nezávislé sociálně demokratické strany Německa, ale zachovali si v ní organizační samostatnost. V listopadu 1918, za revoluce v Německu, utvořili Spartakův svaz, 14. prosince 1918 uveřejnili vlastní program a s »nezávislymi« se rozešli. Na ustavujícím sjezdu, který se konal ve dnech 30. prosince 1918—1. ledna 1919, založili spartakovci Komunistickou stranu Německa. — 153
- ¹⁴² Na konci dopisu otiskl Lenin státní pečť RSFSR. — 154
- ¹⁴³ Lenin odpovídá na telegram z Baku, který obsahoval informace o ofenzivě tureckých vojsk a zrádovských akcích dašnaků (členové arménské buržoazně nacionalistické strany), menševiků a eserů a zprávu o mimořádném zasedání bakuského sovětu 25. července 1918, na němž se dašnakům, menševikům a eserům podařilo — i přes rozhodný protest bolševiků jakožto představi-

telů sovětské moci v Baku — nepatrnou většinou hlasů prosadit rezoluci o povolání britských vojsk »na pomoc« Baku.

I když bolševici po schválení této rezoluce na zasedání bakuského sovětu prohlásili, že se zříkají funkcí lidových komisařů, bránili sovětskou moc. Na mimořádném zasedání výkonného výboru bakuského sovětu 26. července 1918 bylo rozhodnuto, že až do konečného vyřešení otázky moci zůstávají všichni lidoví komisaři ve svých funkcích. Celobakuská konference bolševiků, která se konala 27. července, se usnesla urychleně zorganizovat pod vedením rady lidových komisařů obranu Baku, vyhlásit všeobecnou mobilizaci a vyzvat dělníky k obraně města a sovětské moci. Bakuská rada lidových komisařů učinila řadu opatření k realizaci tohoto usnesení.

Ve stejný den, kdy byl napsán telegram S. G. Šahumjanovi, tj. 29. července 1918, mluvil Lenin na společném zasedání CÚVV, moskevského sovětu, moskevských závodních výborů a odborových svazů. Ve svém projevu vysoce ocenil činnost bakuských komunistů a zdůraznil, že svým odmítnutím »povolat« Angličany »učinili krok jedině důstojný socialistů, socialistů ne slovy, ale činy« (Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 34). — 155

¹⁴⁴ Komisař moskevského dopravního okruhu V. I. Ledovskij informoval v telegramu z 28. července 1918 o neúměrných požadavcích některých odpovědných pracovníků na přidělování osobních železničních vozů a požadoval, aby bylo právo na používání těchto vozů omezeno. Později byly vypracovány a poté CÚVV schváleny zvláštní Předpisy pro používání jednotlivých osobních a služebních železničních vozů a pro vypravování zvláštních vlaků^[68] (viz Izvěstija VCIK, č. 195 z 10. září 1918). — 157

¹⁴⁵ Když se později L. A. Fotijejová ptala J. Larina na tento Leninův dopis, odpověděl jí: »Dopis Vladimíra Iljiče (o napsání brožury o Nejvyšší národohospodářské radě), který jste mi poslala, jsem nikdy nedostal. Snad došel v době (roku 1918), kdy jsem byl vyslán do Berlína jednat s Němci, a měl mi být předán po mém návratu. Alespoň jsem brzy po mém návratu dostal dopis od Vladimíra Iljiče s podobným tématem, ale obsahově širší — abych napsal o Sovětské republice obecně, a nejen o Nejvyšší národohospodářské radě. (Dopis nebyl nalezen. *Red.*) V zahraničí i u nás se tak měli seznámit s tím, čeho jsme za rok dosáhli. Vladimír Iljič pak nařídil všem institucím, aby mi poskytly všechny potřebné informace (viz Leninskij sbornik XXI, s. 139. *Red.*). Dodané materiály však byly tak nevyhovující, že jsme byli nuceni

upustit od konkrétní zprávy o činnosti rady lidových komisařů za první rok její existence. Vladimíru Iljiči zřejmě utkvěl v paměti tento závěr, takže na sestavení brožury jen o Nejvyšší národohospodářské radě zapomněl.«

S Leninovým pokynem, o kterém se Larin v dopisu Fotijejovové zmiňuje, souvisí usnesení rady lidových komisařů z 29. srpna 1918, jehož autorem je rovněž Lenin, aby lidové komisariáty podaly písemnou zprávu o své činnosti od 25. října (7. listopadu) 1917, a Leninův dopis lidovým komisariátům k této problematice (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 105—106). — 158

¹⁴⁶ Jde o telegram od Gorbunova, velitele oddílu střežícího Kursko-nižněnovgorodskou okružní dráhu, který sděloval, že v noci na 2. srpna 1918 zadržel skupinu rakouských a německých zajatců a eskortoval ji do města Serpuchova. Když ji však po několika hodinách znovu zadržel ve stanici Serpuchov, prokázali se zajatci doklady vydanými serpuchovským občanským komisariátem a povolujícími jim odjet do Moskvy. Gorbunov v telegramu uváděl, že za toto povolení, které hrubě porušovalo usnesení o zásadách vstupu do Moskvy, zaplatil každý zajatec na komisariátu jeden rubl. — 162

¹⁴⁷ Dne 2. srpna 1918 se v Archangelsku vylodila vojska Dohody. V týž den se zde za podpory interventů vytvořila kontrarevoluční vláda v čele s »lidovým socialistou« Čajkovským. Intervenční vojska zahájila tažení na Vologdu a Kotlas. — 163

¹⁴⁸ Paňuškinův oddíl se přesouval na východní frontu. — 165

¹⁴⁹ Jsou míněny dekrety rady lidových komisařů O zapojení dělnických organizací do výkupu obilí^[20] (v dopisu jej Lenin nazval dekretem o kolektivních vlcích) a O oddílech pro sklizeň a rekvizici obilí^[22], vypracované na základě Tezí k otázce zásobování, které napsal Lenin 2. srpna 1918 (viz Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 57—60). Dekrety schválila rada lidových komisařů na svém zasedání 3. a 4. srpna 1918, 6. srpna byly uveřejněny v listu Izvěstija VCIK.

V 7. článku dekretu O zapojení dělnických organizací do výkupu obilí se pravilo: »Oddíly vysílané pro obilí jsou povinny pomoci místnímu obyvatelstvu při sklizni.« — 166

¹⁵⁰ Příkaz Nejvyšší vojenské radě napsal Lenin na hlášení představi-

telů Severního frontu M. S. Kedrova a A. V. Ejduka z 8. srpna 1918. Hlášení obsahovalo seznam vojenské výstroje a munice, které front nutně potřeboval.

Dne 9. srpna odpověděl náčelník Nejvyšší vojenské rady M. D. Bonč-Brujevič Leninovi, že jeho příkaz byl splněn. — 168

¹⁵¹ Dne 31. července 1918 byla náporom vnějších nepřátel a v důsledku vnitřních událostí dočasně svržena sovětská moc v Baku (viz poznámku 143). 1. srpna ustavili eseři, menševici a dašnaci kontrarevoluční vládu, takzvanou diktaturu Středokaspicka (viz poznámku 89). Tato vláda jako agent Dohody okamžitě vyslala své zástupce do Íránu k Angličanům a 4. srpna se v Baku vylodil oddíl britských vojsk.

V tyto kritické dny byli bakuští komunisté neustále mezi pracujícími. Vysvětlovali jim vzniklou situaci a demaskovali zrádcovskou politiku eserů, menševiků a dašnaků. Neměli však dost sil a možností změnit od základu politickou situaci. 12. srpna se konference komunistů v Baku usnesla, aby komunisté dočasně odjeli do Astrachaně a odvezli s sebou co nejvíc zbraní, vojenské výstroje a majetku vůbec. Pro řízení stranické práce v Baku jmenovala konference skupinu soudruhů.

Plán evakuace do Astrachaně se nepodařilo realizovat. Vedoucí činitelé sovětské moci v Baku byli zatčeni a uvězněni. V polovině září 1918 zahájilo turecké velení tažení svých vojsk na Baku. Vojska diktatury Středokaspicka a britský oddíl opustily město. Ráno 15. září obsadili Baku turečtí okupanti a musavatisté — členové kontrarevoluční nacionalistické strany v Ázerbájdžánu. Ještě před obsazením Baku tureckými vojsky se skupině komunistů podařilo osvobodit vězněné lidové komisaře a další bolševiky a odplout na parníku Turkmen z Baku. Kontrarevolučně naladěná posádka však připlula s parníkem 17. září do krasnovodského přístavu, který ovládali eseři, menševici a britští interventi. Všichni členové bakuské rady lidových komisařů a další pracovníci byli v Krasnovodsku okamžitě zatčeni. V noci z 19. na 20. září 1918 bylo všech 26 členů bakuské komuny bestiálně zavražděno britskými interventy za aktivní účasti eserů a menševiků. Tyto oběti vešly do historie jako 26 bakuských komisařů (S. G. Šahumjan, P. A. Džaparidze, M. A. Azizbekov, I. T. Fioletov, J. D. Zevin, G. N. Korganov, M. G. Vezirov a další). — 169

¹⁵² Po obsazení Archangelska vojsky Dohody 2. srpna 1918 odjela skupina pracovníků výkonného výboru guberniálního sovětu v Archangelsku do Vologdy k M. S. Kedrovovi, aby ho informo-

vala o situaci na Severní Dvině. Tam se seznámila s rozkazem L. D. Trockého, podle něhož měli být všichni pracovníci, kteří opustili Archangelsk, považováni za zběhy a předáni Nejvyššímu revolučnímu tribunálu. Skupiny komunistů se tento rozkaz hluboce dotkl. Protože neměli přímou vinu na pádu Archangelska, žádali Lenina a Sverdlova o svolení přijet do Moskvy a pravdivě vylíčit události. Lenin jim odpověděl tímto telegramem. — 170

- 153 Jde o telegram s informací o situaci v gubernii, který Leninovi poslala předsedkyně penzského guberniálního výboru strany J. B. Bošová.

5. srpna 1918 propukla v kučkinské volosti penzského újezdu kulacká vzpoura, která brzy zachvátila i sousední volosti. Podvodem a násilím se kulakům podařilo zatáhnout do vzpoury některé střední rolníky, a dokonce i chudinu. 8. srpna byla vzpoura v penzském újezdu zlikvidována, ale situace v gubernii zůstávala i nadále napjatá. V noci z 18. na 19. srpna propukla vzpoura levých eserů v újezdním městě Čembar [Bělinskij] (viz poznámku 165). Vedoucí pracovníci v Penze nepostupovali dost energicky při potlačování těchto vzpour, proto Lenin poslal do Penzy několik telegramů, v nichž požadoval, aby se v boji proti kulakům postupovalo zcela radikálně. — 171

- 154 Jde o Státní tiskárnu cenin, kde se tiskla platidla a poštovní známky. Tiskárna byla evakuována z Petrohradu do Penzy. — 171

- 155 10. srpna 1918 telegrafoval V. V. Kurajev Leninovi a Sverdlovi, že rolníci Penzské gubernie nejsou dostatečně informováni o opatřeních sovětské moci, že vesnice objíždějí agenti samarského [kujbyševského] Ústavodárného shromáždění a ve volostech zřejmě existují kontrarevoluční buňky. Dále sděloval, že kulacká vzpoura v penzském újezdu měla negativní vliv na místní jednotky Rudé armády. Navrhoval, aby pro získání pracujícího rolnictva na stranu sovětské moci byly v přifrontovém pásmu — v Penze, Kazani a Saratově — vytvořeny zvláštní oddíly CÚVV složené z agitátorů a propagandistů. — 171

- 156 Cjurupa odpověděl na Leninovu urgenci ohledně rukojmích: »Rukojmí je možné brát tehdy, když je k dispozici reálná síla. A máme ji? Pochybuji.« — 173

- 157 M. S. Kedrov odjel do Moskvy právě v době, kdy intervenční vojska Dohody začala postupovat na Vologdu a Kotlas.

Lenin přikázal zorganizovat »obranu Kotlasu za každou cenu«, protože tam byly soustředěny velké zásoby výbušnin, a poslal tam skupinu pyrotechniků, aby připravili zničení zdejších muničních skladů, s rozkazem, aby v kritické chvíli vyhodili sklady do vzduchu. Zároveň přikázal veliteli vojsk moskevského okruhu N. I. Muralovovi, aby vyhledal baterii těžkého dělostřelectva, která se přesouvala z Moskvy na Ural, a dal ji k dispozici Kedrovovi.

Sovětská vojska Kotlas i s jeho sklady ubránila, což mělo velký význam pro výsledek občanské války na severu. — 175

¹⁵⁸ J. B. Bošová v telegramu z 11. srpna 1918 informovala Lenina o výmlatu obilí a jeho odvozu ze stanice Bašmakovo. — 176

¹⁵⁹ Jde o Leninův dopis F. Plattenovi (viz Leninskij sbornik XXXVII, s. 99). — 178

¹⁶⁰ Lenin odpovídá na hlášení, které dostal přímou linkou od D. T. Petručuka, představitele vojenské správy moskevského okruhu. Petručuk byl vyslán do Orši, aby pomohl při vyslání útvarů Rudé armády na východní frontu. Odtud telegrafoval Leninovi o rozkladu mnoha vojenských jednotek, o nevalné práci místních sovětských orgánů a žádal, aby směl používat přímou linku. — 178

¹⁶¹ Institut marxismu-leninismu při ÚV KSSS nemá dopis V. V. Vovrovského s příloženými dokumenty ani žádné jiné materiály, z nichž by se dalo zjistit, o jaké zneužívání moci šlo. Protože Leninův dopis je adresován členovi kolegia lidového komisariátu vojenství E. M. Skljanskému, dá se předpokládat, že jde o zločády v některé vojenské instituci. — 179

¹⁶² Předseda výkonného výboru újezdního sovětu v Zadonsku M. F. Boldyrev telegrafoval dne 16. srpna 1918 o převaze kulakých živlů na V. újezdním sjezdu sovětů, který se konal v Zadonsku ve Voroněžské gubernii. Sjezd zamítl návrh frakce komunistů poslat pozdravné telegramy nejvyšším představitelům sovětské moci a schválil návrh frakce levých eserů poslat zdravici Spiridonové. Komunistická frakce proto odmítla hlasovat a opustila zasedací síň.

V souladu s Leninovými pokyny byli inspirátoři kontrarevolučních nálad na zadonském sjezdu zatčeni a pokus kulaků ze Zadonska a sousední vesnice Těšovky zorganizovat ozbrojenou akci

byl hned v zárodku zmařen. Levým eserům se nepodařilo zhatit politiku sovětské moci v zadonském újezdu; V. újezdní sjezd sovětů schválil bolševickou rezoluci k otázce půdy a k zásobování a na závěr svého zasedání zvolil 6 komunistů a 4 levé esery za delegáty na IV. guberniální sjezd sovětů. — 181

- ¹⁶³ S. V. Malyšev vedl v Povolží jako zmocněnec Svazu komun Severní oblasti výpravu pojezdných prodejen na vlečných lodích, kde se směňovalo zboží za obilí. Lenin odpovídá Malyševovi na jeho hlášení o úspěšném výkupu obilí. — 181
- ¹⁶⁴ K zatčení učitele M. V. Lubnina došlo takto. Koncem července 1918 se ve městě Kotělniči ve Vjatecké gubernii konal sjezd učitelů, který měl projednat nařízení, že všichni učitelé mají učinit písemné prohlášení, že chtějí i nadále pracovat ve školství a lidové osvětě. Podle oběžníku lidového komisariátu školství a osvětě měli v tomto prohlášení uvést své politické přesvědčení a příslušnost k té či oné straně. Sjezd učitelů za předsednictví M. V. Lubnina rozhodl, aby se tato fakta v prohlášení neuváděla. Když se potom tato neúplná prohlášení dostala do rukou předsedy místní mimořádné komise Nikitina, byl Lubnin zatčen. — 182
- ¹⁶⁵ Lenin odpovídá předsedovi výkonného výboru guberniálního sovětu v Penze A. J. Minkinovi na dotaz, zda se má splnit příkaz lidového komisaře financí Severní oblasti A. I. Poťajeva, daný vedoucímu Státní tiskárny cenin v Penze. Podle tohoto příkazu se v rozporu s Leninovým nařízením ze 16. srpna 1918 mělo zastavit vykládání vlaku se zařízením pro Státní tiskárnu.
Vzpouira levých eserů v Čembaru [Bělinskij], újezdním městě Penzské gubernie, o které se v telegramu mluví, vypukla v noci z 18. na 19. srpna. Hned 20. srpna ji však potlačil oddíl lotyšských střelců a rudoarmějců, který přijel z Penzy. — 184
- ¹⁶⁶ Jde o návrh na odměnění jednotek, které jako první vstoupí do Kazaně a Simbirsku [Uljanovsk]. — 185
- ¹⁶⁷ V. I. Lenin žil ve Vyborgu u J. Latukky od 17. (30.) září do 7. (20.) října 1917, kdy se po červencových událostech skrýval před pronásledováním prozatímní vládou. — 186
- ¹⁶⁸ *Demain* — literárně publicistický a politický měsíčník, orgán francouzských internacionalistů. Založil jej spisovatel a novinář Henri Guilbeaux. Od ledna 1916 do října 1918 vycházel v Žene-

vě. Vyšla v něm řada Leninových článků a projevů. 31. číslo tohoto časopisu vyšlo v Moskvě v září 1919 jako orgán moskevské skupiny francouzských komunistů. — 191

¹⁶⁹ Jde o telegram, který odeslal 20. srpna 1918 z Permu B. I. Monastyrskij, zmocněnec lidového komisariátu zásobování pro Ural a Vjateckou gubernii. V telegramu informoval o průběhu boje proti bělogvardějským a eserským vzbouřencům v prostoru iževského a votkinského závodu. — 192

¹⁷⁰ Toto sdělení napsal Lenin zřejmě na zasedání rady lidových komisařů. Cjurupova odpověď se mezi písemnostmi rady lidových komisařů nenašla.

Dne 22. srpna 1918 schválila rada lidových komisařů usnesení o cenách brambor, jehož autorem byl Lenin. Ukládalo se v něm Ústřednímu statistickému úřadu, aby zmobilizoval celý svůj aparát k evidenci sklizně brambor a k registraci středních a velkých pěstitelů brambor, zejména v guberniích sousedících s Moskevskou. Dále se ukládalo lidovému komisariátu zásobování, aby do 25. srpna vykoupil nejméně 40 miliónů pudů brambor a dodal je do státních skladů v sídelních městech a na vojenských základnách. Na výkup brambor bylo lidovému komisariátu zásobování přiděleno 500 miliónů rublů. Odborové organizace a sověty v průmyslových guberniích měly pro výkup a přepravu brambor získat velký počet dělníků. — 194

¹⁷¹ Zmocněnec lidového komisariátu zásobování A. K. Pajkes a politický komisař 4. armády Zorin psali ze Saratova o špatném zásobování vojenských jednotek a žádali o okamžité zaslání výstroje, výzbroje a střeliva. — 195

¹⁷² V telegramu, který Lenin dostal v noci z 21. na 22. srpna 1918, informoval místopředseda penzského guberniálního výboru strany S. S. Turlo, člen tohoto výboru A. M. Buzděs a tajemnice F. V. Veselovská o zasedání guberniálního výboru strany, svolaném na základě Leninova telegramu (viz tento svazek, dokument č. 284). Na tomto zasedání odmítl předseda výkonného výboru guberniálního sovětu A. J. Minkin splnit usnesení členů guberniálního výboru strany o vyslání pracovníka v zásobování a 50 lotyšských rudoarmějců k potlačení kulackého povstání a ke konfiskaci obilí. — 196

¹⁷³ Lenin napsal dopis za těchto okolností: 24. srpna 1918 se mos-

kevský sovět usnesl, že vzhledem k tíživé zásobovací situaci ve městě se pracujícím povoluje volně si dovézt půldruhého pudu [asi 24 kg] potravin výhradně pro vlastní potřebu. 26. srpna projednávala rada lidových komisařů návrh dekretu o zvýhodněném dovážení obilí, ale o usnesení moskevského sovětu nebylo rozhodnuto.

Zatímco se tato věc projednávala, začalo se usnesení moskevského sovětu realizovat, a nutně se tak narušovalo organizované potírání černého obchodu a činnost oddílů potírajících podloudné dovážení potravin. Člen kolegia lidového komisariátu zásobování L. I. Ruzer, který měl tuto věc na starosti, požádal 29. srpna o zproštění této agendy. V žádosti napsal, že už vůbec nedovede »správně odpovědět ani na jeden dotaz místních orgánů«. A. D. Cjurupa, který byl také proti tomuto »půldruhapudovnictví«, na Ruzerovu žádost připsal: »Nikdo z členů kolegia ani kolegium jako celek nedovede odpovědět na to, na co nedokáže odpovědět Ruzer. Závěr: usnesení moskevského sovětu musí být zrušeno asi tímto způsobem: rada lidových komisařů ihned schválí a uveřejní rozhodnutí, v němž bude stanoven termín, od kdy usnesení moskevského sovětu přestává platit — asi od 15. září A. Cjurupa« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Nahoru na Leninův dopis Cjurupa připsal: »Odpověď na Ruzerovu žádost a moji poznámku k ní« a datum »29. 8.«.

Rada lidových komisařů pak na svém zasedání 5. září 1918 rozhodla, že usnesení moskevského sovětu a obdobné usnesení petrohradského sovětu přestává platit 1. října 1918. — 206

¹⁷⁴ Jde o chatu, která stála nedaleko stanice Tarasovka na Severní dráze. Poblíž byla vesnice Komarovka nad Kljazmou. Chatu obýval V. D. Bonč-Brujevič. Později byl v těchto místech založen sovchoz (a potom zemědělský trast) Lesnyje poljany. — 207

¹⁷⁵ Tento dopis a řadu následujících dokumentů napsal Lenin v době, kdy se léčil z těžkého zranění po atentátu, který na něj spáchala eserka F. Kaplanová 30. srpna 1918.

Přes lékařský zákaz se Lenin už několik dní po zranění začal zajímat o úřední záležitosti. 16. září mu lékaři dovolili pracovat. Od 23. září do poloviny října byl na dovolené v Gorkách.

Dále se v dopisu mluví o výkupu obilí v jeleckém újezdu Orelské gubernie. Viz o tom také tento svazek, dokument č. 327.

Na rukopisu je datum 7. 9. 1918. Mezi písemnostmi rady lidových komisařů se však zachovala kopie tohoto dopisu, na níž je

neznámou rukou připsáno datum 6. 9. a doba odeslání dopisu 21.10 hod. Kromě toho v noci ze 6. na 7. září oznamoval Cjuru-pa Zinovjevovi do Petrohradu: »Dnes napsal Vladimír Iljič do-pis« (Petrogradskaja Pravda, č. 194, 7. září 1918). To dokazuje, že dopis byl napsán 6. září 1918. — 207

176 Lenin odpovídá na telegram, který mu 7. září 1918 poslali ve-doucí pracovníci politického oddělení 5. armády s přáním brzké-ho uzdravení. — 208

177 Leninův telegram byl doručen do Kazaně 10. září 1918 v 6.54 hod. a ve 14.00 hod. osvobodily jednotky Rudé armády Kazaň od bělogvardějců a československých legií.

Leninovo blahopřání rudoarmějčům k osvobození Kazaně viz Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 112, 123. — 209

178 Simbirsk [Uljanovsk] byl osvobozen 12. září 1918 jednotkami Železné divize pod velením G. D. Gaje. — 209

179 Jde o návrh velitele Kremle P. D. Malkova přestěhovat radu li-dových komisařů do Velkého kremelského paláce. — 210

180 Lenin odpovídá na hlášení A. P. Smirnova, náměstka lidového komisaře vnitra a zmocněnce rady lidových komisařů v Saratov-ské gubernii, o výkupu obilí a dalších potravinářských produktů v této gubernii a o jejich přepravě^[78]. — 211

181 Telegramy od výborů vesnické chudiny z jeleckého újezdu Orel-ské gubernie dostal Lenin jako odpověď na svůj dopis lidovému komisaři zemědělství S. P. Seredovi (viz tento svazek, dokument č. 320). — 211

182 Článek Karl Kautsky a Henriette Rolandová-Holstová o bolševi-cích^[34] uveřejnila Pravda 20. září 1918. Výňatky, o nichž se Le-nin zmiňuje, byly převzaty z Kautského stati Demokracie nebo diktatura^[90], otištěné v srpnu 1918 v časopisu Sozialistische Aus-landspolitik, č. 34.

Sozialistische Auslandspolitik Korrespondenz — týdeník, orgán Nezávislé sociálně demokratické strany Německa; vycházel v Berlíně v letech 1915—1922 (od listopadu 1918 pod názvem Der Sozialist). — 213

183 Leninova kniha Stát a revoluce vyšla v němčině s předmluvou

vydavatele, napsanou v duchu Leninových pokynů, v Bernu roku 1918. Ve stejném roce vyšla rovněž v němčině dvakrát v Berlíně, kde byla potom několikrát vydána i v následujících letech.
— 214

- ¹⁸⁴ Lenin má na mysli Kautského brožuru *Diktatura proletariátu*^[92], vydanou na podzim 1918 ve Vídni. Kautsky v ní nejrůznějším způsobem překrucoval marxistickou teorii proletářské revoluce a hanobil sovětský stát. Takovéto překrucování marxistického učení o socialistické revoluci a diktatuře proletariátu, jehož se dopouštěli vůdci II. internacionály a zejména Kautsky, podrobil Lenin ostré kritice ve své práci *Proletářská revoluce a renegát Kautsky* (viz *Sebrané spisy* 37, Praha 1988, s. 263—366) a v dalších dílech napsaných v té době a zároveň v nich teorii marxismu v této závažné otázce dále rozvinul. — 215
- ¹⁸⁵ Společné zasedání CÚVV, moskevského sovětu, závodních výborů a odborových svazů, svolané na Leninův návrh, se konalo ve čtvrtek 3. října 1918. Lenin, kerý se tehdy v Gorkách zotavoval ze svého zranění, neměl dovoleno se zasedání zúčastnit, a proto poslal dopis, který byl na zasedání přečten (viz *Sebrané spisy* 37, Praha 1988, s. 124—127). Zasedání schválilo rezoluci s Leninovými návrhy. Ta pak byla tentýž den telegraficky tlumočena »celému světu«. — 217
- ¹⁸⁶ Tento dopis napsal Lenin V. D. Bončovi-Brujevičovi k úmrtí jeho ženy V. M. Bončové-Brujevičové-Veličkinové, členky kolegia lidového komisariátu zdravotnictví, která zemřela 30. září 1918.
— 218
- ¹⁸⁷ L. B. Krasin žádal Lenina o podepsání telegramu caricynské [volgogradské] mimořádné komisi. Podle telegramu měl být propuštěn z vězení zaměstnanec Hlavního výboru pro ropný průmysl N. Muchin a měl mu být umožněn odjezd do Moskvy. Krasin navrhoval zaslat kopii telegramu Stalinovi do Caricynu. — 218
- ¹⁸⁸ Jde o článek *Proletářská revoluce a renegát Kautsky* otištěný v *Pravdě* 11. října 1918 (viz *Sebrané spisy* 37, Praha 1988, s. 128—137). — 219
- ¹⁸⁹ Lenin má na mysli dluhy carské a prozatímní vlády ve Velké Británii, Francii, USA a v dalších státech. Dekretem CÚVV z 21. ledna (3. února) 1918 byly všechny zahraniční půjčky carské a prozatímní vlády anulovány. — 220

- ¹⁹⁰ Nóta prezidentu USA Wilsonovi byla odeslána 24. října 1918 (viz Dokumenty vnější politiky SSSR, sv. 1, 1957, s. 531—539). — 220
- ¹⁹¹ M. M. Litvinov, zplnomocněný zástupce RSFSR ve Velké Británii, byl zatčen a vězněn jako rukojmí za anglického vicekonzula v Moskvě Lockharta, který byl zatčen 3. září 1918 pro kontrarevoluční protisovětskou činnost. V říjnu 1918 byl Litvinov vyměněn za Lockharta a vrátil se do Sovětského Ruska. — 220
- ¹⁹² Lenin tímto dopisem reaguje na usnesení předsednictva moskevského sovětu ze 7. října 1918, kterým se vedení moskevského sovětu snažilo zbavit odpovědnosti za neplnění dekretu rady lidových komisařů o postavení pomníků vynikajícím činitelům revolučního hnutí a kultury v Moskvě.
Na Leninově rukopisu je neznámou rukou připsáno: »Přečteno v předsednictvu 14. října.« — 223
- ¹⁹³ Dne 3. října 1918 bylo v listu *La Feuille* oznámeno vydání knihy levých eserů *La Russie socialiste*^[103] [Socialistické Rusko].
La Feuille — deník; vycházel v letech 1917—1920 v Ženevě. Formálně nebyl orgánem žádné strany, ale fakticky zastával stanovisko II. internacionály. — 224
- ¹⁹⁴ *Znamja trudovoj kommuny* — deník; od 26. července do 18. srpna 1918 vycházel pod názvem *Znamja borby* jako orgán skupiny levých eserů a od 21. srpna jako orgán komunistů-narodníků, kteří se od levých eserů odštěpili. Přestal vycházet v listopadu 1918, kdy se mimořádný sjezd strany komunistů-narodníků usnesl stranu rozpustit a nechat ji splynout s KSR(b).
Volja truda — deník, orgán strany »revolučního komunismu«, která vznikla v září 1918 odštěpením od strany levých eserů. Vycházel od 14. září do 4. prosince 1918, od 29. prosince 1918 jako časopis. Ten přestal vycházet v říjnu 1920, kdy strana »revolučního komunismu« splýnula s KSR(b). — 224
- ¹⁹⁵ *Droit du Peuple* — týdeník, orgán Švýcarské sociálně demokratické strany a stranických sekcí kantonu Vaud a města Lausanne. — 225
- ¹⁹⁶ Jde o Dopisy, které ilegálně vydávala skupina Spartakus. Od září 1916 do října 1918 jich vyšlo dvanáct. — 225
- ¹⁹⁷ Nebylo zjištěno, oč jde. — 227

- ¹⁹⁸ Jde o Dopis společnému zasedání CÚVV a moskevského sovětu se zástupci závodních výborů a odborových svazů, který Lenin napsal 3. října 1918 (viz Sebrané spisy 37, Praha 1988. s. 124—127). O možnosti rozšíření intervence zemí Dohody proti Sovětské republice Lenin podrobněji mluvil ve zprávě na společném zasedání CÚVV 22. října 1918 a v projevu o mezinárodní situaci na VI. sjezdu sovětů (tamtéž, s. 144—146, 153—154, 190—191 a 561). — 227
- ¹⁹⁹ Jde o brémskou skupinu německých levicových sociálních demokratů. V roce 1919 vstoupila do Komunistické strany Německa. — 228
- ²⁰⁰ Nebylo zjištěno, oč jde. — 229
- ²⁰¹ Jde o potlačení bělogvardějské a eserské vzpoury v iževském a votkinském závodě. Vzbouřenci obsadili Iževsk a Votkinsk ve Vjatecké gubernii v srpnu 1918. Obě místa osvobodila sovětská vojska 7. a 12. listopadu 1918. (Leninův pozdravný telegram k osvobození Iževska viz tento svazek, dokument č. 355.) — 230
- ²⁰² Lenin má na mysli nižněnovgorodskou radiotechnickou laboratoř, kterou v roce 1918 založil M. A. Bonč-Brujevič a V. M. Leščinskij. Byl to jeden z prvních výzkumných ústavů vybudovaných po Říjnové revoluci. Lenin se osobně zajímal o práci laboratoře a nejednou ji podpořil (viz například tento svazek, Přílohy, dokumenty č. 26—28). — 230
- ²⁰³ Jde o jednoho z příbuzných Mikuláše II. — 231
- ²⁰⁴ Telegram byl poslán v souvislosti s propuštěním Karla Liebknechta z nucených prací 22. října 1918. — 231
- ²⁰⁵ Leninova kniha Stát a revoluce vyšla ve francouzštině poprvé roku 1919 v Moskvě. Od roku 1921 vyšla francouzsky několikrát v Paříži. — 233
- ²⁰⁶ Šlo o skupinu členů strany z Vybořského obvodu Petrohradu (Kuklin, Čagin, Grigorjev aj.), odvelených na jižní frontu. Moskevský sověť navrhoval poslat je do Serpuchova, ale jmenování s tím nesouhlasili. Obrátili se proto na Lenina a ten je 27. října 1918 přijal. — 234

- ²⁰⁷ Lenin svou prosbu připsal na žádost, kterou zaslala vedoucí odboru dětských domovů v lidovém komisariátu sociální péče A. I. Uljanovová-Jelizarovová Správě majetku moskevských znárodněných paláců. Žádala o přidělení polštářů, pokrývek a prádla pro dětské útulky evakuované z hladovějící Moskvy do obilnářských gubernií. Leninově prosbě bylo vyhověno. — 234
- ²⁰⁸ Dne 12. listopadu 1918 vypověděla švýcarská vláda pod nátlakem dohodových států zplnomocněně zástupce RSFSR v čele s J. A. Berzinem ze Švýcarska. — 235
- ²⁰⁹ Lenin přikládal potlačení bělogvardějské a eserské vzpoury v Iževsku a osvobození města velký význam. Na začátku listopadu 1918 přijal člena revoluční vojenské rady 2. armády S. I. Guseva a v rozmluvě s ním vyslovil naději, že Iževsk bude osvobozen k prvnímu výročí Říjnové revoluce, a zároveň ho požádal, aby to tlumočil rudoarmějcům. 7. listopadu se divize pod velením V. M. Azina zmocnila města a zbrojovky.
Tímto telegramem Lenin odpovídá na hlášení Východního frontu o osvobození Iževska. Telegram byl přečten rudoarmějcům, kteří město osvobodili. — 236
- ²¹⁰ Zachráněné knihy z Leninovy knihovny v Poroninu a archívní materiály (krakovský a poroninský archív) byly předány Sovětskému svazu až po Leninově smrti. První část materiálů došla v roce 1924 a část Leninových knih v roce 1933. Dvanáct Leninových knih, které byly uschovány v bydhošťské knihovně, bylo v roce 1945 předáno Sovětské armádě jako projev vděčnosti za osvobození města od německých okupantů. Velkou sbírku materiálů z krakovského a poroninského archívu, kterou objevili archiváři Polské lidové republiky, obdržel Sovětský svaz v roce 1951. Velmi mnoho cenných dokumentů předala ústřednímu výboru KSSS Polská sjednocená dělnická strana v roce 1954. Celkem předalo Polsko Sovětskému svazu víc než tisíc takových dokumentů. Tyto materiály jsou uloženy v Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS. — 238
- ²¹¹ Lenin odpovídá na telegram z 13. listopadu 1918 ze stanice Uněča v Černigovské gubernii⁷⁰]. V telegramu se pravilo: »Zástupci německých revolučních vojáků a delegáti lyščičského sovětu vojenských zástupců společně s uněčskou organizací KSR(b) zdraví ve Vaší osobě světovou revoluci. Zástupci německých revolučních vojsk ve vesnici Lyščiči (podpisy). Předseda uněčské organi-

zace KSR(b) *Ivanov*. Rev. komisař *Lind*. Velitel Bogunského pluku *Ščors*.« — 239

- ²¹² Dne 22. listopadu 1918 sdělil odbor pro výkup a zásobování lidového komisariátu zásobování finskému komunistickému klubu: »Protože organizace jsou v dnešní době zásobovány jen částečně, přiděluje se vám ze zásob komisariátu zásobování 6000 pudů obilí. Zároveň přikládáme kopii dopisu soudruha Lenina« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 241
- ²¹³ Lenin psal Kameněvovi se vši pravděpodobností na zasedání rady lidových komisařů 16. listopadu 1918, když se jednalo o vykládání vagonů, které přivážely potraviny do Moskvy. — 242
- ²¹⁴ Lenin odpovídá na dotaz, co soudí o návrhu vedoucího pobočky Národní (Státní) banky pro Severní oblast zvlášť oslavit 14. prosinec — první výročí vydání dekretu o znárodnění soukromých bank. — 242
- ²¹⁵ Lenin reaguje na hlášení člena kolegia politického oddělení Jižního frontu I. I. Chodorovského, který oznamoval, že lékaři 18. evakuační nemocnice v Moskvě osvobozují rudoarmějce od vojenské služby, i když pro to nejsou závažné důvody. — 242
- ²¹⁶ Podnětem k tomuto telegramu byla stížnost vedoucího vědeckotechnického odboru Nejvyšší národohospodářské rady N. P. Gorbunova, že technický výbor národohospodářské rady Severní oblasti zastavil plnění objednávek pro Ústřední vědeckotechnickou laboratoř vojenské správy. Nahoru na Gorbunovovu stížnost napsal Lenin pokyn sekretáře: »Zavolejte Gorbunovovi, aby ještě *dnes* poslal *přesné důkazy* o půlměsíčním zdržení a kopie písemností od Amosova (vedoucí technického výboru národohospodářské rady Severní oblasti. *Red.*). Bez důkazů nemá stížnost cenu. *Lenin*.« Vlevo je připsáno: »Zaslána důtka. *Lenin*« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Viz také dokument č. 369. — 243

- ²¹⁷ Tento příkaz dal Lenin na základě stížnosti obyvatel jednoho domu v Preseňském obvodu Moskvy. Uváděli v ní, že jejich dům je zabírán a oni se musí vystěhovat. — 244

- ²¹⁸ Směrnici G. V. Čičerinovi poslal Lenin v souvislosti s radiotelegramem německé vlády, která byla vytvořena 10. listopadu 1918 převážně z pravicových sociálních demokratů a centristů. Německá vláda žádala v radiotelegramu z 21. listopadu 1918 sovětskou vládu, aby ji uznala a zároveň prohlásila, že »nebuďte žádnými prostředky působit na německé obyvatelstvo, aby si vytvořilo vládu jinou«.

Leninova směrnice se odrazila v Čičerinově nótě německému ministerstvu zahraničních věcí z 25. listopadu 1918 (viz Dokumenty vnější politiky SSSR, sv. 1, Moskva 1957, s. 576—577). — 245

- ²¹⁹ Malá rada lidových komisařů se 12. listopadu 1918 usnesla zavést ve Velkém a Malém státním divadle stálou lóži pro lidové komisaře a členy vyšších orgánů. Rada lidových komisařů 26. listopadu 1918 navrhla toto usnesení revidovat a »schválit jiné, odůvodněnější a demokratičtější« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Malá rada lidových komisařů byla ustavena v prosinci 1917 jako komise rady lidových komisařů, která měla oprostít RLK od řešení některých běžných záležitostí. Všechna jednomyslná rozhodnutí malé rady lidových komisařů měla platnost usnesení RLK a podepisoval je Lenin; sporné případy se předkládaly k rozhodnutí RLK. — 246

- ²²⁰ Tento pokyn napsal Lenin na zprávu odboru pro muzea a ochranu uměleckých a historických památek lidového komisariátu školství a osvěty, zaslanou úřadovně rady lidových komisařů 26. listopadu 1918. Zpráva obsahovala také žádost o přidělení několika místností ve Velkém kremelském paláci pro potřeby státních muzeí.

12. prosince 1918 se rada lidových komisařů usnesla: »Využít místnosti Velkého paláce ke zřízení muzea, které by především uchovalo historický obraz carského způsobu života« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 247

- ²²¹ Leninovy pochyby o pravdivosti zpráv, že většina sovětů německých vojáků na Ukrajině zastává bolševické stanovisko, byly zcela opodstatněné.

Geloukrajinský sjezd sovětů německých vojáků, který se konal 13. prosince 1918 v Kyjevě, byl ovlivněn německými oportunisty a neschválil žádnou politickou rezoluci. Usnesl se, že se dohodne

s petljurovci a vydá jim bez boje Kyjev, bude-li německým vlakům povolen volný odjezd na Západ. — 248

- ²²² Je míněn dekret O organizaci zásobování^[26], který schválila rada lidových komisařů 21. listopadu 1918. Podle toho dekretu se měla na zásobování obyvatelstva značnou měrou podílet družstva. — 248
- ²²³ Jde o usnesení^[60] VI., mimořádného celoruského sjezdu sovětů o amnestii některých kategorií vězňů schválené na návrh RLK 6. listopadu 1918 (viz sborník Sjezdy sovětov RSFSR i avtonomnych republik RSFSR, sv. 1, 1959, s. 89—90). — 249
- ²²⁴ G. K. Rizenkampf vedl expedici pro vybudování zavlažovacího systému v Turkestánském kraji — velkou skupinu odborníků, kterou v říjnu 1918 vyslala do Turkestánu rada lidových komisařů, aby tam zajistili pěstování bavlníku jako základní suroviny pro textilní průmysl. V době příjezdu expedice do Samary [Kujbyšev] začaly místní mimořádné komisi docházet informace o kontrarevolučním složení expedice, a proto společné zasedání guberniálního výboru strany, výkonného výboru městského sovětu a mimořádné komise rozhodlo celou expedici zatknout.
- Lenin se seznámil s údaji, které ze Samary dostala Celoruská mimořádná komise, a v telegramu z 10. prosince 1918 nařídil předsedovi samarské mimořádné komise I. G. Birnovi pokračovat ve vyšetřování, než do Samary přijedou pracovníci Celoruské mimořádné komise (viz Leninskij sbornik XXI, s. 235). V lednu 1919 byli podle nařízení CÚVV a RLK zatčeni členové expedice a jejich vyšetřovací spisy převezeni do Moskvy. 25. února 1919 se CÚVV usnesl vzhledem k nepodloženým obviněním členů expedice případ uzavřít a nařídil všem státním úřadům a institucím, aby expedici »v její práci náležitě pomáhaly«. 11. srpna 1919 rada lidových komisařů expedici rozpustila a dokončení projektu zavlažovacího systému svěřila Nejvyšší národohospodářské radě.
- Zástupci kontroly, o kterých se Lenin v telegramu zmiňuje, byli k expedici přiřazeni lidovým komisariátem státní kontroly. — 250
- ²²⁵ Telegram napsal Lenin po obdržení stížnosti od I. V. Bogdanova, pracovníka pojišťovny pro nezaměstnané v Borisoglebsku. Bogdanovův syn byl zatčen, protože odmítl pracovat v evakuační komisi, kam byl určen komisariátem pro pozemkové záležitosti. Svě

odmítnutí zdůvodňoval nezkušeností a chatrným zdravím.
— 251

²²⁶ Toto sdělení napsal Lenin na telegram zvláštního revizora N. Těrzijského z Permu. Telegram zřejmě Lenin obdržel poté, kdy poslal Brjuchanovovi předchozí sdělení [viz dokument č. 383/1]. V telegramu se oznamovalo, že naprostá pasivita permského guberniálního výboru pro zásobování obilím a uralského výboru pro zásobování obilím byla příčinou uzavření závodů, vzniku nepokojů mezi dělníky a krize na frontě.

Nad text tohoto telegramu Lenin poznamenal pro sekretářku:
»Připomenout mi, až přijde Brjuchanov.« — 252

²²⁷ Lenin odpovídá L. B. Kameněvovi, který navrhoval, aby se po dobu dvou měsíců »přestalo naléhat na předání veškerého zásobování do rukou státu«, a psal Leninovi: »Nenazývejte to ústupkem, nazvěte to lavírováním a uznejte, že pro lavírování je právě vhodná doba.« — 252

²²⁸ Jde o brožuru, která obsahovala usnesení VI., mimořádného celoruského sjezdu sovětů z 8. listopadu 1918 o revoluční zákonosti. V usnesení sjezd vyzýval »všechny občany republiky, všechny orgány a funkcionáře státní moci k přísnému zachovávání zákonů RSFSR, usnesení, nařízení a výnosů, které vydaly nebo vydávají ústřední mocenské orgány.« Byly v něm přesně vymezeny podmínky, za kterých se v boji proti kontrarevoluci připouštějí odchylky od zákonů, a stanovena opatření k rozhodnému boji proti byrokratismu a průtahům ve všech státních institucích.

Brožura vyšla v roce 1919 pod názvem *Ispolňajťe zakony Sovětskoj respubliky!*^[12] [*Provádějte zákony Sovětské republiky!*].
— 252

²²⁹ K dopisu přiložil Lenin návrh na urychlení přepravy potravin a dřeva, uložených ve skladech soukromých firem, bank, společenských a státních organizací, jednotlivých odborů sovětů atd. a určených k další přepravě. Návrh vypracovala neznámá osoba.
— 253

²³⁰ Jde o materiál týkající se band keřasů a úplatkářů, kteří se vetřeli do státních orgánů v Astrachani a mařili zásobování sovětských vojsk. — 254

²³¹ Lenin má zřejmě na mysli operaci oddílu lodí Astrachaňsko-kas-

pické flotily, při které se měl vylodit výsadek v přístavu Starotěrečnaja v prostoru kizljarského úseku kaspicko-kavkazské fronty.
— 254

- ²³² Koncem listopadu 1918 přešlo Kolčakovo vojsko, které mělo velkou převahu, do útoku proti 3. armádě Východního frontu, aby se spojilo s vojsky interventů na severu. 3. armáda musela po těžkých bojích vyklidit značnou část území. Příčinou její porážky bylo špatné zásobování jednotek výstrojí, potravinami a střelivem, nedostatek potřebných záloh a zamoření mnoha vojenských jednotek kontrarevolučními živly, neboť jednotky nebyly formovány podle třídního hlediska. Projevily se také nedostatky v řídicí činnosti velitele armády M. M. Laševiče a revoluční vojenské rady armády.

K této problematice viz též dokumenty č. 427, 434 a poznámky 265 a 269. — 255

- ²³³ Toto sdělení napsal Lenin na telegram, který vrchní velitel I. I. Vacetis a člen Revoluční vojenské rady republiky S. I. Aralov zaslali 14. prosince 1918 vedoucímu zásobovací správy Rudé armády. Telegram zněl: »Jednotky postupující na západ nejsou dostatečně zásobeny potravinami, zejména chlebem. Ukládáme Vám, abyste na vlastní odpovědnost rychle zorganizoval zásobování tak, aby vojska nepocítla žádný nedostatek.« — 256

- ²³⁴ Příkaz lidovému komisaři vnitra G. I. Petrovskému napsal Lenin na telegram rolníků ze vsi Budilovo v Jaroslavské gubernii, který obdržel 16. prosince 1918. Rolníci si stěžovali na předsedu místního výboru vesnické chudiny, že jim zkonfiskoval obilí, ačkoli nemají žádné přebytky, a prosili Lenina, aby se jich jako »hlava rolnické vlády« zastal. — 257

- ²³⁵ Pokyn Sverdlovovi napsal Lenin na telegram vojenského komisaře 6. armády N. N. Kuzmina, který oznamoval, že mezi vojáky Severního frontu agitují leví eseri a že pod vlivem této agitace upadá v některých jednotkách kázeň, vojáci odmítají zaujímat postavení atd.

Pokud jde o Spiridonovovou, jednu z čelných funkcionářek strany levých eserů, jsou patrně míněny její projevy na shromážděních a schůzích, kde hájila stanovisko levých eserů a vystupovala proti sovětské moci a proti bolševikům. Obvinění Spiridonovové z kontrarevoluční agitace a pomlouvání sovětské moci projednal 24. února 1919 moskevský revoluční tribunál a uznal ob-

vinění za podložené. Přihlédl však k »chorobnému hysterickému stavu obviněné« a rozhodl »umístit ji na jeden rok v sanatoriu, tím ji izolovat od politické a veřejné činnosti, ale zároveň jí dát možnost zdravé fyzické a duševní práce« (Pravda, č. 43 z 25. února 1919). — 257

- ²³⁶ Příkaz Krestinskému napsal Lenin na telefonogram výboru pro lesní hospodářství Nejvyšší národohospodářské rady. Výbor si stěžoval, že moskevská pobočka Národní banky otálí s vydáním peněz, které mu rada lidových komisařů přidělila na těžbu a zpracování dřeva. — 257
- ²³⁷ Jde o předání skladů průmyslových a řemeslnických výrobků, kterými disponovala Celoruská mimořádná komise, lidovému komisariátu zásobování. Předání skladů bylo nařízeno dekretem rady lidových komisařů ze dne 21. listopadu 1918 o organizaci zásobování obyvatelstva. 3. prosince 1918 požádal lidový komisiát zásobování Celoruskou mimořádnou komisi, aby sklady předala Hlavní správě pro rozdělování výrobků, ale do 20. prosince zůstala žádost bez odpovědi. 20. prosince se lidový komisař zásobování obrátil v této věci na Radu obrany. Potom napsal Lenin tento dopis Dzeržinskému. — 258
- ²³⁸ Lenin reaguje na telegram z 22. prosince 1918, podepsaný Hladovějící dělníci. Několik dělníků si v něm stěžovalo, že jim oddíl pro potírání černého obchodu s potravinami zabral ve stanici Gavrilov Posad obilí, které koupili »za poslední peníze«. Pod text telegramu určeného výkonnému výboru sovětu v suzdalském újezdu připsal Lenin pro sekretářku: »Z jakého újezdu a gubernie? Zjistit.« Dále následuje odpověď sekretářky: »Vladimirská gubernie, suzdalský újezd.« — 258
- ²³⁹ Mimořádný vojenský komisař pro železniční spoje na jižní frontě M. K. Vladimirov žádal Lenina o vydání příkazu k přesunu naftových lokomotiv a paliva na Jihovýchodní dráhu, protože tři dny trvající sněhová bouře v prostoru jižní fronty přerušila dopravu. — 259
- ²⁴⁰ Dne 26. prosince 1918 telegrafoval D. A. Bulatov Leninovi: »Dopis jsem dostal. Příkaz splním.« A v telegramu z 28. prosince 1918 oznamoval, že člen pervitinského výboru vesnické chudiny J. J. Těťerin byl jako bývalý četník odvolán z funkce. Ostatní členové výboru byli ve funkcích ponecháni, protože jim vina nebyla

prokázána. Dopisem z 31. prosince Bulatov podrobně informoval Lenina o celé záležitosti. — 260

- ²⁴¹ Lenin odpovídá na dotaz předsedy výšněvoločské újezdní národohospodářské rady S. A. Banka z 25. prosince 1918, který zněl: »Podle usnesení Rady obrany jsou vojenské sklady zapečetěny a urychleně se pořizují soupisy. Protože ve městě i v újezdu vypukl skvrnitý tyfus a hrozivě se šíří, rozhodlo předsednictvo újezdní národohospodářské rady vydat zdravotnickému odboru nemocniční majetek. Jelikož tím na sebe bereme velkou odpovědnost, prosíme Vás o souhlas« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 260
- ²⁴² Cílem dekretu O organizaci zásobování^[26], který rada lidových komisařů schválila 21. listopadu 1918, byla podpora činnosti družstev, obnova znárodněných a zmunicipalizovaných družstevních obchodů a skladů. Dekret ukládal výborům vesnické chudiny a místním sovětům zavést soustavnou kontrolu činnosti družstev, aby se zabránilo pokusům kulaků a jiných kontrarevolučních živlů dostat družstva pod svůj vliv. — 261
- ²⁴³ Lenin reaguje na stížnost bývalého člena sociálně demokratické frakce III. státní dумы P. I. Surkova, že rozhodnutím mimořádné komise ve městě Rodniki v Ivanovsko-vozněsenské gubernii mu byla zabavena knihovna. Surkov sděloval, že má sice námitky proti odvezení své knihovny do Rodniků, ale je ochoten věnovat knihy mládeži ve své vesnici. O Surkovově knihovně viz též dokumenty č. 406, 407 a 416. — 262
- ²⁴⁴ Vrchní velitel I. I. Vacetis měl obavy ze sbratřování vojáků, a proto L. D. Trockij poslal 26. prosince 1918 Leninovi a Revoluční vojenské radě republiky telegram. Hodnotil v něm význam tohoto sbratřování, zejména na severní frontě, kde byla americká, britská a francouzská vojska. Zároveň navrhoval provádět sbratřování organizovaně, pod dozorem a kontrolou odpovědných pracovníků, především politických komisařů, aby se tak mezilo nepřátelské agitaci mezi rudoarmějci a udržela bojeschopnost jednotek Rudé armády. — 263
- ²⁴⁵ Lenin napsal tento dopis v souvislosti s přípravou prvního kongresu Komunistické internacionály.
Už na začátku první světové války, kdy většina vůdců socialistických stran na Západě způsobila svým přechodem na pozice so-

ciálšovinismu krach II. internacionály, vytyčil Lenin úkol založit novou, skutečně revoluční internacionálu a rozvinul boj za semknutí všech levicových socialistů v mezinárodním dělnickém hnutí. Naléhavost tohoto úkolu vzrostla zejména po vítězství Říjnové revoluce, která silně ovlivnila rozvoj mezinárodního revolučního hnutí, a po vzniku komunistických stran nebo skupin v mnoha kapitalistických zemích. Zároveň tyto události vytvořily příznivé podmínky pro jeho splnění.

Naléhavá nutnost sjednotit komunisty byla diktována také tím, že oportunističtí a sociálšovinističtí vůdcové se pokoušeli vzkřísit II. internacionálu. Vedení britské Labouristické strany se obrátilo na socialisty ve všech zemích s návrhem svolat na 6. ledna 1919 do Lausanne mezinárodní socialistickou konferenci a obnovit II. internacionálu. Ústřední výbor KSR(b) reagoval na tento návrh 24. prosince 1918 rozesláním radiotelegramu, v němž vyzval všechny revoluční internacionalistické síly, aby odmítly zúčastnit se »konference nepřátel dělnické třídy, kteří zneužívají slova socialismus« (Pravda, č. 281 z 25. prosince 1918). Lenin tehdy zároveň navrhl, jak to vyplývá z jeho dopisu Čičerinovi, aby se neprodleně svolala mezinárodní konference komunistů a levicových sociálních demokratů k založení III. internacionály.

— 263

²⁴⁶ Jde o člena ústřední rady Spartakova svazu E. Fuchse, který přijel koncem prosince 1918 z Berlína do Moskvy, aby Lenina informoval o situaci v Německu. — 263

²⁴⁷ Dne 31. prosince 1918 byl pro Lenina připraven přehled s charakteristikou stran a organizací, které uvedl ve svém seznamu. Přehled navíc obsahoval ještě osm dalších organizací. Byl tu rovněž návrh pozvat na konferenci jako hosty zástupce čínských, korejských a perských revolučních dělníků.

Téhož dne obdržel Lenin také návrh svolání K prvnímu kongresu Komunistické internacionály, který byl vypracován na jeho pokyn a v souladu s jeho návrhy. Lenin udělal v návrhu řadu zásadních změn a připojil doplňky. Uvádíme text části prvního oddílu návrhu (Cíle a taktika) s Leninovými redakčními úpravami (jeho doplňky a změny jsou vtištěny polotučně, vyškrtnutý text je v hranatých závorkách):

»Základem nové internacionály musí být podle našeho názoru uznání následujících tezí, uváděných zde jako platforma a vypracovaných v souladu s programem Spartakova svazu v Německu a Komunistické strany Ruska (bolševiků).

Program skupiny Spartakusbund je vyložen v její brožuře Co chce Spartakův svaz^[13] a my jej teď znovu vydáváme ve všech jazycích (v těchto jazycích).

1. Současná epocha je epochou rozkladu a krachu celé světové kapitalistické soustavy, a nebude-li kapitalismus se svými neřešitelnými rozpory zničen, nastane krach celé evropské kultury vůbec.
2. Nyní je úkolem proletariátu okamžitě uchopit státní moc. Uchopit státní moc znamená odstranit [starý] státní aparát buržoazie a vytvořit nový, proletářský mocenský aparát.
3. Tento nový mocenský aparát musí ztělesňovat diktaturu dělnické třídy (a v některých místech také **vesnického poloproletariátu**, tj. rolnické chudiny), musí tedy být nástrojem k jejich vyvlastnění. Nikoli licoměrná, buržoazní demokracie, tato pokrytecká forma nadvlády finanční oligarchie s její ryze formální rovností, nýbrž proletářská demokracie s možností realizovat svobodu pro [široké] masy **pracujících**; nikoli parlamentarismus, nýbrž samospráva [samých] **těchto** mas prostřednictvím jejich volených orgánů; nikoli kapitalistická byrokracie, nýbrž správní orgány, vytvořené přímo masami, se [širokou] **skutečnou** účastí těchto mas na správě státu a na socialistické výstavbě — takový musí být typ proletářského státu. Konkrétní formou tohoto typu je moc sovětů nebo jiných podobných organizací.
4. Diktatura proletariátu musí být nástrojem okamžité expropriace kapitálu a [socializace] **zrušení soukromého vlastnictví** výrobních prostředků [bez jakékoliv náhrady], jejich přeměny ve **všelidové vlastnictví**.

Stěžejním, aktuálním úkolem je socializace (socializací se rozumí **zrušení soukromého vlastnictví a jeho předání do vlastnictví proletářského státu a do socialistické správy dělnické třídy**) velkého průmyslu a jeho organizujících center, bank, konfiskace statkářské půdy a socializace kapitalistické zemědělské výroby; monopolizace velkoobchodu; socializace velkých domů ve městech a statků na venkově; zavedení dělnické správy a centralizace ekonomických funkcí v orgánech proletářské diktatury« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Ve druhém oddílu (Vztah k socialistickým stranám) pozměnil Lenin 11. bod: »Je ovšem nezbytné získat všechny **proletářské** skupiny a organizace, které se sice k levému, revolučnímu směru otevřeně nepřidaly, ale svým vývojem k němu zjevně směřují.« Ve 12. bodu, kde byly vyjmenovány strany, skupiny a směry, je-

jichž zástupci byli na kongres zváni, navrhl Lenin dát místo: »Loriotova skupina (Francie)« Loriotovi »stoupenci« nebo »skupiny a organizace uvnitř socialistického a syndikalistického hnutí ve Francii, které se v základních otázkách ztotožňují s Loriotem«. Kromě toho dal k úvaze, zda pozvat »japonskou stranu«.

Pod třetí oddíl (Organizační otázka a názvy stran) připsal Lenin řadu připomínek k problematice uveřejnění provolání a k některým dalším otázkám.

V lednu 1919 referoval Lenin o návrhu provolání K prvnímu kongresu Komunistické internacionály na poradě zástupců mnoha komunistických a socialistických stran a organizací. Porada pak návrh po jeho projednání schválila. 24. ledna 1919 bylo provolání uveřejněno v tisku.

První kongres Komunistické internacionály se konal 2.—6. března 1919 (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 515—540 a poznámku 200). — 266

²⁴⁸ Viz poznámku 243. — 267

²⁴⁹ O zabavení Surkovovy knihovny jednalo 27. prosince 1918 rozšířené zasedání výkonného výboru, mimořádné komise a výboru KSR(b) ve městě Rodniki. Ve schváleném usnesení se konstatovalo, že »knihy v knihovně občana Surkova, které mají velký společenský význam, jsou takto nepřístupné a nikdo je nečte, zatímco se pociťuje obrovský nedostatek knih pro vzdělání nejširších dělnických a rolnických mas«, a protože se v Rodnikách zakládá knihovna pro čtyřicet tisíc obyvatel, »přinesou zabavené knihy velký užitek, neboť se stanou majetkem celé společnosti«. Zasedání se usneslo vyslat k Leninovi tajemníka místní mimořádné komise A. N. Prokofjeva, aby mu celou věc přesněji vysvětlil. Lenin ho přijal a po rozmluvě s ním napsal uvedený dopis lidovému komisariátu školství a osvěty. — 267

²⁵⁰ Vedoucí knihovnického odboru lidového komisariátu školství a osvěty V. J. Brjusov Leninovi odpověděl 2. ledna 1919, že A. N. Prokofjev byl v odboru přijat a svou žádost přednesl, že však podle platných předpisů je povoleno zabavovat knihovny jen se souhlasem lidového komisariátu školství a osvěty, který v takovém případě respektuje celostátní zájmy, především potřeby velkých státních knihoven, jako je knihovna Rumjancevova muzea (nyní Leninova státní knihovna), Historického muzea, Socialistické akademie, knihovny na univerzitách a jinde. Proto byl Prokofjev vyzván, aby předložil soupis knih ze zabavené knihovny.

Po obdržení zprávy od Brusova napsal Lenin dopis Prokofjevovi (viz tento svazek, dokument č. 416). — 267

- 251 Lenin má patrně na mysli Předpisy pro používání jednotlivých osobních a služebních železničních vozů a pro vypravování zvláštních vlaků, schválené CÚVV a uveřejněné 10. září 1918 v listu Izvěstija VCIK^[68]. — 268
- 252 Lenin napsal tyto dotazy zřejmě v souvislosti s tím, že se A. M. Žarko měl stát členem ukrajinské sovětské vlády. Žarko na dotazy odpověděl: »1. Ze zeňkovského újezdu Poltavské gubernie; 2. ano; 3. je mi 31 let, žil jsem v Poltavské gubernii do 1. prosince 1917, pracoval jsem tu od roku 1904; 4. pro ně je důležité, aby byla správně pojata otázka půdy a zásobování, a proti připojení naprosto nic nemají« (Leninskij sbornik XXXV, s. 43). — 268
- 253 Jsou míněny Materiály o pozemkové reformě v roce 1918. Sešit VI — Vyvlastňování a využívání zemědělského inventáře^[56], které vydal koncem roku 1918 lidový komisariát zemědělství. V brožůře se zobecňovaly zkušenosti z rozdělování konfiskovaného statkářského inventáře a z jeho využívání v zemědělských sdruženích, artělech, komunách, družstvech a sovětských hospodářstvích i jednotlivými pracujícími rolníky. — 269
- 254 Jde patrně o vydávání a rozšiřování letáků mezi vojáky Dohody a v oblastech okupovaných interventy a bělogvardějci. — 269
- 255 Dotazy a pokyn napsal Lenin na rub hlášení lidového komisaře dopravy V. I. Něvského o množství potravin přepravovaných z Moskvy do Petrohradu a o zdržení, které vzniklo při jejich odvozu z Nižního Novgorodu [Gorkij] do Petrohradu. — 270
- 256 Dnem 10. ledna 1919 přešla knihovna P. I. Surkova do správy rodnického odboru školství a osvěty, přičemž část knih byla vrácena majiteli. Seznam knih zabavených i navrácených Surkovovi byl 3. února odeslán Leninovi a knihovnickému odboru lidového komisariátu školství a osvěty. — 272
- 257 Na telegram ze stanice Vičugy, který přišel 3. 1. 1919, Lenin připsal: »Odpovězeno 3. 1. do Jurjevce«, »do archívu pro bližší informace«. — 272

²⁵⁸ Usnesení Rady obrany o této otázce bylo schváleno 2. ledna 1919. — 274

²⁵⁹ Tento dopis napsal Lenin po rozmluvě s rolníkem F. F. Obrazcovem z vesnice Vasjutino v lopatinské volosti vesjegonského újezdu Tverské gubernie. Obrazcova vyslali k Leninovi místní komunisté s žádostí o pomoc při stavbě nového vesnického Lidového domu, neboť starý jim koncem roku 1917 vyhořel.

Po návratu Obrazcova domů uveřejnil místní list Izvěstija vesjegonského sověta rabočich, křesťanských i krasnoarmejских deputatov 18. ledna 1919 článek pod titulkem V gostach u tovarišča Lenina [Na návštěvě u soudruha Lenina]. Obrazcov v něm vylíčil, jak rozmlouval s Leninem převážně o politice komunistické strany a sovětské vlády vůči chudým a středním rolníkům. V závěru napsal: »Soudruzi rolníci z vesjegonského újezdu! Věřte mně, který jsem na vlastní oči viděl, že tam nahoře nespravují naši společnou věc žádní ouřadové a byrokrati, ale naši prostí soudruzi, kteří se právem nazývají dělnicko-rolnická vláda. Naslouchejme jejich hlasu. Pracují pro nás a pro naše děti. Pomáhejme jim všestranně v jejich těžké práci. Potom se dřív dočkáme zlatých časů. Soudruzi! Věřím, že mohu spolu s vámi všemi zvolat: Ať žije vůdce proletariátu a ochránce chudiny, náš přítel a bratr Vladimír Iljič Lenin!!!« — 275

²⁶⁰ Lenin tímto telegramem odpovídá na telegram ze 4. ledna 1919 ze stanice Gorkino, který zněl: »Moskva, rada lidových komisařů, Leninovi. My, zaměstnanci, řemeslníci a dělníci ze stanice Gorkino na Severní dráze jsme se na veřejné schůzi rozhodli požádat Vás, abyste přijal naše zvolené zástupce, kteří by Vás informovali o našich naléhavých potřebách. Oznamte nám prosím, zda je přijmete a kdy přesně. Předseda veřejné schůze *Rjabinin*. Zapisovatel *Něštěrjochin*« (Leninskij sbornik XXXV, s. 51). — 275

²⁶¹ Tento Leninův telegram byl uveřejněn 11. ledna 1919 v kurském listu Volna s následujícím dodatkem kurské mimořádné komise: »Kurská guberniální mimořádná komise zveřejňuje tento telegram vůdce proletářské revoluce soudruha Lenina a prohlašuje, že bude přísně stíhat všechny pracovníky, kteří budou přistupovat ke své práci jeň formálně a působit tak škodu, nebo zůstat v nečinnosti a neplnit úkoly uložené sovětskou dělnicko-rolnickou vládou.«

Ústřední výkupní střediska — místní pobočky Ústředního výkupního byra při lidovém komisariátu zásobování RSFSR, vytvo-

řeného 10. července 1918. V prosinci 1918 bylo 23 takových poboček. Koncem ledna 1919 se aparát Ústředního výkupního byra sloučil s aparátem lidového komisariátu zásobování a uvedené místní pobočky s místními zásobovacími orgány. O Koganově případu viz rovněž tento svazek, dokumenty č. 436 a 440. — 276

- ²⁶² Lenin zde odpovídá na dotaz ufského revolučního výboru, kterému praví eseri navrhli projednat společné akce proti Kolčakovi. Jednání s ufskými pravými esery proběhlo v lednu až únoru 1919 v Ufě a Moskvě.

Koncem února schválil Celoruský ústřední výkonný výbor sovětů usnesení o vztahu k pravým eserům. Na základě kladných výsledků jednání a s přihlédnutím k tomu, že stranická konference pravých eserů 8. února 1919 odsoudila ozbrojený boj proti sovětské moci a zahraniční vměšování do ruských záležitostí, usnesl se CÚVV poskytnout skupinám pravých eserů, kteří zaujímají toto stanovisko, právo »pracovat v sovětech a státních orgánech« (Izvěstija VCIK, č. 45, 27. února 1919). — 277

- ²⁶³ Tento a následující telegram (dokument č. 426) a rovněž telegram ze 7. nebo 8. ledna 1919 (Přílohy, dokument č. 32) souvisejí s konfliktem, k němuž došlo mezi politickým oddělením a revoluční vojenskou radou Kaspicko-kavkazského frontu a mezi revoluční vojenskou radou a guberniálním výborem strany v Astrachani. Konflikt vyvolalo nesprávné jednání A. G. Šljapnikova, předsedy revoluční vojenské rady, a J. B. Bošové, vedoucí politického oddělení a zároveň členky guberniálního výboru strany v Astrachani. Konflikt narušoval součinnost vojenských a stranických orgánů a hrozil oslabením bojeschopnosti vojsk v době urputných bojů na kaspicko-kavkazské frontě.

A. G. Šljapnikov nezajistil ani přes Leninovy pokyny (viz dokument č. 360) součinnost s místními stranickými a státními orgány, ignoroval je a diskreditoval. Navíc konflikt mezi revoluční vojenskou radou a guberniálním výborem strany prohlubovalo nesprávné jednání předsedy přifrontové mimořádné komise a později vedoucího zvláštního oddělení revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu K. J. Grasise, který zneužíval své plné moci a připouštěl přehmaty, porušování norem stranického života a socialistické zákonnosti a došel až tak daleko, že dal bezdůvodně zatknout řadu místních vedoucích pracovníků. Jeho jednání pobouřilo pracovníky strany a sovětů. Městská stranická konference, která se konala ve dnech 4. a 5. ledna 1919, se usnes-

la, že je nutné Grasise zatknout a dopravit do Moskvy. Členové revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu S. J. Saks a N. A. Anisimov a velitel frontu M. S. Svečnikov poslali A. G. Šljapnikovovi do Moskvy a osobně V. I. Leninovi a J. M. Sverdlovovi telegram, v němž upozorňovali, že konflikt nahrává kontrarevolučním silám. Zároveň důrazně požadovali, aby odjela z Astrachaně J. B. Bošová, jejíž jednání zosťovalo vztahy mezi revoluční vojenskou radou a guberniálním výborem strany.

ÚV KSR(b) vyslal do Astrachaně komisi vedenou V. A. Radusem-Zeňkovičem, aby příčiny konfliktu prošetřila. Šljapnikov a Bošová byli přeřazeni na jinou práci a do Astrachaně přijel S. M. Kirov, který od 25. února 1919 stanul v čele nově vytvořeného revolučního výboru v Astrachani. Předsedou revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu byl jmenován K. A. Mechonošin. Po Kirovově příjezdu byl konflikt zlikvidován. — 278

²⁶⁴ Text tohoto Leninova telegramu tlumočil A. G. Šljapnikov S. J. Saksovi při rozhovoru přímou linkou.

Saks oznamoval, že konflikt mezi revoluční vojenskou radou s guberniálním výborem strany se prohlubuje, neboť výbor má snahu rozhodovat o vojenských záležitostech, zřizuje paralelní orgán — štáb pro obranu města — a v posádce se vede agitace proti revoluční vojenské radě. Požadoval, aby K. J. Grasis byl ponechán ve funkci; J. M. Sverdlov totiž vyzval 6. ledna Grasise, aby se dostavil do Moskvy (revoluční vojenská rada se po dohodě s guberniálním výborem strany usnesla prohlásit Grasise za zatčeného a 7. ledna ho eskortovat do Moskvy. Bylo mu navrženo, aby složil funkci).

Když Lenin a Sverdlov obdrželi 8. ledna o celé záležitosti informace z astrachaňského guberniálního výboru strany, odeslali revoluční vojenské radě Kaspicko-kavkazského frontu, výkonnému výboru guberniálního sovětu a guberniálnímu výboru strany telegram, v němž upozorňovali na nepřipustnost konfliktu mezi revoluční vojenskou radou a guberniálním výborem strany, na nutnost zajistit svornou, koordinovanou práci a dávali zásadní pokyny týkající se vztahů mezi místními orgány a institucemi podřízenými přímo ústředí (viz Přílohy, dokument č. 32 a poznámku 421). — 278

²⁶⁵ Dne 25. prosince 1918 obsadila Kolčakova vojska Perm. ÚV KSR(b) projednal dopis uralského oblastního výboru strany

o příčinách neúspěchů 3. armády a jmenoval stranickou vyšetřovací komisi ve složení J. V. Stalin a F. E. Dzeržinskij, která odjela ke 3. armádě počátkem ledna 1919.

Příkazem vrchnímu veliteli reaguje Lenin na dopis Stalina a Dzeržinského, kteří oznamovali, že zahájili šetření, a navrhovali okamžitě posílit 3. armádu třemi spolehlivými pluky, aby se zabránilo rychlému postupu nepřítele.

K této otázce viz rovněž dokument č. 390, 434 a poznámky 232, 269. — 279

- 266 Na Leninův telegram odpověděl předseda výkonného výboru guberniálního sovětu v Rjazani Korněv, že 15. ledna 1919 bylo na zasedání předsednictva guberniálního výkonného výboru a předsednictva městského výkonného výboru rozhodnuto urychleně zřídit v městském výkonném výboru odbor veřejného stravování a převést do jeho pravomoci všechny jídelny a čajovny v Rjazani. — 280
- 267 Lenin reaguje na telegram, který dostal 12. ledna 1919 kolem 19. hodiny od čtyř dělníků. Stěžovali si, že jim mimořádná komise ve stanici Gavrillov Posad zkonfiskovala 16 pudů ovsu, a prosili, aby jim byl vrácen. — 281
- 268 Příkaz sekretářce napsal Lenin na telegram, který obdržela Rada obrany od J. V. Paškova, náčelníka železniční milice v jedné oblasti Tulské gubernie. Paškov hlásil, jak postupuje odklizení sněhových závějů na tratích a kolik tam pracuje dělníků a povozů. — 281
- 269 Lenin odpovídá na stručnou předběžnou zprávu o vyšetřování příčin vydání Permu, kterou dostal od J. V. Stalina a F. E. Dzeržinského. — 282
- 270 Pokyny A. D. Cjurupovi napsal Lenin na hlášení mezioborové komise lidového komisariátu školství a osvěty o zakoupení potravin pro děti v Moskvě a Petrohradu. V hlášení se navrhovalo opatření k lepšímu zajišťování potravin pro děti, zejména se plánovalo připravit a vyhlásit »týden hladovějících dětí«, během něhož by se na venkově vyměňovaly průmyslové výrobky za potraviny a ty se pak dopravily do měst. — 283
- 271 Dokument, o kterém se tu mluví, nebyl nalezen. — 283

- 272 Pokyny L. D. Trockému napsal Lenin na hlášení J. V. Stalina a F. E. Dzeržinského o příčinách obsazení Permu nepřitelem. V hlášení se oznamovalo, že tři pluky, původně určené jako posila 3. armády, byly vyslány k Narvě. — 284
- 273 Lenin má zřejmě na mysli dopis M. K. Vladimirova, mimořádného vojenského komisaře pro železniční spoje na jižní frontě, z 19. ledna 1919. Vladimirov v něm vylíčil situaci na tratích spadajících pod jeho pravomoc. K dopisu byl přiložen návrh doplnění k usnesení Rady obrany z 22. prosince 1918 o odklizení sněhových závějí. — 285
- 274 Lenin odpovídá na telegram předsedy výkonného výboru guberniálního sovětu v Kursku, který žádal o zaslání materiálů ke Koganovu případu (viz tento svazek, dokument č. 422 a 436). Předseda oznamoval, že Kogan nemohl změnit ceny potravin bez svolení centra. — 285
- 275 Dne 18. ledna 1919 schválila rada lidových komisařů usnesení o zásobování státních strojírenských závodů palivem a potravinami. V usnesení se nařizovalo lidovému komisariátu zásobování, aby předložil přesné údaje, »kolik vagónů, kdy a odkud bylo objednáno pro státní strojírenské závody a textilní podniky« (Leninskij sbornik XXXIV, s. 94). — 286
- 276 Tento příkaz napsal Lenin na telegram, v němž vedení brjanského závodu žádalo o povolení použít závodní lokomotivu k převozu potravin z Tambovské gubernie, kde se nahromadil velký počet ucelených vlaků s obilím. — 287
- 277 Jde o zamýšlenou konferenci na Princových ostrovech v Marmarském moři, které se měli zúčastnit představitelé všech vlád na území Ruska a která měla vést k ukončení občanské války. Návrh výzvy k účastníkům konference vypracoval prezident USA Wilson. Imperialisté počítali s tím, že diskuse o konferenci pozastaví ofenzívu Rudé armády, a v případě, že by sovětská vláda účast odmítla, ji chtěli obvinít z protahování války. Sovětská vláda však strhla imperialistům masku »usmiřovatelů«; 4. února 1919 telegraficky oznámila vládám Velké Británie, Francie, Itálie, USA a Japonska, že se konference zúčastní, neboť ji hodlala využít jako mezinárodní tribunu k odhalení interventů. Dohodoví imperialisté však neodpověděli. Děnikin, Kolčak a ostatní kontrarevoluční vlády v naději, že Sovětskou republiku zardousí, účast na konferenci odmítli, takže se nekonala. — 287

- ²⁷⁸ Lenin reaguje na zprávu zmocněnce Rady obrany Švarce ze Samary [Kujbyšev] o zatčení pravého esera A. M. Smirnova, který byl za Českoslováků starostou města. Po osvobození města přiznal svou vinu a prohlásil, že chce spolupracovat se »sovětskou mocí« proti Kolčakovi. Švarc oznamoval, že Smirnov si pro svou práci neklade žádné podmínky a že za ním stojí skupina jeho přívrženců, kteří chtějí sloužit sovětské vládě.
Na telegram ze Samary Lenin připsal: »Pro bližší informace, telegrafoval 27. 1.« — 288
- ²⁷⁹ Tento pokyn lidovému komisaři státní kontroly K. I. Landerovi napsal Lenin na hlášení náměstka lidového komisaře zásobování N. P. Brjuchanova, který oznamoval, že nebyly včas uplatněny instrukce o přidělení některých potravin obyvatelstvu.
Na Leninův pokyn státní kontrola tuto záležitost prošetřila a uložila předsednictvu moskevského sovětu, aby viníky odvolal z funkce a plně zajistil včasné rozdělení potravin určených obyvatelstvu. — 288
- ²⁸⁰ Po obdržení Leninova dopisu nařídil E. M. Skljanskij členovi Revoluční vojenské rady republiky S. I. Aralovovi, aby věc okamžitě vyšetřil. 3. února 1919 hlásil Aralov Skljanskému, že polní správa letectva a vzduchoplavby vyslala na caricynskou [volgogradskou] frontu ke kontrole pracovníka Celoruské rady letectva. — 289
- ²⁸¹ Dne 12. ledna 1919 se Rada obrany usnesla převést moskevské a petrohradské dělníky do iževské a votkinské zbrojovky. Znovu pak tuto záležitost projednávala na svém zasedání 22. a 31. ledna. Na zasedání 31. ledna 1919 schválila toto usnesení: »Uložit soudruhu Krasinovi, aby napsal text telegramu komisaři práce Severní komuny, a pověřit soudruha Lenina jako předsedu Rady obrany, aby jej podepsal« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 290
- ²⁸² Lenin odpovídá na dopis L. B. Kameněva, který mu v něm sděloval, že ho F. E. Dzeržinskij požádal, aby uložil kriminálnímu odboru postoupit případ a spisy zatčené skupiny banditů Celoruské mimořádné komisi. Proti tomu však protestoval N. V. Krylenko a tvrdil, že to »pokazí vyšetřování«. — 291
- ²⁸³ Vzkaz lidovému komisaři obchodu a průmyslu L. B. Krasinovi napsal Lenin v souvislosti se zprávou bývalého činitele Polské so-

cialistické strany (PSS) W. Jastrzëbského, žijícího v Rusku, o výsledcích jeho cesty do Varšavy, kde chtěl zjistit možnosti pro navázání obchodních a kulturních styků Sovětské republiky s Polskem. Vzhledem k odporu pravicových předáků PSS byla jeho mise neúspěšná. Lenin však přesto usiloval o další jednání.
— 291

- 284 Lenin odpovídá B. N. Nimickému na jeho dotaz, jaký postoj má zaujmout k návrhům zástupce baškirské buržoazně nacionalistické vlády M. D. Chalikova, který přišel vyjednávat s guberniálním revolučním výborem. Chalikov požadoval amnestii pro zatčené Baškiry, kteří vystupovali proti sovětské moci, a tvrdil, že baškirská vojska přešla na stranu Rudé armády. Viz rovněž tento svazek, dokument č. 467 a poznámku 299. — 292
- 285 Arcibiskup Ropp, představitel katolické církve v Polsku a v Petrohradu, byl na začátku roku 1919 zatčen pro kontrarevoluční činnost. V únoru 1919 byl propuštěn a vyměněn za skupinu komunistů uvězněných v Polsku. Ti však byli při přechodu polských hranic zákeřně zavražděni polskými pohraničními úřady.
— 293
- 286 Jde patrně o brožuru J. Sadoula, člena francouzské sekce KSR(b), Vive la République des Soviets!^[104] [Ať žije republika sovětů!], vydanou v roce 1918 v Moskvě. — 293
- 287 Tento příkaz napsal Lenin na telegram tajemníka ukrajinského lidového komisaře vojenství N. I. Podvojského, v němž se oznamovalo, že vlak Podvojského odjel z Moskvy do Charkova. Telegram byl rozeslán na sedm adres. — 294
- 288 Tento pokyn E. M. Skljanskému a lidovému komisaři pošt a telegrafů V. N. Podbělskému poslal Lenin po obdržení telegramu od spojovacího náčelníka vlaku L. D. Trockého, v němž se oznamovalo, že vlak byl vypraven z Petrohradu směrem na Jamburg [Kingisepp]. Telegram byl zároveň rozeslán velkému počtu adresátů. — 294
- 289 Dne 6. února 1919 sdělil A. G. Šljapnikov Leninovi, že podle zprávy z Baku zaujímají dělníci tamějších závodů a námořníci nepřátelský postoj vůči britským okupantům, posádky lodí, na kterých ještě zůstali ruští námořníci, jsou ochotny přejít k sovětské moci a bakuští dělníci zahájí při útoku Rudé armády povstání. — 294

- ²⁹⁰ M. G. Lejtezen, pracovník lidového komisariátu zahraničních věcí, syn známého revolucionáře a bolševika G. D. Lejtezena, byl ve Finsku zatčen pro podezření z revoluční propagandy. — 295
- ²⁹¹ Tento pokyn připsal Lenin k textu zprávy o situaci v Kurské gubernii, kterou mu předal pracovník vojenské inspekce. Hovořilo se v ní o nespokojenosti pracujících Kurské gubernie, kteří si stěžují na zlořády mezi místními pracovníky státních i stranických orgánů, na špatnou agitační a propagandistickou činnost na vesnici a na pasivitu stranických organizací v této gubernii. — 295
- ²⁹² Případem V. I. Dobrovolského se zabývala Celoruská mimořádná komise. V březnu 1919 bylo rozhodnuto uvěznit ho pro jeho kontrarevoluční činnost až do konce občanské války v koncentračním táboře. — 296
- ²⁹³ Tento příkaz Brjuchanovovi napsal Lenin na telegram voroněžského guberniálního komisaře zásobování Gončarova, odeslaný ze stanice Filonovo. V telegramu se oznamovalo, že v chopjorském a usť-medvěděckém okruhu jsou velké zásoby obilí a že voroněžská obilní banka nic nepodniká pro odvoz obilí, ačkoliv byly v této oblasti už téměř před měsícem zlikvidovány všechny Krasnovovy bandy.
Nad text telegramu Lenin napsal příkaz sekretářce: »Vyhотовit 5 kopií (bez mých poznámek) a poslat: 1. Kameněvovi, 2. *moskevskému výboru* strany, 3. vojenskému zásobovacímu byru, 4. dělnické zásobovací inspekci, 5. Celoruské odborové radě« (Leninskij sbornik XXIV, s. 116).
Zřejmě po splnění těchto pokynů Lenin na dokument připsal: »Do archívu.« — 296
- ²⁹⁴ Leninovi bylo sděleno, že informace o vystěhování V. I. Zasuličové a dalších revolucionářů není ničím podložena. — 297
- ²⁹⁵ Tento telegram napsal Lenin poté, co obdržel telegram od člena KSR(b) Rukavišnikova se žádostí, aby dal příkaz k vyřešení jeho případu. Rukavišnikov sděloval, že je dlouholetý stranický pracovník a že důvodem jeho zatčení bylo odmítnutí vykonávat zároveň několik funkcí: politického komisaře zásobovacího oddílu, vedoucího skladu obilí, pokladníka a účetního.
Lenin na Rukavišnikovův telegram připsal: »Telegrafoval jsem 18. 2.« »Do archívu pro bližší informace.« — 297

²⁹⁶ Tento telegram Lenin odeslal po obdržení dopisu M. M. Fedosejeva z vesnice Azejevo v jelatěmském újezdu Tambovské gubernie. Fedosejev psal, že mu byla v říjnu 1918 znárodněna tiskárna v Jelaťmě a teď stojí »v kůlně, rezaví a zahálí«, zatímco újezdní město Jelaťma zůstalo bez tiskárny a zakázky se musí posílat do měst v jiných újezdech. Oznamoval, že »není žádný buržoa«, že dvacet sedm let pracoval jako úředník, tajemník, učitel a účetní. Pak si koupil na dluh starý rozbitý tiskařský stroj, opravil ho a sám pracoval jako korektor a sazeč.

Na Fedosejevův dopis Lenin připsal: »Telegram jsem poslal 18. 2.« »Do *archívu* pro *bližší* informace.« — 298

²⁹⁷ Na Leninův telegram odpověděl týž den předseda výkonného výboru újezdního sovětu v Jelaťmě P. Gorbunov, že Fedosejevovu tiskárnu chtějí spojit s jinou místní znárodněnou tiskárnou (Meščerjakovovou) a Fedosejevovi i Meščerjakovovi jako odborníkům nabízejí, aby v ní pracovali. — 298

²⁹⁸ Tento telegram poslal Lenin z pověření rady lidových komisařů, která na svém zasedání 18. února 1919 projednala zprávu ředitele Ústředního statistického úřadu P. I. Popova o organizaci statistiky na Ukrajině. — 298

²⁹⁹ Štáb Východního frontu 19. února 1919 telegraficky oznámil, že zahájil jednání se zástupci baškirské buržoazní nacionalistické vlády o zastavení protisovětské činnosti této vlády a o společném boji baškirských vojsk a Rudé armády proti Kolčakovi. V telegramu se také navrhovalo, aby baškirská vojska nebyla odzbrojena, pokud okamžitě přejdou do útoku proti Kolčakovi; v opačném případě je nutné je odzbrojit.

Koncem února byly zahájeny společné operace baškirských jednotek a Rudé armády proti bělogvardějským vojskům a byl ustaven baškirský revoluční výbor. 20. března byla podepsána dohoda mezi vládou RSFSR a baškirskou vládou o vytvoření Baškirské autonomní sovětské republiky. — 300

³⁰⁰ Toto sdělení napsal Lenin na titulní list své brožury *Boj o obilí* (Moskva 1918), kterou předal prostřednictvím A. P. Ramenského (kolegy svého otce) delegaci učitelů z Tverské gubernie. Delegace přijela do Moskvy žádat o pomoc při zásobování tverských učitelů potravinami.

Brožura obsahovala Leninův Referát o boji proti hladu na společném zasedání CÚVV, moskevského sovětu a odborových sva-

zů 4. června 1918 a Závěrečné slovo k referátu o boji proti hladu (viz Sebrané spisy 36, Praha 1988, s. 417—442). — 302

- 301 Lenin odpovídá na telegram S. J. Cechanovského, předsedy výkonného výboru sovětu v Rudni v mikulinské volosti oršského újezdu Mogilevské gubernie, z 26. února 1919. Cechanovskij psal, že mikulinští komunisté založili ústřední volostní dělnické družstvo, aby »sjednotili dělníky a rolníky na základě komunistického obchodního systému, likvidace soukromého obchodu a lichvy a přestavby dosavadních kulackých spotřebitelských spolků«; stanovy tohoto dělnického družstva byly projednány v Nejvyšší národohospodářské radě. Cechanovskij také žádal, aby mohl osobně Leninovi »jako komunistickému vůdci a ochránci proletariátu vysvětlit situaci«, protože vedoucí funkcionáři újezdů a guberniálních organizací v Orše a Mogilevu zaujali k této iniciativě mikulinských komunistů odmítavé stanovisko. — 304
- 302 Jde o zabezpečení delegátů I. kongresu Komunistické internacionály v Moskvě. — 305
- 303 Dne 27. února 1919 rozhodla rada lidových komisařů na svém zasedání připravit návrh dekretu o reorganizaci vedení Ústředního svazu spotřebních družstev (tehdy v něm měli převahu buržoazní pracovníci družstev) a rovněž opatření k rychlé a důsledné realizaci tohoto záměru. Zároveň uložila lidovému komisiariátu zásobování, aby poskytl finanční podporu Celoruské radě dělnických družstev formou půjčky ve výši 250 milionů rublů. 16. března 1919 schválila RLK dekret o spotřebních komunách^[24], podle něhož se měla všechna spotřební družstva ve městech i na vesnicích sloučit v jednotné spotřební komuny; základem těchto komun ve městech a továrních střediscích se měla stát dělnická družstva. Bylo stanoveno, že jediným hospodářským ústředím všech místních svazů spotřebních komun bude Ústřední svaz spotřebních družstev, a lidovému komisiariátu zásobování bylo vyhrazeno právo mít ve vedení tohoto svazu svého zástupce. — 305
- 304 Odpověď M. M. Kostělovské napsal Lenin pravděpodobně na zasedání rady lidových komisařů, na kterém se projednával návrh usnesení o dělnických zásobovacích oddílech. Kostělovská navrhovala jednání o této věci odložit. — 305
- 305 Tento příkaz napsal Lenin v souvislosti s přijetím dělníka

V. A. Borzova, zástupce bolševické organizace z vesnice Juža, který žádal o pomoc při zásobování južské textilní továrny potravinami. Příkaz napsal na blanket předsedy rady lidových komisařů, na němž zřejmě už na zasedání Rady obrany napsal dotaz pro Brjuchanova (viz dokument č. 479/2). — 306

- ³⁰⁶ Tento příkaz napsal Lenin po obdržení odpovědi od N. P. Brjuchanova, že formy pomoci južské textilní továrně budou dohodnuty příští den na poradě s lidovým komisariátem dopravy.

Pravděpodobně se na témž zasedání Rady obrany dohodla sekretářka s Brjuchanovem, kdy přijme Borzova, protože Brjuchanov na dokument připsal: »Pošlete ho ke mně s lístečkem ve tři hodiny odpoledne« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 306

- ³⁰⁷ Svě mínění napsal Lenin na lístek od člena kolegia lidového komisariátu zásobování A. I. Sviděrského zřejmě na zasedání rady lidových komisařů. Sviděrskij psal, že v lidovém komisariátu zásobování se diskutovalo o tom, zda pokládat hranice s Ukrajinou za otevřené pro volný dovoz všech potravin nebo jen těch, které jsou mimo příděl.

Zásobování osvobozovaných oblastí Ukrajiny potravinami mělo počátkem roku 1919 zásadní význam. Lenin věnoval tomuto problému velkou pozornost a navrhoval mimo jiné uspišit odjezd A. G. Šlichtera na Ukrajinu, kde se měl stát lidovým komisařem zásobování. 25. února 1919 připsal na telegram od G. L. Pjatakova, který hlásil stav zásob potravin na Ukrajině: »Odevzdat Šlichterovi s tím, že jsem krajně nespokojen se zdržením jeho odjezdu« (A. Šlichter, Učitel i drug trudaščichsja, Moskva 1957, s. 55). ÚV KSR(b) schválil 19. února a 11. března 1919 zvláštní usnesení o zásobovací politice na Ukrajině (viz V. I. Lenin, Sebrané spisy 37, Praha 1988, s. 551 a poznámku 212). — 307

- ³⁰⁸ Tajemnice rady lidových komisařů L. A. Fotijejová požádala Lenina, aby přijal do sekretariátu RLK novou pracovníci, kterou doporučovalo byro kolektivu pracovníků úřadovny RLK. Vedoucí úřadovny V. D. Bonč-Brujevič byl proti přijetí a odvolával se na dekret O nepřipustnosti zaměstnávat společně příbuzné ve státních institucích^[18] (v RLK pracovala sestra doporučená pracovníce). Proto psala Fotijejová Leninovi, že doporučená je »velmi schopná pracovníce a my máme zájem na tom, abychom dostali právě ji . . . Nedal by se dekret obejít?« Lenin k tomu napsal uvedené vyjádření. — 307

- ³⁰⁹ Tento pokyn napsal Lenin na dopis ústředního dělnického výboru Polské socialistické strany zaslaný ÚV KSR(b). V třetím článku dopisu bylo vysloveno přání, aby otázka hranic s Polskem byla řešena plebiscitem na sporném území, především v Litvě a Bělorusku. Leninův návrh byl schválen na zasedání ÚV KSR(b) a zařazen do dopisu G. V. Čičerina mimořádnému vyslanci polské vlády A. Węckowskému (viz Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 2, Moskva 1958, s. 105—106). — 307
- ³¹⁰ Zaměstnankyně caricynského [volgogradského] bytového odboru V. V. Peršikovová byla zatčena za to, že pomalovala Leninův portrét, vytržený z nějaké brožury. O její propuštění Lenina telegraficky žádali náčelník jednoho okrsku caricynské milice V. S. Usačov a rudoarmějce S. K. Minin. Na Mininův telegram připsal Lenin příkaz sekretářce: »Upozorněte mě, až přijde odpověď předsedy mimořádné komise (a celý materiál *potom* dejte žurnalistům jako látku pro fejeton)« (Leninskij sbornik XXIV, s. 172). — 308
- ³¹¹ Tento dotaz napsal Lenin na zasedání rady lidových komisařů během projednávání otázky reorganizace státní kontroly. F. I. Kalinin, člen kolegia lidového komisariátu školství a osvěty, byl rovněž předsedou kontrolní systemizační komise, která prováděla reorganizaci jednotlivých odborů lidového komisariátu školství a osvěty a snižovala stav jeho zaměstnanců. Stejně změny probíhaly v té době i v jiných institucích. — 308
- ³¹² Napsáno na zasedání rady lidových komisařů. — 308
- ³¹³ A. L. Kolegajev telegraficky odpověděl, že do Moskvy byly vypraveny tři ucelené vlaky s potravinami. Telegram obsahoval také zprávu o výkupu potravin a doporučení, aby k urychlení výkupu byli rozhodně vysláni z hlavního města další dělníci a odpovědní zásobovací pracovníci. — 309
- ³¹⁴ Dne 29. ledna 1919 schválil II. sjezd sovětů sarapulského újezdu ve Vjatecké gubernii usnesení, aby se ve všech vesnicích újezdu vykoupilo obilí na dar pro Moskvu a Petrohrad. Sjezd rozhodl: Dar 40 000 pudů obilí pro Moskvu »odvézt a osobně předat našemu drahému a milovanému vůdci soudruhu Leninovi«.
- Dopis Kameněvovi napsal Lenin po přijetí delegace sarapulských rolníků, kteří doprovázeli vlak s obilím. Ale zřejmě ho napsal 12. března, jak je v něm uvedeno, nýbrž 11. března 1919.

O svém rozhovoru s delegací sarapulských rolníků se Lenin zmiňuje v Projevu na shromáždění v Lidovém domě v Petrohradu 13. března 1919 (viz Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 54—55). — 309

- ³¹⁵ Na rubu tohoto Leninova sdělení L. B. Krasin poznamenal: »Tvrdošíjně odmítání Pitěru vydat tento papír, který už celé měsíce leží bez užitku, je nepochybná a hanebná sabotáž; neslyším nic než samý Pravbum, Levbum nebo nějaký jiný bum. 17. 3. *Krasin.*« — 310
- ³¹⁶ Tento pokyn napsal Lenin v souvislosti s prosbou rolníka J. Nikitina z vesnice Alexejevo v bělském újezdu Smolenské gubernie, který žádal o zaslání dekretů a dalších materiálů nutných k tomu, aby mohl vést rolnický politický kroužek. — 310
- ³¹⁷ Na dokumentu je Šlichterova poznámka: »Dostal jsem 19. března 1919 na zasedání VIII. sjezdu strany v Moskvě.« Směrnice ÚV, o které se Lenin zmiňuje, je usnesení ÚV KSR(b) o zásobovací politice na Ukrajině, schválené 11. března 1919 (viz A. Šlichter, Učitel i drug trudaščichsja, Moskva 1957, s. 57—59). — 311
- ³¹⁸ Na tomto dokumentu je připsáno rozhodnutí tajemníka CÚVV A. S. Jenukidzeho: »Vydat pro dva na dnes do Pitěru. *A. Jenukidze.* 22. 3.« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 311
- ³¹⁹ Tento pokyn napsal Lenin poté, co obdržel stížnost rolníků z korbanžské volosti kadnikovského újezdu ve Vologedské gubernii na nesprávný postup výkonného výboru volostního sovětu vůči středním rolníkům. Pokyn je připsán na návrhu telegramu napsaného rukou N. K. Krupské: »Korbanžský volostní sověť, kadnikovský újezd, Vologedská gubernie. Pořidťte neprodleně ve všech vesnicích seznamy voličů do sovětu. Vyškrtněte jen skutečné kulaky a zapojte do voleb střední rolníky. Po vyhotovení seznamů vyhlaste nové volby do sovětu. Bude provedena kontrola. Za chybně sestavené seznamy bude každý volán k odpovědnosti« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Když se brzy poté Lenin dověděl o hrubém chování člena kolegia lidového komisariátu vnitra A. G. Pravdina k U. P. Mostakovové, která stížnost vologedských rolníků doručila, napsal Petrovskému: »Pravdina si vezměte na paškál. Nepropouštějte ho,

ale dohlédněte na něj, má sklon k hloupému „komandování“. S tím se musí skoncovat« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 312

- 320 Lenin odpovídá V. N. Kajurovovi, vedoucímu politického oddělení 5. armády, který ve svém telegramu psal o obsazení Ufy bělogvardějci a o těžkém postavení 5. armády. Zároveň však vyslovil přesvědčení, že pokud budou poslány »uvědomělé, vycvičené posily«, »bude nepřítel poražen«. — 312
- 321 Tento telegram odeslal Lenin po obdržení telegramu od vedení jaroslavského svazu spotřebních družstev, v němž se oznamovalo, že rostovský újezdní komisař zásobování Višněvskij vydal nařízení, které nerespektuje družstevní síť ani v Rostově, ani v celém újezdu, ačkoli byla schválena guberniálním výborem pro zásobování. Podle nařízení Višněvského vznikala v újezdu jako administrativní jednotce nová síť. Podle názoru autorů telegramu to nebezpečně ohrožovalo rostovské družstevnictví jako technický aparát řádného rozdělování produkce. — 313
- 322 Lenin obdržel telegrafickou stížnost J. A. Jefimovové 28. března 1919. Po odeslání svého pokynu výkonnému výboru guberniálního sovětu v Čerepovci poznamenal pod text telegramu od Jefimovové: »Telegram odeslán 29. 3.« — 313
- 323 V. Bachvalov jako zástupce skupiny občanů z jaganovské volosti čerepoveckého újezdu v Čerepovecké gubernii doručil do Moskvy jejich petici, adresovanou Leninovi. Občané požadovali, aby jim bylo povoleno dokončit stavbu chrámu, s nímž začali v roce 1915. — 314
- 324 G. N. Kaminskij, předseda výkonného výboru guberniálního sovětu v Tule, informoval přímou linkou o bouřích v tulské zbrojovce a v muniční továrně v souvislosti s tíživou zásobovací situací dělníků a nedostatkem peněz na výplatu mezd.
K této otázce viz rovněž tento svazek, dokument č. 511 a Leninskij sbornik XXIV, s. 7 a 9. — 315
- 325 Na základě zprávy lidového komisaře spravedlnosti D. I. Kurského schválila rada lidových komisařů 5. dubna 1919 jednacím řádem zasedání RLK, v němž se odrazily všechny Leninovy návrhy. — 316

- 326 Lenin odpovídá na usnesení poradního sjezdu rolníků ze skopinského újezdu Rjazaňské gubernie. Rolníci v něm žádali snížení mimořádné revoluční daně ukládané rolníkům střední a nižší než průměrné majetkové kategorie, zrušení mobilizace tažných koní a dojnic, zvýšení normy obilí pro potřeby rolnického hospodářství aj. — 317
- 327 Dekret O úlevách pro střední rolníky při vymáhání jednorázové mimořádné revoluční daně^[13] schválil Celoruský ústřední výkonný výbor na svém zasedání 9. dubna 1919. Příští den byl uveřejněn v listu Izvěstija VCIK. — 317
- 328 Lenin má na mysli sestavení odpovědi rolníkům ze skopinského újezdu na další otázky (viz dokument č. 503). — 318
- 329 Jde o delegaci celoruského sjezdu odborového svazu zemědělských pracovníků v cukrovarnickém průmyslu. — 318
- 330 Tento dopis napsal Lenin po rozmluvě s F. I. Bodrovem, hospodářským správcem dětské zotavovny v Sokolnikách. Zachoval se Leninův písemný vzkaz veliteli kremelské stráže ze 7. dubna 1919: »Propustte doručitele soudruha Filippa Iljiče Bodrova do Kremlu a do rady lidových komisařů. Předseda RLK *V. Uljanov (Lenin)*.« (Leninskij sbornik XXIV, s. 288).
O Bodrovovi viz též tento svazek, dokument č. 555. — 318
- 331 V. L. Paňuškin byl tehdy na severozápadní frontě a vzhledem k útoku Kolčakových vojsk se jeho oddíl přesunoval na východní frontu.
Viz též tento svazek, dokument č. 512. — 319
- 332 Tyto Leninovy radiotelegramy byly odeslány po obdržení zprávy, že v Mnichově byla 7. dubna 1919 vyhlášena republika rad. V Moskvě tehdy ještě nebylo známo, že tuto republiku rad vyhlásili představitelé německých sociálních demokratů a centristické Nezávislé sociálně demokratické strany Německa, kteří chtěli tímto aktem oklamat dělníky a diskreditovat v jejich očích myšlenku moci rad, tj. sovětů. Bavorští komunisté však účast v této provokační akci odmítli, neboť v Bavorsku dosud nenastala pro vyhlášení takovéto republiky příznivá situace. Komunisté vysvětlovali masám skutečný smysl vyhlášení republiky rad a vyzývali proletáře, aby se semkli k boji proti kontrarevoluci.
Když se 13. dubna 1919 pokusila bavorská kontrarevoluce

uchopit moc, vzplál v ulicích Mnichova rozhořčený boj, který skončil vítězstvím dělníků. Večer 13. dubna byl na shromáždění zástupců revolučních závodních výborů a vojenských rad vytvořen Akční výbor, který zvolil novou vládu rad — výkonný výbor, v jehož čele stál vůdce bavorských komunistů Eugen Leviné. Do výboru vstoupili také členové Nezávislé sociálně demokratické strany Německa. Vláda Bavorské republiky rad začala odzbrojovat buržoazii, vytvářet Rudou armádu, znárodnovat banky, zavádět v závodech dělnickou kontrolu a organizovat zásobování.

27. dubna 1919 napsal Lenin Pozdrav Bavorské republice rad, v němž poskytl revoluční vládě v Bavorsku rady, které se staly konkrétním akčním programem proletářské strany po uchopení moci (viz Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 344—345).

Vnitřní i zahraniční situace Bavorské republiky rad byla svízelná. Zástupci Nezávislé sociálně demokratické strany Německa začali při prvních těžkостech mladé republiky provádět zrádovskou politiku a koncem dubna dosáhli toho, že komunisté odešli z vedoucích míst. Toho využila kontrarevoluce a přešla do útoku. 1. května vtrhla kontrarevoluční vojska do Mnichova a po třídených úporných bojích se města zmocnila. — 320

333 Dne 8. dubna 1919 informoval N. N. Kuzmin ve svých telegramech Lenina o návrhu anglického generála Ironsida na výměnu válečných zajatců. Kuzmin proto žádal o udělení plných mocí k jednání. — 321

334 Telegramem přímou linkou informoval člen kolegia lidového komisariátu vnitra S. K. Minin Lenina, že stávka v tulské zbrojovce a v železničních dílnách byla odvolána. V telegramu se pravilo, že lidový komisariát zásobování musí včas a pravidelně zásobovat dělníky tulských závodů a že lidový komisariát financí má urychleně zaslat peníze na výplatu mezd dělníkům.

Nad text Mininova telegramu Lenin poznamenal: *»Org. byru ÚV.«* — 322

335 Tento příkaz napsal Lenin na rub sdělení P. A. Krasikova, který oznamoval, že v Trojickosergijevském klášteře byly prozkoumány v přítomnosti zástupců obyvatel, lékařů, mnichů a dalších osob »svaté ostatky« a že protokol a film o této události budou brzy hotovy. — 322

336 Dne 12. dubna 1919 dostal Lenin telegram od A. M. Gorkého se sdělením, že v Maloarchangelsku byl zatčen spisovatel I. Volnyj.

Gorkij žádal Lenina o telegrafické vydání pokynu, aby byly »nezaujatě vyšetřeny příčiny zatčení a Volnyj byl propuštěn pod dohled«. »Vůbec nepochybuji o jeho politické loajálnosti,« psal Gorkij.

K této otázce viz rovněž tento svazek, dokument č. 516.
— 323

³³⁷ Jde o honorář, který Lenin obdržel od vydavatelství petrohradského sovětu za samostatné vydání své práce Úspěchy a potíže sovětské moci (viz Sebrané spisy 38, Praha 1988, s. 63—97).
— 323

³³⁸ Lenin reaguje na dopis L. S. Sosnovského, který psal: »V druhé polovině března svolal újezdni sovět v Tule sjezd k organizaci osevu. Na začátku (jak se u nás stalo zvykem) byl předložen návrh poslat jménem přítomných komunistů pozdravný telegram Leninovi. Delegáti prohlásili: Telegram s radostí, ale ne jménem komunistů. Nejsme komunisté a nechceme jimi být. Tak si říká ledaskdo!! Sjezd byl kvůli tomu rozpuštěn jako kontrarevoluční. Po újezdu se rozjelo kolem 200 pobouřených a uražených lidí. Říkal mi to soudruh, který slíbil, že všechno přesně zjistí. Mohl byste si o tomto sjezdu vyžádat informace?«

23. dubna dostal Lenin telegram od předsedy výkonného výboru újezdního sovětu v Tule s předběžným objasněním této záležitosti. Viz také vzpomínky účastníků sjezdu P. R. Medvěděva a I. A. Melnikova Tak zakrepljali zavojevanija Okťabrja, Tula 1960, s. 252—254. — 324

³³⁹ Dne 11. dubna 1919 byl v listu Izvěštija VCIK uveřejněn dekret RLK^[23], kterým se do Rudé armády povolávali dělníci a rolníci z centrálních gubernií, narození v letech 1886—1890, pokud nevykořisťovali cizí práci. G. J. Zinovjev telegraficky označoval, že schůze petrohradských dělníků se usnesla zmobilizovat navíc až 20 % členů strany. — 326

³⁴⁰ Jde o přibírání eserů do ukrajinské vlády. K této otázce viz rovněž tento svazek, dokument č. 535. — 326

³⁴¹ Lenin má na mysli útok vojsk krymského směru pod velením P. J. Dybenka do nitra Krymského poloostrova. Útok byl riskantní, protože útočící vojska mohla být v prostoru Perekopu odříznuta od hlavních sil, a kromě toho bylo tehdy nezbytné soustředit co nejvíc sil k útoku na hlavním strategickém směru — na Donbas a Rostov (viz také poznámku 351). — 326

- ³⁴² Tento pokyn napsal Lenin na kopii dopisu od N. D. Gorelova a P. I. Novikova, zástupců rolníků z počepského újezdu Černigovské gubernie. Dopis Leninovi postoupil lidový komisariát zemědělství. Gorelov a Novikov si byli v Moskvě stěžovat na zlořády v místních orgánech a navštívili také Lenina. V dopisu psali, že po návratu domů byli pronásledováni, a dokonce zatčeni. — 327
- ³⁴³ Lenin má na mysli protisovětskou vzpuru v týlu Jižního frontu, v prostoru kozáckých stanic Věšenskaja a Kazaňskaja na horním toku Donu. Vzpoura byla projevem tehdejšího kolísání kozáků. Příčinou vzpoury byly ovšem také závažné chyby, kterých se dopouštěly místní orgány sovětské moci, jako bylo vysídlování některých pracujících kozáků společně s kontrarevoluční částí kozáctva, časté zatýkání apod. Lenin ve směrnicích Revoluční vojenské radě republiky a velitelství Jižního frontu nejednou upozorňoval na nebezpečí, že se vzbouřenci spojí s útočícími vojsky Děnikina a že je proto nutné rychle vzpuru potlačit. — 327
- ³⁴⁴ Tambovské spotřební družstvo zaslalo radě lidových komisařů telegram s vyjádřením k dekretu RLK ze 16. března 1919 o spotřebních komunách^[24]. Dekret nařizoval sjednotit všechna spotřební družstva v městech i na vesnicích a vytvořit jednotný distribuční aparát — spotřební komuny. V telegramu z Tambova se oznamovalo, že 252 členů tambovského spotřebního družstva došlo na své schůzi k závěru, že obchod je veden správně a že »nehodlají předat své spotřební družstvo spotřební komuně«. — 328
- ³⁴⁵ Výkonný výbor guberniálního sovětu v Gomelu uvedl 20. května 1919 ve své odpovědi na Leninův dotaz, že kolo bylo zabráno pro spojku na dobu stanného práva, které bylo vyhlášeno v důsledku bělogvardějského povstání v Gomelu. K této záležitosti pak Lenin napsal další telegram (viz tento svazek, dokument č. 580). — 329
- ³⁴⁶ I. I. Vacetis a S. I. Aralov se 21. dubna 1919 telegraficky dotazovali, zda je z politického hlediska přípustný postup vojsk do Haliče a Bukoviny a jaký úkol se má při tom plnit.
 Lenin na jejich telegram napsal: »Tajemníkovi soudruha Skljanského: přiložené prosím zašifrovat a odeslat (jde zřejmě o Leninův telegram. *Red.*), potom odevzdat soudruhu Skljanskému pro archiv« (Iz istorii graždanskoj vojny v SSSR, sv. 2, 1961, s. 382). — 330

- ³⁴⁷ Dne 23. dubna 1919 dostal Lenin telegram z Jelce v Orelské gubernii, podepsaný Goričevem a dalšími osobami. Podepsaní se obraceli na Lenina s prosbou o pokyn, aby jim bylo vráceno žito, které jim ve stanici Jelec odebrali. Zároveň sdělovali, že jsou v mimořádně svízelné situaci a vezli žito do možajského a podobného újezdu výhradně pro své potřeby. — 331
- ³⁴⁸ Pokyny E. M. Skljanskému napsal Lenin na hlášení vrchního velitele I. I. Vacetise z 23. dubna 1919 o vojenské situaci v RSFSR. Vacetis zdůvodňoval nutnost sjednocení ozbrojených sil sovětských republik a jejich podřízení jednotnému velení a navrhoval, aby byl dočasně zrušen systém všeobecné vojenské přípravy. 24 000 instruktorů, provádějících tuto přípravu, mělo být mobilizováno k posílení velitelského sboru záložních jednotek Východního frontu. — 332
- ³⁴⁹ Na hlášení I. I. Vacetise je poznámka S. I. Aralova, který byl proti úplné likvidaci všeobecné vojenské přípravy a navrhoval pouze její zkrácení o 50—75 %. — 332
- ³⁵⁰ Vilno [Vilnius] obsadili 21. dubna 1919 Poláci. Telegram, o němž Lenin mluví, byl odeslán vrchnímu veliteli a revoluční vojenské radě Západního frontu 24. dubna 1919 (viz tento svazek, dokument č. 531). — 333
- ³⁵¹ Ústřední výbor KSR(b) a Lenin osobně si uvědomovali obrovský význam boje o Donbas, a proto nejednou vydali velitelské Ukrajinského frontu směrnice, aby podpořil Jižní front. Avšak někteří vojenští činitelé na Ukrajině (N. I. Podvojskij, V. A. Antonov-Ovsejenko aj.) pro své lokální zájmy přesun vojsk do Donbasu zdržovali. Velitel Ukrajinského frontu Antonov-Ovsejenko požadoval, aby v Donbasu byla změněna operační hranice mezi Ukrajinským a Jižním frontem a aby mu byla podřízena hlavní část vojsk operujících v tomto prostoru. Zároveň nechtěl uznat doněcký úsek fronty za nejdůležitější a tvrdil, že Ukrajinský front má před sebou mnohem důležitější úkoly na západě a jihu Ukrajiny. Lenin jeho požadavky odmítl. — 335
- ³⁵² Lenin má na mysli nacionalistickou rezoluci jekatěrinoslavské [dněpropetrovské] organizace ukrajinských eserů, kteří se stavěli proti diktatuře proletariátu, politice sovětské moci a proti politickému, hospodářskému a vojenskému svazku Ukrajiny se Sovětským Ruskem. — 336

- 353 Tento pokyn napsal Lenin na rezoluci jekatěrinoslavské [dněpropetrovské] organizace ukrajinských eserů (viz poznámku 352). V rezoluci si Lenin některá slova podtrhl a připsal: »Do archívu, uložit.« — 336
- 354 Lenin odpovídá E. M. Skljanskému na jeho zprávu o tom, že pozitíř vysílá na potlačení protisovětské vzpoury v prostoru kozáckých stanic Věšenskaja a Kazanskaja ještě dva velitelské ročníky. — 337
- 355 K tomuto Leninovu návrhu Skljanskij na dokumentu poznamenal: »Lidi, nebo jednotky?« Lenin poznamenal: »Jednotky.« — 337
- 356 Pokyn G. J. Zinovjevovi napsal Lenin na dopis od V. N. Jakovlevové, členky kolegia lidového komisariátu zásobování, která odpovídala na Leninův dotaz, proč petrohradské družstvo ukrajinských občanů žádá vydání přidělových potravin. Jakovlevová sdělovala, že na žádost ukrajinské sovětské vlády povolil lidový komisariát zásobování tomuto družstvu jako výjimku, aby si dovezlo z Ukrajiny menší množství potravin vydávaných na přiděl, ale komisař zásobování petrohradské pracovní komuny A. J. Badajev tomu zabránil. Psala také, že u Badajeva to není první případ, kdy nesplnil nařízení lidového komisariátu zásobování. Viz rovněž tento svazek, dokument č. 552. — 338
- 357 Lenin odpovídá Kameněvovi na jeho návrh »ulehčit« volný dovoz potravin kromě obilí, »snažit se nad tím přimhouřit oči«, a na jeho tvrzení, že stejně »k tomu v červnu dojde«. — 342
- 358 Toto sdělení napsal Lenin v době, kdy probíhala mobilizace komunistů do boje proti Kolčakovi. Odpovídá tak člence strany M. M. Kostělovské na její dotaz, jak má rozumět tomu, že byla jmenována náčelnicí politického oddělení 2. armády Východního frontu. — 342
- 359 Mezi vojenskou kořistí, které se Rudá armáda zmocnila na jižní frontě, bylo několik francouzských tanků. Jeden z nich poslala 2. ukrajinská sovětská armáda společně s pozdravným dopisem jako dar Leninovi. — 343
- 360 Pokyn předsedovi Hlavní správy vodní dopravy J. E. Rudzutakovi napsal Lenin na telegram z Kazaně, v němž se oznamovalo, že

v prostoru východní fronty se z Čistopolu, obsazeného bělogvardějci, nepodařilo odvézt několik lodí s obilím, mazutem a petrolejem, protože plavidla byla ostřelována jezdeckem bílých. — 343

³⁶¹ Toto sdělení napsal Lenin na telegram od K. A. Mechonošina, předsedy revoluční vojenské rady 11. armády, který žádal, aby v prostoru Astrachaně byla ponechána část 33. divize, určené k přesunu na východní frontu. Mechonošin upozorňoval, že 34. divizi nelze rychle zformovat, neboť slibované zálohy se zdržely. Po odsunutí 33. divize by tak bylo nutné zastavit útok na Kizljar a upustit od dobytí Gurjeva a Rakuše, kde je ropa, takže loďstvo ztratí základnu a octne se ve svízelné situaci. Dále psal: »Protože nemáme žádné přesné rozkazy od polního štábu, dostala se armáda do zcela nemožné situace, kdy by mohla být obviněna z nečinnosti.« Lenin mnohá místa v Mechonošinově telegramu podtrhl a opatřil poznámkou (viz Leninskij sbornik XXXIV, s. 127—128). — 344

³⁶² Tento text napsal Lenin na prohlášení A. J. Badajeva, adresovaném předsedovi výkonného výboru petrohradského sovětu. Badajev omlouval případy, kdy nesplnil nařízení lidového komisariátu zásobování (viz poznámku 356), objasňoval proti němu vznesená obvinění »intrikami jisté skupiny lidí v ústředí« a žádal, aby byl do pěti dnů uvolněn z funkce komisaře zásobování petrohradské pracovní komuny. — 347

³⁶³ Dne 4. května 1919 byl zachycen radiotelegraficky vysílaný dopis známého polárního badatele, norského vědce F. Nansena ze 17. dubna 1919, určený Leninovi. Nansen v něm tlumočil svou výzvu hlavám čtyř států Dohody (USA, Francie, Velké Británie a Itálie) vytvořit komisi pro organizování pomoci Rusku potravinami a léčivými i jejich odpověď. Vedoucí státníci dohodových států (W. Wilson, D. Lloyd-George, J. Clemenceau a V. Orlando) vážali svou pomoc na zastavení vojenských akcí na území Ruska, přičemž neuvedli, že tato podmínka bude závazná i pro státy, které provádějí vůči Sovětskému Rusku intervenční politiku. Nansen zřejmě nepochopil manévry pohlavárů Dohody a souhlasil s jejich podmínkami. Téhož dne oznámil Lenin Čičerinovi, že postoupil tuto záležitost k projednání politickému byru ÚV KSR(b), uložil mu, aby připravil návrh odpovědi Nansenovi, a zdůraznil, že je nutné odhalit přítom imperialisty.

Dokument č. 556 obsahuje Leninovy připomínky k návrhu odpovědi F. Nansenovi. — 350

- ³⁶⁴ Americký diplomat W. Bullitt přijel v březnu 1919 do Sovětského Ruska, aby projednal podmínky, za nichž by sovětská vláda byla ochotna uzavřít mír se státy Dohody a s bělogvardějskými vládami na území Ruska. Bullitt předložil návrhy připravené prezidentem USA W. Wilsonem a předsedou vlády Velké Británie Lloydem-Georgem. Sovětská vláda měla zájem na rychlém uzavření míru, proto s navrhovanými podmínkami souhlasila, podstatně je však upravila (text návrhu mírových podmínek vypracovaný zástupcem vlády USA Bullittem a vládou RSFSR viz ve sborníku Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 2, Moskva 1958, s. 91—95). Brzy po Bullittově odjezdu ze Sovětského Ruska se Kolčakovi podařilo několik úspěšných operací na východní frontě a imperialistické vlády v naději na porážku sovětského státu mírová jednání odmítly. Wilson zakázal zveřejnit návrh smlouvy, který Bullitt přivezl, a Lloyd-George v parlamentu prohlásil že nemá o jednání se sovětskou vládou zájem. — 351
- ³⁶⁵ Leninovy připomínky k návrhům odpovědi F. Nansenovi byly plně realizovány v radiotelegramu ze 7. května 1919 (viz Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 2, Moskva 1958, s. 154—160). Nansenův plán nebyl uskutečněn. — 352
- ³⁶⁶ Jde o potlačení protisovětské vzpoury na Donu (viz poznámku 343). — 353
- ³⁶⁷ Tento telegram L. B. Kameněvovi, který byl tehdy zmocněncem Rady obrany na jižní frontě, Lenin odeslal, když obdržel zprávu, že 4. května 1919 obsadili bělogvardějci Lugansk [Vorošilovgrad]. — 354
- ³⁶⁸ Směrnice byla odeslána přímou linkou do Jekatěrinoslavi [Dněpropetrovsk] tajemníkovi L. B. Kameněva. Telegram začínal Leninovým příkazem tajemníkovi: »Žádám, abyste se spojil s Kyjevem, kde leží u Rakovského dva nebo víc telegramů pro Kameněva« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 355
- ³⁶⁹ Sovětská vojska bránící se východně od Orenburgu byla nucena pod náporem bělogvardějských kozáků ustoupit a zaujmout postavení sedm kilometrů od města. — 356
- ³⁷⁰ A. V. Lunačarskij, který byl vyslán do Kostromy jako zmocněnec Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů pro potírání

dezerce, psal o těžké zásobovací situaci v Kostromě a Kostromské gubernii. — 360

- 371 Jde o kontrarevoluční vzpouru atamana Grigorjeva, která propukla na začátku května 1919 v týlu sovětských vojsk na jižní Ukrajině, v Jekatěrinoslavské a Chersonské gubernii. Vzpoura bezprostředně ohrozila křídlo a tyl sovětských vojsk v Doněcké pánvi a týlové komunikace 2. ukrajinské armády, která stála na Krymu, a ztížila rovněž železniční dopravu na celé Ukrajině.

O tom, jak velký význam přikládal Lenin co nejrychlejšímu potlačení této vzpoury, svědčí řada dokumentů uveřejněných v tomto svazku dále. V době od 11. do 24. května byla vzpoura společným úderem ukrajinských vojsk z východu, severu a jihu potlačena. — 360

- 372 Dne 24. dubna 1919 schválila rada lidových komisařů dekret O organizaci přesídlování do obilnářských gubernii a do Donské oblasti. Dělníci a rolníci byli ze severních oblastí RSFSR přesídlováni na jih, aby se zlepšila jejich zásobovací situace a aby pomohli obnovit zemědělství v místech, která utrpěla bělogvardějskými vzpourami.

K této problematice viz rovněž telegram podepsaný V. I. Leninem a S. P. Seredou a adresovaný guberniálním zemědělským odborům ve Smolensku, Tveru [Kalinin], Moskvě a Rjazani z 21. května 1919 (Leninskij sbornik XXXIV, s. 144—145). — 360

- 373 N. P. Brjuchanov byl jako zmocněnec Rady obrany vyslán na Ukrajinu a Krym, aby tam, jak se pravilo v jeho pověření, udělal všechna opatření »ke zvýšení státních zásob potravin, k zorganizování odvozu vykoupených potravin do míst jejich zpracování, ke stanicím a přístavům a zajistil možnost jejich další úspěšné přepravy po železnicích a řekách do míst určení« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Nad text návrhu tohoto pověření připsal Sviděrskij pro Lenina: »Kolegium (lidového komisariátu zásobování. *Red.*) žádá, aby Brjuchanovovi bylo vydáno pověření v tomto znění. Jestli nemáte námítky, předložím to na zasedání.« Brjuchanovovo pověření s Leninovými doplňky schválila Rada obrany 19. května 1919. — 362

- 374 Členové revoluční vojenské rady Východního frontu S. I. Gusev, M. M. Laševič a K. K. Jureněv protestovali v telegramu adreso-

vaném ÚV KSR(b) proti odvolání S. S. Kameněva z funkce velitele Východního frontu a proti jmenování A. A. Samojla. V telegramu se pravilo, že náčelník štábu Revoluční vojenské rady republiky F. V. Kosťajev bezdůvodně vyměňuje velitele v armádě a člen Revoluční vojenské rady republiky S. I. Aralov jeho rozkazy podepisuje. 25. května 1919 byl S. S. Kameněv znovu jmenován velitelem Východního frontu. — 364

375 Lenin odpovídá Stalinovi na zprávy poslané přímou linkou. Stalin v nich popisoval situaci u Petrohradu a opatření nezbytná pro upevnění fronty. Téhož dne, 20. května 1919, byla na zasedání Rady obrany vyslechnuta zpráva E. M. Skljanského o vyslání posíl na pomoc petrohradské frontě. — 364

376 Viz tento svazek, dokument č. 524. — 365

377 Důvodem k napsání tohoto telegramu byla telegrafická zpráva, kterou Lenin obdržel 20. května 1919 v 19. hod. 10 minut. Podle zprávy byli předseda Svazu družstev A. A. Bulatov a vedoucí instruktorského oddělení Ljubimov, kteří navštívili Lenina, po svém příjezdu do Novgorodu zatčeni.

Lenin na obdržený telegram poznamenal: »Do archívu pro *bližší informace*. Odpovězeno 20. 5.«

Dotaz, o kterém se Lenin zmiňuje, viz tento svazek, dokument č. 567. — 366

378 Lenin napsal uvedené sdělení v souvislosti s touto událostí: Úřadovna rady lidových komisařů obdržela dvě stížnosti rolníků F. Romanova (Jaroslavská gubernie) a I. Kalinina (Moskevská gubernie) na postup místních úřadů, které těmto rolníkům podle jejich názoru neprávem zrekvírovaly koně. Úřadovna RLK postoupila stížnost zvláštní komisi, která se zabývala prošetřováním podobných stížností, ta však stížnost vrátila RLK s poznámkou na obálce: »Práce je i tak spousta, na malichernosti není čas«, což Lenina velmi rozčililo. — 366

379 Dne 22. května 1919 obsadila Rigu německá vojska generála Goltze a lotyšští bělogvardějci. — 369

380 Na rub Leninova telegramu M. V. Frunze napsal: »Na Váš telegram z 22. května odpovídám: Pokud jde o Váš požadavek týkající se Orenburgu, udělal jsem všechno, co jen mi dovolily udělat prostředky, které jsem měl k dispozici. Musím Vás informovat,

že pro vyčerpávající pomoc Orenburgu a zároveň pro splnění úkolů na hlavním ufském směru jsou tyto prostředky naprosto nedostačující. V každém případě jsme však poskytli dostatečnou pomoc, aby se Orenburg udržel do té doby, než bude vyřešen úkol na hlavním směru. Že tomu tak je, dokazují události posledních dnů. Domnívám se, že záplavu orenburských prosebných žádostí, odesílaných na nesčetné adresy, lze do značné míry vysvětlit vlastní neschopností správně využít síly a prostředky, které měl Orenburg k dispozici. Omlouvám se, že jsem Vám neodpověděl ihned — v době, kdy přišel Váš telegram, jsem byl na frontě. Velitel jižní skupiny *Frunze* (Iz istorii graždanskoj vojny v SSSR, sv. 2, Moskva 1961, s. 195). — 370

- 381 Dne 26. května 1919 poslal Lenin guberniálnímu vojenskému komisaři ve Voroněži další telegram (kopii guberniálnímu výboru strany). Právilo se v něm: »Okamžitě sdělte, kolik komunistů bylo posláno na jižní frontu. Předseda rady lidových komisařů *Lenin*« (V. I. Lenin, Vojenská korespondence, Praha 1958, s. 250). — 371
- 382 Lenin napsal text telegramu od slova »Nezapomínejte« až po slova »ani na jednoho člověka«. První část telegramu je napsána na stroji. Pravděpodobně ji psal Čičerin, protože k dokumentu je přiložen jeho písemný vzkaz: »Soudruhu Leninovi. Návrh telegramu, prosím o schválení.« Čičerin napsal rovněž poslední větu tohoto telegramu: »Výjimku tvoří čínští dělníci a Peršané, o čemž rozhoduje ústředí.« — 372
- 383 Alexandrija a Znamenka byly centry kontrarevoluční vzpoury atamana Grigorjeva. Do Alexandrije, kde byl Grigorjevův štáb, vtrhla sovětská vojska v noci na 22. května 1919. — 373
- 384 Téhož dne, 28. května 1919, byl Ch. G. Rakovskému, předsedovi ukrajinské rady lidových komisařů, poslán přímou linkou další telegram podepsaný V. I. Leninem, N. N. Krestinským a L. B. Kameněvem. Obsahoval úplný text usnesení ÚV KSR(b) a návrh konkrétních opatření k jeho realizaci (viz Leninskij sbornik XXXIV, s. 153). — 376
- 385 V druhé polovině května 1919 se situace na jižní frontě výrazně zhoršila. Koncem května byla sovětská fronta u Millerova prolomena, takže jednotky Jižního frontu byly nuceny ustoupit a Děnikinova vojska se pak mohla spojit se vzbouřenými kozáky v kozáckých stanicích na horním toku Donu. — 379

- ³⁸⁶ V dopisu nadepsaném Daň predrassudkam [Daň předsudkům] a adresovaném organizačnímu byru ÚV KSR(b) se dotazoval J. M. Jaroslavskij členů organizačního byra, zda smějí být ve straně ponecháni lidé, kteří se účastní náboženských obřadů. — 380
- ³⁸⁷ Jde o plán ukrajinských vojenských pracovníků na vytvoření revoluční vojenské rady Donbaského frontu (z 2. ukrajinské, 8. a 13. armády), která by byla podřízena Jižnímu frontu. Leninovi o tom podal telegraficky zprávu zmocněnec Rady obrany z Char-kova 31. května. — 384
- ³⁸⁸ Dne 27. května 1919 přednesl člen kolegia lidového komisariátu zásobování A. I. Sviděrskij na zasedání rady lidových komisářů zprávu o výkupu obilí a o zásobovací kampani před novou sklizní. RLK rozhodla uveřejnit zprávu Sviděrského jako článek a rovněž vyslat stručnou telegrafickou depeši s číselnými údaji do zahraničí.
- Příkaz sekretářce napsal Lenin na připravený text depeše, v níž se zdůrazňovalo, že výkup obilí probíhá v roce 1919 i přes krajně nepříznivé podmínky (nedostatek zboží, znehodnocení peněz, obsazení nejbohatších obilnářských oblastí bělogvardějci) úspěšněji než v roce předcházejícím, neboť od listopadu 1917 do srpna 1918, tj. za deset měsíců, vykoupily státní zásobovací orgány 28 miliónů pudů obilí, kdežto od srpna 1918 do dubna 1919, tj. za devět měsíců, 102 milióny pudů. V depeši stálo, že zásobovací orgány Sovětské republiky dokázaly »zmírnit muka hladu obyvatelstva, a proto optimisticky hledí do budoucnosti« (Ústřední stranický archív Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).
- Sviděrského článek Bližajšie prodovolstvennyje vidy [Nejbližší vyhlídky v zásobování] vyšel 3. a 4. června 1919 v listu Izvěstija VCIK. — 384
- ³⁸⁹ V telegramu se mluví o situaci na západní frontě a o konfliktu mezi členem revoluční vojenské rady Západního frontu A. I. Okulovem na jedné straně a J. V. Stalinem, G. J. Zinovjevem a velením 7. armády na straně druhé. V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS jsou uloženy lístky, které si na toto téma vyměnili na jednom zasedání Lenin se Skljanským. Lenin psal Skljanskému: »Stalin žádá odvolání Okulova, protože prý intrikuje a narušuje práci.« Na kladnou charakteristiku Okulova, kterou napsal Skljanskij, Lenin odpověděl: »Zformulujte telegram (přesně vyložte, z čeho obviňuje Okulov 7. armádu), a já ho zašifrovaný odešlu Stalinovi a Zinov-

jevovi, aby se konflikt nerozrostl, ale dostal správné zaměření.« Po tomto pokynu byl sestaven návrh zde uvedeného telegramu, který Lenin doplnil a podepsal.

O odvolání Okulova viz rovněž tento svazek, dokument č. 616.
— 386

- ³⁹⁰ Tento písemný vzkaz G. V. Čičerinovi napsal Lenin v souvislosti s dopisem indického profesora M. Barakatulla, který psal o boji proti britskému imperialismu v Indii a zároveň prosil, aby byl uveřejněn jeho článek o bolševismu, jímž »chce získat srdce muslimů pro bolševismus«. — 389
- ³⁹¹ Zmíněné *ultimátum*^[57] předložila delegace britského Svazu odborů britské vládě. Dělníci požadovali, aby se vláda nevmešovala do vnitřních záležitostí Sovětského Ruska a Maďarské republiky rad a hrozili všeobecnou stávkou, jestliže nebudou jejich požadavky splněny. — 389
- ³⁹² Dne 6. června 1919 schválilo politické byro ÚV KSR(b) usnesení, aby byl S. P. Nacarenus přeložen na Ukrajinu. Stalin byl o tom informován tímto telegramem: »Petrohrad, Smolný, Stalini. Politické byro ÚV rozhodlo jmenovat Nacarenuse členem revoluční vojenské rady 14. armády (bývalé 2. ukrajinské), protože je nanejvýš nutné okamžitě sjednotit velení na Ukrajině. *Lenin, Krestinskij, Kameněv*« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 392
- ³⁹³ Jde o obranu proti kontrarevolučním Finům, kteří útočili na sovětské hranice. — 392
- ³⁹⁴ Telegramy, které pak napsal E. M. Skljanskij 9. června 1919 G. N. Melničanskému a 10. června A. G. Běloborodovovi, jsou zveřejněny v knize V. I. Lenin, Vojenská korespondence, Praha 1958, s. 283 a 284. — 397
- ³⁹⁵ Během rozhodujících útočných operací jižní skupiny vojsk Východního frontu proti Kolčakovi vypukla v řadě oblastí kolem fronty (Samarská a Orenburská gubernie, Uralská oblast) povstání kontrarevolučních kozáků a kulaků. — 399
- ³⁹⁶ Dne 11. června 1919 napsal Ch. G. Rakovskij Revoluční vojenské radě republiky: »Prosím zatlačit na Averina, Jekatěriloslav [Dněpropetrovsk], aby se usilovněji prováděla mobilizace dělní-

ků.« Vzhledem k tomu požádal Skljanskij 12. června 1919 Lenina, aby do Jekatěrinoslavi poslal svým jménem telegram.

Nahoru na telegram Lenin napsal: »Kdo je to ten *Averin*? Neznám ho. Je adresa dostačující? Zná *Averin* šifru?« — 401

- ³⁹⁷ Na Leninův telegram napsal J. V. Stalin odpověď pro Moskvu: »Ztracené dosud zpět nezískáno. Přestřelky velkými rážemi. Všechno, co bylo možné poslat, bylo posláno pro operaci ze souše. Zřejmě teď nebude možné odjet do Moskvy a ani to není záhodno. Odložte plénium. Proti uveřejnění části dokumentu nic nenamítáme . . .« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

Dokument, o němž se v telegramu mluví, nebyl nalezen. — 402

- ³⁹⁸ V. N. Podbělskij byl vyslán do Tambovské gubernie prověřit podniky, jejichž produkce sloužila obraně země. — 403

- ³⁹⁹ K napsání tohoto telegramu podnítil Lenina telegram M. V. Frunzeho z 15. června 1919, v němž stálo: »Uralsk už padesát dní odolává obležení. Musí se udržet minimálně ještě dva týdny. Avšak statečnost posádky ochabuje. Považoval bych za účelné, abyste Vy osobně poslal pozdravný telegram. Je možné ho poslat do štábu jižní skupiny a ten ho předá radiotelegraficky« (M. V. Frunze, *Izbrannyje proizvedenija*, sv. 1, 1957, s. 205 až 206).

11. července 1919 sovětská vojska pod velením V. I. Čapajeva prolomila nepřátelskou blokádu a spojila se s posádkou Uralsku. — 406

- ⁴⁰⁰ Kontrarevoluční vzpoura v pevnůstce Krasnaja Gorka vypukla v noci na 13. června 1919 a byla potlačena v noci z 15. na 16. června. Dne 16. června padla také pevnůstka Seraja Lošad', která se ke vzbouřencům připojila. Několik hodin před potlačením vzpoury obdrželo sovětské velení zprávu, že vzbouřencům z pevnůstky Krasnaja Gorka vyjela z Libavy [Lijepaja] na pomoc britská eskadra složená z 23 lodí. Námořní přístupy k Petrohradu však pevně střežilo sovětské loďstvo, takže se britské velení neodvážilo zahájit větší operace a omezilo se na jednotlivé akce. — 406

- ⁴⁰¹ Lenin má na mysli usnesení ÚV KSR(b) z 15. června 1919 o hlavním stanu. L. D. Trockij ve svém prohlášení adresovaném

ÚV KSR(b) proti tomuto usnesení protestoval a tvrdil, že »jsou to vrtochy, klukovirny« apod. — 407

⁴⁰² Tyto pokyny napsal Lenin na dopis pracovníka donského byra ÚV KSR(b) S. I. Syrcova. Syrcov v něm upozorňoval na přehmaty stranických a státních orgánů na Donu při práci mezi kozáky, což bylo jednou z příčin kontrarevoluční vzpoury kozáckých stanic na horním toku Donu (viz poznámku 343). — 408

⁴⁰³ Jde o povstání v týlu Kolčakovy armády.

Z kustanajských partyzánů, kteří se probili k sovětským vojskům, byl zformován komunistický pluk a ten pak bojoval proti nepříteli až do konce občanské války. — 410

⁴⁰⁴ Viz poznámku 395. — 411

⁴⁰⁵ Dne 23. června 1919 obdržel Lenin telegram Výboru pro řízení říční dopravy s upozorněním, že u řeky Bělé jsou velké zásoby obilí a že je třeba urychlit jeho odvoz.

A. I. Sviděrskej na Leninův dotaz odpověděl, že vzhledem k nutnosti urychlit odvoz obilí, které je u Bělé, a vůbec jeho výkup v celé Ufské gubernii odjel do těchto míst ze Samary [Kujbyšev] člen kolegia lidového komisariátu zásobování M. I. Frumkin a že budou podniknuty příslušné kroky k vyslání vojenských zásobovacích oddílů na Bělou. — 413

⁴⁰⁶ Tento příkaz předsedovi Nejvyšší národohospodářské rady A. I. Rykovovi napsal Lenin na telegram, který 24. června 1919 zaslala guberniální národohospodářská rada ve Vjatce Radě obrany. V telegramu se požadovalo, aby Ústřední vojenský sklad dostal příkaz vydat vojenskému skladu ve Vjatce zálohy na výrobu vojenské výstroje a výzbroje. Dále se upozorňovalo, že přes četné žádosti adresované Ústřednímu vojenskému skladu žádné zálohy dosud nepřišly, takže v nejbližších dnech bude nutné zastavit továrny, neboť nejsou peníze na výplatu dělnických mezd. — 414

⁴⁰⁷ Jde o sklady střeliva, výzbroje, potravin a výstroje, kterých se zmocnily sovětské jednotky Západního frontu, když 27. června 1919 dobyly vesnici Vidlica a vidlický závod na východním břehu Ladožského jezera, což byla hlavní základna kontrarevolučních Finů, kteří operovali na oloněckém úseku petrohradské fronty. — 415

- ⁴⁰⁸ Jde o útok kavkazské armády generála Vrangela, která byla součástí Děnikinových vojsk, ve směru Saratov-Penza. — 416
- ⁴⁰⁹ Dne 28. ledna (10. února) 1918 prohlásil L. D. Trockij na mírové konferenci v Brestu Litevském [Brest] — v rozporu s Leninovou směrnicí uzavřít mír, bude-li to Německo ultimativně požadovat —, že sovětská vláda odmítá podepsat mírovou smlouvu za podmínek nadiktovaných Německem, že však pokládá válku za skončenou a demobilizuje armádu. Téhož dne poslal Trockij bez vědomí ÚV KSR(b) a rady lidových komisařů hlavnímu stanu vrchního velitele v podstatě provokační telegram, v němž nařizoval vydat v noci na 29. ledna (11. února) rozkaz o zrušení válečného stavu s Německem a jeho spojenci a o demobilizaci ruské armády. V telegramu se nemluví o zastavení mírových jednání a z jeho textu se dalo usuzovat, že konference skončila uzavřením míru. Ráno 29. ledna (11. února) vydal vrchní velitel N. V. Krylenko rozkaz, ve kterém se na základě Trockého telegramu oznamovalo uzavření míru, nařizovalo zastavení vojenských operací na všech frontách a zahájení demobilizace armády. V souvislosti s Krylenkovým rozkazem byl rozeslán tento a následující (viz Přílohy, dokument č. 8) Leninův telegram. — 422
- ⁴¹⁰ Jde o telegram z 26. února 1918^[2], v němž V. A. Antonov-Ovsenko sděloval průběh svého jednání s delegací Malé vojenské rady Donského vojska. Delegace žádala pro Don autonomii s právem samostatně rozhodovat o půdě. — 424
- ⁴¹¹ Dokument zřejmě připravil J. V. Stalin, neboť na zasedání rady lidových komisařů 22. dubna 1918 byl při projednávání zprávy, že Němci a hajdamáci ohrožují železniční stanici Čertkovo, pověřen »napsat příslušné stanovisko lidovému komisaři vojenství«. — 426
- ⁴¹² Smlouva o příměří mezi RSFSR a ukrajinskou hetmanskou vládou byla podepsána 14. června 1918. Podle smlouvy se měly zastavit vojenské operace, vypracovat zásady evakuace občanů obou smluvních stran, obnovit železniční spojení a obchodní styky. — 427
- ⁴¹³ Tento dokument byl připraven v lidovém komisariátu zásobování. Nahoře na telegramu je čarou oddělen nadpis: »Depeše lidového komisariátu zásobování.« — 427

- ⁴¹⁴ Lenin reaguje na telegram z 24. června 1918, který obdržel od člena výkonného výboru guberniálního sovětu v Archangelsku A. D. Metěleva a člena mimořádné komise pro vykládku v archangelském přístavu S. N. Sulimova. V telegramu se sdělovalo, že v Archangelsku byl vyhlášen válečný stav obležení a jaká opatření se přijímají k vyložení cenností a jejich evakuaci z archangelského přístavu do vnitrozemí. — 429
- ⁴¹⁵ Obsahově stejný dopis byl s Leninovým podpisem odeslán komisiáru spravedlnosti. Viz rovněž tento svazek, dokument č. 182 a poznámku 117. — 430
- ⁴¹⁶ V uvedeném usnesení rady lidových komisařů byla stanovena opatření k vybudování základny v Kazaňské gubernii v Paratském zálivu pro zformování Volžské flotily. Návrh usnesení RLK o paratských dílnách s Leninovými opravami viz Leninskij sbornik XXI, s. 134.
Obdobný dopis byl s Leninovým podpisem zaslán Nejvyšší národohospodářské radě. — 431
- ⁴¹⁷ Podnětem k odeslání uvedeného telegramu byly tyto události: Turecký vyslanec v Německu Rifaat paša přišel s návrhem podepsat protokol o vyřešení vojenské situace na Kavkazu. Podle jeho protokolu měla být turecká vojska odsunuta z Kavkazu na hranice stanovené brestlitevskou mírovou smlouvou. Chyběl však bod o předání uvolněného území přímo sovětským úřadům.
Obavy vyslovené v uvedeném telegramu byly reálné. 30. října 1918 podepsala turecká vláda mudroské příměří s dohodovými zeměmi, které obsahovalo mj. bod o tom, že Turecko souhlasí s okupací Baku mocnostmi Dohody. Podle tohoto příměří odvolalo Turecko v listopadu 1918 svá vojska z Baku a město okupovali Angličané. — 432
- ⁴¹⁸ Jde o dekret Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů z 13. května 1918 O udělení mimořádných plných mocí lidovému komisaři zásobování k boji proti vesnické buržoazii zatajující zásoby obilí a spekulující s nimi^[14]. — 434
- ⁴¹⁹ Lenin má na mysli usnesení o kolegiu pro založení a provoz zkušebního závodu na získávání radia, schválené Nejvyšší národohospodářskou radou a uveřejněné 16. srpna 1918 v listu Izvěstija VCIK^[62]. — 435

⁴²⁰ Lenin reaguje na telegram vrchního velitele I. I. Vacetise odeslaný ze Samary [Kujbyšev], v němž Ukrajinci ze Samarské gubernie požadovali, aby byly v Rusku zformovány národní pluky a odeslány na Ukrajinu.

Návrh textu Leninova telegramu zřejmě připravil J. V. Stalin, neboť na došlý Vacetisův telegram napsal Lenin tento příkaz sekretářce: »17. 12. 1918. Sdělit telefonicky Stalinovi, že žádám, aby připravil zamítavou odpověď Ukrajincům, a tu pak společně podepíšeme. *Lenin*« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 437

⁴²¹ Lenin odpovídá na telegram N. N. Kolesnikovové (zvolené 8. ledna 1919 předsedkyní guberniálního výboru strany v Astrachani) s informací o usnesení guberniálního výboru strany. Z usnesení bylo zřejmé, že guberniální výbor strany se nevměšoval a nevměšuje do vztahů mezi revoluční vojenskou radou a politickým oddělením, že A. G. Šljapnikov odmítl domluvit se s guberniálním výborem strany, že stranická buňka štábu revoluční vojenské rady se od guberniálního výboru izolovala a postavila se proti němu. V usnesení guberniálního výboru se pravilo: »Netrpělivě očekáváme příjezd komise ÚV, která prošetří vzniklou situaci . . . Do té doby, než bude dnešní situace prošetřena, žádáme ÚV, aby přistupoval ke vztahům mezi revoluční vojenskou radou a stranickým výborem obezřetně, neboť masy na to citlivě reagují« (Ústřední státní archiv Říjnové revoluce).

Revoluční vojenská rada Kaspicko-kavkazského frontu (N. A. Anisimov a S. J. Saks) a astrachaňský guberniální výbor strany vyvodili z Leninových a Sverdlovových pokynů závěry: byla přijata společná rozhodnutí a ustavena komise pro posouzení vojenských záležitostí. K. J. Grasis byl 9. ledna pod ochranou dopraven do Moskvy. Téhož dne odjela do Moskvy J. B. Bošová.

Dne 18. ledna 1919 dostal ÚV KSR(b) zprávu astrachaňského guberniálního výboru strany o situaci v Astrachani, podepsanou předsedkyní tohoto výboru N. N. Kolesnikovovou. Guberniální výbor v ní informoval ÚV KSR(b) o nesprávném jednání A. G. Šljapnikova a doporučoval jeho odvolání z Astrachaně. »Za jediné východisko,« stálo ve zprávě, »považuje výbor nahrazení soudruha Šljapnikova jinou osobou, která by pracovala ve spojení se stranou. Jinak bude zmařeno veškeré upevňování strany, zvyšování revolučnosti mas a do našich řad se vnese zmatek, což se zhoubně projeví na obraně. Výbor se obrací na ÚV s prosbou o projednání tohoto problému a jeho vyřešení« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS).

ÚV KSR(b) vyslal do Astrachaně komisi v čele s V. A. Radusem-Zeňkovičem, aby zjistila příčiny konfliktu. Po rozboru celé situace poukázala komise na nesprávné jednání Šljapnikova a Bošové, ale i Grasis. Zároveň upozornila na závažné nedostatky v činnosti místních organizací a zejména zdůraznila, že guberniální výbor strany nevzal v úvahu, že zostření konfliktu s revoluční vojenskou radou koneckonců nahrávalo nepřátelským silám.

Šljapnikov a Bošová byli z Astrachaně odvoláni. Ústřední výbor se rovněž ztotožnil s názorem komise a guberniálního výboru strany, že není žádoucí, aby Grasis dál pracoval v Astrachani, a proto byl brzy odvelen na východní frontu.

Předsedou revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu byl jmenován K. A. Mechonošin. Na zorganizování obrany Astrachaně a okolí vyslal ústřední výbor S. M. Kirova. Pro zlepšení a koordinování činnosti organizací a resortů a sjednocení všech sil na frontě i v týlu byl 25. února 1919 vytvořen Dočasný vojenský revoluční výbor v Astrachani v čele s S. M. Kirovem, schválený ÚV KSR(b). Členy tohoto výboru se stali také předsedkyně guberniálního výboru strany N. N. Kolesnikovová, předseda výkonného výboru guberniálního sovětu I. I. Lipatov, náčelník politického oddělení frontu J. P. Buřagin aj. — 440

⁴²² Zřejmě je míněn radiotelegram o výměně válečných zajatců, který zaslal 4. dubna 1919 lidový komisař zahraničních věcí G. V. Čičerin francouzskému ministru zahraničních věcí S. Pichonovi (viz Dokumenty vnější politiky SSSR, sv. 2, 1958, s. 112—115). — 441

⁴²³ Tímto telegramem odpovídá Lenin na zprávu z kňagininského újezdu Nižněnovgorodské gubernie odeslanou radě lidových komisařů na Leninovo jméno. Upozorňovalo se v ní, že místní orgány nutí rolníky vstupovat do družstev a komun.

Návrh telegramu připravil lidový komisariát zemědělství.

10. dubna 1919 uveřejnil list Izvěstija VCIK oběžník s podpisem V. I. Lenina a S. P. Seredy:

»Všem guberniálním zemědělským odborům.

Kopie výkonným výborům.

Lidový komisariát zemědělství dostal zprávu, že při zakládání sovětských hospodářství, komun a jiných kolektivních sdružení berou zemědělské odbory a správy sovchozů rolníkům půdu, která jim byla přidělena do užívání z majetku těch, kdo na ní nepracují. Takový postup je v rozporu s článkem 9 Ustanovení o socia-

listické úpravě pozemkových poměrů. Znovu zdůrazňujeme, že takovéto jevy jsou nepřijatelné. Veškerá půda, kterou v době, kdy bylo uveřejněno Ustanovení o socialistické úpravě pozemkových poměrů, obdělávali rolníci a která jim byla přidělena na základě nařízení nebo instrukcí újezdních či guberniálních zemědělských odborů, nesmí být v žádném případě násilně odebírána pro zakládání sovětských hospodářství, komun a jiných kolektivních sdružení. Odebrat rolníkovi půdu, kterou má v užívání, pro uvedené organizace je možné jen s jeho dobrovolným souhlasem, na základě Ustanovení o úpravě pozemkových poměrů. Je nepřijatelné nutit rolníky ke společnému obdělávání půdy, ke vstupu do komun a do jiných forem kolektivního hospodaření. Při přechodu ke kolektivním formám je nutné přísně dodržovat podmínky Ustanovení bez použití mocenských donucovacích prostředků. Neuposlechnutí tohoto nařízení se trestá podle zákonů revoluční doby. Seznamte s tímto nařízením co nejširší vrstvy obyvatelstva.

Předseda rady lidových komisařů *Lenin*

Lidový komisař zemědělství *Sereda*

9. dubna 1919.« — 442

- ⁴²⁴ Dokument zřejmě připravil lidový komisariát zdravotnictví, protože je napsán na jeho tiskopisu a podepsán také lidovým komisařem zdravotnictví N. A. Semaškem. — 443
- ⁴²⁵ Lenin reaguje na stížnost učitele M. S. Burykina z 19. dubna 1919. Téhož dne byl Burykinovi zaslán následující telegram s Leninovým podpisem (text telegramu je napsán neznámou rukou): »Spas-Děmensk, učitel Burykin. Ve věci Vašeho otce jsem nařídil vyšetřování. Předseda rady lidových komisařů *Lenin*« (Ústřední stranický archiv Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS). — 444
- ⁴²⁶ Dne 25. března 1919 projednala rada lidových komisařů otázku materiální podpory V. I. Tanějevovi a usnesla se^[65]:
- »a) Přiznat práce neschopnému občanu V. I. Tanějevovi, 78 let, který dlouhá léta vědecky pracoval a podle svědectví Karla Marxe se projevil jako „oddaný stoupenec osvobození lidu“, sociální podporu ve výši 2000 rublů měsíčně.
- b) Pověřit soudruha Lenina, aby mu podepsal ochranný list.« — 444
- ⁴²⁷ Viz dopis K. Marxe M. M. Kovalevskému z 9. ledna 1877 (K. Marx—B. Engels, Spisy 34, Praha 1971, s. 277). — 444

⁴²⁶ Uvedený telegram odeslal Lenin jménem Rady obrany v souvislosti s těmito událostmi: Začátkem května 1919 hrozilo nebezpečí, že na Petrohrad zaútočí nepřátelská finská vojska. Proto se začala připravovat mobilizace pracujících na obranu města. Avšak někteří petrohradští vedoucí pracovníci včetně předsedy Výboru pro obranu G. J. Zinovjeva podceňovali sílu a možnosti obránců Petrohradu, podlehli panice a rozhodli se bez vědomí Rady obrany evakuovat některé závody ve městě i v okolí a potopit plavidla Baltského loďstva. V Petrohradu začala všeobecná mobilizace dělníků, čímž se narušila práce mnoha továren a závodů velmi důležitých pro obranu.

Na návrhu textu telegramu je parafa L. B. Krasina a A. I. Rykova. — 446

⁴²⁹ Rada obrany převzala obranu Petrohradu pod svou přímou kontrolu. 17. května 1919 se usnesla neprovádět všeobecnou evakuaci Petrohradu a jeho okolí, ale vytvořit zvláštní komisi s právem určovat, co je třeba vyvézt a jakým způsobem. — 446

⁴³⁰ Začátkem května 1919 se ústřední výbor KSR(b) usnesl, aby byla na Ukrajině provedena mobilizace nejméně 20 000 dělníků, kteří by posílili armády na jižní frontě, kde se situace sovětských vojsk zhoršila. Ve směrnici ÚV z 9. května 1919 se uvádělo: »ÚV pokládá počet 20 000 za minimální a čtrnáctidenní lhůtu za maximální, má-li být zachráněna naše situace na jižní frontě. Musí se postupovat mimořádně energicky. O všech vašich opatřeních podejte okamžitě telegrafickou zprávu. Každé tři dny telegraficky informujte ÚV o výsledcích.«

Dne 16. května 1919 se charkovský Hlavní výbor pro uhelný průmysl obrátil na V. I. Lenina s prosbou, aby byli od mobilizace osvobozeni všichni horníci. Lenin jim téhož dne odpověděl tímto telegramem. — 446

⁴³¹ Tento dokument je odpovědí na poselství afghánského krále Amánulláha-chána ze 7. dubna 1919, v němž oznamoval svou korunovaci a nástup na trůn. Král psal, že vzhledem k tomu, že sovětská vláda vzala »na sebe čestný a ušlechtilý úkol pečovat o mír a blaho lidí« a vyhlásila »zásadu svobody a rovnoprávnosti zemí a národů na celém světě«, »je šťasten, že může jménem afghánského lidu usilujícího o pokrok poprvé odeslat . . . toto své přátelské poselství nezávislého a svobodného Afghánistánu«. Poselství s průvodním dopisem afghánského ministra zahraničních věcí M. Tarzího bylo adresováno komisaři zahraničních věcí

RSFSR. Tarzí psal, že zasílá královo poselství »s ušlechtilým cílem položit základ přátelství a nastolit přátelské vztahy« a žádá lidového komisaře zahraničních věcí o podporu »při upevnění míru a rozvíjení přátelských vztahů mezi oběma výsostnými státy — Ruskem a Afghánistánem« (Dokumenty vnějšej politiky SSSR, sv. 2, 1958, s. 275).

V Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS jsou uloženy dvě strojopisné kopie poselství Amánulláhovi. Na jedné z nich, patrně kopii původní verze poselství, je pouze Leninův podpis. Na druhé — kopii radiotelegramu s textem poselství odeslaného komisariátu zahraničních věcí Turkestánské republiky, který ji měl předat Afghánistán — je podepsán Lenin a Kalinin. V této kopii je pod textem poselství připsáno: »Kopii textu sdělte Bravinovi (N. Z. Bravin byl zplnomocněncem lidového komisariátu zahraničních věcí RSFSR v Turkestánu. *Red.*). Vlastní dopis bude zaslán v nejbližších dnech. Předseda rady lidových komisařů *Lenin.*« — 447

ÚDAJE K JEDNOTLIVÝM DOKUMENTŮM

- 1 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného neznámou rukou a podepsaného V. I. Leninem.
- 2 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 3 Poprvé otištěno roku 1957 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 5. Podle rukopisu.
- 4 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1960 v časopisu Voprosy istorii KPSS, č. 2. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 5 Odesláno do Moskvy. Poprvé otištěno roku 1922 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 5.
- 6 Poprvé otištěno roku 1957 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 5. Podle rukopisu.
- 7 Poprvé otištěno roku 1960 v časopisu Voprosy istorii KPSS, č. 3. Podle rukopisu.
- 8 Poprvé otištěno francouzsky (faksimile) a rumunsky 26. ledna 1960 v listu Scînteia, č. 4740, Bukurešť. Rusky poprvé otištěno 27. ledna 1960 v Pravdě, č. 27. Podle rukopisu. Přeloženo z francouzštiny.
- 9 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 10 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 11 Otištěno 18. listopadu (1. prosince) 1917 v listu Izvěstija moskovskogo sověta rabočich i soldatskich deputatov, č. 209 (216). Podle textu telegrafního blanketu.
- 12 Poprvé otištěno roku 1957 v knize Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 1. Podle textu telegrafního blanketu.
- 13 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 14 Poprvé otištěno 7. listopadu 1927 v listu Rabočaja Moskva, č. 255. Podle rukopisu.
- 15 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu telegrafního blanketu.

- 16 Poprvé otištěno roku 1937 v časopisu Morskij sbornik, č. 11. Podle rukopisu.
- 17 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 18 Poprvé otištěno 23. února 1927 v Pravdě, č. 44. Podle rukopisu.
- 19 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu telegrafního blanketu.
- 20 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 21 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 22 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 23 Poprvé otištěno roku 1926 v časopisu Krasnaja letopis, č. 1 (16). Podle rukopisu.
- 24 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 25 Poprvé otištěno roku 1958 v časopisu Sovětskij morjak, č. 5. Podle textu telegrafního blanketu.
- 26 Poprvé otištěno (faksimile) 22. dubna 1920 v listu Uralskij rabočij (Jekatěrinburg), č. 95. Podle rukopisu.
- 27 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 28 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 29 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 30 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1960 v časopisu Voprosy istorii KPSS, č. 6. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 31 Poprvé otištěno roku 1957 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 5. Podle rukopisu.
- 32 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1958 v knize O dějatelnosti V. I. Lenina v 1917—1922 gg., Moskva. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 33 Poprvé otištěno v listopadu 1927 v časopisu Sovětskoje mukomolje i chlebopěčenije, č. 8. Podle rukopisu.
- 34 Poprvé otištěno francouzsky 6. března 1959 v listu The Times Literary supplement (Londýn), č. 2975. Rusky poprvé otištěno 14.—20. dubna 1963 v nedělní příloze listu Izvěstija, Něždělja, č. 16. Podle rukopisu. Přeloženo z francouzštiny.
- 35 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.

- 36 Otištěno 30. prosince 1917 (12. ledna 1918) v listu Pravda, č. 226 a Izvěstija CIK, č. 263. Podle textu telegrafního blanketu.
- 37 Poprvé otištěno rusky (faksimile) a lotyšsky roku 1957 v knize I. Kaimiņš, Latviešu strēlnieki cīņā par Oktobra revolūcijas uzvaru, Riga. Podle strojopisné kopie.
- 38 Poprvé otištěno roku 1961 v časopisu Voprosy istorii KPSS, č. 2. Podle textu telegrafní pásky.
- 39 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 40 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 41 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 42 Poprvé otištěno anglicky (faksimile) roku 1956 v knize G. F. Kennan, Russia Leaves the War, Princeton. Rusky poprvé otištěno roku 1957 v časopisu Voprosy istorii, č. 8. Podle fotokopie rukopisu. Přeloženo z angličtiny.
- 43 Otištěno 9. (22.) ledna 1918 v listu Gazeta vremennogo rabočego i krest'janskogo pravitel'stva, č. 5. Podle rukopisu.
- 44 Otištěno poprvé, podle textu telegrafní pásky.
- 45 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 46 Otištěno 12. (25.) ledna 1918 v listu Russkije vědomosti, č. 5. Podle rukopisu.
- 47 Otištěno 8. (21.) ledna 1918 ve večerním vydání Pravdy, č. 6. Podle strojopisné kopie.
- 48 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 49 Poprvé otištěno roku 1930 v knize Vlad. Bonč-Brujevič, Na bojových postach Fevral'skoj i Oktabr'skoj revoljucij, Moskva. Podle rukopisu.
- 50 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 51 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 52 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 53 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného rukou N. P. Gorbunova.
- 54 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 55 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu. Přeloženo z němčiny.

- 56 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 57 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1924 v knize Lenin i Krasnyj Flot, Leningrad. Podle rukopisu.
- 58 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 59 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1957 v knize J. Jerykalov, Krasnaja gvardija v borbe za vlast' Sovětov, Moskva. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 60 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 61 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1924 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva. V plném znění otištěno roku 1932, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. XXIX, 2.—3. vydání. Podle textu telegrafního blanketu.
- 62 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu telegrafní pásky.
- 63 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 64 Poprvé otištěno roku 1924 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva. Podle textu telegrafního blanketu.
- 65 Poprvé otištěno roku 1924 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva. Podle rukopisu.
- 66 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 67 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 68 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 69 Odesláno do Londýna. Otištěno anglicky 14. února 1918 v listu The Call, č. 97. Rusky otištěno poprvé, podle textu listu. Přeloženo z angličtiny.
- 70 Poprvé otištěno roku 1957 v knize Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 1. Podle rukopisu.
- 71 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 72 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 73 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 74 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.

- 75 Otištěno poprvé, podle textu napsaného V. I. Leninem a J. V. Stalinem a podepsaného V. I. Leninem.
- 76 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 77 Poprvé otištěno roku 1924 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva. Podle rukopisu.
- 78 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 79 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 80 Otištěno poprvé, podle textu telegrafní pásky.
- 81 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 82 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 83 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 84 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 85 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného rukou N. P. Gorbunova.
- 86 Poprvé otištěno roku 1922, Sobranije sočiněnij N. Lenina (V. Uljanova), sv. XV. Podle rukopisu.
- 87 Poprvé otištěno roku 1924 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva. Podle textu telegrafního blanketu.
- 88 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 89 Poprvé otištěno roku 1929 v publikaci Leninskij sbornik XI. Podle rukopisu.
- 90 Poprvé otištěno 6.—7. listopadu 1927 v listu Izvěstija, č. 256. Podle rukopisu.
- 91 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou N. P. Gorbunova a doplněného V. I. Leninem.
- 92 Poprvé otištěno 17. února (2. března) 1918 v listu Pravda, č. 39 a Izvěstija CIK, č. 38. Podle rukopisu.
- 93 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 94 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 95 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1957 v knize Istorija graždanskoj vojny v SSSR. 1917—1922, sv. 3. V plném znění otištěno roku 1960 v knize Iz istorii graždanskoj vojny v SSSR, sv. 1. Podle textu napsaného rukou J. V. Stalina a doplněného V. I. Leninem.

- 96 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 97 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 98 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 99 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 100 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 101 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 102 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 103 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu telegrafního blanketu.
- 104 Poprvé otištěno 26. ledna 1935 v Pravdě, č. 25. Podle rukopisu.
- 105 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 106 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 107 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 108 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 109 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 110 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 111 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 112 Otištěno 16. (29.) května 1918 v listu Izvěstija rybinskogo sověta rabočich, krest'janskich i soldatskich deputatov, č. 105. Podle textu listu.
- 113 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 114 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 115 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle textu napsaného rukou I. E. Gukovského, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 116 Poprvé otištěno 19. ledna 1928 v listu Proletarskij puť (Uljanovsk), č. 16. Podle rukopisu.

- 117 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 118 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1940 v časopisu Bolševik, č. 3. V plném znění otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 119 Otištěno poprvé, podle rukopisu. Přeloženo z francouzštiny.
- 120 Otištěno 13. (26.) dubna 1918 v listu Pravda, č. 81 a Izvěstija VCIK, č. 83. Podle strojopisné kopie.
- 121 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 122 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XX. Podle rukopisu.
- 123 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 124 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 125 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 126 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 127 Poprvé otištěno roku 1928 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 2, Moskva—Leningrad. Podle rukopisu.
- 128 Poprvé otištěno roku 1957 v knize Bolševiki v borbe za pobeđu socialističeskoj revoljucii v Azerbajdžane, Baku. Podle rukopisu.
- 129 Rusky poprvé otištěno roku 1957 v knize Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 1. Podle rukopisu. Přeloženo z angličtiny.
- 130 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 131 Poprvé otištěno 20. dubna 1963 v listu Sovětskaja kultura, č. 49. Podle rukopisu.
- 132 Poprvé otištěno roku 1927 v knize Rabočij klass Urala v gody vojny i revoljucij, sv. 3, Sverdlovsk. Podle rukopisu.
- 133 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 134 Poprvé otištěno 7. listopadu 1928 v listu Krasnaja gazeta, č. 260. Podle rukopisu.
- 135 Poprvé otištěno roku 1929 v publikaci Leninskij sbornik XI. Podle rukopisu.
- 136 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 137 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.

- 138 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 139 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle strojopisné kopie.
- 140 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 141 Odesláno do Baku. Otištěno 8. září 1918 v publikaci Bjulleteni Diktatury Centrokaspija i prezidiuma vremennogo ispolnitělnogo komiteta, č. 33. Podle textu publikace Bjulleteni Diktatury Centrokaspija.
- 142 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 143 Poprvé otištěno anglicky roku 1920 v knize Russian-American relations. March, 1917—March, 1920. Documents and papers, New York. Rusky poprvé otištěno roku 1957 v knize Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 1. Podle textu knihy Dokumenty vněšněj politiky SSSR.
- 144 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 145 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 146 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 147 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 148 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 149 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 150 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 151 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 152 Poprvé otištěno roku 1938 v časopisu Morskoj sbornik, č. 6. Podle rukopisu.
- 153 Odesláno do Baku. Otištěno 8. září 1918 v publikaci Bjulleteni Diktatury Centrokaspija i prezidiuma vremennogo ispolnitělnogo komiteta, č. 33. Podle textu publikace.
- 154 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 155 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 156 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.

- 157 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 158 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 159 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 160 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 161 Poprvé otištěno v neúplném znění 2. června 1918 v listu Izvěstija VCIK, č. 111. V plném znění otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 162 Poprvé otištěno roku 1925 v časopisu Ogoňok, č. 4 (95). Roku 1960 otištěno v knize Albert Ris Viljams, O Lenině i Oktabrskoj revoljucii, Moskva. Podle textu knihy O Lenině i okťabrskoj revoljucii.
- 163 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 164 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 165 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. Podle rukopisu.
- 166 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 167 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 168 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 169 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 170 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 171 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 172 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle textu napsaného neznámou rukou, opraveného a podepsaného V. I. Leninem.
- 173 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 174 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 175 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 176 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.

- 177 Poprvé otištěno roku 1957 v knize Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 1. Podle rukopisu.
- 178 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 179 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 180 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 181 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 182 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 183 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 184 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 185 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 186 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 187 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 188 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 189 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 190 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 191 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 192 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu telegrafního blanketu podepsaného V. I. Leninem.
- 193 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 194 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 195 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 196 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.

- 197 Odesláno do Murmanska. Otištěno 21. února 1935 v Pravdě, č. 51. Podle rukopisu.
- 198 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 199 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 200 Odesláno do Baku. Poprvé otištěno roku 1938. Podle rukopisu.
- 201 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu telegrafní pásky.
- 202 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 203 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle strojopisu opraveného, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 204 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 205 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 206 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 207 Otištěno 24. června (7. července) 1918 v listu Pravda, č. 138 a Izvěstija VCIK, č. 140. Podle rukopisu.
- 208 Poprvé otištěno roku 1959 v knize Dekrety sovětskoj vlasti, sv. 2. Podle textu telegrafního blanketu.
- 209 Poprvé otištěno 21. ledna 1936 v Pravdě, č. 21. Podle rukopisu.
- 210 Otištěno 25. června (8. července) 1918 v listu Pravda (zvláštní vydání), č. 139 a Izvěstija VCIK, č. 141. Podle textu Pravdy.
- 211 Otištěno 25. června (8. července) 1918 v listu Pravda (zvláštní vydání), č. 139 a Izvěstia VCIK, č. 141. Podle textu napsaného rukou V. D. Bonče-Brujeviče a podepsaného V. I. Leninem.
- 212 Sděleno do Kazaně. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 213 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného neznámou rukou, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 214 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 215 Poprvé otištěno roku 1927 v časopisu Krasnoarmejec, č. 21 (114). Podle rukopisu.
- 216 První dokument otištěn roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV, druhý otištěn poprvé. Podle rukopisu.
- 217 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.

- 218 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 219 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 220 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 221 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 222 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 223 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 224 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 225 Otištěno 20. července 1918 v listu Volžskij děň (Samara), č. 29. Podle rukopisu.
- 226 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 227 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 228 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. V plném znění otištěno roku 1950, Sočinenija V. I. Lenina, sv. 27, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 229 Poprvé otištěno 24. září 1933 v listu Bakinskij rabočij, č. 221. Podle rukopisu.
- 230 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 231 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 232 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 233 Rusky poprvé otištěno 21. ledna 1933 v Pravdě, č. 21. Podle rukopisu. Přeloženo z němčiny.
- 234 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 235 Poprvé otištěno roku 1938 v časopisu Krasnyj archiv, č. 4/5. Podle rukopisu.
- 236 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 237 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 238 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.

- 239 Poprvé otištěno roku 1960 v časopisu Něva, č. 4. Podle rukopisu.
- 240 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 241 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 242 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 243 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 244 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 245 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 246 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 247 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 248 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 249 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 250 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 251 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 252 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 253 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 254 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 255 Poprvé otištěno 23. února 1938 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 256 Poprvé otištěno roku 1938 v časopisu Krasnyj archiv, č. 4/5. Podle rukopisu.
- 257 Odesláno do Nižního Novgorodu. Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1938 v časopisu Bolševik, č. 2. V plném znění otištěno poprvé, podle fotokopie rukopisu.
- 258 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 259 Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3 (26). Podle rukopisu.
- 260 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.

- 261 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 262 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 263 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1930 v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv. 3. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského a podepsaného V. I. Leninem.
- 264 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 265 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1930 v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv. 3. Podle rukopisu.
- 266 Poprvé otištěno roku 1926 v časopisu Bolševistskaja mysl (Archangelsk), č. 11 (13). Podle rukopisu.
- 267 Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3 (26). Podle rukopisu.
- 268 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1930 v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv. 3. Podle rukopisu.
- 269 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 270 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 271 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. Podle textu Pravdy.
- 272 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 273 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 274 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 275 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 276 Poprvé otištěno roku 1927 v časopisu Revoljucija i kultura, č. 2. Podle rukopisu.
- 277 V neúplném znění otištěno 18. září 1918 v listu Saratovskaja krasnaja gazeta, č. 164. V plném znění otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 278 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 279 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 280 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 281 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 282 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.

- 33 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 284 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 285 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle rukopisu.
- 286 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik
XXXVI. Podle rukopisu.
- 287 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 288 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 289 Poprvé otištěno roku 1959 v knize Nikolaj Kondrat'jev, Tovarišč
Peterson, Riga. Podle rukopisu.
- 290 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 291 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 292 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 293 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 294 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 295 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna
1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno poprvé, podle ru-
kopisu.
- 296 Odesláno do Permu. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Le-
ninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisu.
- 297 Poprvé otištěno roku 1938 v neúplném znění v časopisu Bolše-
vik, č. 2. V plném znění otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Le-
nina, sv. 35, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 298 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 299 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle rukopisu.
- 300 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 301 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 302 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 303 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 304 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.

- 305 Poprvé otištěno roku 1934 v knize V. I. Lenin, Iz epochi graždanskaj vojny, Moskva. Podle textu telegrafního blanketu, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 306 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 307 Poprvé otištěno 22. ledna 1930 v listu Krasnaja zvezda, č. 19. Podle rukopisu.
- 308 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 309 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 310 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 311 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 312 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 313 Poprvé otištěno 23. února 1938 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 314 Poprvé otištěno 21. ledna 1927 v listu Krasnaja gazeta, č. 17. Podle rukopisu.
- 315 Poprvé otištěno roku 1926 v časopisu Sputnik politrabotnika, č. 15 (45). Podle rukopisu.
- 316 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 317 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 318 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 319 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 320 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 321 Poprvé otištěno 30. srpna 1928 v Pravdě, č. 201. Podle rukopisu.
- 322 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1930 v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv. 3. Podle rukopisu.
- 323 Otištěno poprvé, podle textu telegrafního blanketu.
- 324 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 325 Poprvé otištěno 21. dubna 1962 v listu Izvěstija, č. 96. Podle strojopisné kopie.
- 326 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 327 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1927 v listu Krasna-

- ja zvězda, č. 17. V plném znění poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 328 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 329 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 330 Odesláno do Bernu, Stockholmu a Berlína. Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno roku 1932, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. XXIX, 2.—3. vydání.
- 331 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle fotokopie rukopisu.
- 332 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 333 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 334 Poprvé otištěno roku 1958 v knize Slavnyje bolševički, Moskva. Podle rukopisu.
- 335 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 336 Poprvé otištěno roku 1957 v časopisu Novaja i novjšaja istorija, č. 4. Podle rukopisu.
- 337 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 338 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 339 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno v neúplném znění 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 340 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. Podle rukopisu.
- 341 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 342 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 343 Odesláno do Berlína. Poprvé otištěno německy roku 1929, Illustrierte Geschichte der Deutschen Revolution, č. 6, Berlín. Ruský poprvé otištěno 7. listopadu 1930 v Pravdě, č. 308. Podle fotokopie rukopisu. Přeloženo z němčiny.
- 344 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 345 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 346 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 347 Otištěno 24. října 1918 v Pravdě, č. 230. Podle textu Pravdy.

- 348 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 349 Otištěno 25. října 1918 v listech Pravda, č. 231 a Izvěstija VCIK, č. 233. Podle rukopisu.
- 350 Poprvé otištěno roku 1936 v časopisu Partrabotnik (Stalingrad), č. 16/17. Podle rukopisu.
- 351 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno 21. ledna 1925 v Pravdě, č. 17. Podle rukopisu.
- 352 Poprvé otištěno roku 1924 v knize Ob Iljiče. Sbornik statěj, vospominanij, dokumentov i někotorych materialov, vyd. Priboj. Podle rukopisu.
- 353 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 354 Odesláno do Bernu. Poprvé otištěno v neúplném znění 21. 1. 1925 v Pravdě, č. 17. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 355 Odesláno do místa Vjatskije Poljany. Poprvé otištěno roku 1928 v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv. 1. Podle textu telegrafního blanketu.
- 356 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 357 Otištěno 23. listopadu 1918 v listu Krasnyj nabat (Perm), č. 60. Podle textu listu.
- 358 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 359 Odesláno do Vídně. Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1940 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 4. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 360 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 361 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1937 v knize J. Gerasimov a M. Erlich, Nikolaj Alexandrovič Ščors. Bojevoj puť, Moskva. V plném znění otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 35, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 362 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 363 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 364 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 365 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 366 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 367 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.

- 368 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 369 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 370 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 371 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik
XXXVI. Podle rukopisu.
- 372 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle rukopisu.
- 373 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 374 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 375 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 376 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 377 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 378 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 379 Odesláno do Petrohradu. Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci
Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 380 Poprvé otištěno francouzsky (faksimile) a italsky roku 1920, Al-
manacco Socialista Italiano, Miláno. Rusky poprvé otištěno roku
1957, Sočinenija V. I. Lenina, sv. 36, 4. vydání. Podle textu pu-
blikace Almanacco. Přeloženo z francouzštiny.
- 381 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 382 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 383/1 Poprvé otištěno roku 1958 v časopisu Istorija SSSR, č. 2. Po-
dle rukopisu.
/2 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 384 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 385 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik
XXXVI. Podle rukopisu.
- 386 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 387 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle rukopisu.
- 388 Odesláno do Astrachaně. Poprvé otištěno v neúplném znění roku
1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. V plném znění otiš-
těno roku 1956 v knize V. I. Lenin, Vojennaja perepiska, Mos-
kva. Podle rukopisu.

- 389 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 390/1 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle textu telegrafní pásky.
/2 Poprvé otištěno v neúplném znění 23. února 1938 v Pravdě,
č. 53. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 391 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle rukopisu.
- 392 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 393 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 394 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 395 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik
XXXVI. Podle rukopisu.
- 396 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 397 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 398 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 399 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik
XXXIV. Podle rukopisu.
- 400 Otištěno 27. prosince 1918 v listu Petrogradskaja pravda, č. 285.
Podle strojopisné kopie.
- 401 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 402 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 403 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 404 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 405 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII.
Podle rukopisu.
- 406 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 407 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 408 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI.
Podle rukopisu.
- 409 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.
- 410 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
Podle rukopisu.

- 411 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 412 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 413 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 414 Otištěno 4. ledna 1919 v Pravdě, č. 3. Podle strojopisné kopie porovnané s textem Pravdy.
- 415 Poprvé otištěno roku 1960 v knize A. Andrejev, B. Pankov, J. Smirnovová, Lenin v Kremle. Podle rukopisu.
- 416 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 417 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 418 Poprvé otištěno v neúplném znění v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv 3. V plném znění otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 419 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové a podepsaného V. I. Leninem.
- 420 Otištěno 18. ledna 1919 v listu Izvěstija vesjegonskogo sověta rabočich, krest'janskich i krasnoarmejskich deputatov, č. 2 (30). Podle textu listu.
- 421 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 422 Otištěno 11. ledna 1919 v listu Volna, č. 5. Podle rukopisu.
- 423 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 424 Poprvé otištěno roku 1960 v knize J. M. Sverdlov, Izbrannyje proizveděnija v trjoch tomach, sv. 3. (V tomto vydání je chybně uvedeno, že telegram napsal J. M. Sverdlov. *Red.*) Podle rukopisu.
- 425 Odesláno do Astrachaně. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 426 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 427 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1939 v časopisu Vojenno-istoričeskij žurnal, č. 5. Podle rukopisu.
- 428 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 429 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 430 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 431 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.

- 432 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 433 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 434 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletářskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 435 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 436 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 437 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 438 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 439 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 440 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 441 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 442 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 443 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 444 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 445 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 446 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 447 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 448 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou L. B. Krasina, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 449 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle rukopisu.
- 450 Poprvé otištěno roku 1960 v časopisu Voprosy istorii, č. 7. Podle rukopisu.
- 451 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle rukopisu.
- 452 Otištěno 16. února 1919 v listu Žizň nacionalnostěj vycházejícím v Moskvě, č. 5. Podle textu napsaného V. I. Leninem a J. V. Stalinem.

- 453 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 454 Poprvé otištěno francouzsky 3. dubna 1925 v listu L'Humanité, č. 7812. Ruský poprvé otištěno 18. dubna 1925 v listu Krasnaja gazeta, č. 89. Podle textu listu. Přeloženo z francouzštiny.
- 455 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 456 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 457 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 458 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 459 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojepisné kopie.
- 460 Poprvé otištěno roku 1925 v knize K godovščině smerti V. I. Lenina. Leningrad—Moskva. Podle rukopisu.
- 461 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 462 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 463 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 464 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 465 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného neznámou rukou, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 466 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 467 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 468 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 469 Poprvé otištěno 29. prosince 1957 v listu Volžskaja kommuna, č. 304. Podle rukopisu.
- 470 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 471 Otištěno poprvé, podle kopie napsané neznámou rukou.
- 472 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 473 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.

- 474 Odesláno do Voroněže. Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. První telegram otištěn podle rukopisu, druhý podle textu telegrafního blanketu.
- 475 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 476 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 477 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 478 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 479/1 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- /2 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- /3 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 480 Poprvé otištěno roku 1925 v knize A. G. Šlichter, Iljič, kakim ja jeho znal, Charkov. Podle rukopisu.
- 481 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 482 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 483 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 484 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 485 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 486 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 487 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 488 Poprvé otištěno 27. března 1958 v listu Litěraturnaja gazeta (Moskva), č. 37. Podle rukopisu.
- 489 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 490 Poprvé otištěno roku 1925 v knize A. G. Šlichter, Iljič, kakim ja jeho znal, Charkov. Podle rukopisu.
- 491 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 492 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 493 Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3 (26). Podle rukopisu.
- 494 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.

- 495 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 496 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 497 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 498 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 499 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle textu telegrafního blanketu.
- 500 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 501 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 502 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 503 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle strojopisné kopie.
- 504 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 505 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 506 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 507 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 508 Otištěno 9. dubna 1919 v listu Münchner Neueste Nachrichten, č. 162. Rusky otištěno poprvé, podle textu listu. Přeloženo z němčiny.
- 509 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 510 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 511 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 512 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 513 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 514 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 515 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 516 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.

- 517 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle strojopisné kopie.
- 518 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 519 Poprvé otištěno 23. února 1938 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 520 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 521 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 522 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 523 Poprvé otištěno roku 1958 v časopisu Voprosy istorii KPSS, č. 1. Podle rukopisu.
- 524 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 525 Poprvé otištěno v neúplném znění 21. dubna 1957 v listu Litěraturnaja gazeta, č. 48. V plném znění otištěno ukrajinsky roku 1958 v knize Boroľba trudaščich Bukovini za socialne i nacionalne vizvolenňa i vozzednanňa z Ukraïnskoju RSR. 1917—1941, Černivci. Rusky v plném znění otištěno roku 1961 v knize Iz istorii graždanskoj vojny v SSSR, sv. 2. Podle rukopisu.
- 526 Poprvé otištěno 20. ledna 1929 v listu Krasnaja zvezda, č. 17. Podle rukopisu.
- 527 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 528 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 529 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1930 v knize Graždanskaja vojna. 1918—1921, sv. 3. V plném znění otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 35, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 530 Poprvé otištěno 23. září 1925 v Pravdě, č. 217. Podle rukopisu.
- 531 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského a podepsaného V. I. Leninem.
- 532 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 533 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 534 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 535 Poprvé otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 29, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 536 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.

- 537 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 538 Poprvé otištěno 23. září 1925 v Pravdě, č. 217. Podle rukopisu.
- 539 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 540 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 541 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 542 Otištěno poprvé, podle rozšifrovaného telegrafního blávketu.
- 543 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 544 Poprvé otištěno roku 1924 v časopisu Krasnaja letopis, č. 2 (11). Podle rukopisu.
- 545 Poprvé otištěno roku 1932 v časopisu Krasnaja letopis, č. 5/6 (50/51). Podle strojopisné kopie.
- 546 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 547 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 548 Poprvé otištěno roku 1926 v časopisu Vojennyj věstnik, č. 3. Podle rukopisu.
- 549 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 550 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 551 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 552 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 553 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.
- 554 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 555 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 556 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 557 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1938 v časopisu Bolševik, č. 2. V plném znění otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 35, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 558 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 559 Poprvé otištěno roku 1925 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 6 (41). Podle rozšifrovaného textu telegrafní pásky.

- 560 Otištěno poprvé, podle strojopisné kopie.
- 561 Odesláno do Jekatěrinoslavi. Poprvé otištěno roku 1925 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 6 (41). Podle strojopisné kopie.
- 562 Otištěno poprvé, podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 563 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 564 Poprvé otištěno v neúplném znění 24. července 1928 v Pravdě, č. 170. V plném znění otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle strojopisné kopie.
- 565 Otištěno v neúplném znění maďarsky 16. května 1919 v listu Vörös Ujság (Budapešť), č. 83. V plném znění otištěno maďarsky roku 1954 v knize Lenin, Magyarországról. Szemelvények Lenin Művelből, Budapešť. Rusky poprvé otištěno roku 1957, Sočiněníja V. I. Lenina, sv. 36, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 566 Otištěno poprvé, podle textu napsaného rukou A. D. Cjurupy, doplněného a podepsaného V. I. Leninem. Podle rukopisu.
- 567 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 568 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského.
- 569 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 570 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 571 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV.
- 572 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 573 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 574 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 575 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 576 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 577 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 578 Poprvé otištěno roku 1938 v časopisu Bolševik, č. 2. Podle rukopisu.
- 579 Poprvé otištěno 20. ledna 1929 v listu Krasnaja zvezda, č. 17. Podle rukopisu.
- 580 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.

- 581 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 582 Poprvé otištěno roku 1956 v časopisu Istoričeskij archiv, č. 2. Podle rukopisu.
- 583 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 584 Odesláno do Charkova. Otištěno poprvé, podle strojopisu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 585/1 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
/2 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 586 Poprvé otištěno roku 1940 v časopisu Vojenno-istoričeskij žurnal, č. 10. Podle rukopisu.
- 587 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou N. N. Krestinského a doplněného V. I. Leninem.
- 588/1 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
/2 Otištěno poprvé, podle textu napsaného neznámou rukou.
- 589 Otištěno poprvé, podle strojopisu doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 590 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského.
- 591 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 592 Poprvé otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 29, 4. vydání. Podle textu napsaného rukou L. B. Krasina, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 593 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 594 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie s Leninovým dodatkem.
- 595 Poprvé otištěno 20. ledna 1929 v listu Krasnaja zvezda, č. 17. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského a podepsaného V. I. Leninem.
- 596 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. V plném znění otištěno roku 1956 v knize V. I. Lenin, Vojennaja perepiska, Moskva. Podle rukopisu.
- 597 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1930 v knize Graždanskaja vojna 1918—1921, sv. 3. V plném znění otištěno roku 1950, Sočiněnija V. I. Lenina, sv. 35, 4. vydání. Podle rukopisu.

- 598 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 599 Poprvé otištěno roku 1938 v časopisu Bolševik, č. 2. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského.
- 600 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. V plném znění otištěno roku 1956 v knize V. I. Lenin, Vojennaja perepiska, Moskva. Podle strojopisné kopie.
- 601 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 602 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 603 Otištěno poprvé, podle rozšifrovaného textu.
- 604 Poprvé otištěno v neúplném znění 23. září 1925 v Pravdě, č. 217. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 605 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 606 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 607 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 608 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 609 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 610 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1938 v časopisu Bolševik, č. 2. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 611 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 612 Otištěno poprvé, podle textu telegrafního blanketu.
- 613 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 614 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 615 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 616 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 617 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. V plném znění otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 618 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.

- 619 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 620 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 621 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 622 Poprvé otištěno 23. února v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 623 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 624 Poprvé otištěno 23. února 1933 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 625 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 3. Podle rukopisu.
- 626 Poprvé otištěno 21. ledna 1937 v Pravdě, č. 21. Podle rukopisu.
- 627 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle rukopisu.
- 628/1 Poprvé otištěno 23. února 1938 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- /2 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- /3 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského a podepsaného V. I. Leninem.
- /4 Poprvé otištěno 23. února 1938 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 629 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu a textu telegrafního blanketu.
- 630 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 631 Otištěno poprvé, podle textu telegrafního blanketu.
- 632 Poprvé otištěno 23. února 1938 v Pravdě, č. 53. Podle rukopisu.
- 633 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.
- 634 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle rukopisu.
- 635 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 636 Poprvé otištěno roku 1940 v časopisu Proletarskaja revoljucija, č. 1. Podle rukopisu.
- 637 Poprvé otištěno (faksimile) roku 1927 v časopisu Krasnoarmejec, č. 2 (95). Podle rukopisu.
- 638 Otištěno poprvé, podle rozšifrovaného textu.
- 639 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle rukopisu.

- 640 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 641 Otištěno poprvé, podle rukopisu.
- 642 Otištěno 25. června 1919 v listu *Kommunist* (Astrachaň), č. 136. Podle rukopisu.
- 643 Poprvé otištěno anglicky roku 1946 v knize *Papers Relating to the Foreign Relations of the United States. Vol. 7. Washington.* Rusky poprvé otištěno v neúplném znění roku 1955 v časopisu *Voprosy istorii*, č. 4. V plném znění otištěno roku 1957, *Sočinenija V. I. Lenina*, sv. 16, 4. vydání. Podle rukopisu.
- 644 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle rukopisu.
- 645 Poprvé otištěno roku 1934 v časopisu *Proletarskaja revolucija*, č. 3. Podle rukopisu.
- 646 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle textu napsaného rukou E. M. Skljanského.
- 647 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle rukopisu.
- 648 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci *Leninskij sbornik XXIV*. Podle rukopisu.
- 649 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle rukopisu.
- 650 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle textu napsaného rukou L. A. Fotijevové, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 651 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle rukopisu.
- 652 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle rozšifrovaného textu telegrafní pásky.
- 653 Otištěno poprvé, podle rukopisu.

Přílohy

- 1 Poprvé otištěno roku 1940 v knize *Dokumenty po istorii graždanskoj vojny v SSSR*, sv. 1. Podle strojopisné kopie.
- 2 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci *Leninskij sbornik XXXIV*. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 3 Poprvé otištěno 6.—7. listopadu 1927 v listu *Izvěstija*, č. 256. Podle textu telegrafního blanketu.
- 4 Poprvé otištěno roku 1940 v knize *Dokumenty po istorii graždanskoj vojny v SSSR*, sv. 1. Podle strojopisu podepsaného Leninem.
- 5 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci *Leninskij sbornik XXXV*. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.

- 6 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu telegrafního blanketu podepsaného V. I. Leninem.
- 7 Poprvé otištěno roku 1959 v knize S. M. Majorov, Borba Sovětskoj Rossii za vychod iz imperialističeskoj vojny, Moskva. Podle textu telegrafní pásky.
- 8 Poprvé otištěno roku 1964 v knize A. L. Frajman, Revoljucionnaja zaščita Petrogradav fevrale—martě 1918 g., Moskva—Leningrad. Podle textu telegrafní pásky.
- 9 Poprvé otištěno roku 1924 v knize V. A. Antonov-Ovsejenko, Zapiski o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva. Podle textu telegrafního blanketu.
- 10 Otištěno 7. (20.) března 1918 v listu Donskije izvěstija, č. 1. Podle textu telegrafního blanketu.
- 11 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou J. V. Stalina a podepsaného V. I. Leninem.
- 12 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 13 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 14 Otištěno 29. května 1918 v listu Rabočij i krestjanin, č. 55. Podle strojopisu.
- 15 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 16 Otištěno poprvé, podle textu napsaného rukou J. M. Sverdlova.
- 17 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisné kopie.
- 18 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXI. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 19 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu telegrafního blanketu.
- 20 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 21 Poprvé otištěno roku 1957 v knize Dokumenty vněšněj politiki SSSR, sv. 1. Podle textu telegrafní pásky.
- 22 Otištěno 13. října 1918 v listu Izvěstija VCIK, č. 223. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem a porovnaného s textem listu.
- 23 Poprvé otištěno roku 1931 v publikaci Leninskij sbornik XVIII. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 24 Poprvé otištěno roku 1936 v časopisu Partrabotnik (Stalingrad), č. 16/17. Podle textu napsaného rukou J. M. Sverdlova a podepsaného V. I. Leninem.

- 25 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 26 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného neznámou rukou a podepsaného V. I. Leninem.
- 27 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného neznámou rukou a podepsaného V. I. Leninem.
- 28 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle textu napsaného neznámou rukou a podepsaného V. I. Leninem.
- 29 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu telegrafního blanketu.
- 30 Poprvé otištěno 23. února 1927 v Pravdě, č. 44. Podle strojopisu doplněného J. V. Stalinem a podepsaného V. I. Leninem.
- 31 Poprvé otištěno 21. ledna 1937 v Pravdě, č. 21. Podle textu napsaného rukou J. V. Stalina a podepsaného V. I. Leninem.
- 32 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou J. M. Sverdlova a podepsaného V. I. Leninem.
- 33 Poprvé otištěno roku 1958 v knize Dokumenty vněšněj politiky SSSR, sv. 2. Podle strojopisné kopie. Přeloženo z němčiny.
- 34 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 35 Poprvé otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 36 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle neznámého rukopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 37 Poprvé otištěno roku 1945 v publikaci Leninskij sbornik XXXV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 38 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného rukou L. B. Krasina a podepsaného V. I. Leninem.
- 39 Poprvé otištěno v neúplném znění 16. června 1939 v Pravdě, č. 165. V plném znění otištěno roku 1941 v knize Dokumenty o geroičeskoj oboroně Petrograda v 1919 g., Moskva. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 40 Poprvé otištěno roku 1925 v časopisu Proletarskaja revolucija, č. 6 (41). Podle textu telegrafního blanketu.
- 41 Otištěno 14. června 1919 v listu Izvěstija CIK Turkestanskaj respubliki, Rossijskoj sovětskoj federacii i Taškentskogo sověta rabočich, soldatskich i dechkanskich deputatov, č. 121. Podle strojopisné kopie porovnané s textem listu a radiotelegramu.

- 42 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle textu napsaného neznámou rukou, doplněného a podepsaného V. I. Leninem.
- 43 Poprvé otištěno roku 1942 v publikaci Leninskij sbornik XXXIV. Podle strojopisu podepsaného V. I. Leninem.
- 44 Poprvé otištěno roku 1933 v publikaci Leninskij sbornik XXIV. Podle textu napsaného neznámou rukou a podepsaného V. I. Leninem.
- 45 Poprvé otištěno v neúplném znění roku 1958 v knize S. F. Najd, O některých voprosach istorii graždanskoj vojny v SSSR, Moskva. V plném znění otištěno roku 1959 v publikaci Leninskij sbornik XXXVI. Podle rukopisu.

SEZNAM LITERATURY,
KTEROU V. I. LENIN CITUJE
NEBO O NÍŽ SE ZMIŇUJE*

Акт о роспуске Московской городской думы — см. Роспуск Московской городской думы.

- [¹] *(Алексеев, М. В. Письмо во французскую миссию. 27 января (9 февраля) 1918 г.] — «Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1918, № 28 (292), 19 (6) февраля, стр. 2, в отд.: Предатели революции. Под загл.: Связь ген. М. В. Алексеева с французской миссией. — 61*
- [²] *Антонов-Овсеенко, В. А. Телеграмма от 26 февраля 1918 г. ** — 424*
- [³] *«Бакинский Рабочий», 1918, № 143 (259), 22 (9) июля, стр. 2. — 151*
- [⁴] *(Бронский, М. Г.) Условия возобновления наших торговых сношений с Германией. (Речь тов. народного комиссара торговли и промышленности М. Г. Бронского, произнесенная 15 мая на заседании русско-германской комиссии в Москве по возобновлению экономических отношений между*

* Česká redakce přetiskuje tento seznam literatury z 5. ruského vydání v nezměněné podobě.

V textové části jsou bibliografické prameny přeloženy a opatřeny číslem v hranaté závorce, které odkazuje na originální název díla a jeho bibliografické údaje v tomto seznamu.

Knihy, noviny a časopisy s Leninovými poznámkami jsou označeny hvězdičkou. Tyto výtisky jsou uloženy v Archivu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS. Čes. red.

** Poprvé otištěno v knize V. A. Antonova-Ovsejenka Zapisky o graždanskoj vojně, sv. 1, Moskva 1924, s. 262.

Россией и Германией). — «Вестник Народного Комиссариата Торговли и Промышленности», М., 1918, № 1, 1 июня, стр. 3—7. — 95

[5] «Вестник Временного Правительства», Пг., 1917, № 111 (157), 22 июля (4 августа), стр. 1—2; № 155 (201), 17 (30) сентября, стр. 1—3. — 25, 28

[6] «Вестник Народного Комиссариата Торговли и Промышленности», М., 1918, № 1, 1 июня, стр. 3—7. — 96

[7] «Вечерние Известия Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1919, № 256, 3 июня, стр. 1. — 389

[8] (Вильсон, В.) Речь президента Вильсона 26 декабря (1917 г.) на конгрессе. — «Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1917, № 263, 30 декабря, стр. 4. — 39

[9] «Воля Труда», М. — 225

[10] Выписка из протокола заседания президиума Московского Совета от 7 октября 1918 г. Рукопись*. — 223

[11] «Газета Временного Рабочего и Крестьянского Правительства», Пг., 1917, № 16, 23 ноября (6 декабря), стр. 1. — 100

— 1918, № 5 (50), 9 (22) января, стр. 1. — 82

[12] Гойхбарг, А. Г. Исполняйте законы Советской республики! М.—Пг., «Коммунист», 1919. 15 стр. (РКП(б)). — 252

[13] Декрет Всероссийского Центрального Исполнительного Комитета о льготах крестьянам-середнякам в отношении взимания единовременного чрезвычайного

* Poprvé otištěno v publikaci Leninskij sbornik XXI, 1933, s. 215.

го революционного налога, принятый в заседании от 9 апреля 1919 г. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1919, № 77 (629), 10 апреля, стр. 3. Под загл.: Заседание Всерос. ЦИК. — 317

- [14] Декрет (ВЦИК о чрезвычайных полномочиях народного комиссара по продовольствию. 13 мая 1918 г.). — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 94 (358), 14 мая, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 434

Декрет о коллективных поездах — см. Декрет СНК о привлечении к заготовке хлеба рабочих организаций.

- [15] Декрет об организации и снабжении деревенской бедноты, принятый Всерос. Центр. Исполнит. Комитетом Советов рабоч., солд., крест. и каз. депутатов в заседании от 11-го июня 1918 года. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 119 (383), 12 июня, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 117

- [16] Декрет (СНК) о выпуске облигаций бывшего «Займа свободы» в качестве денежных знаков. [30 января (12 февраля) 1918 г.]. — «Правда», М., 1918, № 25 (252), 1 (14) февраля, стр. 2, в отд.: Действия правительства. — 58

- [17] Декрет (СНК) о национализации нефтяной промышленности. 20 июня 1918 г. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 127 (391), 22 июня, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 127

- [18] Декрет (СНК) о недопустимости совместной службы родственников в советских учреждениях. [27 июля

1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 161 (425), 31 июля, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 307

- [¹⁹] *Декрет [СНК] о передаче имущества и капиталов учреждений Красного Креста и Всероссийского союза городов в государственную собственность.* [4 (17) января 1918 г.]. — «Газета Временного Рабочего и Крестьянского Правительства», Пг., 1918, № 5 (50), 9 (22) января, стр. 1. — 82
- [²⁰] *Декрет [СНК] о привлечении к заготовке хлеба рабочих организаций.* [3 августа 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 166 (430), 6 августа, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 166
- [²¹] *Декрет [СНК] о регистрации акций, облигаций и прочих процентных бумаг.* [18 апреля 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», 1918, № 78 (342), 20 апреля, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 80
- [²²] *Декрет [СНК] об уборочных и уборочно-реквизиционных отрядах.* [4 августа 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 166 (430), 6 августа, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 166
- [²³] *Декрет Совета Народных Комиссаров [о мобилизации.* 10 апреля 1919 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянских, Казачьих и Красноарм. Депутатов и Моск. Совета Рабоч. и Красноарм. Депутатов», 1919, № 78 (630), 11 апреля, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 326, 446

[²⁴] *Декрет Совета Народных Комиссаров о потребительских коммунах.* [16 марта 1919 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянск., Казачьих и Красноарм. Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1919, № 60 (612), 20 марта, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 328

[²⁵] *Декрет Совета Народных Комиссаров о чрезвычайных полномочиях народного комиссара по продовольствию.* 9 мая 1918 г. * — 93

[²⁶] *Декрет Совета Народных Комиссаров об организации снабжения [населения всеми продуктами и предметами личного потребления и домашнего хозяйства.* 21 ноября 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Казачьих и Красноармейских Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 257 (521), 24 ноября, стр. 4, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 248, 258, 261

Закон об амнистии — см. Об освобождении некоторых категорий заключенных.

Заявление германского правительства — см. Предложение вести переговоры с Украиной в Киеве.

[²⁷] «*Знамя Трудовой Коммуны*», М. — 225

[²⁸] *Из прошлого скоропадчины.* (Из последних киевских газет). — «Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянск., Казачьих и Красноарм. Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1919, № 24 (576), 2 февраля, стр. 2, в отд.: На Украине. — 291

[²⁹] «*Известия ЦИК и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов*», 1917, № 235, 25 ноября, стр. 5. — 26

* Poprvé otištěno v publikaci Leninskij sbornik XVIII, 1931, s. 85—88.

[30] «*Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов*». — 106

— 1917, № 263, 30 декабря, стр. 4. — 39

— 1918, № 28 (292), 19 (6) февраля, стр. 2, 3. — 47, 61

[31] «*Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов*», М., 1918, № 74 (338), 14 апреля, стр. 3. — 89, 125

— 1918, № 78 (342), 20 апреля, стр. 4. — 80

— 1918, № 90 (354), 9 мая, стр. 3. — 91

— 1918, № 94 (358), 14 мая, стр. 3. — 434

— 1918, № 119 (383), 12 июня, стр. 3. — 117

[32] «*Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов*». — 225

— 1918, № 127 (391), 22 июня, стр. 4. — 127

«*Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов*», 1918, № 161 (425), 31 июля, стр. 4. — 307

— 1918, № 166 (430), 6 августа, стр. 3. — 166

— 1918, № 175 (439), 16 августа, стр. 5. — 435

— 1918, № 195 (459), 10 сентября, стр. 4—5. — 268

— 1918, № 244 (508), 9 ноября, стр. 2. — 248

— 1918, № 257 (521), 24 ноября, стр. 4. — 248, 258, 261

- [33] *«Известия ВЦИК Советов Рабочих, Крестьянск., Казачьих и Красноарм. Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноарм. Депутатов», 1919, № 24 (576), 2 февраля, стр. 2. — 291*
- 1919, № 60 (612), 20 марта, стр. 3. — 329
- 1919, № 77 (629), 10 апреля, стр. 3. — 317
- 1919, № 78 (630), 11 апреля, стр. 3. — 326, 446
- [34] *Карл Каутский и Генриетта Роланд-Гольст о большевиках. — «Правда», М., 1918, № 202, 20 сентября, стр. 2. — 213*
- [35] *Конституция (Основной закон) Российской Социалистической Федеративной Советской Республики. Опубликовано в № 151 «Известий Всерос. Центр. Исп. Комитета» от 19 июля 1918 г. М., Гиз., 1919. 16 стр. (РСФСР). — 277, 302*
- [36] *Ленин, В. И. Государство и революция. Учение марксизма о государстве и задачи пролетариата в революции. Август — сентябрь 1917 г. — 214, 226, 236*
- [37] — *Записка Г. В. Чичерину или Л. М. Карахану. 10 октября 1918 г. — 219*
- [38] — *Материалы по пересмотру партийной программы. Апрель — май 1917 г. — 264*
- [39] — *О мобилизации рабочих на борьбу с голодом. Проект постановления СНК. 9 мая 1918 г. — 264*
- [40] — *Письмо тов. Ленина, прочитанное [на объединенном заседании ВЦИК, Московского Совета с представителями фабрично-заводских комитетов и профессиональных союзов 3 октября 1918 г.]. — «Правда», М., 1918, № 213, 4 октября, стр. 3. Под загл.: Соединенное засед. Центр. Исполн. Ком. Моск. Сов., район. сов., представителей фабр.-зав. ком. и профес. союзов. — 228*

- [41] — *Письмо С. Г. Шаумяну*. 14 мая 1918 г. — 103
- [42] — *Письмо А. Г. Шляпникову*. 28 мая 1918 г. — 104
- [43] — *Проект директивы ЦК о военном единстве*. Май 1919 г. — 332
- [44] — *Пролетарская революция и ренегат Каутский*. 9 октября 1918 г. — «Правда», М., 1918, № 219, 11 октября, стр. 2. Подпись: Н. Ленин. — 219
- [45] — *Телеграмма Е. Б. Бош*. 12 августа 1918 г. — 177
- [46] — *Телеграмма Д. И. Ефремову*. 30 мая 1919 г. — 394
- [47] — *Телеграмма И. В. Литорину*. 13 мая 1919 г. — 358
- [48] — *Телеграмма А. Е. Минкину*. 12 августа 1918 г. — 177
- [49] — *Телеграмма А. П. Смирнову*. 26 августа 1918 г. — 200
- [50] — *Телеграмма техническому комитету совнархоза Северного района*. 21 ноября 1918 г. — 243
- [51] — *Телеграмма М. В. Фрунзе*. 12 мая 1919 г. — 369
- [52] — *Телеграмма ЦИК'у Советов Сибири*. 23 апреля 1918 г. — 93
- [53] — *Телеграмма С. Г. Шаумяну*. 29 июля 1918 г. — 155
- [54] — *Черновой набросок проекта программы*. Не позднее 8 марта 1918 г. — 264
- [55] *Маркс, К. Письмо М. М. Ковалевскому*. 9 января 1877 г. — 444
- [56] *Материалы по земельной реформе 1918 года*. Вып. VI. Отчуждение и использование сельскохозяйствен-

ного инвентаря. М., Наркомзем, 1918. 16 стр. (РСФСР). — 269

- [57] *Новицкий, К. Ультиматум английских рабочих.* — «Вечерние Известия Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1919, № 256, 3 июня, стр. 1. — 389
- [58] *О памятниках республики.* Декрет [СНК. 12 апреля 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 74 (338), 14 апреля, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 89, 125
- [59] *О федеральных учреждениях Российской республики.* [Резолюция, принятая III Всероссийским съездом Советов 15 (28) января 1918 г.]. — В кн.: Третий Всероссийский съезд Советов рабочих, солдатских и крестьянских депутатов. Пг., «Прибой», 1918, стр. 93—94. (РСДРП). — 50
- [60] *Об освобождении некоторых категорий заключенных.* Постановление VI Всероссийского Чрезвычайного съезда Советов рабочих, крестьянских, казачьих и красноармейских депутатов. 6 ноября 1918 г.]. — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Казачьих и Красноармейских Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 244 (508), 9 ноября, стр. 2. Под загл.: VI Чрезвычайный Всероссийский съезд Советов. — 249

Объявление о выходе книги «La Russie socialiste» — см. Vient de paraître...

- [61] *Основной закон о социализации земли.* [27 января (9 февраля) 1918 г.]. — «Известия ЦИК Советов Крестьянских, Рабочих и Солдатских Депутатов и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1918, № 28 (292), 19 (6) февраля, стр. 3, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 47

- [62] *Положение [ВСНХ] о коллегии по организации и эксплуатации пробного завода для извлечения радия.* — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 175 (439), 16 августа, стр. 5, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 435
- [63] *Положение о выборах в Учредительное собрание.* — «Вестник Временного Правительства», Пг., 1917, № 111 (157), 22 июля (4 августа), стр. 1—2; № 155 (201), 17 (30) сентября, стр. 1—3. — 25, 27
- [64] *Постановление Совета Народных Комиссаров о размерах вознаграждения народных комиссаров и высших служащих и чиновников.* [18 ноября (1 декабря) 1917 г.]. — «Газета Временного Рабочего и Крестьянского Правительства», Пг., 1917, № 16, 23 ноября (6 декабря), стр. 1, в отд.: Действия правительства. — 100
- [65] *Постановление Совета Народных Комиссаров об оказании материальной помощи В. И. Танееву.* 25 марта 1919 г. Рукопись *. — 444
- [66] *Постановление Совета Народных Комиссаров по докладу комиссии о фонде финансирования сельскохозяйственного машиностроения.* 20 июня 1918 г. Рукопись ** — 430
- [67] «Правда», Пг. — М. — 22, 212, 225
 — 1917, № 182 (113), 20 (7) ноября, стр. 2. — 23
 — 1918, № 25 (252), 1 (14) февраля, стр. 2. — 58
 — 1918, № 65, 6 апреля (24 марта), стр. 1. — 76
 — 1918, № 202, 20 сентября, стр. 2. — 213

* Poprvé otištěno v publikaci Leninskij sbornik XXXV, 1945, s. 65.

** Poprvé otištěno v publikaci Leninskij sbornik XXI, 1933, s. 150—151.

— 1918, № 213, 4 октября, стр. 3. — 228

— 1918, № 219, 11 октября, стр. 2. — 219

- [68] *Правила пользования отдельными классными и служебными вагонами и назначения экстренных поездов.* — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов и Московского Совета Рабочих и Красноармейских Депутатов», 1918, № 195 (459), 10 сентября, стр. 4—5, в отд.: Действия и распоряжения правительства. — 268
- [69] *Предложение вести переговоры с Украиной в Киеве.* [Заявление германского правительства от 8 мая 1918 г.] — «Известия ВЦИК Советов Крестьянских, Рабочих, Солдатских и Казачьих Депутатов», М., 1918, № 90 (354), 9 мая, стр. 3, в отд.: Последние сообщения. — 92
- [70] *Приветственная телеграмма В. И. Ленину.* Унеча, 13 ноября 1918 г. * — 240
- [71] *Приветствие Совнаркома Советской власти на Украине.* 16 (29) декабря 1917 г. Рукопись ** — 40
- [72] *Проект декрета о регистрации акций, облигаций и прочих процентных бумаг.* 16 апреля 1918 г. Рукопись ***. — 80
- [73] *Проект телеграммы Совдепам.* 6 апреля 1918 г. Рукопись ****. — 75
- [74] *Протест Центросибири против высадки японского десанта.* [Резолюция, принятая Центральным Исполнительным Комитетом Советов Сибири 5 апреля 1918 г.] — «Правда», М., 1918, № 65, 6 апреля (24 марта), стр. 1. — 76

* Poprvé otištěno v knize Dokumenty po istorii graždanskoj vojny v SSSR, sv. 1, Moskva 1940, s. 425.

** Tamtéž, s. 57—58.

*** Poprvé otištěno v publikaci Leninskij sbornik XXI, 1933, s. 167.

**** Tamtéž, s. 125—126.

[75] *Резолюция Петроградского Совета рабочих и солдатских депутатов о суде, принятая 24 ноября (7 декабря) 1917 г.* — «Известия ЦИК и Петроградского Совета Рабочих и Солдатских Депутатов», 1917, № 235, 25 ноября, стр. 5, в отд.: Хроника. Под загл.: О суде. — 26

[76] *Резолюция (V Всероссийского съезда Советов о внешней политике и решительной борьбе с агентами иноземного капитала. 4 июля 1918 г.)*. — В кн.: Пятый Всероссийский съезд Советов рабочих, крестьянских, солдатских и казачьих депутатов. Стенографический отчет. Москва, 4—10 июля 1918 г. М., изд-во ВЦИК, 1918, стр. 36. (РСФСР). — 151, 155

Резолюция Центросибири — см. Протест Центросибири против высадки японского десанта.

[77] *Роспуск Московской городской думы*. [Постановление Московского военно-революционного комитета. 1917 г.]. — «Правда», Пг., 1917, № 182 (113), 20 (7) ноября, стр. 2, в отд.: Москва. — 23

[78] *Смирнов, А. П. Телеграмма от 16 сентября 1918 г.* * — 211

[79] *«Собрание Узаконений и Распоряжений Рабочего и Крестьянского Правительства», М.* — 78

[80] *Сталин, И. В. Телеграмма В. И. Ленину. 7 июня 1918 г.* ** — 116

[81] — *Телеграмма В. И. Ленину. 7 июня 1918 г.* ** — 116

[82] — *(Телеграмма С. Г. Шаумяну). 20 июля 1918 г.* — «Бакинский Рабочий», 1918, № 143 (259), 22 (9) июля, стр. 2, в отд.: Телеграммы. Под загл.: Отно-

* Poprvé otištěno v publikaci Leninskij sbornik XVIII, 1931, s. 190—191.

** Poprvé otištěno v časopisu Proletarskaja revoljucija, Moskva 1936, č. 7, s. 74, 75.

шение Центрального правительства к приглашению англичан. — 151

-
- [⁸³] *«Arbeiterpolitik»*, Bremen. — 103
- [⁸⁴] *Barbusse, H. Le Feu*. — 191
- [⁸⁵] *«Berner Tagwacht»*. — 126
- [⁸⁶] *«Demain»*, Genève — Moscou. — 191
- [⁸⁷] *«Le Droit du Peuple»*, Lausanne, 1918, N 39, 27 septembre, p. 1.
— 225
- [⁸⁸] *«La Feuille»*, Genève, 1918, N 31, 3 octobre, p. 3. — 225
- [⁸⁹] *Frapié, L. Les contes de la guerre*. Paris, Flammarion, 1915. 334 p.
— 225
- Junius* — см. Luxemburg, R.
- [⁹⁰] *Kautsky, K. Demokratie oder Diktatur*. — «Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz», Berlin, 1918, Nr. 34, 22. August, S. 2—3. — 213, 215
- [⁹¹] — *Demokratie und Diktatur*. «Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz», Berlin, 1918, Nr. 1, 3. Januar, S. 1—5.
— 215
- [⁹²] †— *Die Diktatur des Proletariats*. Wien, Brand, 1918. 63 S.
— 214, 229
- [⁹³] †*Klassenkampf gegen den Krieg!* Material zum «Fall» Liebknecht. Б. м., [1915]. 88 S. (Als Manuskript gedruckt). — 126
- [⁹⁴] †[*Legien, C.*] *Warum müssen die Gewerkschaftsfunktionäre sich mehr am inneren Parteileben beteiligen?* (Ein Vortrag von C. Legien in der Versammlung der Gewerkschaftskommission Berlins und Umgegend am 27. Januar 1915). Berlin, 1915. 47 S. — 127

† Кřížkem jsou označeny knihy, listy, články a dokumenty s Leninovými poznámkami; jsou uloženy v Ústředním stranickém archívu Institutu marxismu-leninismu při ÚV KSSS.

- [95] [Lenin, W. I.] *Nachwort [zur Arbeit: Staat und Revolution.* 30. November 1917]. — In.: [Lenin, W. I.] *Staat und Revolution. Die Lehre der Marxismus vom Staat und die Aufgaben des Proletariats in der Revolution.* Belp-Bern, Promachos, 1918, S. 187. Перед загл. кн. авт.: N. Lenin. — 235
- [96] †— *Staat und Revolution. Die Lehre des Marxismus vom Staat und die Aufgaben des Proletariats in der Revolution.* Belp-Bern, Promachos, 1918. 190 S. Перед загл. кн. авт.: N. Lenin. — 235, 236
- [97] *Longuet, J. La politique internationale du marxisme. Karl Marx et la France.* Paris, 1918. 295 p. — 224
- [98] *Loti P. Quelques aspects du vertige mondial.* Paris, Flammarion, 1917. 278 p. — 225
- [99] [Luxemburg, R.] *Die Krise der Sozialdemokratie. Anhang: Leitsätze über die Aufgaben der internationalen Sozialdemokratie.* Zürich, Verlagsdruckerei Union, 1916. 109 S. После загл. авт.: Junius. — 126, 191
- [100] *Martoff, L. Marx und das Problem der Diktatur des Proletariats.* — «Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz», Berlin, 1918. Nr. 29, 18. Juli, S. 4—5; Nr. 30, 25. Juli, S. 4—7. — 227
- [101] *Peluso, E. Contre-revolutionnaires.* — «Le Droit du Peuple», Lausanne, 1918, N 39, 27 septembre, p. 1. — 225
- [102] †*Rühle, O. Zur Parteispaltung.* — «Vorwärts», Berlin, 1916, Nr. 11, 12. Januar. Beilage zu Nr. 11 des «Vorwärts», S. 2. — 127
- [103] *La Russie socialiste. (Événements de juillet 1918).* Genève, Imprimerie Reggiani, 1918. 65 p. (Parti des socialistes-révolutionnaires de gauche (internationalistes)). — 224
- [104] *Sadoul, J. Vive la République des Soviets!* M. Ed. du groupe Communiste Français, 1918. 71 p. — 293
- [105] «*Der Sozialdemokrat*», Stuttgart. — 103

- [¹⁰⁶] «*Sozialistische Auslandspolitik. Korrespondenz*», Berlin, 1918, Nr. 1, 3. Januar, S. 1—5. — 215
- 1918, Nr. 29, 18. Juli, S. 4—5; Nr. 30, 25. Juli, s. 4—7. — 227
- 1918, Nr. 34, 22. August, S. 2—3. — 213, 215
- [¹⁰⁷] «*Spartakus*» — 225
- 1918, Nr. 11, September. — 225
- [¹⁰⁸] Vandervelde, É. *La Belgique envahie et le socialisme international*. Préface de M. Sembat. Paris-Nancy, Berger — Levrault, 1917. 234 p. — 233
- [¹⁰⁹] — *Le socialisme contre l'Etat*. Paris-Nancy, Berger — Levrault, 1918. 174 p. (Problèmes d'après-guerre). — 224, 233, 235
- [¹¹⁰] — *Trois aspects de la révolution russe. 7 mai — 25 juin 1917*. Paris-Nancy, Berger — Levrault, 1918. 202 p. — 233
- [¹¹¹] *Vient de paraître: La Russie socialiste*. (Événements de juillet 1918). — «*La Feuille*», Genève, 1918, N 31, 3 octobre, p. 3. — 224
- [¹¹²] «*Vorwärts*», Berlin, 1916, Nr. 11, 12. Januar. Beilage zu Nr. 11 des «*Vorwärts*», S. 2. — 127
- [¹¹³] *Was will der Spartakusbund?* Berlin, Hrsg. von der Zentrale des Spartakusbundes, 6. r. 8 S. — 264

JMENNÝ REJSTŘÍK*

ALEXANDROVIČ V. A. (1884—1918) — levý eser. Po Říjnové revoluci byl jmenován místopředsedou Celoruské mimořádné komise. V červenci 1918 se aktivně zúčastnil eserské vzpoury; byl zatčen a zastřelen (viz též sv. 49). — 430

ALEXEJEV M. V. (1857—1918) — generál carské armády. Po únorové revoluci 1917 byl vrchním velitelem a později náčelníkem štábu vrchního velitele Kerenského. Za občanské války stál v čele bělogvardějské »dobrovolnické armády« na Severním Kavkazu (viz též sv. 34). — 154

ALTFATER V. M. (1883—1919) — kontradmirál. Po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. Jako námořní expert sovětské delegace se zúčastnil jednání o brestlitevském míru. V roce 1918 od února zastupoval náčelníka generálního štábu námořnictva, od dubna byl členem kolegia lidového komisariátu námořnictva a od října členem Revoluční vojenské rady republiky a velitelem námořních sil. — 86, 201—202

AMĀNULLĀH-CHĀN (1892—1960) — afghánský král v letech 1919—1929. V roce 1919 vyhlásil nezávislost země. Reakčním povstáním byl donucen k abdikaci. — 447—448

ANDREJEVOVÁ M. F. (Mařie Fjodorovna) (1868—1953) — členka SDDSR od roku 1904, známá ruská a sovětská herečka, politická pracovníce, manželka A. M. Gorkého. Po Říjnové revoluci se aktivně účastnila politického života (viz též sv. 48). — 68, 310

ANDRONNIKOV V. N. (1885—1942) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Kostromě, Kyjevě, Samaři [Kujbyšev] a v dalších

* Vzhledem k velkému množství jmen jsou v tomto rejstříku uvedeny jen stručné informace, a to zejména u osobností, jejichž životopisná data podrobně uvádějí předchozí svazky Sebraných spisů.

městech. Za Říjnové revoluce byl předsedou jekatěrinburského [sverdlovského] okruhového sovětu a členem výboru uralského oblastního sovětu dělnických a vojenských zástupců. Začátkem roku 1918 vykonával funkci předsedy uralského oblastního sovětu a uralské rady komisařů. V dalších letech zastával vedoucí funkce ve stranických, státních a hospodářských orgánech. — 90

ANISIMOV N. A. (1892—1920) — člen SDDSR od roku 1913. V letech 1914—1918 byl v Grozném jedním z vůdců bolševické organizace a po únorové revoluci roku 1917 předsedou sovětu dělnických zástupců. Za občanské války byl členem vojenské rady severokavkazského vojenského okruhu, vojenským komisařem brjanského okresu a členem revoluční vojenské rady 9., 11., 12. armády a Kaspicko-kavkazského frontu. — 168—169

ANTONOV — viz Antonov-Ovsejenko V. A.

ANTONOV-OVSEJENKO V. A. (1883—1938) — aktivní účastník Říjnové revoluce, sovětský vojenský činitel. Do revolučního hnutí se zapojil v roce 1901. V roce 1910 emigroval do Paříže, připojil se k menševikům, koncem roku 1914 se však s nimi rozešel. Po návratu z emigrace v roce 1917 vstoupil do SDDSR(b). Za Říjnové revoluce byl členem petrohradského vojenského revolučního výboru a jedním z vůdců útoku na Zimní palác. Na II. celoruském sjezdu sovětů byl zvolen do rady lidových komisařů jako člen výboru pro vojenství a námořnictvo. Koncem roku 1917 a začátkem roku 1918 velel sovětským vojskům na jihu Ruska v bojích proti kaledinovcům a Centrální radě. Od března do května 1918 byl velitelem Ukrajinského frontu (viz též sv. 35). — 26, 35, 38—39, 40, 45—46, 48, 50—52, 57—58, 62, 64, 69, 87, 326, 330—331, 335, 347—348, 354, 376, 420, 423—424

ANTROPOV — 45

ARALOV S. I. (1880—1969) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1902. Aktivně se účastnil revoluce v letech 1905—1907. Po únorové revoluci roku 1917 byl místopředsedou a později předsedou armádního výboru 3. armády, sympatizoval s menševiky, zaujímal obranářské stanovisko. V roce 1918 vstoupil do KSR(b). V letech 1918—1920 byl náčelníkem operačního oddělení nejdříve moskevského vojenského okruhu a později lidového komisariátu vojenství a námořnictva, dále byl členem Revoluční vojenské rady republiky a revoluční vojenské rady 12., 14. armády a Jihozápadního

- frontu. Od roku 1921 pracoval v diplomatických službách a od roku 1927 v Nejvyšší národohospodářské radě SSSR. V letech 1938—1941 byl zástupcem ředitele a poté ředitelem Státního literárního muzea. — 195, 330, 364
- ARMAND F. A. (1896—1936) — syn Inessy Armandové, významné pracovnice mezinárodního dělnického a komunistického hnutí. Za občanské války byl letcem pozorovatelem. Později pracoval v moskevských sportovních organizacích. — 344
- ARTOM (vl. jm. Sergejev F. A.) (1883—1921) — člen SDDSR od roku 1901. Roku 1911 emigroval do Austrálie, kde aktivně pracoval v dělnickém hnutí. Po únorové revoluci 1917 se vrátil do Ruska. Na VI. sjezdu SDDSR(b) byl zvolen členem ústředního výboru. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce; pomáhal organizovat boj proti kontrarevoluci a německým interventům na Ukrajině. Po revoluci byl předsedou rady lidových komisařů Doněcko-krivoorožské sovětské republiky a členem ústředního výboru KS Ukrajiny (b). V letech 1920—1921 byl tajemníkem moskevského výboru KSR(b), od roku 1921 předsedou ústředního výboru Celoruského svazu horníků a členem CÚVV. Zahynul při zkouškách vrtulového motorového vagónu na Moskevsko-kurské dráze (viz též sv. 35). — 50, 69, 354, 383—384
- ASARCH I. Ch. (vl. jm. Azarch) (1896—1918) — důstojník carské armády. Po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. Byl velitelem pěšího pluku Rudé armády; později jedné kombinované brigády. Aktivně pomáhal organizovat útvary Rudé armády. — 147
- AVANESOV V. A. (1884—1930) — člen SDDSR od roku 1903, aktivní účastník revoluce 1905—1907. Po únorové revoluci 1917 se stal členem bolševické frakce moskevského sovětu a členem jeho předsednictva. V říjnu 1917 byl členem petrohradského vojenského revolučního výboru, v letech 1917—1919 tajemníkem a členem předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru sovětu a v roce 1919 a začátkem roku 1920 členem kolegia státní kontroly. V následujících letech zastával významné stranické a státní funkce (viz též sv. 37). — 311, 366
- AVERIN V. K. (1885—1945) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1905—1907 působil v Jekatěrinoslavi [Dněpropetrovsk], od února 1917 jako člen tamního výboru SDDSR(b). Za občanské války zastával funkci předsedy jekatěrinoslavského sovětu, byl členem pro-

zatímní dělnicko-rolnické sovětské vlády Ukrajiny a Celoukrajinského ústředního výkonného výboru sovětů. Současně byl vedoucím politického oddělení skupiny vojsk na kurské frontě, členem revoluční vojenské rady 2. armády, předsedou revoluční vojenské rady jekatěrinoslavského opevněného prostoru a zvláštním zmocněncem Rady práce a obrany Ukrajiny a ÚV KSU(b) pro boj proti děnikovským a petljurovským bandám. Později vykonával odpovědné funkce ve státních a hospodářských orgánech. Byl členem ÚV KSU(b) a Ústředního výkonného výboru SSSR. — 401

AXELROD T. L. (1888—1938) — člen SDDSR(b) od roku 1917, dříve člen Bundu. V letech 1910—1917 žil ve Švýcarsku. V březnu 1917 předal Lenin jeho prostřednictvím Dopis švýcarským dělníkům na rozloučenou (viz Sebrané spisy 31, Praha 1987, s. 110—119). Od října 1917 do července 1918 vedl tiskové byro rady lidových komisařů a v letech 1920—1921 stál v čele tiskového oddělení Komunistické internacionály. Od roku 1922 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí. Později se zabýval redakční a vydavatelskou činností. — 86

AZANČEVSKÁ S. V. (1874—1951) — účastnice revolučního hnutí, členka eserské strany, později strany levých eserů. V letech 1908—1917 žila v emigraci. V roce 1918 pracovala v kolegiu lidového komisariátu školství a osvěty a vedla jeho finanční odbor. V letech 1920—1921 zastupovala vedoucí pracovníky finančního odboru a personálního oddělení lidového komisariátu zahraničních věcí. Později pracovala v oblasti statistiky a jako účetní. — 271

BADAJEV A. J. (1883—1951) — člen SDDSR od roku 1904, původním povoláním zámečnick. Po Říjnové revoluci zastával významné funkce ve stranických, státních a hospodářských orgánech. V roce 1919 byl komisařem zásobování petrohradské pracovní komuny (viz též sv. 23). — 338, 347

BAGAJEV I. J. (1884—1942) — v roce 1918 náčelník astrachaňské guberniální milice. — 215

BACHVALOV V. — v roce 1919 předseda afanasjevského vesnického sovětu čerepoveckého újezdu Čerepovecké gubernie. — 314

BAK B. A. (1897—1939) — člen SDDSR od roku 1917. Po Říjnové revoluci sloužil v Rudé armádě a byl zmocněncem Nejvyšší vojenské inspekce. V letech 1919—1920 vykonával funkci vojenského komi-

saře a náčelníka správy zásobování dělostřelectva 3. armády Východního frontu. V roce 1921 byl místopředsedou guberniální mimořádné komise v Irkutsku. — 107

BALABANOVÁ A. I. (1878—1965) — sociální demokratka. V roce 1897 emigrovala a přiklonila se k Svazu ruských sociálních demokratů v zahraničí. Později aktivně pracovala v Italské socialistické straně a stala se členkou zimmerwaldského sdružení. V roce 1917 se vrátila do Ruska a vstoupila do SDDSR(b). S právem poradního hlasu se zúčastnila I. kongresu Komunistické internacionály (viz též sv. 21). — 225

BALONOV M. M. (1877—1945) — povoláním lékař. Po Říjnové revoluci pracoval ve zdravotnickém oddělení vojenského revolučního výboru při petrohradském sovětu. Později působil jako lékař v ambulatoriu leningradského závodu Vulkan. V roce 1939 se stal členem VKS(b). — 55

BANK S. A. (vl. jm. Libavskij) (1894—1938) — člen SDDSR od roku 1917. V roce 1918 byl tajemníkem a členem předsednictva výkonného výboru újezdního sovětu ve městě Vyšnij Voločok a od června do prosince téhož roku předsedou újezdní národohospodářské rady. Později vykonával vedoucí funkce ve stranických a státních orgánech v Tveru [Kalinin], Tule, Kustanaji, Moskvě a Irkutsku. — 260

BARANOV — 289

BARBUSSE Henri (1873—1935) — francouzský spisovatel a veřejný činitel, člen Francouzské komunistické strany od roku 1923. Ve svých dílech vystupoval ostře proti militarismu a imperialismu. Jako přítel sovětského státu aktivně vystupoval proti intervenci dohodových států v letech 1918—1920. — 191

BASKAKOV G. N. — v roce 1918 předseda pervitinského volostního výboru vesnické chudiny tverského újezdu. V lednu 1920 vstoupil do KSR(b), ale v listopadu téhož roku byl za úplatkářství a ukrývání dezertérů ze strany vyloučen. — 259

BASOK — viz Meleněvskij M. I.

BAŽANOV V. M. (1889—1939) — člen SDDSR od roku 1910; povoláním báňský inženýr. Po Říjnové revoluci působil jako ředitel znárodněných doněckých dolů a závodů a člen kolegia rady důlního

- průmyslu při Nejvyšší národohospodářské radě. Od roku 1918 vykonával funkci předsedy kolegia Hlavního výboru pro uhelný průmysl, od roku 1922 řídil Státní trust kamenouhelného průmyslu Kuzněcké pánve a od roku 1925 byl členem předsednictva Státní plánovací komise RSFSR. Později vykonával různé odpovědné funkce v uhelném průmyslu. — 446
- BÉLOBORODOV A. G. (1891—1938) — člen SDDSR od roku 1907. Stranicky pracoval na Uralu. Po únorové revoluci roku 1917 byl členem uralského oblastního výboru SDDSR(b) a od roku 1918 předsedou výkonného výboru uralského oblastního sovětu. V roce 1919 působil na jižní frontě jako zmocněnec Rady práce a obrany, byl členem revoluční vojenské rady 9. armády a v roce 1920 zastupoval předsedu revoluční rady kavkazské pracovní armády. Na VIII. sjezdu strany byl zvolen za člena ÚV KSR(b). Od konce roku 1921 byl nejdříve náměstkem lidového komisaře a od roku 1923 lidovým komisařem vnitra RSFSR. Od roku 1930 vykonával vedoucí funkce v Rostově na Donu. V roce 1927 byl ze strany vyloučen, v roce 1930 znovu do strany přijat. — 334, 353, 358, 361—362, 367, 397
- BERGER-LEVRAUT — francouzský vydavatel. — 233
- BERNSTEIN Eduard (1850—1932) — vůdce krajně oportunistického křídla německé sociální demokracie a II. internacionály, teoretik revisionismu a reformismu (viz též sv. 37). — 214
- BERZIN J. A. (1881—1938) — člen SDDSR od roku 1902. V roce 1918 vedl sovětskou misi do Švýcarska; v roce 1919 se stal lidovým komisařem školství a osvěty Lotyšské SSR (viz též sv. 26). — 111, 126, 162, 178, 191, 213—215, 219—220, 224—226, 233, 235—236, 299
- BERZIN R. J. (1888—1939) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1917—1919 byl velitelem vojsk v bojích s kontrarevolucí na různých frontách občanské války a 1919—1924 členem revoluční vojenské rady několika frontů — Západního, Jižního a Jihozápadního. V dalších letech vykonával odpovědné funkce ve vojenských a hospodářských orgánech. — 237
- BIRŠERT — v roce 1918 velitel ozbrojeného doprovodného oddílu lidového komisariátu zásobování. — 124
- BLAGONRAVOV G. I. (1895—1937) — člen SDDSR od března 1917.

V roce 1917 byl jmenován mimořádným vojenským komisařem pro potírání opilství a drancování v Petrohradu, po Říjnové revoluci byl komisařem Petropavlovské pevnosti a v roce 1918 členem revoluční vojenské rady Východního frontu. Od října 1918 do roku 1931 pracoval v sovětských státních a stranických kontrolních orgánech, později vykonával funkci náměstka lidového komisaře dopravy a zabýval se další řídicí činností. — 35—36, 143

BLOCHIN K. N. — od 18. června do 3. července 1918 velitel 2. armády Východního frontu. — 159

BOBROV A. N. (1886—1938) — člen SDDSR od roku 1905, účastník revoluce v letech 1905—1907. Od roku 1907 do roku 1914 žil v emigraci; později pracoval jako zámečník v petrohradském závodě Fenix. V letech 1918—1920 působil jako zmocněnec lidového komisariátu zásobování a poté pracoval v lidovém komisariátu vnitra a v lidovém komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. Od roku 1922 do roku 1923 vykonával funkci předsedy výkonného výboru orelského guberniálního sovětu. V letech 1934—1937 pracoval v Hlavní správě Severní mořské cesty. — 123, 169

BODROV F. I. (1867—1948) — dělník, účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1894. Byl členem sociálně demokratického kroužku, který vedl V. I. Lenin. Od dubna 1918 do května 1919 pracoval jako hospodářský správce dětské ozdravovny v Moskvě, v letech 1919—1921 se jako inspektor podílel na rozšiřování tisku v Rudé armádě, později pracoval v pobočce Hlavního výboru pro politickou osvětu ve Věňově a byl zároveň členem předsednictva věňovského újezdního výboru KSR(b). Od roku 1928 žil v Moskvě. — 318, 349

BOGDANOV I. V. (nar. 1885) — v roce 1918 pracovník pojišťovny pro nezaměstnané v Borisoglebsku. V roce 1905 byl za rozšiřování politických letáků ve vesnici Siňavka v novochooperském újezdu pod zvláštním policejním dozorem. — 251

BOGDANOV V. I. (nar. 1902) — zaměstnanec lidového komisariátu zemědělství v Borisoglebsku. — 251

BOGDAŤJAN M. S. — roku 1919 předseda ukrajinské mimořádné komise pro zásobování armády a člen Rady dělnické a rolnické obrany na Ukrajině (viz též sv. 42). — 446—447

BOGOJAVLENSKIJ L. N. — inženýr chemik, vedoucí sekce radioaktivních kovů při Nejvyšší národohospodářské radě. V roce 1918 řídil bereznikovský závod na získávání radia. — 435

BOGOLEPOV D. P. (1885—1941) — ekonom a politický činitel, člen SDDSR od roku 1907. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia lidového komisariátu financí a náměstkem lidového komisaře. V roce 1918 vystupoval jako »levý komunista«. V dalších letech pracoval v sovětských orgánech. Je autorem řady knih a statí o finančních a ekonomických otázkách. — 78, 80

BOJCOV V. I. (1892—1944) — člen KSR(b) od roku 1918. Od roku 1913 byl námořníkem Baltského loďstva. V roce 1917 sloužil v Kaspické flotile, byl zvolen tajemníkem jejího ústředního výboru. Po nastolení sovětské moci v Baku v listopadu 1917 se účastnil boje proti kontrarevoluci. V polovině dubna 1918 byl v delegaci vojenských námořníků, která navštívila V. I. Lenina; poté byl komisařem bakuské rozhlasové stanice. Po pádu bakuské komuny se zapojil do ozbrojeného boje za sovětskou moc v Ázerbájdžánu, později zastával různé odpovědné funkce. — 88

BOLDYREV M. F. (1894—1939) — člen SDDSR od března 1917. Po Říjnové revoluci byl předsedou výkonného výboru újezdního sovětu v Zadonsku ve Voroněžské gubernii. Od roku 1919 zastával vedoucí funkce ve státních orgánech ve Voroněži, Ostrogožsku, Rostově na Donu, Jaroslavli a Moskvě. V letech 1932—1936 vedl zdravotnické oddělení moskevského oblastního sovětu, později byl lidovým komisařem zdravotnictví SSSR. — 180—181

BONČ-BRUJEVIČ M. D. (1870—1956) — významný vojenský činitel a odborník. Po Říjnové revoluci přešel jako jeden z prvních vojenských specialistů carské armády na stranu sovětské moci. Byl náčelníkem štábu vrchního velitele ozbrojených sil, náčelníkem Nejvyšší vojenské rady a náčelníkem polního štábu Revoluční vojenské rady republiky. Od roku 1919 do roku 1923 stál v čele Hlavní geodetické správy při NNHR. Mnoho let plnil různé odpovědné úkoly a příkazy Nejvyšší vojenské rady republiky. V letech 1939—1949 vyšla za jeho redakce informační příručka Geodezija. Napsal řadu prací z oboru vojenství a geodézie (viz též sv. 45). — 70, 168, 173—174, 422

BONČ-BRUJEVIČ V. D. (1873—1955) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1895, člen SDDSR od jejího založení, aktivní

- účastník Říjnového povstání v Petrohradu. Byl velitelem okrsku Smolný-Tavridský a předsedou komise pro potírání banditismu a pro boj s kontrarevolucí. V letech 1917—1920 byl vedoucím úřadovny rady lidových komisařů (viz též sv. 45). — 35—36, 44, 100, 194, 210, 217—218, 252
- BONČOVÁ-BRUJEVIČOVÁ V. M. — viz Veličkinová V. M.
- BORCHARDT Julian (1868—1932) — německý sociální demokrat, ekonom a publicista (viz též sv. 30). — 127
- BORZOV V. A. (nar. 1894) — člen SDDSR(b) od května 1917. V roce 1919 byl dělníkem južské textilní továrny ve Vladimírské gubernii. — 306
- BOŠOVÁ J. B. (1879—1925) — členka SDDSR od roku 1901, stranicky pracovala v Kyjevě a v zahraničí. Po Říjnové revoluci byla členkou první sovětské vlády na Ukrajině. Vystupovala proti uzavření brestlitevského míru. Později zastávala různé funkce ve stranických organizacích a v sovětech. V roce 1923 se připojila k trockistické opozici (viz též sv. 27). — 62, 171, 176—177, 193, 278, 381
- BRJUCHANOV N. P. (1878—1938) — sovětský státník, člen SDDSR od roku 1902, od roku 1904 bolševik. Stranicky pracoval v Kazani, Simbirsku [Uljanovsk], Ufě a dalších městech. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování, později náměstkem lidového komisaře zásobování a od roku 1921 lidovým komisařem zásobování. Na XV. a XVI. sjezdu strany byl zvolen kandidátem ÚV VKS(b). Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 78, 131, 149, 167—168, 241, 251—252, 296, 306, 362, 434
- BRJUSOV V. J. (1873—1924) — ruský básník, spisovatel, dramatik, literární kritik a překladatel. Po Říjnové revoluci se přihlásil k politice sovětské vlády, pracoval v lidovém komisariátu školství a osvěty. V roce 1919 vstoupil do bolševické strany, přesvědčoval inteligenci, aby aktivně spolupracovala se sovětskou mocí (viz též sv. 14). — 272
- BRONSKI M. G. (1882—1941) — polský sociální demokrat, později bolševik. Od roku 1902 byl členem Sociální demokracie Království polského a Litvy. Od června 1917 pracoval v Petrohradu jako agitátor a propagandista petrohradského výboru SDDSR(b). Po Říjnové

revoluci se stal náměstkem lidového komisaře obchodu a průmyslu. V roce 1918 se připojil k »levým komunistům«. Od roku 1921 byl zplnomocněným diplomatickým a obchodním zástupcem v Rakousku. Koncem 30. let se stal obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 30). — 95

BUBNOV A. S. (1883—1940) — člen SDDSR od roku 1903. Aktivně se účastnil příprav Říjnové revoluce; v jejím průběhu a po vítězství sovětské moci zastával řadu významných funkcí ve straně, sovětech a armádě. Byl členem ukrajinské sovětské vlády a ústředního výboru Komunistické strany Ukrajiny (bolševiků), členem několika revolučních vojenských rad Ukrajinského frontu a severokavkazského vojenského okruhu (viz též sv. 36). — 375, 377, 393, 401

BUCHARIN N. I. (1888—1938) — významný státní a stranický činitel, člen SDDSR od roku 1906; působil jako propagandista v různých moskevských obvodech. V roce 1911 uprchl do zahraničí. V roce 1915 přispíval do časopisu *Kommunist*. Po Říjnové revoluci byl členem ústředního výboru, v letech 1919—1929 jeho kandidátem a poté členem politického byra ÚV, šéfredaktorem *Pravdy* a členem exekutivy Komunistické internacionály (viz též sv. 45). — 32, 109—110, 257, 263—265, 336

BULATOV A. A. (nar. 1877) — v roce 1916 předseda správy novgorodské guberniální pokladny pro drobné úvěry. Od března do listopadu 1917 byl za Novgorodskou gubernii komisařem prozatímní vlády. V roce 1919 vykonával funkci předsedy Svazu družstev v Novgorodu. — 366

BULATOV D. A. (1889—1941) — člen SDDSR od roku 1912. V roce 1917 byl předsedou újezdního sovětu v Tverské gubernii. V letech 1918—1920 působil jako místopředseda výkonného výboru sovětu Tverské gubernie a jako guberniální komisař zásobování, posléze jako předseda výkonného výboru guberniálního sovětu. Od roku 1920 vykonával vedoucí funkce ve stranických orgánech. Od roku 1931 byl členem kolegia a vedoucím kádrového oddělení Jednotné státní politické správy. V letech 1934—1937 vykonával funkci prvního tajemníka omského oblastního výboru VKS(b). — 259—260

BULLIT William Christian (1891—1967) — americký právník, diplomat a publicista, poradce prezidenta Wilsona na mírových jednáních v Paříži. Roku 1919 navštívil Moskvu jako zvláštní posel pre-

zidenta Wilsona. V letech 1933—1936 působil jako první americký velvyslanec v SSSR (viz též sv. 39). — 351

BUROV M. N. (1889—1955) — člen SDDSR od roku 1907. Od prosince 1917 stál v čele předsednictva orelského vojenského revolučního výboru, později byl členem výkonného výboru orelského sovětu dělnických a vojenských zástupců a předsedou orelské guberniální mimořádné komise. V dalších letech zastával různé vedoucí funkce ve státních a hospodářských orgánech. — 183

BURYKIN M. S. — učitel ve Spas-Děmensku v mosalském újezdu Kalužské gubernie. — 444

CECHANOVSKIJ S. J. — v roce 1919 předseda výkonného výboru sovětu v Rudni v mikulinské volosti oršského újezdu Mogilevské gubernie. — 304

CIVCIVADZE I. V. (Ilja) (1881—1941) — člen SDDSR od roku 1903. Stranicky pracoval v Batumi, Tiflisu [Tbilisi] a Moskvě. Od jara roku 1917 do roku 1920 byl členem moskevského stranického výboru, v říjnových dnech roku 1917 členem zamoskvorečského vojenského revolučního výboru. Po Říjnové revoluci působil jako předseda vyšetřovací komise a místopředseda moskevského revolučního tribunálu. Od roku 1917 do roku 1921 byl členem moskevského sovětu a jeho předsednictva. V letech 1921—1922 pracoval jako vedoucí úřadovny rady lidových komisařů v Gruzii. Od konce roku 1922 zastával vedoucí funkce v moskevských hospodářských orgánech. — 349

CJURUPA A. D. (1870—1928) — člen SDDSR od roku 1898. Od listopadu 1917 zastával funkci náměstka lidového komisaře a roku 1918 se stal lidovým komisařem zásobování. Od konce roku 1921 byl místopředsedou rady lidových komisařů a Rady práce a obrany, v letech 1922—1923 lidovým komisařem dělnicko-rolnické inspekce, předsedou Státní plánovací komise a lidovým komisařem zahraničního a vnitřního obchodu (1925). V letech 1922—1927 byl členem předsednictva Celosvazového ústředního výkonného výboru a Ústředního výkonného výboru SSSR; na XII.—XV. sjezdu byl zvolen členem ústředního výboru strany (viz též sv. 38). — 78, 83, 89, 92—94, 98—101, 104—105, 108, 113—114, 116—118, 120—126, 131—132, 159, 163—164, 166—167, 172—173, 179, 194, 206—207, 283, 300, 304—305, 318—319, 342, 358, 413, 428, 450

CLEMENCEAU Georges Benjamin (1841—1929) — francouzský politik a státník. Od listopadu 1917 stál v čele francouzské vlády. Byl jedním z inspirátorů a organizátorů ozbrojené intervence proti Sovětskému Rusku (viz též sv. 40). — 350—351

CVETKOV — 258

CVILLING — vládní komisař. — 75

ČERNÝŠOV — 321

ČIČERIN G. V. (1872—1936) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1904—1917 žil v emigraci. V roce 1918 vstoupil do KSR(b). V letech 1918—1930 byl lidovým komisařem zahraničních věcí, vedl sovětskou delegaci na mezinárodní konferenci v Janově a Lausanne. Byl členem Celoruského ústředního výkonného výboru a později Ústředního výkonného výboru SSSR. Sehrál významnou úlohu při budování sovětského diplomatického sboru a vytváření zahraniční politiky SSSR. Na XIV. (1925) a XV. (1927) sjezdu VSK(b) byl zvolen členem ústředního výboru strany (viz též sv. 37). — 54, 59, 65, 83—84, 92, 97, 101—102, 110, 135—136, 186, 219—220, 245, 263—266, 291, 293, 350—352, 385, 389, 392, 410

ČUGURIN I. D. (1883—1947) — petrohradský dělník, člen SDDSR od roku 1902. V roce 1917 byl tajemníkem vyborského obvodního výboru SDDSR(b) v Petrohradu. V roce 1918 na Leninův příkaz zorganizoval první zásobovací oddíl dělníků Vyborské strany, poté působil jako náčelník politického oddělení 5. armády. V roce 1919 byl členem předsednictva a odpovědným tajemníkem Celoruské mimořádné komise. Od roku 1921 zastával vedoucí funkce v hospodářských orgánech: byl ředitelem Severní loděnice a ředitelem závodu Elektropribor. — 154, 208

ČUŽINOV — 324

DANILOV — 301

DANIŠEVSKIJ K. Ch. (1884—1938) — člen SDDSR od roku 1900, bolševik. Od konce roku 1906 zastupoval v ÚV SDDSR Sociální demokracii Lotyšského kraje, na V. (londýnském) sjezdu byl zvolen do ÚV SDDSR. Po Říjnové revoluci byl členem Revoluční vojenské rady republiky a Revoluční vojenské rady Východního frontu a předsedou Revoluční vojenské rady Lotyšska. Na VII. sjezdu

KSR(b) byl zvolen členem ústředního výboru. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 159, 170, 435

DAUGE P. G. (1869—1946) — účastník revolučního hnutí od konce 80. let; od II. sjezdu SDDSR bolševik. Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem osvěty v Lotyšsku a poté členem kolegia lidového komisiariátu zdravotnictví (viz též sv. 18). — 238

DEBS Eugene Victor (1855—1926) — významný představitel dělnického hnutí v USA. Podílel se na založení sociálně demokratické strany, která se stala jádrem Socialistické strany USA, vytvořené v letech 1900—1901. Stál v čele levého křídla této strany (viz též sv. 37). — 266

DĚNIKIN A. I. (1872—1947) — carský generál; za občanské války jeden z vůdců bělogvardějského hnutí. Po smrti generála Kornilova se stal vrchním velitelem protisovětských ozbrojených sil na jihu Ruska. — 330—331, 336, 351, 415

DOBROVOLSKIJ V. I. (1865—1919) — kadet, autor brožury Počemu ja stoju za partiju »Narodnoj svobody« [Proč bráním stranu »svobody lidu«], která vyšla v roce 1917. V září 1919 byl zastřelen za kontra-revoluční činnost. — 296

DUMAS Charles (1883—1955) — novinář a publicista, člen Francouzské socialistické strany, poslanec parlamentu. Přispíval do mnoha francouzských i zahraničních socialisticky zaměřených časopisů. — 37—38

DUMENKO B. M. (1888—1920) — člen KSR(b) od roku 1919. V roce 1917 vstoupil do Rudé gardy, poté do Rudé armády. Dal podnět k vytvoření jezdeckého oddílu, který vznikl z povstalců saského a dalších okresů. Od září 1919 byl velitelem Spojeného jízdního sboru, který byl součástí Jihozápadního frontu a Kavkazského frontu. — 316

DUTOV A. Ī. (1864—1921) — plukovník carské armády, ataman orenburského kozáckého vojska, v letech 1917—1919 jeden z vůdců kontrarevolučního kozáctva (viz též sv. 35). — 26, 75

DVOŘEČTÍ — 255

DYBENKO P. J. (1889—1938) — sovětský vojenský činitel a státník; od roku 1912 člen SDDSR. Na II. celoruském sjezdu sovětů se stal ve funkci člena výboru pro vojenství a vojenské námořnictvo členem rady lidových komisařů. Od října 1918 do konce občanské války velel jednotkám a svazkům Rudé armády na ukrajinské, jižní, kavkazské a dalších frontách (viz též sv. 35). — 229, 326, 339, 388

DYRENKOV N. I. — inženýr, od března 1918 vedoucí kanceláře národohospodářské rady v Rybinsku [Andropov]. Výkonný výbor rybinského sovětu mu uložil vypracovat plán obnovení a rozvoje místního průmyslu. — 79

DZERŽINSKIJ F. E. (1877—1926) — člen SDDSR od jejího vzniku. Po Říjnové revoluci se stal předsedou Celoruské mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi (Čeka). V roce 1921 byl jmenován lidovým komisařem dopravy a zároveň ponechán ve funkci předsedy Čeky a lidového komisaře vnitra. Od roku 1924 byl předsedou Nejvyšší národohospodářské rady. V červnu 1924 se stal kandidátem politického byra ÚV KSR(b) a členem organizačního byra KSR(b) (viz též sv. 35). — 33, 67, 105, 139, 258, 282, 291, 327, 337, 390, 397

EBERT Friedrich (1871—1925) — jeden z vůdců pravého křídla německé sociální demokracie. Za první světové války byl vůdčí osobností sociálšovinistického křídla německé sociální demokracie. Po vypuknutí listopadové revoluce 1918 v Německu přijal funkci říšského kancléře a byl předsedou nové vlády — takzvané rady lidových zmocněnců. V únoru 1919 se stal německým prezidentem (viz též sv. 37). — 217

ELIAVA Š. Z. (1883—1937) — člen SDDSR od roku 1904. Stranicky pracoval v Tiflisu [Tbilisi], Kutaisi, Petrohradu. Od prosince 1917 stál v čele předsednictva vologedského sovětu dělnických a vojenských zástupců. Od dubna 1918 působil jako místopředseda vologedského guberniálního spojeného výkonného výboru sovětů; od listopadu 1918 žil v Moskvě a pracoval v kolegiu lidového komisařiátu obchodu a průmyslu. V roce 1919 byl členem revoluční vojenské rady Východního a Turkestánského frontu. V dalších letech zastával odpovědné funkce ve státních orgánech: byl lidovým komisařem vojenství a vojenského námořnictva Gruzie a posléze Zakavkazska a předsedou rady lidových komisařů Zakavkazské sovětské federativní socialistické republiky. — 163, 170, 406

ELIOVIČ — v roce 1918 člen vojenské rady a komisař štábu Rudé armá-

dy v Astrachani a zmocněnec bakuské rady lidových komisařů v Astrachani. — 155—156

ENGELS Bedřich (1820—1895) — spoluzakladatel vědeckého komunismu, vůdce a učitel mezinárodního proletariátu, přítel a spolupracovník K. Marxe (životopis viz v Leninově článku Bedřich Engels, Sebrané spisy 2, Praha 1980, s. 15—27). — 265

FALKOVSKIJ — 62

FEDOSEJEV M. M. — majitel tiskárny v Jelaťmě v Tambovské gubernii. — 298

FILIMONOV A. P. (nar. 1866) — od října 1917 do listopadu 1919 velitel kubáňského kozáckého vojska. — 419

FJODOROV G. F. (1891—1936) — člen SDDSR od roku 1907. Stranicky pracoval v Petrohradu, Helsingforsu [Helsinky], Moskvě, Nižním Tagilu a v dalších městech. V roce 1917 byl členem výkonného výboru petrohradského sovětu, v říjnových dnech členem petrohradského vojenského revolučního výboru. Po Říjnové revoluci působil jako náměstek lidového komisaře práce. V roce 1918 se stal předsedou výkonného výboru nejprve nizněnovgorodského [gorkijského] a poté saratovského guberniálního sovětu. V letech 1919—1921 zastával funkci náčelníka politického oddělení 13. a 14. armády. Po skončení občanské války vykonával různé vedoucí funkce v odbo-rech a v dalších stranických a státních orgánech. — 169—170

FOTIJEVOVÁ L. A. (Lýdie Alexandrovna) (1881—1975) — členka SDDSR od roku 1904. Od roku 1918 pracovala jako tajemnice rady lidových komisařů a Rady práce a obrany a současně jako sekretářka V. I. Lenina (viz též sv. 44). — 74, 206—207, 210, 218, 300, 307—308, 310

FRANCIS David R. (1850—1927) — americký velvyslanec v Rusku. — 41

FRAPIÉ Léon Eugene (1863—1949) — francouzský spisovatel. — 255

FROLOV A. I. (1892—1918) — delegát I. a II. sjezdu sovětů dělnických a vojenských zástupců. Plnil příkazy petrohradského vojenského revolučního výboru. V roce 1918 byl mimořádným komisařem Zakaspické oblasti. Padl v bojích při eserské vzpouře. — 17

FRUMKIN M. I. (1878—1939) — člen SDDSR od roku 1898. Po únorové revoluci 1917 pracoval v Krasnojarsku ve výkonném výboru guberniálního sovětu a v guberniálním výboru strany. Po Říjnové revoluci zastával různé funkce ve straně a v sovětech: v letech 1918—1922 byl členem kolegia, později náměstkem lidového komisaře zásobování a místopředsedou sibiřského revolučního výboru. V dalších letech zastával funkci náměstka lidového komisaře zahraničního obchodu a byl náměstkem lidového komisaře financí. — 305, 318

FRUNZE M. V. (Michajlov) (1885—1925) — člen SDDSR od roku 1904. Stranicky pracoval v Petrohradu, Moskvě, Ivanovu-Vozněnsku a v dalších městech. Aktivně se účastnil revoluce 1905 až 1907 a Říjnové revoluce. Po Říjnové revoluci se stal předsedou výkonného výboru ivanovsko-vozněnského guberniálního sovětu a guberniálního výboru KSR(b). Za občanské války velel vojskům jižní skupiny Východního frontu a působil jako velitel na řadě front; po skončení občanské války velel vojskům Ukrajiny a Krymu a byl zmocněncem Revoluční vojenské rady v USSR. V roce 1925 se stal předsedou Revoluční vojenské rady republiky a lidovým komisařem vojenství a vojenského námořnictva. Od roku 1921 byl členem ÚV KSR(b) a od roku 1924 kandidátem politického byra ÚV KSR(b). — 356, 369—370, 406

FUCHS Eduard (1870—1940) — publicista. Byl členem skupiny Spartakus (Spartakův svaz) a později Komunistické strany Německa. V roce 1929 se s KSN rozešel a přiklonil se k pravicově oportunistické skupině Brandlera a Thalheimera. Od roku 1933 žil v emigraci. — 263

GALAKTIONOV A. P. (1888—1922) — člen SDDSR od roku 1906. Po únorové revoluci roku 1917 byl členem samarského [kujbyševského] sovětu dělnických zástupců, v říjnových dnech téhož roku pak členem revolučního výboru a guberniálního výboru strany. Později vykonával funkci guberniálního komisaře vnitra. Po osvobození Samary od kontrarevolucionářů se stal předsedou výkonného výboru samarského guberniálního sovětu. V roce 1919 působil v Samarské gubernii jako zvláštní zmocněnec Celoruského ústředního výkonného výboru pro zajištění úrody. — 301

GECOV S. A. (1883—1937) — v roce 1918 člen předsednictva jihoruské národohospodářské rady. V roce 1919 stál v čele Hlavního výboru pro uhelný průmysl v Charkově. Od roku 1920 pracoval v různ

ných hospodářských funkcích v uhelném průmyslu. — 446—447

GERD A. J. (1841—1888) — ruský pokrokový pedagog a přírodovědec. Od roku 1880 se podílel na zakládání městských škol v Petrohradu. — 282

GERMAN — 321

GINZBURG K. S. — zubní lékař. — 237—238

GITTIS V. M. (1881—1938) — plukovník carské armády, od roku 1918 sloužil v Rudé armádě. Od září do listopadu 1918 velel 6. armádě Severního frontu, pak 8. armádě a armádám Jižního frontu. Od července 1919 do května 1920 velel vojskům Západního frontu, od května 1920 vojskům Kavkazského frontu. Po občanské válce byl velitelem zavolžského a petrohradského vojenského okruhu. V roce 1925 vstoupil do VKS(b). Od roku 1930 působil jako zmocněnec lidového komisariátu vojenství při lidovém komisariátu obchodu. — 245, 383

GOMBERG — 86

GORBUNOV N. P. (1892—1938) — člen SDDSR(b) od roku 1917. Po Říjnové revoluci byl tajemníkem rady lidových komisařů a vedoucím vědeckotechnického odboru Nejvyšší národohospodářské rady. V roce 1919 politicky pracoval v Rudé armádě, od roku 1920 byl vedoucím úřadovny rady lidových komisařů RSFSR, později rady lidových komisařů SSSR a Rady práce a obrany (viz též sv. 45). — 58, 72, 100, 105, 129, 160, 188, 230, 435

GORDONOVÁ Hertha (vl. jm. Walcherová) (nar. 1894) — dlouholetá aktivistka dělnického hnutí v Německu. Od roku 1915 byla členkou skupiny Internacionála, později nazvané Spartakův svaz. V roce 1918 přijela do Moskvy. V letech 1919—1925 byla sekretářkou C. Zetkinové. — 153

GORIČEV — 131

GORKIJ Maxim (vl. jm. Peškoy A. M.) (1868—1936) — ruský spisovatel a dramatik, zakladatel socialistického realismu (viz též sv. 5). — 323—324

GORTER Herman (1864—1927) — holandský levicový sociální demo-

krat, básník a publicista. V roce 1907 se podílel na založení listu *De Tribune*, orgánu levého křídla Sociálně demokratické dělnické strany Nizozemska. Za první světové války byl internacionalistou a patřil k stoupencům zimmerwaldské levice. V letech 1918—1921 byl členem Komunistické strany Nizozemska a pracoval v Kominterně; zastával krajně levicové sektářské stanovisko. V roce 1921 z komunistické strany vystoupil a zanechal aktivní politické činnosti (viz též sv. 49). — 111, 178, 191, 225—226

GRABER Ernest Paul (nar. 1875) — švýcarský sociální demokrat. Byl členem vedení a od roku 1919 tajemníkem Švýcarské sociálně demokratické strany. Na začátku první světové války patřil k internacionalistům, pracoval v řadách švýcarských levicových sociálních demokratů, v roce 1918 přešel k pravému křídlu sociální demokracie (viz též sv. 37). — 224

GRASIS K. J. (1894—1937) — od roku 1909 člen Lotyšské sociálně demokratické strany, od roku 1913 menševik. V roce 1914 byl pro své sociálšovinistické názory a dezorganizátorskou činnost z Lotyšské sociálně demokratické dělnické strany vyloučen. V květnu 1917 se stal členem SDDSR(b). Byl předsedou čeboksarského sovětu dělnických a vojenských zástupců a řídil též kazaňský guberniální výbor strany. V otázce brestlitevského míru a v národnostní otázce stál na pozici »levých komunistů«. Pracoval také v orgánech mimořádné komise, byl mimořádným komisařem v boji proti kontrarevoluci v Kazaňské gubernii a v sousedních újezdech Simbirské a Nižněnovgorodské gubernie. Od listopadu 1918 do ledna 1919 byl předsedou přifrontové mimořádné komise a vedoucím zvláštního oddělení revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu. Poté pracoval do léta roku 1919 ve štábních průzkumných odděleních Kaspicko-kavkazského a Východního frontu. Působil též jako publicista a redaktor několika listů. V letech 1925—1927 stál v čele informační kanceláře Státního vydavatelství RSFSR. — 278

GRIGORJEV M. G. — odborník v oblasti vodní dopravy, v roce 1918 odpovědný pracovník v Nejvyšší národohospodářské radě. — 98

GRIGORJEV N. A. (1878—1919) — důstojník carské armády. Začátkem roku 1919, v souvislosti s úspěchy Rudé armády na Ukrajině, oznámil přechod na stranu sovětské moci. V květnu 1919 vyvolal kontrarevoluční vzpuru v týlu sovětských vojsk na jihu Ukrajiny. Po potlačení vzpoury prchl do Machnova štábu, kde byl zabit (viz též sv. 39). — 359, 373, 384

GRIMM Robert (1881—1958) — jeden z vůdců Švýcarské sociálně demokratické strany, publicista (viz též sv. 37). — 224

GRZEBIN Z. I. (1869—1929) — ředitel nakladatelství založeného v roce 1919 v Petrohradu (s pobočkami v Moskvě a později v Berlíně), které vydávalo uměleckou, vědeckou a populárně vědeckou literaturu. — 310

GUILBEAUX Henri (1885—1938) — francouzský socialista, publicista. Za první světové války vydával pacifistický časopis *Demain*, vyslovoval se pro obnovení mezinárodních styků (viz též sv. 41). — 111, 178, 224, 226, 233

GUKOVSKIJ I. E. (1871—1921) — účastník revolučního hnutí od roku 1898, bolševik. Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem financí, v letech 1919—1920 zplnomocněným diplomatickým zástupcem RSFSR v Estonsku (viz též sv. 35). — 77, 80, 85, 121, 128, 132—133, 143—145

GUSEV S. I. (vl. jm. Drabkin J. D.) (1874—1933) — účastník revolučního hnutí od roku 1896. Od roku 1918 působil jako politický pracovník v Rudé armádě, v letech 1921—1923 byl náčelníkem politické správy a členem Revoluční vojenské rady republiky. V roce 1923 se stal tajemníkem ústřední kontrolní komise KSR(b) a členem kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. Od roku 1925 stál v čele tiskového oddělení ústředního výboru KSR(b). V letech 1928—1933 byl kandidátem předsednictva exekutivy Komunistické internacionály. Napsal řadu prací o dějinách strany a mezinárodním dělnickém hnutí, vojenských a hospodářských otázkách (viz též sv. 40). — 277, 296, 299—300, 337, 378, 388, 390, 396—397, 399—400, 407

HAAPALAINEN Eero (1880—1938) — finský revoluční činitel. V letech 1908—1913 byl tajemníkem a poté předsedou finského odborového sdružení. Aktivně se účastnil finské dělnické revoluce v roce 1918; působil jako lidový zmocněnec pro vnitřní a vojenské záležitosti v radě lidových zmocněnců (finské revoluční vládě) a byl vrchním velitelem finské Rudé gardy. Po porážce revoluce žil v SSSR, pracoval v sovětské Karélii. — 355

HANECKI J. S. (vl. jm. Fürstenberg) (Kuba) (1879—1937) — významný představitel polského a ruského revolučního hnutí, od roku 1896 člen sociálně demokratické strany. Na V. sjezdu SDDSR byl zvolen

členem ústředního výboru. Za první světové války se přikláněl k zimmerwaldské levici. V roce 1917 byl členem zahraničního byra ÚV SDDSR(b). Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu financí, později v diplomatických službách. Ve 30. letech se stal obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 22). — 31—33, 40, 110

HAYWOOD William (vl. jm. Bill) (1869—1928) — představitel dělnického hnutí v USA, povoláním horník. Od roku 1901 byl členem Socialistické strany USA, později jedním z představitelů jejího levého křídla. Patřil k zakladatelům a vůdcům organizace Průmysloví dělníci světa. Na začátku první světové války vystupoval proti militarismu a imperialismu. Říjnovou revoluci uvítal. Brzy po založení Komunistické strany USA se stal jejím členem. Byl pronásledován za revoluční činnost, opustil USA a od roku 1921 žil v SSSR; pracoval v autonomní průmyslové oblasti Kuzbas. V posledních letech života byl aktivně činný v Mezinárodní rudé pomoci a zabýval se publicistikou. — 22

HENDERSON Arthur (1863—1935) — jeden z vůdců Labouristické strany a britského odborového hnutí. V roce 1919 se podílel na založení II. (bernské) internacionály (viz též sv. 37). — 54

HERZOG Jakob (1892—1931) — švýcarský sociální demokrat. 1. října 1918 byl vyloučen ze Švýcarské sociálně demokratické strany. Stál v čele radikálně zaměřené skupiny Vorderung [Požadavek], která se později nazývala skupinou »starých komunistů«. Podílel se na činnosti II. kongresu Komunistické internacionály. Od roku 1921 byl členem Komunistické strany Švýcarska, která vznikla sloučením skupiny »starých komunistů« a sociálně demokratické levice. — 226, 233

HOSCHKA Ferdinand (nar. 1872) — německý sociální demokrat. V letech 1909—1932 stál v čele Svazu textilních dělníků ve Württembergu. Byl poslancem württemberského Zemského sněmu (1912—1924). — 154

CHALIKOV M. D. (nar. 1894) — komisař pro záležitosti muslimů v mlolbružoazní nacionalistické vládě Baškírie, která byla ustavena v prosinci 1917 a existovala do března 1919. V roce 1919 se stal členem KSR(b). V letech 1921—1925 byl předsedou rady lidových komisařů Baškirské ASSR. Od roku 1926 zastával odpovědné funkce v moskevských hospodářských orgánech: pracoval ve správě

Ústřední zemědělské banky a byl členem kolegia lidového komisariátu financí. — 292

CHARLOV V. N. (nar. 1887) — člen SDDSR od roku 1917, s přestávkou v letech 1923—1930. V roce 1905 prováděl revoluční činnost ve vyšegoroděcké volosti ostrovského újezdu Pskovské gubernie. V letech 1917—1918 byl členem ostrovského sovětu a předsedou guberniálního zemstevního výboru. V letech 1918.—1920 pracoval v kolegiu lidového komisariátu zemědělství. V roce 1918 působil jako zmocněnec rady lidových komisařů pro zajištění úrody v Saratovské gubernii. Později pracoval ve státních a hospodářských orgánech. — 77, 193, 203, 205—206

CHAUSTOV P. S. (1884—1942) — člen SDDSR(b) od června 1917. Po Říjnové revoluci byl členem výkonného výboru guberniálního sovětu, revolučního výboru a vojenské rady kalmykovského opevněného prostoru. V roce 1919 pracoval jako předseda byra jaického revolučního výboru v Pokrovsku. — 407

CHINČUK L. M. (1868—1944) — účastník revolučního hnutí od roku 1903, do roku 1919 menševik. Byl členem ústředního výboru menševiků. V roce 1920 se přiklonil k bolševikům a vstoupil do KSR(b). V letech 1917—1920 byl členem vedení moskevského dělnického družstva, 1921—1926 předsedou vedení Ústředního svazu spotřebních družstev (viz též sv. 37). — 248

CHRJAŠČEVOVÁ A. I. (1868—1934) — odbornice v oblasti statistiky. Po Říjnové revoluci pracovala v petrohradském oddělení evidence a organizovala sčítání lidu v roce 1916 a 1917. V letech 1918—1926 vedla oddělení zemědělské evidence Ústředního statistického úřadu. — 308

CHVESIN T. S. (1894—1938) — člen SDDSR od roku 1911. V roce 1917 byl členem výkonného výboru saratovského sovětu dělnických zástupců. Za občanské války velel 4. armádě Východního frontu, 8. armádě Jižního frontu a poté byl velitelem skupiny expedičních vojsk určených k likvidaci kontrarevolučního povstání na Donu. V dalších letech zastával různé odpovědné stranické a státní funkce: byl generálním zástupcem Státní vývozní a dovozní kanceláře RSFSR v Berlíně, předsedou Státní plánovací komise SSSR, místopředsedou moskevského sovětu, členem byra saratovského krajského výboru strany a náměstkem lidového komisaře komunálního hospodářství RSFSR. — 362, 367

IBRAHIMOV J. I. (1895—1961) — aktivní účastník Říjnové revoluce na severní frontě. V roce 1918 byl členem vojenského politického štábu Turkestánské republiky a jejího Ústředního výkonného výboru. V roce 1919 patřil k členům muslimského vojenského kolegia při lidovém komisariátu vojenství a námořnictva. V roce 1920 byl členem revoluční vojenské rady Turkestánské fronty. V roce 1921 působil jako člen kolegia lidového komisariátu vnitra Turkestánské republiky. V dalších letech pracoval v hospodářských a zásobovacích orgánech. — 84

ILJA — viz Civcivadze I. V.

ILJIN F. N. (1876—1944) — člen SDDSR od roku 1897. Od roku 1907 žil v emigraci. Po Říjnové revoluci zastával vedoucí funkce ve státních a stranických orgánech, např. v moskevském sovětu, Nejvyšším soudu a ve Státní plánovací komisi RSFSR. — 226

ILJINOVÁ M. V. (nar. 1895) — členka SDDSR od roku 1914. Za pobytu ve Švýcarsku překládala stranickou literaturu. V roce 1918 pracovala v úřadu pro tisk při sovětské misi v Bernu. V roce 1919 přijela do Moskvy; zabývala se literární a redaktorskou činností. — 226

IOFFE A. A. (1883—1927) — významný sovětský diplomat. Do sociálně demokratického hnutí se zapojil koncem 90. let. Na VI. sjezdu SDDSR(b) byl zvolen členem jejího ústředního výboru. V říjnových dnech 1917 se stal členem vojenského revolučního výboru v Petrohradu. V roce 1918 se hlásil k «levým komunistům». Při brestlitevských jednáních byl nejdříve vedoucím, později členem sovětské mírové delegace; v poslední fázi jednání působil jako poradce. V dalších letech pracoval v diplomatických službách (viz též sv. 35). — 65, 101—102, 109—112, 118, 126—127, 133, 135—139, 161, 213—215, 219—220, 227, 231—232, 339, 354, 377, 432

IONOV I. I. (1887—1942) — člen SDDSR od roku 1904. Od ledna 1918 řídil vydavatelství petrohradského sovětu, poté vedl petrohradskou pobočku Státního nakladatelství. V letech 1928—1929 stál v čele nakladatelství Zemlja i fabrika a Akademkniga, v dalších letech nakladatelství Meždunarodnaja kniga a řídil vydavatelství Aeroflot. — 323

IVANOV — předseda uněčské organizace KSR(b) v Černigovské gubernii. — 239—240

IVANOV A. V. (1888—1963) — dělník Putilovova závodu (dnes závod S. M. Kirova) v Petrohradu od roku 1907. V dubnu 1918 byl zvolen předsedou celozávodní komise pro zajištění potravin pro dělníky. Od roku 1924 se jako inženýr podílel na výstavbě elektráren. — 93

IVANOV N. I. (1883—1937) — dělník, člen SDDSR od roku 1905. Účastnil se revoluce 1905—1907 v Lugansku [Vorošilovgrad] a Sevastopolu. V roce 1917 stál v čele petrohradského obvodního bolševického výboru. Po Říjnové revoluci byl místopředsedou a později předsedou Svazu petrohradských kovodělníků a členem představenstva Celoruské ústřední rady odborů. V polovině roku 1918 byl jmenován komisařem práce Svazu komun Severní oblasti, později byl vedoucím guberniálního oddělení práce v Petrohradu. V dalších letech zastával vedoucí funkce v odborech, v hospodářských a státních orgánech. — 290

IVANOV V. G. (vl. jm. Kavkazskij) (1888—1937) — člen SDDSR od roku 1907. V letech 1917—1918 byl členem tifliského [tbiliského] výboru strany, pracoval v představenstvu východního útvaru Ústředního výboru námořního loďstva a byl náčelníkem vojenského mobilního oddílu moskevského vojenského okruhu. Do roku 1921 působil na frontách občanské války. V dalších letech zastával různé odpovědné funkce v hospodářských orgánech. — 142, 156

IVANOV V. I. — od roku 1918 komisař pro vojenské a politické záležitosti ve voroněžském okresu. — 143

IVANOVÁ V. S. (nar. 1880) — v letech 1917—1918 učitelka ve školách pervitinské volosti tverského újezdu Tverské gubernie. Od května 1920 pracovala jako knihovnice v pervitinské okresní knihovně. — 259—260

IVAŠČENKO D. J. (1892—1947) — člen KSR(b) od roku 1918. V roce 1918 byl komisařem stanice Orša. Od roku 1920 pracoval v orgánech mimořádné komise v Bělorusku, u pohraničního vojska a v sovětských státních a stranických kontrolních orgánech. — 137

JAKOVLEV I. J. (1848—1930) — významný čuvašský spisovatel, pedagog a překladatel, sestavitel čuvašské abecedy, autor čuvašského slabikáře. V roce 1868 založil v Simbirsku [Uljanovsk] první čuvašskou školu. Od roku 1875 působil jako okruhový inspektor čuvašských škol a vedl Ústřední čuvašskou školu, kde působil do roku 1922. — 81—82

- JAKOVLEV N. N. (1886—1918) — člen SDDSR od roku 1904. Stranicky pracoval v Moskvě a Charkově. Stál v čele boje za nastolení sovětské moci na Sibiři a podílel se na založení Rudé gardy Sibiře. V prosinci 1917 byl předsedou III. západosibiřského sjezdu, poté předsedou západosibiřského krajského sovětu v Omsku. Měl velký podíl na organizaci přepravy obilí do centrálních oblastí země. Od února 1918 byl předsedou Ústředního výkonného výboru sovětu Sibiře. Byl zastřelen bělogvardějci. — 76
- JAKUBOV A. S. (1882—1923) — člen SDDSR od roku 1900. Stranicky pracoval v Tiflisu [Tbilisi], Moskvě a na Sibiři. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování RSFSR, členem Revoluční vojenské rady republiky a lidovým komisařem dělnicko-rolnické inspekce Ukrajiny. — 119—120
- JANSON J. D. (1886—1939) — člen SDDSR od roku 1904. Od září 1917 byl členem irkutského výboru SDDSR(b) a v době Říjnové revoluce členem irkutského revolučního výboru, komisařem financí a předsedou irkutského sovětu. V dalších letech zastával odpovědné funkce ve státních orgánech. — 425
- JAROSLAVSKIJ J. M. (1878—1943) — člen SDDSR od roku 1898. Za Říjnové revoluce se stal členem vojenského revolučního výboru a byl jedním z vůdců ozbrojeného povstání v Moskvě. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné stranické funkce (viz též sv. 15). — 257
- JAROŠENKO N. A. (1846—1898) — ruský realistický malíř. — 282
- JEFIMOVÁ J. A. — 313
- JEFREMOV D. I. (vl. jm. Štejman M. J.) (1881—1925) — člen SDDSR od roku 1902. Stranicky pracoval v Petrohradu. Od května do září 1918 byl tajemníkem moskevského výboru strany a od září 1918 do října 1919 členem revoluční vojenské rady 10. armády. Poté řídil Jekatěrinskou dráhu a byl komisařem Doněcké dráhy. Od roku 1921 vykonával funkci předsedy Hlavní správy státního pojištění SSSR. — 379, 394, 402
- JEMELJANOV N. A. (1871—1958) — dělník, člen SDDSR od roku 1904. Aktivně se účastnil revoluce v letech 1905—1907 a únorové revoluce 1917. Na příkaz strany ukryval v červenci a srpnu roku 1917 v Razlivu V. I. Lenina před slídily prozatímní vlády. Podílel se na dobytí Zimního paláce. Po Říjnové revoluci pracoval v různých od-

povědných funkcích. V roce 1918 byl vojenským komisařem a v roce 1919 předsedou výkonného výboru sestoreckého sovětu.
— 124, 311, 340

JEMELJANOVÁ A. — viz Kuzněcovová A. J.

JUDOVSKIJ V. G. (1880—1949) — člen SDDSR od roku 1903. V roce 1917 pracoval v petrohradském výboru SDDSR(b). Od října 1917 byl členem oděského oblastního výboru strany. Na sjezdu Rumčero-
rodu (Ústředního výkonného výboru sovětu Rumunského frontu, Černomořského loďstva a Oděské oblasti) byl zvolen jeho předsedou. V lednu 1918 byl předsedou revolučního výboru, který zorganizoval povstání proti ukrajinským nacionalistům a bělogvardějcům. V dalších letech zastával odpovědné funkce ve stranických orgánech a zabýval se pedagogickou činností. — 423

JUNIUS — viz Luxemburgová Rosa

JURENEV K. K. (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Od roku 1913 do července 1917 byl jedním z vůdců petrohradské organizace mezirajonovců. Po Říjnové revoluci pracoval na odpovědných místech v sovětských orgánech. Byl členem kolegia lidového komisiariátu vojenství a vojenského námořnictva, pracoval ve vojenské revoluční radě Východního a později Západního frontu. V roce 1920 se stal členem moskevského výboru KSR(b). Od června 1921 pracoval v diplomatických službách. — 378, 388, 397, 411, 415

JURJEV A. M. (vl. jm. Alexejev) — v roce 1918 předseda menševicko-
eserského výkonného výboru murmanského krajského sovětu.
— 131

KAJUROV V. N. (1876—1936) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1900. V létě 1918 vedl zásobovací oddíl v Kazaňské gubernii; později pracoval v politickém oddělení 5. armády Východního frontu (viz též sv. 36). — 150, 154, 208, 312

KALEDIN A. M. (1861—1918) — generál carské armády, donský kozácký ataman. Po Říjnové revoluci stál v čele kozácké kontrarevoluce na Donu, podílel se na vytvoření bělogvardějské »dobrovolnické armády« a vedl kozáckou vzpouru. V lednu 1918 se po porážkách na frontě zastřelil. — 35, 52, 419—420

KALININ F. I. (1882—1920) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové

revoluci se stal členem kolegia lidového komisariátu školství a osvěty a jedním z vedoucích pracovníků Proletkultu (viz též sv. 19). — 308

KALININ M. I. (1875—1946) — významný činitel komunistické strany a sovětského státu, člen strany od roku 1898. Po Říjnové revoluci vykonával funkci městského starosty Petrohradu a poté komisaře pro městské komunální hospodářství. V březnu 1919 se stal předsedou Celoruského ústředního výkonného výboru, v roce 1922 předsedou Ústředního výkonného výboru SSSR a v roce 1938 předsedou prezidia Nejvyššího sovětu SSSR. Od roku 1919 byl členem ÚV, od roku 1926 členem politického byra ÚV VKS(b). V roce 1944 mu byl udělen titul hrdina socialistické práce. Je autorem četných prací o otázkách socialistické výstavby a komunistické výchovy (viz též sv. 31). — 280, 326, 357, 370, 448

KAMENEV L. B. (vl. jm. Rozenfeld) (1882—1936) — člen SDDSR od roku 1901. Od roku 1908 žil v emigraci, byl členem redakce listu Proletarij. V roce 1914 ho ÚV SDDSR vyslal do Ruska — vedl sociálně demokratickou frakci v dumě a redigoval Pravdu. Po Říjnové revoluci zastával řadu významných funkcí: byl předsedou moskevského sovětu, náměstkem předsedy rady lidových komisařů a členem politického byra ÚV (viz též sv. 45). — 47, 215—216, 242, 252, 291, 301, 309, 335, 339, 342, 354—355, 376, 390—391, 447

KAMENEV S. S. (1881—1936) — důstojník carské armády (plukovník); po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. V občanské válce 1918—1920 byl velitelem vojsk Východního frontu a od července 1919 do dubna 1924 vrchním velitelem ozbrojených sil. V letech 1925—1926 byl náčelníkem štábu, hlavním inspektorem Rudé armády a členem Revoluční vojenské rady SSSR. Od roku 1927 vykonával funkci náměstka lidového komisaře vojenství a námořnictva. V roce 1930 vstoupil do VKS(b). — 364, 378, 398

KAMINSKIJ G. N. (1895—1938) — člen SDDSR od roku 1913. V roce 1917 působil jako zmocněnec moskevského oblastního byra SDDSR(b) v Tule. Po Říjnové revoluci vykonával v Tule funkci předsedy guberniálního výboru strany a výkonného výboru guberniálního sovětu. Byl členem revoluční vojenské rady 2. armády. Od roku 1920 pracoval jako tajemník ÚV Komunistické strany Ázerbájdžánu a byl předsedou bakuského sovětu. Od roku 1922 zastával různé vedoucí funkce ve stranickém a státním aparátu a v odborech v Moskvě. V letech 1934—1936 byl lidovým komisařem zdravot-

nictví RSFSR, 1936—1937 pak lidovým komisařem zdravotnictví SSSR. — 315, 383—384

KARACHAN L. M. (1889—1937) — sovětský diplomat. Do revolučního hnutí se zapojil v roce 1904. V roce 1903 vstoupil v Petrohradu do mezirajonovské organizace SDDSR, členem bolševické strany se stal roku 1917. V letech 1917—1918 působil jako tajemník a člen sovětské mírové delegace na jednáních v Brestu Litevském [Brest]. Od roku 1918 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí: byl členem jeho kolegia a náměstkem lidového komisaře (viz též sv. 35). — 42, 65, 67, 87, 219—220

KARELIN V. A. (1891—1938) — jeden ze zakladatelů strany levých eserů a člen jejího ústředního výboru. V prosinci 1917 se stal lidovým komisařem státního majetku. V roce 1918 se jako člen sovětské delegace účastnil jednání o uzavření brestlitevského míru. Po podepsání brestlitevské mírové smlouvy odešel v březnu 1918 z rady lidových komisařů. Byl jedním z organizátorů vzpoury levých eserů v červenci 1918. Po potlačení vzpoury emigroval. — 90

KARPOV L. J. (1879—1921) — chemik, člen SDDSR od roku 1897; po II. sjezdu SDDSR bolševik. V roce 1910 zakončil studium na Vysoké škole technické v Moskvě; zabýval se vědeckou prací v oboru chemie. Od roku 1918 byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, řídil chemický průmysl. Z jeho podnětu byl založen vědeckovýzkumný fyzikálně-chemický institut (dnes nese jeho jméno). — 75, 435

KARTASOV A. V. (nar. 1875—1952) — kadet, profesor církevních dějin. V roce 1917 byl vrchním prokurátorem církevního synodu, později členem bělogvardějské Juděničovy vlády. — 68

KASPAROV V. M. (1883—1917) — člen SDDSR od roku 1904. Za první světové války žil v Bernu, zúčastnil se bernské konference zahraničních sekcí SDDSR a byl zvolen členem výboru zahraničních organizací této strany (viz též sv. 49). — 36

KASPAROVÁ J. M. — viz Popovová J. M.

KAUTSKY Karl (1854—1938) — jeden z významných představitelů německé sociální demokracie a II. internacionály; zpočátku marxista, později renegát marxismu a ideolog centrismu (viz též sv. 37). — 213—215, 219—220, 229, 235—236

- KEDROV M. S. (1878—1941) — stranický a státní činitel, člen SDDSR od roku 1901, bolševik. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia lidového komisariátu vojenství. V květnu 1918 organizoval obranu severních oblastí. Od března 1919 byl členem kolegia Celoruské mimořádné komise (viz též sv. 47). — 55, 175, 202, 429
- KERENSKIJ A. F. (1881—1970) — eser, poslanec IV. státní dумы. Po únorové revoluci 1917 byl ministrem spravedlnosti, ministrem vojenství a vojenského námořnictva, poté ministerským předsedou prozatímní vlády a vrchním velitelem armády. Po Říjnové revoluci aktivně bojoval proti sovětské moci. V roce 1918 emigroval (viz též sv. 35). — 249
- KLEVEJEV A. (zemř. 1918) — člen KSR(b) od roku 1918. Působil jako mimořádný komisař turkestánského lidového komisariátu pro národnostní záležitosti. V roce 1918 byl místopředsedou turkestánského Ústředního výkonného výboru sovětů. — 84
- KOBOZEV P. A. (1878—1941) — člen SDDSR od roku 1898. Stranicky pracoval v Rize a Orenburgu. Od listopadu 1917 do února 1918 působil jako mimořádný komisař Orenbursko-turgajské oblasti, poté byl jmenován mimořádným komisařem do Střední Asie a vykonával funkci předsedy revoluční vojenské rady Východního frontu. V roce 1919 byl členem komise pro záležitosti Turkestánu při CÚVV a RLK RSFSR. V letech 1919—1920 působil jako člen kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce a 1922—1923 jako předseda rady ministrů Dálnovýchodní republiky. V dalších letech se věnoval vědecké a pedagogické činnosti. — 88, 143, 159—160
- KOGAN D. M. — v letech 1918—1919 člen kolegia kurské kanceláře Ústředního výkupního byra při lidovém komisariátu zásobování RSFSR. — 275, 283, 285
- KOKOŠKIN F. F. (1871—1918) — buržoazní politik a publicista, kadet. Po únorové revoluci 1917 se stal ministrem prozatímní vlády (viz též sv. 14). — 43
- KOLČAK A. V. (1873—1920) — admirál carského vojenského loďstva, monarchista, v letech 1918—1919 jeden z hlavních vůdců ruské kontrarevoluce. Po Říjnové revoluci se prohlásil za podpory amerických, britských a francouzských imperialistů za nejvyššího vládce Ruska a postavil se do čela vojenské buržoazně statkářské diktatury

na Uralu, Sibiři a Dálném východě. 7. února 1920 byl na základě usnesení irkutského revolučního výboru popraven. — 288, 292, 300, 336, 351, 356, 396—397, 415

KOLEGAJEV A. L. (1887—1937) — člen eserské strany od roku 1906. V prosinci 1917 se stal členem rady lidových komisařů jako lidový komisař zemědělství. V březnu 1918 na protest proti uzavření breštlitevského míru z rady lidových komisařů odešel. Po potlačení vzpoury levých eserů v červenci 1918 vystoupil z eserské strany a v listopadu 1918 se stal členem KSR(b). Pracoval jako náčelník zásobování Jižního frontu a člen revoluční vojenské rady tohoto frontu (viz též sv. 35). — 56, 70—71, 80, 141, 309, 352—353, 361, 367

KOLESNIKOVÁ N. N. (vl. jm. Drobinská) (1882—1964) — členka SDDSR od roku 1904. Účastnila se prosincového ozbrojeného povstání v Moskvě v roce 1905. V letech 1907—1916 stranicky pracovala v Baku, byla členkou bakuského výboru strany. V roce 1917 pracovala jako tajemnice moskevského okruhového výboru SDDSR(b), v následujícím roce pak jako lidová komisařka školství a osvěty bakuské komuny. Od konce roku 1918 do srpna 1919 vykonávala funkci místopředsedkyně astrachaňského guberniálního výboru KSR(b). Později pracovala v Hlavním výboru pro politickou osvětu, dále jako náměstkyně lidového komisaře školství a osvěty Ázerbájdžánu, v moskevském výboru a v jaroslavském guberniálním výboru strany. Byla také rektorkou Akademie komunistické výchovy N. K. Krupské a pracovnící Institutu Marxe—Engelse—Lenina při ÚV VKS(b) a Ústředním muzeu V. I. Lenina. — 278

KOLESOV F. I. (1891—1940) — člen SDDSR od roku 1917. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce v Turkestánu. Od listopadu 1917 do listopadu 1918 vykonával funkci předsedy rady lidových komisařů Turkestánské republiky. V letech 1919—1922 se zabýval politickou činností v Rudé armádě. Od roku 1923 do roku 1928 pracoval v různých odpovědných funkcích v hospodářských orgánech, později pak v Moskvě jako architekt. — 148, 197—198

KOLLONTAJOVÁ A. M. (1872—1952) — účastnice revolučního hnutí od 90. let. Po Říjnové revoluci byla lidovou komisařkou sociálního zabezpečení, v roce 1920 vedla oddělení ÚV KSR(b) pro práci mezi ženami. Od roku 1923 zastávala různé diplomatické funkce (viz též sv. 34). — 229

KOSIOR S. V. (1889—1939) — člen SDDSR od roku 1907. Stranicky pracoval v Donbasu, Charkově, Kyjevě a Moskvě a po únorové revoluci 1917 v Petrohradu; byl členem petrohradského výboru (bolševiků). Od roku 1918 zastával různé stranické funkce na Ukrajině. Od listopadu 1922 vykonával funkci tajemníka sibiřského byra ÚV KSR(b) a od roku 1925 byl tajemníkem ÚV VKS(b). V roce 1927 se stal kandidátem a v roce 1930 členem politického byra ÚV VKS(b). Byl také členem předsednictva Ústředního výkonného výboru SSSR a od roku 1937 poslancem Nejvyššího sovětu SSSR. Od ledna 1938 zastával funkci místopředsedy rady lidových komisařů SSSR (viz též sv. 44). — 17

KOSTAJEV F. V. (nar. 1878) — důstojník carské armády. Po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. V roce 1918 působil jako náčelník štábu Severního frontu, později jako náčelník štábu Revoluční vojenské rady republiky. V dalších letech byl profesorem na Vojenské akademii generálního štábu. — 364

KOSTĚLOVSKÁ M. M. (1878—1964) — členka SDDSR od roku 1903. Stranicky pracovala v Jekatěrinodaru [Krasnodar], Jaltě, Oděse a Moskvě. Po únorové revoluci 1917 se stala tajemnicí preseňského obvodního výboru SDDSR(b) v Moskvě. Byla aktivní účastnicí říjnového ozbrojeného povstání v Moskvě. Za občanské války působila jako náčelnice politického oddělení 2. armády Východního frontu. Později zastávala řídicí funkce ve stranickém aparátu a v letech 1921—1922 byla tajemnicí baumanského výboru v Moskvě. V dalších letech se zabývala vydavatelskou činností. — 305, 342

KOZLOV — člen pervitinského volostního výboru vesnické chudiny tverského újezdu. — 259

KOZLOWSKI M. (1876—1927) — činitel polského a ruského revolučního hnutí, člen SDDSR od roku 1900, bolševik. Po Říjnové revoluci zastával funkci předsedy petrohradské mimořádné vyšetřovací komise, poté byl členem kolegia lidového komisariátu spravedlnosti a předsedou malé rady lidových komisařů. V roce 1919 se stal lidovým komisařem spravedlnosti Litevské a Běloruské republiky (viz též sv. 34). — 28

KOZMIN P. A. (1871—1936) — inženýr technolog, posléze doktor technických věd, profesor. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování a komisařem zásobování vesnice ze-

- mědělskými stroji; později byl místopředsedou mimořádné porady o obraně. Od roku 1920 vedl výrobní oddělení Hlavní správy mlýnského průmyslu. Podílel se na přípravě plánu elektrifikace Ruska (GOELRO). Od roku 1921 se zabýval pedagogickou a vědeckou činností. — 37, 121
- KOŽEVNIKOV I. S. (1879—1931) — v roce 1918 hlavní komisař pro organizování bojových družin na území sovětských republik v jižní části Ruska. — 57—58
- KRASIKOV P. A. (1870—1939) — člen SDDSR od roku 1892. Roku 1917 byl členem petrohradského sovětu dělnických zástupců. Po Říjnové revoluci zastával řadu odpovědných funkcí v právních institucích: byl předsedou vyšetřovací komise pro boj s kontrarevolucí, později členem kolegia lidového komisariátu spravedlnosti, od roku 1924 prokurátorem Nejvyššího soudu a v letech 1933—1938 zástupcem předsedy Nejvyššího soudu SSSR (viz též sv. 10). — 28
- KRASIN L. B. (1870—1926) — sovětský státník a diplomat, člen SDDSR od roku 1898. V roce 1918 se zúčastnil jednání o uzavření hospodářské smlouvy s Německem. Pomáhal organizovat zásobování Rudé armády, byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, lidovým komisařem obchodu a průmyslu a lidovým komisařem dopravy. Od roku 1919 pracoval v diplomatických službách, od roku 1920 byl lidovým komisařem zahraničního obchodu (viz též sv. 37). — 110, 136—137, 188, 218, 291, 310, 315, 341, 445
- KRASNOV P. N. (1869—1947) — generál carské armády. V letech 1918—1919 byl velitelem kozácké bělogvardějské armády na Donu (viz též sv. 35). — 237, 273
- KRESTINSKIJ N. N. (1883—1938) — člen SDDSR od roku 1903. V letech 1918—1921 byl lidovým komisařem financí RSFSR a od roku 1919 zároveň tajemníkem ÚV KSR(b). V roce 1918 vystupoval společně s »levými komunisty« proti uzavření brestlitevského míru. Za diskuse o odborech v letech 1920—1921 byl stoupencem platformy Trockého. V letech 1921—1930 působil jako zplnomocněný zástupce SSSR v Německu, poté zastával funkci náměstka lidového komisaře zahraničních věcí SSSR. V roce 1937 byl vyloučen ze strany. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 257, 291—292, 315, 347, 370, 375—376, 391, 408

KRUPSKÁ N. K. (1869—1939) — žena a spolupracovnice V. I. Lenina, účastnice revolučního hnutí od 90. let. Po Říjnové revoluci byla členkou kolegia lidového komisariátu školství a osvěty a do konce života pracovala v odpovědných funkcích politickoosvětových institucí. Významně se podílela na utváření sovětského školství a pedagogiky. Je autorkou řady prací o školství, komunistické výchově a ženském hnutí (viz též sv. 7). — 37—38, 154, 325, 349

KRYLENKO N. V. (1885—1940) — člen SDDSR od roku 1904. Aktivně se zúčastnil Říjnové revoluce. Jako člen výboru pro vojenské a námořní záležitosti byl na II. celoruském sjezdu sovětů zvolen do rady lidových komisařů, později se stal prvním sovětským vrchním velitelem. Od roku 1918 působil v justičních orgánech (viz též sv. 36). — 24, 42, 49—50, 67, 291, 422

KRŽIŽANOVSKÁ-NĚVZOROVÁ Z. P. (1869—1948) — členka SDDSR od roku 1898. Po Říjnové revoluci zastupovala v lidovém komisariátu školství a osvěty vedoucího odboru pro mimoškolní vzdělávání (viz též sv. 46). — 289

KUDINSKIJ (zemř. 1918) — eser maximalista. V listopadu 1917 pomáhal zlikvidovat pokus Kerenského a Krasnova o vojenské potlačení VŘSR. Později organizoval v Novgorodské a Petrohradské gubernii kombinované oddíly pro boj proti kontrarevoluci a byl velitelem všech severních vojenských revolučních oddílů. Poté působil jako komisař hlavního stanu vrchního velitele. — 60—61, 105

KUDRJAŤEV A. P. — vedoucí knihovnického oddělení lidového komisariátu školství a osvěty. — 282

KUJBYŠEV V. V. (1888—1935) — člen SDDSR od roku 1904. Stranicky pracoval v Omsku, Petrohradu, Tomsku, Charkově, Samaře [Kujbyšev] a v dalších městech. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce, byl organizátorem ozbrojeného povstání v Samaře. V letech 1918—1919 byl komisařem a členem revoluční vojenské rady jižní skupiny vojsk na východní frontě (viz též sv. 44). — 74—75, 431

KUN Béla (1886—1939) — činitel maďarského a mezinárodního dělnického hnutí, jeden ze zakladatelů a vůdců Komunistické strany Maďarska. Po založení Maďarské republiky rad se stal faktickým vůdcem maďarské sovětské vlády, kde oficiálně zastával funkci lidového komisaře zahraničních věcí a vojenství. Od roku 1920 žil v emigraci v SSSR. V letech 1921—1936 byl členem exekutivy Ko-

munistické internacionály (viz též sv. 38). — 320, 357, 409—410, 441—442

KURAJEV V. V. (1892—1938) — člen SDDSR od roku 1912. Po Říjnové revoluci předsedal výkonnému výboru penzského guberniálního sovětu a zastával funkci tajemníka penzského guberniálního výboru strany. Od října 1918 byl členem kolegia lidového komisariátu zemědělství. V občanské válce byl členem revoluční vojenské rady několika armád. Ve třicátých letech se stal obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 42). — 171, 177

KURSKIJ D. I. (1874—1932) — člen SDDSR od roku 1904. V říjnových dnech 1917 byl členem vojenského revolučního výboru v Oděse, v letech 1919—1920 členem Revoluční vojenské rady republiky. V letech 1918—1928 vykonával funkci lidového komisaře spravedlnosti RSFSR (viz též sv. 45). — 91, 291—292, 314, 316

KUTUZOV A. V. (1892—1942) — člen SDDSR od března 1917, novinář. V roce 1917 přispíval do armádního bolševického listu ve Sveaborgu [Suomenlinna]. V roce 1918 působil jako guberniální komisař pro tisk v Penze; byl redaktorem listu Penzenskaja Bědnosta, Penzenskaja kommuna a dalších, dále vojenským dopisovatelem Pravdy a Ruské tiskové agentury (ROSTA) na východní frontě. Od roku 1922 pracoval v Moskvě v různých tiskových orgánech (TASS, Večerňaja Moskva). — 177

KUZMIN — 42

KUZMIN N. K. — v roce 1918 náčelník Rudé gardy charkovského okruhu. — 46

KUZMIN N. N. (1883—1939) — člen SDDSR od roku 1903. Stranicky pracoval na severu Ruska. V letech 1917—1918 působil jako komisař Jihozápadního frontu. Od srpna 1918 byl vojenským komisařem 6. armády, poté členem revoluční vojenské rady nejdříve 3. a pak 6. armády, vojenským velitelem Baltského loďstva, velitelem 12. armády a zástupcem velitele Baltského loďstva. V letech 1925—1934 se stal členem revoluční vojenské rady a náčelníkem politické správy Turkestánského frontu, dále náčelníkem Hlavní správy vojenských škol dělnicko-rolnické Rudé armády, členem revoluční vojenské rady a náčelníkem politické správy sibiřského vojenského okruhu. Později pracoval v diplomatických službách a vykonával různé funkce v hospodářských a stranických orgánech. — 321

KUZNECOVÁ A. J. (1878—1963). — 255

KÜHLMANN Richard von (1873—1948) — od srpna 1917 do července 1918 státní tajemník zahraničních věcí Německa. Vedl německou delegaci při mírových jednáních v Brestu Litevském [Brest]. Zaujímal protisovětské stanovisko. — 133

KVIRING E. I. (1888—1937) — člen SDDSR od roku 1912. Stranicky pracoval v Petrohradu a Jekatěrinoslavi [Dněpropetrovsk]. Po únorové revoluci 1917 patřil k vůdcům jekatěrinoslavské bolševické organizace. V roce 1919 vykonával funkci předsedy Nejvyšší národohospodářské rady Ukrajiny a poté zastupoval náčelníka politické správy 12. armády. V letech 1920—1921 byl členem delegace na mírových jednáních v Polsku. Od roku 1923 do roku 1925 zastával funkci tajemníka ústředního výboru KSU(b). Od roku 1925 byl místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady Ukrajiny, Státní plánovací komise SSSR a vykonával další odpovědné funkce. — 377

LABOURBOVÁ Jeanne Marie (1879—1919) — dcera činitele Pařížské komuny. V roce 1896 odjela do Ruska a působila zde jako učitelka. Od roku 1917 pak pracovala v moskevské organizaci SDDSR(b). V roce 1918 organizovala v Moskvě tzv. francouzskou komunistickou skupinu. Od února 1919 pracovala ilegálně mezi intervenčními vojsky v Oděse a redigovala list *Le Communiste* vydávaný pro francouzské vojáky a námořníky. V březnu 1919 byla zatčena francouzskou kontrarozvědkou a popravena. — 187

LACIS M. I. (vl. jm. Sudrabs J. F.) (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Po Říjnové revoluci byl členem kolegia lidového komisariátu vnitra a kolegia Celoruské mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi (viz též sv. 37). — 75, 139, 390

LANDER K. I. (1884—1937) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Lotyšsku, Moskvě, Petrohradu, Samaře [Kujbyšev] a v dalších městech. Aktivně se účastnil revoluce v letech 1905—1907 v Moskvě. V roce 1917 byl členem minského a severozápadního oblastního výboru SDDSR(b). Po nastolení sovětské moci v Bělorusku vykonával funkci předsedy rady lidových komisařů Západní oblasti. Od května 1918 působil jako lidový komisař státní kontroly RSFSR. Po občanské válce se zabýval vědeckou a literární činností. — 286, 288

LARIN J. (vl. jm. Lurje M. A.) (1882—1932) — člen SDDSR(b) od roku

1917, dříve menševik. Roku 1918 vedl výbor pro hospodářskou politiku NNHR (viz též sv. 35). — 72, 109—110, 112, 158

LAŠEVIČ M. M. (1884—1928) — člen SDDSR od roku 1901. Stranicky pracoval v různých městech. Po Říjnové revoluci pracoval v sovětech a v armádě. Na VII. sjezdu KSR(b) byl zvolen do ústředního výboru. Od listopadu 1918 do března 1919 velel 3. armádě, později byl členem revoluční vojenské rady Východního frontu (viz též sv. 39). — 130, 150—151, 256, 364, 378, 388, 390, 396—397, 399—400, 410—411, 415

LATUKKA Jukka (1884—1925) — finský novinář, člen Sociálně demokratické strany Finska od roku 1904, později komunista. Po porážce finské dělnické revoluce v roce 1918 žil v Petrohradu. — 186

LAZZARI Constantino (1857—1927) — významný činitel italského socialistického hnutí, jeden ze zakladatelů Italské dělnické strany a Italské socialistické strany. V letech 1912—1919 vykonával funkci generálního tajemníka Italské socialistické strany. Po Říjnové revoluci vystupoval na podporu sovětského státu (viz též sv. 44). — 250

LEBEDĚV S. I. — předseda těmnikovského sovětu v Tambovské gubernii v roce 1918. — 132

LEDOVSKIJ V. I. (nar. 1886) — od května 1918 komisař moskevského dopravního okruhu. Později byl náčelníkem Ústřední správy dopravní osvěty. — 157

LEGIEN Karl (1861—1920) — německý pravicový sociální demokrat, jeden z vedoucích představitelů německých odborů, revizionista (viz též sv. 38). — 127

LEJTEJZEN M. G. (1897—1939) — člen SDDSR od března 1917, účastník Říjnové revoluce. V roce 1918 byl pracovníkem sovětského vyslanectví ve Švýcarsku, později pobýval služebně ve Stockholmu. Koncem roku 1918 byl zatčen na cestě do Moskvy a obviněn z revoluční propagandy. V roce 1919 byl na žádost sovětské vlády osvobozen. Do roku 1923 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí. Později se zabýval vědeckou činností. — 225, 295

LENIN V. I. (vl. jm. Uljanov) (Petrov P.) (1870—1924) — viz Sebrané spisy 1—45, oddíl Životopisná data. — 17—19, 21—29, 31, 33—90, 92—97, 100—143, 145—163, 165—171, 173—203, 205—221, 223—327, 329—331, 333—344, 347—416, 419—451

LEŠČINSKIJ V. M. (1887—1919) — inženýr spojař. V letech 1916 až 1918 byl náčelníkem tverské [kalininské] přijímací rozhlasové stanice. V roce 1918 založil společně s M. A. Bončem-Brujevičem nižněnovgorodskou radiotechnickou laboratoř, od srpna 1918 působil jako její ředitel. — 436—437

LIEBKNECHT Karl (1871—1919) — význačný činitel německého a mezinárodního dělnického hnutí. Za první světové války zastával revoluční a internacionalistické stanovisko. V roce 1916 byl odsouzen k nuceným pracím. Za listopadové revoluce 1918 v Německu stál spolu s R. Luxemburgovou v čele avantgardy německých dělníků, redigoval list Die Rote Fahne, byl jedním ze zakladatelů Komunistické strany Německa a jedním z vůdců povstání berlínských dělníků v lednu 1919. Po potlačení povstání byl bestiálně zavražděn bandami Noskeho (viz též sv. 37). — 126, 191, 225, 231, 299

LITORIN I. V. — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1918—1919 byl novgorodským guberniálním komisařem zásobování, od května 1919 pak předsedou okruhového zásobovacího výboru 7. armády Západního frontu. — 358

LITVINENKO (zemř. 1922) — jeden z vůdčích představitelů ukrajinské strany levých eserů (borořbistů). V roce 1919 pracoval v ukrajinské radě lidových komisařů jako zástupce ústředního výboru strany borořbistů a byl lidovým komisařem financí. V březnu 1920 se stal členem KSR(b). Na podzim roku 1922 byl zastřelen bandami petljurovců. — 375

LITVINOV M. M. (1876—1951) — významný stranický a státní činitel, sovětský diplomat, člen SDDSR od roku 1898. Zastupoval ÚV SDDSR v mezinárodním socialistickém byru a byl členem bolševické sekce v Londýně. Po Říjnové revoluci byl zplnomocněným zástupcem RSFSR ve Velké Británii. V roce 1918 byl jmenován členem kolegia lidového komisariátu zahraničních věcí (viz též sv. 8). — 220, 350—352

LOYD GEORGE David (1863—1945) — britský státník a diplomat, vůdce liberální strany. V letech 1916—1922 se snažil ve funkci ministerského předsedy posílit pozice britského imperialismu na Blízkém a Středním východě a na Balkáně a tvrdě potlačoval národně osvobozené hnutí v koloniálních a závislých zemích. Po Říjnové revoluci byl jedním z inspirátorů a organizátorů vojenské intervence a blokády sovětského státu (viz též sv. 22). — 350—351

- LOMOV A. (vl. jm. Oppokov G. I.) (1888—1938) — člen SDDSR od roku 1903. V letech 1918—1921 byl členem předsednictva a místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady (viz též sv. 34). — 368
- LONGUET Jean Laurent Frédéric (1876—1938) — jeden z významných činitelů Francouzské socialistické strany a II. internacionály, publicista, vnuk Karla Marxe, syn Jenny Marxové a Charlese Longueta. Byl jedním ze zakladatelů a redaktorů orgánu francouzských centristů listu *Le Populaire* (viz též sv. 37). — 224
- LORENC I. L. (1890—1941) — člen KSR(b) od roku 1919. V roce 1918 působil jako tajemník diplomatického zastupitelství RSFSR v Berlíně. V roce 1919 se podílel na činnosti sekretariátu I. kongresu Komunistické internacionály. V letech 1919—1920 pracoval v Západním frontu jako zástupce komisaře a jako komisař dělostřelectva 15. armády. Později pracoval v diplomatických službách, byl zplnomocněným zástupcem postupně v Litvě, Finsku, Lotyšsku a Rakousku. — 304—305
- LORiot Ferdinand (1870—1930) — francouzský socialista. Za první světové války se projevoval jako internacionalista, na kientalské konferenci v roce 1916 se připojil k zimmerwaldské levici (viz též sv. 37). — 22, 266
- LOTI Pierre (vl. jm. Julien Viand) (1850—1923) — francouzský prozaik, námořní důstojník. — 225
- LUBERSAC Jean — důstojník francouzské armády, hrabě, monarchista. Byl členem francouzské vojenské mise, která v letech 1917—1918 působila v Rusku. — 83
- LUBNIN M. V. (1876—1956) — v letech 1900—1906 ředitel dvoutřídní školy ve vesnici Kosa ve Vjatecké gubernii. V roce 1906 byl pro podezření z revoluční agitace mezi rolníky vypovězen do Vologedské gubernie. Od roku 1909 se věnoval pedagogické činnosti. V roce 1918 učil v Kotělniči ve Vjatecké gubernii. V dalších letech se opět zabýval pedagogickou činností. — 181—182
- LUBNINOVÁ D. S. (zemř. 1944) — žena M. V. Lubnina; povoláním zdravotnice. — 181
- LUGANOVSKIJ E. V. (vl. jm. Portugejs) (1885—1940) — člen SDDSR od roku 1902. Stranicky pracoval v Kyjevě, Oděse, Jekatěrinoslavi

- [Dněpropetrovsk] a v dalších městech. Od prosince 1917 do května 1918 byl členem sovětské vlády Ukrajiny. Od října 1918 působil jako zmocněnec lidového komisariátu zásobování RSFSR a v letech 1919—1921 pracoval v Radě práce a obrany a v Nejvyšší národohospodářské radě. V dalších letech zastával různé řídicí funkce v hospodářských orgánech. — 60—62
- LUNAČARSKIJ A. V. (1875—1933) — účastník revolučního hnutí od začátku 90. let. Pracoval v redakcích bolševických listů *Vperjod*, *Proletarij* a později *Novaja žižň*. Začátkem roku 1917 vstoupil do skupiny mezirajonovců a byl s ní na VI. sjezdu SDDSR(b) přijat do strany. Po Říjnové revoluci zastával až do roku 1929 funkci lidového komisaře školství a osvěty a od roku 1929 byl předsedou vědeckého výboru při Ústředním výkonném výboru SSSR. V srpnu 1933 byl jmenován *chargé d'affaires* ve Španělsku. Napsal mnoho prací o umění a literatuře (viz též sv. 9). — 94, 146, 213, 360
- LUTERAAN Barend (nar. 1878) — holandský sociální demokrat, novinář. Za první světové války zaujímal internacionalistické stanovisko. V letech 1911—1916 byl zvolen do vedení Sociálně demokratické strany Nizozemska. V dalších letech byl členem Komunistické strany Nizozemska a po druhé světové válce členem Strany práce. — 49
- LUTOVINOV J. Ch. (1887—1924) — člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci bojoval v občanské válce na Donu a na Ukrajině a byl členem ilegálního ÚV KSU(b) (viz též sv. 40). — 354
- LUXEMBURGOVÁ Rosa (Junius) (1871—1919) — významná pracovnice mezinárodního dělnického hnutí, představitelka levého křídla II. internacionály. Od začátku první světové války stála na pozicích internacionalismu. V Německu patřila k zakladatelům skupiny Internacionála (později zvané *Spartakus* a pak *Spartakův svaz*). Po listopadové revoluci 1918 sehrála významnou úlohu na ustavujícím sjezdu Komunistické strany Německa. V lednu 1919 byla zatčena a na příkaz Scheidemannovy vlády zavražděna (viz též sv. 4). — 126, 191, 225, 299
- LÝDIE ALEXANDROVNA — viz Fotijevová L. A.
- MACHNO N. I. (1884—1934) — vůdce kontrarevolučních anarchisticko-kulackých oddílů na Ukrajině, které v letech 1918—1921 bojovaly proti sovětské moci (viz též sv. 38). — 326, 354

MALINOVSKIJ P. P. (1869—1943) — člen SDDSR od roku 1904. Po Říjnové revoluci byl předsedou komise moskevského sovětu pro ochranu uměleckých a historických památek a pracoval v Kremlu jako komisař. Od března 1918 působil jako lidový komisař státního majetku. Od roku 1921 pracoval ve Státní plánovací komisi, později ve stavebních organizacích. — 89, 94

MALKOV P. D. (1887—1965) — člen SDDSR od roku 1904. V roce 1917 byl členem helsingforského [helsinského] stranického výboru a členem Ústředního výboru Baltského loďstva. Velel kombinovanému oddílu námořníků, který se podílel na dobytí Zimního paláce. Od 29. října (11. listopadu) 1917 působil jako správce Smolného paláce a od března 1918 jako správce moskevského Kremlu. V roce 1920 byl povolán na frontu jako voják 15. armády. Později vykonával různé odpovědné funkce ve státních a hospodářských orgánech. — 210, 305

MALYŠEV S. V. (1877—1938) — člen SDDSR od roku 1902, bolševik. Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu práce a v lidovém komisariátu zásobování. V letech 1920—1921 sloužil v Rudé armádě, byl členem revoluční vojenské rady Turkestánského frontu. V letech 1921—1922 byl zmocněncem Rady práce a obrany, později předsedou výboru pro Irbitský jarmark a rovněž výboru pro Nižněnovgorodský [gorkijský] jarmark a předsedou Všesvazové obchodní komory. V dalších letech pracoval v Ústředním svazu spotřebních družstev. — 181, 205

MANN Tom (1856—1941) — významný činitel britského dělnického hnutí, původem horník. V roce 1893 byl spoluzakladatelem Nezávislé labouristické strany; patřil k jejímu levému křídlu. Byl jedním z organizátorů boje britských dělníků proti intervenci v Sovětském Rusku. V roce 1920 se stal členem Komunistické strany Velké Británie (viz též sv. 15). — 22

MANNER Kullervo (1880—1936) — člen Sociálně demokratické strany Finska od roku 1905, v letech 1917—1918 její předseda. Za dělnické revoluce ve Finsku roku 1918 stál v čele revoluční vlády — rady lidových zmocněnců (viz též sv. 35). — 53—54, 59

MANUILSKIJ D. Z. (1883—1959) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné stranické a státní funkce a pracoval v diplomatických službách. V roce 1918, po uzavření brestlitev-

ského míru, se zúčastnil mírového jednání s ukrajinskou Centrální radou. Roku 1919 vedl misi Červeného kříže RSFSR do Francie (viz též sv. 39). — 87, 441

MARIE FJODOROVNA — viz Andrejevová M. F.

MARKIN N. G. (1893—1918) — člen SDDSR od roku 1916. Prováděl revoluční činnost mezi námořníky Baltského loďstva. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce. Později pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí a byl komisařem pro zvláštní příkazy při kolegiu lidového komisariátu vojenství a námořnictva. Od června 1918 působil jako komisař při organizování Volžské flotily v Nižním Novgorodu [Gorkij], poté zastupoval velitele flotily. — 169

MARTOV L. (vl. jm. Cederbaum J. O.) — (1873—1923) — jeden z čelných představitelů menševismu (viz též sv. 4). — 227

MARX Karel (1818—1883) — zakladatel vědeckého komunismu, geniální myslitel, vůdce a učitel mezinárodního proletariátu [viz Leninovu stať Karel Marx (Stručný životopis a výklad marxismu) — Sebrané spisy 26, Praha 1986, s. 67—115]. — 213—214, 224, 265, 444

MAX — viz Saveljev M. A.

MEDANCEV I. F. (nar. 1889) — tajemník místopředsedy Revoluční vojenské rady republiky E. M. Skljanského. — 333, 410

MEDVĚDĚV S. P. (1885—1937) — člen SDDSR od roku 1900. Od července 1918 působil na východní frontě; od září 1918 do ledna 1919 byl členem revoluční vojenské rady 1. armády. V roce 1924 byl vyloučen ze strany, v roce 1926 znovu přijat a v roce 1933 podruhé vyloučen. Stal se obětí represí (viz též sv. 41). — 193—194

MEHRING Franz (1846—1919) — významný pracovník německého dělnického hnutí, jeden z vůdců a teoretiků levého křídla německé sociální demokracie, historik a literární vědec. Byl důsledným internacionalistou, uvítal Říjnovou revoluci a správně pochopil význam brestlitevského míru. Od roku 1916 patřil k vůdcům Špartakova svazu a aktivně se podílel na založení Komunistické strany Německa (viz též sv. 6). — 153, 214

MECHONOŠIN K. A. (1889—1938) — člen SDDSR od roku 1913. Stra-

nicky pracoval na Uralu a v Petrohradu. V říjnových dnech roku 1917 byl členem petrohradského vojenského revolučního výboru. V prosinci 1917 se stal náměstkem lidového komisaře vojenství. Od ledna 1918 byl členem celoruského kolegia pro organizování dělnicko-rolnické Rudé armády, poté členem revoluční vojenské rady Východního, Jižního a Kaspicko-kavkazského frontu a Revoluční vojenské rady republiky. V letech 1921—1924 pomáhal organizovat všeobecný vojenský výcvik, 1928—1929 pracoval ve Státní plánovací komisi SSSR. Dále byl členem kolegia lidového komisariátu spojů a ředitelem Celosvazového institutu pro oceánografii a námořní hospodářství. — 44—46, 141, 143, 159—160, 332—333, 338, 368

MEIER — německý komunista. — 247

MELÉNĚVSKIJ M. I. (Basok) (1879—1938) — ukrajinský maloburžoazní nacionalista, menševik, aktivní pracovník ukrajinské sociálně demokratické organizace Spilka. Po Říjnové revoluci pracoval v hospodářských orgánech (viz též sv. 49). — 40

MELNIČANSKIJ G. N. (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1902. Stranicky pracoval na jihu Ruska, v Nižním Novgorodu [Gorkij] a na Sibiři. V říjnových dnech roku 1917 se stal členem moskevského vojenského revolučního výboru. Po Říjnové revoluci vykonával funkci předsedy moskevské guberniální rady odborů. V letech 1918—1920 byl za Celoruskou ústřední radu odborů členem Rady dělnické a rolnické obrany. I v dalších letech pracoval v odborech a v hospodářských orgánech. — 383—384, 388—389, 397

MENŽINSKIJ V. R. (1874—1934) — člen SDDSR od roku 1902. Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem financí, později generálním konzulem RSFSR v Berlíně. Od roku 1919 pracoval v Celoruské mimořádné komisi pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi (viz též sv. 23). — 101

MEŠČERJAKOV V. N. (1885—1946) — člen strany od roku 1905. Pracoval ve stranických organizacích v Petrohradě, později v zahraničí. V roce 1917 se vrátil do Ruska. V roce 1918 se stal členem kolegia lidového komisariátu zemědělství RSFSR, později Ukrajiny. V letech 1922—1928 byl členem kolegia lidového komisariátu osvěty, místopředsdou Hlavního výboru pro politickou osvětu, později zástupcem vedoucího zemědělského oddělení ÚV VKS(b). — 91

METĚLEV A. D. (1893—1937) — člen SDDSR od roku 1912. Od června do začátku srpna 1918 byl členem výkonného výboru archangelského guberniálního sovětu, poté politickým pracovníkem 6. armády a členem výkonného výboru penzského guberniálního sovětu. Později zastával odpovědné funkce v hospodářských orgánech. V roce 1933 působil jako zmocněnec Ústředního výkonného výboru SSSR pro Azovsko-černomořský kraj. — 170

MEŽLAUK V. I. (1893—1938) — účastník revolučního hnutí od roku 1907, od března do června 1917 menševik-internacionalista, člen SDDSR(b) od července 1917. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce v Charkově, byl členem charkovského bolševického výboru. V letech 1918—1920 vykonával funkci náměstka lidového komisaře financí Ukrajiny, byl lidovým komisařem Doněcko-krivorožské sovětské republiky, dále působil v Kazani jako guberniální komisař vojenství, byl členem revoluční vojenské rady 2., 5., 10. a 14. armády, členem revoluční vojenské rady Jižního frontu a lidovým komisařem vojenství Ukrajiny. V letech 1920—1924 byl komisařem Moskevsko-baltské, Moskevsko-kurské a Severní dráhy, náměstkem komisaře dopravy a členem kolegia lidového komisariátu dopravy. Od roku 1924 do roku 1931 pracoval v Nejvyšší národohospodářské radě SSSR jako člen předsednictva a jako místopředseda. Od roku 1931 byl místopředsedou a od roku 1934 předsedou Státní plánovací komise SSSR, později byl místopředsedou rady lidových komisařů a Rady práce a obrany SSSR. — 69, 365, 373—374, 377, 380, 383—384, 393

MICKEVIČ V. S. (1900—1948) — člen SDDSR od února 1917. Od podzimu 1918 do května 1919 byl knihovníkem V. I. Lenina. V květnu 1919 odešel do Rudé armády jako dobrovolník. Po občanské válce se zabýval politickou činností v Rudé armádě a vykonával odpovědné funkce v průmyslu. — 339

MICHAJLOV — viz Frunze M. V.

MILJUTIN V. P. (1884—1938) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1903; zpočátku menševik, od roku 1910 bolševik. V letech 1918—1921 byl místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady, později zastával různé odpovědné funkce ve státních a hospodářských orgánech. Byl kandidátem ústředního výboru strany a členem ústřední kontrolní komise. Napsal několik prací o ekonomické problematice. Ve třicátých letech se stal obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 35). — 72, 121, 291—292

MININ S. K. (1882—1962) — člen SDDSR od roku 1905. V roce 1917 pracoval v řídicích funkcích v Caricynu [Volgograd], za občanské války byl členem revoluční vojenské rady 10. armády a členem kolegia lidového komisariátu vnitra. V roce 1919 plnil na příkaz V. I. Lenina zvláštní úkoly v Tule, Bělorusku a Litvě. V letech 1920—1921 byl členem revoluční vojenské rady 1. jezdecké armády. Od roku 1923 působil jako rektor Komunistické a také Lenin-gradské státní univerzity. V dalších letech pro nemoc veřejné činnosti zanechal. — 322

MINKIN A. J. (1887—1955) — člen SDDSR od roku 1903. Roku 1918 byl v Penze předsedou guberniálního výboru strany a předsedou výkonného výboru guberniálního sovětu (viz též sv. 42). — 105
107, 176—177, 184, 190—191, 196

MINOR Robert (1884—1952) — význačný americký socialista, novinář a výtvarník. Nadšeně uvítal Říjnovou revoluci, pobýval v Moskvě. Podílel se na redigování listu The Call, vydávaného v Moskvě, který byl rozšiřován mezi vojáky britsko-amerických intervenčních vojsk. V roce 1920 se vrátil do USA a stal se jedním z vedoucích funkcionářů komunistického hnutí. Působil jako redaktor ústředního orgánu Komunistické strany USA Daily Worker (dnes Daily World). — 186

MIRBACH Wilhelm (1871—1918) — německý diplomat, hrabě. Od dubna 1918 byl vyslancem v Moskvě. 6. července 1918 ho zavraždili leví eseři, aby vyprovokovali válku mezi Německem a Sovětským Ruskem. — 84, 137—139, 141

MISJURSKIJ — 248

MJASNIKOV A. F. (vl. jm. Mjasnikjan) (1886—1925) — člen SDDSR od roku 1906. Po Říjnové revoluci byl vrchním velitelem Západního frontu a řídil operace proti kontrarevolucionářům (viz též sv. 43). — 107

MONASTYRSKIJ B. I. (1892—1964) — člen KSR(b) od roku 1919. V roce 1918 působil jako zmocněnec lidového komisariátu zásobování pro Ural a Vjateckou gubernii. Od března 1919 byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování Ukrajiny, poté předsedou guberniální zásobovací rady v Omsku. V dalších letech se zabýval řídicí činností v hospodářských orgánech. — 192

- MOOR Karl (nar. 1853) — německý sociální demokrat. Během první světové války pomáhal politickým emigrantům získat povolení k pobytu ve Švýcarsku. V roce 1917 žil ve Stockholmu a po Říjnové revoluci v Moskvě. — 249
- MUCHIN N. — v roce 1918 zaměstnanec Hlavního výboru pro ropný průmysl. — 218
- MURALOV N. I. (1877—1937) — člen SDDSR od roku 1903. Stranicky pracoval v Podolsku, Moskvě a Tule. V říjnových dnech roku 1917 byl členem moskevského vojenského revolučního výboru a revolučního štábu. Později velel vojskům moskevského vojenského okruhu. V letech 1919—1920 patřil k členům revoluční vojenské rady Východního frontu, 3. a 12. armády. Po občanské válce byl velitelem moskevského vojenského okruhu, poté severokavkazského vojenského okruhu a zastával další odpovědné funkce. V roce 1927 ho XV. sjezd VKS(b) vyloučil ze strany jako aktivního činitele trockistické opozice. — 46, 162, 182, 205, 278, 396—397
- MURAVJOV M. A. (1880—1918) — důstojník carské armády. Po Říjnové revoluci patřil k levým eserům. Počátkem roku 1918 velel vojskům bojujícím proti ukrajinské Centrální radě proti Kaledinovi. V červenci 1918 ve funkci velitele vojsk Východního frontu zradil sovětskou moc a pokusil se vyprovokovat vzpouru. Tato provokace byla odhalena a zlikvidována. Při zatýkání kladl ozbrojený odpor a byl zabit. — 58, 69, 141, 143, 423
- MUŠKETOV I. V. (1850—1902) — významný ruský geolog a zeměpisec. Byl ředitelem petrohradského Báňského institutu a od roku 1882 hlavním geologem Výboru pro geologii. Napsal práce Fyzičeskaja geologija [Fyzikální geologie] a Turkestan [Turkestán]. — 450
- MUŠKETOVOVÁ J. P. — žena geologa a zeměpisce I. V. Mušketova. — 450
- MYŠKIN P. P. (1887—asi 1924) — člen SDDSR od roku 1917. V letech 1917—1918 byl členem caricynského [volgogradského] sovětu, později výkonného výboru caricynského sovětu. V roce 1919 zastával funkci předsedy caricynské mimořádné komise. — 308
- NACARENUS S. P. (1883—1938) — člen SDDSR od roku 1904. V roce 1918 působil jako mimořádný vojenský komisař Murmansko-bělo-mořského kraje a později petrohradského vojenského okruhu. Byl

členem revoluční vojenské rady 7., 14. a 15. armády. V červenci 1919 byl jmenován vojenským komisařem charkovského vojenského okruhu. V dalších letech zastával vedoucí funkce ve státních a hospodářských orgánech. — 131, 142, 153, 166, 174, 387, 391—392, 395

NaNSEN Fridtjof (1861—1930) — norský vědec, známý polární badatel; jako první procestoval v roce 1888 vnitrozemí Grónska. Od roku 1918 se věnoval mezinárodním pomocným akcím. Byl vrchním komisařem Společnosti národů pro záležitosti válečných zajatců. Sympatizoval se Sovětským svazem. V roce 1922 mu byla udělena Nobelova cena za mír (viz též sv. 39). — 350—352

NAUMOVIČ G. — 210

NĚVSKIJ V. I. (1876—1937) — člen SDDSR od roku 1898, bolševik. Aktivně se účastnil revoluce v letech 1905—1907. Po únorové revoluci v roce 1917 byl jedním z organizátorů a vedoucích pracovníků vojenské organizace v Petrohradu. Po Říjnové revoluci pracoval v sovětech, ve straně a zabýval se vědeckou činností. Byl lidovým komisařem dopravy, místopředsedou Celoruského ústředního výkonného výboru, rektorem Komunistické univerzity J. M. Sverdlova, zástupcem vedoucího komise pro studium dějin strany (Istpart) při ÚV VKS(b) a ředitelem Leninovy státní knihovny. Je autorem celé řady filozofických prací. Ve třicátých letech se stal obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 18). — 45, 167, 173, 211, 259, 270, 287, 304

NIELSENOVÁ Marie (1876—1951) — účastnice dánského dělnického hnutí. V letech 1916—1918 pracovala ve vedení dánské sociálně demokratické strany. V roce 1918 aktivně pomáhala při založení Socialistické dělnické strany Dánska, jejíž členové vstoupili do Komunistické strany Dánska založené v listopadu 1919 (původně se až do roku 1920 nazývala Levicová socialistická strana). V roce 1928 byla za spolupráci s trockistickou opozicí z KS Dánska vyloučena, v roce 1932 znovu přijata a v roce 1936 opět vyloučena. — 266

NIKIFOROV P. M. (1882—1974) — člen SDDSR od roku 1904. Stranic ky pracoval na Sibiři, v Petrohradu, Kronštadu a v dalších městech. Po Říjnové revoluci byl místopředsedou výkonného výboru sovětů ve Vladivostoku a členem krajského výboru strany. V březnu 1920 se stal členem byra pro záležitosti Dálnovýchodní republiky při ÚV KSR(b) a pracoval v dálnovýchodním krajském výboru

KSR(b). V letech 1921—1922 zastával funkci předsedy rady ministrů Dálnovýchodní republiky. Od roku 1923 do roku 1928 zastupoval vedoucího Správy zahraničního obchodu při lidovém komisariátu zahraničního obchodu a působil jako zplnomocněný zástupce SSSR v Mongolsku. V letech 1929—1930 byl rektorem Orientálního ústavu, 1930—1934 členem přípravné komise RLK SSSR, náměstkem lidového komisaře zásobování RSFSR a pracoval v dalších institucích. — 425

НИКИТИН В. Ф. (nar. 1889) — v roce 1918 člen výkonného výboru sovětu a předseda mimořádné vyšetřovací komise ve městě Kotělnič ve Vjatecké gubernii. — 181—182

НИМВИЦКИЙ Б. Н. (nar. 1885) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Ufě a Kazani. V roce 1917 byl členem petrohradského sovětu, pracoval v petrohradském výboru SDDSR(b) a vykonával funkci předsedy kolpinského revolučního výboru. Od února 1918 zastával vedoucí funkce ve stranických, státních a hospodářských orgánech v Ufě. V letech 1923—1933 pracoval v lidovém komisariátu zemědělství a v Nejvyšší národohospodářské radě. Od roku 1933 se zabýval pedagogickou činností. — 292

N. N. — 178

ОБОЛЕНСКИЙ В. В. — viz Osinskij N.

ОДИНЦОВ С. И. (nar. 1874) — generálmajor carské armády. Od dubna 1917 velel 3. kavkazské kozácké divizi. V roce 1918 byl vedoucím kanceláře lidového komisariátu vojenství. Od června 1919 pracoval v nejvyšší vojenské inspekci na Ukrajině a později v inspekci při Revoluční vojenské radě republiky. — 23

ОКУЛОВ А. И. (1880—1939) — člen SDDSR od roku 1903, účastník tří revolucí, spisovatel. Po únorové revoluci 1917 byl členem jenísejského guberniálního výboru strany a předsedou výkonného výboru jenísejského guberniálního sovětu. Za občanské války patřil k členům revoluční vojenské rady Jižního a Západního frontu a 10. armády. V prosinci 1918 se stal členem Revoluční vojenské rady republiky. V letech 1920 až 1921 velel vojskům východní Sibíře a byl členem revolučního vojenského tribunálu. V dalších letech pracoval ve státních orgánech a zabýval se literární činností. — 386, 391

ORDŽONIKIDZE G. K. (Sergo) (1886—1937) — člen SDDSR od roku 1903. Po únorové revoluci 1917 byl členem petrohradského výboru SDDSR(b) a výkonného výboru petrohradského sovětu. Byl účastníkem Říjnové revoluce v Petrohradu. Po Říjnové revoluci byl mimořádným komisařem Ukrajiny. Za občanské války působil v revolučních vojenských radách několika armád různých frontů. V letech 1926—1930 vykonával funkci předsedy ústřední kontrolní komise VKS(b) a lidového komisaře dělnicko-rolnické inspekce, byl místopředsedou rady lidových komisařů a Rady práce a obrany SSSR. Od listopadu 1930 byl předsedou Nejvyšší národohospodářské rady a od roku 1932 lidovým komisařem těžkého průmyslu SSSR. V roce 1926 se stal kandidátem a v prosinci 1930 členem politického byra ÚV VKS(b) (viz též sv. 48). — 46, 48, 53, 68—70, 87, 279, 420

ORLOV K. N. (vl. jm. Jegorov I. N.) (1879—1943) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1917—1918 byl předsedou Celoruského kolegia pro vyzbrojení Rudé armády. Od srpna 1918 do prosince 1919 působil jako mimořádný politický komisař tulské zbrojovky, muniční továrny a dělostřeleckého skladu. V letech 1922—1929 vykonával funkci předsedy Hlavní správy vojenského průmyslu a zastával další vedoucí funkce ve státních a hospodářských orgánech. — 315

ORLOV V. P. (1886—1961) — člen SDDSR od roku 1902. Od prosince 1918 do srpna 1919 byl předsedou zvláštní zásobovací komise Západního frontu, později náčelníkem vojensko-diplomatické správy Turkestánského frontu. V dalších letech vykonával různé odpovědné funkce ve státních orgánech. — 404

OSINSKIJ N. (vl. jm. Obolenskij V. V.) (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1907. Po Říjnové revoluci zastával vedoucí státní a stranické funkce a pracoval v hospodářských orgánech (viz též sv. 35). — 36—37, 57

OVSEJENKO — viz Antonov-Ovsejenko A. V.

P. — 178

PAJKES A. K. (1873—1958) — do roku 1917 menševik, člen KSR(b) od roku 1918. V roce 1918 byl zmocněncem lidového komisariátu zásobování v Saratově, poté členem kolegia lidového komisariátu státní kontroly a lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce na Sibiři. Byl rovněž členem sibiřského revolučního výboru (viz též sv. 44). — 195, 199—200

- PALČINSKIJ P. I. (1875—1929) — inženýr. Po únorové revoluci 1917 se stal náměstkem ministra obchodu a průmyslu v prozatímní vládě. V období po Říjnové revoluci organizoval sabotáže v sovětském průmyslu. V roce 1929 byl zastřelen (viz též sv. 32). — 249
- PALIŇSKI S. (1874—1921) — účastník polského dělnického hnutí, člen Polské socialistické strany. V letech 1917—1918 pracoval jako vedoucí dílny v závodě na výrobu sody v Bereznikách, poté se vrátil do Polska. — 147
- PAŇUŠKIN V. L. (1888—1960) — člen SDDSR od roku 1907. Plnil stranické úkoly v Petrohradu a v Baltském námořnictvu. V dubnu 1918 byl jmenován mimořádným vojenským komisařem pro boj s kontrarevolucí v Tulské gubernii, velel ozbrojeným dělníkům a námořnickým oddílům. Ve stejné funkci působil také v Povolží a na Uralu (viz též sv. 44). — 112, 134, 163, 165, 319, 322
- PARVUS (vl. jm. Helphand A. L.) (1869—1924) — menševik. Na přelomu století pracoval v Sociálně demokratické straně Německa. V letech reakce a nového revolučního rozmachu se Parvus se sociálními demokraty rozešel. Zbohatl na velkých spekulacích s válečnými dodávkami. Od roku 1915 vydával renegátský časopis Die Glocke (viz též sv. 6). — 31—32
- PAŠKOV I. V. — od roku 1919 do března 1920 náčelník železniční milice Syzraňsko-vjazemské a Rjazaňsko-uralské dráhy v Tulské gubernii. Poté zastupoval vedoucího železničního oddělení Hlavní provozní správy železniční milice v Kaluze. — 281
- PELUSO Edmondo (1882—1942) — italský socialista. V letech 1918—1919 byl členem Spartakova svazu a později komunistické strany v Bavorsku. Od roku 1921 byl členem Komunistické strany Itálie (dnes Italská komunistická strana) (viz též sv. 49). — 225
- PEREJASLAVCEV M. A. (vl. jm. Pereslavskij) (nar. 1888) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Jekatěrinoslavi [Dněpropetrovsk], Juzovce [Doněck] a v dalších městech. V roce 1918 byl členem výkonného výboru orelského guberniálního sovětu a členem předsednictva orelského guberniálního výboru KSR(b). Řídil potlačení kulacko-eserského povstání v livenském újezdu Orelské gubernie. V dalších letech vykonával různé vedoucí funkce ve stranických a hospodářských orgánech. — 183

PERŠIKOVÁ V. V. — zaměstnankyně caricynského [volgogradského] bytového odboru v roce 1919. — 308

PETERS J. Ch. (1886—1938) — člen SDDSR od roku 1904. Aktivně se účastnil revoluce v letech 1905—1907 v Libavě [Lijepaja]. V roce 1917 byl zvolen členem ÚV Sociální demokracie Lotyšského kraje, v říjnových dnech byl členem petrohradského vojenského revolučního výboru, později členem kolegia Celoruské mimořádné komise a místopředsedou této komise. V letech 1919—1920 působil jako velitel petrohradského a kyjevského opevněného prostoru a byl členem vojenské rady tulského opevněného prostoru. V roce 1920 se stal členem turkestánského byra ÚV KSR(b), posléze předsedou kontrolní komise VKS(b) v Moskvě, členem komise stranické kontroly při ÚV VKS(b) a zastával odpovědné funkce v ústřední kontrolní komisi a v dělnicko-rolnické inspekci. — 35, 169, 387

PETERSON K. A. (1877—1926) — člen SDDSR od roku 1898, bolševik. Za Říjnové revoluce byl členem vojenského revolučního výboru, členem prezidia CÚVV a revolučního tribunálu při CÚVV, byl vojenským revolučním komisařem lotyšské střelecké divize. Od prosince 1918 zastával různé vedoucí funkce v armádě (viz též sv. 39). — 187

PETIN K. G. (nar. 1887) — člen KSR(b) od roku 1918. Od dubna do října 1918 byl členem povolžského komisariátu pro německé záležitosti, poté členem výkonného výboru sovětů a vedoucím oddělení pracovní komuny v povolžské oblasti Němců. — 148

PETROV P. — viz Lenin V. I.

PETROVSKIJ G. I. (1878—1958) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1897, člen SDDSR od jejího založení. V letech 1917—1919 byl lidovým komisařem vnitra RSFSR, v letech 1919—1938 stál v čele Celoukrajinského ústředního výkonného výboru sovětů (viz též sv. 23). — 75, 132—133, 257, 295, 312, 421

PETROVSKIJ N. M. — 91

PETRUČUK D. T. (nar. 1890) — člen SDDSR(b) od června 1917. V roce 1918 byl vyslán do Orši jako představitel vojenské správy moskevského okruhu za účelem pomoci při vysílání útvarů Rudé armády na východní frontu. Od roku 1919 byl komisařem zvláštní moskevské komise pro vybavení Rudé armády koňmi. Později pracoval v hospodářských orgánech. — 178

PICHON Stephen Jean Marie (1857—1933) — francouzský státník a diplomat. Od roku 1917 byl ministrem zahraničních věcí v Clemenceauově vládě. — 441

PJATAKOV G. L. (1890—1937) — člen SDDSR od roku 1910. Stranicky pracoval na Ukrajině a v zahraničí. Po únorové revoluci 1917 byl předsedou kyjevského výboru SDDSR(b). Po Říjnové revoluci byl členem sovětské vlády Ukrajiny, místopředsedou Státní plánovací komise a Nejvyšší národohospodářské rady, obchodním zástupcem ve Francii, předsedou správy Státní banky SSSR a náměstkem lidového komisaře těžkého průmyslu. V roce 1923 se stal členem ÚV KSR(b). V roce 1927 byl vyloučen ze strany a v roce 1928 znovu přijat. V roce 1936 byl z VKS(b) vyloučen podruhé. Stal se obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován. — 53, 375, 377

PLATTEN Friedrich (1883—1942) — švýcarský komunista. V sociálně demokratickém hnutí pracoval od roku 1904. V letech 1912—1918 byl tajemníkem Švýcarské sociálně demokratické strany. V roce 1919 se podílel na vytvoření Komunistické internacionály a byl členem byra Kominterny. Od roku 1923 žil v SSSR a zabýval se vědeckou a pedagogickou činností. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován (viz též sv. 27). — 111, 178

PODBĚLSKIJ V. N. (1887—1920) — člen SDDSR od roku 1905. V říjnu 1917 se stal lidovým komisařem pošt a telegrafů Moskvy a Moskevské oblasti. Od května 1918 zastával funkci lidového komisaře pošt a telegrafů RSFSR. — 119, 294, 395, 403, 431

PODVOJSKIJ N. I. (1880—1948) — člen SDDSR od roku 1901. V říjnových dnech 1917 zastával funkci předsedy petrohradského vojenského revolučního výboru, byl jedním z velitelů útoku na Zimní palác. Po Říjnové revoluci se stal členem Výboru pro vojenské a námořní záležitosti a velitelem petrohradského vojenského okruhu. Od roku 1919 byl lidovým komisařem vojenství a vojenského námořnictva na Ukrajině (viz též sv. 35). — 26, 38, 49—50, 55, 60, 147, 149, 326, 330—331, 335, 347—348, 354, 368, 376—377, 404, 413, 420—421, 447

POKROVSKIJ M. N. (1868—1932) — člen SDDSR od roku 1905, historik. Od listopadu 1917 do března 1918 byl předsedou moskevského sovětu. Od roku 1918 zastával funkci náměstka lidového komisaře školství a osvěty RSFSR (viz též sv. 34). — 213

ПОПОВ I. F. (1886—1957) — sociální demokrat, publicista, scenárista a filmový kritik. V roce 1908 emigroval do Belgie. Do Sovětského Ruska se vrátil v roce 1918; pracoval v dělnicko-rolnické inspekci, v různých tiskových orgánech a v organizacích dramatických umělců (viz též sv. 24). — 111

ПОПОВ N. P. (1871—1917) — ženijní náčelník pluku. V červenci 1917 působil jako zástupce vedoucího bytového odboru v Žitomiru. V červenci 1917 byl pro podezření z bolševické propagandy zabit stoupenci carismu ve vesnici Šepetovka. — 55

ПОПОВ P. I. (1872—1950) — člen KSR(b) od roku 1924, statistik. Od roku 1918 byl ředitelem Ústředního statistického úřadu a členem předsednictva Státní plánovací komise SSSR. V letech 1926—1949 zastával různé vysoké funkce v národním hospodářství. Je autorem řady vědeckých prací ze statistiky. (viz též sv. 42). — 36, 172, 298—299

ПОПОВИКИJ N. A. (nar. 1885) — pracovník Nejvyšší národohospodářské rady. Do července 1918 patřil k levým eserům, poté vstoupil do KSR(b). V roce 1923 byl zbaven členství ve straně. — 144

ПОПОВОVÁ J. M. (vl. jm. Kasparovová) (1888—1963) — účastnice revolučního hnutí od roku 1903, členka KSR(b) od roku 1919. V letech 1918—1922 pracovala jako vedoucí bytového odboru Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů. Později zastupovala vedoucího úřadovny a vykonávala funkci tajemnice zastupitelství Zakavkazské sovětské federativní socialistické republiky při radě lidových komisařů SSSR a byla tajemnicí předsednictva Státní plánovací komise SSSR. — 36

ПОЗЕРN B. P. (1882—1939) — člen SDDSR od roku 1902. Stranicky pracoval v Nižním Novgorodu [Gorkij], Minsku, Vologdě a Moskvě. V letech 1918—1919 byl štábním komisařem petrohradského vojenského okruhu, poté členem revoluční vojenské rady Západního a Východního frontu a 5. armády. Po skončení občanské války zastával různé odpovědné funkce v hospodářských a stranických orgánech: byl předsedou Hlavní správy textilního průmyslu, tajemníkem jihozápadního krajského výboru VKS(b), tajemníkem leningradského oblastního výboru strany a rektorem leningradské Komunistické univerzity. — 386

ПРАВДИN A. G. (1879—1943) — člen SDDSR od roku 1899. Stranicky

pracoval v Oděse, Petrohradu, Lugansku [Vorošilovgrad] a v dalších městech. V letech 1912—1914 přispíval do Pravdy. V roce 1917 pracoval na Uralu. Po Říjnové revoluci působil jako náměstek lidového komisaře vnitra. Od roku 1923 zastával různé odpovědné funkce ve stranických a státních orgánech: byl členem ústřední kontrolní komise, náměstkem lidového komisaře dopravy, předsedou Správy severních drah a náčelníkem dopravní skupiny lidového komisiariátu dělnicko-rolnické inspekce. — 131, 164

PREOBRAZENSKIJ P. A. (nar. 1858) — pedagog. V letech 1905—1916 byl profesorem na samarském [kujbyševském] bohosloveckém semináři, samarském obchodním učilišti a ženském gymnáziu N. A. Chardinové. V roce 1908 patřil k zakladatelům samarské společnosti lidových univerzit. Od roku 1911 se podílel na vydávání periodika Izvěstija samarskogo občestva narodnych universitetov. V letech 1917—1918 byl v Samaře členem zvláštního prozatímního výboru bezpečnosti. — 246

PRICE M. Philips — britský novinář. V roce 1917 přijel do Ruska jako dopisovatel listu Manchester Guardian. Po návratu z Ruska napsal knihu o svých vzpomínkách na revoluci v Rusku. Později vstoupil do Komunistické strany Velké Británie, posléze však z ní vystoupil a stal se členem Labouristické strany. — 186

PROKOPEJEV A. N. (1886—1949) — člen SDDSR od roku 1917. V roce 1918 byl tajemníkem mimořádné komise v Rodnikách v Ivanovsko-vozněšenské gubernii. V letech 1919—1926 pracoval v sovětských státních a stranických kontrolních orgánech. Od roku 1926 zastával vedoucí funkce ve stavebnictví. — 267, 272

PROKOPEJEV — 85, 93

PURVIN P. G. — námořník. V prosinci 1917 byl vyslán do Lotyšska organizovat ozbrojené oddíly. Začátkem roku 1918 byl komisařem oddílů bojujících proti Kaledinovi. Padl v únoru 1918 v Taganrogu. — 39

PURYŠEV — petrohradský dělník. — 325

RABKIN G. M. (nar. 1884) — odpovědný vedoucí lékárny ve Žlobinu v Gomelské gubernii. V roce 1922 nebo 1923 emigroval do USA. — 329, 365

RADČENKO I. I. (1874—1942) — člen SDDSR od roku 1898. Od roku

1912 se zabýval organizací těžby rašeliny v Moskevské gubernii, od roku 1918 řídil rašelinářský průmysl SSSR. V letech 1921—1922 byl členem kolegia lidového komisariátu zahraničního obchodu. Pracoval jako redaktor časopisu *Torfjanoje dělo*. V letech 1927—1930 a 1934—1935 vedl Ústav pro výzkum rašeliny (viz též sv. 44). — 253

RADEK K. B. (1885—1939) — účastník sociálně demokratického hnutí v Haliči, Polsku a Německu. Za první světové války byl internacionalistou, přikláněl se k centrismu. V roce 1917 se stal členem SDDSR(b). Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí, byl tajemníkem exekutivy Komunistické internacionály. Na VIII.—XII. sjezdu KSR(b) byl zvolen členem jejího ústředního výboru. Při diskusi o brestlitevském míru patřil k »levým komunistům«. V roce 1927 byl na XV. sjezdu z VKS(b) vyloučen, v roce 1930 do strany znovu přijat a v roce 1936 opět vyloučen. Koncem 30. let se stal obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován. — 47, 101

RADIŠEV A. N. (1749—1802) — spisovatel. Jeho dílo mělo obrovský vliv na rozvoj revolučně osvobozenického hnutí v Rusku (viz též sv. 5). — 213

RAHJA Eino (1886—1936) — aktivní účastník revolučního hnutí v Rusku a ve Finsku, člen SDDSR od roku 1903. V červencových dnech roku 1917 pomáhal při ilegální cestě V. I. Lenina do Finska a v říjnu zpět do Ruska. V roce 1918 velel oddílům Rudé gardy ve finské dělnické revoluci. V roce 1919 byl velitelem vojenských útvarů bojujících proti Juděničovi. — 44, 157

RAKOVSKIJ Ch. G. (1873—1941) — účastník sociálně demokratického hnutí v Bulharsku, Rumunsku, Švýcarsku a ve Francii od roku 1889. V roce 1917 se stal členem SDDSR(b). Od roku 1918 byl předsedou rady lidových komisařů Ukrajiny, od roku 1923 působil jako diplomat ve Velké Británii a ve Francii. V roce 1927 byl na XV. sjezdu VKS(b) vyloučen ze strany a v roce 1935 znovu do strany přijat. V roce 1938 byl ze strany vyloučen podruhé. Stal se obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 58, 87, 289, 298, 326, 330—331, 335—336, 339, 347—348, 354, 370, 372—376, 377, 400—401, 404, 413, 443

RAMENSKIJ A. P. (1845—1924) — v letech 1873—1882 profesor v Sim-

- birsku [Uljanovsk]. Poté působil jako, inspektor lidových učilišť v orenbursko-orské oblasti a ředitel lidových učilišť v Permu. Od roku 1917 vědecky pracoval v simbirském guberniálním archívu. — 302
- RASKOLNIKOV F. F. (1892—1939) — člen SDDSR od roku 1910. Po Říjnové revoluci byl náměstkem lidového komisaře námořnictví, velel Volžsko-kaspické flotile a Baltskému loďstvu. — 159—160, 170, 183, 253, 402—403
- RATTEL N. I. (nar. 1875) — generál carské armády. Po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. Od listopadu 1917 do roku 1925 byl náčelníkem Celoruského hlavního štábu. Od července 1920 do října 1925 patřil k členům zvláštního poradního orgánu vrchního velitele a byl členem zákonodárné rady při Revoluční vojenské radě republiky. — 381
- RAVIČOVÁ S. N. (1879—1957) — do SDDSR vstoupila v roce 1903. Po únorové revoluci 1917 byla členkou petrohradského výboru SDDSR(b). Po Říjnové revoluci pracovala ve stranických orgánech a v sovětech (viz též sv. 9). — 280
- REJZON — 42
- RENQVIST — 241
- RIZENKAMPF G. K. (1886—1943) — profesor, v letech 1918—1919 předseda kolegia a technický ředitel správy zavlažovacích prací Nejvyšší národohospodářské rady. V dalších letech se zabýval vědeckou a pedagogickou činností. V letech 1935—1941 působil jako hlavní inženýr Volžsko-donské správy. Od roku 1941 do roku 1942 byl členem technické rady lidového komisariátu říčního loďstva SSSR. (Viz též poznámku 224.) — 250
- RJABININ — 272
- ROBINS Raymond (1873—1954) — americký buržoazní veřejný činitel, povoláním advokát. V letech 1917—1918 vedl misi amerického Červeného kříže v Rusku. — 39, 88, 96
- ROGAČOV — 449
- ROMANOV — příbuzný Mikuláše II. (Romanova). — 231

ROMANOV I. R. (1881—1919) — účastník revolučního hnutí od roku 1898. V roce 1907 byl poslancem státní dumy za Nižněnovgorodskou gubernii. Po rozpuštění dumy emigroval. V červenci 1917 se do Ruska vrátil. V říjnových dnech roku 1917 byl předsedou vojenského revolučního výboru v Nižním Novgorodu [Gorkij], od listopadu 1917 tamtéž předsedou výkonného výboru guberniálního sovětu. — 169, 429

ROPP — mogilevský arcibiskup. — 293

ROŠČUPKIN K. — 70

ROZENFELD N. B. — malíř. — 94

ROZENGOJC A. P. (1889—1938) — člen SDDSR od roku 1905. V době Říjnové revoluce byl členem moskevského vojenského revolučního výboru. Za občanské války patřil k členům revoluční vojenské rady několika armád a frontů, později pracoval ve vojenských a státních orgánech a v diplomatických službách. V roce 1937 byl vyloučen ze strany. — 378, 397

RUDZUTAK J. E. (1887—1938) — člen SDDSR od roku 1905. Po Říjnové revoluci zastával vedoucí funkce v odborech, později byl zvolen do předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady a jmenován předsedou Hlavní správy vodní dopravy a Hlavního výboru pro textilní průmysl. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 42). — 343

RÜHLE Otto (1874—1943) — německý levicový sociální demokrat, publicista. Od roku 1912 byl poslancem Říšského sněmu. V roce 1919 vstoupil do Komunistické strany Německa (viz též sv. 31). — 127

RUKAVIŠNIKOV — 297

RUZER L. I. (1881—1959) — člen SDDSR od roku 1899. Byl aktivním účastníkem revoluce roku 1905. V prosinci 1917 vykonával funkci místopředsedy Ústředního výkonného výboru sovětů Rumunského frontu, Černomořského loďstva a Oděské oblasti (Rumčerod). V lednu 1918 patřil k vůdcům ozbrojeného povstání v Oděse. V letech 1918—1919 pracoval v lidovém komisariátu zásobování a byl předsedou kolegia Hlavní správy pro rozdělování výrobků. V dalších letech zastával různé odpovědné funkce ve státních orgánech a zabýval se vědeckou a pedagogickou činností. — 368

РЫКОВ А. И. (1881—1938) — významný státní a stranický činitel, člen SDDSR od roku 1899. Byl delegátem III. a IV. sjezdu SDDSR a od roku 1905 s krátkou přestávkou členem ústředního výboru strany. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce; po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem vnitra v první sovětské vládě. V letech 1918—1920 a 1923—1924 byl předsedou Nejvyšší národohospodářské rady. Od roku 1921 vykonával funkci místopředsedy rady lidových komisařů a Rady práce a obrany, po Leninově smrti byl předsedou RLK SSSR. Od roku 1922 do roku 1930 byl členem politického byra ústředního výboru strany. Stal se obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně. — 62—63, 85, 98—99, 106, 414

SADKOV — 241

SADOUL Jacques (1881—1956) — důstojník francouzské armády, člen Francouzské socialistické strany. V roce 1917 byl vyslán do Ruska jako člen francouzské vojenské mise. Pod vlivem Říjnové revoluce se stal stoupencem komunistických idejí, vstoupil do francouzské sekce KSR(b) a jako dobrovolník do Rudé armády. — 293

SAKS S. J. (nar. 1889) — člen VKS(b) v letech 1917—1932. V roce 1918 byl členem kolegia lidového komisariátu námořnictva, později členem revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu a velitelem Astrachaňsko-kaspické flotily. V letech 1919—1921 působil v lidovém komisariátu námořnictva, později v Hlavní správě vodní dopravy. — 239

SAMMER I. A. (1870—1921) — sociální demokrat, bolševik. Do revolučního hnutí se zapojil v roce 1897. Po Říjnové revoluci se věnoval hospodářské činnosti ve Vologdě, od roku 1919 pracoval v Ústředním svazu spotřebních družstev (viz též sv. 20). — 163, 170

SANAJEV M. I. (1894—1938) — člen KSR(b) od roku 1918. Od května 1918 do března 1919 vykonával funkci předsedy sergačského újedního výboru KSR(b) v Nižněnovgorodské gubernii a byl členem výkonného výboru újezdního sovětu. Později se stal náčelníkem politického oddělení vojsk vnitřní ochrany Ukrajinské republiky a pracoval v různých stranických a státních orgánech. — 212

SAPRONOV T. V. (1887—1939) — člen SDDSR od roku 1912. V letech 1917—1919 byl předsedou výkonného výboru moskevského guberniálního sovětu, v letech 1919—1920 předsedou guberniálního re-

volučního výboru v Charkově. V roce 1921 se stal místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady. Byl členem předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru RSFSR, Ústředního výkonného výboru SSSR, v letech 1921—1922 členem ústředního výboru strany. V diskusi o odborech v letech 1920—1921 stál v čele skupiny »demokratického centralismu«. V roce 1927 byl vyloučen ze strany. Stal se obětí represí. — 89

SAVELJEV M. A. (Max) (1884—1939) — člen SDDSR od roku 1903. Po únorové revoluci 1917 vedl redakci ústředního orgánu strany listu *Rabočij puť* a později redakci *Pravdy*. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce ve stranických a státních orgánech. Roku 1919 redigoval ústřední orgán KSU(b) *Kommunist* (viz též sv. 48). — 22

SEMAŠKO A. J. — v roce 1918 vojenský komisař orelského vojenského okruhu. — 189, 443

SEMENNIK — 27

SEMJONOV — 321

SEREBRĀKOV L. P. (1888—1937) — člen SDDSR od roku 1905. Po Říjnové revoluci byl členem moskevského oblastního výboru strany, tajemníkem ústředního výboru KSR(b) a tajemníkem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů. Vykonával řadu funkcí ve státním aparátě. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 42). — 360, 391

SEREBROVSKIJ A. P. (1884—1938) — člen SDDSR od roku 1903. Od roku 1918 byl místopředsedou mimořádné komise pro zásobování Rudé armády, poté náměstkem lidového komisaře dopravy a náčelníkem vojenského zásobování Ukrajinského frontu (viz též sv. 45). — 446—447

SEREDA S. P. (1871—1933) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce ve státních a hospodářských orgánech: v letech 1918—1921 byl lidovým komisařem zemědělství RSFSR, od roku 1921 členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady a Státní plánovací komise, náměstkem ředitele a poté ředitelem Ústředního statistického úřadu RSFSR a od roku 1930 místopředsedou Státní plánovací komise (viz též sv. 36). — 77, 80, 91, 149—150, 180, 182, 184, 199—200, 207—208, 269, 318, 360, 442

SERGO — viz Ordžonikidze G. K.

SERRATI Giacinto Menotti (1872—1926) — významný činitel italského dělnického hnutí. V letech 1915—1923 stál v čele ústředního orgánu socialistické strany listu *Avanti!* V roce 1924 vstoupil v čele frakce zvané Skupina III. internacionály do Komunistické strany Itálie (dnes Italská komunistická strana), v níž aktivně pracoval až do konce života. — 250

SIDORENKO S. M. — námořník. V listopadu 1917 byl vyslán do Jenisejské gubernie za účelem rozšiřování agitační literatury. — 67

SINICYN — v roce 1919 komisař laziňské volosti Kalužské gubernie. — 444

SKLJANSKIJ E. M. (1892—1925) — člen SDDSR od roku 1913. Po nastolení sovětské moci se stal členem kolegia lidového komisariátu vojenství. Od září 1918 do roku 1924 byl náměstkem lidového komisaře vojenství a místopředsedou Revoluční vojenské rady republiky (viz též sv. 45). — 179—180, 188, 197, 242, 244, 256, 289, 294, 315, 332—334, 337, 344, 359, 363—364, 369, 380—381, 388, 393, 396, 398, 407, 410, 416

SKOROPADSKYJ P. P. (1873—1945) — generál carské armády, velkostatkář v Černigovské a Poltavské gubernii. Od dubna do prosince 1918 byl jako chráněncem německých imperialistů hetmanem na Ukrajině. Později uprchl do Německa, kde vyvíjel protisovětskou činnost. — 291

SKRYPNIK N. A. (1872—1933) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1897, člen SDDSR od jejího založení. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce a byl členem petrohradského vojenského revolučního výboru. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce ve stranických a státních orgánech: byl lidovým komisařem vnitra USSR, členem předsednictva Celoukrajinského ústředního výkonného výboru, členem ÚV KSU(b), zmocněncem Rady obrany Ukrajiny a lidovým komisařem školství a osvěty USSR. — 62

SKVORCOV J. S. — v letech 1918—1919 člen pervitinského volostního výboru vesnické chudiny v tverském újezdu. V roce 1919 byl vyloučen z KSR(b). — 259

SLUCKIJ A. I. (zemř. 1918) — účastník revolučního hnutí od roku 1905.

V roce 1917 byl stranickým organizátorem v petrohradském Obuchovově závodu a aktivním účastníkem Říjnové revoluce. Na II. celoruském sjezdu sovětů se stal členem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů. Od března 1918 zastával funkci předsedy rady lidových komisařů Tavriské sovětské socialistické republiky [existovala na Krymu od 22. 3. do 30. 4. 1918]. Byl zastřelen bělogvardějci. — 69

SLUVIS M. V. (nar. 1888) — eser, od roku 1917 levý eser; důstojník carské armády. Po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. V listopadu 1918 se stal členem KSR(b). V roce 1918 byl velitelem divize, v roce 1919 velel 15. armádě a později byl velitelem 56. střelecké divize. — 147

SMILGA I. T. (1892—1938) — člen SDDSR od roku 1907. Po Říjnové revoluci zastával funkci zplnomocněného představitele rady lidových komisařů RSFSR ve Finsku, byl členem Revoluční vojenské rady republiky a místopředsedou Nejvyšší národohospodářské rady. Za diskuse o odborech v letech 1920—1921 obhajoval platformu Trockého. V roce 1927 byl na XV. sjezdu VKS(b) ze strany vyloučen. V roce 1930 byl do strany znovu přijat, později opět vyloučen. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 44). — 147, 325, 358, 392, 410

SMIRNOV A. M. (nar. 1887) — v letech 1917—1918 za esery člen miliční a právní komise samarské [kujbyševské] městské dумы. V červnu 1918 byl zvolen starostou Samary. — 279, 288

SMIRNOV A. P. (1877—1938) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1896. Po Říjnové revoluci vykonával funkci náměstka lidového komisaře vnitra, v roce 1918 byl zmocněncem rady lidových komisařů v Saratovské gubernii a v letech 1919—1922 náměstkem lidového komisaře zásobování. — 115, 132—133, 173, 199—200, 211

SMIRNOV I. N. (1881—1936) — člen SDDSR od roku 1899. Po Říjnové revoluci se stal členem revoluční vojenské rady Východního frontu, později členem revoluční vojenské rady 5. armády. Od roku 1919 byl předsedou sibiřského revolučního výboru. V letech 1921—1922 pracoval v Nejvyšší národohospodářské radě; vedl odbor vojenského průmyslu. Později byl lidovým komisařem pošt a telegrafů (viz též sv. 44). — 356, 378, 397

SOKOLNIKOV G. J. (vl. jm. Brilliant) (1888—1939) — člen SDDSR od roku 1905. Po únorové revoluci 1917 byl členem moskevského výboru a moskevského oblastního byra SDDSR(b). Po Říjnové revoluci pracoval v diplomatických a vojenských funkcích. Byl členem sovětské delegace při jednání o brestlitevském míru. Později se zúčastnil jednání s Německem o ekonomických otázkách. Od prosince 1918 byl členem revoluční vojenské rady Jižního frontu. V roce 1922 se stal lidovým komisařem financí, v roce 1926 byl zvolen místopředsedou Státní plánovací komise SSSR a později náměstkem lidového komisaře zahraničních věcí. Byl členem a kandidátem ústředního výboru strany. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován (viz též sv. 45). — 65, 109—110, 327, 330, 334, 352—353, 358—359, 361—363, 367, 369, 371, 394—395

SOLOVJOV A. S. — vedoucí hlavní účtárny pracovního úřadu v Moskvě a v Moskevské oblasti. — 36

SOLOVJOV N. I. (1870—1947) — člen SDDSR od roku 1900. Stranicky pracoval v Saratově, Samaře [Kujbyšev], Baku a Petrohradu. Po Říjnové revoluci byl předsedou Zvláštní rady pro otázku paliv a později vedoucím odboru paliv při Nejvyšší národohospodářské radě. V roce 1919 zastával funkci předsedy Hlavního výboru pro ropný průmysl. V letech 1932—1936 byl vedoucím správy národohospodářské evidence RSFSR a místopředsedou Státní plánovací komise RSFSR. — 113

SOMOV O. I. (1869—1923) — lékař, člen SDDSR od roku 1904. Patřil k organizátorům zdravotnické služby v Rudé armádě. Od srpna 1918 do října 1919 byl členem revoluční vojenské rady 10. a 13. armády, od konce roku 1919 do dubna 1920 vedl guberniální zdravotnický odbor v Permu. — 402

SOROKIN — 321

SPIRIDONOVÁ M. A. (1884—1941) — jedna z vedoucích činitelů eserské strany. Vystupovala proti uzavření brestlitevského míru, aktivně se účastnila vzpoury levých eserů v červenci 1918. Po potlačení této vzpoury v nepřátelské činnosti proti sovětské moci pokračovala. Později zanechala politické činnosti (viz též sv. 37). — 47, 90, 257

SPUNDE A. P. (1892—1962) — člen SDDSR od roku 1909. Po Říjnové revoluci byl zástupcem hlavního komisaře Státní banky v Petrohradu, později vykonával stranické a státní funkce v různých městech (viz též sv. 36). — 58, 77

STALIN J. V. (vl. jm. Džugašvili) (1879—1953) — člen SDDSR od roku 1898. Stranicky pracoval v Tiflisu [Tbilisi], Baku, Batumi a Petrohradu. V lednu 1912 byl kooptován do ÚV zvoleného na VI. (pražské) konferenci SDDSR; podílel se na redigování bolševického listu Pravda. Za Říjnové revoluce se stal členem vojenského revolučního ústředí pro řízení povstání. Na II. celoruském sjezdu sovětů byl zvolen lidovým komisařem pro národnostní záležitosti. V době cízí vojenské intervence a občanské války byl členem Revoluční vojenské rady republiky a odpovídal za stranickou činnost několika frontů. V roce 1922 byl zvolen generálním tajemníkem ÚV KSR(b). Od roku 1941 byl předsedou rady lidových komisařů, později rady ministrů SSSR. Za Velké vlastenecké války byl předsedou Státního výboru obrany, lidovým komisařem obrany a vrchním velitelem sovětských ozbrojených sil.

V odpovědných stranických a státních funkcích se dopustil hrubého porušování leninských zásad kolektivního vedení, norem stranického života a porušování socialistické zákonitosti. — 84, 87, 105, 115—116, 119—120, 133—134, 139, 151—152, 168, 218, 232, 282, 347, 360, 364, 374, 379, 381—382, 385—387, 391—392, 396, 402, 406, 415, 424, 426—427, 438, 451

STASOVÁ J. D. (1873—1966) — členka SDDSR od roku 1898. Od února 1917 do března 1920 vykonávala funkci tajemnice ústředního výboru strany, v letech 1920—1921 stranicky pracovala v Petrohradu, později v Baku. V letech 1921—1938 pracovala v Kominterně a dalších mezinárodních pokrokových organizacích a v ženském hnutí. Od roku 1946 se věnovala literární publicistice (viz též sv. 48). — 150—151, 391

STĚKLOV J. M. (1873—1941) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1893. Po únorové revoluci 1917 stál na pozicích »revolučního obranářství«, byl zvolen členem výkonného výboru petrohradského sovětu a redaktorem listu Izvěstija petrogradského sověta. Po Říjnové revoluci se stal členem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů a redaktorem listu Izvěstija VCIK (viz též sv. 18). — 147

STRASSER Josef (nar. 1871) — rakouský politický činitel. V roce 1918 se stal členem komunistické strany (viz též sv. 48). — 238

- STRIJEVSKIJ K. K. (1885—1939) — člen SDDSR od roku 1902. Stranic-
ky pracoval v Rize, Velikém Uslugu a Moskvě. Byl aktivním účast-
níkem Říjnové revoluce. V roce 1918 působil jako petrohradský
komisař zásobování. V letech 1919—1921 byl náčelníkem zásobo-
vání Jihozápadního, Západního, Petrohradského a Kavkazského
frontu potravinami. V dalších letech zastával různé odpovědné
funkce v hospodářských a státních orgánech. — 248
- STRUVE P. B. (1870—1944) — buržoazní ekonom a publicista, jeden
z vůdců Konstitučně demokratické strany. Po Říjnové revoluci byl
členem kontrarevoluční Vrangelovy vlády; později emigroval (viz
též sv. 1). — 282
- STRUVEOVÁ N. A. (1874—1943) — žena P. B. Struveho a dcera pedago-
ga A. J. Gerda. Po Říjnové revoluci emigrovala. — 282
- STUČKA P. I. (1865—1932) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjno-
vé revoluci byl lidovým komisařem spravedlnosti, v letech
1918—1919 předsedou vlády sovětského Lotyšska a později ná-
městkem lidového komisaře spravedlnosti RSFSR. V roce 1923 se
stal předsedou Nejvyššího soudu RSFSR. Je autorem řady vědec-
kých prací z oblasti státu a práva (viz též sv. 38). — 28, 299
- SURKOV P. I. (1876—1946) — sociální demokrat, bolševik, povoláním
tkadlec. Byl poslancem III. státní dumy za dělníky Kostromské
gubernie, členem sociálně-demokratické frakce. Po Říjnové revoluci
pracoval v řadě sovětských institucí. — 262, 267, 272
- SUVOROV — 45
- SVERDLOV J. M. (1885—1919) — člen SDDSR od roku 1901. Po VI.
(pražské) konferenci SDDSR (leden 1912) byl kooptován do ústřed-
ního výboru a zařazen do ruského byra ústředního výboru. Byl čle-
nem redakce Pravdy. Carská vláda ho za revoluční činnost často
pronásledovala, dvanáct let strávil ve vězeních a ve vyhnanství. Ak-
tivně se účastnil přípravy Říjnové revoluce, v jejím průběhu půso-
bil jako člen petrohradského vojenského revolučního výboru a vo-
jenského revolučního ústředí pro řízení povstání, které ustavil
ústřední výbor strany. Dne 8. (21.) listopadu 1917 byl zvolen před-
sedou Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů (viz též sv.
35). — 21, 36, 40, 77, 117, 126, 171, 187, 206, 215—217, 220,
225, 229—230, 232, 247, 256—257, 277—279, 304, 429,
431—432, 435, 441

SVIDĚRSKIJ A. I. (1878—1933) — člen SDDSR od roku 1899, bolševik.

Po Říjnové revoluci se stal členem kolegia lidového komisariátu zásobování a členem kolegia lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce. V letech 1923—1928 byl náměstkem lidového komisaře zemědělství RSFSR. Od roku 1929 působil jako zplnomocněný diplomatický zástupce SSSR v Lotyšsku (viz též sv. 39). — 118, 123, 246, 305, 307, 318, 413

SYTIN P. P. (1870—1938) — generál carské armády. Po Říjnové revoluci přešel na stranu sovětské moci. V roce 1918 byl instruktorem branné výchovy skupiny brjanských oddílů, poté velitelem Jižního frontu a náčelníkem vojensko-administrativního oddělení Revoluční vojenské rady republiky. Od roku 1920 působil jako zástupce vojenské správy RSFSR v Gruzii. Později byl profesorem Vojenské akademie dělnicko-rolnické Rudé armády a zabýval se vědeckou činností. — 96—97, 232

ŠADURSKÁ Z. L. (nar. 1873) — novinářka, účastnice revolučního hnutí od roku 1905. Pracovala ve vedení Svazu kovodělníků v Petrohradu a v roce 1918 v petrohradském komisariátu zásobování. Později působila v různých státních orgánech a v Komunistické internacionále. — 280

ŠAHUMJAN S. G. (1878—1918) — člen SDDSR od roku 1900. V letech 1911—1914 žil ve vyhnanství v Astrachani. Po návratu z vyhnanství v roce 1914 stál v čele bakuské bolševické organizace. Po únorové revoluci 1917 byl zvolen předsedou bakuského sovětu dělnických zástupců. Na VI. sjezdu SDDSR(b) se stal členem ústředního výboru strany. Po Říjnové revoluci byl prozatímním mimořádným komisařem pro záležitosti Kavkazu, předsedou bakuské rady lidových komisařů a zároveň lidovým komisařem zahraničních věcí. Po pádu Bakuské komuny byl v srpnu 1918 společně s ostatními vedoucími pracovníky zatčen britskými interventy, jimž pomáhali eserí a menševici, a 20. září společně s 25 bakuskými komisaři zastřelen (viz též sv. 36). — 88, 95, 103—104, 113, 127, 133, 139, 151, 155—156, 168—169

ŠELOMOVIČ A. P. (1870—1948) — účastník revolučního hnutí od roku 1894, člen SDDSR od jejího vzniku. Stranicky pracoval v Petrohradu, Astrachani, Baku. Od prosince 1917 byl členem kolegia lidového komisariátu dopravy, v letech 1918—1921 náměstkem lidového komisaře dopravy; na podzim 1918 byl služebně vyslán na Ural. V dalších letech zastával různé odpovědné funkce v lidovém komisariátu dopravy a v Nejvyšší národohospodářské radě. — 251—252

- ŠINGARJOV A. I. (1869—1918) — kadet. Po únorové revoluci 1917 se stal ministrem zemědělství v první prozatímní vládě a později ministrem financí v druhé prozatímní vládě (viz též sv. 17). — 43
- ŠKLOVSKIJ G. L. (1875—1937) — člen SDDSR od roku 1898. Od roku 1909 žil v emigraci. Po únorové revoluci 1917 se vrátil do Ruska a pracoval ve stranických a státních orgánech v Nižním Novgorodu [Gorkij]. V letech 1918—1925 působil v diplomatických službách. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 48). — 111, 126, 136, 235
- ŠLICHTER A. G. (1868—1940) — člen sociálně demokratického hnutí od roku 1891, člen SDDSR od jejího založení. Po únorové revoluci 1917 se stal v Krasnojarsku členem výkonného výboru sovětu dělnických a vojenských zástupců a guberniálního výboru SDDSR(b). Po Říjnové revoluci zastával různé funkce: byl lidovým komisařem zemědělství, lidovým komisařem zásobování RSFSR, předsedou výkonného výboru guberniálního sovětu v Tambově a vykonával další odpovědné funkce ve státních orgánech. V roce 1919 se stal ukrajinským lidovým komisařem zásobování. V letech 1929—1937 byl kandidátem a členem politického byra ÚV KSU(b) (viz též sv. 42). — 18, 45, 131—132, 198, 307, 311, 400, 404, 413
- ŠLJAPNIKOV A. G. (1885—1937) — člen SDDSR od roku 1901. Po Říjnové revoluci byl lidovým komisařem práce, později pracoval v odborech a v hospodářských orgánech. Roku 1918 byl členem revoluční vojenské rady Jižního frontu, poté předsedou revoluční vojenské rady Kaspicko-kavkazského frontu. V letech 1920—1922 založil a vedl skupinu takzvané dělnické opozice. V roce 1933 byl ze strany vyloučen. Stal se obětí represí (viz též sv. 36). — 33, 37, 72, 93, 98, 104—105, 116, 119—120, 239, 244, 254, 294, 421, 440
- ŠMIDT O. J. (1891—1956) — významný sovětský vědec, člen KSR(b) od roku 1918. V letech 1918—1920 byl členem kolegia lidového komisariátu zásobování, v roce 1920 členem vedení Ústředního svazu spotřebních družstev. Byl hlavním redaktorem Velké sovětské encyklopedie; napsal několik vědeckých prací (viz též sv. 42). — 305
- ŠMIDT V. V. (1886—1940) — člen SDDSR od roku 1905. V letech 1918—1928 vykonával funkci tajemníka Celoruské [po roce 1922 Všesvazové] rady odborů, později byl lidovým komisařem práce (viz též sv. 44). — 309

ŠOTMAN A. V. (1880—1939) — účastník revolučního hnutí od roku 1899. V srpnu 1917 zorganizoval Leninův odjezd do Finska. Aktivně se zúčastnil Říjnové revoluce; po revoluci zastával významné funkce ve stranických, státních a hospodářských orgánech. Stal se obětí represí. Posmrtně byl rehabilitován a bylo mu obnoveno členství ve straně (viz též sv. 34). — 86

ŠREJDER A. A. — levý eser, v roce 1918 náměstek lidového komisaře spravedlnosti. Byl členem komise pro sestavení ústavy RSFSR. — 79

ŠUTKO K. I. (1884—1941) — člen SDDSR od roku 1902. V roce 1917 byl členem petrohradského výboru SDDSR(b) a výkonného výboru petrohradského sovětu. Po Říjnové revoluci zastával odpovědné funkce ve vojenských, hospodářských a státních orgánech a pracoval v diplomatických službách. — 70

TANEJEV V. I. (1840—1921) — ruský veřejný činitel, socialista, povoláním advokát. Od roku 1866 byl obhájcem v několika politických procesech. Uvítal revoluci v letech 1905 až 1907 a také Říjnovou revoluci. — 444—445

TARVID S. A. (nar. 1889) — inženýr elektrotechnik. V roce 1918 byl členem kolegia Hlavního výboru pro ropný průmysl. Od roku 1921 zastupoval náčelníka dopravní správy Hlavní správy paliv. — 433

TER-ARUTUŇANC M. K. (1894—1961) — člen SDDSR(b) od března 1917. Byl členem výboru vojenských organizací při petrohradském výboru. Ve dnech Říjnové revoluce působil jako komisař zbrojnice Petropavlovské pevnosti. Za občanské války byl velitelem vojenských útvarů a náčelníkem revolučního polního štábu v boji proti kontrarevoluci. Od roku 1924 pracoval ve státních orgánech a zabýval se pedagogickou činností. — 48—49

TĚTĚRIN J. J. — člen pervitinského volostního výboru vesnické chudiny v tverském újezdu Tverské gubernie. V prosinci 1918 byl pro svoji dřívější činnost carského četníka členství v tomto výboru zbaven. — 259

TOKMAKOV N. D. (1889—1956) — člen SDDSR od roku 1917. Byl účastníkem ozbrojeného říjnového povstání v Moskvě. Patřil k členům revolučního výboru a byl správním komisařem dmitrovského újezdu. Podílel se na potlačení kulacko-eserské vzpoury v Rogačově

v dmitrovském újezdu. Od konce roku 1918 působil na východní frontě. Od roku 1923 vykonával funkci místopředsedy výkonného výboru dmitrovského újezdního sovětu. V letech 1926—1934 pracoval v aparátu lidového komisariátu dělnicko-rolnické inspekce, v ústředním výboru Mezinárodní rudé pomoci a v systému výrobního družstevnictví a byl instruktorem moskevského sovětu. — 196

TOMSKIJ M. P. (1880—1936) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1905—1906 pracoval v revelské [tallinské] organizaci SDDSR, v roce 1907 se stal členem petrohradského výboru SDDSR; byl členem redakce bolševického listu Proletarij; zúčastnil se V. (londýnského) sjezdu SDDSR. V letech reakce zaujímal smířlivecký postoj k likvidátorům, otzovistům a trockistům. Po únorové revoluci 1917 pracoval jako člen výkonné komise petrohradského výboru SDDSR(b). Po Říjnové revoluci byl předsedou Celoruské ústřední rady odborů, členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů a Ústředního výkonného výboru SSSR. V letech 1922—1929 byl členem politického byra strany. V třicátých letech byla proti němu vznesena politická obvinění. Byl vyloučen ze strany. V roce 1988 bylo potvrzeno jeho členství ve straně od roku 1904. — 309

TORNIAINEN Eduard (1886—1953) — finský sociální demokrat, novinář. V roce 1918 se zúčastnil dělnické revoluce ve Finsku; po její porážce žil v SSSR. — 355

TROCKIJ L. D. (vl. jm. Bronštejn) (1879—1940) — člen SDDSR od roku 1897, menševik. V letech reakce a nového revolučního rozmachu byl likvidátorem, přestože předstíral »nefrakčnost«. V roce 1912 zorganizoval protistranický srpnový blok. Za první světové války zaujímal centristickou pozici a bojoval proti Leninovu stanovisku v otázkách války, míru a revoluce. Po únorové revoluci 1917 vstoupil do skupiny mezirajonovců a společně s nimi byl na VI. sjezdu SDDSR(b) přijat do bolševické strany. Po Říjnové revoluci zastával funkci lidového komisaře zahraničních věcí, lidového komisaře vojenství a vojenského námořnictva, byl předsedou Revoluční vojenské rady republiky, členem politického byra ústředního výboru a členem exekutivy Komunistické internacionály. V roce 1918 se stavěl proti brestlitevskému míru, v letech 1920—1921 stál v diskusi o odborech v čele opozice. Od roku 1923 vedl frakční boj proti leninskému programu výstavby socialismu a proti generální linii strany, prohlašoval, že socialismus v SSSR nemůže zvítězit. V roce 1926 byl vyloučen z politického byra ÚV a v roce 1927 ze strany,

v roce 1929 byl za protisovětskou činnost vypovězen ze SSSR a v roce 1932 zbaven sovětského občanství. Posledné léta žil v Mexiku. — 39, 47, 105, 124, 145, 149, 166, 173—174, 185, 208—209, 216—217, 232, 241, 244, 253, 255—256, 263, 273, 284, 287, 312, 341, 355, 359, 364, 368—369, 377, 379—380, 384, 388, 390—391, 395, 402, 404, 407—408, 416, 422, 439, 447

TRUŠ A. — od května 1918 mimořádný vojenský komisař jefremovského újezdu Tulské gubernie. — 151

TURLO S. S. (1889—1942) — člen SDDSR od roku 1905. Stranicky pracoval v Lotyšsku. Po Říjnové revoluci byl předsedou rostovsko-nachičevanského stranického výboru a členem výkonného výboru sovětu Donské oblasti. Od července 1918 vykonával v Penze funkci místopředsedy guberniálního výboru strany a byl předsedou výkonného výboru guberniálního sovětu. Po skončení občanské války pracoval v různých odpovědných funkcích ve stranických a státních orgánech. — 196

ULJANOV I. I. (1884—1946) — člen SDDSR od roku 1911. Stranicky pracoval v Uralsku a Saratově. Po Říjnové revoluci byl po několik volebních období členem Celoruského ústředního výkonného výboru sovětů, do května 1919 vykonával funkci předsedy uralského oblastního revolučního výboru. Poté zastával vedoucí funkce ve správních a hospodářských orgánech: byl zmocněncem Hlavní správy rybolovu, rybného hospodářství a průmyslu v Kerči a Ivanovo-Vozněsensku a zmocněncem Státní dovozní a vývozní kanceláře v Petrozavodsku a Saratově. — 407

ULJANOV V. I. — viz Lenin V. I.

ULJANOVÁ N. K. — viz Krupská N. K.

URBAN L. B. — v roce 1918 předseda městského sovětu v Drisse. — 63

URICKIJ M. S. (1873—1918) — účastník revolučního hnutí od 90. let, člen SDDSR(b) od roku 1917. Na VI. sjezdu byl zvolen členem ústředního výboru. Byl členem vojenského revolučního ústředí pro řízení povstání, které ustavil ústřední výbor strany. 23. listopadu (6. prosince) byl jmenován komisařem Celoruské komise pro volby do Ústavodárného shromáždění (viz též sv. 36). — 28, 43

VACETIS I. I. (1873—1938) — významný sovětský vojenský činitel, bý-

valý důstojník carské armády. Po Říjnové revoluci sloužil v armádě Sovětské republiky, jako velitel lotyšské střelecké divize potlačoval vzpuru levých eserů v Moskvě. Později se stal velitelem Východního frontu. V září 1918 až v červenci 1919 byl vrchním velitelem ozbrojených sil RSFSR. Od roku 1922 působil jako pedagog na Vojenské akademii M. V. Frunzeho (viz též sv. 37). — 185, 230, 241, 256, 273, 284, 287, 295, 330, 341, 344, 382, 416, 435, 437—438

VANDERVELDE Émile (1866—1938) — vůdce Belgické dělnické strany, předseda mezinárodního socialistického byra II. internacionály, revizionista a oportunist. V letech 1925—1927 byl ministrem zahraničních věcí Belgie. V roce 1925 se podílel na uzavření Locarnských dohod namířených proti SSSR (viz též sv. 32). — 224, 226, 233, 235

VASILČENKO S. F. (1884—1937) — člen SDDSR od roku 1901. Stranicky pracoval v Rostově a Irkutsku. V roce 1917 byl předsedou rostovsko-nachičevaňského výboru SDDSR(b). Začátkem roku 1918 byl členem oblastního bolševického výboru Doněcko-krivorožské pánve a pracoval ve vládě Doněcko-krivorožské sovětské republiky jako komisař pro věci řízení. Od roku 1921 se zabýval literární a vydavatelskou činností v Moskvě. — 69

VEDERNIKOV A. S. (1880—1919) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1897, člen SDDSR od jejího založení, dělník. V roce 1918 působil jako komisař v některých závodech v Nižněnovgorodské gubernii (viz též sv. 31). — 108

VEJNBURG G. D. (1891—1946) — člen SDDSR od roku 1906. Stranicky pracoval v Kyjevě a Oděse. V roce 1917 stál v čele Svazu kovodělníků vyborského okresu a byl tajemníkem ústředního vedení tohoto svazu. Po Říjnové revoluci byl členem předsednictva Nejvyšší národohospodářské rady, zastával odpovědné funkce v hospodářských orgánech a pracoval v odborech. — 106

VEJSBROD B. S. (1874—1942) — člen SDDSR od roku 1904, povoláním chirurg. V roce 1917 vedl zdravotnické oddělení 1. zamoskvo-rečského sovětu a byl komisařem léčebných ústavů. V letech 1919—1920 vykonával funkci předsedy mimořádné komise pro boj s epidemiemi v Turkestánském a Jihozápadním frontu. Od roku 1922 byl profesorem 2. moskevského lékařského institutu a primářem 2. městské nemocnice. — 238

VELIČKINOVÁ V. M. (vl. jm. Bončová-Brujevičová) (1868—1918) — účastnice revolučního hnutí od počátku 90. let. Po Říjnové revoluci zastávala různé odpovědné funkce ve zdravotnických institucích a v roce 1918 se stala členkou kolegia lidového komisariátu zdravotnictví (viz též sv. 48). — 82, 218

VĚRA MICHAJLOVNA — viz Veličkinová V. M.

VILÉM II. (HOHENZOLLERN) (1859—1941) — německý císař a pruský král (1888—1918). — 217, 237

VINOGRADOV N. D. (nar. 1885) — architekt. Od května 1918 byl zástupcem lidového komisaře státního majetku, odpovídal za kontrolu realizace dekretu rady lidových komisařů z 12. dubna 1918 O poměnicích republiky. Od srpna 1918 se jako pracovník moskevského sovětu zabýval ochranou uměleckých a historických památek. Později pracoval v Muzeu ruské architektury. — 146, 223

VINOGRADOV P. F. (1890—1918) — účastník revolučního hnutí od roku 1905, dělník sestorecké zbrojovky. V roce 1917 se podílel na dobytí Zimního paláce. V únoru 1918 byl služebně vyslán do Archangelska s cílem zorganizovat přísun potravin pro Petrohrad; byl zvolen místopředsedou výkonného výboru archangelského guberniálního sovětu. V srpnu 1918 založil Severodvinskou flotilu a stál v jejím čele. Zahynul při obraně Kotlasu. — 83, 213

VISŇEVSKIJ F. N. — v roce 1918 předseda spojeného předsednictva sovětů dělnických, rolnických a vojenských zástupců v Rostově v Jaroslavské gubernii, komisař pro otázky řízení a pro administrativní a soudní záležitosti v rostovském sovětu. V roce 1919 byl v Rostově újezdním komisařem zásobování. — 313

VLADIMIROV M. K. (vl. jm. Šejnfinkel) (1879—1925) — člen SDDSR od roku 1903. Po Říjnové revoluci pracoval v petrohradské městské zásobovací správě a v lidovém komisariátu zásobování, v roce 1919 byl mimořádným komisařem pro železniční spoje na jižní frontě (viz též sv. 35). — 109, 259, 268, 285, 303

VLADIMIRSKIJ M. F. (1874—1951) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1895, člen SDDSR od jejího založení, bolševik. Po Říjnové revoluci 1917 byl členem předsednictva Celoruského ústředního výkonného výboru a náměstkem lidového komisaře vnitřní RSFSR. Na VII. sjezdu KSR(b) byl zvolen členem ústředního

výboru strany. V letech 1927—1951 řídil ústřední revizní komisi VKS(b) (viz též sv. 39). — 234

VOLIN B. M. (1886—1957) — člen SDDSR od roku 1904. Stranicky pracoval v Jekatěrinoslavi [Dněpropetrovsk], Brjansku, Moskvě a na Uralu. V říjnových dnech roku 1917 byl předsedou zamoskvo-rečského vojenského revolučního výboru. V letech 1918—1921 vykonával funkci předsedy výkonného výboru guberniálního sovětu v Orlu, Kostromě a Charkově, stal se tajemníkem brjanského guberniálního výboru KSR(b) a náměstkem lidového komisaře vnitřa USSR. V dalších letech se zabýval novinářskou a vědeckou činností. — 247—248

VOLKOV — 248

VOLKOVSKIJ A. F. — v roce 1918 člen kolegia Hlavního výboru pro lesní hospodářství. — 253

VOLNYJ Ivan (vl. jm. Vladimirov I. J.) (1885—1931) — ruský realistický spisovatel. V roce 1903 se stal členem eserské strany. V roce 1908 byl za atentát na mcenského újezdního policejního náčelníka vypovězen na Sibiř, odkud uprchl do zahraničí. Na ostrově Capri se setkal s A. M. Gorkým a pod jeho vlivem se začal s esery rozcházet. V roce 1917 se vrátil do Ruska; zabýval se literární činností. — 323—324

VOLODARSKIJ V. (vl. jm. Goldštejn M. M.) (1891—1918) — člen SDDSR od roku 1917. Po Říjnové revoluci se stal komisařem pro tisk, propagandu a agitaci a redaktorem listu Krasnaja gazeta v Petrohradu. 20. června 1918 byl zavražděn esery (viz též sv. 34). — 130

VOLODČENKO N. G. (nar. 1862) — divizní generál carské armády. Od září 1917 byl velitelem Jihozápadního frontu. — 24

VOROBYJOV V. A. (1896—1937) — člen SDDSR od roku 1914. Po únorové revoluci roku 1917 vykonával funkci tajemníka bolševického výboru a sovětu dělnických zástupců v Něvjansku. Od září téhož roku byl redaktorem listu Uralskij rabočij; pracoval rovněž v oblastním výboru strany a ve výkonném výboru uralského oblastního sovětu. V roce 1919 se stal redaktorem listu Děrevenskij kummunist ve Vjatce [Kirov]. V letech 1920—1922 pracoval v aparátu ÚV KSR(b) a byl členem uralského byra ÚV KSR(b). V roce 1927 byl vyloučen ze strany, v roce 1928 znovu přijat. — 33

VOROŠILOV K. J. (1881—1969) — člen SDDSR od roku 1903. Stranic-
ky pracoval v Lugansku [Vorošilovgrad], Petrohradu, Baku a Caricynu [Volgograd]. Aktivně se účastnil Říjnové revoluce. V roce 1917 byl předsedou luganského sovětu dělnických zástupců. V letech 1918—1919 velel Caricynskému frontu, byl zástupcem velitele a členem vojenské rady Jižního frontu a velitelem 10. armády. V prosinci 1918 vykonával funkci ukrajinského lidového komisaře vnitra, velel vojskům charkovského vojenského okruhu, 14. armádě a Ukrajinskému frontu. Na VIII. sjezdu KSR(b) se přikláněl k tzv. vojenské opozici. V letech 1919—1921 byl členem Revoluční vojenské rady a jedním z organizátorů 1. jezdecké armády, v letech 1921—1925 velitelem severokavkazského vojenského okruhu a později moskevského vojenského okruhu. Od roku 1925 zastával funkci lidového komisaře vojenství a vojenského námořnictva a byl předsedou Revoluční vojenské rady SSSR. V letech 1934—1940 působil jako lidový komisař obrany SSSR. Od roku 1940 byl náměstkem předsedy rady lidových komisařů SSSR a předsedou Výboru obrany při radě lidových komisařů SSSR, od roku 1946 náměstkem předsedy rady ministrů SSSR. Od roku 1953 do května 1960 zastával funkci předsedy prezidia Nejvyššího sovětu SSSR. Od roku 1921 byl členem ústředního výboru strany, v letech 1926—1952 členem politického byra ÚV VKS(b) a posléze předsednictva ÚV KSSS. — 232, 380, 383—384

VOROVSKIJ V. V. (1871—1923) — účastník sociálně demokratického hnutí od roku 1894, člen SDDSR od jejího založení, sovětský diplomat, publicista a literární kritik. V letech 1907—1912 stál v čele oděské bolševické organizace. Za aktivní revoluční činnost byl několikrát vězněn a deportován. V roce 1915 odjel do Stockholmu; na Leninův návrh se v roce 1917 stal členem zahraničního byra ÚV SDDSR. Po Říjnové revoluci pracoval jako diplomat ve skandinávských zemích (1917—1919) a v Itálii (1921—1923). 10. května 1923 byl v Lausanne zavražděn bělogvardějcem (viz též sv. 9). — 65, 179, 213—215, 219—220, 227, 420

VULFSON S. D. (1879—1932) — člen SDDSR od roku 1902, bolševik. Za občanské války pracoval v zásobování Rudé armády. Byl členem rady lidových komisařů na Krymu. Po válce zastával různé funkce v hospodářských orgánech (viz též sv. 45). — 450

VYNNYČENKO V. K. (1880—1951) — ukrajinský spisovatel, buržoazní nacionalista, jeden z vůdců maloburžoazní nacionalistické Ukrajinské sociálně demokratické dělnické strany. Po únorové revoluci

- 1917 se podílel na založení kontrarevoluční ukrajinské Centrální rady. Po nastolení sovětské moci na Ukrajině emigroval (viz též sv. 35). — 69
- WIKK Karl Harald (1883—1946) — finský sociální demokrat. Za dělnické revoluce ve Finsku v roce 1918 byl členem revoluční vlády — rady lidových zmocněnců (viz též sv. 35). — 53—54
- WILLIAMS Albert Rhys (1883—1962) — americký novinář a publicista. V létě 1917 přijel do Ruska, byl svědkem a účastníkem Říjnové revoluce, podílel se na dobytí Zimního paláce. V lednu 1918 vytvořil za pomoci V. I. Lenina mezinárodní oddíl na obranu sovětské moci; bojoval na frontách občanské války. Několikrát navštívil Sovětský svaz; byl bojovníkem za mír a socialismus. — 108
- WILMI Otto (1881—1938) — finský komunista, od roku 1898 člen Dělnické strany Finska (od roku 1903 Sociálně demokratická strana Finska). Účastnil se finské dělnické revoluce v roce 1918, patřil k zakladatelům Komunistické strany Finska v témže roce a po několika dalších let byl členem ÚV této strany. Po porážce finské revoluce žil v SSSR a vykonával různé odpovědné funkce ve stranických a státních orgánech. Od roku 1918 byl členem KSR(b). — 355
- WILSON Thomas Woodrow (1856—1924) — americký politik a historik, v letech 1913—1921 prezident USA. Podporoval protisovětské kontrarevoluční síly (viz též sv. 37). — 39, 219, 287, 350—351
- ZAGORSKIJ V. M. (vl. jm. Lubockij) (1883—1919) — člen SDDSR od roku 1902. Po Říjnové revoluci pracoval na sovětském velvyslanectví v Berlíně. V červnu 1918 přijel do Moskvy a zanedlouho byl zvolen tajemníkem moskevského výboru strany. Zahynul 25. září 1919 po výbuchu bomby, kterou vhodili do budovy moskevského výboru strany kontrarevolucionáři (viz též sv. 48). — 349
- ZACHAROV — v roce 1918 předseda kozácké sekce sovětu v Samaře [Kujbyšev]. — 74
- ZAJCEV P. A. — 426
- ZAKS B. G. (nar. 1886) — v roce 1918 pracovník lidového komisariátu financí, v letech 1921—1922 zástupce vedoucího úřadovny Rady práce a obrany. — 128, 143

ZAKS G. D. (1882—1937) — eser, spoluzakladatel strany levých eserů v roce 1917. Od prosince 1917 byl náměstkem lidového komisaře školství a osvěty a místopředsedou Celoruské mimořádné komise pro boj s kontrarevolucí a sabotážemi. Po vzpouře levých eserů v červenci 1918 a po rozštěpení jejich strany se podílel na založení strany komunistů-narodníků. Zúčastnil se občanské války a později pracoval v armádě a státních orgánech (viz též sv. 35). — 430

ZALKIND I. A. (1885—1928) — člen SDDSR od roku 1903. Stranicky pracoval v Petrohradu, Jaroslavli a Oděse. Účastnil se revoluce v letech 1905—1907. V letech 1908—1917 žil v emigraci. Od konce listopadu 1917 pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí RSFSR. V letech 1920—1921 byl členem guberniálního výboru strany v Nižním Novgorodu [Gorkij]. Později znovu pracoval v lidovém komisariátu zahraničních věcí. — 235

ZASLAVSKIJ D. I. (1880—1965) — účastník revolučního hnutí od roku 1900, publicista. V roce 1903 vstoupil do Bundu. V letech 1917—1918 ostře vystupoval proti bolševikům. V roce 1919 přehodnotil své politické názory a začal podporovat sovětskou moc. Přispíval do listů Leningradskaja Pravda, Krasnaja gazeta, Izvestija a v roce 1928 se stal stálým dopisovatelem Pravdy. Roku 1934 byl přijat do KSSS (viz též sv. 34). — 31—32

ZASULICOVÁ V. I. (1849—1919) — významná pracovnice narodnického a později sociálně demokratického hnutí v Rusku. Podílela se na založení skupiny Osvobození práce. V roce 1900 se stala členkou redakce leninského listu Jiskra a časopisu Zarja. Po II. sjezdu SDDSR patřila k čelným představitelům menševiků. K Říjnové revoluci se stavěla negativně (viz též sv. 6). — 297

ZATONSKIJ V. P. (1888—1938) — člen SDDSR od března 1917. Od května 1917 byl členem kyjevského výboru SDDSR(b) a patřil k vůdčím ozbrojeného říjnového povstání v Kyjevě. V listopadu 1917 se stal předsedou kyjevského výboru SDDSR(b). Od prosince 1917 byl členem ukrajinské sovětské vlády, od března 1918 pak předsedou Ústředního výkonného výboru sovětů Ukrajiny. Od března 1919 zastával funkci lidového komisaře školství a osvěty Ukrajiny. V letech 1919—1920 byl členem revoluční vojenské rady 12., 13. a 14. armády a revoluční vojenské rady Jihozápadního frontu. Od roku 1923 byl lidovým komisařem školství a osvěty Ukrajiny, později sloužil v armádě. V letech 1927—1933 vykonával funkci předsedy ústřední kontrolní komise KSU(b) a byl lidovým komi-

sařem dělnicko-rolnické inspekce USSR, v letech 1933—1937 lidovým komisařem školství a osvěty USSR. — 50, 62

ZETKINOVÁ Clara (1857—1933) — význačná funkcionářka německého a mezinárodního dělnického hnutí, spoluzakladatelka Komunistické strany Německa. V revolučním hnutí pracovala od konce 70. let, v roce 1881 vstoupila do tehdejší ilegální Sociálně demokratické strany Německa, v roce 1916 pak do skupiny Internacionála, nazvané později Spartakův svaz. Roku 1919 se stala členkou Komunistické strany Německa a byla zvolena do jejího ústředního výboru. Na III. kongresu Komunistické internacionály byla zvolena do exekutivy Kominterny, řídila mezinárodní sekretariát žen. V roce 1925 se stala předsedkyní Mezinárodní rudé pomoci (viz též sv. 37). — 153—154, 214

ZINOVJEV G. J. (vl. jm. Radomyslskij) (1883—1936) — člen SDDSR od roku 1901. V letech 1908—1917 žil v emigraci, byl členem redakce ústředního orgánu strany, listu Social-demokrat, a bolševického listu Proletarij. Po Říjnové revoluci byl předsedou petrohradského sovětu, členem politického byra ÚV a předsedou exekutivy Kominterny. V listopadu 1927 byl vyloučen ze strany, v roce 1928 mu bylo členství obnoveno, v roce 1932 byl ze strany znovu vyloučen a v roce 1933 opět přijat. V roce 1934 byl z VKS(b) vyloučen potřetí. Koncem třicátých let se stal obětí represí. V roce 1988 byl rehabilitován (viz též sv. 41). — 56, 107, 119—120, 122—123, 130, 132, 141, 166, 231, 243—244, 248—249, 256, 261, 270, 290, 293, 295—297, 326, 338, 340—341, 364, 374, 381—382, 385—386, 392—393, 396, 402, 446

ZURABOV A. G. (1873—1920) — sociální demokrat, účastník revolučního hnutí od roku 1892. Po II. sjezdu SDDSR vystupoval jako bolševik, pak se přiklonil k menševikům. Po únorové revoluci 1917 se vrátil z emigrace, byl členem výkonného výboru petrohradského sovětu dělnických a vojenských zástupců. Po Říjnové revoluci aktivně bojoval v Zakavkazsku proti menševikům a dašnakům, zasazoval se o navázání těsných styků se Sovětským Ruskem (viz též sv. 7). — 32, 154.—155

ŽAKOV M. P. (1893—1936) — člen SDDSR od roku 1911. Začátkem roku 1918 pracoval ve vládě Doněcko-krivorožské sovětské republiky a v oblastním bolševickém výboru Doněcko-krivorožské pánve. V letech 1921—1922 byl členem a tajemníkem donského výboru KSR(b). V roce 1928 byl za účast v trockistické opozici vyloučen ze

strany a v roce 1929 rehabilitován. Od roku 1929 se zabýval pedagogickou a vědeckou činností. — 69

ŽARKO A. M. (1889—1939) — člen SDDSR od roku 1904. V letech 1907—1917 stranicky pracoval v továrně na opravu parních lokomotiv v Poltavě. V roce 1917 byl členem poltavského sovětu, v roce 1918 členem ústředního výkonného výboru Celoruského svazu železničářů a v roce 1919 lidovým komisařem dopravy na Ukrajině. V dalších letech vykonával různé odpovědné funkce v hospodářském aparátu. — 268

ŽORDANIJA N. N. (1870—1953) — sociální demokrat menševik. V letech 1918—1921 stál v čele kontrarevoluční menševické vlády v Gruzii. Od roku 1921 žil v emigraci (viz též sv. 34). — 103

ŽUCHOVICKIJ L. G. (1891—1954) — člen SDDSR od roku 1917, dříve člen Bundu. Po Říjnové revoluci pracoval v lidovém komisariátu zdravotnictví RSFSR, poté se zabýval politickou činností v Rudé armádě. Od roku 1923 se věnoval právníké činnosti a později pracoval na ministerstvu zahraničního obchodu. — 238

Z E M Ě P I S N Ě N Á Z V Y

<i>Dříve</i>	<i>Nyní</i>
Bachmut	Arťomovsk
Balaklava	součást Sevastopolu
Caricyn	Volgograd
Čembar	Bělinskij
Drissa	Verchnědvinsk
Dvinsk	Daugavpils
Helsingfors	Helsinky
Ileck	Sol-Ileck
Jekatěrinburg	Sverdlovsk
Jekatěrinograd (Jekatěrinenštadt)	Marx
Jekatěrinoslav	Dněpropetrovsk
Kozlov	Mičurinsk
Libava	Lijepaja
Liski	Georgiu-Dež
Lugansk	Vorošilovgrad
Mariupol	Ždanov
Mojnak	Ujutnoje
Motovilicha	součást Permu
Nižnij Novgorod	Gorkij
Nikolajevsk	Pugačov
Pokrovsk	Engels
Revel	Tallin
Rybinsk	Andropov
Samara	Kujbyšev
Sarepta	součást Volgogradu
Sereda	Furmanov
Simbirsk	Uljanovsk
Sormovo	součást Gorkého
Tichoreckaja	Tichoreck
Tver	Kalinin
Ust'-Medvědicckaja	Serafimovič
Velikokňazeskaja	Proletarsk
Venden	Cesic
Vilno	Vilnius
Vjatka	Kirov
Vladikavkaz	Ordžonikidze
Volmar	Valmijera

OBSAH

Předmluva

7—16

1917

1	KOMISAŘI SOUDRUHU FROLOVOVI. 29. října (11. listopadu)	17
2	NAŘÍZENÍ ŠTÁBU RUDÉ GARDY. 30. října (12. listopadu)	17
3	MANDÁT S. V. KOSIOROVI. 30. října (12. listopadu)	17
4	PETROHRADSKÉMU VÝBORU SDDSR(b). 2. (15.) listopadu	18
5	A. G. ŠLICHTEROVI. Nejdříve 7. (20.) a nejpoz- ději 10. (23.) listopadu	18
6	J. M. SVERDLOVOVI. Nejdříve 8. (21.) listopadu	21
7	VOJENSKÉMU REVOLUČNÍMU VÝBORU. Nej- dříve 9. (22.) listopadu a nejpozději 5. (18.) prosince	21
†8	MEZINÁRODNÍ ASOCIACI PRO INFORMO- VÁNÍ AMERICKÉHO, FRANCOUZSKÉHO A ANGLICKÉHO DÉLNICKÉHO TISKU. Před 10. (23.) listopadem	22
9	M. A. ŠAVELJEVOVI. Nejdříve 11. (24.) listopadu	22
10	GENERÁLMAJOROVI S. I. ODINCOVOVI. 15. (28.) listopadu	23
11	TELEGRAM VOJENSKÉMU REVOLUČNÍMU VÝBORU. 16. (29.) listopadu	23
12	TELEGRAM PODOLSKÉMU SOVĚTU. 18. listopadu (1. prosince)	24
13	PŘÍKAZ TAJEMNÍKOVI. 19. listopadu (2. prosince)	24
14	TELEGRAM PŘEDSEDNICTVU	

† Křížkem jsou označeny titulky převzaté podle originálu.

	MOSKEVSKÉHO SOVĚTU DĚLNICKÝCH A VOJENSKÝCH ZÁSTUPCŮ. 19. listopadu (2. prosince)	24
15	TELEGRAM DO KIŠINĚVA. 19. listopadu (2. prosince)	25
†16	KOMISI PRO VOLBY DO ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ USTAVENÉ V BALTSKÉM LOĎSTVU. 23. listopadu (6. prosince)	25
17	PETROHRADSKÉMU VÝBORU SDDSR(b). 25. listopadu (8. prosince)	26
18	N. I. PODVOJSKÉMU NEBO V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI. 26. listopadu (9. prosince)	26
19	TELEGRAM OPERUJÍCÍ ARMÁDĚ. 26. listopadu (9. prosince)	27
20	NAŘÍZENÍ. 27. listopadu (10. prosince)	27
21	M. S. URICKÉMU. 27. listopadu (10. prosince)	28
22	P. I. STUČKOVI, P. A. KRASIKOVOVI, M. KOZŁOWSKÉMU. 27. nebo 28. listopadu (10. nebo 11. prosince)	28
†23	CELORUSKÉ KOMISI PRO VOLBY DO ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ. 28. listopadu (11. prosince)	31
24	ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU SDDSR(b). <i>Nejpozději</i> 29. listopadu (12. prosince)	31—33
25	TELEGRAM KOMISI PRO VOLBY DO ÚSTAVODÁRNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ. 30. listopadu (13. prosince)	33
26	A. G. ŠLJAPNIKOVOVI A F. E. DZERŽINSKÉMU. <i>Koncem listopadu</i> (začátkem prosince)	33—34
27	TELEGRAM PŘEDSEDOVI OSTROGOŽSKÉHO SOVĚTU. 6. (19.) prosince	34
28	PETROHRADSKÉMU VÝBORU SDDSR(b). 8. (21.) prosince	34—35
29	V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI. 8. (21.) prosince	35
30	G. I. BLAGONRAVOVOVI A V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI. 8. (21.) prosince	35—36
31	J. M. SVERDLOVOVI. 9. (22.) prosince	36
32	V. V. OBOLENSKÉMU. 18. (31.) prosince	36—37
33	P. A. KOZMINOVI. 20. prosince (2. ledna 1918)	37

34	CHARLESI DUMASOVI. 21. prosince (3. ledna 1918)	37—38
35	N. I. PODVOJSKÉMU. 29. prosince (11. ledna 1918)	38
36	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 29. prosince (11. ledna 1918)	38—39
37	POZNÁMKA NA PŘÍKAZU P. PURVINOVI. 30. prosince (12. ledna 1918)	39
38	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 30. prosince (12. ledna 1918)	39
39	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 30. prosince (12. ledna 1918)	40
40	J. M. SVERDLOVOVI. 31. prosince (13. ledna 1918)	40
41	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ. 31. prosince (13. ledna 1918)	40

1918

†42	AMERICKÉMU VELVYSLANCI DAVIDOVI R. FRANCISOVI. 1. (14.) ledna	41
43	KOMISAŘI PETROPAVLOVSKÉ PEVNOSTI. 1. (14.) ledna	41
*44	TELEGRAM L. M. KARACHANOVI. 3. (16.) ledna	42
†45	ŠTÁBU RUDÉ GARDY. 3. (16.) ledna	42
†46	NAŘÍZENÍ. V noci z 5. na 6. (z 18. na 19.) ledna	43
47	TELEFONOGRAM LIDOVÉMU KOMISARIÁ- TU SPRÁVEDLNOSTI. 7. (20.) ledna	43
48	K. A. MECHONOŠINOVI. 7. (20.) ledna	44
49	POKYN PRO V. D. BONČE-BRUJEVIČE. <i>Nejdří- ve</i> 8. (21.) ledna	44
†50	KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ A ZÁSOBOVA- CÍMU ODBORU NEJVYŠŠÍ NÁRODOHOSPO- DÁŘSKÉ RADY. 13. (26.) ledna	45
51	PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE. 13. (26.) ledna	45
52	K. A. MECHONOŠINOVI. 13. (26.) ledna	45—46
53	TELEGRAM DO CHARKOVA A MOSKVVY. 13. (26.) ledna	46
54	M. A. SPIRIDONOVOVÉ. <i>Nejdříve</i> 13. (26.) <i>a nejpozději</i> 18. (31.) ledna	47

* Dokumenty označené hvězdičkou jsou uveřejněny poprvé.

55	K. B. RADKOVI. 14. (27.) ledna	47
56	V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI A G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 15. (28.) ledna	48
†57	NÁMOŘNÍMU REVOLUČNÍMU VÝBORU. 15. (28.) ledna	48
58	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU FINANČÍ. 15. (28.) ledna	49
59	N. I. PODVOJSKÉMU A N. V. KRYLENKOVI. 15. (28.) ledna	49
60	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ. 17. (30.) ledna	50
61	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 17. (30.) ledna	50
62	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 17. (30.) ledna	51
63	PŘÍKAZ K PŘESTĚHOVÁNÍ PŘÍRUČNÍ KNIHOVNY DO SMOLNÉHO. 18. (31.) ledna	51
64	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. Před 21. lednem (3. únorem)	51—52
65	V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI. 21. ledna (3. února)	52
66	TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 22. ledna (4. února)	53
67	TELEGRAM K. MANNEROVI A K. WIIKOVI. 24. ledna (6. února)	53—54
68	G. V. ČIČERINOVÍ. 24. ledna (6. února)	54
69	TELEGRAM ARTHURU HENDERSONOVI. 24. ledna (6. února)	54
†70	PŘÍKAZ KOMISAŘI VOJENSTVÍ N. I. POD- VOJSKÉMU. 28. ledna (10. února)	55
71	N. I. PODVOJSKÉMU. 29. ledna (11. února)	55
72	A. L. KOLEGAJEVOVI. 30. ledna (12. února)	56
*73	G. J. ZINOVJEVOVI. 30. ledna (12. února)	56
74	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 30. ledna (12. února)	57
*75	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 30. ledna (12. února)	57—58
76	N. P. GORBUNOVOVI. 31. ledna (13. února)	58
77	TELEGRAM M. A. MURAVJOVOVI. 14. února*	58

* Dále následuje pouze současná datace, tj. podle gregoriánského kalendáře. V Rusku byl zaveden místo juliánského kalendáře 14. února 1918.

78	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 14. února	59
79	TELEGRAM K. MANNEROVI. 14. února	59
*80	RADIOTELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU BALTSKÉHO LOŽSTVA. V noci ze 14. na 15. února	60
*81	TELEGRAM LIDOVÉMU TAJEMNÍKOVI UKRAJINSKÉ SOVĚTSKÉ REPUBLIKY E. V. LUGANOVSKÉMU. 15. února	60—61
82	TELEGRAM PŘEDSEDOVI VOJENSKÉHO RE- VOLUČNÍHO VÝBORU DONSKÉ OBLASTI. 16. února	61
83	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 17. února	62
84	A. I. RYKOVHOVI. Po 18. únoru	62—63
85	TELEGRAM PŘEDSEDOVI SOVĚTU MĚSTA DRISSY. 19. února	63
86	ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU SDDSR(b). 22. února	63
87	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 23. února	64
88	TELEGRAM KURSKÉMU A ORELSKÉMU SO- VĚTU. 23. února	64
89	RADIOTELEGRAM MÍROVÉ DELEGACI. 25. února	65
90	TELEGRAM V. V. VOROVSKÉMU. 26. února	65
91	TELEGRAM DO IRKUTSKA. 27. února	66
†92	VŠEM SOVĚTŮM ZÁSTUPCŮ. VŠEM, VŠEM. 1. března	66—67
*93	F. E. DZERŽINSKÉMU. 4. března	67
*94	M. F. ANDREJEVOVÉ. Po 12. březnu 1918 až před zářím 1919	68
95	G. K. ORDŽONIKIDZEMU. 14. března 1918	68—70
†96	NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ. 16. března	70
97	TELEFONOGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI. Před 18. březnem	70—71
†98	ÚSTŘEDNÍ REKVIZIČNÍ KOMISI. 25. března	71
†99	KOLEGIU POŠT A TELEGRAFŮ. 26. března	71—72
100	TELEGRAM RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ PETROHRADSKÉ PRACOVNÍ KOMUNY. 28. března	72
101	TAJEMNÍKOVI RADY LIDOVÝCH KOMISA- ŘŮ. V březnu až dubnu	73
102	L. A. FOTIJEVOVÉ. Nejdříve v březnu 1918 a nej- později v září 1919	73

103	TELEGRAM RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ PETROHRADSKÉ PRACOVNÍ KOMUNY. <i>1. dubna</i>	74
104	ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU S V. V. KUJ- BYŠEVEM. <i>Nejdříve 2. a nejpozději 4. dubna</i>	74—75
105	L. J. KARPOVOVI A G. I. PETROVSKÉMU. <i>5. dubna</i>	75
106	TELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTŮ SIBIŘE. <i>5. dubna</i>	76
107	ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU SO- VĚTŮ SIBIŘE. <i>6. dubna</i>	76
108	TELEGRAM I. E. GUKOVSKÉMU. <i>7. dubna</i>	77
109	J. M. SVERDLOVOVI A S. P. SEREDOVI. <i>8. dubna</i>	77
110	D. P. BOGOLEPOVOVI A A. D. CJURUPOVI. <i>10. dubna</i>	78
†111	KOMISARIÁTU SPRAVEDLNOSTI. <i>15. dubna</i>	78—79
112	SOVĚTSKÝM A DÉLNICKÝM ORGANIZACÍM V RYBINSKU. <i>Nejdříve 15. dubna</i>	79
113	S. P. SEREDOVI. <i>16. dubna</i>	80
114	D. P. BOGOLEPOVOVI A I. E. GUKOVSKÉ- MU. <i>16. dubna</i>	80
115	TELEGRAM PŘEDSEDOVI NIŽNĚNOVGO- RODSKÉHO SOVĚTU. <i>17. dubna</i>	81
116	TELEGRAM PŘEDSEDOVI SIMBIRSKÉHO SO- VĚTU. <i>20. dubna</i>	81—82
117	MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. <i>21. dubna</i>	82
118	TELEGRAM P. F. VINOGRADOVOVI. <i>Nejdříve</i> <i>21. dubna</i>	83
*119	G. V. ČIČERINOVÍ. <i>22. dubna</i>	83
†120	TAŠKENTSKÉMU SJEZDU SOVĚTŮ TURKE- STÁNSKÉHO KRAJE, RADĚ LIDOVÝCH KO- MISAŘŮ TURKESTÁNSKÉHO KRAJE, IBRA- HIMOVÍ A KLEVLEJEVOVI. <i>22. dubna</i>	84
*121	G. V. ČIČERINOVÍ. <i>Před 23. dubnem</i>	84
122	TELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTŮ SIBIŘE. <i>23. dubna</i>	85
123	A. I. RYKOVÍ. <i>23. dubna</i>	85
124	V. M. ALTFATEROVÍ. <i>25. dubna</i>	86
125	TISKOVÉMU BYRU RADY LIDOVÝCH KOMI- SAŘŮ. <i>27. dubna</i>	86
126	ODPOVĚĎ PŘÍMOU LINKOU MÍROVÉ DELE-	

	GACI DO KURSKA. 29. dubna	87
127	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI. 29. dubna	87
128	TELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVI. 29. dubna	88
129	RAYMONDU ROBINSOVI. 30. dubna	88
130	A. D. CJURUPOVI. <i>Nejdříve v dubnu</i>	89
131	P. P. MALINOVSKÉMU. <i>Mezi 1. a 13. květnem</i>	89
132	TELEGRAM V. N. ANDRONNIKOVVI Z OB- LASTNÍ SPRÁVY ZNÁRODNĚNÝCH URAL- SKÝCH PODNIKŮ. 2. května	90
433	ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR(b). 3. května	90—91
134	D. I. KURSKÉMU. 4. května	91
135	NÁVRH RADIOTELEGRAMU MÍROVÉ DELE- GACI V KURSKU. 6. května	91
136	A. D. CJURUPOVI. 7. nebo 8. května	92
137	G. V. ČIČERINOVVI. 8. května	92
138	TELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTŮ SIBÍŘE. 8. května	93
139	A. D. CJURUPOVI. 10. května	93—94
140	TELEGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU. 13. května	94
141	S. G. ŠAHUMJANOVI. 14. května	95
142	M. G. BRONSKÉMU. 14. května	95
143	RAYMONDU ROBINSOVI. 14. května	96
†144	NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ. 16. května	96—97
145	G. V. ČIČERINOVVI. 16. května	97
146	A. I. RYKOVVI. 17. května	98
147	KORESPONDENCE S A. D. CJURUPOU. 20. května	98—99
	A. D. CJURUPOVI	98
	ODPOVĚĎ A. D. CJURUPY	99
	A. D. CJURUPOVI	99
148	A. D. CJURUPOVI. 20. května	99—100
149	V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI. 23. května	100
150	PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE. 24. května	100—101
151	A. A. IOFFEMU A V. R. MENŽINSKÉMU. 24. května	101—102
152	ROZHODNUTÍ NA PÍSEMNÉM HLÁŠENÍ NÁ- ČELNÍKA GENERÁLNÍHO ŠTÁBU NÁMOŘ- NICTVA. 24. května	103
153	S. G. ŠAHUMJANOVI. 24. května	103
*154	A. G. ŠLJAPNIKOVVI. 28. května	104
155	KORESPONDENCE S A. D. CJURUPOU. 28. května	104—105

156	N. P. GORBUNOVVI. 29. května	105
157	REDAKCI LISTU IZVĚSTIJA VCIK. 30. května	105
158	A. I. RYKOVVI. Mezi 30. květnem a 2. červnem	106
159	V. V. KURAJEVI. 31. května	106—107
	1	106
	2	107
160	G. J. ZINOVJEVI. 31. května	107
161	TELEGRAM VYKSKÝM DĚLNÍKŮM. 31. května	108
162	AMERICKÝM SOCIALISTŮM-INTERNACIONALISTŮM. V květnu	108
163	TELEFONOGRAM PETROHRADSKÉMU SOVĚTU. 2. června	109
164	A. A. IOFFEMU. 2. června	109—111
165	J. A. BERZINVI NEBO G. L. ŠKLOVSKÉMU. 2. června	111
166	TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINVI. 3. června	112
*167	NÁVRH TELEGRAMU A. A. IOFFEMU DO BERLÍNA. Po 4. červnu	112
168	ROZHODNUTÍ NA DOPISU N. I. SOLOVJOVA. 5. června	113
169	KORESPONDENCE S A. D. CJURUPOU. 7. června	113—114
170	A. D. CJURUPOVI. 7. června	114
171	A. P. SMIRNOVVI. 7. června	115
172	TELEGRAM DO PŘÍSTAVU V NIŽNÍM NOVGORODU. 8. června	115
173	TELEGRAM J. V. STALINVI. 8. června	116
174	TELEGRAM J. V. STALINVI A A. G. ŠLJAPNIKOVVI. 10. června	116
175	TELEFONOGRAM J. M. SVERDLOVVI. 10. června	117
176	A. D. CJURUPOVI. 10. června	117
177	ODPOVĚĎ A. A. IOFFEMU PŘÍMOU LINKOU. Mezi 10. a 15. červnem	118
178	A. D. CJURUPOVI. 11. června	118
179	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVI. 11. června	119
180	DODATEK K TELEGRAMU A. S. JAKUBOVVI, J. V. STALINVI A A. G. ŠLJAPNIKOVVI. 11. června	119—120
181	G. J. ZINOVJEVI. 11. června	120
182	V. P. MILJUTINVI, I. E. GUKOVSKÉMU A A. D. CJURUPOVI. 12. června	121—122
	1	121

2		121
3	POZNÁMKY NA ODPOVĚDI A. D. CJURUPY A PÍSEMNÝ VZKAZ PRO NĚHO	121
183	TELEGRAM KURSKÉMU SOVĚTU. <i>Nejpozději 14. června</i>	122
184	G. J. ZINOVJEVOVI. <i>14. června</i>	122—123
185	G. J. ZINOVJEVOVI. <i>14. června</i>	123
186	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI A A. N. BOBROVOVI. <i>14. června</i>	123
187	POTVRZENÍ PRO N. A. JEMELJANOVA. <i>14. června</i>	124
188	A. D. CJURUPOVI. <i>Nejpozději 15. června</i>	124
†189	KOMISARIÁTU ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY A KOMISARIÁTU PRO MAJETKOVÉ FONDY REPUBLIKY. <i>15. června</i>	125
190	A. D. CJURUPOVI. <i>17. června</i>	125—126
	1	125
	2	126
191	A. A. IOFFEMU. <i>18. června</i>	126—127
192	TELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVI. <i>18. června</i>	127
193	TELEGRAM PŘEDSEDOVI MENZELINSKÉHO SOVĚTU. <i>18. června</i>	128
194	I. E. GUKOVSKÉMU. <i>22. června</i>	128
195	SEKRETARIÁTU RLK. <i>26. června</i>	129
	1	129
	2	129
196	G. J. ZINOVJEVOVI. <i>26. června</i>	130
197	TELEGRAM A. M. JURJEVOVI. <i>26. června</i>	131
198	KORESPONDENCE S A. D. CJURUPOU. <i>26. června</i>	131—132
199	A. P. SMIRNOVOVI, G. I. PETROVSKÉMU A I. E. GUKOVSKÉMU. <i>28. června</i>	132—133
200	S. G. ŠAHUMJANOVI. <i>29. června</i>	133
201	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. <i>30. června</i>	133—134
202	TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOVÍ. <i>Koncem června nebo nejpozději 2. července</i>	134
†203	TELEGRAM VELITELŮM REKVIZIČNÍCH OD- DÍLŮ NA VŠECH ŽELEZNIČNÍCH TRATÍCH. <i>1. července</i>	134—135
204	A. A. IOFFEMU. <i>1. července</i>	135—136
205	TELEGRAM L. B. KRASINOVÍ. <i>3. července</i>	136—137
206	TELEGRAM D. J. IVAŠČENKOVÍ. <i>4. července</i>	137
†207	VŠEM ÚZEMNÍM VÝBORŮM KSR, VŠEM	

	ÚZEMNÍM SOVĚTŮM, VŠEM ŠTÁBŮM RUDÉ ARMÁDY. 6. července	137—138
208	RADIOTELEGRAM A. A. IOFFEMU. 6. července	138
209	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 7. července	139
210	TELEFONOGRAM VŠEM MOSKEVSKÝM OB- VODNÍM SOVĚTŮM. 7. července	140
211	TELEFONOGRAM MOSKEVSKÉMU SOVĚTU. 7. července	140—141
212	ODPOVĚĎ K. A. MECHONOŠINOVÍ PŘÍMOU LINKOU. 7. července	141
213	TELEGRAM S. P. NACARENUSOVÍ. 7. července	142
214	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ. Po 7. červenci	142
215	TELEGRAM KOMISAŘI IVANOVÍ. 11. čer- vence	143
216	I. E. GUKOVSKÉMU. 11. července	143—144
	1	143
	*2	144
217	I. E. GUKOVSKÉMU. V první polovině července	144—145
	1	144
	2	144
	3	144
*218	TELEGRAM VORONĚŽSKÉMU GUBERNIÁL- NÍMU VOJENSKÉMU KOMISAŘI. 12. července	145
219	A. V. LUNAČARSKÉMU. 12. července	146
220	PÍSEMNÝ VZKAZ SEKRETÁŘCE. 12. července	146
†221	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU NÁMOŘNICTVA. 13. července	146
222	N. I. PODVOJSKÉMU. 16. července	147
223	TELEGRAM PERMSKÉMU SOVĚTU. 17. července	147
224	TELEGRAM POVOLŽSKÉMU KOMISARIÁTU PRO NĚMECKÉ ZÁLEŽITOSTI. 17. července	148
225	TELEGRAM F. I. KOLESOVÍ. 17. července	148—149
226	N. I. PODVOJSKÉMU. 19. července	149
227	S. P. SEREDOVÍ. 19. července	149—150
228	G. J. ZINOVJEVÍ, M. M. LAŠEVIČOVÍ A J. D. STASOVOVÉ. 20. července	150—151
229	RADIOTELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVÍ. 22. července	151
230	TELEGRAM MIMOŘÁDNÉMU VOJENSKÉMU KOMISAŘI A. TRUŠOVÍ. 22. července	151
231	ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU S J. V. STALI- NEM 24. ČERVENCE 1918	152

232	TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI. 24. čer- vence	153
233	C. ZETKINOVÉ. 26. července	153—154
234	G. J. ZINOVJEVOVI. 27. července	154—155
235	TELEGRAM S. G. ŠAHUMJANOVI. 29. července	155
236	ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU S ČLEMEM ASTRACHAŇSKÉ VOJENSKÉ RADY 29. ČER- VENCE 1918	155—156
237	TELEGRAM V. G. IVANOVHOVI-KAVKAZSKÉ- MU. <i>Nejpozději 30. července</i>	156
238	TELEGRAM V. I. LEDOVSKÉMU. 30. července	157
239	POTVRZENÍ NA JMÉNO E. RAHJA. 31. července	157
240	J. LARINOVI. <i>Koncem července až začátkem srpna</i>	158
241	A. D. CJURUPOVI. <i>V červenci</i>	159
242	P. A. KOBOZEVHOVI, K. CH. DANIŠEVSKÉMU, K. A. MECHONOŠINOVI A F. F. RASKOLNI- KOVHOVI. 1. srpna	159—160
243	N. P. GORBUNOVHOVI. 3. srpna	160
244	A. A. IOFFEMU. 3. srpna	161
245	J. A. BERZINOVI. 3. srpna	162
246	PŘÍKAZ TAJEMNÍKHOVI. 4. srpna	162
247	TELEGRAM I. A. SAMMERHOVI A Š. Z. ELIA- VOVI. 4. srpna	163
248	A. D. CJURUPOVI A V. L. PAŇUŠKINOVI. <i>Před 5. srpnem</i>	163
249	A. D. CJURUPOVI. 5. srpna	164
250	TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOVI. 5. srpna	165
251	TELEGRAM VOJENSKÝM KOMISAŘŮM V JELCI A TULE. 5. srpna	165
*252	TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI. 6. srpna	166
253	A. D. CJURUPOVI. 8. srpna	166—167
254	N. P. BRJUCHANOVHOVI A DALŠÍM ČLEŇŮM KOLEGIA KOMISARIÁTU ZÁSOBOVÁNÍ. <i>Po</i> <i>8. srpnu</i>	167—168
255	NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ. 9. srpna	168
256	TELEGRAM N. A. ANISIMOVHOVI. 9. srpna	168—169
257	G. F. FJODOROVHOVI. 9. srpna	169—170
258	TELEGRAM A. D. METĚLEVOVI. 9. srpna	170
259	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBER- NIÁLNÍHO SOVĚTU V PENZE. 9. srpna	171
260	TELEGRAM V. V. KURAJEVOVI. 10. srpna	171
261	A. D. CJURUPOVI. 10. srpna	172—173
1		172

2		172
3		172
262	TELEGRAM A. P. SMIRNOVOVI. 10. srpna	173
†263	NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ. 10. srpna	173—174
*264	TELEGRAM S. P. NACARENUSOVI. 11. srpna	174
265	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU VE VOLOGDĚ. 11. srpna	175
266	TELEGRAM M. S. KEDROVOVI. 12. srpna	175
267	TELEGRAM J. B. BOŠOVÉ. 12. srpna	176
268	TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ. 12. srpna	176
269	TELEGRAM V. V. KURAJEVOVI. 12. srpna	177
270	TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ. 14. srpna	177
271	J. A. BERZINOVÍ. 14. srpna	178
*272	TELEGRAM D. T. PETRUČUKOVÍ. 15. srpna	178
273	A. D. CJURUPOVI. V první polovině srpna	179
*274	E. M. SKLJANSKÉMU. 16. srpna	179—180
275	TELEGRAM S. P. SEREDOVÍ. 16. srpna	180
276	TELEGRAM M. F. BOLDYREVOVI. 17. srpna	180—181
277	TELEGRAM S. V. MALYŠEVOVI. 17. srpna	181
278	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU V KOTĚLNIČI. 17. srpna	181—182
279	TELEFONOGRAM N. I. MURALOVOVI. Nejdříve 17. a nejpозději 19. srpna	182
280	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU VE ZDOROVCI V ORELSKÉ GUBERNII. 19. srpna	183
281	TELEGRAM F. F. RASKOLNIKOVÍ. 19. srpna	183
282	TELEGRAM S. P. SEREDOVÍ. 19. srpna	184
283	TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ. 19. srpna	184
284	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V PENZE. 19. srpna	185
285	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 19. srpna	185
286	G. V. ČIČERINOVÍ. 19. srpna	186
*287	G. V. ČIČERINOVÍ. 19. srpna	186
*288	G. V. ČIČERINOVÍ. 19. srpna	187
289	J. M. SVERDLOVOVI. 19. srpna	187
*290	E. M. SKLJANSKÉMU. 19. srpna	188
291	N. P. GORBUNOVÍ. Před 20. srpna	188
292	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU V LIVNÁCH. 20. srpna	189
293	TELEGRAM TAMBOVSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU ZÁSOBOVACÍMU VÝBORU. 20. srpna	190

294	TELEGRAM A. J. MINKINOVÍ. 20. srpna	190—191
295	J. A. BERZINOVÍ. 20. srpna	191
296	TELEGRAM B. I. MONASTYRSKÉMU. <i>Nejdříve</i> 20. srpna	192
297	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V ASTRACHANI. 21. srpna	192
298	TELEGRAM V. N. CHARLOVOVI. 21. srpna	193
299	POLITICKÉMU KOMISAŘI 1. ARMÁDY MEDVĚĐEVOVI. 21. srpna	193—194
†300	NEJVYŠŠÍ VOJENSKÉ RADĚ. 21. srpna	194
301	A. D. CJURUPOVI. <i>Před 22. srpnem</i>	194
302	TELEGRAMY A. K. PAJKESOVÍ. 22. srpna	195
	1	195
	2	195
303	TELEGRAM PENZSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU KSR(b). 22. srpna	196
304	TELEGRAM N. D. TOKMAKOVHOVI. 23. srpna	196
305	TELEGRAM KOMISAŘI A NADRÍZENÉMU VELITELI ODDÍLU MINONOSEK. 23. srpna	197
306	TELEGRAM F. I. KOLESOVHOVI. 23. srpna	197—198
307	TELEGRAM A. G. ŠLICHTERHOVI. 23. srpna	198—199
308	TELEGRAM S. P. SEREDHOVI. 26. srpna	199
309	TELEGRAM A. P. SMIRNOVHOVI. 26. srpna	199
*310	TELEGRAM A. K. PAJKESOVÍ. 26. srpna	200
311	TELEGRAM S. P. SEREDHOVI. 27. srpna	200
312	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V PENZE. 28. srpna	201
313	V. M. ALTFATERHOVI.	201—202
	1. 28. srpna	201
	2. 29. srpna	202
314	M. S. KEDROVHOVI. 29. srpna	202
315	N. I. MURALOVHOVI. 29. srpna	205
316	TELEGRAM V. N. CHARLOVOVI. 29. srpna	205—206
317	A. D. CJURUPOVI. 29. srpna	206
318	L. A. FOTIJEVOVĚ. <i>V létě</i>	206—207
†319	A. D. CJURUPOVI. <i>V létě</i>	207
320	S. P. SEREDHOVI. 6. září	207—208
321	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 7. září	208
322	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 10. září	209
*323	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 12. září	209
324	V. D. BONČHOVI-BRUJEVIČHOVI. 14. září	210
†325	GRIGORIJI NAUMOVÍČHOVI PRO SKUPINU	

	STUDENTŮ, KTEŘÍ SE ZAJÍMAJÍ O KOMU-	
	NISMUS. 16. září	210
326	TELEGRAM A. P. SMIRNOVOVI. 16. září	211
327	TELEGRAM VÝBORŮM VESNICKÉ CHUDINY V JELECKÉM ÚJEZDU. 17. září	211—212
†328	REDAKCI PRAVDY. 18. září	212
329	TELEGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU. 18. září	213
330	J. A. BERZINOVI, V. V. VOROVSKÉMU A A. A. IOFFEMU. 20. září	213—215
331	I. J. BAGAJEVOVI. 25. září	215
332	L. B. KAMENĚVOVI. <i>Koncem září nebo v říjnu</i>	216
333	J. M. SVERDLOVOVI A L. D. TROCKÉMU. <i>1. října</i>	216—217
334	V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI. <i>1. října</i>	218
335	L. A. FOTIJEVÉ A L. B. KRASINOVI. <i>9. října</i>	218
336	SDĚLENÍ G. V. ČIČERINOVI NEBO L. M. KA- RACHANOVI A DOPIS A. A. IOFFEMU, J. A. BERZINOVI A V. V. VOROVSKÉMU. <i>10. října</i>	219
*337	G. V. ČIČERINOVI A L. M. KARACHANOVI. <i>10. října</i>	219—220
†338	PŘEDSEDNICTVU MOSKEVSKÉHO SOVĚTU DĚLNICKÝCH A RUDOARMĚJSKÝCH ZÁ- STUPCŮ. <i>12. října</i>	223
339	J. A. BERZINOVI. <i>15. října</i>	224—226
340	J. A. BERZINOVI. <i>Mezi 15. a 25. říjnem</i>	226
341	A. A. IOFFEMU. <i>18. října</i>	227
342	A. A. IOFFEMU. <i>18. října</i>	227—228
343	ČLENŮM SKUPINY SPARTAKUS. <i>18. října</i>	228—229
*344	A. M. KOLLONTAJOVÉ. <i>18. října</i>	229
345	TELEGRAM I. I. VACETISOVI. <i>20. října</i>	230
*346	N. P. GORBUNOVOVI. <i>21. října</i>	230
347	ŽÁDOST VÝBORU ODBOROVÉHO SVAZU SOVĚTSKÝCH NOVINÁŘŮ. <i>Nejpozději 22. října</i>	231
348	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. <i>22. října</i>	231
349	TELEFONOGRAM A. A. IOFFEMU. <i>23. října</i>	231—232
350	TELEGRAM P. P. SYTINOVI. <i>24. října</i>	232
351	J. A. BERZINOVI. <i>25. října</i>	233
352	M. F. VLADIMIRSKÉMU. <i>27. října</i>	234
*353	SPRÁVĚ MAJETKU MOSKEVSKÝCH ZNÁ- RODNĚNÝCH PALÁCŮ. <i>1. listopadu</i>	234
354	J. A. BERZINOVI. <i>1. listopadu</i>	235—236
355	TELEGRAM VELITELÍ 2. ARMÁDY. <i>7. listopadu</i>	236

356	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU A GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU STRANY V ORLU A KURSKU. <i>9. listopadu</i>	236—237
357	R. I. BERZINOVÍ. <i>Mezi 9. a 23. listopadem</i>	237
†358	TELEFONOGRAM CELORUSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISI. <i>11. listopadu</i>	237—238
359	B. S. VEJSBRODOVÍ. <i>11. listopadu</i>	238
360	TELEGRAM A. G. ŠLJAPNIKOVÍ. <i>12. listopadu</i>	239
361	TELEGRAM PŘEDSEDOVI UNĚČSKÉ ORGANIZACE KSR(b) IVANOVÍ. <i>13. listopadu</i>	239—240
362	TELEGRAM ORELSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU KSR(b). <i>13. listopadu</i>	240
*363	N. P. BRJUCHANOVÍ. <i>13. listopadu</i>	241
364	TELEGRAM I. I. VACETISOVÍ. <i>15. listopadu</i>	241
365	L. B. KAMENĚVOVÍ. <i>16. listopadu</i>	242
366	VEDOUĆÍMU LIDOVÉ BANKY. <i>19. listopadu</i>	242
367	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. <i>20. listopadu</i>	242
368	TELEGRAM TECHNICKÉMU VÝBORU NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ RADY SEVERNÍ OBLASTI. <i>21. listopadu</i>	243
369	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVÍ. <i>21. listopadu</i>	243—244
*370	TELEGRAM A. G. ŠLJAPNIKOVÍ. <i>21. listopadu</i>	244
371	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. <i>Nejdříve 21. listopadu</i>	244
372	TELEGRAM V. M. GITTISOVÍ. <i>23. listopadu</i>	245
*373	G. V. ČIČERINOVÍ. <i>23. listopadu</i>	245
374	PŘEDSEDOVI SAMARSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISE. <i>25. listopadu</i>	246
375	MALÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. <i>25. nebo 26. listopadu</i>	246
*376	VEDOUĆÍMU ÚŘADOVNY RLK. <i>26. listopadu</i>	247
377	ROZHOVOR PŘÍMOU LINKOU S B. M. VOLINEM 29. LISTOPADU 1918	247—248
*378	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVÍ. <i>30. listopadu</i>	248—249
379	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVÍ. <i>3. prosince</i>	249
380	GIACINTO SERRATIMU. <i>4. prosince</i>	250
381	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V SAMARĚ. <i>6. prosince</i>	250
382	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V TAMBOVĚ. <i>7. prosince</i>	251

383	N. P. BRJUCHANOVVI. 7. <i>prosince</i>	251—252
	1	251
	*2	252
384	L. B. KAMENĚVOVI. 10. <i>prosince</i>	252
385	V. D. BONČOVI-BRUJEVIČOVI. 11. <i>prosince</i>	252
386	I. I. RADČENKOVI. 12. <i>prosince</i>	253
387	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 12. <i>prosince</i>	253
388	A. G. ŠLJAPNIKOVVI. 12. <i>prosince</i>	254
389	ZÁSOBOVACÍMU ODBORU MOSKEVSKÉHO SOVĚTU. 12. <i>prosince</i>	255
390	TELEGRAMY L. D. TROCKÉMU.	255—256
	1. 12. <i>prosince</i>	255
	2. 13. <i>prosince</i>	256
391	E. M. SKIJANSKÉMU. 15. <i>prosince</i>	256
392	G. I. PETROVSKÉMU. 16. <i>prosince</i>	257
*393	J. M. SVERDLOVOVI. 16. <i>prosince</i>	257
394	N. N. KRESTINSKÉMU. 21. <i>prosince</i>	257
395	F. E. DZERŽINSKÉMU. 21. <i>prosince</i>	258
396	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU ÚJEZDNÍHO SOVĚTU V SUZDALU. 23. <i>prosince</i>	258
397	TELEGRAM M. K. VLADIMIROVOVI A PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 23. <i>prosince</i>	259
398	D. A. BULATOVVI. 25. <i>prosince</i>	259—260
399	TELEGRAM S. A. BANKOVI. 25. <i>prosince</i>	260
400	TELEGRAM RADĚ KOMUN SEVERNÍ OB- LASTI. 25. <i>prosince</i>	261
401	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU V RODNIKÁCH. 26. <i>prosince</i>	262
402	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU VE VLADIMIRU. 27. <i>prosince</i>	262
*403	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ REPUBLIKY. 27. <i>prosince</i>	263
*404	G. V. ČIČERINVI. 27. <i>nebo</i> 28. <i>prosince</i>	263—266
405	TELEGRAM VEDENÍ JUŽSKÉ TOVÁRNY. 28. <i>prosince</i>	266
406	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU V RODNIKÁCH. 28. <i>prosince</i>	267
†407	KNIHOVNICKÉMU ODBORU LIDOVÉHO KOMISARIÁTU ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY. 30. <i>prosince</i>	267
408	TELEGRAM M. K. VLADIMIROVOVI. 31. <i>prosince</i>	268

409	A. M. ŽARKOVI. <i>V prosinci</i>	268
410	S. P. SEREDOVI. <i>Koncem roku</i>	269
*411	VYJÁDŘENÍ K VYDÁVÁNÍ LETÁKŮ. <i>Koncem roku</i>	269

1919

412	V. I. NĚVSKÉMU. <i>1. ledna</i>	270
413	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. <i>1. ledna</i>	270
†414	TELEFONOGRAM KOMISARIÁTU VNITRA. <i>1. ledna</i>	271
415	POTVRZENÍ PRO S. V. AZANČEVSKOU. <i>1. ledna</i>	271
*416	A. N. PROKOFJEVOVI. <i>3. ledna</i>	272
417	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU ÚJEZDNÍHO SOVĚTU V JURJEVCI. <i>3. ledna</i>	272—273
418	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. <i>3. ledna</i>	273
419	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU, VÝKONNÉMU VÝBORU MĚSTSKÉHO SOVĚTU A GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU STRANY V ASTRACHANI. <i>3. ledna</i>	274
†420	VÝKONNÉMU VÝBORU ÚJEZDNÍHO SOVĚTU VE VESJEGONSKU A VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V TVERU. <i>3. ledna</i>	274—275
421	TELEGRAM RJABININOVVI. <i>5. ledna</i>	275
422	TELEGRAM KURSKÉ MIMOŘÁDNÉ KOMISI. <i>6. ledna</i>	275—276
423	TELEGRAM SIMBIRSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU KOMISAŘI ZÁSOBOVÁNÍ. <i>6. ledna</i>	276
424	TELEGRAM S. I. GUSEVOVI PRO UFSKÝ REVOLUČNÍ VÝBOR. <i>6. ledna</i>	277
425	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ KASPICKO-KAVKAZSKÉHO FRONTU PRO J. B. BOŠOVOU. <i>7. nebo 8. ledna</i>	278
426	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ KASPICKO-KAVKAZSKÉHO FRONTU. <i>7. nebo 8. ledna</i>	278
427	PŘÍKAZ VRCHNÍMU VELITELI. <i>8. ledna</i>	279
428	TELEGRAM G. K. ORDŽONIKIDZEMU. <i>9. ledna</i>	279
429	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. <i>10. ledna</i>	280
430	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBER-	

	NIÁLNÍHO SOVĚTU V RJAZANI. 12. ledna	280
431	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU ÚJEZDNÍHO SOVĚTU V SUZDALU. 12. ledna	281
432	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 13. ledna	281
433	TELEGRAM A. P. KUDRJAVCEVOVI. 13. ledna	282
434	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ A F. E. DZER- ŽINSKÉMU. 14. ledna	282
*435	A. D. CJURUPOVI. <i>Nejdříve</i> 14. ledna	283
436	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBER- NIÁLNÍHO SOVĚTU V KURSKU. 16. ledna	283
†437	VEDOUCÍMU ÚŘADOVNÝ RADY LIDO- VÝCH KOMISAŘŮ. 18. ledna	284
438	L. D. TROCKÉMU. 21. ledna	284
439	M. K. VLADIMIROVOVI. 22. ledna	285
440	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBER- NIÁLNÍHO SOVĚTU V KURSKU. 22. ledna	285
441	K. I. LANDEROVI. 23. ledna	286
442	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 23. ledna	287
443	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 24. ledna	287
444	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBER- NIÁLNÍHO SOVĚTU V SAMAŘE. 27. ledna	288
445	K. I. LANDEROVI. 28. ledna	288
446	E. M. SKLJANSKÉMU. 30. ledna	289
447	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 31. ledna	289
448	TELEGRAM N. I. IVANOVÍ. 31. ledna	290
449	L. B. KAMENĚVOVI. <i>V druhé polovině ledna</i>	291
450	L. B. KRASINOVÍ. <i>V lednu až únoru</i>	291
451	V. P. MILJUTINOVÍ, N. N. KRESTINSKÉMU A D. I. KURSKÉMU. 2. února	291—292
452	TELEGRAM B. N. NIMVICKÉMU. 5. nebo 6. února	292
453	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. 6. února	293
454	JACQUESOVI SADOULOVÍ. 8. února	293
455	E. M. SKLJANSKÉMU A V. N. PODBĚLSKÉ- MU.	294
	1. 10. února	294
	2. 11. února	294
456	TELEGRAM A. G. ŠLJAPNIKOVÍ. 12. února	294
457	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. 13. února	295
458	G. I. PETROVSKÉMU. 13. února	295
459	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ VÝCHODNÍHO FRONTU. 14. února	295—296
460	G. J. ZINOVJEVOVI. 14. února	296

461	N. P. BRJUCHANOVHOVI. 17. února	296—297
462	TELEGRAM G. J. ZINOVJEHOVI. 18. února	297
463	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU ÚJEZD- NÍHO SOVĚTU V MAMADYŠI. 18. února	297
464	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU ÚJEZD- NÍHO SOVĚTU V JELAŤMĚ. 18. února	298
465	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 18. února	298—299
466	TELEGRAM P. I. STUČKOVI A J. A. BERZI- NOVI. 19. února	299
467	TELEGRAM S. I. GUSEHOVI. 19. února	299—300
468	NAŘÍZENÍ A. D. CJURUHOVI. 19. února	300
469	L. B. KAMENĚHOVI. 21. února	301
470	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBER- NIÁLNÍHO SOVĚTU V JAROSLAVLI. 22. února	301
*471	UČITELŮM Z TVERSKÉ GUBERNIE. 22. února	302
472	POTVRZENÍ PRO DELEGACI DANILOVSKÉ TEXTILKY. 24. února	302
473	REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ REPUBLIKY. <i>Nejpozději 25. února</i>	302—303
474	TELEGRAMY M. K. VLADIMIROHOVI. 26. února	303—304
	1	303
	2	304
475	TELEGRAM S. J. CECHANOVSKÉMU. 26. února	304
476	POTVRZENÍ PRO I. L. LORENCE. 26. února	304—305
477	A. I. SVIDĚRSKÉMU PRO A. D. CJURUHU. 27. února	305
*478	M. M. KOSTĚLOVSKÉ. 27. února	305
479	PŘÍKAZY SEKRETÁŘCE A PÍSEMNÝ VZKAZ N. P. BRJUCHANOVHOVI. <i>V únoru</i>	306
	1. Příkaz sekretářce	306
	2. N. P. Brjuchanovovi	306
	*3. Příkaz sekretářce	306
480	A. I. SVIDĚRSKÉMU. <i>V únoru až začátkem března</i>	307
481	L. A. FOTIJEHOVÉ. 4. března	307
	1	307
	2	307
*482	ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR(b). <i>Mezi 4. a 24. březnem</i>	307
483	TELEGRAM P. P. MYŠKINHOVI. 8. března	308
484	F. I. KALININHOVI. 8. března	308

485	L. A. FOTIJEVÉ. 8. března	308
486	TELEGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI. 10. března	309
487	L. B. KAMENĚVOVI. 12. března	309
488	L. B. KRASINOVÍ. 12. března	310
489	L. A. FOTIJEVÉ. Po 17. březnu	310
490	A. G. ŠLICHTEROVI. 19. března	311
491	V. A. AVANĚSOVOVI. 21. března	311
*492	G. I. PETROVSKÉMU. Nejpozději 22. března	312
493	TELEGRAM V. N. KAJUROVOVI. 27. března	312
494	TELEGRAM F. N. VIŠNĚVSKÉMU. 28. března	313
495	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V ČEREPOVCI. 29. března	313
496	LIDOVÉMU KOMISAŘI VNITRA. 2. dubna	314
497	V. BACHVALOVOVI. 2. dubna	314
498	E. M. SKLJANSKÉMU. 3. dubna	315
499	TELEGRAM G. N. KAMINSKÉMU. 4. dubna	315
500	TELEGRAM VELITELI 10. ARMÁDY. 4. dubna	316
501	D. I. KURSKÉMU. Nejpozději 5. dubna	316
†502	SARATOVSKÝM SOVĚTSKÝM ORGÁNŮM (GUBERNIÁLNÍMU ZÁSOBOVACÍMU VÝBORU, VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU, VÝKONNÉMU VÝBORU MĚSTSKÉHO SOVĚTU A DALŠÍM). 5. dubna	317
503	ODPOVĚĎ ROLNÍKŮM ZE SKOPINSKÉHO ÚJEZDU. 5. dubna	317
504	PŘÍKAZ SEKRETÁRCE. 5. dubna	318
505	A. I. SVIDĚRSKÉMU. 5. dubna	318
506	S. P. SEREDOVÍ A A. D. CJURUPOVI. 7. dubna	318—319
*507	TELEFONOGRAM V. L. PAŇUŠKINOVÍ. 7. dubna	319
508	RADIOTELEGRAMY BĚLOVI KUNOVÍ.	320
	1. 7. dubna	320
	2. 8. dubna	320
509	TELEGRAM N. N. KUZMINOVÍ. 8. dubna	321
510	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V KAZANI. 9. dubna	321
511	TELEGRAM S. K. MININOVÍ. 11. dubna	322
512	TELEGRAM V. L. PAŇUŠKINOVÍ. 12. dubna	322
*513	PŘÍKAZ TAJEMNÍKOVÍ. 12. dubna	322
514	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V ORLU. 12. dubna	323
515	I. I. IONOVÍ. 13. dubna	323

516	TELEGRAM A. M. GORKÉMU. 14. dubna	324
517	TELEGRAM VÝKONNĚMU VÝBORU SOVĚTU V TULE. 16. dubna	324—325
*518	I. T. SMILGOVI. 17. dubna	325
519	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. 18. dubna	326
520	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 18. dubna	326
*521	F. E. DZERŽINSKÉMU. 18. dubna	327
522	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVVI. 20. dubna	327
523	VÝKONNĚMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V TAMBOVĚ. 20. dubna	328—329
524	TELEGRAM ŽLOBINSKÉ ŽELEZNIČNÍ MIMO- ŘÁDNÉ KOMISI. 21. dubna	329
525	TELEGRAM I. I. VACETISOVI A S. I. ARALO- VOVI. 21. nebo 22. dubna	330
526	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI-OVSEJEN- KOVI. 22. dubna	330—331
527	TELEGRAM VÝKONNĚMU VÝBORU ÚJEZDNÍHO SOVĚTU V JELCI. 23. dubna	331
528	E. M. SKLJANSKÉMU. 24. dubna	332
529	TELEGRAM K. A. MECHONOŠINVI. 24. dubna	332—333
530	E. M. SKLJANSKÉMU. 24. dubna	333
531	TELEGRAM VRCHNÍMU VELITELI A REVO- LUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ ZÁPADNÍHO FRON- TU. 24. dubna	333—334
532	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVVI. 24. dubna	334
533	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU, V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI, N. I. PODVOJSKÉMU A L. B. KAMENĚVOVI. 24. dubna	335
534	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI-OVSEJEN- KOVI. 25. dubna	335
535	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 25. dubna	336
536	N. I. BUCCHARINVI. 25. dubna	336
537	E. M. SKLJANSKÉMU. 25. dubna	337
538	E. M. SKLJANSKÉMU. 26. dubna	337
539	TELEGRAM S. I. GUSEVOVI. 26. dubna	337
540	TELEGRAM K. A. MECHONOŠINVI. 26. dubna	338
*541	G. J. ZINOVJEVOVI. 26. dubna	338
*542	TELEGRAM L. B. KAMENĚVOVI. 28. dubna	339
543	DOPORUČUJÍCÍ DOPIS PRO V. S. MICKEVI- ČE. 29. dubna	339

544	G. J. ZINOVJEVOVI. 30. dubna	340
545	PETROHRADSKÝM ORGANIZACÍM. <i>Ve druhé polovině dubna</i>	341—342
546	L. B. KAMENĚVOVI. <i>V dubnu</i>	342
547	M. M. KOSTĚLOVSKÉ. <i>V dubnu</i>	342
†548	ŠTÁBU 2. UKRAJINSKÉ SOVĚTSKÉ ARMÁDY A VŠEM SOUDRUHŮM TĚTO ARMÁDY. <i>2. května</i>	343
549	J. E. RUDZUTAKOVI. <i>2. května</i>	343
550	E. M. SKLJANSKÉMU. <i>2. května</i>	344
551	TELEGRAM MINSKÉMU GUBERNIÁLNÍMU VOJENSKÉMU KOMISAŘI. <i>3. května</i>	344
552	A. J. BADAJEVOVI. <i>4. května</i>	347
553	TELEGRAM V. A. ANTONOVOVI- -OVSEJENKOVI A N. I. PODVOJSKÉMU. <i>5. května</i>	347
554	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU, V. A. ANTONOVOVI-OVSEJENKOVI A N. I. PODVOJSKÉMU. <i>5. května</i>	348
555	MOSKEVSKÉMU SOVĚTU NEBO MOSKEVSKÉMU VÝBORU KSR(b). <i>5. května</i>	349
*556	G. V. ČIČERINOVI A M. M. LITVINOVOVI. <i>6. května</i>	350—352
557	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVOVI A A. L. KOLEGAJEVOVI. <i>6. května</i>	352—353
558	TELEGRAM A. G. BĚLOBORODOVOVI. <i>6. května</i>	353
559	TELEGRAM L. B. KAMENĚVOVI. <i>7. května</i>	354
*560	TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOVI. <i>7. května</i>	354—355
561	SMĚRNICE PRO L. B. KAMENĚVA. <i>9. května</i>	355
†562	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. <i>10. května</i>	355
563	TELEGRAM I. N. SMIRNOVOVI. <i>12. května</i>	356
564	TELEGRAM M. V. FRUNZEMU. <i>12. května</i>	356
565	TELEGRAM BĚLOVI KUNOVI. <i>13. května</i>	357
*566	TELEGRAM M. I. KALININOVI. <i>13. května</i>	357
567	TELEGRAM I. V. LITORINOVI. <i>13. května</i>	358
568	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVOVI. <i>14. května</i>	358—359
569	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. <i>15. května</i>	359
570	TELEGRAM A. V. LUNAČARSKÉMU. <i>15. května</i>	360
571	PŘEDSEDNICTVU CÚVV. <i>15. května</i>	360

572	TELEGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI. 17. května	361
573	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVOCI. 19. května	361
574	DODATEK K MANDÁTU N. P. BRJUCHA- NOVA. 19. května	362
575	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVOCI. 20. května	362
576	G. J. SOKOLNIKOVOCI. 20. května	363
*577	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 20. května	364
578	TELEGRAM J. V. STALINOCI. 20. května	364
579	TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOCI. 20. května	365
580	TELEGRAM PŘEDSEDOVI VÝKONNÉHO VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V GOMELU. 20. května	365
581	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V NOVGORODU. 20. května	366
582	V. A. AVANĚSOVOCI. 20. května	366
583	TELEGRAM A. L. KOLEGAJEVOVI. 21. května	367
*584	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 21. května	368
585	TELEGRAMY L. D. TROCKÉMU. 22. května	368—369
	1	368
	2	369
586	TELEGRAM M. V. FRUNZEMU. 22. května	369—370
587	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 22. května	370
588	TELEGRAMY GUBERNIÁLNÍMU VOJENSKÉMU KOMISAŘI V TAMBOVĚ A VORONĚŽI. 24. května	371
	1	371
	*2	371
*589	TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU SOVĚTU V ODĚSE. 24. května	372
590	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 24. května	373
591	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU A V. I. MEŽLAUKOCI. 26. května	373—374
592	TELEGRAM J. V. STALINOCI. 27. května	374
593	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 28. května	375
594	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 28. května	375—376
595	TELEGRAM V. A. ANTONOVOCI- OVSEJENKOCI A N. I. PODVOJSKÉMU. 29. května	376
596	TELEGRAM A. A. IOFFEMU. 29. května	377
597	TELEGRAM S. I. GUSEVOCI, M. M. LAŠEVI- ČOCI A K. K. JUREŇVOVI. 29. května	378
598	TELEGRAM D. I. JEFREMOVOCI. 30. května	379

599	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 30. května	379
600	TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOVI A K. J. VOROŠILOVOVI. 30. května	380
†601	ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV. 30. května	380
†602	CELORUSKÉMU HLAVNÍMU ŠTÁBU. 31. května	381
*603	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. <i>Koncem května</i>	381—382
604	KORESPONDENCE S E. M. SKLJANSKÝM. <i>V květnu nebo červnu</i>	382
	E. M. Skljanskému	382
	Odpověď E. M. Skljanského	382
	E. M. Skljanskému	382
605	TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOVI, K. J. VOROŠILOVOVI, G. N. MELNIČANSKÉMU, F. A. ARŤOMOVI A G. N. KAMINSKÉMU. 1. června	383
606	TELEGRAM V. I. MEŽLAUKOVI A K. J. VOROŠILOVOVI. 1. června	384
*607	PŘÍKAZ SEKRETÁŘCE. 2. června	384—385
608	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 2. června	385
609	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 3. června	386—387
610	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 3. června	387
611	TELEGRAM S. I. GUSEVOVI, M. M. LAŠEVIČOVI A K. K. JUREŇOVOVI. 3. června	388
*612	TELEGRAM G. N. MELNIČANSKÉMU. 3. června	388—389
*613	G. V. ČIČERINOVÍ. <i>Po 3. červnu</i>	389
614	TELEGRAM S. I. GUSEVOVI A M. M. LAŠEVIČOVI. 4. června	390
615	M. I. LACISOVI. 4. června	390—391
616	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 4. června	391
617	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 4. června	391—392
618	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ A G. J. ZINOVJEVOVI. 5. června	392
619	TELEGRAM G. J. ZINOVJEVOVI. 5. června	393
620	TELEGRAM A. S. BUBNOVOVI. 5. června	393
621	TELEGRAM ČLENOVI REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADY 10. ARMÁDY D. I. JEFREMOV OVOVI. 6. června	394
622	TELEGRAM G. J. SOKOLNIKOVÍ. 6. června	394—395
623	L. D. TROCKÉMU. 6. června	395
624	TELEGRAM S. I. GUSEVOVI A M. M. LAŠE-	

	VIČOVI. 6. června	396
625	E. M. SKLJANSKÉMU. 8. června	396—397
626	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ VÝCHODNÍHO FRONTU. 9. června	397—398
627	E. M. SKLJANSKÉMU. 10. června	398
628	TELEGRAMY S. I. GUSEVOVI A M. M. LAŠE- VIČOVI. 11. června	399—400
	1	399
	2	399
	3	400
	4	400
629	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 11. června	400—401
630	TELEGRAM V. K. AVERINOVÍ. 13. června	401
*631	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 13. června	402
632	TELEGRAM O. I. SOMOVOVI A D. I. JEFRE- MOVÍ. 14. června	402—403
633	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ JIŽNÍHO FRONTU. 14. června	403
634	TELEGRAM V. N. PODBĚLSKÉMU. 14. června	403
635	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU, A. G. ŠLICHTEROVI A N. I. PODVOJSKÉMU. 14. června	404
636	TELEGRAM VÝKONNÝM VÝBORŮM SOVĚTŮ V PŘIFRONTOVÉM PÁSMU. 16. června	405
637	TELEGRAM M. V. FRUNZEMU A Š. Z. ELIAVOVI. 16. června	406
*638	TELEGRAM J. V. STALINOVÍ. 16. června	406
639	ORGANIZAČNÍMU BYRU ÚV KSR(b) A REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ REPUBLIKY. 16. června	407
*640	ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU KSR. 17. června	407—408
*641	N. N. KRESTINSKÉMU. <i>Nejdříve 17. a nejpozději</i> 21. června.	408
642	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ 10. ARMÁDY A VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V CARICYNU. 18. června	409
643	BĚLOVI KUNOVÍ. 18. června	409—410
644	TELEGRAM M. M. LAŠEVIČOVÍ. 18. června	410
645	TELEGRAM M. M. LAŠEVIČOVÍ A K. K. JUREŇEVOVI. 20. června	411
*646	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ	

	JIŽNÍHO FRONTU. 21. června	412
647	TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 21. června	413
648	A. I. SVIDĚRSKÉMU NEBO A. D. CJURUPOVI. 23. června	413
649	A. I. RYKOVŮVI. 24. června	414
650	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ JIŽNÍHO FRONTU. 25. června	414
651	TELEGRAM M. M. LAŠEVIČŮVI A K. K. JUREŇEVOVI. 27. června	415
652	TELEGRAM J. V. STALINŮVI. 30. června	415
*653	E. M. SKLJANSKÉMU. <i>Koncem června až začátkem července</i>	416

PŘÍLOHY

†1	ZÁVODNÍMU VÝBORU TULSKÉ ZBRO- JOVKY. 25. listopadu (8. prosince) 1917	419
2	NAŘÍZENÍ ŽELEZNIČNÍM KOMISAŘŮM. 6. (19.) prosince 1917	419
3	TELEGRAM V. V. VOROVSKÉMU. Po 8. (21.) prosinci 1917	420
†4	LIDOVÉMU KOMISAŘI VOJENSTVÍ. 20. prosince 1917 (2. ledna 1918)	420
†5	LIDOVÉMU KOMISAŘI VOJENSTVÍ N. I. PODVOJSKÉMU. 22. ledna (4. února) 1918	420—421
6	TELEGRAM ÚSTŘEDNÍMU VÝBORU BALTSKÉHO LOĎSTVA. 27. ledna (9. února) 1918	421
7	TELEGRAM DO HLAVNÍHO STANU VRCHNÍHO VELITELE. 29. ledna (11. února) 1918	422
8	TELEGRAM DO HLAVNÍHO STANU VRCHNÍHO VELITELE. 30. ledna (12. února) 1918	422
9	VRCHNÍMU VELITELI M. A. MURAVJOVŮVI, RUMUNSKÉMU HLAVNÍMU KOLEGIU, LIDOVÉMU SEKRETARIÁTU UKRAJINSKÉ REPUBLIKY, V. A. ANTONOVŮVI-OVSEJENKŮVI. 17. února 1918	423
10	TELEGRAM V. A. ANTONOVŮVI- OVSEJENKŮVI. 28. února 1918	424
11	TELEGRAM JANSONŮVI. 13. dubna 1918	425

†12	LIDOVÉMU KOMISARIÁTU VOJENSTVÍ. 22. dubna 1918	426
13	TELEGRAM TAJEMNÍKOVÍ RUSKÉ MÍROVÉ DELEGACE. 8. května 1918	426—427
14	TELEGRAM KINĚŠEMSKÉMU SOVĚTU. 24. května 1918	427—428
15	TELEGRAM I. R. ROMANOVVI. 11. června 1918	429
*16	TELEGRAM M. S. KEDROVOVI. 26. června 1918	429
†17	TELEFONOGRAM MOSKEVSKÉMU SOVĚTU. 6. července 1918	430
†18	PŘEDSEDNICTVU NEJVYŠŠÍ NÁRODO- HOSPODÁŘSKÉ RADY. 16. července 1918	430
19	RADIOTELEGRAM RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ TURKESTÁNSKÉ REPUBLIKY. 23. července 1918	431
20	J. M. SVERDLOVOVI. 31. července 1918	431
21	TELEGRAM A. A. IOFFEMU. 7. října 1918	432
22	TELEGRAM K DOBYTÍ SAMARY. 9. října 1918	432—434
23	TELEGRAM SOVĚTŮM A ZÁSOBOVACÍM VÝ- BORŮM. 14. října 1918	434
24	TELEGRAM I. I. VACETISOVI A K. CH. DANI- ŠEVSKÉMU. 15. října 1918	435
25	TELEGRAM URALSKÉ NÁRODOHOSPODÁŘ- SKÉ RADĚ. 28. října 1918	435
26	TELEGRAM NIŽNĚNOVGORODSKÉMU GU- BERNIÁLNÍMU ZÁSOBOVACÍMU ODBORU. 29. listopadu 1918	436
27	TELEGRAM NIŽNĚNOVGORODSKÉMU GU- BERNIÁLNÍMU VOJENSKÉMU KOMISAŘI. 29. listopadu 1918	436
28	TELEGRAM NIŽNĚNOVGORODSKÉ NÁRO- DOHOSPODÁŘSKÉ RADĚ. 29. listopadu 1918	437
29	TELEGRAM UKRAJINCŮM SAMARSKA. 17. prosince 1918	437—438
30	TELEFONOGRAM I. I. VACETISOVI. 23. pro- since 1918	438
31	TELEGRAM L. D. TROCKÉMU. 2. nebo 3. ledna 1919	439
32	TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ KASPICKO-KAVKAZSKÉHO FRONTU,	

VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU A GUBERNIÁLNÍMU VÝBORU KSR(b) V ASTRACHANI. 7. <i>nebo</i> 8. ledna 1919	440—441
33 RADIOTELEGRAM BÉLOVI KUNOVI. 5. dubna 1919	441—442
34 TELEGRAM ÚJEZDNÍMU ZEMĚDĚLSKÉMU ODBORU V KŇAGININĚ. 8. dubna 1919	442
35 TELEGRAM CH. G. RAKOVSKÉMU. 15. dubna 1919	443
36 TELEGRAM VÝKONNÉMU VÝBORU GUBERNIÁLNÍHO SOVĚTU V KALUZE. 19. dubna 1919	444
37 OCHRANNÝ LIST PRO V. I. TANĚJEVA. 26. dubna 1919	444—445
38 TELEGRAM KOMISAŘI RJAZAŇSKO-URALSKÉ DRÁHY. 5. května 1919	445
39 TELEGRAM VÝBORU PRO OBRANU PETROHRADU. 13. května 1919	446
40 TELEGRAM S. A. GECOVVI, HLAVNÍ VÝBOR PRO UHELNÝ PRŮMYSL V CHARKOVĚ. 16. května 1919	446—447
41 POSELSTVÍ AFGHÁNSKÉMU KRÁLI AMÁ-NULLÁHOVI-CHÁNOVI. 27. května 1919	447—448
42 TELEGRAM REVOLUČNÍ VOJENSKÉ RADĚ JIŽNÍHO FRONTU. 3. června 1919	449
43 TELEGRAM S. D. VULFSONOVI. 20. června 1919	450
44 KRYMSKÉ RADĚ LIDOVÝCH KOMISAŘŮ. 24. června 1919	450—451
45 POZNÁMKY NA TELEGRAMU J. V. STALINA. 16. června 1919	451

Seznam Leninových dopisů a telegramů zařazených do předchozích svazků Sebraných spisů (*Říjen 1917—červen 1919*) 455—459

Seznam dosud nenalezených Leninových dopisů a telegramů (*Říjen 1917—červen 1919*) 460—463

Poznámky 464—560

Údaje k jednotlivým dokumentům 561—595

Seznam literatury, kterou V. I. Lenin cituje nebo o níž se zmiňuje	596—610
Jmenný rejstřík	611—685
Zeměpisné názvy	686

V. I. LENIN
SEBRANÉ SPISY

50

Podle 5. ruského vydání V. I. Lenin, Polnoje sobranije sočiněnij, tom 50, Politizdat, Moskva 1982, připraveného Institutem marxismu-leninismu při ÚV KSSS, přeložil kolektiv překladatelů. Kontrolní redaktorka Naděžda Stupková. Odpovědná redaktorka Marie Mrkosová. Obálka, vazba a grafická úprava Milan Hegar. Výtvarný redaktor František Kraus. Technická redaktorka Bohumila Neubertová. Vydání II. Praha 1989. Vydalo Nakladatelství Svoboda jako svou 6054. (7167.) publikaci. Vytisklo Rudé právo, tiskařské závody, Praha. Náklad 1—30 000. AA 33,45 (text 33,17, ilustrace 0,28), VA 34,49. Tematická skupina 00/3. Cena brož. výt. 12,50 Kčs, váz. výt. 18 Kčs.

73/202—21—8.5

25—102—89 Kčs 18,—